

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 18 год. LXVII | 14 февруари 2011, понеделник | Цената на овој број е 380 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
407. Закон за изменување и дополнување на Законот за основното образование.....	2	418. Закон за изменување и дополнување на Законот за спортот.....	76
408. Закон за изменување и дополнување на Законот за средното образование....	6	419. Правилник за Програмата, начинот на спроведување на испитот, висината на надоместокот, како и формата и содржината на потврдата.....	80
409. Закон за педагошката служба.....	11	420. Правилник за образецот за формата и содржината на деловниот и финансискиот извештај за здруженијата и фондациите со статус од јавен интерес.....	90
410. Закон за изменување и дополнување на Законот за просторно и урбанистичко планирање.....	14	421. Упатство за изменување на Упатството за формата и содржината на платните инструменти за вршење на платниот промет во земјата.....	96
411. Закон за изменување и дополнување на Законот за градење.....	21	422. Правилник за изменување на Правилникот за начинот и постапките за увоз и транзит и начинот и постапките за вршење на проверки и преглед на пратки домашни миленици од видовите птици кои не се наменети за трговија или за пренос на други лица и се придружени од сопственикот или одговорно лице како и формата и содржината на ветеринарно-здравствениот сертификат или друг документ што ги придружува(*)......	97
412. Закон за изменување и дополнување на Законот за земјоделското земјиште.....	42		
413. Закон за изменување и дополнување на Законот за санитарната и здравствената инспекција.....	55		
414. Закон за изменување и дополнување на Законот за заштита и спасување.....	61		
415. Закон за изменување и дополнување на Законот за заштита на културното наследство.....	70		
416. Закон за изменување и дополнување на Законот за приватизација и закуп на градежно земјиште во државна сопственост.....	74		
417. Закон за гаранција на Република Македонија на обврските по Договорот за заем, наменет за финансирање на проектот „Главен транспортен систем од ПК Брод Гнеотино до Суводол - ЛОТ 3“, кој ќе се склучи меѓу Дојче банка и АД ЕЛЕМ.....	75		

	Стр.		Стр.
423. Правилник за постапката за обработка на документите за оцена на активната супстанција, постапката за оценувањето на активните супстанции и барањата за нивно вклучување во националната листа на активни супстанции во согласност со униформните принципи(*).....	102	437. Одлука за определување највисоки цени на одделни нафтени деривати утврдени согласно Методологијата.....	155
424. Решение од Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија....	149	438. Одлука за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност трговија со нафта и нафтени деривати и биогорива и мешавина на течни горива од фосилно потекло што се користат за транспорт со биогорива – трговија со екстра лесно масло за домаќинство (ЕЛ-1).....	157
425. Решение од Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија....	149	439. Одлука за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија во мала хидроелектрана.....	159
426. Решение од Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија....	149	440. Одлука за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија од фотоволтаичен систем.....	163
427. Решение од Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија....	149	441. Одлука за утврдување на содржината на лиценцата за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија од фотоволтаичен систем на Друштвото за производство, трговија и услуги МАВИС ДОО Штип.....	165
428. Решение од Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија....	150		
429. Решение за одземање на дозвола на брокер.....	150		
430. Решение од Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија....	150		
431. Решение за обновување на дозвола за работење на брокер.....	151		
432. Решение за обновување на дозвола за работење на брокер.....	151		
433. Решение за обновување на дозвола за работење на брокер.....	151		
434. Решение за обновување на дозвола за работење на брокер.....	151		
435. Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 262/2009 од 2 февруари 2011 година.....	152		
436. Правилник за начинот на спроведување на анонимна анкета на вработените во судот каде кандидатот ја извршува судската функција.....	155		
		Меѓународни договори	
		7. Закон за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Австрија за соработка во областа на културата..	1
		8. Закон за ратификација на Конвенцијата за Центарот за спроведување на законот во Југоисточна Европа.....	15
		Огласен дел	1-48

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
407.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕ-
НУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за основното образование, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 февруари 2011 година.

Бр. 07-840/1
10 февруари 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

**ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ**

Член 1

Во Законот за основното образование („Службен весник на Република Македонија“ број 103/2008, 33/10, 116/10 и 156/10), во членот 16 став (5) зборот „само“ се брише.

По ставот (5) се додава нов став (6), кој гласи:
 „(6) Општината, односно Владата може да основа и меѓународно јавно училиште во кое се остварува наставен план и програми на некој од светските странски јазици (англиски, француски, германски), кој на предлог на Бирото ги утврдува министерот.“

Член 2

Членот 27 се менува и гласи:

„(1) Дополнителна настава се организира за ученици кои покажуваат континуирано слаби резултати во учењето, а особено ако:

- имаат најмалку две слаби оценки,
- имаат слаби резултати по одреден наставен предмет.

- отсутствуваат од наставата по одреден наставен предмет и

- на барање на ученикот или неговиот родител, односно старател.

(2) Наставникот кој ја реализира наставата по наставниот предмет ги задолжува учениците од ставот (1) алинеја 1 на овој член за посета на дополнителна настава, а за учениците од ставот (1) алинеи 2 и 3 на овој член дополнителна настава се организира по оценка на наставникот.

(3) Ученикот упатен на дополнителна настава во текот на еден месец посетува дополнителна настава најмногу по два наставни предмети со најмногу четири наставни часови по наставен предмет.

(4) Доколку ученикот не ги посетува часовите по дополнителна настава добива неоправдан изостанок.

(5) За упатувањето на ученикот на дополнителна настава наставникот задолжително го известува родителот, односно старателот.“

Член 3

Членот 28 се менува и гласи:

„(1) Додатна настава се организира за учениците кои постигнуваат значителни резултати по одделни наставни предмети (талентирани ученици).

(2) Додатната настава за учениците од ставот (1) на овој член наставникот е должен да им ја понуди на учениците, а учениците одлучуваат дали ќе ја посетуваат додатната настава.“

Член 4

По членот 28 се додава нов член 28-а, кој гласи:

„Член 28-а

(1) Основното училиштето најдоцна до 20 септември во тековната учебна година треба да истакне распоред за дополнителна и додатна настава за секој наставен предмет, на видно место во училиштето и истиот да го достави до Државниот просветен инспекторат.

(2) За наставникот кој неоправдано нема да ја реализира дополнителната и додатната настава согласно со распоредот од ставот (1) на овој член ќе се поведе постапка за дисциплински престап.

(3) За дисциплинскиот престап од ставот (2) на овој член на наставникот му се изрекува дисциплинска мерка парична казна од 10% до 30% од едномесечниот износ на нето платата исплатена на јавниот службеник во месецот пред извршување на дисциплинскиот престап, во траење од три до шест месеци.“

Член 5

По членот 64 се додава нова Глава V-а со шест нови члена 64-а, 64-б, 64-в, 64-г, 64-д и 64-ѓ, кои гласат:

„V-а. СОВЕТУВАЊЕ НА РОДИТЕЛИТЕ

Член 64-а

(1) Родителот, односно старателот се упатува на советување, ако:

- ученикот во текот на наставната година има негативна оценка по три или повеќе предмети,
- ученикот има направено повеќе од десет неоправдани или 100 оправдани изостаноци,
- ученикот е недисциплиниран,
- ученикот го навреди наставникот,
- ученикот учествува во тепачки или други форми на насилство,
- ученикот покажува асоцијално или антисоцијално однесување,
- ученикот се однесува неморално или неетички и

- во краток период на ученикот значително му опадне успехот.

(2) Одделенскиот, односно раководителот на паралелката повикува на советување најмалку еден родител, односно старател од ставот (1) на овој член со поканата преку телефон, по пошта или со лична достава.

(3) Ако поканата се однесува за асоцијално или антисоцијално однесување на ученикот, односно неморално или неетичко однесување на ученикот, пред да се испрати поканата се бара стручно мислење од Педагошката служба.

(4) Педагошката служба, во рок од десет дена од приемот на барањето доставува стручно мислење за однесувањето на ученикот од ставот (3) на овој член.

(5) Поканата за советување на родителот, односно старателот треба да биде нумерирана и да се достави најмалку осум дена пред одржувањето на советувањето.

(6) Формата и содржината на поканата за советување ги утврдува министерот.

(7) Ако родителот, односно старателот од оправдани причини не може да се јави на поканата е должен за отсуството да го известат одделенскиот, односно раководителот на паралелката, пред одржувањето на советувањето или во рок од три дена по советувањето.

(8) Одделенскиот, односно раководителот на паралелката го известува психологот, односно педагогот во училиштето за доставената покана за советување на родителот.

(9) Психологот, односно педагогот на училиштето изготвува неделен и месечен план за одржување на советувањето согласно со основите од ставот (1) на овој член.

Член 64-б

(1) Советувањето од членот 64-а на овој закон го врши психологот во училиштето.

(2) Ако во училиштето нема вработено психолог, тогаш советувањето го врши педагогот.

(3) Ако во училиштето нема вработено психолог, односно педагог, тогаш за советувањето се определува педагог или психолог од друго основно училиште.

(4) Психологот или педагогот од ставот (3) на овој член за општинските основни училишта го определува општината, односно градот Скопје, а за државните основни училишта го определува министерот, од редот на педагозите, односно психолозите од општината, односно градот Скопје.

(5) Советувањето се врши во групи согласно со неделниот и месечниот план од членот 1 став (9) на овој закон.

(6) Бројот на родителите во групите не може да биде поголем од 20.

(7) Советувањето се реализира во два термина во траење од 60 минути.

(8) На советувањето на родителот, односно старателот, педагогот, односно психологот е должен да поставува согласно со Програмата за советување на родители, која на предлог на Педагошката служба ја донесува министерот.

(9) Психологот, односно педагогот при советувањето на родителите не смее да ја злоупотребува својата функција.

Член 64-в

(1) За одржаното советување на родителот, односно старателот, психологот, односно педагогот води записник со листа на присуство.

(2) Формата и содржината на записникот за советување ги утврдува министерот.

Член 64-г

Ако родителот, односно старателот повеќе од четири пати по кој било основ од членот 64-а став (1) на овој закон, се повикува на советување, на секое следно советување присуствува и претставник од Педагошката служба.

Член 64-д

Ако родителот, односно старателот не се јави на советувањето и по третата покана се известува Центарот за социјални работи.

Член 64-ѓ

Педагошката служба, за родителите кои не се јавиле на поканата за советување и истите не го оправдале своето отсуство поднесува предлог за поведување прекршочна постапка.“

Член 6

По членот 79 се додава нов член 79-а, кој гласи:

„Член 79-а

(1) Лице кое се стекнало со високо образование на ненаставна група на наставнички студии, односно на студии кои немаат наставна насока, може да се вработи во основно училиште, освен во одделенска настава, само доколку се стекне со педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирани високообразовни установи.

(2) Педагошко-психолошка и методска подготовка се стекнува преку следење на настава и полагање на испити.

(3) За положеноста на испитите од ставот (2) на овој член кандидатот се стекнува со 30 кредити според ЕКТС.

(4) Акредитација на високообразовните установи кои ќе вршат настава и полагање на испити за стекнување на педагошко-психолошка и методска подготовка врши министерот.

(5) Начинот на следењето на наставата, полагањето на испитите за педагошко-психолошка и методска подготовка, како и начинот на акредитација на високообразовните установи од ставот (3) на овој член ја пропишува министерот.“

Член 7

Во членот 85 по ставот (11) се додаваат пет нови става (12), (13), (14), (15) и (16), кои гласат:

„(12) На приправникот по истекот на приправничкиот стаж, а пред полагањето на стручен испит, му се врши проценка на карактеристиките за подобност со работата со деца и адолесценти во воспитно-образовната дејност (тест на личноста).

(13) Приправникот полага стручен испит само ако има положено тест на личноста.

(14) На приправникот кој го положил тестот на личноста Педагошката служба му издава потврда.

(15) Формата и содржината на потврдата од ставот (14) на овој член ја утврдува министерот, на предлог на Педагошката служба.

(16) Тестот на личноста го подготвува и спроведува Педагошката служба.“

Ставовите (12) и (13) стануваат ставови (17) и (18).

Член 8

Во членот 96 став (1) по зборот „обврски“ се додаваат зборовите: „преку вршење на проценка на карактеристики на вработениот за подобност со работа со деца и адолесценти во воспитно-образовната дејност (тест на личноста)“.

Член 9

Во членот 100 по ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) Дневникот на паралелката задолжително се води и во електронска форма (е-дневник) преку веб апликација која ја администрира Министерството.“

Член 10

Во членот 168-а ставот (1) се менува и гласи:

„Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор државниот просветен инспектор или овластениот инспектор на општината утврди дека за прв пат е сторена неправилност од членот 172 на овој закон, е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на лицето или основното училиште каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.“

Член 11

Во членот 172 став (1) се додава нова алинеја 3, која гласи:

„- не истакне распоред за дополнителна и додатна настава за секој наставен предмет, на видно место во училиштето и истиот не го достави до Државниот просветен инспекторат (член 28-а),“.

По ставот (4) се додаваат два нови става (5) и (6), кои гласат:

„(5) Глоба во износ од 200 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на родителот, односно на старателот за прекршок ако не се јави во утврдениот термин за советување по втората упатена покана (член 64-а став (2)).

(6) Глоба во износ од 500 до 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на родителот, односно на старателот за прекршок, ако не се јави во утврдениот термин за советување по третата упатена покана (член 64-а став (2)).“

Ставот (5) станува став (7).

Член 12

Подзаконските акти предвидени во овој закон ќе се донесат во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 13

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за основното образование.

Член 14

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, освен одредбите од членовите 2, 3, 4 и 9 на овој закон кои ќе се применуваат од 1 септември 2011 година и одредбите од членовите 5, 6, 7 и 8 на овој закон кои ќе се применуваат од 1 јануари 2012 година.

**L I G J
PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E
LIGJIT PËR ARSIM FILLOR**

Neni 1

Në Ligjin për arsim fillor („Gazeta Zyrtare e Republikës të Maqedonisë“ numër 103/2008, 33/10, 116/10 dhe 156/10), në nenin 16 paragrafi (5) fjala "vetëm" shlyhet.

Pas paragrafit (5) shtohet paragrafi i ri (6), si vijon:

"(6) Komuna, përkatësisht Qeveria mund të themelojë edhe shkollë publike ndërkombëtare në të cilën realizohet plan dhe programe mësimore në ndonjë prej gjuhëve të huaja botërore (anglisht, frëngjisht, gjermanisht), që me propozim të Byrosë, i përcakton ministri."

Neni 2

Neni 27 ndryshohet si vijon:

"(1) Mesim plotësues organizohet për nxënës të cilët në vazhdimësi tregojnë rezultate të dobëta në mesim, e vecanërisht nëse:

- kanë së paku dy nota të dobëta,
- kanë rezultate të dobëta në lëndë të caktuar mësimore,
- mungojnë nga mesimi në lëndë të caktuar mësimore dhe
- me kërkesë të nxënësit ose prindit, përkatësisht tutorit të tij.

(2) Arsimitari i cili e realizon mesimin në lëndë mësimore, i detyron nxënësit nga paragrafi (1) alineja 1 të këtij neni, për ndjekje të mesimit plotësues, ndërsa për nxënësit nga paragrafi (1) alinetë 2 dhe 3 të këtij neni, mesim plotësues organizohet me vlerësim të arsimtarit.

(3) Nxënësi i dërguar në mesim plotësues, gjatë një muaji ndjek mesim plotësues më së shumti në dy lëndë mësimore me më së shumti katër orë mësimore për lëndë mësimore.

(4) Nese nxënësi nuk i ndjek orët e mesimit plotësues merr mungesë të paarsyeshme.

(5) Për dërgimin e nxënësit në mesim plotësues arsimtari detyrimisht e njofton prindin, përkatësisht tutorin."

Neni 3

Neni 28 ndryshohet si vijon:

"(1) Mesimi shtesë organizohet për nxënës të cilët në vazhdimësi arrijnë rezultate të konsiderueshme në lëndë të caktuara mësimore (nxënës të talentuar).

(2) Mesimin shtesë për nxënësit nga paragrafi (1) i këtij neni, arsimtari detyrohet që t'ua ofrojë nxënësve, ndërsa nxënësit vendosin nëse do ta ndjekin mesimin shtesë."

Neni 4

Pas nenit 28 shtohet nen i ri 28-a, si vijon:

"Neni 28-a

(1) Shkolla fillore më së voni deri më 20 shtator në vitin rrjedhës mësimor duhet të paraqesë orar për mesim plotësues dhe mesim shtesë për çdo lëndë mësimore, në vend të dukshëm në shkollë dhe të njëjtin ta dorëzojë në Inspektoratin Shtetëror të Arsimit.

(2) Për arsimtarin i cili pa arsye nuk do ta realizojë mesimin plotësues dhe shtesë në pajtim me orarin nga paragrafi (1) i këtij neni, do të ngritet procedurë për shkelje disiplinore.

(3) Për shkelje disiplinore nga paragrafi (2) i këtij neni, arsimtari i shqiptohet masë disiplinore dënim me para prej 10% deri në 30% nga shuma njëmuajore e rrogës neto të paguar nëpunësit publik në muajin para kryerjes së shkeljes disiplinore, në kohëzgjatje prej tre deri në gjashtë muaj."

Neni 5

Pas nenit 64 shtohet Kapitulli i ri V-a me gjashtë nene të reja 64-a, 64-b, 64-v, 64-g, 64-d dhe 64-gj, si vijojnë:

"V-a. KËSHILLIMI I PRINDËRVE

Neni 64-a

- (1) Prindi, përkatësisht tutori dërgohet në këshillim, nese:
- nxënësi gjatë vitit mësimor ka notë negative në tri ose më tepër lëndë,
 - nxënësi ka më shumë se dhjetë mungesa të paarsyeshme ose 100 mungesa të arsyeshme,
 - nxënësi është i padisiplinuar,

- nxënësi e ofendon arsimtarin,
- nxënësi merr pjesë në rrahje ose forma tjera të dhunës,
- nxënësi tregon sjellje asociale ose antisociale,
- nxënësi sillet në mënyrë të pamoralshme ose joetike dhe
- në periudhë të shkurtër nxënësit në mënyrë të konsiderueshme i bie suksesi.

(2) Udheheqesi i klasës, përkatësisht udheheqësi i paraleles e fton në këshillim së paku një prind, përkatësisht tutor nga paragrafi (1) i këtij neni, me ftesë të dërguar nëpërmjet telefonit, postës ose me dorëzim personal.

(3) Nese ftesa ka të bëjë me sjellje asociale ose antisociale të nxënësit, përkatësisht me sjellje të pamoralshme dhe joetike të nxënësit, para se të dërgohet ftesa kërkohet mendim profesional nga Shërbimi Pedagogjik.

(4) Shërbimi Pedagogjik, në afat prej dhjetë ditësh nga pranimi i kërkesës, dorëzon mendim profesional për sjelljen e nxënësit nga paragrafi (3) i këtij neni.

(5) Ftesa për këshillim të prindit, përkatësisht tutorit duhet të jetë me numra dhe të dorëzohet së paku tetë ditë para mbajtjes së këshillimit.

(6) Formen dhe përmbajtjen e ftesës për këshillim e përcakton ministri.

(7) Nese prindi, përkatësisht tutori për shkaqe të arsyeshme nuk mund t'i përgjigjet ftesës, detyrohet që për mungesën ta njoftojë udheheqësin e klasës, përkatësisht udheheqësin e paraleles, para mbajtjes së këshillimit ose në afat prej tri ditësh pas këshillimit.

(8) Udheheqesi i klasës, përkatësisht udheheqësi i paraleles e njofton psikologun, përkatësisht pedagogun e shkollës për ftesën e dorëzuar për këshillim të prindit.

(9) Psikologu, përkatësisht pedagogu i shkollës përpilon plan javor dhe mujor për mbajtjen e këshillimit në pajtim me bazat nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 64-b

(1) Këshillimin nga neni 64-a i këtij ligji, e kryen psikologu i shkollës.

(2) Nese në shkollë nuk ka të punësuar psikolog, atëherë këshillimin e kryen pedagogu.

(3) Nese në shkollë nuk ka të punësuar psikolog, përkatësisht pedagog, atëherë për këshillimin caktohet pedagog ose psikolog nga ndonjë shkollë tjetër fillore.

(4) Psikologun ose pedagogun nga paragrafi (3) i këtij neni për shkollat fillore të komunave e cakton komuna, përkatësisht Qyteti i Shkupit, ndërsa për shkollat fillore shtetërore e cakton ministri, nga radhët e pedagogëve, përkatësisht psikologëve të komunës, përkatësisht të Qytetit të Shkupit.

(5) Këshillimi kryhet në grupe në pajtim me planin javor dhe mujor nga paragrafi (9) i nenit 1 të këtij ligji.

(6) Numri i prindërve në grupe nuk mund të jetë më i madh se 20.

(7) Këshillimi realizohet në dy termine në kohëzgjatje prej 60 minutash.

(8) Në këshillimin e prindit, përkatësisht tutorit, pedagogu, përkatësisht psikologu detyrohet që të veprojë në pajtim me Programin për këshillim të prindërve, të cilin me propozim të Shërbimit Pedagogjik e miraton ministri.

(9) Psikologu, përkatësisht pedagogu gjatë këshillimit të prindërve nuk guxon ta keqpërdorë funksionin e vet.

Neni 64-v

(1) Për këshillimin e mbajtur të prindit, përkatësisht tutorit, psikologu, përkatësisht pedagogu mban procesverbal me listë të pranisë.

(2) Formen dhe përmbajtjen e ftesës për këshillim e përcakton ministri.

Neni 64-g

Nese prindi, përkatësisht tutori më shumë se katër herë në çfarëdo baze nga neni 64-a paragrafi (1) i këtij ligji, ftohet në këshillim, në çdo këshillim të ardhshëm është i pranisem edhe përfaqësuesi nga Shërbimi Pedagogjik.

Neni 64-d

Nese prindi, përkatësisht tutori nuk paraqitet në këshillim edhe pas ftesës së tretë, njoftohet Qendra për Punë Sociale.

Neni 64-gj

Shërbimi Pedagogjik, për prindërit të cilët nuk i janë pergjigjur ftesës për këshillim dhe që nuk e kanë arsyetuar mungesën e tyre, parashtrojnë propozim për ngritjen e procedurës për kundërvajtje."

Neni 6

Pas nenit 79 shtohet nen i ri 79-a, si vijon:

"Neni 79-a

(1) Personi i cili e ka kryer arsimin e lartë në grup jomesimor në studime për arsimtar, përkatësisht në studime që nuk kanë drejtim mesimor, mund të punësohet në shkollë fillore, përveç në mesimin klasor, vetëm nëse arrin përgatitje pedagogjike psikologjike dhe metodike në institucione të akredituara të arsimit të lartë.

(2) Përgatitja pedagogjike psikologjike dhe përgatitja metodike arrihet nëpërmjet ndjekjes së mesimit dhe dhenies së provimeve.

(3) Për dhënien e provimeve nga paragrafi (2) i këtij neni, kandidati fiton 30 kredi sipas SETK-ut.

(4) Akreditimin e institucioneve të arsimit të lartë që do ta realizojnë mesimin dhe dhënien e provimeve për arritjen e përgatitjes pedagogjike psikologjike dhe metodike, e kryen ministri.

(5) Menyren e ndjekjes së mesimit, dhënies së provimeve për përgatitje pedagogjike psikologjike dhe metodike, si dhe menyren e akreditimit të institucioneve të arsimit të lartë nga paragrafi (3) i këtij neni, i përcakton ministri."

Neni 7

Në nenin 85 pas paragrafit (11) shtohen pesë paragrafë të rinj (12), (13), (14), (15) dhe (16), si vijojnë:

"(12) Praktikantit pas skadimit të stazhit të praktikantit, e para dhënies së provimit profesional, i vlerësohen karakteristikat për përshtatshmëri për punë me fëmijë dhe adoleshente në veprimtarinë edukativo-arsimore (testi i personalitetit).

(13) Praktikanti jep provim profesional vetëm nëse e ka dhënë testin e personalitetit.

(14) Praktikantit që e ka dhënë testin e personalitetit, Shërbimi Pedagogjik i lëshon vërtetimit.

(15) Formën dhe përmbajtjen e vërtetimit nga paragrafi (14) i këtij neni, e përcakton ministri, me propozim të Shërbimit Pedagogjik.

(16) Testin e personalitetit e përpilon dhe realizon Shërbimi Pedagogjik."

Paragrafet (12) dhe (13) bëhen paragrafë (17) dhe (18).

Neni 8

Në nenin 96 paragrafi (1) pas fjalës "obligimeve" shtohen fjalët: "nëpërmjet kryerjes së vlerësimit të karakteristikave të të punësuarit për përshtatshmëri për punë me fëmijë dhe adoleshente në veprimtarinë edukativo-arsimore (testi i personalitetit)".

Neni 9

Në nenin 100 pas paragrafit (3) shtohet paragrafi i ri (4), si vijon:

"(4) Ditari i paraleles detyrimisht mbahet edhe në formë elektronike (e-ditar) nëpërmjet ueb aplikacionit që e administron Ministria."

Neni 10

Neni 168-a paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

"Nese gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese inspektori shtetëror i arsimit ose inspektori i autorizuar i komunes konstaton se për herë të parë është bërë parregullsi nga neni 172 i këtij ligji, detyrohet që të përpilojë procesverbal në të cilin do ta përcaktojë parregullsinë e kryer me sugjerim për mënjanimin e parregullsisë së konstatuar në afat prej tetë ditësh dhe me dorëzim të njëkohshëm të ftesës për realizimin e edukimit të personit ose shkollës fillore, ku është konstatuar parregullsia gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese."

Neni 11

Në nenin 172 paragrafi (1) shtohet aline e re 3, si vijon:

"-nuk paraqet orar për mesim plotësues dhe shtesë për çdo lëndë mesimore, në vend të dukshëm në shkollë dhe të njejtin nuk e dorëzon në Inspektoratin Shtetëror të Arsimit (neni 28-a)."

Pas paragrafit (4) shtohen dy paragrafë të rinj (5) dhe (6) si vijojnë:

"(5) Gjoke në shumë prej 200 deri në 250 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet prindit, përkatësisht tutorit për kundërvajtje nëse nuk paraqitet në terminin e caktuar për këshillim, pas ftesës së dytë të dërguar (neni 64-a paragrafi (2)).

(6) Gjoke në shumë prej 500 deri në 700 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet prindit, përkatësisht tutorit për kundërvajtje nëse nuk paraqitet në terminin e caktuar për këshillim, pas ftesës së tretë të dërguar (neni 64-a paragrafi (2))."

Paragrafi (5) bëhet paragraf (7).

Neni 12

Aktet nënligjore të parapara në këtë ligj do të miratohen në afat prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 13

Autorizohet Komisioni Juridiko-Ligjvënës i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë që të përcaktojë tekst të spastruar të Ligjit për arsim fillor.

Neni 14

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në „Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", përveç dispozitave të neneve 2, 3, 4 dhe 9 të këtij ligji, që do të zbatohen nga 1 shtatori 2011 dhe dispozitave të neneve 5, 6, 7 dhe 8 të këtij ligji, që do të zbatohen nga 1 janari 2012.

408.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СРЕДНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за средното образование, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 февруари 2011 година.

Бр.07-841/1
10 февруари 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКО- НОТ ЗА СРЕДНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Член 1

Во Законот за средното образование („Службен весник на Република Македонија“ број 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/-2005, 113/2005, 35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008, 92-/2008, 33/10, 116/10 и 156/10), во членот 10 по ставот (6) се додава нов став (7), кој гласи:

„(7) Општината, градот Скопје, односно Владата може да основа и меѓународно јавно училиште во кое се остваруваат наставени планови и програми на некој од светските странски јазици (англиски, француски, германски), кои на предлог на Бирото, односно Центарот за стручно образование и обука, ги донесува министерот.“

Член 2

Во членот 48 се додава нов член 48-а, кој гласи:

„Член 48-а

(1) Дополнителна настава се организира за ученици кои покажуваат континуирано слаби резултати во учењето, а особено ако:

- имаат најмалку две слаби оценки,
- имаат слаби резултати по одреден наставен предмет,
- отсутствуваат од наставата по одреден наставен предмет и
- на барање на ученикот или неговиот родител, односно старател.

(2) Наставникот кој ја реализира наставата по наставниот предмет ги задолжува учениците од ставот (1) алинеја 1 на овој член за посета на дополнителна настава, а за учениците од ставот (1) алинеи 2 и 3 на овој член дополнителна настава се организира по оценка на наставникот.

(3) Ученикот упатен на дополнителна настава во текот на еден месец посетува дополнителна настава најмногу по два наставни предмети со најмногу четири наставни часови по наставен предмет.

(4) Доколку ученикот за кој наставникот одредил задолжителна дополнителна настава не ги посетува часовите по дополнителна настава, ученикот добива неоправдан изостанок.

(5) За упатувањето на ученикот на дополнителна настава наставникот задолжително го известува родителот, односно старателот.“

Член 3

По членот 51 се додаваат два нови члена 51-а и 51-б, кои гласат:

„Член 51-а

(1) Додатна настава се организира за учениците кои постигнуваат значителни резултати по одделни наставни предмети (талентирани ученици).

(2) Додатната настава за учениците од ставот (1) на овој член наставникот е должен да им ја понуди на учениците, а учениците одлучуваат дали ќе ја посетуваат додатната настава.

Член 51-б

(1) Јавното средно училиште најдоцна до 20 септември во тековната учебна година треба да истакне распоред за дополнителна и додатна настава за секој наставен предмет, на видно место во училиштето и истиот да го достави до Државниот просветен инспекторат.

(2) За наставникот кој неоправдано нема да ја реализира дополнителната и додатната настава согласно со распоредот од ставот (1) на овој член ќе се поведе постапка за дисциплински престап.

(3) За дисциплинскиот престап од ставот (2) на овој член на наставникот му се изрекува дисциплинска мерка парична казна од 10 % до 30% од едномесечниот износ на нето-платата исплатена на јавниот службеник во месецот пред извршување на дисциплинскиот престап, во траење од три до шест месеци.“

Член 4

По членот 58 се додава нова Глава V-а со шест нови члена 58-а, 58-б, 58-в, 58-г, 58-д и 58-ѓ, кои гласат:

„V-а. СОВЕТУВАЊЕ НА РОДИТЕЛИТЕ

Член 58-а

(1) Родителот односно старателот се упатува на советување ако:

- ученикот во текот на наставната година има негативна оценка по три или повеќе предмети,
- ученикот има направено повеќе од десет неоправдани или 100 оправдани изостаноци,
- ученикот е недисциплиниран,
- ученикот го навреди наставникот,
- ученикот учествува во тепачки или други форми на насилство,
- ученикот покажува асоцијално или антисоцијално однесување,
- ученикот се однесува неморално или неетички и
- во краток период на ученикот значително му опадне успехот.

(2) Одделенскиот, односно раководителот на паралелката повикува на советување најмалку еден родител, односно старател од ставот (1) на овој член со поканата преку телефон, по пошта или со лична достава.

(3) Ако поканата се однесува за асоцијално или антисоцијално однесување на ученикот, односно неморално или неетичко однесување на ученикот, пред да се испрати поканата се бара стручно мислење од Педагошката служба.

(4) Педагошката служба, во рок од десет дена од приемот на барањето доставува стручно мислење за однесувањето на ученикот од ставот (3) на овој член.

(5) Поканата за советување на родителот, односно старателот треба да биде нумерирана и да се достави најмалку осум дена пред одржувањето на советувањето.

(6) Формата и содржината на поканата за советување ги утврдува министерот.

(7) Ако родителот, односно старателот од оправдани причини не може да се јави на поканата е должен за отсуството да го известат одделенскиот, односно раководителот на паралелката, пред одржувањето на советувањето или во рок од три дена по советувањето.

(8) Одделенскиот, односно раководителот на паралелката го известува психологот, односно педагогот во училиштето за доставената покана за советување на родителот.

(9) Психологот, односно педагогот на училиштето изготвува неделен и месечен план за одржување на советувањето согласно со основите од ставот (1) на овој член.

Член 58-б

(1) Советувањето од членот 58-а на овој закон го врши психологот во училиштето.

(2) Ако во училиштето нема вработено психолог, тогаш советувањето го врши педагогот.

(3) Ако во училиштето нема вработено психолог, односно педагог, тогаш за советувањето се определува педагог или психолог од друго средно училиште.

(4) Психологот или педагогот од ставот (3) на овој член за општинските средни училишта го определува општината, односно градот Скопје, а за државните средни училишта го определува министерот, од редот на педагозите, односно психолозите од општината, односно градот Скопје.

(5) Советувањето се врши во групи согласно со неделниот и месечниот план од членот 58-а став (9) на овој закон.

(6) Бројот на родителите во групите не може да биде поголем од 20.

(7) Советувањето се реализира во два термини во траење од 60 минути.

(8) На советувањето на родителот, односно старателот, педагогот, односно психологот е должен да постапува согласно со Програмата за советување на родители, која на предлог на Педагошката служба ја донесува министерот.

(9) Психологот, односно педагогот при советувањето на родителите не смее да ја злоупотребува својата функција.

Член 58-в

(1) За одржаното советување на родителот, односно старателот, психологот, односно педагогот води записник со листа на присуство.

(2) Формата и содржината на записникот за советување ги утврдува министерот.

Член 58-г

Ако родителот, односно старателот повеќе од четири пати по кој било основ од членот 58-а став (1) на овој закон, се повикува на советување, на секое следно советување присуствува и претставник од Педагошката служба.

Член 58-д

Ако родителот, односно старателот не се јави на советувањето и по третата покана се известува Центарот за социјални работи.

Член 58-ѓ

Педагошката служба, за родителите кои не се јават или на поканата за советување и истите не го оправдале своето отсуство поднесува предлог за поведување прекршочна постапка.

Член 5

Во членот 59 ставот (5) се менува и гласи:

„Лице кое се стекнало со високо образование на не-наставна група на наставнички студии, односно на студии кои немаат наставна насока, може да се вработи во средно училиште, само доколку се стекне со педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирани високообразовни установи.“

По ставот (5) се додаваат четири нови става (6), (7), (8) и (9), кои гласат:

„(6) Педагошко-психолошка и методска подготовка се стекнува преку следење на настава и полагање на испити.

(7) За положеноста на испитите од ставот (2) на овој член кандидатот се стекнува со 30 кредити според ЕКТС.

(8) Акредитација на високообразовните установи кои ќе вршат настава и полагање на испити за стекнување на педагошко-психолошка и методска подготовка врши министерот.

(9) Начинот на следењето на наставата, полагањето на испитите за педагошко-психолошка и методска подготовка, како и начинот на акредитација на високообразовните установи од ставот (3) на овој член ја пропишува министерот.“

Ставовите (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13), (14), (15) и (16) стануваат ставови (10), (11), (12), (13), (14), (15), (16), (17), (18), (19) и (20).

Член 6

Во членот 67 по ставот (2) се додаваат пет нови става (3), (4), (5), (6) и (7), кои гласат:

„(3) На приправникот по истекот на приправничкиот стаж, а пред полагањето на стручен испит, му се врши проценка на карактеристиките за подобност со работата со деца и адолесценти во воспитно-образовната дејност (тест на личноста).

(4) Приправникот полага стручен испит само ако има положено тест на личноста.

(5) На приправникот кој го положил тестот на личноста Педагошката служба му издава потврда.

(6) Формата и содржината на потврдата од ставот (14) на овој член ги утврдува министерот, на предлог на Педагошката служба.

(7) Тестот на личноста го подготвува и спроведува Педагошката служба.“

Ставот (3) станува став (8).

Член 7

Во членот 70 став (1) по зборот „обврски“ се додаваат зборовите: „преку вршење на проценка на карактеристики на вработениот за подобност со работа со деца и адолесценти во воспитно-образовната дејност (тест на личноста).“

Член 8

Во членот 74 по ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) Дневникот на паралелката задолжително се води и во електронска форма (е-дневник) преку веб апликација која ја администрира Министерството.“

Ставот (4) станува став (5).

Член 9

Во членот 93-в став (1) по зборот „Градоначалникот“ се става записка и се додаваат зборовите: „а за државните средни училишта министерот,“.

Член 10

Во членот 108 ставот (1) се менува и гласи:

„Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор државниот просветен инспектор или овластениот инспектор на општината, односно на градот Скопје утврди дека за прв пат е сторена неправилност од членот 109 ставови (1) и (2) на овој закон, е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на лицето или средното училиште каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.“

Член 11

Во членот 109 став (2) се додава нова алинеја 3, која гласи:

„- не истакне распоред за дополнителна и додатна настава за секој наставен предмет, на видно место во училиштето и истиот не го достави до Државниот просветен инспекторат (член 51-б став (1)),“.

По ставот (8) се додаваат два нови става (9) и (10), кои гласат:

„(9) Глоба во износ од 200 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на родителот, односно на старателот за прекршок, ако не се јави во утврдениот термин за советување по втората упатена покана (член 58-а став (2)).

(10) Глоба во износ од 500 до 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на родителот, односно на старателот за прекршок, ако не се јави во утврдениот термин за советување по третата упатена покана (член 58-а став (2)).“

Член 12

Подзаконските акти предвидени во овој закон ќе се донесат во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 13

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за средното образование.

Член 14

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, освен одредбите од членовите 2, 3 и 8 од овој закон кои ќе се применуваат од 1 септември 2011 година и одредбите од членовите 4, 5, 6 и 7 кои ќе се применуваат од 1 јануари 2012 година.

Л И Г Ј ПЁР НДРЬШИМИН ДНЕ ПЛОТЁСИМИН Е ЛИГИТ ПЁР АРСИМ ТЁ МЕСЁМ

Нени 1

Нё Лигин пёр арсим тё месём („Gazeta Zyrtare e Republikes së Maqedonisë" numër 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/2005, 11-3/2005, 35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008, 92/2008, 33-/10, 116/10 dhe 156/10), нё ненин 10 пас параграфит (6) shohet paragraf i ri (7), si vijon:

"(7) Komuna, Qyteti i Shkupit, përkatësisht Qeveria mund të themelojë edhe shkollë publike ndërkombëtare në të cilën realizohen plane dhe programe mësimore në ndonjeren prej gjuhëve botërore (anglisht, frëngjisht, gjermanisht), që me propozim të Byrosë, përkatësisht Qendrës për Arsimim Profesional dhe Trajnim, i përcakton ministri."

Нени 2

Pas nenit 48 shohet nen i ri 48-a, si vijon:

"Neni 48-a

(1) Mesim plotësues organizohet për nxënës të cilët në vazhdimesi tregojnë rezultate të dobëta në mesim, e veçanerisht nëse:

- kane së paku dy nota të dobëta,
- kane rezultate të dobëta në lëndë të caktuar mësimore,
- mungojne nga mësimi në lëndë të caktuar mësimore dhe
- me kërkesë të nxënësit ose prindit, përkatësisht tutorit të tij.

(2) Arsimitari i cili e realizon mësimin në lëndë mësimore, i detyron nxënësit nga paragrafit (1) alineja 1 të këtij neni, për ndjekje të mësimot plotësues, ndërsa për nxënësit nga paragrafit (1) alinetë 2 dhe 3 të këtij neni, mësim plotësues organizohet me vlerësim të arsimtarit.

(3) Nxenesi i dërguar në mësim plotësues, gjatë një muaji ndjek mësim plotësues më së shumti në dy lëndë mësimore me më së shumti katër orë mësimore për lëndë mësimore.

(4) Nese nxënësi për të cilin arsimtari ka përcaktuar mesim plotësues të detyrueshëm nuk i ndjek orët e mësimot plotësues, nxënësi merr mungesë të paarsyeshme.

(5) Për dërgimin e nxënësit në mësim plotësues, arsimtari detyrimisht e njofton prindin, përkatësisht tutorin."

Нени 3

Pas nenit 51 shohet dy nene të reja 51-a dhe 51-b, si vijojne:

"Neni 51-a

(1) Mesimi shitesë organizohet për nxënës të cilët arrijnë rezultate të konsiderueshme në lëndë të caktuara mësimore (nxënës të talentuar).

(2) Mesimin shitesë për nxënësit nga paragrafi (1) i këtij neni, arsimtari detyrohet që t'ua ofrojë nxënësve, ndërsa nxenesit vendosin nëse do ta ndjekin mësimin shitesë.

Нени 51-b

(1) Shkolla e mesme publike më së voni deri më 20 shtator në vitin shkollor rrjedhës, duhet të paraqesë orar për mesim plotësues dhe shitesë për çdo lëndë mësimore, në vend të dukshëm në shkollë dhe të njëjtin ta dorëzojë në Inspektoratin Shtetëror të Arsimit.

(2) Për arsimtarin i cili pa arsye nuk do ta realizojë mesimin plotësues dhe shitesë në pajtim me orarin nga paragrafi (1) i këtij neni, do të ngritet procedurë për shkelje disiplinore.

(3) Për shkeljen disiplinore nga paragrafi (2) i këtij neni, arsimtarit i shqiptohet masë disiplinore dënim me para prej 10% deri në 30% nga shuma njëmuajore e rrogës neto të paguar nëpunësit publik në muajin para kryerjes së shkeljes disiplinore, në kohëzgjatje prej tre deri në gjashtë muaj."

Нени 4

Pas nenit 58 shohet Kapitull i ri V-a me gjashtë nene të reja 58-a, 58-b, 58-v, 58-g, 58-d dhe 58-gj, si vijojnë:

"V-a. KËSHILLIMI I PRINDËRVE

Нени 58-a

- (1) Prindi, përkatësisht tutori dërgohet në këshillim, nese:
- nxenesi gjatë vitit mësimor ka notë negative në tre ose më tepër lëndë,
 - nxenesi ka më shumë se 10 mungesa të paarsyeshme ose 100 mungesa të arsyeshme,
 - nxenesi është i padisiplinuar,
 - nxenesi e ofendon arsimtarin,
 - nxenesi merr pjesë në rrahje ose forma tjera të dhunes,
 - nxenesi tregon sjellje asociale ose antisociale,
 - nxenesi sillet në mënyrë të pamoralshme ose joetike dhe
 - në periudhë të shkurtër nxënësit në mënyrë të konsiderueshme i bie suksesi.

(2) Udheheqesi i klasës, përkatësisht udheheqësi i paraleles e fton në këshillim së paku një prind, përkatësisht tutor nga paragrafi (1) i këtij neni, me ftesë të dërguar nepermjet telefonit, postës ose me dorëzim personal.

(3) Nese ftesa ka të bëjë me sjellje asociale ose antisociale të nxënësit, përkatësisht me sjellje të pamoralshme dhe joetike të nxënësit, para se të dërgohet ftesa kërkohet mendim profesional nga Shërbimi Pedagogjik.

(4) Sherbimi Pedagogjik, në afat prej dhjetë ditësh nga pranimit i kërkesës dorëzon mendim profesional për sjelljen e nxënësit nga paragrafi (3) i këtij neni.

(5) Ftesa për këshillim të prindit, përkatësisht tutorit duhet të jetë me numra dhe të dorëzohet së paku tetë ditë para mbajtjes së këshillimit.

(6) Formen dhe përmbajtjen e ftesës për këshillim, i përcakton ministri.

(7) Nese prindi, përkatësisht tutori për shkaqe të arsyeshme nuk mund t'i përgjigjet ftesës, detyrohet që për mungesën e njoftojë udhëheqësin e klasës, përkatësisht udhëheqësin e paraleles, para mbajtjes së këshillimit ose në afat prej tri ditësh pas këshillimit.

(8) Udhëheqesi i klasës, përkatësisht udhëheqësi i paraleles e njofton psikologun, përkatësisht pedagogun e shkollës për ftesën e dorëzuar për këshillim të prindit.

(9) Psikologu, përkatësisht pedagogu i shkollës përpilon plan javor dhe mujor për mbajtjen e këshillimit në pajtim me bazat nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 58-b

(1) Keshillimin nga neni 58-a i këtij ligji, e kryen psikologu i shkollës.

(2) Nese në shkollë nuk ka të punësuar psikolog, atehere këshillimin e kryen pedagogu.

(3) Nese në shkollë nuk ka të punësuar psikolog, përkatësisht pedagog, atëherë për këshillimin caktohet pedagog ose psikolog nga ndonjë shkollë tjetër e mesme.

(4) Psikologun ose pedagogun nga paragrafi (3) i këtij neni, për shkollat e mesme të komunave e cakton komuna, përkatësisht Qyteti i Shkupit, ndërsa për shkollat e mesme shtetërore e cakton ministri, nga radhët e pedagogëve, përkatësisht psikologëve të komunës, përkatësisht të Qytetit të Shkupit.

(5) Keshillimi kryhet në grupe në pajtim me planin javor dhe mujor nga neni 58-a paragrafi (9) të këtij ligji.

(6) Numri i prindërve në grupe nuk mund të jetë më i madh se 20.

(7) Keshillimi realizohet në dy termine në kohëzgjatje prej 60 minutash.

Për këshillimin e prindit, përkatësisht tutorit, pedagogu, përkatësisht psikologu detyrohet që të veprojë në pajtim me Programin për këshillim të prindërve, të cilin me propozim të Shërbimit Pedagogjik e miraton ministri.

(9) Psikologu, përkatësisht pedagogu gjatë këshillimit të prindërve nuk guxon ta keqpërdorë funksionin e vet.

Neni 58-v

(1) Për këshillimin e mbajtur të prindit, përkatësisht tutorit, psikologu, përkatësisht pedagogu mban procesverbal me listë të pranishë.

(2) Formen dhe përmbajtjen e ftesës për këshillim, i përcakton ministri.

Neni 58-g

Nese prindi, përkatësisht tutori më shumë se katër herë në çfarëdo baze nga neni 58-a paragrafi (1) i këtij ligji, ftohet në këshillim, në çdo këshillim të ardhshëm është i pranishëm edhe përfaqësuesi nga Shërbimi Pedagogjik.

Neni 58-d

Nese prindi, përkatësisht tutori nuk paraqitet në këshillim edhe pas ftesës së tretë, njoftohet Qendra për Punë Sociale.

Neni 58-gj

Sherbimi Pedagogjik, për prindërit të cilët nuk i janë përgjigjur ftesës për këshillim dhe që nuk e kanë arsyetuar mungesën e tyre, parashtron propozim për ngritjen e procedurës për kundërvajtje."

Neni 5

Neni 59 paragrafi (5) ndryshohet si vijon:

"Personi i cili e ka kryer arsimin e lartë në grup jomësimor në studime për arsimtar, përkatësisht në studime që nuk kanë drejtim mësimor, mund të punësohet në arsimin e mesëm, vetëm nëse arrin përgatitje pedagogjike psikologjike dhe metodike në institucione të akredituara të arsimit të lartë."

Pas paragrafit (5) shtohen katër paragrafë të rinj (6), (7), (8) dhe (9), si vijojnë:

"(6) Përgatitja pedagogjike psikologjike dhe përgatitja metodike arrihet nëpërmjet ndjekjes së mësimin dhe dhenies së provimeve.

(7) Për dhënien e provimeve nga paragrafi (2) i këtij neni, kandidati fiton 30 kredi sipas SETK-ut.

(8) Akreditimin e institucioneve të arsimit të lartë që do ta realizojnë mësimin dhe dhënien e provimeve për arrijtjen e përgatitjes pedagogjike psikologjike dhe përgatitjes metodike, e kryen ministri.

(9) Menyren e ndjekjes së mësimin, dhënies së provimeve për përgatitje pedagogjike psikologjike dhe metodike, si dhe mënyrën e akreditimit të institucioneve të arsimit të lartë nga paragrafi (3) i këtij neni, i përcakton ministri."

Paragrafet (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13), (14), (15) dhe (16) bëhen paragrafë (10), (11), (12), (13), (14), (15), (16), (17), (18), (19) dhe (20).

Neni 6

Në nenin 67 pas paragrafit (2) shtohen pesë paragrafë të rinj (3), (4), (5), (6) dhe (7) si vijojnë:

"(3) Praktikantit pas skadimit të stazhit të praktikantit, e para dhënies së provimit profesional, i vlerësohen karakteristikat për përshtatshmëri për punë me fëmijë dhe adoleshente në veprimtarinë edukativo-arsimore (testi i personalitetit).

(4) Praktikanti jep provim profesional vetëm nëse e ka dhënë testin e personalitetit.

(5) Praktikantit i cili e ka dhënë testin e personalitetit, Sherbimi Pedagogjik i lëshon vërtetim.

(6) Formen dhe përmbajtjen e vërtetimit nga paragrafi (14) i këtij neni, i përcakton ministri, me propozim të Shërbimit Pedagogjik.

(7) Testin e personalitetit e përpilon dhe realizon Sherbimi Pedagogjik."

Paragrafi (3) bëhet paragraf (8).

Neni 7

Në nenin 70 paragrafi (1) pas fjalës "obligimeve" shtohen fjalët: "nëpërmjet kryerjes së vlerësimit të karakteristikave të të punësuarit për përshtatshmëri për punë me fëmijë dhe adoleshente në veprimtarinë edukativo-arsimore (testi i personalitetit)."

Neni 8

Në nenin 74 pas paragrafit (3) shtohet paragraf i ri (4), si vijon:

"(4) Ditari i paraleles detyrimisht mbahet edhe në formë elektronike (e-ditar) nëpërmjet ueb aplikacionit të cilin e administron Ministria."

Paragrafi (4) bëhet paragraf (5).

Neni 9

Në nenin 93-v paragrafi (1) pas fjalëve: "Kryetari i komunës" vihet presje dhe shtohen fjalët: "e për shkollat e mesme shtetërore ministri,".

Neni 10

Neni 108 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

"Nese gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese inspektori shtetëror i arsimit ose inspektori i autorizuar i komunës, përkatësisht i Qytetit të Shkupit konstaton se për herë të

pare është bërë parregullsi nga neni 109 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji, detyrohet që të përpilojë procesverbal në të cilin do ta përcaktojë parregullsinë e bërë me sugjerim për menjanimin e parregullsisë së konstatuar në afat prej tetë ditësh dhe me dorëzim të njëkohshëm të ftesës për realizimin e edukimit të personit ose shkollës së mesme ku është konstatuar parregullsia gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese."

Neni 11

Në nenin 109 paragrafi (2) shtohet aline e re 3, si vijon:
"- nuk vendos orar për mësim plotësues dhe mësim shtesë për çdo lëndë mësimore, në vend të dukshëm në shkollë dhe nuk e dorëzon atë në Inspektoratin Shtetëror të Arsimit (neni 51-b paragrafi (1))."

Pas paragrafit (8) shtohen dy paragrafë të rinj (9) dhe (10), si vijojnë:

"(9) Gjoke në shumë prej 200 deri në 250 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet prindit përkatësisht tutorit, për kundërvajtje nëse nuk paraqitet në terminin e caktuar për këshillim, pas ftesës së dytë të dërguar (neni 58-a paragrafi (2)).

(10) Gjoke në shumë prej 500 deri në 700 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet prindit, përkatësisht tutorit për kundërvajtje nëse nuk paraqitet në terminin e caktuar për këshillim, pas ftesës së tretë të dërguar (neni 58-a paragrafi (2))."

Neni 12

Aktet nënligjore të parapara në këtë ligj do të miratohen në afat prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 13

Autorizohet Komisioni Juridiko-Ligjvënës i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë, që të përcaktojë tekst të spastruar të Ligjit për arsim të mesëm.

Neni 14

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në „Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë“, përveç dispozitave të neneve 2, 3 dhe 8 të këtij ligji, që do të zbatohen nga 1 shtatori 2011 dhe dispozitave të neneve 4, 5, 6 dhe 7 që do të zbatohen nga 1 janari 2012.

409.

Vrz основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПЕДАГОШКАТА СЛУЖБА

Се прогласува Законот за Педагошката служба, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 февруари 2011 година.

Бр.07-842/1
10 февруари 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ПЕДАГОШКАТА СЛУЖБА

І. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат целите, организацијата, надлежностите, раководењето и овластувањата на Педагошката служба, како и други прашања од значење за унапредување на личниот, психолошкиот, социјалниот, културниот и воспитно-образовниот развој на учениците во основното, гимназиското, уметничкото, средното стручно и специјалистичкото образование, на учениците со посебни образовни потреби, образованието на возрасните и ученичките домови, како и издавањето на учебниците за основното и средното образование.

Член 2

Педагошката служба е орган на државната управа во состав на Министерството за образование и наука (во натамошниот текст: Министерството) која за унапредувањето на личниот, психолошкиот, социјалниот, културниот и воспитно-образовниот развој на децата и учениците, применува современи научни и стручни методи.

Член 3

(1) Внатрешната организација на Педагошката служба се утврдува согласно со нејзините надлежности, врз основа на закон, прописи и други акти кои се однесуваат на организациони облици и согласно со развиењето на мрежата на воспитно-образовните установи.

(2) Седиштето на Педагошката служба е во Скопје.

ІІ. НАДЛЕЖНОСТИ НА ПЕДАГОШКАТА СЛУЖБА

Член 4

За остварување на работите од својот делокруг Педагошката служба е надлежна да:

- изработува модели на услуги кои ќе бидат развијани во соработка со воспитувачите, наставниците, директорите на училиштата, единиците на локалната самоуправа и родителите на децата и на учениците согласно со потребите на училиштето, ученичкиот дом или друга воспитно-образовна установа,

- дава стручна помош на децата и на учениците кои имаат потреба од детски психолог преку одржување директни контакти или на друг начин, зависно од видот на проблемот,

- организира работилници и обуки за правилен развој на децата и учениците и правилно искористување на расположливите ресурси во воспитно-образовните установи,

- развива децентрализирана мрежа на детски психолози кои директно или индиректно ќе им помагаат на децата, учениците, родителите, воспитувачите и наставниците во постигнување квалитетно ниво на личен, психолошки, социјален, културен и воспитно-образовен развој на децата и учениците од членот 1 на овој закон,

- дава стручни мислења на министерот за образование и наука (во натамошниот текст: министерот) за развојот на воспитната и образовната политика во Република Македонија,

- ги следи најдобрите европски практики во детската и образовната психологија и согласно со искуствата развива најсовремени програми и алатки за решавање на актуелните проблеми во воспитно-образовните установи,

- поттикнува и организира проекти поврзани со развивање на квалитетна воспитно-образовна психологија во воспитно-образовните установи,

- предлага мерки и планови за промовирање на ментално здравје на децата и на учениците,

- соработува со родителите, децата, воспитувачите, учениците и со наставниците, учествува во советувањето на родители и да предлага мерки за надминување на појавените конфликти,

- до министерот предлага Програма за советување на родителите,

- дава стручно мислење за асоцијално или антисоцијално однесување на ученикот, односно неморално или неетичко однесување на ученикот, кога родителот е поканет на советување за такво однесување на ученикот,

- обезбеди присуство на свој вработен кога родителот, односно старателот на ученикот повеќе од двапати е повикан на советување,

- поднесува предлог за поведување на прекршочна постапка за родителите кои на се јавиле на поканата за советување и истите не го оправдале своето отсуство,

- врши евалуација на карактеристики на личност за подобност за работа со деца и адолесценти во воспитно-образовната дејност (тест на личноста),

- предлага мерки за јакнење на поддршката, грижата и развојот на здрава работна средина во воспитно-образовните установи,

- соработува со директорите на ученичките домови, основните и средните училишта и континуирано да бидат запознаени со проблемите кои се појавуваат меѓу децата, меѓу воспитувачите и децата, меѓу учениците, меѓу учениците и наставниците, меѓу наставниците и родителите, како и меѓу учениците, родителите и наставниците, а кои негативно се одразуваат на психолошкиот, социјалниот и воспитно-образовниот развој на децата и учениците, како и да предлага конкретни мерки за надминување на проблемите,

- промовира програми и мерки за развој на психолошкиот, социјалниот, културниот и воспитно-образовниот потенцијал на учениците,

- предлага програми и мерки за поквалитетен психолошки, социјален, културен и воспитно-образовен развој на учениците со посебни образовни потреби,

- врши стручно-административни работи за Националната комисија за учебници,

- распишува јавен оглас за рецензенти за ракописите за учебници и врши избор од пријавените кандидати и

- објавува каталог на одобрени учебници за употреба на веб страницата на Министерството.

III. ОРГАНИЗАЦИЈА НА ПЕДАГОШКАТА СЛУЖБА

Член 5

(1) Организационата поставеност на Педагошката служба се уредува со актот за организација на Министерството.

(2) Називот на работните места, задачите и делокругот на работата и бројот на извршителите во Педагошката служба се уредуваат со актот за систематизација на работните места на Министерството.

Член 6

За извршување на работите од надлежност на Педагошката служба, а особено за вршење на советодавна стручна работа и инструктивно-менторска работа на воспитно-образовниот и раководниот кадар во воспитно-образовните установи се образуваат организациони облици кои се утврдуваат со актот за организација на Министерството.

Член 7

(1) Работите од надлежност на Педагошката служба утврдени во членот 4 алинеи 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 и 18 од овој закон, ги извршуваат државни службеници кои покрај општите услови за вработување утврдени со Законот за државните службеници ги исполнуваат и следниве посебни услови:

- имаат најмалку петгодишно искуство во воспитно-образовната работа од областа на психологијата или педагогијата,

- учествувале на научни и стручни собири за воспитанието и образованието со свои трудови од областа на психологијата или педагогијата и

- се служат со најмалку еден светски јазик.

(2) При вработувањето на државните службеници од ставот (1) на овој член, се применува начелото на соодветна и правична застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници, без да се нарушат критериумите пропишани со овој закон.

Член 8

(1) За вршење на работата од својата надлежност Педагошката служба непосредно соработува со Бирото за развој на образованието, Државниот просветен инспекторат, високообразовните и научните установи, органите на општините, општините на градот Скопје, односно градот Скопје, училиштата, меѓународните институции за воспитание и образование, како и со други установи и здруженија.

(2) По прашањата за стручното усовршување на педагошко-психолошките служби во воспитно-образовните установи Педагошката служба особено соработува со високообразовните и научните установи.

Директор на Педагошката служба

Член 9

(1) Со работата на Педагошката служба раководи директор.

(2) Директорот се именува и разрешува од Владата на Република Македонија.

(3) За директор може да биде избрано лице кое ги исполнува следниве услови:

- да е државјанин на Република Македонија,

- да има завршено високо образование и

- да има најмалку пет години работно искуство со воспитно-образовна дејност или во орган на државната управа надлежен за работите на образованието.

(4) Мандатот на директорот трае четири години со можност за повторен избор.

(5) Директорот може да биде разрешен и пред истекот на мандатот за којшто е избран, ако:

- сам тоа го побара и

- се утврдат сериозни неправилности во неговото работење поради што е нанесена штета на Педагошката служба.

Член 10

Директорот на Педагошката служба ги врши следниве работи:

- раководи со работата на Педагошката служба,

- ја донесува годишната програма за работа на Педагошката служба,

- го донесува годишниот извештај за работата на Педагошката служба,

- ја организира реализацијата на годишната програма,

- објавува јавен конкурс за рецензенти на ракописи за учебници,

- врши избор рецензенти на ракописи за учебници и

- врши други работи утврдени со закон.

Член 11

(1) Директорот на Педагошката служба формира советодавни тела и ангажира надворешни соработници по пат на јавен конкурс, применувајќи го начелото на соодветна и правична застапеност на заедниците.

(2) Членовите на советодавните тела и надворешните соработници од ставот (1) на овој член ги избира директорот од редот на кандидатите кои ги исполниле условите утврдени во јавниот конкурс.

IV. ФИНАНСИРАЊЕ НА ДЕЈНОСТА НА ПЕДАГОШКАТА СЛУЖБА

Член 12

Средствата за финансирање на работењето на Педагошката служба се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

V. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 13

Постојните државни службеници во Педагошката служба продолжуваат да ги вршат работите на работните места на кои биле затекнати пред денот на влегувањето во сила на овој закон, а согласно со Законот за државните службеници.

Член 14

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR SHËRBIMIN PEDAGOGJIK

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Me këtë ligj rregullohen qëllimet, organizimi, kompetencat, udhëheqja dhe autorizimet e Shërbimit Pedagogjik, si dhe чeshtë тјера ме рендеси пѐр пѐрпаримин е personalitetit, zhvillimit psikologjik, social, kulturor dhe edukativo-arsimor тѐ nxënësve нѐ arsimin fillor, gjimnaz, artistik, тѐ mesem profesional dhe specializues, тѐ nxënësve ме nevojа тѐ posaçме arsimore, arsimi i тѐ rriturve dhe konviktet e nxenesve, si dhe botimi i librave shkollorë пѐр arsimin fillor dhe тѐ mesëm.

Neni 2

Shërbimi Pedagogjik është organ i administratës shtetërore нѐ пѐрбѐрје тѐ Ministrisë сѐ Arsimit dhe Shkencës (нѐ текстин е мѐ тејшѐм: Ministria) қѐ пѐр пѐрпаримин е zhvillimit personal, psikologjik, social, kulturor dhe edukativo-arsimor тѐ fëmijëve dhe nxënësve, zbaton metoda bashkëkohore shkencore dhe profesionale.

Neni 3

(1) Organizimi i brendshëm i Shërbimit Pedagogjik percaktohet нѐ pajtim ме kompetencat e veta, нѐ базѐ тѐ ligjit, rregullave dhe akteve тјера қѐ канѐ тѐ бѐјнѐ ме format organizuese dhe нѐ pajtim ме zhvillimin e rrjetit тѐ institucioneve edukativo-arsimore

(2) Selia e Shërbimit Pedagogjik është нѐ Shkup.

II. KOMPETENCAT E SHËRBIMIT PEDAGOGJIK

Neni 4

Për realizimin e punëve нѐ kuadër тѐ fushëveprimit тѐ ve, Shërbimi Pedagogjik është kompetent қѐ:

- тѐ пѐрпунојѐ modele тѐ shërbimeve қѐ do тѐ zhvillohen нѐ bashkëpunim ме edukatorët, arsimtarët, drejtorët e shkollave, njësitë e vetadministrimit lokal dhe ме prindërit e fëmijëve dhe тѐ nxënësve нѐ pajtim ме nevojat e shkollës, konviktit тѐ nxënësve ose institucionit тјетѐр edukativo-arsimor,

- тѐ ofrojѐ ndihmë profesionale пѐр fëmijët dhe nxënësit тѐ cilët канѐ nevojѐ пѐр psikologun пѐр fëmijѐ ме mbajtjen e kontaktit тѐ drejtpërdrejtë ose ndryshe, varësisht nga lloji i problemit,

- тѐ organizojѐ punëtori dhe trajnime пѐр zhvillimin e drejte тѐ fëmijëve dhe nxënësve, si dhe shfrytëzimin e drejtë тѐ resurseve нѐ disponim нѐ institucionet edukativo-arsimore,

- тѐ zhvillojѐ rrjet тѐ decentralizuar тѐ psikologëve пѐр fëmijë қѐ drejtpërdrejt ose tërthorazi do tu ndihmojѐ fëmijëve, nxënësve, prindërve, edukatorëve dhe arsimtarëve нѐ arrijten e nivelit тѐ kualitetit тѐ zhvillimit personal, psikologjik, social, kulturor dhe edukativo-arsimor тѐ fëmijëve dhe nxenesve nga neni 1 i këtij ligji,

- тѐ japѐ mendime profesionale ministrit тѐ Arsimit dhe Shkences (нѐ текстин е мѐтејшѐм: ministri) пѐр zhvillimin e politikës edukative dhe arsimore нѐ Republikën e Maqedonise,

- тѐ përcjellѐ praktikat мѐ тѐ mira evropiane нѐ psikologjine e fëmijëve dhe тѐ arsimit dhe нѐ pajtim ме përvojat zhvillon programe мѐ bashkëkohore dhe vegla пѐр zgjedhjen e problemeve aktuale нѐ institucionet edukativo-arsimore,

- тѐ nxisë dhe organizojѐ projekte lidhur ме zhvillimin e psikologjisë kualitative edukativo-arsimore нѐ institucionet edukativo-arsimore,

- тѐ propozojѐ masa dhe plane пѐр promovimin e shëndetit mendor тѐ fëmijëve dhe тѐ nxënësve,

- тѐ bashkëpunojѐ ме prindërit, fëmijët, edukatorët, nxenesit dhe ме arsimtarët, тѐ marrë pjesë нѐ këshillimin e prindërve dhe тѐ propozojѐ masa пѐр tejkalimin e konfliktëve тѐ paraqitura,

- ministrit t'i propozojѐ Program пѐр këshillimin e prindërve,

- тѐ japѐ mendim profesional пѐр sjelljen asociale dhe antisociale тѐ nxënësit, përkatësisht пѐр sjelljen amorale dhe joetike тѐ nxënësit, kur prindi është i thirrur нѐ këshillim пѐр sjelljen e atillë тѐ nxënësit,

- тѐ sigurojѐ praninë e punonjësve тѐ tij kur prindi ose kujdestari мѐ shumë se dy herë është i thirrur нѐ këshillim;

- тѐ parashtrojѐ propozim пѐр ngritjen e procedurës пѐр kundervajtje пѐр prindërit тѐ cilët nuk janë paraqitur тѐ thirrjen пѐр këshillim dhe тѐ njëjtит nuk e kanë arsyetuar mungesën e vet,

- тѐ kryejѐ evaluimin e karakteristikave тѐ personalitetit пѐр përshtatshmërinë пѐр тѐ punuar ме nxënës dhe adoleshente, нѐ veprimtarinë edukativo-arsimore (testi i personalitetit),

- тѐ propozojѐ masa пѐр përforcimin e përkrahjes, kujdesit dhe zhvillimit тѐ mjedisit тѐ shëndoshë тѐ punës нѐ institucionet edukativo-arsimore,

- тѐ bashkëpunojѐ ме drejtorët e konvikteve тѐ nxënësve, тѐ shkollave fillore dhe тѐ mesme dhe vazhdimisht тѐ njoftohen ме problemet қѐ paraqiten ndërmjet fëmijëve, edukatoreve dhe fëmijëve, nxënësve, nxënësve dhe arsimtarëve, arsimtarëve dhe prindërve, si dhe ndërmjet fëmijëve, prindërve dhe arsimtarëve, e қѐ negativisht ndikojnë нѐ zhvillimin psikologjik, social dhe edukativo-arsimor тѐ fëmijëve dhe nxënësve si dhe тѐ propozojѐ masa konkrete пѐр tejkalimin e problemeve,

- тѐ promovojѐ programe dhe masa пѐр zhvillimin e potencialit psikologjik, social, kulturor dhe edukativo-arsimor тѐ nxënësve,

- тѐ propozojѐ programe dhe masa пѐр zhvillim мѐ kualitativ psikologjik, social, kulturor dhe edukativo-arsimor тѐ nxënësve ме nevojа тѐ posaçме arsimore,

- të kryejë punë profesionale administrative për Komisionin Nacional për Libra Shkollorë,
- të shpall konkurs publik për recenzentë për dorëshkrimet e librave shkollorë dhe kryen zgjedhje nga kandidatët e paraqitur dhe
- të botojë katalog të librave shkollorë të miratuar për përdorim, në ueb faqen e Ministrisë.

III. ORGANIZIMI I SHËRBIMIT PEDAGOGJIK

Neni 5

(1) Struktura organizative e Shërbimit Pedagogjik rregullohet me aktin për Organizimin e Ministrisë.

(2) Emri i vendeve të punës, detyrat dhe fushëveprimi i punës dhe numri i realizuesve në Shërbimin Pedagogjik, rregullohet me aktin për sistematizimin e vendeve të punës në Ministri.

Neni 6

Për kryerjen e punëve në kompetencë të Shërbimit Pedagogjik, e veçanërisht për kryerjen e punës edukative profesionale dhe punës instruktore të mentorit, të kuadrit edukativ arsimor dhe udhëheqës në institucionet edukative arsimore, krijohen forma organizative që përcaktohen me aktin për organizimin e Ministrisë.

Neni 7

(1) Punet nga kompetenca e Shërbimit Pedagogjik të përcaktuara në nenin 4 alinetë 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 dhe 18 të këtij ligji, i kryejnë nëpunësit shtetërorë të cilët krahas kushteve të përgjithshme për punësim të përcaktuara me Ligjin për nëpunës shtetërorë, i plotësojnë edhe kushtet e veçanta si vijojnë:

- kanë së paku përvojë pesëvjeçare në punën edukativo-arsimore nga sfera e pedagogjisë dhe psikologjisë,
- kanë marrë pjesë në tubime shkencore dhe profesionale për edukim dhe arsim, me punimet e tyre nga sfera e psikologjisë dhe pedagogjisë dhe
- njohin së paku një gjuhë botërore.

(2) Gjate punësimit të nëpunësve shtetërorë nga paragrafin (1) i këtij neni, zbatohet parimi i përfaqësimit përkatës dhe të drejtë të qytetarëve që u takojnë të gjitha bashkësitë, pa u prishur kriteret e përcaktuara me këtë ligj.

Neni 8

(1) Për kryerjen e punës nga kompetenca e vet Shërbimit Pedagogjik drejtpërdrejt bashkëpunon me Byronë për Zhvillimin e Arsimit, Inspektoratin Shtetëror të Arsimit, institucionet e larta arsimore dhe shkencore, organet e komunave, komunave të qytetit të Shkupit, përkatësisht qytetit të Shkupit, shkollat, institucionet ndërkombëtare për edukim dhe arsim, si dhe me institucione dhe shoqata tjera.

(2) Për çështjet e përsosjes profesionale të shërbimeve pedagogjike psikologjike në institucionet edukativo-arsimore, Shërbimi Pedagogjik veçanërisht bashkëpunon me institucionet e larta arsimore dhe shkencore.

Drejtori i Shërbimit Pedagogjik

Neni 9

(1) Me punën e Shërbimit Pedagogjik udhëheq drejtori.

(2) Drejtori emërohet dhe shkarkohet nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

(3) Drejtor mund të zgjidhet personi i cili i plotëson këto kushte:

- të jetë shtetas i Republikës së Maqedonisë,
- të ketë të kryer arsimin e lartë dhe
- të ketë së paku pesë vjet përvojë pune me veprimtari edukativo-arsimore, ose në organin e administratës shtetërore kompetent për punët e arsimit.

(4) Mandati i drejtorit zgjat katër vite me mundësi për rizgjedhje.

(5) Drejtori mund të shkarkohet edhe para skadimit të mandatit për të cilin është zgjedhur, nëse:

- kete vet e kërkon dhe
- vertetohen parregullsi serioze në punën e tij me çfarë është shkaktuar dëm Shërbimit Pedagogjik.

Neni 10

- Drejtori i Shërbimit Pedagogjik i kryen këto punë:
- udhëheq me punën e Shërbimit Pedagogjik,
 - e miraton programin vjetor për punën e Shërbimit Pedagogjik,
 - e miraton raportin vjetor për punën e Shërbimit Pedagogjik,
 - e organizon realizimin e programit vjetor,
 - shpall konkurs publik për recenzentë për dorëshkrimet e librave shkollorë,
 - e bën zgjedhjen e recenzentëve për dorëshkrimet e librave shkollorë dhe
 - kryen punë tjera të përcaktuara me ligj.

Neni 11

(1) Drejtori i Shërbimit Pedagogjik formon trupa këshillues dhe angazhon bashkëpunëtorë të jashtëm, nëpërmjet konkursit publik.

(2) Anetarët e trupave këshilluese dhe bashkëpunëtorët e jashtëm nga paragrafi (1) i këtij neni, i zgjedh drejtori nga radhët e kandidatëve që i kanë plotësuar kushtet në konkursin publik.

IV. FINANCIMI I VEPRIMTARISË SË SHËRBIMIT PEDAGOGJIK

Neni 12

Mjetet për financimin e punës së Shërbimit Pedagogjik sigurohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë.

V. DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 13

Nepunësit shtetërorë ekzistues në Shërbimin Pedagogjik, vazhdojnë t'i kryejnë punët në vendet e punës ku ndodhen para ditës së hyrjes në fuqi të këtij ligji, në pajtim me Ligjin për nëpunës shtetërorë.

Neni 14

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në „Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë“.

410.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРОСТОРНО И УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за просторно и урбанистичко планирање, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 февруари 2011 година.

Бр.07-844/1
10 февруари 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКО- НОТ ЗА ПРОСТОРНО И УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ

Член 1

Во Законот за просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на Република Македонија” број 51/2005, 137/2007, 91/2009 и 124/10), во членот 5 алинејата 5 се менува и гласи:

„- проект за инфраструктура се изработува за линиски инфраструктурни објекти утврдени со Законот за градење.“

Во алинеите 6 и 7 зборовите: „во и“ и зборовите: „како и уредување и користење на просторот во рамките на формирана градежна парцела“ се бришат.

Во алинејата 17 по зборовите: „урбанистички план“ се става запирка и се додаваат зборовите: „на државна урбанистичка планска документација и на локална урбанистичка планска документација“.

Во алинејата 21 по зборовите: „копија од графичкиот“ се додаваат зборовите: „и текстуалниот“.

Алинејата 22 се брише.

Член 2

Во членот 6 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

“(3) Во постапката при вршењето на инспекцискиот надзор ќе се применуваат одредбите од Законот за инспекциски надзор, доколку со овој закон поинаку не е уредено.“

Член 3

По членот 13 се додава нов член 13-а, кој гласи:

“Член 13-а

(1) Со урбанистичките планови од членот 7 точка 2 алинеи 2, 3 и 4 на овој закон предмет на планирање може да биде и една градежна парцела, а може да се врши и нивно изменување и дополнување во рамките на една градежна парцела, доколку постои изградена сообраќајна секундарна инфраструктура.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член, урбанистичките планови се донесуваат во постапка утврдена во членот 24 од овој закон, а јавната анкета трае од најмалку пет до најмногу десет работни дена.“

Член 4

Во членот 14 став (5) точката на крајот од ставот се заменува со запирка и се додаваат зборовите: „освен за градбите за кои согласно со Законот за постапување со бесправно изградени објекти е донесено решение за утврдување на правен статус.“

Член 5

Во членот 16 став (2) по зборовите: „планска документација“ запирката се брише и се додаваат зборовите: „и на проект за инфраструктура“,

Член 6

Во членот 17 став (1) се додава нова реченица која гласи: “Во годишната програма општините и градот Скопје можат да утврдат одредени планови заради економски развој на општината, да се донесат во постапка, пропишана во членот 24-а ставови (2), (3) и (4) на овој закон.“

Член 7

Во членот 17-а ставовите (4) и (5) се бришат.

Член 8

Во членот 23 ставот (1) се менува и гласи:

„По нацртот на генералните урбанистички планови се организира стручна расправа со учество на субјектите од членот 29 ставови (1) и (2) на овој закон и други заинтересирани лица од подрачјето опфатено со планот. Заинтересираните лица и субјектите од членот 29 ставови (1) и (2) на овој закон можат да достават забелешки по нацртот на планот, во рок од десет дена од одржувањето на стручната расправа а доколку истите не бидат доставени ќе се смета дека немаат забелешки на планското решение.“

Член 9

Во членот 24 ставот (4) се менува и гласи:

„За организирањето на јавна презентација и јавна анкета општината е должна писмено да ги извести субјектите од членот 29 на овој закон. Јавната анкета трае најмалку десет работни дена, во кој рок субјектите од членот 29 на овој закон како и сите заинтересирани физички и правни лица можат да достават забелешки и предлози по нацртот на планот, на анкетни листови. Доколку во овој рок субјектите од членот 29 на овој закон не достават забелешки и предлози, ќе се смета дека немаат забелешки и предлози на планското решение.“

Во ставот (5) втората реченица се брише.

Член 10

Во членот 25 по ставот (4) се додава нов став (5), кој гласи:

„(5) Градоначалникот на општината е должен најдоцна 15 дена по добивање на согласноста од ставот (2) на овој член да го достави предлогот на планот до Советот на општината, а советот е должен во рок од 15 дена од приемот на предлогот на планот да го стави на седница и да одлучи по истиот.“

Член 11

Членот 29 се менува и гласи:

“(1) По барање на изработувачот на плановите од членот 7 точка 2 на овој закон, државната и локалната урбанистичка планска документација и проектот за инфраструктура, органите на државната управа и другите субјекти кои ги вршат работите од областа на образованието, земјоделството, водостопанството, заштитата и спасувањето, противпожарната заштита, здравствената заштита, транспортот и врските и државните патишта се должни да му ги достават сите податоци и информации со кои располагаат, потребни за изработка на наведените планови, државната и локалната урбанистичка планска документација и проектот за инфраструктура, во рок од осум работни дена од денот на приемот на барањето. Поради сложеноста на работите, органот на државната управа и другите институции кои ги вршат работите од областа на културата, податоците и информациите се должни да ги достават во рок од 15 работни дена од денот на приемот на барањето.

(2) Органите надлежни за донесување на плановите од членот 7 точка 2 на овој закон, односно изработувачот на државната и локалната урбанистичка планска документација и на проектот за инфраструктура е должен да побара податоци и информации од органот надлежен за вршење на работите од областа на животната средина и просторното планирање во постапката за:

- донесување на генерален урбанистички план;

- донесување на детален урбанистички план доколку не била спроведена постапка за оценка на влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето при донесувањето на генералниот урбанистички план, а во планскиот опфат се уредува простор за из-

градба на градби за чија реализација е утврдено спроведување на постапка за оцена на влијание на проектот врз животната средина во рамките на планскиот опфат на урбанистичкиот план или постои заштитено подрачје, односно споменик на природата и

- донесување на урбанистичкиот план за село, урбанистичкиот план за вон населено место, одобрување на државната урбанистичка планска документација, на локалната урбанистичка планска документација и на проект за инфраструктура, доколку во планскиот опфат се уредува простор за изградба на градби за чија реализација е утврдено спроведување на постапка за оцена на влијание на проектот врз животната средина во рамките на планскиот опфат на урбанистичкиот план или постои заштитено подрачје, односно споменик на природата.

(3) Органот надлежен за вршење на работите од областа на животната средина и просторното планирање е должен да одговори на барањето од ставот (2) на овој член во рок од осум работни дена од денот на приемот на барањето.

(4) По барање на органите надлежни за донесување на плановите од членот 7 точка 2 на овој закон, односно по барање на изработувачот на државната и локалната урбанистичка планска документација и проектот за инфраструктура, сите правни лица кои вршат комунални работи, односно стопанисуваат со комуналните инфраструктурни мрежи, како што се водоводот и канализацијата, електричното напојување, топловодот, гасоводот, фиксната телефонија и други, се должни да учествуваат во планирањето на примарните и секундарните инфраструктурни мрежи и да ги направат достапни нивните подземни катастри и развојни планови во рок од седум дена од денот на приемот на барањето.

(5) Доколку субјектите од ставовите (1) и (2) на овој член не ги достават податоците и информациите во определениот рок од ставот (1) на овој член, односно правните лица од ставот (4) на овој член не ги направат достапни нивните податоци и информации, ќе се смета дека субјектите од ставовите (1), (2) и (4) на овој член не располагаат со потребните податоци и информации, при што евентуалните идни штети настанати поради недоставувањето на податоците и информациите ќе бидат на товар на субјектите кои не ги доставиле потребните податоци и информации, односно не одговориле на барањето.

(6) Планските решенија на комуналните инфраструктури се изработуваат во урбанистичките планови од членот 7 точка 2 алинеја 2 на овој закон на таков начин што ги содржат сите параметри за приклучување кон градските мрежи за секоја градежна парцела поединечно.

(7) Податоците и информациите од овој член се составен дел и прилог на документационата основа на планот, планската документација и проектот за инфраструктура.

Член 12

Во членот 35 алинејата 2 се менува и гласи:

„- изработува урбанистички планови, државна и локална урбанистичка планска документација и проект за инфраструктура од програмите на Владата на Република Македонија од членот 16 на овој закон,“.

Член 13

Во членот 49 став (1) по зборот „пет“ се додава зборот „работни“.

Ставовите (3) и (4) се менуваат и гласат:

„(3) Изводот од генерален урбанистички план содржи копија од графички прилог (синтезен план) и копија од текстуален дел (општите и посебните услови за просторен развој, параметри за спроведување на планот, плански услови за детално планирање на просторот, мерките за заштита на културното наследство, природата и животната средина и мерките за заштита од разурнување и друго), за конкретен простор кој е дел од генералниот урбанистички план. Изводот е потребен за изготвување на детални урбанистички планови во рамките на планскиот опфат на Генералниот урбанистички план. Извод од Генералниот урбанистички план на градот Скопје издава градот Скопје во рок од пет работни дена од денот на приемот на барањето .

(4) Изводот од детален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план за воннаселено место, од државна урбанистичка планска документација и од локална урбанистичка планска документација содржи копија од графички прилог (синтезен план) и копија од текстуален дел (општите и посебните услови за градење), во кој се прикажани урбанистичките параметри за конкретната градежна парцела, како и податоци за постојната инфраструктура инсталации (водовод, канализација, електрично напојување, а доколку има и приклучоци за топловод и гасовод).“

По ставот (4) се додава нов став (5), кој гласи:

„(5) Формата и содржината на изводот од плановите од ставовите (3) и (4) на овој член ги пропишува министрот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на уредување на просторот.“

Член 14

Во членот 50 ставот (1) се менува и гласи:

„Со државна урбанистичка планска документација може да се врши уредување на просторот со определување на градежна парцела вон планскиот опфат за градби од прва категорија утврдени со Законот за градење.“

Ставот (2) се брише.

Ставот (3) кој станува став (2) се менува и гласи:

„(2) Државната урбанистичка планска документација од ставот (1) на овој член се изработува врз основа на извод од просторен план.“

Ставовите (4), (5), (6), (7), (8) и (9) стануваат ставови (3), (4), (5), (6), (7) и (8).

Ставот (10) кој станува став (9) се менува и гласи:

„(9) Државната урбанистичка планска документација се применува по нејзиното одобрување и по извршено картирање на хамер. Трошоците за картирањето и објавувањето на соопштението за одржувањето на јавната анкета се на сметка на подносителот на барањето за одобрување на државната урбанистичка планска документација.“

Член 15

Во членот 50-а ставот (1) се менува и гласи:

„Со локална урбанистичка планска документација може да се врши уредување на просторот со определување на градежна парцела вон планскиот опфат за градби од втора категорија утврдени со Законот за градење.“

Ставот (2) се брише.

Ставот (3) станува став (2).

Ставот (4) кој станува став (3) се менува и гласи:

„(3) Локалната урбанистичка планска документација од ставот (1) на овој член се изработува врз основа на извод од просторен план.“

Ставот (5) се брише.

Ставовите (6), (7), (8), (9) и (10) стануваат ставови (4), (5), (6), (7) и (8).

Ставот (11) кој станува став (9) се менува и гласи:

„(9) Локалната урбанистичка планска документација се применува по нејзиното одобрување и по извршено картирање на хамер. Трошоците за картирањето и објавувањето на соопштението за одржувањето на јавната анкета се на сметка на подносителот на барањето за одобрување на локалната урбанистичка планска документација.“

Ставот (12) станува став (10).

Член 16

Во членот 51 став (3) по зборот “барателот” се става точка, а зборовите до крајот на реченицата се бришат.

Ставот (4) се менува и гласи:

„Архитектонско-урбанистичкиот проект од ставот (1) на овој член во кој се определени површините за градење на градби од прва категорија, утврдени со Законот за градење, го заверува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот, а архитектонско-урбанистички проект во кој се определени површините за градење на градби од втора категорија утврдени со Законот за градење, го заверува градоначалникот на општината.“

Ставот (5) се брише.

Член 17

По членот 51 се додава нов наслов и нов член 51-а, кои гласат:

„3. Проект за инфраструктура

Член 51-а

(1) Проектот за инфраструктурата содржи техничко решение за инфраструктурата со сите нејзини елементи (шахти, бунари, мерни станици, потпорни сидови, мостови, вијадукти, пропуси, натпатници, подпатници, тунели, клучки и друго) во текстуален дел и графички прилози и ја прикажува трасата на инфраструктурата и истиот се изработува врз основа на извод од Просторен план или услови за планирање на просторот или извод од урбанистичките планови од членот 7 точка 2 на овој закон.

(2) Проектот за инфраструктура содржи студија за оценка на влијанието на проектот врз животната средина, односно елаборат за заштита на животната средина одобрени од надлежен орган, доколку со прописите од областа на животна средина е предвидено изработка на студија, односно елаборат за тој вид на инфраструктура.

(3) Проектот за инфраструктура за линиски инфраструктурни објекти од прва категорија, утврдени со Законот за градење, се доставува до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот, а за линиски инфраструктурни објекти од втора категорија до општината. Надлежниот орган утврдува дали проектот е изработен согласно со прописите за проектирање на објекти, по што го одобрува со ставање заверка и печат на истиот.“

Член 18

Членовите 52, 52-а, 52-б, 52-в се бришат.

Член 19

Во членот 53 ставот (1) се брише.

Во ставот (2) кој станува став (1) зборовите: “од став (1) на овој член” се бришат.

Член 20

Членовите 54, 55 и 56 се бришат.

Член 21

Во членот 60 став (1) зборовите: “пет години” се заменуваат со зборовите: “три години”.

Во ставот (2) зборовите: “три години” се заменуваат со зборовите: “две години”.

Член 22

По членот 61 се додава нов член 61-а, кој гласи:

“Член 61-а

(1) За работата на урбанистичките инспектори на Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам директорот на Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам донесува годишна програма, а за работата на овластените урбанистички инспектори на општините и на општините во градот Скопје, годишна програма донесува градоначалникот на општината.

(2) Годишните програми од ставот (1) на овој член содржат месечни планови за работа на урбанистичките, односно овластените урбанистички инспектори.

(3) Директорот на Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам за работата на урбанистичките инспектори, најдоцна до 31 март во тековната година, доставува годишен извештај за претходната година до Владата на Република Македонија, а градоначалникот на општината, односно општината во градот Скопје за работата на овластените урбанистички инспектори, најдоцна до 31 март во тековната година, доставува годишен извештај за претходната година до советот на општината.“

Член 23

Членот 63 се брише.

Член 24

Членот 64 се менува и гласи:

„(1) При вршење на инспекциски надзор урбанистичкиот инспектор проверува дали општинскиот урбанистички инспектор ги врши работите согласно со овој закон.

(2) За вршење на работите од ставот (1) на овој член органите на единиците на локалната самоуправа се должни на барање на урбанистичкиот инспектор да му овозможат да изврши увид во документацијата од постапките за донесување и спроведување на урбанистичките планови.

(3) Урбанистичкиот инспектор е должен инспекцискиот надзор од ставот (1) на овој член да го изврши најмалку еднаш месечно.“

Член 25

Членот 65 се брише.

Член 26

Во членот 75 зборовите: “став (10)” се заменуваат со зборовите: “став (11)“.

Член 27

Во членот 75-а ставот (2) се брише.

Член 28

Во членот 76-б ставот (2) се брише.

Член 29

По членот 76-б се додава нов член 76-в, кој гласи:

“Член 76-в

Глоба во износ од 5.000 до 7.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице во општината ако не го достави предлогот на планот до Советот на општината во рокот утврден во членот 25 став (5) од овој закон.“

Член 30

Членот 77-а се менува и гласи:

„(1) Пред поднесувањето на барањето за поведување на прекршочна постапка пред надлежен суд ќе се спроведе постапка за порамнување. Доколку сторителот го признае прекршокот, органот на државната управа надлежен за вршење на работите кои се однесуваат на уредување на просторот ќе му издаде на сторителот платен налог заради наплата на глобата предвидена за прекршокот. Со потписот на платниот налог сторителот на прекршокот се смета дека се согласува да ја плати предвидената глоба.“

(2) Сторителот на прекршокот е должен да ја плати глобата во рок од осум дена од денот на приемот на платниот налог на сметка на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот, означена во платниот налог. Сторителот ќе плати само половина од изречената глоба доколку плаќањето го изврши во рокот од осум дена.

(3) Ако сторителот на прекршокот од ставот (1) на овој член не ја плати глобата во рокот определен во ставот (2) на овој член, органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот, ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен суд.“

Член 31

Постапките за донесување на решение за локациски услови започнати пред влегување во сила на овој закон ќе продолжат согласно одредбите од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на Република Македонија“ број 51/2005, 137/2007, 91/2009 и 124/10).

Член 32

Постапките за донесување на решение за одобрување на државна урбанистичка планска документација вонплански опфат и локална урбанистичка планска документација вонплански опфат започнати пред влегувањето во сила на овој закон ќе продолжат согласно со одредбите од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на Република Македонија“ број 51/2005, 137/2007, 91/2009 и 124/10).

Член 33

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија во рок од 30 дена од објавувањето на овој закон, да утврди пречистен текст на Законот за просторно и урбанистичко планирање.

Член 34

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN LIGJIT PËR PLANIFIKIM HAPËSINOR DHE URBANISTIK

Neni 1

Në Ligjin për planifikim hapësinor dhe urbanistik („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ numër 51/2005, 137/2007, 91/2009 dhe 124/10) në nenin 5 alineja 5 ndryshohet si vijon:

„-projekti për infrastrukturë përpilohet për objekte të linjave infrastrukturore të përcaktuara me Ligjin për ndërtim,“.

Në alinetë 6 dhe 7 fjalët: “në dhe” dhe fjalët: “si dhe rregullimi dhe shfrytëzimi i hapësirës në kuadër të parcelës së formuar ndërtimore”, shlyhen.

Në alinenë 17 pas fjalëve: “plani urbanistik” vihet presje dhe shtohen fjalët: “të dokumentacionit të planit urbanistik shtetëror dhe të dokumentacionit të planit urbanistik lokal”.

Në alinenë 21 pas fjalëve: “kopje nga pjesa grafike” shtohen fjalët: “dhe tekstuale”.

Alineja 22 shlyhet.

Neni 2

Ne nenin 6 pas paragrafit (2) shtohet paragrafi i ri (3), si vijon:

“(3) Në procedurën gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese do të zbatohen dispozitat e Ligjit për mbikëqyrje inspektuese, nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.”

Neni 3

Ne nenin 13 shtohet neni i ri 13-a, si vijon:

"Neni 13-a

(1) Me planet urbanistike të nenit 7 pika 2 alinetë 2, 3 dhe 4, lëndë e planifikimit mund të jetë edhe një parcelë ndërtimore, e mund të kryhet edhe ndryshimi dhe plotësimi i tyre në kuadër të një parcele ndërtimore, nëse ekziston infrastruktura sekondare e ndërtuar e komunikacionit.

(2) Në rastet nga paragrafi (1) i këtij neni, planet urbanistike miratohen në procedurën e përcaktuar me nenin 24 të këtij ligji, ndërsa anketa publike zgjat prej së paku pesë deri më së shumti dhjetë ditë pune.”

Neni 4

Në nenin 14 paragrafi (5) pika në fund të paragrafit zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: “përveç për ndërtimet që në pajtim me Ligjin për veprim me objektet e ndërtuara pa leje, është marr vendim për përcaktimin e statusit juridik.”

Neni 5

Në nenin 16 paragrafi (2) pas fjalëve: “dokumentacioni i planit” presja shlyhet dhe shtohen fjalët: “dhe të projektit të infrastruktures,”.

Neni 6

Në nenin 17 paragrafi (1) shtohet fjalja e re si vijon:

“Në programin vjetor komunat dhe Qyteti i Shkupit mund të përcaktojnë që plane të caktuara për zhvillim ekonomik të komunës, të miratohen në procedurën e përcaktuar në nenin 24-a paragrafët (2), (3) dhe (4) të këtij ligji.”

Neni 7

Në nenin 17-a paragrafët (4) dhe (5) shlyhen.

Neni 8

Në nenin 23 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

"Për projektplanet e përgjithshme urbanistike organizohet depat profesional, me pjesëmarrjen e subjekteve nga neni 29 pargarfi (1) dhe (2) të këtij ligji dhe personave tjerë të interesuar nga sfera e përfshirë me plan. Personat e interesuar dhe subjektet nga neni 29 paragrafi (1) dhe (2) të këtij ligji, mund të dorëzojnë vërejtje për projektplanin në afat prej dhjetë ditësh nga mbajtja e debatit profesional, e nese të njëjtat nuk dorëzohen do të konsiderohet se nuk kanë vërejtje për zgjidhjen e planit."

Neni 9

Në nenin 24 pargarfi (4) ndryshohet si vijon:

"Për organizimin e prezantimit dhe anketës publike, komuna detyrohet që me shkrim t'i njoftojë subjektet nga neni 29 i këtij ligji. Anketa publike zgjat së paku dhjetë ditë pune, në të cilin afat subjektet nga neni 29 i këtij ligji si dhe të gjithë personat e interesuar fizikë dhe juridikë mund t'i dorëzojnë vërejtjet dhe propozime për projektplanin në fletëanka. Nëse në këtë afat subjektet nga neni 29 i këtij ligji nuk dorëzojnë vërejtje dhe propozime, do të konsiderohet se nuk kanë vërejtje dhe propozime për zgjidhjen e planit."

Në paragrafin (5) fjalia e dytë shlyhet.

Neni 10

Në nenin 25 pas paragrafit (4) shtohet paragrafi i ri (5), si vijon:

"(5) Kryetari i komunës detyrohet që më së voni 15 ditë pas marrjes së pëlqimit nga paragrafi (2) i këtij neni, ta dorëzojë propozim-planin në Këshillin Komunal, ndërsa Këshilli detyrohet që në afat prej 15 ditësh nga pranimi i propozim-planit ta paraqesë në mbledhje dhe të marrë vendim për të njëjtin."

Neni 11

Neni 29 ndryshohet si vijon:

"(1) Me kërkesë të përpiluesit të planeve nga neni nga neni 7 pika 2 të këtij ligji, dokumentacionin e planit urbanistik shtetëror dhe lokal dhe projektin për infrastrukturë, organet e administratës shtetërore dhe subjektet tjera që kryejnë punët nga sfera e arsimit, bujqësisë, ekonomizimit të ujërave, mbrojtjes dhe shpëtimit, mbrojtjes kundër zjarrit, mbrojtjes shëndetësore, transportit dhe lidhjeve dhe rrugeve shtetërore, detyrohen që t'ia dorëzojnë të gjitha të dhenat dhe informatat me të cilat disponojnë, të nevojshme për përpunimin e planeve të cekura, dokumentacionit të planit urbanistik shtetërore dhe lokal dhe projektit të infrastrukturës, në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimi të kërkeses. Për shkak të ndërlikueshmërisë së punëve, organi i administratës shtetërore dhe institucionet tjera që kryejnë punët nga sfera e kulturës, të dhenat dhe informatat detyrohen që t'i dorëzojnë në afat prej 15 ditësh pune nga dita e pranimi të kërkesës.

(2) Organet kompetente për miratimin e planeve nga neni 7 pika 2 e këtij neni, përkatësisht përpiluesi i dokumentacionit të planit urbanistik shtetëror dhe lokal dhe të projektit për infrastrukturë, detyrohen që të kërkojnë të dhëna dhe informata nga organi kompetent për kryejren e puneve nga sfera e mjedisit jetësor dhe planifikimit hapësinor, në procedurën për:

- miratimin e planit të përgjithshëm urbanistik,

- miratimin e planit detal urbanistik nëse nuk është zbatuar procedura për vlerësimin e ndikimit mbi mjedisin jetësor dhe mbi jetën e shëndetit të njerëzve gjatë miratimit të planit të përgjithshëm urbanistik, ndërsa në përfshirjen e planit rregullohet hapësira për ndërtimin e objekteve për realizimin e të cilave është përcaktuar zbatimi i procedurës për vlerësimin e ndikimit të projektit mbi mjedisin jetësor, në kuadër të përfshirjes planifikuese të planit urbanistik, ose ekziston rajon i mbrojtur përkatësisht monument natyror dhe

- miratimin e planit urbanistik për fshat, planit urbanistik për vendbanim periferik, miratimin e dokumentacionit shtetëror të planit urbanistik, të dokumentacionit lokal të planit urbanistik dhe të projektit për infrastrukturë, nëse në përfshirjen e planifikuar rregullohet hapësira për ndërtimin e objekteve për realizimin e të cilave është përcaktuar zbatimi i procedurës për vlerësimin e ndikimit të projektit mbi mjedisin jetësor, në kuadër të përfshirjes së planifikuar të planit urbanistik ose ekziston rajon i mbrojtur përkatësisht monument natyror.

(3) Organi kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor dhe planifikimit hapësinor detyrohet që të pergjigjet në kërkesën nga paragrafi (2) i këtij neni, në afat prej tetë ditësh pune nga dita e pranimi të kërkesës.

(4) Me kërkesë të organeve kompetente për miratimin e planeve nga neni 7 pika 2 të këtij ligji, përkatësisht me kërkesë të përpiluesit të dokumentacionit të planit urbanistik shtetërore dhe lokal dhe projektit të infrastrukturës, të gjithë personat juridikë që kryejnë punë komunale përkatësisht ekonomizojnë me rrjetet infrastrukturë komunale, siç janë ujësjellësi dhe kanalizimim, furnizimi elektrik, përçuesi i nxemjes, gazpërçuesi, telefonia fikse dhe tjera, detyrohen që të marrin pjesë në planifikimin e rrjeteve primare dhe sekondare të infrastrukturës dhe t'i bëjnë të arritshme kadasrat e tyre nëntokësore dhe planet zhvillimore, në afat prej shtatë ditësh nga dita e pranimi të kërkesës.

(5) Nëse subjektet nga pargarfet (1) dhe (2) të këtij neni nuk i dorëzojnë të dhënat dhe informatat në afatin e caktuar nga paragrafi (1) i këtij neni, përkatësisht personat juridikë nga paragrafi (4) i këtij neni nuk i bëjnë të arritshme të dhenat dhe informatat e tyre, do të konsiderohet se subjektet nga paragrafët (1), (2) dhe (4) të këtij neni nuk disponojnë me të dhënat dhe informatat e nevojshme, me ç'rast dëmet eventuale të ardhshme të krijuara për shkak të mungesës së të dhënave dhe informatave, do të jenë në ngarkesë të subjekteve që nuk i kanë dorëzuar të dhënat dhe informatat e nevojshme, përkatësisht nuk i janë përgjigjur kërkesës.

(6) Zgjidhjet e planit të infrastrukturave komunale përpunohen në plane urbanistike të neni 7 pika 2 alineja 2 e këtij ligji, në mënyrë që t'i përmblajnë të gjitha parametrat për kyçje në rrjetet e qytetit për çdo parcelë ndërtimore në vecanti.

(7) Të dhënat dhe informatat nga ky nen, janë pjesë perberese dhe shtojcë e bazës së dokumenteve të planit, dokumentacionit të planit dhe projektit për infrastrukturë."

Neni 12

Në nenin 35 alineja 2 ndryshohet si vijon:

"-përpilon plane urbanistike, dokumentacion të planit urbanistik shtetëror dhe lokal dhe projekt të infrastrukturës nga programet e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, nga neni 16 i këtij ligji;"

Neni 13

Në nenin 49 paragrafin (1) pas fjalës "pesë" shtohet fjala "pune".

Paragrafet (3) dhe (4) ndryshohen si vijojnë:

"(3) Ekstrakti i planit të përgjithshëm urbanistik, përmban kopje të paraqitjes grafike (plani sintezë) dhe kopje nga pjesa tekstuale (kushtet e përgjithshme dhe të posaçme për zhvillim hapësinor, parametrat për zbatimin e planit, kushtet e planit për planifikim detal të hapësirës, masat për mbrojtjen e trashëgimisë kulturore, natyrës dhe ambientit jetësor dhe masat për mbrojtjen nga rrëzimi etj.), për hapsire konkrete që është pjesë e planit detal urbanistik. Ekstrakti nevojitet për përgatitjen e planeve detale urbanistike në kuadër të përfshirjes planifikuese të Planit të përgjithshëm urbanistik. Ekstrakt nga Plani i përgjithshëm urbanistik i Qytetit të Shkupit, lëshon Qyteti i Shkupit në afat prej pesë ditësh pune pas pranimi të kërkesës.

(4) Ekstrakti nga plani detal urbanistik, plani urbanistik për fshat, plani urbanistik jashtë vendbanimit, nga dokumentacioni i planit urbanistik shtetëror dhe nga dokumentacioni i planit urbanistik lokal, përmban kopje nga paraqitja grafike (plani sintezë) dhe kopje nga pjesa tekstuale (kush-tet e përgjithshme dhe të posaçme për ndërtim), ku janë paraqitur parametrat urbanistike për parcelën konkrete ndertimore si dhe të dhënat për lidhjet infrastrukturore (ujësjel-les, kanalizim, lidhje elektrike, dhe nëse ka edhe lidhje për percues të nxemjes dhe gazpërçes)."

Pas paragrafit (4) shtohet paragrafi i ri (5) si vijon:

"(5) Formen dhe përmbajtjen e ekstraktit të planeve nga paragrafet (3) dhe (4) të këtij neni, i përcakton ministri që udhehes me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e rregullimit të hapësirës."

Neni 14

Në nenin 50 pargarfi (1) ndryshohet si vijon:

"Me dokumentacionin planit shtetëror urbanistik, mund të bëhet rregullimi i hapësirës me përcaktimin e parcelës ndertimore jashtë shtrirjes së planifit, për ndërtime të kategorise së parë të përcaktuara me Ligjin për ndërtim."

Paragrafi (2) shlyhet.

Paragrafi (3) i cili bëhet pargarfi (2) ndryshohet si vijon:

"(2) Dokumentacioni shtetëror i planit urbanistik nga paragrafi (1) i këtij neni, përpilohet në bazë të ekstraktit nga plani hapësinor."

Paragrafet (4), (5), (6), (7), (8), (9) bëhen paragrafë (3), (4), (5), (6), (7) dhe (8).

Paragrafi (10) i cili bëhet pargarfi (9) ndryshohet si vijon:

"(9) Dokumentacioni i planit urbanistik shtetëror zbatohet pas miratimit të tij dhe pas hartimit të kryer në hamer. Shpenzimet për hartimin dhe shpalljen e njoftimit për mbajtjen e anketës publike, janë në llogari të parashtruesit të kërkeses për miratimin e dokumentacionit të planit urbanistik shtetëror."

Neni 15

Në nenin 50 pargarfi (1) ndryshohet si vijon:

"Me dokumentacionin e planit urbanistik lokal mund të bëhet rregullimi i hapësirës me përcaktimin e parcelës ndertimore jashtë përfshirjes planifikuese për ndërtime të kategorise së dytë të përcaktuara me Ligjin për ndërtim."

Paragrafi (2) shlyhet.

Paragrafi (3) bëhet paragrafi (2).

Paragrafi (4) i cili bëhet pargarfi (3) ndryshohet si vijon:

"(3) Dokumentacioni i planit urbanistik lokal nga paragrafi (1) i këtij neni, përpilohet në bazë të ekstraktit nga plani hapësinor."

Paragrafi (5) shlyhet.

Paragrafet (6), (7), (8), (9) dhe (10) bëhen paragrafë (4), (5), (6), (7) dhe (8).

Paragrafi (11) i cili bëhet pargarfi (9) ndryshohet si vijon:

"(9) Dokumentacioni i planit urbanistik lokal përdoret pas miratimit të tij dhe pas paraqitjes së realizuar në hamer. Shpenzimet për vizatimin dhe shpalljen e njoftimit për mbajtjen e anketës publike, janë në llogari të parashtruesit të kërkesës për miratimin e dokumentacionit të planit urbanistik lokal."

Paragrafi (12) bëhet paragrafi (10).

Neni 16

Në nenin 51 në paragrafin (3) pas fjalës "kërkuese" vihet pikë, ndërsa fjalët deri në fund të fjalisë shlyhen.

Paragrafi (4) ndryshohet si vijon:

"Projektin arkitektonik urbanistik nga pargarfi (1) i këtij neni, në të cilin janë të përcaktuara hapësirat për ndërtimin e objekteve të kategorise së parë të përcaktuara me Ligjin për ndërtim, e nënshkruan ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e rregullimit të hapësirës, ndërsa projektin arkitektonik urbanistik ku janë të përcaktuara sipërfaqet për ndërtimin e objekteve të kategorise së dytë të përcaktuara me Ligjin për ndërtim, e nënshkruan kryetari i komunës."

Paragrafi (5) shlyhet.

Neni 17

Pas nenit 51 shtohet titulli i ri dhe neni i ri 51-a, si vijon:

"3. Projekti për infrastrukturë

Neni 51-a

(1) Projekti për infrastrukturën përmban zgjidhje teknike për infrastrukturën me të gjitha elementet e saja (shahta, puse, stacione matëse, mure mbështetëse, ura, vijadukte, kalime, rrugë mbikaluese, rrugë nënkaluëse, tunele, vende lidhëse, etj.) në pjesën tekstuale dhe shtojca grafike dhe e paraqet trasenë e infrastrukturës dhe i njëjti përpilohet në baze të ekstraktit nga Plani hapësinor, ose kushteve për planifikimin e hapësirës ose ekstraktit të planeve urbanistike nga neni 7 pika 2 e këtij ligji.

(2) Projekti për infrastrukturë përmban studim për vlerësimin e projektit mbi mjedisin jetësor, përkatësisht elaborat për mbrojtjen e mjedisit jetësor të miratuara nga organi kompetent, nëse me rregullat nga sfera e mjedisit jetësor është parashikuar përpilimi i studimit përkatësisht elaboratit për atë lloj infrastrukture.

(3) Projekti i infrastrukturës për objekte të linjës infrastrukturore të kategorise së parë të përcaktuara me Ligjin për ndërtim, dorëzohet në organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e rregullimit të hapësirës, ndërsa për objekte të linjës infrastrukturore të kategorise së dytë, në komunë. Organi kompetent përcakton nëse projekti është përpiluar në pajtim me rregullat për projektimin e objekteve, pas kësaj e miraton me vendosjen e nënshkrimit dhe vulës në të njëjtin."

Neni 18

Nenet 52, 52-a, 52-b dhe 52-v shlyhen.

Neni 19

Neni 53 paragrafi (1) shlyhet.

Në paragrafin (2) i cili bëhet paragrafi (1) fjalët: "nga paragrafi (1) i këtij neni" shlyhen.

Neni 20

Nenet 54, 55 dhe 56 shlyhen.

Neni 21

Në nenin 60 pargarfi (1) fjalët: "pesë vjet" zëvendësohen me fjalët: "tre vjet".

Në paragrafin (2) fjalët: "tre vjet" zëvendësohen me fjalët: "dy vjet".

Neni 22

Pas nenit 61 shtohet neni i ri 61-a, si vijon:

"Neni 61-a

(1) Për punën e inspektorëve urbanistikë të Inspektoratit Shtetëror për Ndërtimtarë dhe Urbanizëm, drejtori i Inspektoratit Shtetëror për Ndërtimtarë dhe Urbanizëm miraton program vjetor, ndërsa për punën e inspektorëve të autorizuar urbanistikë të komunave dhe të komunave të Qytetit të Shkupit, program vjetor miraton kryetari i komunës.

(2) Programet vjetore nga paragrafi (1) i këtij neni, permbajne plane mujore për punën e inspektorëve urbanistike, përkatësisht inspektorëve të autorizuar urbanistikë.

(3) Drejtori i Inspektoratit Shtetëror për Ndërtimtari dhe Urbanizëm, për punën e inspektorëve urbanistikë më së voni deri më 31 mars të vitit rrjedhës, dorëzon raport vjetor për vitin paraprak, në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë, ndërsa kryetari i komunës përkatësisht komunës në Qytetin e Shkupit, për punën e inspektorëve të autorizuar urbanistike, më së voni deri më 31 mars të vitit rrjedhës, dorezon raport vjetor për vitin paraprak në Këshillin Komunal."

Neni 23

Neni 63 shlyhet.

Neni 24

Neni 64 ndryshohet si vijon:

"(1) Gjate kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese, inspektor i urbanistik kontrollon nëse inspektor i urbanistik i komunës i kryen punët në pajtim me këtë ligj.

(2) Për kryerjen e punëve nga paragrafi (1) i këtij neni, organet e njërive të vetadministrimit lokal detyrohen që me kërkesë të inspektorit shtetëror t'i mundësojnë të kryejë shikim në dokumentacion nga procedurat për miratimin dhe realizimin e planeve urbanistike.

(3) Inspektori urbanistik detyrohet që mbikëqyrjen inspektuese nga paragrafi (1) i këtij neni, ta kryejë së paku një here në muaj."

Neni 25

Neni 65 shlyhet.

Neni 26

Në nenin 75 fjalët: "paragrafi (10)" zëvendësohen me fjalët: "paragrafi (11)".

Neni 27

Në nenin 75-a paragrafi (2) shlyhet.

Neni 28

Në nenin 76-b paragrafi (2) shlyhet.

Neni 29

Në nenin 76-b shtohet neni i ri 76-v, si vijon:

"Neni 76-v

Gjoke në shumë prej 5 000 deri në 7 000 euro në kundërvlere me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit përgjegjës në komunë, nëse nuk e dorëzon propozimplanin në Këshillin Komunal në afatin e përcaktuar në nenin 25 paragrafi (5) të këtij ligji."

Neni 30

Neni 77-a ndryshohet si vijon:

"(1) Para paraqitjes së kërkesës për ngritjen e procedurës për kundërvajtje në gjykatën kompetente, do të zbatohet procedura për barazim. Nëse kryerësi e pranon kundërvajtjen, organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve që kanë të bëjnë me rregullimin e hapësirës, do t'i lëshojë kryerësit urdhërpagesë për pagesën e gjobes së paraparë për kundërvajtje. Me nënshkrimin e urdhërpageses kryerësi i kundërvajtjes konsiderohet se pajtohet që ta paguajë gjobën e parashikuar.

(2) Kryerësi i kundërvajtjes detyrohet që ta paguajë gjobën në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të urdhërpageses, në llogarinë e organit të administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e rregullimit të hapësirës të shënuar në urdhërpagesë. Kryerësi do ta paguajë vetëm gjysmën e gjobës së shqiptuar nëse pagesën e kryen në afat prej tetë ditësh.

(3) Nëse kryerësi i kundërvajtjes nga paragrafi (1) i këtij neni nuk e paguan gjobën në afatin e caktuar në pargarfi (2) të këtij neni, organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e rregullimit të hapësirës, do të paraqesë kërkesë për ngritjen e procedurës për kundërvajtje në gjykatën kompetente."

Neni 31

Procedurat për miratimin e aktvendimit për kushtet e lokacionit të filluara para hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të vazhdojnë në pajtim me dispozitat e Ligjit për planifikim hapësor dhe urbanistik ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 51/2005, 137/2007, 91/2009 dhe 124/10).

Neni 32

Procedurat për miratimin e aktvendimit për miratimin e dokumentacionit të planit urbanistik shtetëror përfshirja jashtë planit dhe dokumentacionit të planit urbanistik lokal përfshirja jashtë planit të filluara para hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të vazhdojnë në pajtim me dispozitat e Ligjit për planifikim hapësor dhe urbanistik („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 51/2005, 137/2007, 91/2009 dhe 124/10).

Neni 33

Autorizohet Komisioni Juridiko-Ligjvënës i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë që në afat prej 30 ditësh nga shpallja e këtij ligji, të përcaktojë tekst të spastruar të Ligjit për planifikim hapësor dhe urbanistik.

Neni 34

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e botimit në „Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë".

411.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ГРАДЕЊЕ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за градење,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 февруари 2011 година.

Бр. 07- 843/1
10 февруари 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗА К О Н
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ
НА ЗАКОНОТ ЗА ГРАДЕЊЕ

Член 1

Во Законот за градење („Службен весник на Република Македонија“ број 130/2009 и 124/10), во членот 2 точката 6 се менува и гласи:

“Адаптација е изведување на градежни и други работи на постоен објект со кои се врши промена на организацијата на просторот во објектот, се врши замена на уреди, постројки, опрема и инсталација од ист капа-

цитет, а со кои не се влијае на стабилноста и сигурноста на објектот, не се менуваат конструктивните елементи, не се менува надворешниот изглед и не се влијае на безбедноста на соседните објекти, сообраќајот и заштитата од пожари и животната средина;“.

По точката 15 се додава нова точка 16, која гласи:

“16. Линиски инфраструктурни градби се јавен пат, железничка инфраструктура, далновод, нафтовод, продуктовод, гасовод, топловод, водовод, канализација, телекомуникациски водови и други објекти кои можат да бидат надземни или подземни и чија изградба претставува јавен интерес утврден со закон;“.

Точките 16 и 17 стануваат точки 17 и 18.

Член 2

По членот 2 се додаваат три нови члена 2-а, 2-б и 2-в, кои гласат:

“Член 2-а

Во постапката при вршењето на инспекцискиот надзор ќе се применуваат одредбите од Законот за инспекцискиот надзор, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

Член 2-б

(1) Одредбите од овој закон не се однесуваат на изградбата на воени објекти и градби од значење на одбраната и безбедноста.

(2) Изградбата на објектите и градбите од ставот (1) на овој член се врши согласно со прописите од областа на одбраната.

Член 2-в

(1) Одредбите од овој закон не се однесуваат на изградбата на градби за здравствена заштита.

(2) Изградбата на градбите од ставот (1) на овој член се врши согласно со прописите од областа на здравството.“

Член 3

Во членот 3 став (1) зборовите: “решението за локациски услови“ се заменуваат со зборовите: “параметрите од урбанистичкиот план или државната, односно локалната урбанистичка планска документација или проектот за инфраструктура“.

Член 4

Во членот 16 став (1) зборовите: “и втора“ се бришат, а зборовите: “трета, четврта и петта“ се заменуваат со зборот “втора“.

Член 5

Во членот 17 став (1) зборовите: “и втора“ се бришат, а зборовите: “трета, четврта и петта“ се заменуваат со зборот “втора“.

Во ставот (2) алинеја 3 зборовите: “и втора“ се бришат.

Во ставот (3) алинеја 3 зборовите: “трета, четврта и петта“ се заменуваат со зборот “втора“.

Член 6

Во членот 23 став (1) зборовите: “и втора“ се бришат, а зборовите: “трета, четврта и петта“ се заменуваат со зборот “втора“.

Член 7

Во членот 24 став (1) зборовите: “и втора“ се бришат, а зборовите: “трета, четврта и петта“ се заменуваат со зборот “втора“.

Во ставот (2) алинеја 3 зборовите: “и втора“ се бришат.

Во ставот (3) алинеја 3 зборовите: “трета, четврта и петта“ се заменуваат со зборот “втора“.

Член 8

Членот 26 се менува и гласи:

“(1) За изведување на градби од прва категорија од членот 57 на овој закон правното лице треба да има лиценца А за изведувач, а за изведување на градби од втора категорија правното лице треба да има лиценца Б за изведувач.

(2) Со барањето за добивање на лиценца А за изведувач на овој закон, правното лице потребно е да достави:

- доказ дека е регистрирано за вршење на соодветната дејност и

- доказ дека има вработено најмалку 20 лица од кои три лица со овластување А за инженер за изведба и едно лице со овластување Б за инженер за изведба.

(3) Со барањето за добивање на лиценца Б за изведувач, правното лице потребно е да достави:

- доказ дека е регистрирано за вршење на соодветната дејност и

- доказ дека има вработено најмалку пет лица од кои две лица со овластување Б за инженер за изведба.“

Член 9

Во членот 29 став (1) алинеја 5 сврзникот “и“ се заменува со точка, а алинејата 6 се брише.

Член 10

Во членот 31 став (1) зборовите: “и втора“ се бришат, а зборовите: “трета, четврта и петта“ се заменуваат со зборот “втора“.

Во ставот (2) алинеја 3 зборовите: “и втора“ се бришат.

Во ставот (3) алинеја 3 зборовите: “трета, четврта и петта“ се заменуваат со зборот “втора“.

Член 11

Членот 34 се менува и гласи:

“(1) Правното лице за вршење на надзор на изградба на градби од прва категорија од членот 57 на овој закон треба да има лиценца А за надзор, а за градби од втора категорија треба да има лиценца Б за надзор.

(2) Со барањето за добивање на лиценца А за надзор правното лице потребно е да достави:

- доказ дека е регистрирано за вршење на соодветната дејност и

- доказ дека има вработено најмалку четворица инженери од кои двајца со овластување А за вршење на надзор.

(3) Со барањето за добивање на лиценца Б за надзор правното лице потребно е да достави:

- доказ дека е регистрирано за вршење на соодветната дејност и

- доказ дека има вработено најмалку тројца инженери од кои двајца со овластување Б за вршење на надзор.“

Член 12

Во членот 35 став (1) зборовите: “и втора“ се бришат, а зборовите: “трета, четврта и петта“ се заменуваат со зборот “втора“.

Во ставот (2) алинеја 3 зборовите: “и втора“ се бришат.

Во ставот (3) алинеја 3 зборовите: “трета, четврта и петта“ се заменуваат со зборот “втора“.

Член 13

Во членот 36 став (1) зборовите: “решението за локациски услови” се бришат, а по алинејата 1 се додава нова алинеја 2, која гласи:

“- да утврди дали е извршено обележување на проектираната градба на терен согласно со членот 82 од овој закон.”

Во ставот (3) по зборовите: “условите за градење” се става точка, а зборовите до крајот на реченицата се бришат.

Член 14

Членот 37 се менува и гласи:

“Неусогласеноста на констатациите во извештајот за одделна фаза на градење и/или во завршниот извештај со изведените работи, претставува основ за привремено одземање на лиценцата за надзор и овластување за надзорен инженер.”

Член 15

По членот 41 се додава нов член 41-а, кој гласи:

“Член 41-а

(1) Учесниците во изградбата на градби од членот 57 на овој закон (инвеститор, правни лица за проектирање, ревизија, изведување и надзор над изградбата), одговараат за штетата предизвикана на трети лица при извршување на нивната работа и договорните обврски.

(2) Правните лица за проектирање, ревизија, изведување и надзор над изградбата се должни да имаат осигурување за одговорност за штета во осигурителна компанија во Република Македонија, која би можела со нивната работа да им се предизвика на инвеститорите или на трети лица.

(3) Годишната осигурена сума за вкупниот број на градби за учесниците во изградбата на градби од прва категорија од членот 57 на овој закон не може да биде пониска од 10.000 евра во денарска противвредност, а за градбите од втора категорија не може да биде пониска од 5.000 евра во денарска противвредност.

(4) Неосигурувањето за одговорност за штета во осигурителна компанија во Република Македонија, претставува основ за одземање на лиценца на правното лице.”

Член 16

Во членот 43 став (2) точката 1 се брише.

Точките 2 и 3 стануваат точки 1 и 2.

Точката 4 се брише.

Точките 5 и 6 стануваат точки 3 и 4.

Член 17

Насловот пред членот 45 и членот 45 се бришат.

Член 18

Во членот 45-а зборовите: “инфраструктурата за која согласно со Законот за просторно и урбанистичко планирање и стандардите и нормативите за урбанистичко планирање не се формира градежна парцела” се заменуваат со зборовите: “линиски инфраструктурни градби”.

По ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

“(2) Проектот за инфраструктура содржи и студија за оценка на влијанието на проектот врз животната средина, односно елаборат за заштита на животната средина одобрени од надлежен орган, доколку со прописите од областа на животната средина е предвидено изработка на студија, односно елаборат за таков вид на инфраструктура.”

Член 19

Пред членот 46 се додава наслов кој гласи “1. Проект за подготвителни работи”.

Член 20

Во членот 47 став (1) зборовите: “идејниот проект и врз основа на издаденото решение за локациски услови” се заменуваат со зборовите: “извод од детален урбанистички план или урбанистички план за вон населено место или урбанистички план за село или државна, односно локална урбанистичка планска документација, а за линиските инфраструктурни градби врз основа на проект за инфраструктура изработен согласно со закон”.

Ставот (3) се менува и гласи:

„Основниот проект содржи студија за оценка на влијанието на проектот врз животната средина, односно елаборат за заштита на животната средина одобрени од надлежен орган, доколку со прописите од областа на животната средина е предвидено изработка на студија, односно елаборат за таков вид на градба.“

По ставот (3) се додаваат два нови става (4) и (5), кои гласат:

“(4) Основниот проект за линиски инфраструктурни градби за кои е изработен проект за инфраструктура, не содржи студија за оценка на влијанието на проектот врз животната средина, односно елаборат за заштита на животната средина одобрени од надлежен орган.

(5) Основниот проект освен за градби за индивидуално домување и јавни објекти со капацитет за истовремен престој до 25 лица содржи и елаборат за заштита од пожари, експлозии и опасни материи.”

Член 21

Членот 49 се брише.

Член 22

Насловот пред членот 50 и членот 50 се бришат.

Член 23

Во членот 52 ставот (2) се менува и гласи:

„Проектот за употреба и одржување се изработува за градби од прва категорија од членот 57 на овој закон.“

Член 24

Во членот 55 став (1) зборовите: „идејниот проект, основниот проект и изведбениот проект“ се заменуваат со зборот „проектите“.

Член 25

Членот 57 се менува и гласи:

„(1) Градби од прва категорија се: нуклеарни електрани, термоцентрали и хидроцентрали со капацитет над 10 MW, далноводи со напонско ниво над 35 KV, градби за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет поголем од 1 MW, трафостаници над 35 KV, нафтоводи, продуктоводи, магистрални гасоводи, државни патишта, придружно услужни објекти на државни патишта утврдени со закон, железнички пруги, железнички станици на железнички пруги, аеродроми, депонии за неопасен отпад и депонии за опасен отпад, брани со акумулации, градби за базна и хемиска индустрија, градби за црна и обоена металургија, градби за производство на целулоза и хартија, градби за преработка на кожа и крзно, градби за преработка на каучук, барут и експлозивна муниција, градби за складирање на експлозивни средства, складишта на нафтени деривати, градби за санација на свле-

чишта, градби кои би можеле да ја загрозат животната средина, градби за потребите на државните органи и агенциите и фондовите основани од Република Македонија, градби за дипломатски и конзуларни претставништва и меѓународни организации, технолошки индустриски развојни зони формирани од Владата на Република Македонија и градбите во овие зони, градби за високо образование, опсерватории, национални установи од областа на културата, градби кои претставуваат недвижно културно наследство и споменички целини прогласени со закон или друг акт за заштита како културно наследство од особено значење или значајно културно наследство, меморијални споменици, телекомуникациски центри за прием на сателитски сигнали, градби за потребите на граничните премини, регионални водоснабдителни и канализациони системи со ситеми за пречистување, регионални депонии, градби предвидени на подрачје на две или повеќе општини, градби во кои постојат инсталации за производство на топлинска енергија, градби во подрачје на национални паркови, езерски и речни пристаништа, стадиони и спортски сали со капацитет над 10.000 гледачи.

(2) Градби од втора категорија се: градби наменети за основно и средно образование, градби од областа на културата, градби за потребите на верските заедници, технолошки индустриски развојни зони формирани од правни лица и градбите во овие зони, индустриски градби, стопански градби, деловни градби, станбено-деловни градби, градби за индивидуално домување, градби за колективно домување, градби за потребите на агроберзи, трговски центри, хотели, рекреативни центри, градби за научно-истражувачка дејност, катни гаражи, пазари, општински патишта, придружно услужни објекти на општински патишта утврдени со закон, електронски комуникациски мрежи и средства, термоцентрали и хидроцентрали со капацитет до 1 МВ, ветерници, градби за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 1 MW, далноводи со напонско ниво до 35 KV, локални водоснабдителни и канализациони системи со системи за пречистување, градби кои се во функција на заштита и промоција на природното наследство (информативни центри), депонии за интерен отпад (градежен шут), објекти за складирање, третман и/или преработка на отпад, меѓуградски автобуски станици, зоолошки градини, стадиони и спортски сали со капацитет под 10.000 гледачи, отворени спортски игралишта, базени во ниво на теренот за јавна употреба, јавни паркови, јавни паркиралишта, жичари и ски-лифтови.“

Член 26

Во членот 58 во став (1) зборовите: “и втора“ се бришат.

Во ставот (2) зборовите: “трета, четврта и петта“ се заменуваат со зборот “втора“.

По ставот (2) се додаваат два нови става (3) и (4), кои гласат:

“(3) Доколку со урбанистичкиот план или државната, односно локалната урбанистичка планска документација е планирана повеќеенаменска градба во која се предвидени градби од прва и втора категорија од членот 57 на овој закон, одобрение за градење издава органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот.

(4) Примерок од прависилното одобрение за градење кое го донесува органот на државната управа надлежен за вршење на работите на уредување на просторот се доставува до единицата на локалната самоуправа на чие подрачје ќе се гради градбата, во рок од пет дена од прависилноста на одобрението за градење.“

Член 27

Членот 59 се менува и гласи:

“(1) Постапката за издавање на одобрение за градење се води согласно со одредбите на Законот за општата управна постапка, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(2) За добивање на одобрение за градење инвеститорот поднесува писмено барање до надлежниот орган од членот 58 на овој закон со следнава документација:

- извод од детален урбанистички план или урбанистички план за вон населено место или урбанистички план за село или државна, односно локална урбанистичка планска документација, а за линиските инфраструктурни градби проект за инфраструктура заведен од надлежен орган,

- архитектонско-урбанистички проект заведен од надлежен орган, доколку со урбанистичкиот план или државната, односно локалната урбанистичка планска документација е предвидена изработка на овој проект,

- основен проект во три примероци со извештај за ревизија на основниот проект или писмен извештај за согласност за нострификација на основниот проект, доколку истиот е изработен во странство,

- доказ за право на градење и

- геодетски елаборат за нумерички податоци за градежното земјиште.

(3) Доколку е поднесено барање за одобрение за градење за придружно услужни објекти на државни, односно општински патишта утврдени со закон покрај доказите од ставот (2) на овој член барателот доставува и решение за трајна измена на режим на сообраќај од надлежен орган.

(4) Доколку е поднесено барање за одобрение за градби кои претставуваат недвижно културно наследство и споменички целини прогласени со закон или друг акт за заштита како културно наследство покрај доказите од ставот (2) на овој член се доставува и конзерваторско одобрение издадено од Управата за заштита на културно наследство.

(5) Доколку е поднесено барање за одобрение за градење за градби за производство на електрична и топлинска енергија покрај доказите од членот (2) на овој закон се доставува и овластување за изградба на градби за производство на електрична и топлинска енергија од надлежен орган.

(6) Доколку е поднесено барање за одобрение за градење на електронски комуникациски мрежи и средства, покрај доказите од ставот (2) на овој член се доставува и нотификација за пренос на електронски податоци издадена од Агенцијата за електронски комуникации.

(7) Доколку е поднесено барање за одобрение за градење на депонии за опасен отпад, депонии за неопасен отпад и депонии за интерен отпад, покрај доказите од ставот (2) на овој член се доставува и решение со кое се одобрува основање на депонија издадено од надлежен орган.

(8) Надлежниот орган од членот 58 на овој закон е должен во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето да ја разгледа доставената документација и да утврди дали истата е комплетна, дали основниот проект е изработен во согласност со прописите за проектирање, урбанистичкиот план или државната, односно локалната урбанистичка планска документација или проектот за инфраструктура и дали барателот е единствен носител на правото на градење.

(9) Доколку доставената документација е комплетна и се исполнети условите од ставот (8) на овој член, надлежниот орган е должен во рокот од ставот (8) на овој член да го завери основниот проект и да достави

до барателот известување со пресметка за плаќање на надоместок за уредување на градежно земјиште. За градбите од прва категорија надлежниот орган, по заверката на основниот проект истиот го доставува до соодветната општина заради изготвување на пресметка на надоместокот за уредување на градежно земјиште.

(10) Доколку доставената документација не е комплетна и/или не се исполнети условите од ставот (8) на овој член, надлежниот орган е должен во рокот од ставот (8) на овој член да донесе заклучок за прекинување на постапката и да го задолжи барателот да ги отстрани констатираните недостатоци и да го дополни барањето во рок од 15 дена од денот на приемот на заклучокот.

(11) Доколку барателот не ги отстрани констатираните недостатоци и не го дополни барањето во рокот од ставот (10) на овој член, надлежниот орган е должен да донесе решение за одбивање на барањето за одобрение за градење во рок од седум дена од истекот на рокот за дополнување, а доколку барателот ги отстрани констатираните недостатоци и го дополни барањето во рокот од ставот (10) на овој член, надлежниот орган е должен да достави до барателот известување со пресметка за плаќање на надоместок за уредување на градежно земјиште, во рок од два дена од комплетирањето на документацијата.

(12) Одобрение за градење не може да се издаде ако не е платен надоместокот за уредување на градежно земјиште, освен ако инвеститорот и општината склучат договорот за плаќање на надоместокот за уредување на градежно земјиште на рати или склучат договор со кој е утврдено дека инвеститорот ќе го уреди земјиштето на сопствен трошок или донесен е акт врз основа на кој инвеститорот е ослободен од плаќање на надоместокот или инвеститорот доставил банкарска гаранција за плаќање на надоместокот или инвеститорот востановил хипотека во корист на општината.

(13) Одобрението за градење се издава во рок од пет работни дена од доставување на доказ за платен надоместок за уредување на градежно земјиште, односно од денот на склучување на договорот за начинот на плаќање на надоместокот или договор со кој е утврдено дека инвеститорот ќе го уреди земјиштето на сопствен трошок, односно од денот на донесувањето на акт врз основа на кој инвеститорот е ослободен од плаќање на надоместокот или од денот на доставување на банкарска гаранција за плаќање на надоместокот или доставување доказ за востановена хипотека во корист на општината.

(14) Формата и содржината на барањето за одобрение за градење ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(15) Надлежниот орган од членот 58 на овој закон, кој го издал одобрението за градење е должен на инвеститорот да му достави пресметка за плаќање на трошоците за запишување на објектот во јавните книги на недвижности во рок од седум работни дена од денот на издавањето на одобрението за градење.

(16) Надлежниот орган во постапката за издавање на одобрение за градење не може да побара од барателот друга документација, освен документацијата предвидена со овој закон.“

Член 28

По членот 59 се додаваат седум нови члена 59-а, 59-б, 59-в, 59-г, 59-д, 59-ѓ и 59-е, кои гласат:

“Член 59-а

Доказ за право на градење, во смисла на овој закон, се смета:

- имотен лист со запишано право на сопственост или право на долготраен закуп или право на службеност на градежното земјиште,
- договор за пренесување на правото на градење на предметното градежно земјиште,
- договор за концесија,
- одлука на Владата на Република Македонија со која државен орган, агенција или фонд основани од Владата на Република Македонија или единица на локалната самоуправа се стекнале со право на градење,
- договор со заедницата на сопственици на посебни делови на објектот или писмена согласност од мнозинството сопственици на посебните делови од објектот кои претставуваат повеќе од половината од вкупната површина на објектот со имотни листови за посебните делови на објектот, доколку се работи за доградба и надградба на згради во етажна сопственост и
- имотен лист со запишано право на сопственост на Република Македонија, или конечно решение за експропријација, доколку се работи за изградба на линиски инфраструктурни градби.

Член 59-б

За градби наменети за индивидуално домување со бруто развиена површина до 300 м² не е задолжителна ревизија на основниот проект и надзор над изградбата на градбата, а изведувачот е должен да даде изјава заверена кај нотар под полна материјална и кривична одговорност со која ќе потврди дека објектот е изграден во согласност со одобрението за градење и основниот проект или проектот на изведена состојба.

Член 59-в

(1) По прием на барањето за одобрение за градење, надлежниот орган од членот 58 на овој закон е должен во рок не подолг од еден работен ден, да достави писмено барање до субјектите надлежни за електроенергетска, водоводна и канализациона инфраструктура да извршат увид во основниот проект, во рок од пет дена од денот на приемот на барањето за увид.

(2) Субјектот надлежен за електроенергетска инфраструктура е должен да изврши увид во основниот проект и во рок од пет дена од денот на приемот на барањето за увид да достави мислење дали објектот за кој е доставено барањето за одобрение за градење може да се приклучи на соодветниот електроенергетски систем.

(3) Субјектите надлежни за водоводна и канализациона инфраструктура во рок од пет дена од денот на приемот на барањето за увид се должни да извршат увид во основниот проект и да се произнесат со записник дали се исполнети хидротехничките услови, односно да дадат забелешки доколку истите не се исполнети. Записникот се потпишува од страна на службеното лице и претставникот на субјектот, а примерок од истиот се доставува до барателот кој е должен да постапи по дадените забелешки во рокот од членот 59 став (10) на овој закон.

(4) Доколку со основниот проект се предвидува приклучување на градбата за која е поднесено барање за одобрение за градење на топловодна и гасоводна инфраструктура, надлежниот орган од членот 58 на овој закон е должен да достави писмено барање до субјектите надлежни за топловодна и гасоводна инфраструктура да извршат увид во основниот проект, во рок од пет дена од денот на приемот на барањето за увид. Субјектите надлежни за топловодна и гасоводна инфраструктура во рок од пет дена од денот на приемот на барањето за увид се должни да извршат увид во основниот проект и да се произнесат на записник дали се исполнети условите за приклучување на топловодната

и гасоводната инфраструктура, односно да дадат забелешки доколку истите не се исполнети. Записникот се потпишува од страна на службеното лице и претставникот на субјектот, а примерок од истиот се доставува до барателот кој е должен да постапи по дадените забелешки во рокот од членот 59 став (10) на овој закон.

(5) Доколку се работи за изградба на магацини за складирање на експлозивни материи, магацини, склад или резервоар за складирање на запални течности и гасови, преточувалиште, станица за снабдување со гориво, нафтовод или гасовод, вклучувајќи го складот, постројката или уредот што е технолошки сврзан со нафтоводот или гасоводот се доставува писмено барање за увид во основниот проект и до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на внатрешните работи, кој е должен да изврши увид и во рок од пет дена од денот на приемот на барањето за увид да даде согласност или да даде забелешки на записник доколку не се исполнети условите за согласност. Записникот се потпишува од страна на службеното лице и претставникот на органот, а примерок од истиот се доставува до барателот кој е должен да постапи по дадените забелешки во рокот од членот 59 став (10) на овој закон.

(6) Доколку се работи за изградба на градби за кои основниот проект согласно со членот 47 став (5) од овој закон содржи и елаборат за заштита од пожари, експлозии и опасни материи, се доставува писмено барање за увид во основниот проект и до Дирекцијата за заштита и спасување, која е должна да изврши увид и во рок од пет дена од денот на приемот на барањето за увид да даде согласност на елаборатот или да даде забелешки на записник, доколку не се исполнети условите за согласност. Записникот се потпишува од страна на службеното лице и претставникот на Дирекцијата, а примерок од истиот се доставува до барателот кој е должен да постапи по дадените забелешки во рокот од членот 59 став (10) на овој закон.

(7) Доколку се работи за изградба на електронски комуникациски мрежи и средства, се доставува писмено барање за увид во основниот проект и до Агенцијата за електронски комуникации, која е должна да изврши увид и во рок од пет дена од денот на приемот на барањето за увид да даде согласност или да даде забелешки на записник доколку не се исполнети условите за согласност. Записникот се потпишува од страна на службеното лице и претставникот на Агенцијата, а примерок од истиот се доставува до барателот кој е должен да постапи по дадените забелешки во рокот од членот 59 став (10) на овој закон.

(8) Доколку субјектите од ставовите (2), (3), (4), (5), (6) и (7) на овој член не постапат согласно со овој член, се смета дека немаат забелешки и ако поради нивното непостапување во иднина настанат штети, обврската за надоместок на штета ќе биде на товар на субјектот чие непостапување ја предизвикало штетата.

Член 59-г

Заштитно-конзерваторски услови во постапката за издавање на одобрение за градење се определуваат само доколку во урбанистичкиот план нема вградено заштитно-конзерваторски основи.

Член 59-д

(1) Надлежниот орган кој го издал одобрението за градење е должен, во рок од три дена од правосилноста на одобрението за градење, да достави примерок од истото со примерок од заверениот основен проект или проектот на изведена состојба до надлежниот орган за водење на јавната книга за запишување на правата на

недвижностите заради прилежување во јавната книга во која е запишано правото врз земјиштето и примерок до надлежниот градежен инспектор.

(2) Кога одобрението за градење се издава на повеќе инвеститори во одобрението се наведуваат сите инвеститори во идеални делови, врз основа на правно дело за уредување на меѓусебните права и обврски за градба, заверено кај нотар.

(3) Одредбите од овој закон се однесуваат и на постапката за издавање на одобрение за градење на странски држави за потребите на нивните дипломатско-конзуларни претставништва, доколку со меѓународен договор поинаку не е уредено.

Член 59-ѓ

(1) Доколку надлежниот орган од членот 58 на овој закон не издаде одобрение за градење, односно не го одбие барањето за одобрение за градење во рокот пропишан со членот 59 на овој закон, барателот има право во рок од три дена од истекот на тој рок да поднесе барање до функционерот кој раководи со органот, односно раководното лице на органот кој постапува по барањето за одобрение за градење, за донесување на решение со кое ќе се констатира дека барањето за одобрение за градење е уважено.

(2) Функционерот кој раководи со органот, односно раководното лице на органот кој постапува по барањето за одобрение за градење откако ќе утврди дека барањето за одобрение за градење не содржи формални недостатоци, е доставена документацијата утврдена со членот 59 на овој закон, поминал рокот за издавање на одобрение за градење, односно донесување на решение за одбивање на барањето утврден со членот 59 од овој закон и барањето од ставот (1) на овој член е навремено, е должен да донесе решение најдоцна во рок од пет дена од денот на приемот на барањето со кое ќе се констатира дека барањето за одобрение за градење е уважено.

(3) Доколку надоместокот за уредување на градежно земјиште не е платен, решението со кое е констатирано дека барањето за одобрение за градење е уважено, се издава по плаќање на надоместокот за уредување на градежно земјиште или по уредување на плаќањето на надоместокот согласно со членот 59 став (13) на овој закон.

(4) Доколку функционерот кој раководи со органот, односно раководното лице на органот не донесе решение согласно со ставот (2) од овој член, барателот има право да поведе управен спор пред надлежен суд.

Член 59 - е

(1) Надлежниот орган од членот 58 на овој закон може да ја спроведе постапката за добивање на одобрение за градење и на електронски начин.

(2) Начинот на спроведување на постапката за добивање на одобрение за градење на електронски начин го пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа од областа на уредувањето на просторот.“

Член 29

Во членот 61 ставовите (1) и (2) се бришат.

Ставот (3) кој станува став (1) се менува и гласи:

“Доколку надлежниот орган издаде одобрение за градење спротивно на овој закон или не издаде одобрение за градење, односно не го одбие барањето за одобрение за градење во рокот од членот 59 на овој закон, одговорното, односно службеното лице подлежат на кривична одговорност согласно со Кривичниот законик.“

Член 30

Во членот 62 став (1) точката се заменува со записка и се додаваат зборовите: “а може да се издаде и за дел од градбата, ако делот од градбата претставува посебна градежно-техничка и функционална целина.”

Ставот (2) се менува и гласи:

“Одобрение за градење кое е издадено спротивно на одредбите од овој закон е ништовно. Органот кој издал одобрение за градење кое е огласено за ништовно ги сноси трошоците за враќање на просторот во состојбата во која бил пред издавањето на одобрението за градење, а инвеститорот има право на надоместок на штета и надоместок на изгубена добивка од органот.”

Член 31

По членот 62 се додава нов член 62-а, кој гласи:

“Член 62-а

(1) Надлежниот орган што го донел одобрението за градење е должен во рок од три дена од денот на донесувањето на одобрението за градење да ги извести непосредните соседи на градежната парцела за која се донесува одобрението, за издаденото одобрение за градење и дека во рок од 15 дена од денот на издавањето на одобрението за градење можат да извршат увид во документацијата.

(2) Доколку непосредните соседи не извршат увид и/или не поднесат жалба против одобрението за градење во рок од 15 дена од денот на издавањето на одобрението за градење, одобрението за градење станува правосилно.”

Член 32

Во членот 64 став (1) зборовите: “определена со актот од членот 59 став 4 на овој закон” се бришат.

Член 33

Членот 65 се менува и гласи:

“(1) Против одобрението за градење издадено од органот на државната управа надлежен за вршење на работите на уредување на просторот, може да се изјави жалба во рокот определен со членот 62-а на овој закон до Комисијата за решавање на управни работи во втор степен од областа на транспортот, врските и животната средина при Владата на Република Македонија, а против одобрението за градење издадено од градоначалникот на општината, може да се изјави жалба во рокот определен со членот 62-а на овој закон до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите на уредување на просторот.

(2) Против решението за одбивање на барањето за одобрението за градење на органот на државната управа кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите на уредување на просторот, може да се изјави жалба рок од 15 дена од денот на приемот на решението до Комисијата за решавање на управни работи во втор степен од областа на транспортот, врските и животната средина при Владата на Република Македонија, а против решението за одбивање на барањето за одобрение на градоначалникот на општината, може да се изјави жалба рок од 15 дена од денот на приемот на решението до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите на уредување на просторот.”

Член 34

По членот 65 се додава нов член 65-а, кој гласи:

“Член 65-а

(1) Инвеститорот може да започне со изградба на градбата врз основа на правосилно одобрение за градење.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член инвеститорот на сопствена одговорност и ризик може да започне со изградба и врз основа на конечно одобрение за градење.

(3) Доколку одобрението за градење не е правосилно, поради тоа што жалителот започнал управен спор, а инвеститорот не започнал со изградба на градбата пред одобрението за градење да стане правосилно, инвеститорот има право да бара надоместок на штета и надоместок на изгубена добивка од жалителот, доколку тужбеното барање и/или жалбеното барање од надлежните судови се одбиени како неосновани и/или недопуштени.”

Член 35

Во членот 67 став (2) се додава нова реченица која гласи: “За градби наменети за индивидуално домување со бруто развиена површина до 300 м² не е задолжително назначувањето на правното лице за вршење на надзор со определен надзорен инженер во известувањето од ставот (1) на овој член.”

Член 36

Во членот 68 став (2) точка 1 зборовите: “и втора” се бришат.

Во ставот (2) точка 2 зборот “трета” се заменува со зборот “втора”.

Точката 3 се брише.

Член 37

Во членот 69 став (1) во првата реченица зборовите: “решението за локациски услови” се заменуваат со зборовите: “параметрите од урбанистичкиот план или државната, односно локалната урбанистичка планската документација или проектот за инфраструктура”.

Во ставот (3) во првата реченица зборовите: “утврдените локациски услови” се заменуваат со зборовите: “параметрите од урбанистичкиот план или државната, односно локалната урбанистичка планската документација или проектот за инфраструктура”.

Член 38

Во членот 70 став (1) на крајот по точката се додава нова реченица која гласи: “Исто така, во овој случај надзорниот инженер не смее да изготви извештај за извршен технички преглед, а за градбите за индивидуално домување со бруто развиена површина до 300 м² изведувачот не смее да даде изјава со која ќе потврди дека објектот е изграден во согласност со одобрението за градење и основниот проект или проектот на изведена состојба.”

Ставот (5) се брише.

Ставот (6) станува став (5).

Член 39

Во членот 71 став (1) зборовите: “за градба од прва, втора, трета и четврта категорија од членот 57 на овој закон” се бришат.

Во ставот (2) точката се заменува со записка и се додаваат зборовите: “во кој случај основниот проект се изработува само за делот од градбата кој претставува посебна градежно-техничка и функционална целина”.

Ставот (3) се брише.

Член 40

Во членот 72 став (1) зборовите: “од прва, втора и трета категорија од членот 57 на овој закон” се бришат.

Член 41

Во членот 73 став (1) по алинејата 8 се додава нова алинеја 9, која гласи:

“- огради,“.

Во алинеја 10 зборовите: “за кои е издадено одобрение за употреба“ се бришат.

По алинејата 10 се додаваат шест нови алинеи 11, 12, 13, 14, 15 и 16, кои гласат:

“- потпорни сидови,

- помошни градби кои се во функција на објект за домување или друг вид на објект и се градат на иста урбанистичка парцела (гаража, остава, септичка јама и слично),

- базени на ниво на терен за индивидуална употреба,

- оптички кабли,

- опрема за автоматско регулирање на премин преку постојни железнички пруги и инсталации за автоматско следење и управување на сообраќајот на постојни железнички пруги и

- електронска комуникациска опрема за следење и регулирање на сообраќајот на постојни улици.“

Член 42

Во членот 74 став (1) зборовите: “и ревидиран основен проект“ се заменуваат со зборовите: “со документација утврдена во прописот од ставот (2) на овој член“.

Во ставот (4) зборовите: „жалба за молчење на администрација согласно со членот 61 на овој закон“ се заменуваат со зборовите: „барање до градоначалникот на општината согласно со членот 59-ѓ на овој закон“.

Член 43

Во членот 82 став (1) зборот “изведувачот“ се заменува со зборот “инвеститор“, а запирката по зборовите: “геодетски елаборат за обележување на проектираната градба“ се заменува со точка и зборовите до крајот на реченицата се бришат.

Ставот (2) се брише.

Ставот (3) станува став (2).

Член 44

Во членот 86 точката 3 се брише.

Точката 4 станува точка 3.

Точката 5 се брише.

Точките 6, 7 и 8 стануваат точки 4, 5 и 6.

Точката 9 се брише.

Точките 10, 11 и 12 стануваат точки 7, 8 и 9.

Член 45

Во членот 87 ставот (1) се менува и гласи:

“Градбата ќе се стави во употреба по издавање на одобрение за употреба за градбите од прва категорија од членот 57 на овој закон, по изготвување на извештај за извршен технички преглед од надзорен инженер за градбите од втора категорија, а градбите наменети за индивидуално домување со бруто развиена површина до 300 м2 ќе се стават во употреба по давање на изјава заверена кај нотар под полна материјална и кривична одговорност од изведувачот со која ќе потврди дека објектот е изграден во согласност со одобрението за градење и основниот проект или проектот на изведена состојба.“

Во ставот (2) по зборовите: „одобрението за употреба“ се додаваат зборовите: „за градбите од прва категорија од членот 57 на овој закон“, а зборовите: „и проект на изведена состојба“ се заменуваат со зборовите: “или со проектот на изведена состојба доколку се извршени измени во текот на изградбата“.

Член 46

Во членот 88 став (2) алинеите 1 и 2 се менуваат и гласат:

“- основен проект, а доколку се извршени измени во текот на изградбата проект на изведена состојба,

- завршен извештај на надзорен инженер со кој е потврдено дека градбата е изградена согласно со основниот проект и одобрението за градење и“.

Член 47

Во членот 89 став (4) зборовите: “и втора“ се бришат.

Во ставот (5) во првата реченица зборовите: “трета, четврта и петта“ се заменуваат со зборот “втора“, а во втората реченица зборовите: “документацијата од членот 88 став (2) на овој закон“ се заменуваат со зборовите: “геодетски елаборат од извршен премер на објектот и доказ за платени трошоци за запишување на објектот во јавните книги на недвижности согласно со пресметката од членот 59 став (15) на овој закон“.

По ставот (5) се додава нов став (6), кој гласи:

“(6) За градбите наменети за индивидуално домување со бруто развиена површина до 300 м2 не се врши технички преглед, а изведувачот е должен да даде изјава заверена кај нотар под полна материјална и кривична одговорност со која ќе потврди дека објектот е изграден во согласност со одобрението за градење и основниот проект или проектот на изведена состојба. Изјавата со која се потврдува дека објектот е изграден во согласност со одобрението за градење и основниот проект или проектот на изведена состојба се доставува до општината каде што е изграден објектот заедно со геодетски елаборат од извршен премер на објектот и доказ за платени трошоци за запишување на објектот во јавните книги на недвижности согласно со пресметката од членот 59 став (15) на овој закон.“

Член 48

Во членот 90 став (2) пред алинеја 1 се додава нова алинеја, која гласи:

“- дали градбата е изградена согласно основниот проект или проектот на изведена состојба и одобрението за градење,“.

Ставот (3) се менува и гласи:

“Надзорниот инженер кој врши технички преглед за градбите од втора категорија од членот 57 на овој закон, во извештајот за извршен технички преглед констатира дали градбата е изградена согласно со основниот проект или проектот на изведена состојба и одобрението за градење дали градбата е со фасада и може да се употребува, дали има одредени недостатоци кои мора да бидат отстранети и дали има одредени недостатоци кои ги нарушуваат основните барања на градбата кои се однесуваат на механичката отпорност, стабилност и сеизмичка заштита поради кои градбата не може да се стави во употреба.“

Член 49

Членот 91 се менува и гласи:

“Изведувачот е должен на денот на одржување на техничкиот преглед, на комисијата од членот 89 на овој закон односно на надзорниот инженер кој треба да изврши технички преглед да ја даде на увид целокупната документација наведена во членот 86 на овој закон.“

Член 50

По членот 92 се додава нов член 92-а, кој гласи:

“Член 92-а

(1) Постапката за поврзувањето на објектот со водоводна и канализациона мрежа ја спроведува единицата на локалната самоуправа на чие подрачје е изграден објектот.

(2) Објект кој е изграден без одобрение за градење не може да се поврзе за техничката инфраструктура (електроенергетска, водоводна, канализациона, патна и слично).

(3) Општината е должна да ја започне постапката за поврзување на објектот со водоводна и канализациона мрежа во рок од три работни дена од денот на приемот на одобрението за употреба за објектите од прва категорија од членот 57 на овој закон, извештајот за извршен технички преглед од надзорниот инженер за објектите од втора категорија од членот 57 на овој закон, односно изјавата од изведувачот за објектите за индивидуално домување со бруто развиена површина до 300 м².”

Член 51

Во членот 95 зборовите: “од страна на општината” се заменуваат со зборовите: “од страна на надзорниот инженер, односно по давање на изјава од изведувачот за објектите за индивидуално домување со бруто развиена површина до 300 м².”

Член 52

Членот 96 се менува и гласи:

„(1) Постапката за запишување на објектот во јавната книга на недвижности ја спроведува надлежниот орган од членот 58 на овој закон кој го издал одобрението за градење.

(2) За градбите од прва категорија органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот е должен во име и за сметка на инвеститорот да достави барање за запишување на градежниот објект во јавната книга на недвижности, до надлежниот орган за запишување на правата на недвижности, во рок од три работни дена од денот на приемот на геодетски елаборат за извршен премер на објектот и доказ за платени трошоци за запишување на објектот во јавните книги на недвижности од страна на инвеститорот согласно со пресметката од членот 59 став (15) на овој закон.

(3) За градбите од втора категорија од членот 57 на овој закон, општината е должна во име и за сметка на инвеститорот да достави барање за запишување на градежниот објект во јавната книга на недвижности, до надлежниот орган за запишување на правата на недвижности, во рок од три работни дена од денот на приемот на извештајот на надзорниот инженер со геодетски елаборат од извршен премер на објектот и доказ за платени трошоци за запишување на објектот во јавните книги на недвижности од страна на инвеститорот согласно со пресметката од членот 59 став (15) на овој закон.

(4) Надлежниот орган за запишување на правата на недвижности, градежниот објект ќе го запише во јавната книга на недвижности по поднесено барање од органите од ставовите (2) и (3) на овој член кон кое се поднесува основен проект или проект на изведена состојба доколку се извршени измени во текот на изградбата,

геодетски елаборат од извршен премер на објектот, како и одобрение за употреба за градбите од прва категорија од членот 57 на овој закон, извештај за извршен технички преглед од надзорен инженер за градбите од втора категорија од членот 57 на овој закон, односно изјава заверена од нотар дадена под полна материјална и кривична одговорност од изведувачот со која е потврдено дека објектот е изграден во согласност со одобрението за градење и основниот проект или проектот на изведена состојба, за градбите наменети за индивидуално домување со бруто развиена површина до 300 м².”

Член 53

Во насловот на Главата IX по зборовите: „архитекти и“ се додава зборот „овластени“.

Член 54

Во членот 102 став (1) по зборовите: „овластени архитекти и“ се додава зборот „овластени“.

Член 55

Во членот 129 ставот (2) се менува и гласи:

“Формата и содржината на образецот на легитимацијата и амблемот на градежниот инспектор и начинот на нејзиното издавање и одземање ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работата од областа на уредување на просторот а на овластениот градежен инспектор градоначалникот на општината.”

Член 56

Во членот 130 став (1) зборовите: „пет години“ се заменуваат со зборовите: „три години“.

Во ставот (2) зборовите: „три години“ се заменуваат со зборовите: „две години“.

Член 57

По членот 130 се додава нов член 130-а, кој гласи:

“Член 130-а

(1) За работата на градежните инспектори на Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам директорот на Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам донесува годишна програма, а за работата на овластените градежни инспектори на општините и на општините во градот Скопје, годишна програма донесува градоначалникот на општината.

(2) Годишните програми од ставот (1) на овој член содржат месечни планови за работа на градежните, односно овластените градежни инспектори.

(3) Директорот на Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам за работата на градежните инспектори најдоцна до 31 март во тековната година, доставува годишен извештај за претходната година, до Владата на Република Македонија, а градоначалникот на општината, односно општината во градот Скопје за работата на овластените градежни инспектори најдоцна до 31 март во тековната година, доставува годишен извештај за претходната година, до советот на општината.

(4) Годишните програми од ставот (1) на овој член се донесуваат до 31 декември во тековната година за наредната година.”

Член 58

Во членот 131 став (1) точката се заменува со записка и се додаваат зборовите: „како и при пренамена од станбен во деловен простор и обратно“.

Член 59

Во членот 134 став (3) зборовите: “ке го извести” се заменуваат со зборовите: “ке побара согласност”.

По ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

“(4) Овластениот градежен инспектор доколку констатира дека сопственикот на посебниот дел од објект, станот или дел од станот извршил пренамена без одобрение за пренамена од членот 97 став (3) на овој закон, ќе донесе решение со кое ќе го задолжи сопственикот да го врати посебниот дел од објектот, станот или делот од станот во првобитна состојба.”

Член 60

Во членот 137 ставовите (2) и (3) се менуваат и гласат:

“(2) Против решението на градежен инспектор, како и против заклучокот со кој се дозволува извршување, заклучокот за прекинување на постапката и заклучокот за трошоците на извршувањето на постапката може да се изјави жалба до Комисија составена од три члена именувани од страна на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот. Претседателот на Комисијата е од редот на раководните државни службеници кој не бил вклучен во вршењето на инспекцискиот надзор.

(3) Против решението на овластениот градежен инспектор, како и против заклучокот со кој се дозволува извршување, заклучокот за прекинување на постапката и заклучокот за трошоците на извршувањето на постапката може да се изјави жалба до Комисија составена од три члена именувани од страна на градоначалникот на општината. Претседателот на Комисијата е од редот на раководните државни службеници кој не бил вклучен во вршењето на инспекцискиот надзор.”

Член 61

Во членот 138 став (2) зборовите: “и втора” се бришат, а зборовите: “трета, четврта и петта” се заменуваат со зборот “втора”.

Член 62

Во членот 142 став (2) зборовите: “и втора” се бришат, а зборовите: “трета, четврта и петта” се заменуваат со зборот “втора”.

Член 63

Во членот 143 став (1) зборовите: “и втора” се бришат, а зборовите: “трета, четврта и петта” се заменуваат со зборот “втора”.

Член 64

Во членот 145 став (2) точката на крајот од првата реченица се брише и се додаваат зборовите: “по конкретниот предмет за кој е утврдено неизвршување на работите.”

Во ставот (3) по зборовите: “од надлежност на овластениот градежен инспектор” се додаваат зборовите: “по конкретниот предмет за кој е утврдено неизвршување на работите”.

Член 65

Во членот 150 став (1) точки 1, 3, 4 и 5 зборовите: “втора и трета” се бришат.

Член 66

Во членот 151 став (1) точки 1, 2, 3 и 4 зборовите: “четврта и петта” се заменуваат со зборот “втора”.

Член 67

По членот 151 се додава нов член 151-а, кој гласи:

“Член 151-а

(1) Глоба во износ од 7.000 до 9.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правно лице - инвеститор ако не обезбеди обележување на проектираната градба на терен согласно со членот 82 на овој закон.

(2) Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице - инвеститор.

(3) Глоба во износ од 5.000 до 7.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на физичко лице - инвеститор.”

Член 68

Во членот 156-а став (1) во воведната реченица зборовите: “втора и трета” се бришат.

Точката 2 се брише.

Точките 3, 4, 5 и 6 стануваат точки 2, 3, 4 и 5.

Член 69

Во членот 156-б став (1) во воведната реченица зборовите: “четврта и петта” се заменуваат со зборот “втора”.

Точката 2 се брише.

Точките 3, 4, 5 и 6 стануваат точки 2, 3, 4 и 5.

Член 70

Членот 157 се менува и гласи :

“Глоба во износ од 5000 до 7000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на инженер за изведба за прекршокот од членот 156 став (1) точки 2, 3, 4, 5, 6 и 8 на овој закон, прекршокот од членовите 156-а и 156-б на овој закон и доколку врши работи на раководење со изградбата без да има овластување за инженер за изведба согласно со членот 31 став (1) од овој закон.”

Член 71

Во членот 160 зборовите: “втора и трета” се бришат.

Член 72

Во членот 160-а зборовите: “четврта и петта” се заменуваат со зборот “втора”.

Член 73

Во членот 161 став (1) точка 1 сврзникот „и“ се брише.

По точката 1 се додава нова точка 2, која гласи:

„2) извршил пренамена од станбен во деловен простор и обратно, без издадено одобрение за пренамена (член 97 ставови (2) и (3)) и“.

Точката 2 станува точка 3.

Во ставот (2) зборовите: „точка 1“ се заменуваат со зборовите: „точки 1 и 2“.

Член 74

Во членот 162 став (1) бројот “170” се заменува со бројот “171”.

Член 75

Во членот 163 став (1) зборовите “став (8)” се заменуваат со зборовите “став (13)”.

По став (4) се додаваат четири нови става (5), (6), (7) и (8), кои гласат:

“(5) Глоба во износ од 3000 до 5000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице и службеното лице во единицата на локалната самоуправа, како и во органот на државната

управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот, ако во постапката за издавање на одобрение за градење постапат спротивно на членот 59 став (16) од овој закон.

(6) Глоба во износ од 5.000 до 7.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на функционерот кој раководи со органот, односно раководното лице на органот кој постапува по барањето за одобрение за градење доколку не постапат согласно со членот 59-ѓ од овој закон.

(7) Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице и службеното лице во единицата на локалната самоуправа доколку не постапат согласно со членот 92-а став (3) од овој закон.

(8) Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице и службеното лице во органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот доколку не постапат согласно со членот 96 став (2) од овој закон, односно на одговорното лице и службеното лице на единицата на локална самоуправа доколку не постапат согласно со членот 96 став (3) од овој закон.“

Преодни и завршни одредби

Член 76

Лиценцата А за проектирање издадена пред влегувањето во сила на овој закон продолжува да важи до истекот на рокот за кој е издадена и со истата ќе може да се врши проектирање на градби од прва категорија од членот 57 на овој закон, а Лиценцата Б за проектирање издадена пред влегувањето во сила на овој закон продолжува да важи до истекот на рокот за кој е издадена и со истата ќе може да се врши проектирање на градби од втора категорија од членот 57 на овој закон.

Лиценцата А за ревизија на проектна документација издадена пред влегувањето во сила на овој закон продолжува да важи до истекот на рокот за кој е издадена и со истата ќе може да се врши ревизија на проектна документација за градби од прва категорија од членот 57 на овој закон а Лиценцата Б за ревизија на проектна документација издадена пред влегувањето во сила на овој закон продолжува да важи до истекот на рокот за кој е издадена и со истата ќе може да се врши ревизија на проектна документација за градби од втора категорија од членот 57 на овој закон.

Лиценцата А за изведувач и Лиценцата Б за изведувач издадени пред влегувањето во сила на овој закон продолжуваат да важат до истекот на рокот за кој се издадени и со истата ќе може да се врши изведување на градби од прва категорија од членот 57 на овој закон, а Лиценцата Ц за изведувач и Лиценцата Д за изведувач издадена пред влегувањето во сила на овој закон продолжуваат да важат до истекот на рокот за кој се издадени и со истите ќе може да се врши изведување на градби од втора категорија од членот 57 на овој закон.

Лиценцата А за надзор и Лиценцата Б за надзор издадени пред влегувањето во сила на овој закон продолжуваат да важат до истекот на рокот за кој се издадени и со истите ќе може да се врши надзор над изградба на градби од прва категорија од членот 57 на овој закон а Лиценцата Ц за надзор и Лиценцата Д за надзор издадена пред влегувањето во сила на овој закон продолжуваат да важат до истекот на рокот за кој се издадени и со истите ќе може да се врши надзор над изградбата на градби од втора категорија од членот 57 на овој закон.

Член 77

Лиценцата Е за изведувач издадена пред влегувањето во сила на овој закон продолжува да важи до истекот на рокот за кој е издадена.

Носителот на Лиценцата Е за изведувач може во периодот на важењето на Лиценцата Е да поднесе барање за добивање Лиценцата А за изведувач или Лиценцата Б за изведувач согласно условите утврдени во овој закон без плаќање на надоместок.

Лиценцата А за изведувач или Лиценцата Б за изведувач од ставот (2) на овој член не се издава доколку барателот претходно не ја врати Лиценцата Е за изведувач.

Член 78

Овластување А за проектирање, Овластување А за ревизија на проектна документација, Овластување А за инженер за изведба и Овластување А за надзорен инженер издадено пред влегувањето во сила на овој закон продолжува да важи до истекот на рокот за кој е издадено и со истото ќе може да се врши проектирање, ревизија на проектна документација, раководење со изградбата и надзор над изградбата, на градби од прва категорија од членот 57 на овој закон а Овластување Б за проектирање, Овластување Б за ревизија на проектна документација, Овластување Б за инженер за изведба и Овластување Б за надзорен инженер издадено пред влегувањето во сила на овој закон продолжува да важи до истекот на рокот за кој е издадено и со истото ќе може да се врши проектирање, ревизија на проектна документација, раководење со изградбата и надзор над изградбата на градби од втора категорија од членот 57 на овој закон.

Член 79

Правните лица за проектирање, ревизија, изведување и надзор над изградбата се должни да обезбедат осигурување за одговорност за штета во осигурителна компанија во Република Македонија, најдоцна во рок од 90 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 80

Постапките за добивање на лиценци започнати до денот на влегување во сила на овој закон ќе продолжат според одредбите на овој закон.

Постапките за издавање на одобрение за градење започнати до денот на влегување во сила на овој закон ќе продолжат согласно со одредбите од законот по кој истите се започнати.

Член 81

Доколку за линиските инфраструктурни градби има изработен главен односно основен проект, кој е ревидиран пред влегувањето во сила на овој закон, во постапката за добивање на одобрение за градење не се доставува проект за инфраструктура.

Член 82

Органот на државна управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот, општините, општините во градот Скопје се должни од 1 јули 2012 година постапката за добивање на одобрение за градење да ја спроведуваат на електронски начин.

Член 83

Прописот од членот 59-е на овој закон ќе се донесе во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на овој закон.

Член 84

Со денот на влегување во сила на овој закон, престанува да важи членовите 12 и 44 став (1) точка 1 од Законот за снабдување со вода за пиење и одведување на урбани отпадни води („Службен весник на Република Македонија“ број 68/2004, 28/2006 и 103/2008).

Член 85

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија во рок од 30 дена од објавувањето на овој закон да утврди пречистен текст на Законот за градење.

Член 86

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ЛИГЈ ПËР НДРЪШИМИН ДНЕ ПЛОТËСИМИ Е ЛИГЈИТ ПËР НДËРТИМ

Нени 1

Нë Лигјин пëр ндëртим (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 130/2009 dhe 124/10), në nenin 2 pika 6 ndryshohet si vijon:

"Adaptim është kryerja e punëve të ndërtimit dhe punëve tjera në objekt ekzistues, me të cilat bëhet ndryshimi i organizimit të hapësirës në objekt, bëhet zëvendësimi i aparateve, stabilimenteve, pajisjes dhe instalimit me kapacitet të njëjtë, e me të cilat nuk ndikon në stabilitetin dhe sigurinë e objektit, nuk ndryshohen elementet konstruktive, nuk ndryshohet pamja e jashtme dhe nuk ndikohet në sigurinë e objekteve fqinje, komunikacionin dhe mbrojtjen nga zjarret dhe të mjedisit jetësor;"

Pas pikës 15 shtohet pikë e re 16, si vijon:

"16. Ndërtime infrastrukture të linjave janë rruga publike, infrastruktura hekurudhore, largpërçuesi, naftësjellësi, produktsjellësi, gazsjellësi, përçuesi i nxemjes, ujësjellësi, kanalizimi, vijat telekomunikuese dhe objekte tjera, që mund të jenë mbitokësore apo nëntokësore dhe ndërtimi i të cilave paraqet interes publik të përcaktuar me ligj;"

Pikat 16 dhe 17 bëhen pika 17 dhe 18.

Нени 2

Pas nenit 2 shtohen tre nene të reja 2-a, 2-b dhe 2-v, si vijojnë:

"Нени 2-a

Нë procedurën gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese do të zbatohen dispozitat e Ligjit për mbikëqyrje inspektuese, nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Нени 2-b

(1) Dispozitat e këtij ligji nuk kanë të bëjnë me ndërtimin e objekteve ushtarake dhe ndërtimeve me rëndësi për mbrojtjen dhe sigurinë.

(2) Ndërtimi i objekteve dhe ndërtimeve nga paragrafi (1) i këtij neni, kryhet në pajtim me rregullat nga sfera e mbrojtjes.

Нени 2-v

(1) Dispozitat e këtij ligji nuk kanë të bëjnë me ndërtimin e ndërtimeve për mbrojtje shëndetësore.

(2) Ndërtimi i ndërtimeve nga paragrafi (1) i këtij neni, kryhet në pajtim me rregullat nga sfera e shëndetësisë."

Нени 3

Нë nenin 3 paragrafi (1) fjalët: "aktvendimin për kushtet e lokacionit" zëvendësohen me fjalët: "parametrat e planit urbanistik ose dokumentacionit të planit urbanistik shtetëror, përkatësisht lokal ose projektit të infrastrukturës".

Нени 4

Нë nenin 16 paragrafi (1) fjalët: "dhe të dytë" shlyhen, ndërsa fjalët: "së tretë, të katërt dhe të pestë" zëvendësohen me fjalët: "së dytë".

Нени 5

Нë nenin 17 paragrafi (1) fjalët: "dhe të dytë" shlyhen, ndërsa fjalët: "së tretë, të katërt dhe të pestë" zëvendësohen me fjalët: "së dytë".

Нë paragrafin (2) alineja 3 fjalët: "dhe të dytë" shlyhen.

Нë paragrafin (3) alineja 3 fjalët: "së tretë, të katërt dhe të pestë" zëvendësohen me fjalët: "së dytë".

Нени 6

Нë nenin 23 paragrafi (1) fjalët: "dhe të dytë" shlyhen, ndërsa fjalët: "së tretë, të katërt dhe të pestë" zëvendësohen me fjalët: "së dytë".

Нени 7

Нë nenin 24 paragrafi (1) fjalët: "dhe të dytë" shlyhen, ndërsa fjalët: "së tretë, të katërt dhe të pestë" zëvendësohen me fjalët: "së dytë".

Нë paragrafin (2) alineja 3 fjalët: "dhe të dytë" shlyhen.

Нë paragrafin (3) alineja 3 fjalët: "së tretë, të katërt dhe të pestë" zëvendësohen me fjalët: "së dytë".

Нени 8

Нени 26 ndryshohet si vijon:

"(1) Пër kryerjen e ndërtimeve të kategorisë së parë nga neni 57 i këtij ligji, personi juridik duhet të ketë Licencë A për realizues, ndërsa për kryerjen e ndërtimeve të kategorisë së dytë personi juridik duhet të ketë Licencë B për realizues.

(2) Ме kërkesën për marrjen e licencës A për realizues të këtij ligji, personi juridik nevojitet të dorëzojë:

- dëshmi se është i regjistruar për kryerjen e veprimtarisë përkatëse dhe

- dëshmi se ka të punësuar së paku 20 persona, prej të cilëve tre me autorizim A për inxhinier për realizim dhe një person me autorizim B për inxhinier për realizim.

(3) Ме kërkesën për marrjen e licencës B për realizues, personi juridik nevojitet të dorëzojë:

- dëshmi se është i regjistruar për kryerjen e veprimtarisë përkatëse dhe

- dëshmi se ka të punësuar së paku pesë persona, prej të cilëve dy me autorizim B për inxhinierë për kryerje."

Нени 9

Нë nenin 29 paragrafi (1) në alinenë 5 lidhëza "dhe" zëvendësohet me pikë, ndërsa alineja 6 shlyhet.

Нени 10

Нë nenin 31 paragrafi (1) fjalët: "dhe të dytë" shlyhen, ndërsa fjalët: "së tretë, të katërt dhe të pestë" zëvendësohen me fjalët: "së dytë".

Нë paragrafin (2) alineja 3 fjalët: "dhe të dytë" shlyhen.

Нë paragrafin (3) alineja 3 fjalët: "së tretë, të katërt dhe të pestë" zëvendësohen me fjalët: "së dytë".

Neni 11

Neni 34 ndryshohet si vijon:

"(1) Personi juridik për kryerjen e mbikëqyrjes së ndërtimit të ndërtimeve të kategorisë së parë nga neni 57 i këtij ligji, duhet të ketë licencë A për mbikëqyrje, kurse për ndërtimet e kategorisë së dytë duhet të ketë licencë B për mbikëqyrje.

(2) Me kërkesën për marrjen e licencës A për mbikëqyrje, personi juridik nevojitet të dorëzojë:

- dëshmi se është i regjistruar për kryerjen e veprimtarisë përkatëse dhe
- dëshmi se ka të punësuar së paku katër inxhinierë, prej të cilëve dy me autorizim A për kryerje të mbikëqyrjes.

(3) Me kërkesën për marrjen e licencës B për mbikëqyrje, personi juridik nevojitet të dorëzojë:

- dëshmi se është regjistruar për kryerjen e veprimtarisë përkatëse dhe

- dëshmi se ka të punësuar së paku tre inxhinierë, prej të cilëve dy me autorizim B për kryerje të mbikëqyrjes."

Neni 12

Në nenin 35 paragrafi (1) fjalët: "dhe të dytë" shlyhen, ndërsa fjalët: "së tretë, të katërt dhe të pestë" zëvendësohen me fjalët: "së dytë".

Në paragrafin (2) alineja 3 fjalët: "dhe të dytë" shlyhen.

Në paragrafin (3) fjalët: "së tretë, të katërt dhe të pestë" zëvendësohen me fjalët: "së dytë".

Neni 13

Në nenin 36 paragrafi (1) fjalët: "aktvendimin për kushtet e lokacionit" shlyhen, ndërsa pas alinesë 1 shtohet aline e re 2 si vijon:

"- të përcaktojë nëse është bërë shënimi i ndërtimit të projektuar në terren në pajtim me nenin 82 të këtij ligji,".

Në paragrafin (3) pas fjalëve: "kushtet për ndërtim" vihet pikë, ndërsa fjalët deri në fund të fjalisë shlyhen.

Neni 14

Neni 37 ndryshohet si vijon:

"Mosharmonizimi i konstatimeve në raportin për fazë të caktuar të ndërtimit dhe/ose në raportin përfundimtar me punimet e kryera, paraqet bazë për heqjen e përkohshme të licencës për mbikëqyrje dhe autorizimit për inxhinier mbikëqyrës."

Neni 15

Pas nenit 41 shtohet nen i ri 41-a, si vijon:

"Neni 41-a

(1) Pjesëmarrësit në ndërtimin e ndërtimeve nga neni 57 i këtij ligji (investuesi, personat juridikë për projektim, revizion, kryerje dhe mbikëqyrje të ndërtimit) përgjigjen për dëmin e shkaktuar nga persona të tretë gjatë kryerjes së punës së tyre dhe obligimeve të kontraktuara.

(2) Personat juridikë për projektim, revizion, kryerje dhe mbikëqyrje të ndërtimit detyrohen që të kenë sigurim për përgjegjësi për dëm në kompani të sigurimit në Republikën e Maqedonisë, i cili me punën e tyre mund t'u shkaktohet investuesve ose personave të tretë.

(3) Shuma vjetore e siguruar për numrin e përgjithshëm të ndërtimeve për pjesëmarrësit në ndërtimin e ndërtimeve të kategorisë së parë nga neni 57 i këtij ligji, nuk mund të jetë më e vogël se 10 000 euro në kundërvlerë me denarë, ndërsa për ndërtimet e kategorisë së dytë nuk mund të jetë më e vogël se 5 000 euro në kundërvlerë me denarë.

(4) Mossigurimi për përgjegjësi për dëm në kompani të sigurimit në Republikën e Maqedonisë, paraqet bazë për heqjen e licencës personit juridik."

Neni 16

Në nenin 43 paragrafi (2) pika 1 shlyhet.

Pikat 2 dhe 3 bëhen pika 1 dhe 2.

Pika 4 shlyhet.

Pikat 5 dhe 6 bëhen pika 3 dhe 4.

Neni 17

Titulli para nenit 45 dhe neni 45 shlyhen.

Neni 18

Në nenin 45-a fjalët: "infrastrukturën për të cilën në pajtim me Ligjin për planifikim hapësinor dhe urbanistik dhe standardet dhe normativat për planifikim urbanistik, nuk formohet parcelë ndërtimore" zëvendësohen me fjalët: "ndërtimet infrastrukturore në linjë".

Pas paragrafit (1) shtohet paragrafi i ri (2), si vijon:

"(2) Projekti i infrastrukturës përmban dhe studim për vlerësimin e ndikimit të projektit mbi mjedisin jetësor, përkatësisht elaborat për mbrojtjen e mjedisit jetësor, të miratuara nga organi kompetent, nëse me rregullat nga sfera e mjedisit jetësor është paraparë përpilimi i studimit, përkatësisht elaboratit për lloj të atillë të infrastrukturës."

Neni 19

Para nenit 46 shtohet titulli si vijon "1. Projekti për punë përgatitore".

Neni 20

Në nenin 47 paragrafi (1) fjalët: "projektit ideor dhe në bazë të aktvendimit të dhënë për kushtet e lokacionit" zëvendësohen me fjalët: "ekstraktit nga plani i detajuar urbanistik ose plani urbanistik për jashtë vendbanimit ose plani urbanistik për fshat ose dokumentacioni i planit urbanistik shtetëror, përkatësisht lokal, ndërsa për ndërtimet urbanistike në linjë në bazë të projektit për infrastrukturë të përpiluar në pajtim me ligjin".

Paragrafi (3) ndryshohet si vijon:

"Projekti themelor përmban studim për vlerësimin e ndikimit të projektit mbi mjedisin jetësor, përkatësisht elaborat për mbrojtjen e mjedisit jetësor, të miratuara nga organi kompetent, nëse me rregullat nga sfera e mjedisit jetësor është paraparë përpilimi i studimit, përkatësisht elaboratit për lloj të atillë të ndërtimit."

Pas paragrafit (3) shtohen dy paragrafë të rinj (4) dhe (5), si vijojnë:

"(4) Projekti themelor për ndërtime infrastrukturore në linjë për të cilat është përpiluar projekt për infrastrukturë, nuk përmban studim për vlerësimin e ndikimit të projektit mbi mjedisin jetësor, përkatësisht elaborat për mbrojtjen e mjedisit jetësor, të miratuara nga organi kompetent.

(5) Projekti themelor përveç për ndërtime për banim individual dhe objekte publike me kapacitet për qëndrim të njëkohshëm deri në 25 persona, përmban edhe elaborat për mbrojtje nga zjarret, shpërthimet dhe materiet e rrezikshme."

Neni 21

Neni 49 shlyhet.

Neni 22

Titulli para nenit 50 dhe neni 50 shlyhen.

Neni 23

Në nenin 52 paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

"Projekti për përdorim dhe mirëmbajtje përpilohet për ndërtime të kategorisë së parë nga neni 57 i këtij ligji."

Neni 24

Në nenin 55 paragrafi (1) fjalët: "Projekti ideor, projekti themelor dhe projekti realizues" zëvendësohen me fjalën "projektet".

Neni 25

Neni 57 ndryshohet si vijon:

"(1) Ndërtime të kategorisë së parë janë: centralet bërthamore, termocentralet dhe hidrocentralet me kapacitet mbi 10 MV, largpërcuesit me nivel të tensionit mbi 35 KV, ndërtimet për prodhimin e energjisë elektrike nga burime rigjeneruese me kapacitet më të madh se 1 MW, trafostacionet mbi 35 KV, naftësjiellësit, produksjiellësit, gazsjiellësit magjistralë, autostradat, rrugët shtetërore, objektet shërbyese shoqëruese në rrugët shtetërore të përcaktuara me ligj, hekurudhat, stacionet hekurudhore në hekurudha, aeroportet, deponitë për hedhurina të parrezikshme dhe deponitë për hedhurina të rrezikshme, pendët me akumulim, ndërtimet për industri bazike dhe kimike, ndërtimet për metalurgji të zezë dhe me ngjyrë, ndërtimet për prodhimin e celulozës dhe të letrës, ndërtimet për përpunimin e lëkurës dhe të gëzofit, ndërtimet për përpunimin e kauçikut, barutit dhe të municionit eksplozues, ndërtimet për magazinimin e mjeteve shpërthyes, magazinat e derivateve të naftës, ndërtimet për sanimin e rrëshqitjes së dheut, ndërtimet të cilat mund ta rrezikojnë mjedisin jetësor, ndërtimet për nevojat e organeve shtetërore dhe agjencive dhe fondeve të themeluara nga Republika e Maqedonisë, ndërtimet për përfaqësitë diplomatike-konsullore dhe organizatat ndërkombëtare, zonat zhvillimore teknologjike industriale të formuara nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë dhe ndërtimet në këto zona, ndërtimet për arsim të lartë, observatorë, institucionet nacionale nga sfera e kulturës, ndërtimet të cilat paraqesin pasuri të patundshme kulturore dhe kompleks monumental të shpallura me ligj ose akt tjetër për mbrojtje si trashëgimi kulturore me rëndësi të veçantë ose pasuri të rëndësishme kulturore, përmendoret memoriale, qendrat telekomunikuese për pranimin e sinjaleve satelitore, ndërtimet për nevojat e vendkalimeve kufitare, sistemet rajonale të ujësjellësit dhe kanalizimit me sistem për pastrim, deponitë rajonale, ndërtimet e parapara në zonën e dy ose më shumë komunave, ndërtimet në të cilat ekzistojnë instalime për prodhimin e energjisë termike, ndërtimet në zonën e parqeve nacionale, porteve të liqeneve dhe lumenjve, stadiumet dhe sallat e sporteve me kapacitet mbi 10 000 shikues.

(2) Ndërtime të kategorisë së dytë janë: ndërtimet e dedikuara për arsimin fillor dhe të mesëm, ndërtimet nga sfera e kulturës, ndërtime për nevojat e bashkësive fetare, zonat zhvillimore teknologjike industriale të formuara nga persona juridikë dhe ndërtimet në këto zona, ndërtimet industriale, ndërtimet ekonomike, ndërtimet afariste, ndërtimet banesore-afariste, ndërtimet për banim individual, ndërtimet për banim kolektiv, ndërtimet për nevojat e agrobursave, qendrat tregtare, hotelet, qendrat rekreative, ndërtimet për veprimtari shkencore-hulumtuese, garazhet me kate, rrugët komunale, objektet shërbyese shoqëruese në rrugë komunale të përcaktuara me ligj, rrjetet dhe mjetet elektronike komunikuese, termocentralet dhe hidrocentralet me kapacitet deri në 1 MV, turbinat me erë, ndërtimet për prodhimin e energjisë elektrike nga burime rigjeneruese me kapacitet deri në 1 MW, largpërcuesit me nivel të tensionit deri në 35 KV, sistemet lokale të ujësjellësit dhe kanalizimit me sisteme për pastrim, ndërtimet që janë në funksion të mbrojtjes dhe promovimit të trashëgimisë kulturore (qendrat informative), deponitë për hedhurina interne (hedhurina ndërtimore), objektet për magazinim, trajtim dhe/ose përpunim të hedhurinave, stacionet e autobusëve ndërrurban, kopshtet zoologjike, stadiumet dhe sallat sportive me kapacitet nën 10.000 shikues, fushat e hapura të sportit, basenet në nivel të terrenit për përdorim publik, parqet publike, parkingjet publike, teleferikët, dhe skiliftet."

Neni 26

Në nenin 58 paragrafi (1) fjalët: "dhe të dytë" shlyhen.

Në paragrafin (2) fjalët: "së tretë, të katërt dhe të pestë" zëvendësohen me fjalët: "së dytë".

Pas paragrafit (2) shtohen edhe dy paragrafë të rinj (3) dhe (4) si vijojnë:

"(3) Nëse me planin urbanistik ose dokumentacionin e planit shtetëror, përkatësisht lokal është planifikuar ndërtim me rol të shumëfishtë në të cilin janë paraparë ndërtime të kategorisë së parë dhe të dytë nga neni 57 i këtij ligji, leje për ndërtim lëshon organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e rregullimit të hapësirës.

(4) Ekzemplari nga leja e plotfuqishme për ndërtim të cilën e miraton organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve të rregullimit të hapësirës dorëzohet në njësinë e vetadministrimit lokal në zonën e të cilës do të ndërtohet ndërtimi, në afat prej pesë ditësh nga dita e hyrjes në fuqi e lejes për ndërtim."

Neni 27

Neni 59 ndryshohet si vijon:

"(1) Procedura për lëshimin e lejes për ndërtim udhëhiqet në pajtim me dispozitat e Ligjit për procedurë të përgjithshme administrative, nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

(2) Për marrjen e lejes për ndërtim, investuesi paraqet kërkesë me shkrim në organin kompetent nga neni 58 i këtij ligji, me dokumentacionin në vijim:

- ekstrakt nga plani i detajuar urbanistik ose plani urbanistik për jashtë vendbanimit ose plani urbanistik për fshat ose dokumentacioni i planit urbanistik shtetëror, përkatësisht lokal, kurse për ndërtimet infrastrukturore në linjë, projekt për infrastrukturë të verifikuar nga organi kompetent,

- projekt arkitekturor-urbanistik të verifikuar nga organi kompetent, nëse me planin urbanistik ose dokumentacionin e planit urbanistik shtetëror, përkatësisht lokal është paraparë përpilimi i këtij projekti,

- projekt themelor në tre ekzemplarë me raport për revizion të projektit themelor ose raport me shkrim me pëlqim për nostrifikimin e projektit themelor, nëse ai është përpiluar jashtë vendit,

- dëshmi për të drejtën e ndërtimit dhe

- elaborat gjeodezik për të dhënat numerike për tokën ndërtimore.

(3) Nëse është paraqitur kërkesë për leje për ndërtim për objekte shërbyese shoqërore në rrugë komunale, përkatësisht shtetërore të përcaktuara me ligj, krahas provave nga paragrafi (2) i këtij neni, kërkuesi dorëzon edhe aktvendim për ndryshim të përhershëm të regjimit të komunikacionit nga organi kompetent.

(4) Nëse është paraqitur kërkesë për leje për ndërtim të cilat paraqesin trashëgimi të patundshme kulturore dhe komplekse monumentale të shpallura me ligj ose akt tjetër për mbrojtjen e trashëgimisë kulturore, krahas dëshmive nga paragrafi (2) i këtij neni, dorëzohet edhe leje konservimi, e lëshuar nga Drejtoria për Mbrojtjen e Trashëgimisë Kulturore.

(5) Nëse është paraqitur kërkesë për leje për ndërtim për ndërtime për prodhimin e energjisë elektrike dhe termike, krahas dëshmive nga neni (2) i këtij neni dorëzohet edhe autorizim për ndërtimin e ndërtimeve për prodhimin e energjisë elektrike dhe termike nga organi kompetent.

(6) Nëse është paraqitur kërkesë për leje për ndërtim të rrjeteve dhe mjeteve elektronike komunikuese, krahas dëshmive nga paragrafi (2) i këtij neni dorëzohet edhe notifikim për bartjen e të dhënave elektronike, të lëshuar nga Agjencia për Komunikime Elektronike.

(7) Nëse është parashtruar kërkesë për leje për ndërtim të deponive për hedhurina të rrezikshme, deponive për hedhurina të pa rrezikshme dhe deponie për hedhurna interne, krahas dëshmimeve nga paragrafi (2) i këtij neni dorëzohet edhe aktvendim me të cilin lejohet themelimi i deponisë, të lëshuar nga organi kompetent.

(8) Organi kompetent nga neni 58 i këtij ligji, detyrohet që në afat prej 15 ditësh nga pranimi i kërkesës, ta shqyrtojë dokumentacionin e paraqitur dhe të përcaktojë nëse ai është i kompletuar, nëse projekti themelor është përpiluar në pajtim me rregullat për projektim, planin urbanistik apo dokumentacionin e planit urbanistik shtetëror apo lokal ose projektin e infrastrukturës dhe nëse kërkuesi është bartës i vetëm i të drejtës për ndërtim.

(9) Nëse dokumentacioni i dorëzuar është i kompletuar dhe janë plotësuar kushtet nga paragrafi (8) i këtij neni, organi kompetent detyrohet që në afatin nga paragrafi (8) i këtij neni, ta verifikojë projektin themelor dhe t'i dorëzojë kërkuetit njoftim me llogaritje për pagesën e kompensimit për rregullimin e tokës ndërtimore. Për ndërtimet e kategorisë së parë, organi kompetent pas verifikimit të projektit themelor, e dorëzon atë në komunën përkatëse për përpilimin e llogaritjes së kompensimit për rregullimin e tokës ndërtimore.

(10) Nëse dokumentacioni i dorëzuar nuk është i kompletuar dhe/ose nuk janë përmbushur kërkesat nga paragrafi (8) i këtij neni, organi kompetent detyrohet që në afatin nga paragrafi (8) i këtij neni, të miratojë konkluzion për ndërprerjen e procedurës dhe ta ngarkojë kërkuetin që t'i mënjanojë mangësitë e konstatuara dhe ta plotësojë kërkesën në afat prej 15 ditësh nga pranimi i konkluzionit.

(11) Nëse kërkueti nuk i mënjanon mangësitë e konstatuara dhe nuk e plotëson kërkesën në afatin nga paragrafi (10) i këtij neni, organi kompetent detyrohet të miratojë aktvendim për refuzimin e kërkesës për leje për ndërtim në afat prej shtatë ditësh nga skadimi i afatit të fundit për plotësim, e nëse kërkueti i mënjanon parregullsitë e konstatuara dhe e plotëson kërkesën në afatin nga paragrafi (10) i këtij neni, organi kompetent detyrohet t'i dorëzojë kërkuetit njoftim me llogaritje për pagesën e kompensimit për rregullimin e tokës në afat prej dy ditësh nga kompletimi i dokumentacionit.

(12) Leja për ndërtim nuk mund të jepet, nëse nuk është paguar kompensimi për rregullimin e tokës ndërtimore, përveç nëse investuesi dhe komuna lidhin marrëveshje për pagesën e kompensimit për rregullimin e tokës ndërtimore në këste, ose lidhin marrëveshje me të cilën përcaktohet se investuesi do ta rregullojë tokën me shpenzime personale, ose është miratuar akt në bazë të të cilit investuesi lirohet nga pagesa e kompensimit ose investuesi ka dorëzuar garanci bankare për pagesën e kompensimit ose investuesi të ketë vendosur hipotekë në dobi të komunës.

(13) Leja për ndërtim lëshohet në afat prej pesë ditëve të punës nga dorëzimi i dëshmisë për kompensim të paguar për rregullimin e tokës ndërtimore, përkatësisht nga dita e lidhjes së marrëveshjes për mënyrën e pagesës së kompensimit ose marrëveshje me të cilën, përcaktohet se investuesi do ta rregullojë tokën me shpenzim personal, përkatësisht nga dita e miratimit të aktit në bazë të të cilit investuesi lirohet nga pagesa e kompensimit ose nga dita e dorëzimit të garancisë bankare për pagesë të kompensimit ose dorësimin të dëshmisë për hipotekë të vendosur në dobi të komunës.

(14) Formën dhe përmbajtjen e kërkesës për leje për ndërtim, i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e rregullimit të hapësirës.

(15) Organi kompetent nga neni 58 i këtij ligji, i cili e ka lëshuar lejen për ndërtim, detyrohet që investuesit t'i dorëzojë llogaritje për pagesën e shpenzimeve për regjistrimin e objektit në librat publike të patundshmërive në afat prej shtatë ditëve të punës nga dita e lëshimit të lejes për ndërtim.

(16) Organi kompetent në procedurën e lëshimit të lejes për ndërtim nuk mund të kërkojë nga kërkueti dokumentacion tjetër, përveç dokumentacionit të paraparë me këtë ligj."

Neni 28

Pas nenit 59 shtohen shtatë nene të reja 59-a, 59-b, 59-v, 59-g, 59-d, 59-gj dhe 59-e si vijojnë:

"Neni 59-a

Si dëshmi për të drejtën për ndërtim sipas këtij ligji konsiderohet:

- aktzotërimi me të drejtë të shënuar të pronësisë ose të drejtë të qirasë afatgjate ose të drejtë servituti të tokës ndërtimore,

- marrëveshja për bartjen e të drejtës për ndërtim të tokës për ndërtim në fjalë,

- marrëveshja për koncesion,

- vendimi i Qeverisë së Republikës së Maqedonisë me të cilin organ shtetëror, agjencia ose fondi i themeluar nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë ose njësi e vetëadministrimit lokale, e kanë fituar të drejtën për ndërtim,

- marrëveshja me bashkësinë e pronarëve të pjesëve të posaçme të objektit ose pëlqimi me shkrim nga shumica e pronarëve të pjesëve të posaçme të objektit që paraqesin më shumë se gjysmën e sipërfaqes së përgjithshme të objektit me aktzotërimi për pjesët e posaçme të objektit, nëse bëhet fjalë për ndërtim shtesë dhe mbindërtim të ndërtesave në pronësi me kate dhe

- aktzotërimi me të drejtë të shënuar të pronësisë së Republikës së Maqedonisë, nëse bëhet fjalë për ndërtim të ndërtimeve infrastruktururore të linjave.

Neni 59-b

Për ndërtime të dedikuara për banim individual me sipërfaqe të zhvilluar bruto deri në 300 m², nuk është i detyrueshëm revizioni i projektit themelor dhe mbikëqyrja mbi ndërtimin e ndërtimit, kurse realizuesi detyrohet që të japë deklaratë të verifikuar në noter, me përgjegjësi të plotë materiale dhe penale, me të cilën do të vërtetojë se objekti është ndërtuar në pajtim me lejen për ndërtim dhe projektin themelor ose projektin e gjendjes së realizuar.

Neni 59-v

(1) Pas pranimi të kërkesës për leje për ndërtim, organi kompetent nga neni 58 i këtij ligji, detyrohet që në afat jo më të gjatë se një ditë e punës, të dorëzojë kërkesë me shkrim në subjektet përgjegjëse për infrastrukturën elektroenergjetike, të ujësjellësit dhe kanalizimit, që të kryejnë inspektim në projektin themelor, në afat prej pesë ditësh nga pranimi i kërkesës për inspektim.

(2) Subjekti kompetent për infrastrukturën elektroenergjetike detyrohet që të kryejë inspektim në projektin themelor dhe në afat prej pesë ditësh nga pranimi i kërkesës për inspektim, të dorëzojë mendim nëse objekti për të cilin është dorëzuar kërkesa për miratim për ndërtim mund të lidhet në sistemin elektroenergjetik përkatës.

(3) Subjektet kompetente për infrastrukturën e ujësjellësit dhe të kanalizimit në afat prej pesë ditësh nga dita e pranimi të kërkesës për inspektim, detyrohen që të kryejnë inspektim në projektin themelor dhe të prononcohen në procesverbal nëse janë plotësuar kushtet hidroteknike, përkatësisht të japin vërejtje, nëse ato nuk janë përmbushur. Procesverbali nënshkruhet nga ana personit zyrtar dhe përfaqësuesit të subjektit, ndërsa ekzemplar nga ai, i dorëzohet kërkuetit i cili është i detyruar që të veprojë sipas vërejtjeve të dhëna në afatin nga neni 59 paragrafi (10) i këtij ligji.

(4) Nëse me projektin themelor parashihet lidhja e ndërtimit për të cilin është parashtruar kërkesë për leje për ndërtim, në infrastrukturën për përcim të nxehtësisë dhe të gazsjellësit, organi kompetent nga neni 58 i këtij ligji, detyrohet që të dorëzojë kërkesë me shkrim në subjektet kompetente për infrastrukturën për përcim të nxehtësisë dhe të gazsjellësit, të kryejnë inspektim në projektin themelor, në afat prej pesë ditësh nga dita e pranimit të kërkesës për inspektim. Subjektet kompetente për infrastrukturën për përcim të nxehtësisë dhe të gazsjellësit në afat prej pesë ditësh nga dita e pranimit të kërkesës për inspektim, detyrohen që të kryejnë inspektim në projektin themelor dhe të prononcohen në procesverbal nëse janë plotësuar kushtet për lidhje në infrastrukturën për përcim të nxehtësisë dhe të gazsjellësit, përkatësisht të japin vërejtje, nëse ato nuk janë përmbushur. Procesverbali nënshkruhet nga ana e personit zyrtar dhe përfaqësuesit të subjektit, ndërsa ekzempër nga ai, i dorëzohet kërkuessit i cili është i detyruar që të veprojë sipas vërejtjeve të dhëna në afatin nga neni 59 paragrafi (10) i këtij ligji.

(5) Nëse bëhet fjalë për ndërtim të magazinave për magazinimin e materieve shpërthyes, magazinave, depove ose rezervoareve për maganizimin e lëngjeve dhe gazrave djegëse, vendeve për mbushje dhe derdhje, stacionit për furnizim me karburant, naftsjellësit ose gazsjellësit duke e përfshirë deponë, stabilimentin ose aparatin që është e lidhur teknologjikisht me naftësjellësin ose gazsjellësin, dorëzohet kërkesë me shkrim për inspektim të projektit themelor edhe në organin e administratës shtetërore kompetente për kryerjen e punëve nga sfera e punëve të brendshme, i cili është i detyruar që të kryejë inspektim dhe në afat prej pesë ditësh nga dita e pranimit të kërkesës për inspektim të japë pëlqim ose të japë vërejtje në procesverbal, nëse nuk janë përmbushur kushtet për pëlqim. Procesverbali nënshkruhet nga ana personit zyrtar dhe përfaqësuesit të organit, ndërsa ekzempër nga ai, i dorëzohet kërkuessit i cili është i detyruar që të veprojë sipas vërejtjeve të dhëna në afatin nga neni 59 paragrafi (10) i këtij ligji.

(6) Nëse bëhet fjalë për ndërtim të ndërtimeve për të cilat projekti themelor në pajtim me nenin 47 paragrafi (5) të këtij ligji, përmban edhe elaborat për mbrojtje nga zjarret, shpërthimet dhe materiet e rrezikshme, dorëzohet kërkesë me shkrim për inspektim në projektin themelor edhe në Drejtorinë për Mbrojtje dhe Shpëtim, e cila është e detyruar që të kryejë kontroll dhe në afat prej pesë ditësh nga dita e pranimit të kërkesës për inspektim të japë pëlqim ose të japë vërejtje në procesverbal, nëse nuk janë përmbushur kushtet për pëlqim. Procesverbali nënshkruhet nga ana personit zyrtar dhe përfaqësuesit të Drejtorisë, ndërsa ekzempër nga ai, i dorëzohet kërkuessit i cili është i detyruar që të veprojë sipas vërejtjeve të dhëna në afatin nga neni 59 paragrafi (10) i këtij ligji.

(7) Nëse bëhet fjalë për ndërtim të rrjeteve dhe mjeteve elektronike komunikuese, dorëzohet kërkesë me shkrim për inspektim në projektin themelor edhe në Agjencinë për Komunikime Elektronike, e cila është e detyruar që të kryejë inspektim dhe në afat prej pesë ditësh nga dita e pranimit të kërkesës për inspektim të japë pëlqim ose të japë vërejtje në procesverbal, nëse nuk janë përmbushur kushtet për pëlqim. Procesverbali nënshkruhet nga ana personit zyrtar dhe përfaqësuesit të Agjencisë, ndërsa ekzempër nga ai, i dorëzohet kërkuessit i cili është i detyruar që të veprojë sipas vërejtjeve të dhëna në afatin nga neni 59 paragrafi (10) i këtij ligji.

(8) Nëse subjektet nga paragrafët (2), (3), (4), (5), (6) dhe (7) të këtij neni, nuk veprojnë në pajtim me këtë nen, konsiderohet se nuk kanë vërejtje dhe nëse për shkak të mosveprimit të tyre në të ardhmen shkaktohen dëme, obligimi për kompensim të dëmit do të jetë në ngarkim të subjektit mosveprimi i të cilit e ka shkaktuar dëmin.

Neni 59-g

Kushtet mbrojtëse-konservuese në procedurën për lëshimin e lejes për ndërtim, përcaktohen vetëm nëse në planin urbanistik nuk ka inkomporuar baza mbrojtëse konservuese.

Neni 59-d

(1) Organi kompetent i cili e ka lëshuar lejen për ndërtim, detyrohet që në afat prej tre ditësh nga dita e hyrjes në fuqi e lejes për ndërtim, të dorëzojë ekzemplar nga leja, me ekzemplar nga projekti themelor i verifikuar ose projekt të gjendjes së realizuar në organin kompetent për mbajtjen e librit publik për regjistrimin e të drejtave të patundshmërive për regjistrim në librin publik në të cilin është regjistruar e drejta mbi tokën dhe ekzemplar inspektorit kompetent të ndërtimit.

(2) Kur leja për ndërtim u lëshohet më tepër investuesve, në leje shënohen të gjithë investuesit në pjesë ideale, në bazë të veprës juridike për rregullimin e të drejtave të ndërsjella dhe obligimeve për ndërtim, të verifikuara në noter.

(3) Dispozitat e këtij ligji kanë të bëjnë edhe me procedurën e lëshimit të lejes për ndërtim shteteve të huaja, për nevojat e përfaqësive të tyre diplomatike konsullore, nëse me marrëveshje ndërkombëtare nuk është rregulluar ndryshe.

Neni 59-gj

(1) Nëse organi kompetent nga neni 58 i këtij ligji, nuk lëshon leje për ndërtim, përkatësisht nuk e refuzon kërkesën për leje për ndërtim në afatin e përcaktuar në nenin 59 të këtij ligji, kërkuessit ka të drejtë që në afat prej tre ditësh nga skadimi i këtij afati, t'i parashtrojë kërkesë funksionarit i cili udhëheq me organin, përkatësisht personit udhëheqës të organit i cili vepron për kërkesën për leje për ndërtim, për miratimin e aktvendimit me të cilin do të konstatohet se kërkesa për leje për ndërtim është e pranuar.

(2) Funksionari i cili udhëheq me organin, përkatësisht personi udhëheqës i organit i cili vepron për kërkesën për leje për ndërtim, pasi do të konstatojë se kërkesa për leje për ndërtim nuk përmban mangësi formale, është dorëzuar dokumentacioni i përcaktuar në nenin 59 të këtij ligji, ka kaluar afati për lëshimin e lejes për ndërtim, përkatësisht miratimin e aktvendimit për refuzimin e kërkesës, të përcaktuar në nenin 59 të këtij ligji dhe kërkesa nga paragrafi (1) i këtij neni, është me kohë, detyrohet që të miratojë aktvendim më së voni në afat prej pesë ditësh nga pranimi i kërkesës me të cilin do të konstatohet se kërkesa për leje për ndërtim është pranuar.

(3) Nëse kompensimi për rregullimin e tokës ndërtimore nuk është paguar, aktvendimi me të cilin konstatohet se kërkesa për leje për ndërtim është pranuar, lëshohet pas pagesës së kompensimit për rregullimin e tokës ndërtimore ose pas rregullimit të pagesës së kompensimit në pajtim me nenin 59 paragrafi (13) të këtij ligji.

(4) Nëse funksionari i cili udhëheq me organin, përkatësisht personi udhëheqës i organit, nuk miraton aktvendim në pajtim me paragrafin (2) të këtij neni, kërkuessit ka të drejtë që të ngritë kontest administrativ para gjykatës kompetente.

Neni 59-e

(1) Organi kompetent nga neni 58 i këtij ligji, mund ta zbatojë procedurën e marrjes së lejes për ndërtim edhe në mënyrë elektronike.

(2) Mënyrën e zbatimit të procedurës për marrjen e lejes për ndërtim në mënyrë elektronike, e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e rregullimit të hapësirës."

Neni 29

Në nenin 61 paragrafët (1) dhe (2) shlyhen.

Paragrafi (3) i cili bëhet paragraf (1) ndryshohet si vijon:

"Nëse organi kompetent lëshon leje për ndërtim në kundërshtim me këtë ligj apo nuk lëshon leje për ndërtim, përkatësisht nuk e refuzon kërkesën për leje për ndërtim në afatin nga neni 59 i këtij ligji, personi përgjegjës, përkatësisht personi zyrtar, i nënshtrohen përgjegjësisë penale në pajtim me kodin penal."

Neni 30

Në nenin 62 paragrafi (1), pika shlyhet dhe shtohen fjaltër "ndërsa mund të lëshohet edhe për pjesë të ndërtimit, nëse pjesa e ndërtimit paraqet tërësi të veçantë ndërtimore-teknike dhe funksionale."

Paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

"Leja për ndërtim e cila është e lëshuar në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji është e pavlefshme. Organi i cili e ka lëshuar lejen për ndërtim, e cila është shpallur e pavlefshme, i bartë shpenzimet për kthimin e hapësirës në gjendjen që ka qenë, para lëshimit të lejes për ndërtim, ndërsa investuesi ka të drejtë për kompensim të dëmit dhe kompensim të fitimit të humbur nga organi."

Neni 31

Pas nenit 62 shtohet nen i ri 62-a, si vijon:

"Neni 62-a

(1) Organi kompetent i cili e ka miratuar lejen për ndërtim, detyrohet që në afat prej tri ditësh nga miratimi i lejes për ndërtim, t'i njoftojë fqinjët e afërt të parcelës ndërtimore me të cilën ka të bëjë leja, për lejen e lëshuar për ndërtim dhe se në afat prej 15 ditësh nga dita e lëshimit të lejes për ndërtim, mund të kryejnë inspektim në dokumentacion.

(2) Nëse fqinjët e afërt nuk kryejnë inspektim dhe/ose nuk parashtrojnë ankesë kundër lejes për ndërtim në afat prej 15 ditësh nga dita e lëshimit të lejes për ndërtim, leje për ndërtim bëhet e plotfuqishme."

Neni 32

Në nenin 64 paragrafi (1) fjalët: "të përcaktuar me aktin nga neni 59 paragrafi 4 i këtij ligji" shlyhen.

Neni 33

Neni 65 ndryshohet si vijon:

"(1) Kundër lejes për ndërtim të lëshuar nga organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e rregullimit të hapësirës, mund të parashtrohet ankesë në afatin e përcaktuar në nenin 62-a të këtij ligji, në Komisionin për zgjidhje të punëve administrative në shkallë të dytë nga sfera e transportit, lidhjeve dhe mjedisit jetësor në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë, ndërsa kundër lejes për ndërtim të lëshuar nga kryetari i komunës, mund t'i parashtrohet ankesë në afatin e përcaktuar në nenin 62-a të këtij ligji, ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e rregullimit të hapësirës.

(2) Kundër aktvendimit për refuzim të kërkesës për leje për ndërtim të organit të administratës shtetërore, i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e rregullimit të hapësirës, mund të parashtrohet ankesë në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisionin për zgjidhjen e punëve administrative në shkallë të dytë nga sfera e transportit, lidhjeve dhe mjedisit jetësor në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë, ndërsa kundër aktvendimit për

refuzimin e kërkesës për leje të kryetarit të komunës, mund të parashtrohet ankesë në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit të ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e rregullimit të hapësirës."

Neni 34

Pas nenit 65 shtohet nen i ri 65-a, si vijon:

"Neni 65-a

(1) Investuesi mund të fillojë ndërtimin e ndërtimit në bazë të lejes së plotfuqishme për ndërtim.

(2) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, investuesi në përgjegjësi dhe rrezik personal mund të fillojë ndërtimin edhe në bazë të lejes përfundimtare për ndërtim.

(3) Nëse leja për ndërtim nuk është e plotfuqishme, për shkak se ankuesi ka filluar kontest administrativ, ndërsa investuesi nuk ka filluar ndërtimin e ndërtimit para se leja për ndërtim të bëhet e plotfuqishme, investuesi ka të drejtë të kërkojë kompensim të dëmit dhe kompensim për fitim të humbur nga ankuesi, nëse kërkesa e paditur dhe/ose kërkesa për ankesë nga gjykatat kompetente janë refuzuar si të pabaza dhe/ose të palejueshme."

Neni 35

Në nenin 67 paragrafi (2) shtohet fjali e re si vijon: "Për ndërtime të dedikuara për banim individual me sipërfaqe të zhvilluar bruto deri në 300 m², nuk është i detyrueshëm caktimi i personit juridik për kryerjen e mbikëqyrjes me inxhinier mbikëqyrës të përcaktuar në njoftimin nga paragrafi (1) i këtij neni."

Neni 36

Në nenin 68 paragrafi (2) pika 1 fjalët: "dhe të dytë" shlyhen.

Në paragrafin (2) pika 2 fjalët: "së tretë" zëvendësohet me fjalët: "së dytë".

Pika 3 shlyhet.

Neni 37

Në nenin 69 paragrafi (1) në fjalinë e parë, fjalët: "aktvendimin për kushtet e lokacionit" zëvendësohen me fjalët: "parametrat e planit urbanistik ose dokumentacionit të planit urbanistik shtetëror, përkatësisht lokal ose projektit të infrastrukturës".

Në paragrafin (3) në fjalinë e parë, fjalët: "me kushtet përcaktuara të lokacionit" zëvendësohen me fjalët: "parametrat e planit urbanistik ose dokumentacionit të planit urbanistik shtetëror, përkatësisht lokal ose projektit të infrastrukturës."

Neni 38

Në nenin 70 paragrafi (1) pas pikës në fund shtohet fjali e re si vijon: "Gjithashtu, në këtë rast inxhinieri mbikëqyrës nuk guxon të përpilojë raport për kontroll të kryer teknik, ndërsa për ndërtimet për banim individual më sipërfaqe të zhvilluar bruto deri në 300m², realizuesi nuk guxon që të japë deklaratë me të cilën do të vërtetojë se objekti është ndërtuar në pajtim me lejen për ndërtim dhe projektin themelor ose projektin e gjendjes së realizuar."

Paragrafi (5) shlyhet.

Paragrafi (6) bëhet paragraf (5).

Neni 39

Në nenin 71 paragrafi (1) fjalët: "për ndërtim të kategorisë së parë, të dytë, të tretë dhe të katërt nga neni 57 i këtij ligji" shlyhen.

Në paragrafi (2) pika zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: "në këtë rast projekti themelor përpilohet vetëm për pjesën e ndërtimit, që paraqet tërësi të veçantë ndërtimore-teknike dhe funksionale".

Paragrafi (3) shlyhet.

Neni 40

Në nenin 72 paragrafi (1) fjalët: të kategorisë së parë, të dytë dhe të tretë nga neni 57 i këtij ligji" shlyhen.

Neni 41

Në nenin 73 paragrafi (1) pas alinesë 8 shtohet aline e re 9, si vijon:

"- rrethoja;"

Në alinenë 10 fjalët: "për të cilat është lëshuar leje për përdorim" shlyhen.

Pas alinesë 10 shtohen gjashtë aline të reja 11, 12, 13, 14, 15 dhe 16 si vijojnë:

"- mure mbështetëse,

- ndërtime ndihmëse të cilat janë në funksion të objektit për banim ose lloj tjetër të objektit dhe ndërtohen në parcelë të njëjtë urbanisitike (garazh, depo, gropë septike e të ngjashme),

- basene në nivel të terrenit për përdorim individual,

- kablllo optike,

- pajisje për rregullim automatik të kalimit nëpërmjet hekurudhave ekzistuese dhe instalime për ndjekje automatike dhe menaxhim të komunikacionit në hekurudhat ekzistuese dhe

- pajisje komunikuese elektronike për ndjekje dhe rregullim të komunikacionit në rrugët ekzistuese."

Neni 42

Në nenin 74 paragrafi (1) fjalët: "dhe projekt të reviduar themelor" zëvendësohen me fjalët: "me dokumentacionin e përcaktuar në rregullën nga paragrafi (2) i këtij neni".

Në paragrafin (4) fjalët: "ankesë për heshtje të administratës në pajtim me nenin 61 të këtij ligji" zëvendësohen me fjalët: "kërkesë të kryetari i komunës në pajtim me neni 59-gj të këtij ligji".

Neni 43

Në nenin 82 paragrafi (1) fjala "realizuesi" zëvendësohet me fjalën "investuesi", ndërsa presja pas fjalëve: "elaborat gjeodezik për shënimin e ndërtimit të projektuar" zëvendësohet me pikë dhe fjalët deri në fund të fjalisë shlyhen.

Paragrafi (2) shlyhet.

Paragrafi (3) bëhet paragraf (2).

Neni 44

Në nenin 86 pika 3 shlyhet.

Pika 4 bëhet pikë 3.

Pika 5 shlyhet.

Pikat 6, 7 dhe 8 bëhen pika 4, 5 dhe 6.

Pika 9 shlyhet.

Pikat 10, 11 dhe 12 bëhen pika 7, 8 dhe 9.

Neni 45

Neni 87 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

"Ndërtimi do të lëshohet në përdorim pas lëshimit të lejes për përdorim për ndërtimet e kategorisë së parë nga neni 57 i këtij ligji, pas përpilimit të raportit për kontroll teknik të kryer nga inxhinieri mbikëqyrës për ndërtimet e kategorisë së dytë, ndërsa ndërtimet e dedikuara për banim individual me sipërfaqe të zhvilluar bruto deri në 300 m² do të lëshohen në përdorim pas dhënies së deklaratës së verifikuar në noter, me përgjegjësi të plotë materiale dhe

penale nga realizuesi, me të cilën do të vërtetohet se objekti është ndërtuar në pajtim me lejen për ndërtim dhe projektin themelor ose projektin e gjendjes së realizuar."

Në paragrafin (2) pas fjalëve: "Lejen për përdorim" shtohen fjalët: "për ndërtime të kategorisë së parë nga neni 57 i këtij ligji", ndërsa fjalët: "dhe projektin e gjendjes së realizuar" zëvendësohen me fjalët: "ose me projektin e gjendjes së realizuar, nëse janë bërë ndryshime gjatë ndërtimit".

Neni 46

Neni 88 paragrafi (2) alinetë 1 dhe 2 ndryshohen si vijojnë:

"- projekt themelor, e nëse janë bërë ndryshime gjatë ndërtimit, projekt të gjendjes së realizuar,

- raport përfundimtar të inxhinierit mbikëqyrës me të cilin vërtetohet se ndërtimi është ndërtuar në pajtim me projektin themelor dhe lejen për ndërtim dhe".

Neni 47

Në nenin 89 paragrafi (4) fjalët: "dhe të dytë" shlyhen.

Në paragrafin (5) në fjalinë e parë fjalët: "së tretë, të katërt dhe të pestë" zëvendësohen me fjalët: "së dytë", ndërsa në fjalinë e dytë fjalët: "dokumentacionin nga neni 88 paragrafi (2) i këtij ligji" zëvendësohen me fjalët: "elaboratin gjeodezik për matje të kryer të objektit dhe dëshminë për shpenzimet e paguara për regjistrim të objektit në librat publike të patundshmërive në pajtim me llogaritjen nga neni 59 paragrafi (15) i këtij ligji.

Pas paragrafit (5) shtohet paragraf i ri (6), si vijon:

"(6) Për ndërtimet e dedikuara për banim individual me sipërfaqe të zhvilluar bruto deri në 300 m², nuk kryhet kontroll teknik, ndërsa realizuesi detyrohet që të japë deklaratë të verifikuar në noter, me përgjegjësi të plotë materiale dhe penale, me të cilën do të vërtetohet se objekti është ndërtuar në pajtim me lejen për ndërtim dhe projektin themelor ose projektin e gjendjes së realizuar, dorëzohet në komunën ku është ndërtuar objekti bashkë me elaboratin gjeodezik për matje të kryer të objektit dhe dëshminë për shpenzimet e paguara për regjistrim të objektit në librat publike të patundshmërive në pajtim me llogaritjen nga neni 59 paragrafi (15) i këtij ligji."

Neni 48

Në nenin 90 paragrafi (2) para alinesë 1 shtohet aline e re si vijon:

"-nëse ndërtimi është ndërtuar në pajtim me projektin themelor ose projektin e gjendjes së realizuar dhe lejen për ndërtim;"

Paragrafi (3) ndryshohet si vijon:

"Inxhinieri mbikëqyrës i cili kryen kontroll teknik për ndërtime të kategorisë së dytë nga neni 57 i këtij ligji, në raportin teknik për kontroll të kryer teknik konstaton nëse ndërtimi është ndërtuar në pajtim me projektin themelor ose projektin e gjendjes së realizuar dhe lejen për ndërtim, nëse ndërtimi është me fasadë dhe mund të përdoret, nëse ka mangësi të caktuara të cilat doemos duhet të mënjanohej dhe nëse ka mangësi të caktuara të cilat i shkelin kërkesat themelore të ndërtimit, të cilat kanë të bëjnë me qëndrueshmërinë mekanike, stabilitetin dhe mbrojtjen sizmike për shkak të të cilave ndërtimi nuk mund të lëshohet në përdorim."

Neni 49

Neni 91 ndryshohet si vijon:

"Realizuesi detyrohet që në ditën e kryerjes së kontrollit teknik, komisionit nga neni 89 i këtij ligji, përkatësisht inxhinierit mbikëqyrës i cili duhet të kryejë kontroll teknik, t'ia jap në shikim dokumentacionin e tërësishëm të shënuar në nenin 86 të këtij ligji."

Neni 50

Pas nenit 92 shtohet nen i ri 92-a, si vijon:

"Neni 92-a

(1) Procedurën për lidhjen e objektit me rrjet të ujësjellësit dhe të kanalizimit, e zbaton njësia e vetadministrimit lokal në territorin e të cilës është ndërtuar objekti.

(2) Objekti i cili është ndërtuar pa leje për ndërtim nuk mund të lidhet me infrastrukturë teknike (elektroenergjetike, të ujësjellësit, të kanalizimit, rrugore dhe të ngjashme).

(3) Komuna detyrohet që ta fillojë procedurën për lidhje të objektit me rrjetin e kanalizimit dhe të ujësjellësit në afat prej tri ditëve të punës, nga dita e pranimi të lejes për përdorim, për objektet e kategorisë së parë nga neni 57 i këtij ligji, raportit për kontroll të kryer teknik nga inxhinieri mbikëqyrës për objektet e kategorisë së dytë nga neni 57 i këtij ligji, përkatësisht deklaratës nga realizuesi për objektet për banim individual me sipërfaqe të zhvilluar bruto deri në 300 m²."

Neni 51

Në nenin 95 fjalët: "nga ana e komunës" zëvendësohen me fjalët: "nga ana e inxhinierit mbikëqyrës, përkatësisht pas dhënies së deklaratës nga realizuesi për objektet për banim individual me sipërfaqe të zhvilluar bruto deri në 300 m²".

Neni 52

Neni 96 ndryshohet si vijon:

"(1) Procedurën për regjistrimin e objektit në librin publik të patundshmërive e zbaton organi kompetent nga neni 58 i këtij ligji, i cili e ka lëshuar lejen për ndërtim.

(2) Për ndërtimet e kategorisë së parë, organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e rregullimit të hapësirës, detyrohet që në emër dhe për llogari të investuesit, të dorëzojë kërkesë për regjistrimin e objektit ndërtimor në librin publik të patundshmërive, në organin kompetent për regjistrimin e të drejtave mbi patundshmëritë, në afat prej tri ditëve të punës nga dita e pranimi të elaboratit gjeodezik për matje të kryer të objektit dhe dëshmisë për shpenzimet e paguara për regjistrim të objektit në librat publike të patundshmërive nga ana e investuesit, në pajtim me llogaritjen nga neni 59 paragrafi (15) i këtij ligji.

(3) Për ndërtimet e kategorisë së dytë nga neni 57 i këtij ligji, komuna detyrohet që në emër dhe për llogari të investuesit, të dorëzojë kërkesë për regjistrimin e objektit ndërtimor në librin publik të patundshmërive, në organin kompetent për regjistrimin e të drejtave mbi patundshmëritë, në afat prej tri ditëve të punës nga dita e pranimi të raportit të inxhinierit mbikëqyrës me elaborat gjeodezik për matje të kryer të objektit dhe dëshmi për shpenzimet e paguara për regjistrim të objektit në librat publike të patundshmërive nga ana e investuesit në pajtim me llogaritjen nga neni 59 paragrafi (15) i këtij ligji.

(4) Organi kompetent për regjistrimin e të drejtave mbi patundshmëritë, objektin ndërtimor do ta regjistrojë në librin publik të patundshmërive pas kërkesës së parashtruar nga organet nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, të cilës i bashkëngjitet projekti themelor ose projekti i gjendjes së realizuar, nëse janë bërë ndryshime gjatë ndërtimit,

elaborati gjeodezik për matje të kryer të objektit, si dhe leja për përdorimin e ndërtimeve të kategorisë së parë nga neni 57 i këtij ligji, raporti për kontrollin e kryer teknik nga inxhinieri mbikëqyrës për ndërtime të kategorisë së dytë nga neni 57 i këtij ligji, përkatësisht deklarata e verifikuar në noter, e dhënë me përgjegjësi të plotë materiale dhe penale nga realizuesi, me të cilën vërtetohet se objekti është ndërtuar në pajtim me lejen për ndërtim dhe projektin themelor ose projektin e gjendjes së realizuar për ndërtimet e dedikuara për banim individual me sipërfaqe të zhvilluar bruto deri në 300 m²."

Neni 53

Në titullin e Kapitullit IX pas fjalëve: "arkitektëve dhe" shtohen fjalët: "të autorizuar".

Neni 54

Në nenin 102 paragrafi (1) pas fjalëve: "arkitektëve të autorizuar dhe" shtohen fjalët: "të autorizuar".

Neni 55

Neni 129 paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

"Formën dhe përmbajtjen e formularit të legjitimacionit dhe emblemën e inspektorit të ndërtimit dhe mënyrën e lëshimit të saj dhe të heqjes, i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e rregullimit të hapësirës, kurse inspektorit të autorizuar të ndërtimit, kryetari i komunës."

Neni 56

Në nenin 130 paragrafi (1) fjalët: "pesë vjet" zëvendësohen me fjalët: "tre vjet".

Në paragrafin (2) fjalët: "tre vjet" zëvendësohen me fjalët: "dy vjet".

Neni 57

Pas nenit 130 shtohet nen i ri 130-a, si vijon:

"130-a

(1) Për punën e inspektorëve të ndërtimit të Inspektoratit Shtetëror për Ndërtimtari dhe Urbanizëm, Drejtori i Inspektoratit Shtetëror për Ndërtimtari dhe Urbanizëm miraton program vjetor, ndërsa për punën e inspektorëve të autorizuar të ndërtimit të komunave dhe të Qytetit të Shkupit, programin vjetor e miraton kryetari i komunës.

(2) Programet vjetore nga paragrafi (1) i këtij neni përmbajnë plane mujore për punën e inspektorëve të ndërtimit, përkatësisht inspektorëve të autorizuar të ndërtimit.

(3) Drejtori i Inspektoratit Shtetëror për Ndërtimtari dhe Urbanizëm për punën e inspektorëve të ndërtimit më së voni deri më 31 mars të vitit rrjedhës, dorëzon raport vjetor për vitin paraprak, në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë, ndërsa kryetari i komunës, përkatësisht komunës në Qytetin e Shkupit për punën e inspektorëve të autorizuar të ndërtimit më së voni deri më 31 mars të vitit rrjedhës, dorëzon raport vjetor për vitin paraprak në Këshillin e komunës.

(4) Programet vjetore nga paragrafi (1) i këtij neni, miratohen deri më 31 dhjetor të vitit rrjedhës për vitin e ardhshëm."

Neni 58

Në nenin 131 paragrafi (1) pika zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: "si dhe gjatë ridedikimit nga lokal banesor në lokal afarsit dhe anasjelltas".

Neni 59

Në nenin 134 paragrafi (3) fjalët: "do ta njoftojë" zëvendësohen me fjalët: "do të kërkojë pëlqim".

Pas paragrafit (3) shtohet paragrafi i ri (4), si vijon:

"(4) Nëse inspektori i autorizuar i ndërtimit konstaton se pronari i pjesës së posaçme të objektit, banesës ose pjesës së banesës, ka kryer ridedikim pa leje për ridedikim nga neni 97 paragrafi (3) i këtij ligji, do të miratojë aktvendim me të cilin do ta ngarkojë pronarin që ta kthejë pjesën e posaçme të ndërtimit, banesën apo pjesën e banesës në gjendjen fillestare."

Neni 60

Neni 137 paragrafët (2) dhe (3) ndryshohen si vijojnë:

"(2) Kundër aktvendimit të inspektorit ndërtimor, si dhe kundër konkluzionit me të cilin lejohet zbatimi, konkluzioni për ndërprerjen e procedurës dhe konkluzioni për shpenzimet e zbatimit të procedurës, mund të parashtrahet ankesë në Komisionin e përbërë prej tre anëtarëve të emëruar nga ana e ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e rregullimit të hapësirës. Kryetari i Komisionit është nga radhët e nëpunësve shtetërorë udhëheqës, i cili nuk ka qenë i përfshirë në mbikëqyrjen inspektuese.

(3) Kundër aktvendimit të inspektorit të autorizuar të ndërtimit, si dhe kundër konkluzionit me të cilin lejohet zbatimi, konkluzioni për ndërprerjen e procedurës dhe konkluzioni për shpenzimet për zbatimin e procedurës, mund të parashtrahet ankesë në Komisionin e përbërë prej tre anëtarëve të emëruar nga ana e kryetarit të komunës. Kryetari i Komisionit është nga radhët e nëpunësve shtetërorë udhëheqës, i cili nuk ka qenë i përfshirë në mbikëqyrjen inspektuese."

Neni 61

Në nenin 138 paragrafi (2) fjalët: "së dytë" shlyhen, kurse fjalët: "së tretë, të katërt dhe të pestë" zëvendësohen me fjalët: "së dytë".

Neni 62

Në nenin 142 paragrafi (2) fjalët: "së dytë" shlyhen, kurse fjalët: "së tretë, të katërt dhe të pestë" zëvendësohen me fjalët: "së dytë".

Neni 63

Në nenin 143 paragrafi (1) fjalët: "së dytë" shlyhen, kurse fjalët: "së tretë, të katërt dhe të pestë" zëvendësohen me fjalët: "së dytë".

Neni 64

Në nenin 145 paragrafi (2), pika në fund të fjalisë së parë shlyhet dhe shtohen fjalët: "për lëndën konkrete për të cilën është konstatuar moskryerja e punëve."

Në paragrafin (3) pas fjalëve: "në kompetencë të inspektorit të autorizuar të ndërtimit" shtohen fjalët: "për lëndën konkrete për të cilën është konstatuar moskryerja e punëve".

Neni 65

Në nenin 150 paragrafi (1) në pikat 1, 3, 4 dhe 5 fjalët: "të dytë dhe të tretë" shlyhen.

Neni 66

Në nenin 151 paragrafi (1) në pikat 1, 2, 3 dhe 4 fjalët: "së katërt dhe të pestë" zëvendësohen me fjalët: "së dytë".

Neni 67

Pas nenit 151 shtohet nen i ri 151-a, si vijon:

"Neni 151-a

(1) Gjorbë në shumë prej 7 000 deri në 9 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit juridik-investues, nëse nuk siguron shënim të ndërtimit të projektuar në terren në pajtim me nenin 82 të këtij ligji.

(2) Gjorbë në shumë prej 3 000 deri në 5 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni edhe personit përgjegjës në personin juridik-investues.

(3) Gjorbë në shumë prej 5 000 deri në 7 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni edhe personit fizik-investues."

Neni 68

Në nenin 156-a paragrafi (1) në fjalinë hyrëse fjalët: "të dytë dhe të tretë" shlyhen.

Pika 2 shlyhet.

Pikat 3, 4, 5 dhe 6 bëhen pika 2, 3, 4 dhe 5.

Neni 69

Në nenin 156-b paragrafi (1) në fjalinë hyrëse fjalët: "së katërt dhe të pestë" zëvendësohen me fjalën "së dytë".

Pika 2 shlyhet.

Pikat 3, 4, 5 dhe 6 bëhen pika 2, 3, 4 dhe 5.

Neni 70

Neni 157 ndryshohet si vijon:

"Gjorbë në shumë prej 5000 deri në 7000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet inxhinierit për realizim për kundërvajtjen nga neni 156 paragrafi (1) pikat 2, 3, 4, 5, 6 dhe 8 të këtij ligji, kundërvajtjen nga nenet 156-a dhe 156-b të këtij ligji dhe nëse kryen punë të administrimit me ndërtimin pa pasur autorizim për inxhinier të realizimit në pajtim me nenin 31 paragrafi (1) të këtij ligji."

Neni 71

Në nenin 160 fjalët: "të dytë dhe të tretë" shlyhen.

Neni 72

Në nenin 160-a fjalët: "së katërt dhe të pestë" zëvendësohen me fjalët: "së dytë".

Neni 73

Në nenin 161 paragrafi (1) pika 1 lidhëza "dhe" shlyhet.

Pas pikës 1 shtohet pikë e re 2, si vijon:

"2) ka bërë ridedikim nga lokal banesor në lokal afarist dhe anasjelltas, pa leje të lëshuar për ridedikim (neni 97 paragrafët (2) dhe (3) dhe".

Pika 2 bëhet pikë 3.

Në paragrafin (2) fjalët: "pika 1" zëvendësohen me fjalët: "pikat 1 dhe 2".

Neni 74

Në nenin 162 paragrafi (1) numri "170" zëvendësohet me numrin "171".

Neni 75

Në nenin 163 paragrafi (1) fjalët: "paragrafi (8)" zëvendësohen me fjalët: "paragrafi (13)".

Pas paragrafit (4) shtohen dy paragrafë të rinj (5) dhe (6) si vijojnë:

"(5) Gjorbë në shumë prej 3 000 deri në 5 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit përgjegjës dhe personit zyrtar në njësinë e vetadministrimit lokal, si dhe në organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sefra e rregullimit të hapësirës, nëse në procedurën për lëshimin e lejes për ndërtim veprojnë në kundërshtim me nenin 59 paragrafi (16) të këtij ligji.

(6) Gjobë në shumë prej 5 000 deri në 7 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje funksionarit i cili udhëheq me organin, përkatësisht personit udhëheqës të organit, i cili vepron për kërkesën për leje për ndërtim, nëse nuk veprojnë në pajtim me nenin 59-gj të këtij ligji.

(7) Gjobë në shumë prej 3 000 deri në 5 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit përgjegjës dhe personit zyrtar në njësinë e vetadministrimit lokal, nëse nuk veprojnë në pajtim me nenin 92-a paragrafi (3) të këtij ligji.

(8) Gjobë në shumë prej 3 000 deri në 5 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit përgjegjës dhe personit zyrtar në organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e rregullimit të hapësirës, nëse nuk veprojnë në pajtim me nenin 96 paragrafi (2) të këtij ligji, përkatësisht personit përgjegjës dhe personit zyrtar në njësinë e vetadministrimit lokal, nëse nuk veprojnë në pajtim me nenin 96 paragrafi (3) të këtij ligji."

Dispozita kalimtare dhe të fundit

Neni 76

Licenca A për projektim, e lëshuar para hyrjes në fuqi të këtij ligji, vazhdon të vlejë deri në skadimin e afatit për të cilin është lëshuar, dhe me të mund të bëhet projektimi i ndërtimeve të kategorisë së parë nga neni 57 i këtij ligji, ndërsa Licenca B për projektim e lëshuar para hyrjes në fuqi të këtij ligji, vazhdon të vlejë deri në skadimin e afatit për të cilin është lëshuar, dhe me të mund të bëhet projektimi i ndërtimeve të kategorisë së dytë nga neni 57 i këtij ligji.

Licenca A për revizion të dokumentacionit të projektit, e lëshuar para hyrjes në fuqi të këtij ligji vazhdon të vlejë deri në skadimin e afatit për të cilin është lëshuar dhe me të mund të kryhet revizioni i dokumentacionit të projektit për ndërtime të kategorisë së parë nga neni 57 i këtij ligji, ndërsa Licenca B për revizion të dokumentacionit të projektit, e lëshuar para hyrjes në fuqi të këtij ligji vazhdon të vlejë deri në skadimin e afatit për të cilin është lëshuar dhe me të mund të kryhet revizioni i dokumentacionit të projektit për ndërtime të kategorisë së dytë nga neni 57 i këtij ligji.

Licenca A për realizues dhe Licenca B për realizues, e lëshuar para hyrjes në fuqi të këtij ligji vazhdon të vlejë deri në skadimin e afatit për të cilin është lëshuar dhe me të mund të bëhet realizimi i ndërtimeve të kategorisë së parë nga neni 57 i këtij ligji, ndërsa Licenca C për realizues dhe Licenca D për realizues, e lëshuar para hyrjes në fuqi të këtij ligji vazhdon të vlejë deri në skadimin e afatit për të cilin është lëshuar dhe me të mund të bëhet realizimi i ndërtimeve të kategorisë së dytë nga neni 57 i këtij ligji.

Licenca A për mbikëqyrje dhe Licenca B për mbikëqyrje, e lëshuar para hyrjes në fuqi të këtij ligji vazhdon të vlejë deri në skadimin e afatit për të cilin është lëshuar dhe me të mund të kryhet mbikëqyrje mbi ndërtimin e ndërtimeve të kategorisë së parë nga neni 57 i këtij ligji, ndërsa Licenca C për mbikëqyrje dhe Licenca D për mbikëqyrje, e lëshuar para hyrjes në fuqi të këtij ligji vazhdon të vlejë deri në skadimin e afatit për të cilin është lëshuar dhe me të mund të kryhet mbikëqyrje mbi ndërtimin e ndërtimeve të kategorisë së dytë nga neni 57 i këtij ligji.

Neni 77

Licenca E për realizues, e lëshuar para hyrjes në fuqi të këtij ligji vazhdon të vlejë deri në skadimin e afatit për të cilin është lëshuar.

Bartësi i licencës E për realizues, në periudhën e vlefshmërisë së Licencës E, mund të parashtrojë kërkesë për marrjen e Licencës A për realizues ose Licencës B për realizues, në pajtim me kushtet e përcaktuara në këtë ligj, pa pagesën e kompensimit.

Licenca A për realizues ose Licenca B për realizues nga paragrafi (2) i këtij neni, nuk lëshohet nëse kërkuksi paraprakisht nuk e kthen Licencën E për realizues.

Neni 78

Autorizimi A për projektim, Autorizimi A për revizion të dokumentacionit të projektit, Autorizimi A për inxhinier për realizim dhe Autorizimi A për inxhinier mbikëqyrës, i lëshuar para hyrjes në fuqi të këtij ligji vazhdon të vlejë deri në skadimin e afatit për të cilin është lëshuar dhe me të mund të kryhet projektimi, revizioni i dokumentacionit të projektit, administrimi me ndërtime dhe mbikëqyrja mbi ndërtimin e ndërtimeve të kategorisë së parë nga neni 57 i këtij ligji, ndërsa Autorizimi B për projektim, Autorizimi B për revizion të dokumentacionit të projektit, Autorizimi B për inxhinier për realizim dhe Autorizimi B për inxhinier mbikëqyrës, i lëshuar para hyrjes në fuqi të këtij ligji vazhdon të vlejë deri në skadimin e afatit për të cilin është lëshuar dhe me të mund të kryhet projektimi, revizioni i dokumentacionit të projektit, administrimi me ndërtime dhe mbikëqyrja mbi ndërtimin e ndërtimeve të kategorisë së dytë nga neni 57 i këtij ligji.

Neni 79

Personat juridikë për projektim, revizion, realizim dhe mbikëqyrje të ndërtimit, detyrohen që të garantojnë sigurim për përgjegjësi për dëm në kompani të sigurimit në Republikën e Maqedonisë, më së voni në afat prej 90 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi e këtij ligji.

Neni 80

Procedurat për marrjen e licencave të filluara deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të vazhdojnë sipas dispozitave të këtij ligji.

Procedurat për lëshimin e lejes për ndërtim të filluara deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të vazhdojnë në pajtim me dispozitat e ligjit sipas të cilit ato kanë filluar.

Neni 81

Nëse për ndërtime infrastrukture në linjë ka projekt të përpiluar kryesor, përkatësisht projekt themelor, i cili është reviduar para hyrjes në fuqi të këtij ligji, në procedurën për marrjen e lejes për ndërtim nuk dorëzohet projekti për infrastrukturë.

Neni 82

Organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e rregullimit të hapësirës, komunat, komunat në Qytetin e Shkupit, detyrohen që nga 1 korriku 2012 procedurën për marrjen e lejes për ndërtim ta realizojnë në mënyrë elektronike.

Neni 83

Rregulla nga neni 59-e i këtij ligji, do të miratohet në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi e këtij ligji.

Neni 84

Në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, shfuqizohen nenet 12 dhe 44 paragrafi (1) pika 1 të Ligjit për furnizim me ujë të pijshëm dhe shkarkim të ujërave të zeza urbane ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë", numër 68/2004, 28/2006 dhe 103/2008).

Neni 85

Autorizohet Komisioni Juridiko-Ligjvënës i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë që në afat prej 30 ditësh nga botimi i këtij ligji të përcaktojë tekst të spastruar të Ligjit për ndërtim.

Neni 86

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

412.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија, издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКОТО ЗЕМЈИШТЕ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за земјоделското земјиште, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 февруари 2011 година.

Бр. 07-845/1
10 февруари 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКОТО ЗЕМЈИШТЕ

Член 1

Во Законот за земјоделското земјиште ("Службен весник на Република Македонија" број 135/2007), по членот 3 се додава нов член 3-а, кој гласи:

"Член 3-а

Во постапката за инспекциски надзор ќе се применуваат одредбите од Законот за инспекциски надзор и Законот за Државниот инспекторат за земјоделство доколку со овој закон поинаку не е регулирано."

Член 2

Во членот 4 по точката 9 се додаваат три нови точки 10, 11 и 12, кои гласат:

"10. "Оранжерии" се објекти за примарно земјоделско производство во заштитен простор со контролирани услови за производство поставени на земјоделско земјиште;

11. "Помошни објекти" се објекти кои служат за заголнување, чување алат, храна за животни и земјоделска опрема и за времено сместување на земјоделски производи со површина до 100 метри квадратни и максимална висина од 5,5 метри и

12. "Објекти за примарна обработка на земјоделски производи (фарми)" се објекти за сточарско производство, откупни центри за грозје, овошје и зеленчук, собирни центри за млеко, печурки и лековити растенија, кланички капацитети."

Член 3

Во членот 5 став 1 зборот: "ораници" се заменува со зборот: "нива", зборот: "бавча" се заменува со зборот: "градина", а зборот: "бари" се заменува со зборот: "мочуришта."

Ставот 2 се менува и гласи:

"Катастарска култура е земјоделско земјиште со посебен начин и можност за негово користење, а ќе се утврдува според евиденцијата што се води во Агенцијата за катастар на недвижности, сè додека не се докаже спротивното."

Член 4

Во членот 6 се додава нов став 2, кој гласи:

"Градежното изградено земјиште на кое се подигнати оранжерии може да се користи за земјоделски цели."

Ставот 2 станува став 3.

Во ставот 3 кој станува став 4 бројот "2" се заменува со бројот "3".

Член 5

Во членот 10 по зборовите: "да се користи без" се додава зборот: "важечки".

Член 6

По членот 15 се додава нов член 15-а кој, гласи:

"Член 15-а

Физичка делба на земјоделско земјиште
Земјоделското земјиште во приватна и државна сопственост може да биде предмет на физичка делба меѓу сопствениците или заедничките сопственици само доколку катастарската парцела е со површина поголема од 2 хектари."

Член 7

Членот 16 се менува и гласи:

"Заради окрупнување на земјоделските парцели, земјоделското земјиште во државна сопственост може да се размени со земјоделско земјиште во приватна сопственост.

При размената не смее да дојде до раситнување на земјоделското земјиште во државна сопственост, кое претставува блокови со природни граници.

Размената може да се врши само доколку земјоделското земјиште кое подносителот на барањето го отстапува за размена е во негова сопственост и граничи со земјоделско земјиште во државна сопственост, а истовремено поседува и земјоделско земјиште во негова сопственост, кое граничи со земјоделско земјиште во државна сопственост на местото каде што се бара размената.

По исклучок од ставот 3 на овој член, во случај кога предмет на размена се земјоделски земјишта во иста катастарска општина, при правосилно решение за денационализација, размена се врши и доколку не се исполнети условите од ставовите 2 и 3 на овој член.

Постапката за размена на земјоделско земјиште ја спроведува Министерството по барање на заинтересирано лице или по службена должност.

Формата и содржината на образецот на барањето од ставот 5 на овој член и потребната документација ги пропишува министерот.

Вредноста на земјоделското земјиште кое е предмет на размена ја утврдува Комисија формирана од советот на општината, според пазарната вредност на подрачјето на кое се наоѓа земјоделското земјиште.

На постапката за размена на земјоделското земјиште од ставот 1 на овој член соодветно се применуваат одредбите од Законот за општа управна постапка и Законот за облигациони односи, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

Трошоците на постапката за размена на земјоделското земјиште од ставот 1 на овој член се на товар на предлагачот на размената.

Договорот за размена на земјоделско земјиште, по позитивно мислење на Државното правобранителство на Република Македонија и претходна согласност на Владата на Република Македонија, во име на Република Македонија го потпишува министерот.”

Член 8

Во членот 18 став 1 по зборовите: “по пат на јавен оглас,” се додаваат зборовите: “со прибирање на понуди”.

Во ставот 2 алинеја 1 по заградата се додаваат зборовите: “и оранжерии”.

Во ставот 3 точката на крајот од реченицата се заменува со записка и се додаваат зборовите: “освен доколку земјоделското земјиште во државна сопственост се доделува во постапка со прибирање на понуди или во постапка за површини до 10 ха”.

Член 9

Во членот 19 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

“За земјоделското земјиште во државна сопственост дадено во закуп, кое најмалку десет години пред склучувањето на договорот не било издадено во закуп, плодоуживање или не било обработувано по друг основ, обврската за плаќање на закупнина од страна на закупецот настапува една година по влегувањето во сила на договорот за закуп.”

Член 10

Членот 20 се менува и гласи:

“На земјоделското земјиште во државна сопственост што е предмет на закуп можат да се градат само објекти кои ќе бидат во функција на намената за која е дадено земјиштето и за кои ќе се издаде одобрение за изградба согласно со овој закон.”

Член 11

Во членот 21 насловот се менува и гласи:

“Постапка по јавен оглас”

Во ставот 2 точката на крајот од реченицата се брише и се додаваат зборовите: “и еден претставник од Зданицата на единиците на локалната самоуправа, на чија територија се објавува предметното земјиште.”

Член 12

Во членот 22 став 2 алинеја 3 точката на крајот на реченицата се брише и се додаваат зборовите: “или податоци за тоа каде се објавени истите.”

Член 13

Членот 23 се менува и гласи:

“Почетната цена по хектар во постапка по јавен оглас се утврдува во зависност од катастарската класа и местоположбата на земјиштето.

Почетната цена изнесува 25 евра во денарска противвредност за земјоделско земјиште од I до VI катастарска класа и 15 евра во денарска противвредност за земјоделско земјиште од V до VIII катастарска класа, по среден курс на Народната банка на Република Македонија на денот на уплатата.

По исклучок од ставот 2 на овој член, доколку земјоделското земјиште се наоѓа во планински подрачја, почетната цена за земјиштето од I до IV катастарска класа изнесува 15, а за земјиште од V до VIII класа изнесува пет евра во денарска противвредност, по среден курс на Народната банка на Република Македонија на денот на уплатата.”

Член 14

Во членот 24 насловот се менува и гласи: “Право на учество на огласот и на поднесување понуди во постапка со прибирање на понуди”.

Во ставот 1 по зборовите: “јавниот оглас” се додаваат зборовите: “и на поднесување на понуди во постапка со прибирање на понуди”.

Во ставот 2 по зборовите: “земјоделска дејност” се додаваат зборовите: “и/или запишани во единствениот регистар на земјоделски стопанства”.

Во ставот 5 по зборовите: “учество на јавниот оглас” се додаваат зборовите: “и на поднесување на понуди во постапка со прибирање на понуди”.

Член 15

Во членот 25 став 1 точка а) алинеја 1 зборот: “пријава” се заменува со зборот: “понуда”.

Алинејата 5 се менува и гласи:

“- друга потребна документација утврдена во јавниот оглас,”.

Во точката б) алинеја 1 зборот: “пријава” се заменува со зборот: “понуда”.

Во алинејата 4 на почетокот од реченицата се додаваат зборовите: “потврда за упис во единствениот регистар на земјоделски стопанства”.

Алинејата 7 се менува и гласи:

“- друга потребна документација утврдена во јавниот оглас.”

Член 16

По членот 25 се додаваат два нови члена 25-а и 25-б, кои гласат:

“Член 25-а

Постапка со прибирање на понуди

Постапка за давање на земјоделско земјиште во државна сопственост во закуп со прибирање на понуди се спроведува кога понудувачите самостојно со геодетски елаборат изработен од страна на трговец поединец овластен геодет или трговско друштво за геодетски работи ги определуваат катастарските податоци со точни мери и граници на земјоделското земјиште во државна сопственост за кое поднесуваат понуда за добивање во закуп во рамки на катастарската општина во која се објавува земјиштето.

Предмет на постапката од ставот 1 на овој член може да биде само слободно земјоделско земјиште во државна сопственост врз кое нема востановено право на закуп, право на плодоуживање, за кое не се води постапка за денационализација или постојат други пречки за доделување на земјиштето во закуп.

Постапката за давање на земјоделското земјиште во државна сопственост во закуп со прибирање на понуди ја спроведува Комисија формирана согласно со членот 21 од овој закон.

Член 25-б

Објавување на повик

Постапката со прибирање на понуди се спроведува со објавување на јавен повик за доставување на понуди.

Министерот донесува одлука за објавување на јавен повик за доставување на понуди за давање во закуп на земјоделското земјиште во државна сопственост.

Повикот од ставот 1 на овој член се објавува на начин утврден во членот 22 став 1 од овој закон.

Повикот особено содржи:

- покана за доставување на понуда за земање на земјоделското земјиште во државна сопственост под закуп,
- катастарска општина каде што се наоѓа земјиштето за кое може да се поднесе понуда,
- максималната површина во хектари што може да ја добие еден понудувач,
- најнизок износ на годишна закупнина по хектар кој можат да го понудат,
- намена на земјоделското земјиште,
- времетраење на закупот согласно со членот 18 од овој закон,
- потребната документација и
- рок за поднесување на понудите.

Во постапката со прибирање на понуди, понудувачите покрај документацијата од членот 25 на овој закон, доставуваат и геодетски елаборат изработен од страна на трговец поединец овластен геодет или трговско друштво за геодетски работи со кој ги определуваат катастарските податоци со точни мери и граници на земјоделското земјиште во државна сопственост за кое поднесуваат понуда за добивање во закуп.

Најнискиот износ на годишна закупнина по хектар кој можат да го понудат заинтересираните понудувачи е просечната годишна закупнина во регионот за давање на земјоделско земјиште во државна сопственост под закуп постигната во последните три години.

Комисијата врши избор на најповолен понудувач врз основа на критериумите од членот 27 на овој закон.

Исполнувањето на условите од членот 25-а став 2 на овој закон, Комисијата ги утврдува по службена должност.

Доколку не се исполнети условите од членот 25-а став 2 на овој закон, Комисијата ќе ја отфрли таквата понуда како недопуштена.”

Член 17

Во членот 26 ставот 2 се менува и гласи:

“Во случај на неправилности во постапката за давање на земјоделско земјиште во државна сопственост под закуп, утврдени од страна на Комисијата од членот 21 на овој закон, министерот на предлог на Комисијата, го поништува целиот или дел од јавниот оглас или повикот за прибирање на понуди.”

По ставот 2 се додава нов став 3 кој, гласи:

“Предлогот од ставот 2 на овој член, кој задолжително ги содржи причините за поништување на јавниот оглас или повикот за прибирање на понуди Комисијата може да го даде најдоцна до истекувањето на рокот од членот 28 став 1 на овој закон.”

Член 18

Во членот 27 став 1 зборовите: “помали од 10 ха” се заменуваат со зборовите: “до 10 ха каде изборот на најповолен понудувач се врши и според местото на живеење, односно седиштето на понудувачот во однос на огласеното земјиште, видот на планираното производство и правниот статус на понудувачот”.

Член 19

Членот 28 се менува и гласи:

“Комисијата води записник за отворање на понудите, изготвува извештај за евалуација на понудите и е должна во рок од 15 дена по завршувањето на јавниот оглас или јавниот повик да донесе одлука за избор на најповолен понудувач.

Формата и содржината на образецот на записникот и извештајот од ставот 1 на овој член, ги пропишува министерот.

По донесувањето на одлуката од ставот 1 на овој член, во рок од 15 дена, Комисијата по писмен пат ги известува учесниците за извршениот избор.”

Член 20

Во членот 29 по зборовите: “јавниот оглас” се додаваат зборовите: “или повик за прибирање на понуди, може во рок од 15 дена од денот на приемот на одлука-та”.

Член 21

Во членот 30 по ставот 1 се додаваат три нови става 2, 3 и 4, кои гласат:

“Договорот за закуп од ставот 1 на овој член со избраниот понудувач се склучува во рок од 30 дена од денот на приемот на известувањето за избор на најдобар понудувач.

Доколку во рокот од ставот 2 на овој член избраниот понудувач не го склучи договорот за закуп, земјоделското земјиште предмет на договорот повторно се објавува на првиот нареден јавен конкурс или јавен повик.

Договорот за закуп влегува во сила со денот на воведувањето во владение на закупацот врз земјоделското земјиште предмет на договорот од страна на закуподавачот и тоа само за површините за кои е воведен во фактичка власт.”

Ставовите 2 и 3 стануваат ставови 5 и 6.

Член 22

Во членот 31 став 1 во алинејата 1 по зборот: „површина” се додаваат зборовите: “(метри квадратни)”.

Член 23

Насловот на членот 32 и членот 32 се менуваат и гласат:

„Воведување во владение и прилежување на договорот

На земјоделското земјиште, предмет на договорот за закуп, закупацот се воведува во владение со записник, од страна на тричлена Комисија формирана од министерот, со учество на геодетско стручно лице регистрирано како трговец поединец, овластен геодет или трговско друштво за геодетски работи, кое врз основа на геодетски елаборат ќе изврши обележување на истото.

Постапката и рокот за воведување во владение како и формата и содржината на образецот на записникот од ставот 1 на овој член, ги пропишува министерот.

Трошоците за воведување во владение, освен трошоците за работата на Комисијата од ставот 1 на овој член, се на товар на закупацот.

Закупацот, примерок од договорот за закуп, записникот за воведување во владение и геодетскиот елаборат доставува до Агенцијата за катастар на недвижности заради негово прилежување.

Договорот од членот 30 на овој закон може да се измени со анекс на договор особено во случај на промена на доделените површини поради денационализација или трајна пренамена на доделеното земјоделско земјиште во градежно.

Анексот на договорот од ставот 5 на овој член е основ за запишување на промената на податоците во јавната книга кои се однесуваат на површините дадени во закуп.”

Член 24

Во членот 34 по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

“Формата и содржината на извештаите од ставовите 1 и 2 на овој член, ги пропишува министерот.”

Член 25

Членот 35 се менува и гласи:

“Договорот за закуп престанува да важи во следниве случаи:

- со истекот на времето за кој е склучен,
- спогодбено меѓу договорните страни,
- земјоделското земјиште престане да биде земјоделско заради трајна пренамена,
- со правосилно решение за денационализација (враќање и давање на надомест од ист вид),
- закупецот ги отуѓил долгогодишните насади или објектите поставени на земјоделското земјиште дадено под закуп или ја изгубил сопственоста врз истите по кој било друг правен основ,
- со отворање на стечајна постапка,
- со отворање на ликвидациона постапка,
- при статусна промена на закупецот (присоединување, спојување или поделба),
- со бришење на правното лице од трговскиот регистар или друг регистар на упис и
- со смрт на закупецот.

Во случај на престанување на важење на договорот за закуп од случаите од ставот 1 алинеи 1 и 2 на овој член, како и во случај на раскинување на договорот од случаите од членот 37 на овој закон, закупецот е должен земјоделското земјиште да го предаде во владение во состојба во која што го примил.

Во случај на престанување на договорот за закуп од случаите од ставот 1 алинеи 6 и 7 на овој закон, надлежниот орган за водење на стечајната, односно ликвидациона постапка, се должни во рок од 15 дена од денот на нивното назначување писмено да го известат Министерството за отворањето на постапката.

Во случај на престанување на договорот за закуп од случаите од ставот 1 алинеи 3 и 4 на овој закон, а доколку на земјоделското земјиште постојат долгогодишни насади или објектите изградени согласно со овој закон, имотно правните односи меѓу сопственикот на насадите или објекти изградени согласно со овој закон и надлежниот државен орган за располагање со градежното земјиште во државна сопственост, односно новиот сопственик на земјоделското земјиште согласно со Решението за денационализација, се уредуваат согласно со одредбите од Законот за облигационите односи, Законот за денационализација и Законот за експропријација.”

Престанувањето на важењето на договорите за закуп во случаите од ставот 1 на овој член го утврдува министерот со решение.”

Член 26

Во членот 36 став 1 зборовите: “правното лице кое е бришано од трговскиот регистар или друг регистар на упис” се заменуваат со зборовите: “закупецот кој извршил статусни промени, по претходно целосно плаќање на достасаниот, а неплатен надоместокот за закупнина.”

По ставот 4 се додаваат два нови става 5 и 6, кои гласат:

“Правото на склучување на договор со непосредна спогодба од овој член може да се оствари со поднесено барање, најдоцна во рок од шест месеци од денот на настапувањето на случаите за престанок на договорот за закуп.

Формата и содржината на образецот на барањето од ставот 5 на овој член и потребната документација ги пропишува министерот.”

Член 27

Членот 38 се менува и гласи:

“За потребите на јавните научни и државно образовни институции од областа на земјоделството, министерот може земјоделското земјиште во државна сопственост да го дава во закуп со непосредна спогодба по претходна согласност од Владата на Република Македонија.

Земјоделското земјиште од ставот 1 на овој член се дава за период најмногу до 20 години без надоместок за закупнина.

Земјоделското земјиште во државна сопственост може да се даде под закуп со непосредна спогодба од страна на министерот, по претходна согласност од Владата на Република Македонија, во случај кога на закупеното земјоделско земјиште има подигнато долгогодишен насад, оранжерији или објекти изградени согласно со овој закон, а закупецот по кој било правен основ располага со насадот, оранжериите или објектите, или пак сопственост врз истите стекнал друг по кој било друг правен основ.

Непосредната спогодба од ставот 3 на овој член се склучува со новиот сопственик на насадот, оранжеријата или објектите изградени согласно со овој закон под исти услови од договорот склучен со претходниот закупец за преостанатиот период од основниот договор, а доколку користењето на земјиштето било по друг правен основ непосредната спогодба се склучува согласно со условите од членот 67 ставови 2 и 3 на овој закон.

Доколку постојат повеќе нови сопственици на насадите или објектите, непосредната спогодба од ставот 4 на овој член се склучува по претходно приложена спогодба од новите сопственици.

Правото на закуп на земјоделското земјиште во државна сопственост согласно со овој член се остварува по поднесено барање од институциите од став 1 на овој член, по претходно целосно плаќање на достасаниот, а неплатен надоместок за закупнина.

Формата и содржината на образецот на барањето од ставот 6 на овој член и потребната документација ги пропишува министерот.

Ако при повторување на постапката од членот 26 на овој закон не се јави понудувач или не биде прифатена најповолна понуда, земјоделското земјиште се дава под закуп со непосредна спогодба.”

Член 28

Во членот 39 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

“Формата и содржината на образецот на барањето од ставот 1 на овој член и потребната документација ги пропишува министерот.”

Член 29

Членот 40 се менува и гласи:

“Земјоделското земјиште во државна сопственост може во корист на одредени категории социјално незабедени лица да се дава на плодуюживање на пет години, според програма што ја донесува Владата на Република Македонија.

Правото на плодуюживање стекнато согласно со овој закон, по истекот на времетраењето на правото, по поднесено барање и програмата од членот 25 став 1 точка б алинеја 5 на овој закон, со договор се трансформира во право на закуп.

Барањето од ставот 2 на овој член се поднесува најдоцна 30 дена пред истекувањето на договорот за плодуюживање.

Договорот од ставот 2 на овој член министерот го склучува за период согласно со членот 18 став 2 од овој закон и ги содржи елементите од членот 31 на овој закон.

Годишната закупнина во договорот од ставот 4 на овој закон се утврдува во висина на почетната цена од членот 23 на овој закон, која во првата година од трансформацијата на правото се утврдува во висина од 30%, во втората година во висина од 70%, во третата година се до истекот на договорот во висина од 100% од почетната цена.

Формата и содржината на образецот на барањето од ставот 2 на овој член и потребната документација ги пропишува министерот.”

Член 30

Во членот 41 по зборовите: “член 40” се додаваат зборовите: “став 1”.

По ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

“На правото на плодуюживање врз земјоделско земјиште во државна сопственост се применуваат одредбите од Законот за сопственоста и другите стварни права, доколку поинаку не е уредено со овој закон.”

Член 31

Во членот 46 се додава нов став 2, кој гласи:

“Се забранува палење на оган во посеви, во стрништата и во нивна близина.”

Член 32

Насловот на Главата 5 се менува и гласи: “ПРЕНАМЕНА И ИЗГРАДБА НА ОБЈЕКТИ НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ЗЕМЈИШТЕ”.

Член 33

Членот 48 се менува и гласи:

“Пренамената на земјоделското земјиште во градежно може да биде трајна и временна.

Трајна и временна пренамена на земјоделско земјиште од I и II катастарска класа за неземјоделски цели не може да се врши освен во случаите предвидени во членовите 49, 50 и 51 од овој закон.

Трајната и времената пренамена на земјоделското земјиште под култура пасиште се врши согласно со одредбите од членовите 48, 49, 51, 51-а и 52 на овој закон.”

Член 34

Членот 49 се менува и гласи:

“При зафаќање на нови земјоделски површини предвидени со програмата за изработка на урбанистички планови или друг плански документ предвиден согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање, потребно е да се прибави согласност за трајна пренамена од Владата на Република Македонија, на предлог на Министерството.

Барањето за согласност од ставот 1 на овој член го поднесува:

- единицата на локалната самоуправа за изработка на урбанистички планови и
- инвеститорот за изработка на државна урбанистичка планска документација и локална урбанистичка планска документација.

По барањето од ставот 2 на овој член Министерството е должно во рок од 30 дена, а по претходно информирање на Владата, да го извести подносителот на барањето дали земјиштето е дадено под закуп.

Доколку земјиштето е дадено под закуп, Министерството е должно да ја информира Владата за оправданоста за раскинувањето или нераскинувањето на договорот.

Барателот од ставот 2 на овој член е должен да ја надомести штетата во случај на раскинување на договорот за закуп.

По исклучок од ставот 2 на овој член, за објекти од јавен интерес и за објекти од значење за Републиката утврдени како такви со закон, како и за изградба на објекти за примарна и финална обработка на земјоделски производи, барање за согласност за трајна пренамена може да се поднесе и по донесувањето на програмата од ставот 1 на овој член, но најдоцна до усвојувањето на урбанистичкиот акт од надлежниот орган со кој е предвидена таквата градба.”

Член 35

Членот 50 се брише.

Член 36

Членот 51 се менува и гласи:

“Времена пренамена на земјоделското земјиште од членот 48 на овој закон може да се врши во случај на детални геолошки истражувања и експлоатација на минерални сировини предвидени со Законот за минералните сировини.

Времена пренамена на земјоделското земјиште од ставот 1 на овој член се врши со издавање на решение за позитивно мислење од Министерството по претходно поднесено барање.

Детални геолошки истражувања и експлоатација на минерални сировини на земјоделско земјиште во државна сопственост не може да се врши доколку има склучен договор за закуп, освен за минерални сировини од јавен интерес утврдени како такви согласно со Законот за минералните сировини.

Постапката за временна пренамена на земјоделското земјиште, формата и содржината на образецот на барањето од ставот 2 на овој член, како и потребната документација ги пропишува министерот.”

Член 37

По членот 51 се додаваат три нови члена 51-а, 51-б и 51-в, кои гласат:

“Член 51-а

Изградба на објекти на земјоделско земјиште

На земјоделско земјиште по претходна согласност од Министерството и издадено одобрение согласно со овој закон, може да се изградат оранжерии и помошни објекти, како и објекти за примарна обработка на земјоделски производи.

За објектите од ставот 1 на овој член, одобрение за градење по претходно поднесено барање, во управна постапка издава општината на чие подрачје се наоѓа земјоделското земјиште.

За изградбата на градбите од членот 4 точка 12 на овој закон, изработката на проектната документација, ревизијата на проектна документација, надзорот над изградбата, измените во текот на градбата, промената на инвеститорот, отстранувањето на објектот и прекршочните одредби се применуваат одредбите од Законот за градење.

Изградбата на градбите од ставот 3 на овој член може да ја врши правно лице со лиценца Б за изведувач, проектирањето правно лице со лиценца Б за проектирање, надзорот правно лице со Лиценца Б за надзор над изградбата.

Техничкиот преглед за овие градби го врши надзорниот инженер и изготвува извештај за извршен технички преглед согласно со Законот за градење.

Кон барањето за издавање на одобрение за изградба на градбите од ставовите 3, 4 и 5 на овој член се поднесува:

- уверение за државјанство за физичко лице, односно извод од централен регистар за правно лице,
- доказ за сопственост или договор за закуп на земјоделско земјиште во државна сопственост,
- копие од катастарски план за катастарската парцела на која треба да се гради објектот,
- основен проект за објектот на кој е извршена ревизија и
- согласност од Министерството за поставување на објектот.

Доколку се исполнети условите од ставовите 3 и 4 на овој член, општината од ставот 2 на овој член е должна во рок од пет дена да издаде одобрение за изградба на објект или оранжерија на земјоделско земјиште.

По изградбата на објектот или оранжеријата, барателот е должен да го извести надлежниот орган за завршувањето со изградбата, а надлежниот орган е должен во рок од 15 дена да состави извештај во кој ќе констатира дали објектот е изграден согласно со издаденото одобрение. Извештајот во кој е констатирано дека изградбата на објектот или оранжеријата е во согласност со одобрението се доставува до Агенцијата за катастар на недвижности, Министерството и Државниот инспекторат за земјоделство и истиот претставува основ за упис на правото на сопственост на објектот во јавната книга за запишување на правата на недвижностите, како право на сопственост на објект или оранжерија на земјоделско земјиште.

Објектите или оранжериите од ставот 1 на овој член изградени од закупац на земјоделско земјиште во државна сопственост, по престанувањето или раскинувањето на договорот за закуп, дотогашниот закупац е должен да ги отстрани во рок од 30 дена од денот на истекувањето или раскинувањето на договорот за закуп.

Објектите или оранжериите од ставот 1 на овој член изградени од закупац на земјоделско земјиште во државна сопственост, по престанувањето или раскинувањето на договорот за закуп, врз основа на овој закон ги отстранува државата на сметка и трошок на сопственикот, доколку дотогашниот закупац не ги отстрани во рокот од ставот 9 на овој член.

Член 51-б

Согласност за поставување на објект или оранжерија

Барање за издавање согласност од Министерството за градење на помошни објекти, оранжерија или објект за примарна обработка на земјоделски производи на земјоделско земјиште поднесува сопственикот, односно закупацот на земјоделското земјиште во државна сопственост.

Согласност за изградба на помошни објекти или објект за примарна обработка на земјоделски производи на земјоделско земјиште, може да се издаде само на сопственик или закупац на земјоделско земјиште во државна сопственост во површина од најмалку 0,5 хектара на местото каде што се бара поставувањето, до кое има соодветна патна, комунална и електрична инфраструктура и најмногу за еден објект во една катастарска општина по барател.

Постапката за издавање на согласноста, образецот на барањето, како и потребната документација за добивање на согласност ги пропишува министерот.

Член 51-в

Запишување во јавната книга

При запишувањето на објектите од членот 51-а став 1 на овој закон во јавната книга, Агенцијата за катастар на недвижности земјиштето на кое се изградени истите, го запишува под катастарската култура нива.

Агенцијата за катастар на недвижности, објектите од членот 51-а став 1 на овој закон, во јавната книга ги запишува како згради со податоци за нивната внатрешна површина.“

Член 38

Во членот 52 ставот 2 се брише.

Ставот 3 станува став 2.

Член 39

Насловите на членовите 53, 54 и 55 и членовите 53, 54 и 55 од овој закон се бришат.

Член 40

Во членот 54 став 1 се додава нова алинеја 4, која гласи:

“- изградба на хидромелиоративни системи, канали за наводнување и други водостопански објекти.”

Член 41

По членот 56 се додава нов член 56-а кој, гласи:

“Член 56-а

Инспекциски надзор на градби

Инспекциски надзор на градби на одредбите од членот 51-б на овој закон вршат градежните инспектори на општините и на општините во градот Скопје.

Инспекторите од ставот 1 на овој член, инспекцискиот надзор го вршат и преземаат мерки согласно со Законот за градење.”

Член 42

Во членот 57 став 2 зборовите: “Закон за земјоделска инспекција” се заменуваат со зборовите: “Закон за Државниот инспекторат за земјоделство”.

Член 43

Насловот на членот 58 и членот 58 се менуваат и гласи:

“Постапка за едукација

Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор овластениот инспектор утврди дека е сторена неправилност од членот 61 став 1 точки 1, 2 и 3 на овој закон по прв пат, државниот инспектор за земјоделство е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на лицето или субјектот каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот.

Едукацијата ја организира и спроведува Државниот инспекторат за земјоделство во рок не подолг од 15 дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за еден или за повеќе субјекти.

Доколку во закажаниот термин лицето или субјектот над кој се спроведува едукација не се јави на едукацијата, ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

Доколку лицето или субјектот над кој се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и истата ја заврши, ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

Доколку овластениот инспектор при спроведување на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот 1 на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекциски надзор.

Доколку овластениот инспектор при спроведување на контролниот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот 1 на овој член, по спроведувањето на постапката за порамнување поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред прекршочната Комисија формирана согласно со Законот за Државниот инспекторат за земјоделство.

Државниот инспекторат за земјоделство, води евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот.“

Член 44

По членот 58 се додава нов член 58-а, кој гласи:

“58-а

Квартален извештај

Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство за извршениот инспекциски надзор од страна на Државниот инспекторат за земјоделство е должно на својата интернет страница да објавува квартален извештај.”

Член 45

Членот 59 се менува и гласи:

“Глоба во износ од 8.000 до 12.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

- 1) го користи земјоделското земјиште спротивно на членот 10 од овој закон;
- 2) не го предаде земјоделското земјиште согласно со членот 35 став 2 од овој закон;
- 3) не го предаде во владение земјоделското земјиште во државна сопственост согласно со членот 37 став 2 од овој закон и
- 4) не го вратил на првобитна состојба во рокот пропишан во членот 52 став 1 од овој закон.

Глоба во износ од 4.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствијата од ставот 1 на овој член и на одговорното лице во правното лице.

Глоба во износ од 2000 до 4.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице за прекршок од ставот 1 на овој член.

За прекршокот од ставот 1 точка 1 на овој член покрај глобата се изрекува и посебна прекршочна мерка одземање на предмети употребени или наменети за извршување на прекршокот.”

Член 46

Во членот 60 став 1 износите “од 3.000 до 5.000” се заменуваат со износите “од 2.000 до 4.000”.

Во ставот 2 износите “од 1.000 до 2.000” се заменуваат со износите “од 500 до 1.000”.

По ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

“Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице за прекршок од ставот 1 на овој член.”

Член 47

Членот 61 се менува и гласи:

“Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

- 1) го користи земјоделското земјиште спротивно на членот 9 од овој закон;
- 2) не достави извештај согласно со членот 34 од овој закон;
- 3) не го извести министерството согласно со членот 35 став 3 од овој закон;
- 4) не ги одржуваат насадите согласно со членот 43 став 2 од овој закон и
- 5) пали оган спротивно на членот 46 став 2 од овој закон.

Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствијата од ставот 1 на овој член и на одговорното лице во правното лице.

Глоба во износ од 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице за прекршок од ставот 1 на овој член.”

Член 48

Членовите 62 и 63 се бришат.

Член 49

Во членот 64 насловот се менува и гласи: “Постапки и порамнувања”.

Во ставот 1 зборовите: “надлежниот суд” се заменуваат со зборовите: “прекршочна комисија формирана согласно со Законот за Државниот инспекторат за земјоделство”.

Член 50

Во членот 67 став 1 по зборовите: “долгогодишен насад” се додаваат зборовите: “или оранжеријата”.

Во ставот 2 точката на крајот од реченицата се брише и се додаваат зборовите: “или за период од 30 години, доколку се однесува за оранжеријата”.

Во ставот 3 зборовите: “највисоко постигната” се заменуваат со зборот: “просечна”, а зборовите: “три години” се заменуваат со зборовите: “12 месеци, сметано до денот на поднесувањето на барањето за склучување на договор согласно со овој член”.

Член 51

Изградени објекти

Оранжериите, помошните објекти и објектите за примарна обработка на земјоделски производи кои се изградени на земјоделско земјиште до денот на влегувањето во сила на овој закон може да се издаде одобрение за потврдување на објектот или оранжеријата, доколку ги исполнуваат условите од членот 51-а на овој закон.

Корисниците на објектите и оранжериите од ставот 1 на овој член се должни да ја достават документацијата од членот 51-а на овој закон, при што наместо основен проект треба да достават проект за изведена состојба и мислење за геомеханичките и статичките карактеристики на објектот од овластено правно лице.

Одобрението од ставот 1 на овој член кое го издава општината на чие подрачје се наоѓа земјоделското земјиште, се доставува до Агенцијата за катастар на недвижности, Министерството и Државниот инспекторат за земјоделство и истата претставува основ за упис на правото на сопственост на објектот или оранжеријата во јавната книга за запишување на правата на недвижностите, како право на сопственост на објект изграден на земјоделско земјиште.

Член 52

Завршување на започнати постапки

Започнатите постапки за размена, пренамена и склучување на договори за закуп на земјоделското земјиште со непосредна спогодба, до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе завршат согласно со овој закон.

Министерот, по претходна согласност на Владата на Република Македонија, врз основа на доставен договор за размена склучен во постапка согласно со Законот за арондација ("Службен весник на СРМ" број 18/76) склучува договор за размена на земјоделското земјиште во државна сопственост со земјоделското земјиште во приватна сопственост предмет на тој договор.

Договорот од ставот 2 на овој член се склучува само доколку договорот за размена склучен во постапка согласно со Законот за арондација ("Службен весник на СРМ" број 18/76), е исполнет, а не е спроведен во Јавната книга на недвижности.

Барање за склучување на договор согласно со ставот 2 на овој член, до Министерството може да се поднесе во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 53

Поблиски прописи

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од 90 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Подзаконскиот акт од членот 58 став 9 на овој закон ќе се донесе во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

До денот на влегувањето во сила на подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се применуваат постојните подзаконски акти.

Член 54

Влегување во сила

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT
PËR TOKE BUJQESORE

Neni 1

Në Ligjin për toke bujqesore ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 135/20007), pas nenit 3 shtohet nen i ri 3-a, si vijon:

"Neni 3-a

Në procedure për mbikeqyrje inspektuese do të zbatohen dispozitat e Ligjit për mbikeqyrje inspektuese dhe Ligjit për Inspektoratin Shtetëror të Bujqësisë nese me kete ligj nuk është rregulluar ndryshe."

Neni 2

Në nenin 4 pas pikes 9 shtohen tri pika të reja 10, 11 dhe 12 si vijojne:

"10. "Oranzheri" - jane objekte për prodhimtari bujqesore primare në hapësire të mbrojtur me kushte të kontrolluara për prodhimtari të vendosura në toke bujqesore;

11. "Objekte ndihmese" - juane objekte që shërbejne për strehim, ruajtjen e veglave, ushqimit për kafshe dhe pajisjes bujqesore dhe për vendosje të perkohshme të prodhimeve bujqesore me hapësire deri në 100 metra katrore dhe lartesi maksimale prej 5,5 metrash dhe

12. "Objekte për perpunim primar të prodhimeve bujqesore (ferma)" - jane objekte për prodhime blegtorale, qendra për grumbullimin e rrushit, pemeve dhe perimeve, qendra grumbullimi për qumesht, kerpudha dhe bime mjekuese, kapacitete për therje."

Neni 3

Në nenin 5 paragrafi 1 fjala "ara" zevendesohet me fjalen "arë", fjala "bahce" zevendesohet me fjalen "kopsht" dhe fjala "keneta" zevendesohet me fjalen "mocale."

Paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

"Kulture kadastrale është toka bujqesore me menyre të vecante dhe mundesi për shfrytezimin e saj, ndersa do të percaktohet sipas evidences që mbahet në Agjenci për Kadaster të Patundshmerive, derisa nuk deshmohet e kunderta."

Neni 4

Ne nenin 6 shtohet paragrafi i ri 2, si vijon:

"Toka ndertimore e ndertuar në të cilën jane ngritur oranzheri mund të shfrytezohet për qellime bujqesore."

Paragrafi 2 behet paragrafi 3.

Në paragrafin 3 i cili behet paragrafi 4 numri "2" zevendesohet me numrin "3".

Neni 5

Në nenin 10 pas fjaleve: "të shfrytezohet pa" shtohet fjala "valide".

Neni 6

Pas nenit 15 shtohet neni i ri 15-a, si vijon:

"Neni 15-a

Ndarje fizike e tokes bujqesore

Toka bujqesore në pronesi private dhe shtetërore mund të jete lende e ndarjes fizike ndermjet bashkepronareve ose pronareve të perbashket, vetem nese parcela kadastrale është me siperfaqe më të madhe se 2 hektare".

Neni 7

Neni 16 ndryshohet si vijon:

"Për rritjen e parcelave bujqesore, toka bujqesore në pronesi shtetërore mund të shkembehët me toke bujqesore në pronesi private.

Gjate shkembimit nuk guxon të vije te zvogelimi i tokes bujqesore në pronesi shtetërore, që paraqet blloqe me kufij natyrore.

Shkembimi mund të behet vetem nese toka bujqesore që parashtuesi i kerkeses e leshon për shkembim është në pronesi të tij dhe kufizohet me token bujqesore në pronesi shtetërore, e njekohesisht posedon edhe toke bujqesore në pronesi të tij që kufizohet me token bujqesore në pronesi shtetërore në vendin ku kerkohet shkembimi.

Me perjashtim nga paragrafi 3 i ketij neni, në rastin kur lende e shkembimit jane toka bujqesore në komune të njejtë kadastrale, gjate aktvendimit të plotfuqishem për denacionalizim, shkembimi behet edhe nese nuk jane plotesuar kushtet nga paragrafet 2 dhe 3 të ketij neni.

Proceduren për shkembimin e tokes bujqesore, e zbaton Ministria me kerkese të personi të interesuar ose me detyre zyrtare.

Formen dhe permbajtjen e formularit të kerkeses nga paragrafi 5 i ketij neni dhe dokumentacioni i nevojshem, i percakton ministri.

Vleren e tokes bujqesore që është lende e shkembimit, e percakton Komisioni i formuar nga keshilli i komunes, sipas vleres së tregut të rajonit ku gjendet toka bujqesore.

Në proceduren për shkembimin e tokes bujqesore nga paragrafi 1 i ketij neni, në menyre perkatese zbatohen dispozitat të Ligjit për procedure të pergjithshme administrative dhe Ligjit për marredhenie detyrimore, nese me kete ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Shpenzimet për procedurën e kembimit të tokës bujqësore nga paragrafi 1 i këtij neni, janë në llogari të propozuesit të shkëmbimit.

Marreveshjen për shkëmbimin e tokës bujqësore, pas mendimi pozitiv të Avokatise Shtetërore të Republikës së Maqedonisë dhe pajtimit paraprak të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, në emër të Republikës së Maqedonisë e nënshkruan ministri."

Neni 8

Në nenin 18 paragrafi 1 pas fjaleve: "nepërmjet shpalljes publike", shtohen fjalët: "me grumbullimin e ofertave".

Në paragrafin 2 alineja 1 pas kllapës shtohen fjalët: "dhe oranzherite".

Në paragrafin 3 pika në fund të fjalise zevendesohet me presje dhe shtohen fjalët: "përveç nëse toka bujqësore në pronësi shtetërore ndahet në procedurë me grumbullimin e ofertave ose në procedurë për sipërfaqe deri në 10 ha."

Neni 9

Në nenin 19 pas paragrafit 1 shtohet paragrafi i ri 2, si vijon:

"Për tokë bujqësore në pronësi shtetërore të dhënë me qira, që më së paku dhjetë vite para lidhjes së marreveshjes nuk është dhënë me qira, uzufukt ose nuk është punuar në baze tjetër, detyrimi për pagesën e qirase nga qiramarrësi fillon një vit pas hyrjes në fuqi të marreveshjes për qiramarrje."

Neni 10

Neni 20 ndryshohet si vijon:

"Në tokë bujqësore në pronësi shtetërore që është lende e qirase, mund të ndërtohen vetëm objekte që do të jenë në funksion të dedikimit për të cilin është dhënë toka dhe për të cilat do të leshohet leje për ndërtim në pajtim me kete ligj."

Neni 11

Në nenin 21 titulli ndryshohet si vijon:

"Procedura me shpallje publike"

Në paragrafin 2 pika në fund të fjales shlyhet dhe shtohen fjalët: "edhe një përfaqësues nga Bashkësia e Njësive të Vetëadministrimit Lokal, në territorin e së cilës shpallet toka në fjale".

Neni 12

Në nenin 22 paragrafi 2 në alinën 3 pika në fund të fjalise shlyhet dhe shtohen fjalët: "edhe të dhëna për atë ku janë shpallur të njëjtat."

Neni 13

Neni 23 ndryshohet si vijon:

"Cmimi fillestar për hektar në procedurë me shpallje publike, përcaktohet varesisht nga klasa kadastrale dhe vendndodhja e tokës.

Cmimi fillestar është 25 euro në kundërvlerë me denare për tokë bujqësore prej klases kadastrale I deri në VI dhe 15 euro në kundërvlerë me denare për tokë bujqësore të klases kadastrale V deri në VIII, sipas kursit të mesëm të Bankes Popullore të Republikës së Maqedonisë në ditën e pagesës.

Me përjashtim të paragrafit 2 të këtij neni nëse toka gjendet në rajone malore, cmimi fillestar i tokës prej klases kadastrale I deri në IV është 15 euro, ndërsa për tokë bujqësore prej klases V deri në VIII është pesë euro në kundërvlerë me denare, sipas kursit të mesëm të Bankes Popullore të Republikës së Maqedonisë në ditën e pagesës."

Neni 14

Në nenin 24 titulli ndryshohet si vijon: "E drejta për pjesëmarrje në shpallje dhe në parashtrimin e ofertave në procedurë për grumbullimin e ofertave".

Në paragrafin 1 pas fjaleve: "shpallja publike" shtohen fjalët: "edhe në parashtrimin e ofertave në procedurë me grumbullimin e ofertave".

Në paragrafin 2 pas fjaleve: "veprimtari bujqësore" shtohen fjalët: "dhe/ose të regjistruar në regjistrin unik të ekonomive bujqësore".

Në paragrafin 5 pas fjaleve: "pjesëmarrje në shpallje publike" shtohen fjalët: "edhe në parashtrimin e ofertave në procedurë me grumbullimin e ofertave".

Neni 15

Në nenin 25 paragrafi 1 pika a) pas alinës 1 fjala "fletëparaqitje" zevendesohet me fjalën "oferta".

Alineja 5 shlyhet dhe shtohet aline e re si vijon:

"- dokumentacion tjetër i nevojshëm i përcaktuar në shpallje publike;"

Në pikën b) alineja 1 fjala "fletëparaqitje" zevendesohet me fjalën "oferta".

Në alinën 4 në fillim të fjalise shtohen fjalët: "vertetimi për regjistrim në regjistrin unik të ekonomive bujqësore".

Alineja 7 ndryshohet si vijon:

"- dokumentacion tjetër i nevojshëm i përcaktuar në shpallje publike."

Neni 16

Pas nenit 25 shtohen dy nene të reja 25-a dhe 25-b, si vijojnë:

"Neni 25-a

Procedura me grumbullimin e ofertave

Procedura për dhenien e tokës bujqësore në pronësi shtetërore me qira me grumbullimin e ofertave, zbatohet kur ofruesit në mënyrë të pavarur me elaborat gjeodezik të përpiluar nga tregtari individual gjeodet ose shoqëria tregtare për punë gjeodezike, i caktojnë të dhënat kadastrale me masa dhe kufi të saktë të tokës bujqësore në pronësi shtetërore, për të cilën parashtrojnë oferte për marrje me qira në kuader të komunes kadastrale në të cilën shpallet toka.

Lende e procedurës nga paragrafi 1 i këtij neni, mund të jetë vetëm toka bujqësore e lirë në pronësi shtetërore për të cilën është vendosur e drejta në qiramarrje, e drejta për uzufukt, për të cilën nuk mbahet procedurë për denacionalizim ose ekzistojnë pengesa tjera për ndarjen e tokës me qira.

Procedurën për dhenien e tokës bujqësore në pronësi shtetërore me qira me grumbullim e ofertave, e zbaton Komisioni i formuar në pajtim me nenin 21 të këtij ligji.

Neni 25-b

Shpallja e thirrjes

Procedura me grumbullimin e ofertave zbatohet në thirrje publike për dorezimin e ofertave.

Ministri miraton vendim për shpalljen e thirrjes publike për dorezimin e ofertave për dhenie me qira të tokës bujqësore në pronësi shtetërore.

Thirrja nga paragrafi 1 i këtij neni shpallet në mënyrë të përcaktuar në nenin 22 paragrafi 1 të këtij ligji.

Thirrja vecanerisht i përmban:

- ftesën për dorezimin e ofertes për marrjen e tokës bujqësore në pronësi shtetërore me qira,

- komunën kadastrale ku gjendet toka për të cilën mund të parashtrohet oferte,

- sipërfaqen maksimale në hektare të cilën mund ta marrë një ofrues,

- shumen më të ulet të qirase vjetore për hektar që mund ta ofrojne,
- dedikim i tokës bujqesore,
- kohezgjatjen e qirase në pajtim me nenin 18 të këtij ligji,
- dokumentacionin e nevojshëm dhe
- afatin e parashtrimit të ofertave.

Në procedurën me grumbullimin e ofertave, ofruesit krahas dokumentacionit nga neni 25 i këtij ligji, dorezoje edhe elaborat gjeodezik të perpiluar nga tregtari individual gjeodet i autorizuar ose shoqëria tregtare për punë gjeodezike, me të cilin i caktojnë të dhenat kadastrale me masa dhe kufi të sakte të tokës bujqesore në pronësi shtetërore, për të cilën parashtrojnë oferte për marrje me qira.

Shuma më e ulët e qirase vjetore për hektar që mund ta ofrojne ofruesit e interesuar, është qiraja mesatare vjetore në rajon për dhenien e tokës bujqesore në pronësi shtetërore me qira, e arritur në tre vitet e fundit.

Komisioni e bën zgjedhjen e ofruesit më të volitshëm në bazë të kriterëve nga neni 27 i këtij ligji.

Plotesimin e kushteve nga neni 25-a paragrafi 2 të këtij ligji, Komisioni e percakton me detyrë zyrtare.

Nese nuk janë plotësuar kushtet nga neni 25-a paragrafi 2 të këtij ligji, Komisioni do ta refuzojë ofertën e tillë si të papranueshme."

Neni 17

Në nenin 26 paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

"Në rast të parregullsisve në procedurë për dhenien e tokës bujqesore në pronësi shtetërore me qira, të percaktuar nga ana e Komisionit nga neni 21 të këtij ligji, ministri me propozim të Komisionit e anulon të teren ose një pjesë të shpalljes publike ose ftesën për grumbullimin e ofertave."

Pas paragrafit 2 shtohet paragrafi i ri 3, si vijon:

"Propozimin nga paragrafi 2 i këtij neni, që detyrimisht i permban shkaqet e anulimit të shpalljes publike ose ftesës për grumbullimin e ofertave, Komisioni mund ta japë më së voni deri në perfundimin e afatit nga neni 28 paragrafi 1 të këtij ligji."

Neni 18

Në nenin 27 paragrafi 1 fjalet: "më të vogla se 10 ha" zëvendësohen me fjalet: "deri në dhjetë hektare ku zgjedhja e ofruesit më të volitshëm behet edhe sipas vendbanimit perkatesisht selisë së ofruesit lidhur me token e shpallur, llojit të prodhimtarisë së planifikuar dhe statusit juridik të ofruesit."

Neni 19

Neni 28 ndryshohet si vijon:

"Komisioni mban procesverbal për hapjen e ofertave, perpilon raport për evalvimin e ofertave dhe detyrohet që në afat prej 15 ditësh pas perfundimit të shpalljes publike ose thirrjes publike, të miratojë vendim për zgjedhjen e ofruesit më të volitshëm.

Formën dhe përmbajtjen e formularit të procesverbalit dhe raportit nga paragrafi 1 i këtij neni, i percakton ministri.

Pas miratimit të vendimit nga paragrafi 1 i këtij neni, në afat prej 15 ditësh, Komisioni me shkrim i njofton pjesëmarrësit për zgjedhjen e bere."

Neni 20

Në nenin 29 pas fjaleve: "shpallja publike" shtohen fjalet: "ose thirrja për grumbullimin e ofertave, mundet në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të vendimit".

Neni 21

Në nenin 30 pas paragrafit 1 shtohen tre paragrafe të rinj 2, 3 dhe 4 vijojne:

"Marreveshja për qira nga paragrafi 1 i këtij neni me ofruesin e zgjedhur lidhet në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të njoftimit për zgjedhjen e ofruesit më të mire.

Nese në afatin nga paragrafi 2 i këtij neni ofruesi i zgjedhur nuk e lidh marriageshjen për qiramarrje, toka bujqesore lende e marriageshjes shpallet në konkursin e pare publik ose thirrje publike të ardhshme.

Marreveshja për qiramarrje hyn në fuqi në ditën e vendosjes së zoterimit të qiramarrësit mbi token bujqesore lende e marriageshjes nga qiradhenesi, dhe atë vetëm për sipërfaqet për të cilat është vendosur në zoterim faktit."

Paragrafet 2 dhe 3 behen paragrafe 5 dhe 6.

Neni 22

Në nenin 31 paragrafi 1 në alinën 1 pas fjales "siperfaqe" shtohen fjalet: "(metra katrore)".

Neni 23

Titulli i nenit 32 dhe neni 32 ndryshohen si vijojne:

"Vendosja e zoterimit dhe shenimi i marriageshjes

Në token bujqesore, lende e marriageshjes për qiramarrje, qiramarrësi vendoset në zoterim me procesverbal, nga Komisionit treanetaresh i formuar nga ministri, me pjesëmarrje të personit profesional gjeodezik të regjistruar si tregtar i individual, gjeodet i autorizuar ose shoqëria tregtare për punë gjeodezike, që në bazë të elaborati gjeodezik do ta kryejë shenimin e së njëjtes.

Procedurën dhe afatin e vendosjes në zoterim si dhe formën dhe përmbajtjen e formularit të procesverbalit nga paragrafi 1 i këtij neni, i percakton ministri.

Shpenzimet për vendosjen e zoterimit, përvet shpenzimeve për punën e Komisionit nga paragrafi 1 i këtij neni, janë në llogari të qiramarrësit.

Qiramarrësi, një ekzemplar nga marriageshja për qira, procesverbalin për vendosjen në zoterim dhe elaborati gjeodezik, i dorezon deri në Agjenci për Kadaster të Patundshmerive për shenimin e saj.

Marreveshja nga neni 30 i këtij ligji mund të ndryshohet me Aneks të marriageshjes, vecanerisht në rast të ndryshimit të sipërfaqeve të ndara për shkak të denacionalizimit ose ridedikimit të perhershëm të tokës bujqesore të ndare, në toke ndertimore.

Aneksi i marriageshje nga paragrafi 5 i këtij neni, është baze për regjistrimin e ndryshimit të të dhenave në librin publik që kanë të bëjnë me sipërfaqet e dhena me qira."

Neni 24

Në nenin 34 pas paragrafit 2 shtohet paragrafi i ri 3, si vijon:

"Formën dhe përmbajtjen e raporteve nga paragrafet 1 dhe 2 të këtij neni, i percakton ministri."

Neni 25

Neni 35 ndryshohet si vijon:

"Marreveshja për qiramarrje shfuqizohet në rastet si vijojne:

- me perfundimin e kohës për të cilën është lidhur,
- me marriageshje ndërmjet paleve kontraktuese,
- toka bujqesore perfundon të jetë bujqesore për shkak të ridedikimit të perhershëm,
- me aktvendim të plotfuqishëm për denacionalizim (kthim dhe dhenie kompensimi të llojit të njëjtes),
- qiramarrësi i ka tjetërsuar mbeltimet shumevjeçare ose objektet e vendosura në token bujqesore të dhene me qira, ose e ka humbur pronësinë mbi të njëjtat në çfaredo baze tjetër juridike,
- me hapjen e procedurës së falimentimit,
- me hapjen e procedurës së likuidimit,
- gjatë ndryshimit statusor të qiramarrësit (bashkëngjitje, bashkim ose ndarje),

- me shlyerjen e personit privat nga regjistri tregtar ose regjistri tjetër i regjistrimit dhe
- me vdekjen e qiramarrësit.

Në rast të shfuqizimit të marreveshjes për qiramarrje në rastet nga paragrafi 1 alinete 1 dhe 2 të këtij neni, si dhe në raste të prishjes së marreveshjes për rastet nga neni 37 i këtij ligji, qiramarrësi detyrohet që token bujqesore ta dorëzojë në zoterim në gjendje në të cilën e ka pranuar.

Në rast të shfuqizimit të marreveshjes për qiramarrje për rastet nga paragrafi 1 alinete 6 dhe 7 të këtij ligji, organi kompetent për mbajtjen e procedurës së falimentimit, perkatesisht procedurës së likuidimit, detyrohen që në afat prej 15 ditësh nga dita e caktimit të tyre me shkrim ta njoftojë Ministrinë për hapjen e procedurës.

Në rast të shfuqizimit të marreveshjes për qiramarrje për rastet nga paragrafi 1 alinete 3 dhe 4 të këtij ligji, e nëse në token bujqesore ekzistojnë mbjellje shumëvjeçare ose objekte të ndertuara në pajtim me kete ligj, marrëdhëniet pronësore juridike ndërmjet pronarit të mbeltimeve ose objekteve të ndertuara në pajtim me kete ligj dhe organit kompetent shtetëror për disponim me toke ndertimore në pronesi shtetërore, perkatesisht pronarit të ri të tokës bujqesore në pajtim me Aktvendimin për denacionalizim, rregullohen në pajtim me dispozitat e Ligjit për marrëdhënie detyrimore, Ligjit për denacionalizim dhe Ligjit për shpronësim."

Shfuqizimin e marreveshjeve për qiramarrje në rastet nga paragrafi 1 i këtij neni, e percakton ministri me aktvendim."

Neni 26

Në nenin 36 paragrafi 1 fjalet: "personi juridik që është fshire nga regjistri tregtar ose regjistri tjetër i regjistrimit" zëvendësohen me fjalet: "qiramarrësi që ka kryer ndryshime statusore, pas pagesës së plote paraprake të kompensimit të arritur e të papaguar të qirase."

Pas paragrafit 4 shtohen dy paragrafe të rinj 5 dhe 6, vijojnë:

"E drejta e lidhjes së marreveshjes me marreveshje të drejtperdrejte nga ky nen, mund të realizohet me kerkese të parashtruar më së voni në afat prej gjashtë muajsh nga dita e ndodhjes së rasteve për shfuqizimin e marreveshjes për qiramarrje.

Formen dhe permbajtjen e formularit të kerkeses nga paragrafi 5 i këtij neni dhe dokumentacionin e nevojshëm, i percakton ministri."

Neni 27

Neni 38 ndryshohet si vijon:

"Për nevojat e institucioneve publike shtetërore shken-core dhe arsimore nga sfera e bujqësisë, ministri mundet token bujqesore në pronesi shtetërore ta japë me qira me marreveshje të drejtperdrejte, me pajtim paraprak nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

Toka bujqesore nga paragrafi 1 i këtij neni, jepet për periudhë më së shumti deri në 20 vite pa kompensim për qira.

Toka bujqesore në pronesi shtetërore mund të jepet me qira me marreveshje të drejtperdrejte nga ministri, me pajtim paraprak nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë, në rast kur në token bujqesore të marre me qira ka të mbjellja mbeltime shumëvjeçare, oranzheri ose objekte të ndertuara në pajtim me kete ligj, e qiramarrësi në çfaredo do baze juridike disponon me mbeltimin, oranzherite ose objektet, ose me pronësinë e të njëjtave e ka fituar tjetri në çfaredo baze tjetër juridike.

Marreveshja e drejtperdrejte nga paragrafi 3 i këtij neni lidhet me pronarin e ri të mbeltimit, oranzherisë dhe objektit të ndertuara në pajtim me kete ligj në kushte të njëjta nga marreveshja e lidhur me qiramarrësin e mëparshëm për

periudhën e mbetur në marreveshja baze, e nëse shfrytëzimi i tokës ka qenë në baze tjetër juridike, marreveshja e drejtperdrejte lidhet në pajtim me kushtet nga neni 67 paragrafet 2 dhe 3 të këtij ligji.

Nese ekzistojnë më shumë pronare të rinj të mbeltimeve ose objekteve, marreveshja e drejtperdrejte nga paragrafi 4 i këtij neni lidhet pas marreveshjes së dorëzuar paraprake nga pronaret e rinj.

E drejta për qiramarrje të tokës bujqesore në pronesi shtetërore në pajtim me kete nen, realizohet pas kerkese së parashtruar nga institucionet nga paragrafi 1 i këtij neni, pas pagesës së plote paraprake të kompensimit të arritur dhe të papaguar për qira.

Formen dhe permbajtjen e formularit të kerkeses nga paragrafi 6 i këtij neni dhe dokumentacioni e nevojshëm, i percakton ministri.

Nese gjatë perseritje së procedurës nga neni 26 i këtij ligji nuk paraqitet ofrues ose nuk pranohet oferta më e volitshme, toka bujqesore jepet me qira me marreveshje të drejtperdrejte."

Neni 28

Në nenin 39 pas paragrafit 1 shtohet paragrafi i ri 2, si vijon:

"Formen dhe permbajtjen e formularit të kerkeses nga paragrafi 1 i këtij neni dhe dokumentacionin e nevojshëm, i percakton ministri."

Neni 29

Neni 40 ndryshohet si vijon:

"Toka bujqesore në pronesi shtetërore mundet në dobi të kategorive të caktuara të personave të pasiguruar sociale të jepet në uzufrukt për pesë vite, sipas Programit që e miraton Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

E drejta në uzufrukt e fituar në pajtim me kete ligj, pas perfundimit të kohezgjatjes së të drejtës, me kerkese dhe programi të parashtruar nga neni 25 paragrafi 1 pika b alinaja 5 të këtij ligji, me marreveshje transformohet në të drejte për qiramarrje.

Kerkesa nga paragrafi 2 i këtij neni, parashtrohet më së voni 30 dite para perfundimit të marreveshjes për uzufrukt.

Marreveshjen nga paragrafi 2 i këtij neni ministri e lidh për periudhë sipas nenit 18 paragrafi 2 të këtij ligji dhe i permban elementet nga neni 31 të këtij ligji.

Qiraja vjetore në marreveshjen nga paragrafi 4 i këtij neni, percaktohet në lartësi të cmimit fillestar nga neni 23 i këtij ligji, e cila në vitin e parë nga transformimi i të drejtës percaktohet në lartësi prej 30%, në vitin e dytë në lartësi prej 70%, në vitin e tretë deri në perfundimin e marreveshjes në lartësi prej 100% nga cmimi fillestar.

Formen dhe permbajtjen e formularit të kerkeses nga paragrafi 2 i këtij neni dhe dokumentacionin e nevojshëm, i percakton ministri."

Neni 30

Në nenin 41 pas fjaleve: "neni 40" shtohen fjalet: "paragrafi 1".

Pas paragrafit 1 shtohet paragraf i ri 2, si vijon:

"Në të drejtën e uzufruktit në token bujqesore në pronesi shtetërore, zbatohen dispozitat e Ligjit për pronesi dhe të drejta tjera reale, nese nuk është rregulluar ndryshe me kete ligj."

Neni 31

Pas nenit 46 shtohet paragraf i ri 2 si vijon:

"Ndalohej ndezja e zjarrit në tokat e mbjellja, hamullore dhe në afersinë e tyre."

Neni 32

Titulli i kapitullit 5 ndryshohet si vijon: "RIDEDIKIMI DHE NDERTIMI I OBJEKTEVE NË TOKE BUJQESORE".

Neni 33

Neni 48 ndryshohet si vijon:

"Ridedikimi i tokes bujqesore në ndertimore mund të jete i perhershëm ose i perkohshëm.

Ridedikimi i perhershëm dhe i perkohshëm i tokes bujqesore nga klasa kadastrale I dhe II për qellime jobujqesore, nuk mund të kryhet pervec në rastet e parapara në nenet 49, 50 dhe 51 të këtij ligji.

Ridedikimi i perhershëm dhe i perkohshëm i tokes bujqesore toke me kulture kullosa, behet në pajtim me dispozitat e neneve 48, 49, 51, 51-a dhe 52 të këtij ligji."

Neni 34

Neni 49 ndryshohet si vijon:

"Gjate perfshirjes së sipërfaqeve të reja bujqesore të parapara me Program për perpilimin e planeve urbanistike ose dokumenteve tjera të planit të parapara sipas Ligjin për planifikim hapësor dhe urbanistik, nevojitet të merret pelqim për ridedikim të perhershëm nga Qeveria e Republikës së Maqedonise, me propozim të Ministrise.

Kerkesen për pelqim nga paragrafi 1 i këtij neni, e paraqet:

- njesia e vetadministrimit lokal për perpilimin e planeve urbanistike dhe

- investitori për perpilimin e dokumentacionit të planit urbanistik shtetëror dhe dokumentacionit të planit urbanistik lokal.

Për kerkesen nga paragrafi 2 i këtij neni Ministria detyrohet që në afat prej 30 ditësh, me informim paraprakisht të Qeverise, ta njoftoje parashtruesin e kerkeses nese toka eshte dhena me qira.

Nese toka eshte dhene me qira, Ministria detyrohet që ta informoje Qeverine për arsyen e anulimit ose mosanulimit të marrevshjes.

Kerkuesi nga paragrafi 2 të këtij neni detyrohet që ta kompensoje demin në rast të anulimit të marrevshjes për qira.

Me perjashtim nga paragrafi 2 i këtij neni, për objekte me interes publik dhe për objekte me rendesi për Republikën të percaktuara si të tilla me ligj, si dhe për ndertimin e objekteve për perpunim primar dhe final të prodhimeve bujqesore, kerkesa për pelqim për ridedikim të perhershëm mund të paraqitet edhe pas miratimit të Programit nga paragrafi 1 i këtij neni, por më së voni deri në miratimin e aktit urbanistik nga organi kompetent me të cilin eshte parapare ndertim i ketille."

Neni 35

Neni 50 shlyhet.

Neni 36

Neni 51 ndryshohet si vijon:

"Ridedikimi i perkohshëm i tokes bujqesore nga neni 48 i këtij ligji, mund të behet në rast të hulumtimeve të detajuara gjeologjike dhe eksploatimin e lendeve të para minerale të parapara me Ligjin për lende të para minerale.

Ridedikimi i perkohshëm i tokes bujqesore nga paragrafi 1 i këtij neni, kryhet me leshimin e aktvendimit për mendim pozitiv nga Ministria lidhur me kerkesen e paraqitur paraprakisht.

Hulumtimet e detajuara gjeologjike dhe eksploatimi i lendeve të para minerale të tokes bujqesore në pronesi shtetërore, nuk mund të kryhen nese ka lidhur marrevshje për qira, pervec lendeve të para minerale me interes publik të percaktuara si të tilla në pajtim me Ligjin për lende të para minerale.

Proceduren për ridedikim të perkohshëm të tokes bujqesore, formen dhe permbajtjen e formularit lidhur me kerkesen nga paragrafi 2 i këtij neni, si dhe dokumentacionin e nevojshëm i percakton ministri."

Neni 37

Pas nenit 51 shtohen tre nene të reja 51-a, 51-b dhe 51-v, si vijojne:

„Neni 51-a

Ndertimi i objekteve në toke bujqesore

Në toke bujqesore me pelqim paraprak të Ministrise dhe leje të dhene në pajtim me kete ligj, mund të ndertohen oranzheri dhe objekte ndihmese si dhe objekte për perpunim primar të produkteve bujqesore.

Për objektet nga paragrafi 1 i këtij neni, leje për ndertim me kerkese të paraqitur paraprakisht, në procedure administrative jep komuna në rajonin e së ciles ndodhet toka bujqesore.

Për ndertimin e objekteve nga neni 4 pika 12 të këtij Ligji, perpilimin e dokumentacionit projektues, revizion të dokumentacionit projektues, mbikeqyrje të ndertimit, ndryshimet gjate ndertimit, nderrimin e investitorit, menjanimin e objektit dhe dispozitat ndeshkimore, zbatohen dispozitat e Ligjit për ndertim.

Ndertimin e objekteve nga paragrafi 3 i këtij neni mund ta kryeje personi juridik me licence B për realizues, projektimin personi juridik me licence B për projektim, mbikeqyrjen personi juridik me licence B për mbikeqyrje të ndertimit.

Kontrollin teknik të ketyre objekteve e bën inxhinieri mbikeqyres dhe harton raport për kontroll të kryer teknik, në pajtim me Ligjin për ndertim.

Me kerkese për dhenien e lejes për ndertim të objekteve nga paragrafet 3, 4 dhe 5 të këtij neni, parashtrohen:

- certificate e shtetesise për person fizik perkatesisht certificate nga regjistri qendror për person juridik,
- deshmë për pronesi ose marrevshje për qira të tokes bujqesore në pronesi shtetërore,
- kopje nga plani i kadastres për parcelen e kadastres në të cilin duhet të ndertohet objekti,
- projekt themelor për objektin në të cilin eshte kryer revizioni dhe

- pelqim nga Ministria për vendosjen e objektit.

Nese jane plotesuar kushtet nga paragrafet 3 dhe 4 të këtij neni, komuna nga paragrafi 2 i këtij neni detyrohet që në afat prej pese ditësh të leshoje leje për ndertimin e objektit ose oranzherise në toke bujqesore.

Pas ndertimit të objektit ose oranzherise, kerkuesi detyrohet që ta njoftoje organin kompetent për perfundimin e ndertimit, ndersa organi kompetent detyrohet që në afat prej 15 ditësh të hartoje raport në të cilin do të konstatohet nese objekti eshte ndertuar në pajtim me lejen e dhene. Raporti në të cilin eshte konstatuar se ndertimi i objektit ose oranzherise eshte në pajtim me lejen, i parashtrohet Agjencise për Kadaster të Patundshmerive, Ministrise dhe Inspektoratit Shtetëror të Bujqesise dhe i njejti paraqet baze për regjistrimin e së drejtes së pronesise së objektit në librin publik për regjistrimin e të drejtes së patundshmerise, si dhe të drejten për pronesi të objektit ose oranzherise në toke bujqesore.

Objektet ose oranzherite nga paragrafi 1 i këtij neni të ndertuara nga qiramarresi i tokes bujqesore në pronesi shtetërore, pas skadimit ose anulimit të marrevshjes për qira, qiramarresi i deriatehershëm detyrohet që t'i menjanoje në afat prej 30 ditësh nga dita e skadimit ose anulimit të marrevshjes për qira.

Objektet ose oranzherite nga paragrafi 1 i këtij neni të ndertuara nga qiramarresi i tokes bujqesore në pronesi shtetërore, pas skadimit ose anulimit të marrevshjes për qira, në baze të këtij ligji i menjanon shteti në llogari dhe shpenzim të pronarit, nese qiramarresi i deriatehershëm nuk i menjanon në afatin nga paragrafi 9 i këtij neni.

Neni 51-b

Pelqimi për vendosjen e objektit ose oranzherise
Kerkesa për dhenien e pelqimit nga Ministria për nder-
timin e objekteve ndihmese, oranzherise ose objektit për
perpunim primar të produkteve bujqesore në toke bujqeso-
re paraqet pronari, perkatesisht qiramarresi i tokes bujqeso-
re në pronesi shtetërore.

Pelqim për nderimin e objekteve ndihmese ose objektit
për perpunim primar të produkteve bujqesore në toke bujq-
esore, mund të japë vetem pronari ose qiramarresi i tokes
bujqesore në pronesi shtetërore në sipërfaqe prej më së pa-
ku 0,5 hektare në vendin ku kerkohet vendosja, deri te e ci-
la ka infrastrukture perkatese rrugore, komunale dhe ele-
ktrike dhe më së shumti për një objekt në një komune ka-
dastrale për kerkues.

Proceduren për dhenien e pelqimit, formularin për ker-
kese si dhe dokumentacion e nevojshem për marrjen e pel-
qimit, i percakton ministri.

Neni 51-v

Regjistrimi në librin publik

Gjate regjistrimit të objekteve nga neni 51-a paragrafi 1
të këtij ligji në librin publik, Agjencia për Kadaster të Pa-
tundshmerive, token në të cilin janë nderuar të njejtat, e
regjistron si kulture kadastrale të ares.

Agjencia për Kadaster të Patundshmerive, objektet nga
neni 51- a paragrafi 1 të këtij ligji, në librin publik i regji-
stron si nderatesa me të dhena për sipërfaqen e tyre të
brendshme."

Neni 38

Në nenin 52 paragrafi 2 shlyhet.
Paragrafi 3 behet paragraf 2.

Neni 39

Titujt e neneve 53, 54 dhe 55 dhe nenet 53, 54 dhe 55
të këtij ligji shlyhen.

Neni 40

Në nenin 54 pas paragrafit 1 shtohet aline e re 4, si vi-
jon:

"- ndertimi i sistemeve hidromeliorative, kanaleve për
ujitje dhe objekte tjera të ekonomise së ujerave".

Neni 41

Pas nenit 56 shtohet neni i ri 56-a, si vijon:

„Neni 56-a

Mbikëqyrje inspektuese e objekteve

Mbikëqyrje inspektuese të objekteve nga dispozitat e
nenit 51-b, kryejne inspektorët nderitimore të komunave
dhe të komunave në qytetin e Shkupit.

Inspektorët nga paragrafi 1 i këtij neni, mbikëqyrjen
inspektuese e kryejne dhe marrin masa në pajtim me Ligjin
për nderitim."

Neni 42

Në nenin 57 paragrafi 2 fjalet: "Ligji për inspeksion
bujqesor" zevendesohen me fjalet: "Ligji për Inspektoratin
Shtetëror të Bujqesise".

Neni 43

Titulli i nenit 58 dhe neni 58 ndryshohet si vijon:

"Procedura për edukim

Nese gjate kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese inspe-
ktori i autorizuar konstaton se eshte bere parregullsia nga
neni 61 paragrafi 1 pikat 1, 2 dhe 3 të këtij ligji për here të
pare, inspektori shtetëror i bujqesise eshte detyrohet që të
perpiloje procesverbal në të cilin do ta konstatoje parre-
gullsine e kryer me sugjerim që të menjanohet parregullsia

e percaktuar në afat prej tete ditesh dhe njekohesisht dore-
zon ftese për zbatimin e edukimit të personit ose subjektit
ku eshte konstatuar parregullsia gjate kryerjes së mbikëqyr-
jes inspektuese.

Formen dhe permbajtjen e fteses për edukim, si dhe
menyren e zbatimit të edukimit, i percakton ministri.

Edukimin e organizon dhe zbaton Inspektorati Shtete-
ror i Bujqesise në afat jo më të gjate se 15 dite nga dita e
zbatimit të mbikëqyrjes inspektuese.

Edukimi mund të zbatohet për më shume parregullsi të
njejta ose të ngjashme të percaktuara për një ose më teper
subjekte.

Nese në terminin e caktuar personi ose subjekti për të
cilin zbatohet edukimi nuk paraqitet në edukim, do të kon-
siderohet se edukimi eshte zbatuar.

Nese personi ose subjekti për të cilin zbatohet edukimi
paraqitet në edukimin e caktuar dhe të njejtin e perfundon,
do të konsiderohet se eshte edukuar në lidhje me parregull-
sine e konstatuar.

Nese inspektori i autorizuar gjate zbatimit të mbikëqyr-
jes kontrolluese konstaton se jane menjanuar parregullsia
nga paragrafi 1 i këtij neni, miraton konkluzion me të cilin
do ta nderprese proceduren e mbikëqyrjes inspektuese.

Nese inspektori i autorizuar gjate zbatimit të mbikëqyr-
jes kontrolluese konstaton se nuk jane menjanuar parregull-
site e konstatuara nga paragrafi 1 i këtij neni, pas zbatimit
të procedures për barazim parashtrohet kerkese për ngritjen e
procedures kundervajtese para Komisionit të formuar në
pajtim me Ligjin për Inspektoratin Shtetëror të Bujqesise.

Inspektorati Shtetëror i Bujqesise, mban evidence për
edukimin e zbatuar në menyren e percaktuar nga ministri."

Neni 44

Pas nenit 58 shtohet nen i ri 58 – a, si vijon:

"58 - a

Raporti tremujor

Ministria e Bujqesise, Pylltarise dhe Ekonomise së Uje-
rave për mbikëqyrjen e kryer inspektuese nga Inspektorati
Shtetëror i Bujqesise detyrohet që në faqen e vet të internet-
it të publikoje raport tremujor."

Neni 45

Neni 59 ndryshohet si vijon:

"Gjobe në shume prej 8 000 deri 12 000 euro në kun-
dervlere me denare do t'i kumtohet për kundervajtje perso-
nit juridik, nese:

1) e shfrytezon token bujqesore në kundershtrim me ne-
nin 10 të këtij ligji;

2) nuk e dorezon token bujqesore në pajtim me nenin
35 paragrafi 2 të këtij ligji;

3) nuk e dorezon për zoterim token bujqesore në pronesi
shtetërore në pajtim me nenin 37 paragrafi 2 të këtij ligji dhe

4) nuk e kthen në gjendje fillestare në afatin e percaktu-
ar në nenin 52 paragrafi 1 të këtij ligji.

Gjobe në shume prej 4 000 deri në 6 000 euro në kun-
dervlere me denare, do t'i kumtohet për kundervajtje për
veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni edhe personit pergjeg-
jes te personi juridik.

Gjobe në shume prej 2 000 deri 4 000 euro në kunderv-
lere me denare, do t'i kumtohet personit fizik për kunder-
vajtje nga paragrafi 1 i këtij neni.

Për kundervajtjen nga paragrafi 1 pika 1 krahas gjobes
kumtohet edhe mase e vecante kundervajtese konfiskim i
sendeve të perdorura ose të dedikuara për kryerjen e kun-
dervajtjes."

Neni 46

Në nenin 60 paragrafi 1 shumat: "prej 3 000 deri në 5000"
zevendesohen me shumat: "prej 2 000 deri në 4 000".

Në paragrafin 2 shumet: “prej 1 000 deri në 2 000” zëvendësohen me shumet: “prej 500 deri në 1 000”.

Pas paragrafit 2 shtohet paragraf i ri 3, si vijon:

“Gjoke në shume prej 500 deri 1 000 euro në kundërvlere me denare do t’i kumtohet personit fizik për kundërvajtje nga paragrafi 1 i këtij neni.”

Neni 47

Neni 61 ndryshohet si vijon:

“Gjoke në shume prej 1 000 eurosh në kundërvlere me denare do t’i kumtohet për kundërvajtje nga paragrafi 1 i këtij neni personit juridik, nese:

1) e shfrytëzon token bujqësore në kundërshtim me nenin 9 të këtij ligji;

2) nuk dorëzon raport në pajtim me nenin 34 të këtij ligji;

3) nuk e njofton ministrine në pajtim me nenin 35 paragrafi 3;

4) nuk i miremban mbeltimet në pajtim me nenin 43 paragrafi 2 dhe

5) ndez zjarr në kundërshtim me nenin 46 paragrafi 2.

Gjoke në shume prej 500 deri në 1 000 euro në kundërvlere me denare do t’i kumtohet për kundërvajtje për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni edhe personit përgjegjës të personi juridik.

Gjoke në shume prej 100 eurosh në kundërvlere me denare do t’i kumtohet personit fizik për kundërvajtje nga paragrafi 1 i këtij neni.”

Neni 48

Nenet 62 dhe 63 fshihen.

Neni 49

Në nenin 64 titulli ndryshohet si vijon: “Procedura dhe barazime”.

Në paragrafin 1 fjalet: “gjykata kompetente” zëvendësohen me fjalet: “Komisioni për Kundërvajtje i formuar në pajtim me Ligjin për Inspektoratin Shtetëror të Bujqësisë.”

Neni 50

Në nenin 67 paragrafi 1 pas fjaleve: “mbeltim shumev-jecar” shtohen fjalet: “ose oranzheri”.

Në paragrafin 2 pika në fund të fjalise fshihet dhe shtohen fjalet: “ose për periudhe prej 30 vjetësh nese ka të beje për oranzheri.”

Në paragrafin 3 fjalet: “më larte e arritur” zëvendësohen me fjalën “mesatare”, ndërsa fjalet: “tre vjet” zëvendësohen me fjalet: “12 muaj, duke llogaritur me ditën e parashtrimit të kërkesës për lidhjen e marrëveshjes në pajtim me kete nen”.

Neni 51

Objekte të ndërtuara

Për oranzherite, objektet ndihmese dhe objektet për perpunim primar të produkteve bujqësore që do të ndërtohen në toke bujqësore me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, mund të leshohet leje për percaktimin e objektit ose oranzherise, nese i permblushin kushtet nga neni 51 - a i këtij ligji.

Shfrytëzuesit e objekteve dhe oranzherive nga paragrafi 1 i këtij neni detyrohen që të dorëzojnë dokumentacionin nga neni 51 - a të këtij ligji, me ç’rast në vend të projektit themelor duhet të dorëzojnë projekt për gjendjen e realizuar dhe mendim për karakteristikat gjeomekanike dhe statike të objektit nga personi juridik i autorizuar.

Leja nga paragrafi 1 i këtij neni që e leshon komuna në rajonin e së ciles gjendet toka bujqësore, dorëzohet në Agjencia për Kadaster të Patundshmerive, Ministri dhe Inspektoratin Shtetëror të Bujqësisë dhe e njejta paraqet baze për

regjistrimin e të drejtes së pronësise të objektit ose oranzherise në Librin publik për regjistrimin e të drejtave të patundshmerive, si të drejte të pronësise së objektit të ndërtuar në toke bujqësore.

Neni 52

Perfundimi i procedurave të filluara

Procedurat e filluara për shkëmbim, ridedikim dhe lidhje të marrëveshjeve për qira të tokës bujqësore me marrëveshje të drejtperdrejte, deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të perfundojnë në pajtim me kete ligj.

Ministri, me pajtim paraprak të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, në baze të marrëveshjes së dorëzuar për shkëmbim të lidhur në procedure në pajtim me Ligjin për arondacion (“Gazeta Zyrtare e RSM-së” numer 18/76) lidh marrëveshje për shkëmbimin e tokës bujqësore në pronesi shtetërore me toke bujqësore në pronesi private lende e kesaj marrëveshje.

Marrëveshja nga paragrafi 2 i këtij neni lidhet vetem nese marrëveshja për shkëmbim e lidhur në procedure në pajtim me Ligjin për arondacion (“Gazeta Zyrtare e RSM-së” numer 18/76), është permblushur, ndërsa nuk është regjistruar në Librin publik të patundshmerive.

Kërkesa për lidhje të marrëveshjes në pajtim me paragrafin 2 të këtij neni, mund të parashtrohet në Ministri në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 53

Dispozita më të përafërta

Aktet nenligjore të parapara me kete ligj do të miratohen në afat prej 90 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Akti nenligjor nga neni 58 paragrafi 9 i këtij ligji do të miratohet në afat prej 15 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Deri në ditën e hyrjes në fuqi të akteve nenligjore të parapara me kete ligj do të zbatohen aktet ekzistuese nenligjore.

Neni 54

Hyrtja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në “Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë.”

413.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА САНИТАРНАТА И ЗДРАВСТВЕНАТА ИНСПЕКЦИЈА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за санитарната и здравствената инспекција,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 февруари 2011 година.

Бр.07-847/1
10 февруари 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗА- КОНОТ ЗА САНИТАРНАТА И ЗДРАВСТВЕНАТА ИНСПЕКЦИЈА

Член 1

Во Законот за санитарната и здравствената инспекција („Службен весник на Република Македонија“ број 71/2006, 139/2008 и 88/10), по членот 2 се додава нов член 2-а, кој гласи:

“Член 2-а

Во постапката на инспекцискиот надзор се применуваат одредбите од Законот за општата управна постапка и Законот за инспекцискиот надзор, доколку со овој или друг закон поинаку не е уредено.“

Член 2

Во членот 4 став 2 по зборовите: "одобренија за градба" се додаваат зборовите: "за изградба на градби за примарна, секундарна и терцијална здравствена заштита", а по точката се додава нова реченица која гласи: "Инспекторатот е должен во рок од пет дена од денот на приемот на писменото барање за увид во проектната документација од органот кој ја спроведува постапката за издавање на одобрение за градење, да изврши увид и да даде согласност или да даде забелешки на записник од колку не се исполнети условите за согласност."

Член 3

Во членот 8 ставот 2 се менува и гласи:

“Инспектор може да биде лице кое ги исполнува општите услови утврдени со Законот за државните службеници, има високо образование – медицински факултет или стоматолошки факултет, положен стручен испит, или испит за проверка на знаењето за инспектор кој ги исполнува посебните услови утврдени со актот за систематизација на работните места во органот.“

Член 4

Членот 16 се менува и гласи:

“Инспекторот во вршењето на инспекцискиот надзор заради отстранување на утврдените неправилности има право и обврски на субјектот на надзорот:

- да му укаже на утврдените неправилности и да определи рок за нивно отстранување,
- да му нареди да преземе соодветни мерки и активности во рок кој ќе го определи инспекторот,
- привремено да му забрани вршење на дејност, професија или должност,
- да му поднесе барање за поведување прекршочна постапка и
- да му поднесе кривична пријава или да поведе друга соодветна постапка.

Субјектот на надзорот е должен во рок од три дена да го извести инспекторот дали подал по наредените инспекциски мерки.“

Член 5

Во членот 18 по зборот „управа“ се додаваат зборовите: “составува записник за констатираната фактичка состојба и“.

Член 6

Членот 22 се менува и гласи:

“Редовниот инспекциски надзор е најавен надзор кој се врши во присуство на одговорното лице на субјектот на надзорот, или физичкото лице кај кое е потребно да се изврши инспекцискиот надзор, кој се врши врз основа на програмата за работа на инспекциската служба и опфаќа надзор над спроведувањето на законите и прописите донесени врз основа на законите.

Програмата за работа на инспекциската служба директорот на Државниот санитарен и здравствен инспекторат ја донесува најкасно до 15 декември од тековната година за работа на инспекциската служба за наредната година.

Ако инспекторот на денот на кој го најавил инспекцискиот надзор не го затече одговорното лице кај субјектот на надзорот, или физичкото лице кај кое е потребно да се изврши инспекцискиот надзор, инспекторот на местото на надзорот ќе му остави покана во која ќе напише, одговорното лице или физичкото лице во точно определено време да биде присутно заради вршење на надзорот.

Ако лицето од ставот 2 на овој член не се јави на поканата, инспекторот ќе изврши надзор во присуство на службено или друго присутно лице.“

Член 7

Членот 23 се менува и гласи:

“Вонредниот инспекциски надзор е ненајавен надзор и се врши врз основа на иницијатива поднесена од државни органи, физички или правни лица, како и по службена должност во случај на сомневање на инспекторот.“

Член 8

Членот 24 се менува и гласи:

“Контролен инспекциски надзор се врши по истекот на рокот определен во инспекцискиот акт донесен од страна на инспекторот, при што инспекторот при утврдување на фактичката состојба ќе констатира дека субјектот на надзорот постапил, делумно постапил, или не постапил по инспекцискиот акт.

Непостапувањето, односно делумно постапување по инспекцискиот акт, претставува основа за примена на инспекциските мерки и санкции со цел за отстранување на утврдените неправилности.“

Член 9

Членот 25 се менува и гласи:

“За извршениот инспекциски надзор инспекторот составува записник на местото на вршење на инспекцискиот надзор, записникот го потпишуваат инспекторот и субјектот на надзорот и еден примерок од записникот му се предава на субјектот на надзорот, а доколку поради обемот и сложеноста на инспекцискиот надзор и другите околности не е можно да се состави записник во текот на инспекцискиот надзор записникот се составува во службените простории на инспекциската служба во рок од три дена од денот на надзорот со образложение за причините поради што записникот е составен во службените простории на инспекциската служба.

Примерокот од записникот од ставот 1 на овој член му се доставува на потпишување до субјектот на надзорот, кој во рок од осум дена од денот на приемот на записникот треба да се произнесе во однос на доставениот записник и да го врати записникот потпишан од негова страна на инспекторот, во спротивно се смета дека субјектот на надзорот е согласен со записникот од извршениот инспекциски надзор.

Ако субјектот на надзорот одбие да го потпише записникот, инспекторот ќе ги наведе причините за одбивањето.

Во записникот се внесува назив на инспекциската служба, местото, денот и часот кога е извршен надзорот, предметот на надзорот, името на инспекторот кој го извршил надзорот, присутните лица, застапникот или полномошникот на субјектот на надзорот, утврдената фактичка состојба, забелешките, изјавите и другите релевантни факти и околности.“

Член 10

Членот 26 се менува и гласи:

“Во постапката на инспекцискиот надзор инспекторот донесува заклучок и решение.

Со заклучокот се решава за прашања на постапката што ќе се појават во текот на инспекцискиот надзор.

Со решение се наредува извршување на определени инспекциски мерки, во одреден рок кој го определува инспекторот.

Решението инспекторот треба да го донесе без одлагање, а најдоцна во рок од осум дена од завршувањето на надзорот.“

Член 11

Во членот 27 ставот 1 се менува и гласи:

“Инспекторот кога ќе утврди постоење на непосредна опасност по животот и здравјето на граѓаните, поголема имотна штета или друг вид на јавен интерес донесува усно решение на записник и во рок од три дена од денот на изрекувањето на усното решение ќе донесе писмено решение.“

Во ставот 2 по зборот “постапување“ се става точката, а зборовите до крајот на реченицата се бришат.

Член 12

Членот 28 се менува и гласи:

“Против решението на инспекторот може да се изјави жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението.

Комисијата формирана од страна на министерот за здравство треба да одлучува по жалбата во рок од 30 дена од денот на приемот на жалбата.

Комисијата која одлучува по жалбите има претседател на Комисијата од редот на раководните државни службеници од органот, кој не учествувал во првостепената постапка при донесувањето на решението по извршениот инспекциски надзор и двајца членови кои се со ВСС и кои се вработени во Министерството за здравство.

Жалбата од ставот 1 на овој член не го одлага извршувањето на решението.“

Член 13

По членот 29 се додава нова Глава V-а со нов наслов и пет нови члена 29-а, 29-б, 29-в, 29-г и 29-д, кои гласат:

“V- а. ПОСЕБНИ ДЕЈСТВИЈА ВО ИНСПЕКЦИСКАТА ПОСТАПКА

Член 29-а

Во вршењето на инспекцискиот надзор инспекторот е овластен да зема примерок (мостри и брисеви од жива и нежива средина) заради утврдување на постоење или непостоење на некој битен факт во врска со здравствената исправност на храната при епидемиолошки индикации, козметичките производи, предметите за општа употреба и другите предмети.

При земање на примерок инспекторот е должен:

1) во исти услови и во исто време да земе најмногу три примероци, за прва анализа, за втора анализа по барање на субјектот на надзорот и за супер анализа;

2) да состави записник за земањето на примероците;

3) примероците да ги запечати и прописно да ги означат;

4) да го достави без одлагање примерокот за првата анализа до институција стручна за вештачење, а вториот и третиот примерок да ги чува во соодветни услови;

5) да го извести писмено и без одлагање субјектот на надзорот за резултатите од анализата;

6) да го достави без одлагање вториот примерок на анализа до друга стручна институција по барање на субјектот на надзорот и

7) да го утврди со посебен заклучок износот на трошоците што настанале во текот на постапката во врска со анализата на примероците во случај кога примерокот не соодветствува со пропишаните стандарди.

Ако субјектот на надзорот при земањето на примерокот за анализа не бара истовремено земање на примерок за втора анализа тој нема право на оспорување на резултатите од добиената анализа од првиот примерок.

Член 29-б

Субјектот на надзорот може да ги оспорува резултатите од анализата на првиот примерок со барање за вршење на анализа на вториот примерок во рок од три дена од денот на доставувањето на резултатите од анализата на првиот примерок.

Ако резултатите од анализата на вториот примерок не се во согласност со резултатите од анализата на првиот примерок, за правно валидна ќе се смета анализата на вториот примерок.

Анализата на вториот примерок не може да и се довери на стручна институција која ја извршила анализата на првиот примерок.

Ако инспекторот не се согласува со резултатите од анализата на вториот примерок, може во рок од три дена од денот на приемот на овие резултати да бара вршење на супер анализа, со исклучок ако резултатите од анализата на првиот и вториот примерок се исти.

Супер анализата не може да ја врши стручна институција која ги вршела претходните анализи, со исклучок ако нема други институции за вршење на тие анализи и ако инспекторот и субјектот на надзорот се согласуваат со ова.

Член 29-в

Инспекторот е должен привремено да одземе документи, жива стока или други предмети кои ќе послужат како доказен материјал во прекршочната, кривичната постапка, или кога е потребно да се спречува некоја потешка последица и за одземените предмети инспекторот задолжително му издава потврда на субјектот на надзорот од кога се привремено одземени предметите и во потврдата инспекторот задолжително ги внесува сите битни податоци како што се: името и презимето на субјектот на надзорот, од кого се земени предметите, кога субјектот на надзорот е физичко лице, односно назив на субјектот на надзорот за правното лице, времето и местото на одземањето на предметите, точно назначување на одземените предмети по вид, количина, потпис од одговорното лице на надзорот и други потребни податоци зависно од случајот и на крајот во потврдата се пишува името и презимето на инспекторот и негов потпис.

Привремено одземените предмети мора да се чуваат во соодветни простории во органот, во соодветни услови кои одговараат на тие предмети со цел истите до денот на предавањето на органот надлежен за водење на соодветната постапка да останат неопштетени и непроменети и безбедни од отуѓување.

Член 29-г

Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор државниот инспектор утврди дека е сторена неправилност од членот 31-б на овој закон за прв пат, е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврде-

ната неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на лицето или правното лице каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот за здравство.

Едукацијата ја организира и спроведува Државниот санитарен и здравствен инспекторат, во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за едно или повеќе лица, односно за едно или повеќе правни лица.

Доколку во закажаниот термин лицето или правното лице над кое се спроведува едукација не се јави на едукацијата, ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

Доколку лицето или правното лице над кое се спроведува едукацијата се јави на закажаната едукација и истата ја заврши, ќе се смета дека е едуцирано по однос на утврдената неправилност.

Доколку државниот инспектор при спроведување на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот 1 на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекцискиот надзор.

Доколку државниот инспектор при спроведување на контролниот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот 1 на овој член, поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен суд.

Инспекторатот води евиденција за спроведената едукација, на начин пропишан од министерот за здравство.

Член 29-д

Министерството за здравство - Државниот санитарен и здравствен инспекторат за извршените контроли изготвува квартални извештаи и ги објавува на веб страницата на Министерството за здравство и на Државниот санитарен и здравствен инспекторат, на унифициран квартален преглед".

Член 14

Членот 31 се менува и гласи:

"Глоба во износ од 2.000 до 4.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице за прекршок, ако:

1) не постапи по извршно решение на инспекторот (член 26 став 3) и

2) не постапи по донесеното усно решение на записник (член 27 став 1).

Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на физичко лице кое врши самостојна дејност или професија за прекршокот од ставот 1 на овој член.

Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот 1 на овој член."

Член 15

По членот 31 се додаваат два нови членови 31-а и 31-б, кои гласат:

Член 31-а

"Глоба во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице ако оневозвозможи на инспекторот да изврши инспекциски надзор (член 14).

Глоба во износ од 400 до 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на физичко лице кое врши самостојна дејност или професија за прекршокот од ставот 1 на овој член.

Глоба во износ од 400 до 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорно лице во правното лице за прекршокот од ставот 1 на овој член.

Член 31-б

Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице ако во рок од три дена писмено не го извести инспекторот дали постапил по наредените инспекциски мерки (член 16 став 2).

Глоба во износ од 300 до 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на физичко лице кое врши самостојна дејност или професија за прекршокот од ставот 1 на овој член.

Глоба во износ од 350 до 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот 1 на овој член."

Член 16

Членот 31-а станува член 31-в.

Член 17

Подзаконските акти од членот 29-г на овој закон ќе се донесат во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 18

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а одредбите од членовите 1, 4, 5, 8, 12, 13, 14, 15 и 16 на овој закон ќе започнат да се применуваат од 1 април 2011 година.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR INSPEKSION SANITAR DHE SHËNDETËSOR

Neni 1

Në Ligjin për inspeksion sanitar dhe shëndetësor („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 71/2006, 139/2008 dhe 88/10), pas nenit 2 shtohet neni i ri 2-a si vijon:

"Neni 2-a

Në procedurën e mbikëqyrjes inspektuese zbatohen dispozitat e Ligjit për procedurë të përgjithshme administrative dhe Ligjit për mbikëqyrje inspektuese, nëse me këtë ligj ose ligj tjetër nuk është rregulluar ndryshe."

Neni 2

Në nenin 4 paragrafi 2 pas fjalëve: "leje për ndërtim" shtohen fjalët: "për ndërtim të ndërtimeve për mbrojtje shëndetësore primare, sekondare dhe terciare". Pas pikës shtohet fjali e re si vijon: "Inspektori detyrohet që në afat prej pesë ditësh nga pranimi i kërkesës me shkrim për kontroll në dokumentacionin e projektit nga organi që e realizon procedurën për dhënien e lejes për ndërtim, të kryejë kontroll dhe të japë pëlqim ose të japë vërejtje në procesverbal nëse nuk janë plotësuar kushtet për pëlqim."

Neni 3

Ne nenin 8 paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

"Inspektor mund të jetë personi i cili i plotëson kushtet e përgjithshme të përcaktuara me Ligjin për nëpunës shtetërore, ka arsim të lartë - fakultet të mjekësisë ose fakultet të stomatologjisë, provim të dhënë profesional ose provim për kontrollin e diturisë për inspektor që i plotëson kushtet e posaçme të përcaktuara me aktin për sistematizim të vendeve të punës në organ."

Neni 4

Neni 16 ndryshohet si vijon:

"Inspektori në kryerjen e mbikëqyrjes inspektuese për menjanimin e parregullsive të konstatuara, ka të drejtë dhe detyra që subjektit mbikëqyrës:

- t'i tregojë për parregullsitë e konstatuara dhe të përcaktoje afat për menjanimin e tyre,
- t'i urdhërojë që të marrë masa dhe aktivitete përkatëse në afatin që do ta përcaktojë inspektori,
- perkohesisht t'ia ndalojë kryerjen e veprimtarisë, profesioni ose detyrës,
- t'i parashtrijë kërkesë për ngritjen e procedurës për kundërvajtje dhe
- t'i paraqesë padi penale ose të ngritë procedurë tjetër përkatëse.

Subjekti i mbikëqyrjes detyrohet që në afat prej tri ditësh ta informojë inspektorin nëse ka vepruar me masa vijuese inspektuese".

Neni 5

Në nenin 18 pas fjalës "administratë", shtohen fjalët: "përpilon procesverbal për gjendjen faktike të konstatuar dhe".

Neni 6

Neni 22 ndryshohet si vijon:

"Mbikëqyrja e rregullt inspektuese është mbikëqyrje e paralajmëruar që kryhet në prani të personit përgjegjës të subjektit mbikëqyrës, ose personit fizik të i cili nevojitet të kryhet mbikëqyrje inspektuese, që kryhet në bazë të programit për punën e shërbimit inspektues dhe përfshin mbikëqyrje mbi zbatimin e ligjeve dhe dispozitave të miratuara në bazë të ligjeve.

Programin për punën e shërbimit inspektues, drejtori i Inspektoratit Shtetëror Sanitar dhe Shëndetësor e miraton më së voni deri më 15 dhjetor të vitit rrjedhës, për punën e shërbimit inspektues për vitin e ardhshëm.

Nese inspektori në ditën që e ka paralajmëruar mbikëqyrjen inspektuese nuk e has personin përgjegjës të subjektit mbikëqyrës, ose personin fizik të i cili nevojitet të kryhet mbikëqyrje inspektuese, inspektori në vendin e mbikëqyrjes do t'i lë ftesë në të cilën do të shkruajë që personi përgjegjës, ose personi fizik në kohën saktë e të caktuar të jetë prezent për kryerje të kontrollit.

Nese personi nga paragrafi 2 i këtij neni nuk i paraqitet thirrjes, inspektori do të kryejë mbikëqyrje në prani të personit zyrtar ose personit tjetër të pranishëm."

Neni 7

Neni 23 ndryshohet si vijon:

"Mbikëqyrje inspektuese e jashtëzakonshme është mbikëqyrje e paralajmëruar, dhe kryhet në bazë të iniciativës së parashtruar nga organe shtetërore, persona fizikë ose juridike, si dhe me detyrë zyrtare në rast të dyshimit të inspektorit."

Neni 8

Neni 24 ndryshohet si vijon:

"Mbikëqyrja inspektuese e kontrollit kryhet pas skadimit të afatit të caktuar në aktin inspektues të miratuar nga ana e inspektorit, me ç'rast inspektori gjatë vërtetimit të

gjendjes faktike, do të konstatojë se subjekti i mbikëqyrjes ka vepruar, pjesërisht ka vepruar, ose nuk ka vepruar sipas aktit inspektues.

Mosveprimi, përkatësisht veprimi i pjesshëm sipas aktit inspektues, paraqet bazë për zbatimin e masave inspektuese dhe sanksioneve me qëllim të mënjanimin të parregullsive të konstatuara."

Neni 9

Neni 25 ndryshohet si vijon:

"Për mbikëqyrjen e kryer inspektuese, inspektori përpilon procesverbal në vendin e kryerjen së mbikëqyrjes inspektuese, procesverbalin e nënshkruajnë inspektori dhe subjekti i mbikëqyrjes, dhe një ekzemplar i procesverbalit i jepet subjektit të mbikëqyrjes, e nëse për shkak vëllimit dhe ndërlimit të mbikëqyrjes inspektuese dhe rrethanave tjera nuk është e mundur të përpilohet procesverbali gjatë mbikëqyrjes inspektuese, procesverbali përpilohet në hapësirat zyrtare të shërbimit inspektues në afat prej tri ditësh nga dita e mbikëqyrjes, me arsytim për shkaqet përse procesverbali është përpiluar në hapësirat zyrtare të shërbimit inspektues.

Ekzemplari i procesverbalit nga paragrafi 1 i këtij neni, i dorëzohet për nënshkrim subjektit mbikëqyrës, i cili në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të procesverbalit duhet të prononcohet lidhur me procesverbalin e dërguar, dhe ia kthen procesverbalin e nënshkruar prej tij inspektorit, në të kundërtën konsiderohet se subjekti i mbikëqyrjes pajtohet me procesverbalin nga mbikëqyrja e kryer inspektuese.

Nese subjekti i mbikëqyrjes refuzon ta nënshkruajë procesverbalin, inspektori do t'i shënojë shkaqet e refuzimit.

Në procesverbal futen emri i shërbimit inspektues, vendi, dita dhe ora kur është kryer mbikëqyrja, lënda e mbikëqyrjes, emri i inspektorit që e ka kryer mbikëqyrjen, personat e pranishëm, përfaqësuesi ose i autorizuari i subjektit të mbikëqyrjes, gjendja e konstatuar faktike, vërejtjet, deklaratat dhe faktet dhe rrethanat tjera relevante."

Neni 10

Neni 26 ndryshohet si vijon:

"Në procedurën e mbikëqyrjes inspektuese inspektori miraton konkluzion dhe aktvendim.

Me konkluzion vendoset për çështje të procedurës që do të paraqiten gjatë mbikëqyrjes inspektuese.

Me aktvendim urdhërohet zbatimi i masave të përcaktuara inspektuese, në afatin e caktuar të cilin e përcakton inspektori.

Aktvendimin inspektori duhet ta miratojë pa shtyrje, e më së voni në afat prej tetë ditësh nga përfundimi i mbikëqyrjes."

Neni 11

Ne nenin 27 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

"Inspektori kur do ta konstatojë ekzistimin e rrezikut të drejtpërdrejtë për jetën dhe shëndetin e qytetarëve, dëm më të madh pronësor ose lloji tjetër interesi publik, merr vendim gojor në procesverbal dhe në afat prej tri ditësh nga dita e shqiptimit të vendimit gojor, do të miratojë aktvendim me shkrim."

Në paragrafin 2 pas fjalës "vepron" vihet pikë, ndërsa fjalët deri në fund të fjalisë fshihen.

Neni 12

Neni 28 ndryshohet si vijon:

"Kunder aktvendimit të inspektorit mund të parashtrahet ankesë në afat prej tetë ditësh, nga dita e pranimit të aktvendimit.

Komisioni i formuar nga ministri i Shëndetësisë duhet të vendosë për ankesën, në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të ankesës.

Komisioni i cili vendos për ankesa ka kryetar të Komisionit nga radhët nëpunësve udhëheqës shtetërorë nga organi që nuk ka marrë pjesë në procedurën e shkallës së parë gjatë miratimit të aktvendimit pas mbikëqyrjes së kryer inspektuese dhe dy anëtarë që janë me PLSH dhe që janë të punësuar në Ministrinë e Shëndetësisë.

Ankesa nga paragrafi 1 i këtij neni, nuk e shtyn zbatimin e aktvendimit."

Neni 13

Pas nenit 29 shtohet Kapitulli i ri V-a me titull të ri dhe me pesë nene të reja 29-a, 29-b, 29-v, 29-g dhe 29-d, si vijojne:

"V-a. VEPRIME TË POSAÇME NË PROCEDURËN INSPEKTUESE

Neni 29-a

Në kryerjen e mbikëqyrjes inspektuese inspektori është i autorizuar që të marrë ekzemplarë (mostra dhe brise nga mjedisi i gjallë dhe i vdekur) për vërtetim të ekzistimit ose mosekzistimit të ndonjë fakti të rëndësishëm, lidhur me rregullsinë shëndetësorë të ushqimit nga shenja epidemiologjike, prodhimeve të kozmetikës, sendeve për përdorim të përgjithshëm dhe sendeve tjera.

Gjatë marrjes së ekzemplarit inspektori detyrohet që:

1) në kushte të njëjta dhe në kohë të njëjtë të marrë më së shumti tre ekzemplarë, për analizën e parë, për analizën e dytë sipas kërkesës së subjektit të mbikëqyrjes, dhe për superanalizë;

2) të përpilojë procesverbal për marrjen e ekzemplareve;

3) ekzemplaret t'i vulosë dhe t'i shënojë sipas rregullës.

4) ta dërgojë pa shtyrje ekzemplarin për analizën e parë në institucionin profesional për ekspertizë, ndërsa ekzemplarin e dytë dhe të tretë t'i ruajë në kushte përkatëse;

5) ta informojë me shkrim dhe pa shtyrje subjektin e mbikëqyrjes për rezultatet e analizës;

6) ta dërgojë pa shtyrje ekzemplarin e dytë për analizë, në institucionin tjetër profesional sipas kërkesës së subjektit të mbikëqyrjes dhe

7) ta vërtetojë me konkluzion të posaçëm shumë e haxhimeve të krijuara në rrjedhën e procedurës lidhur me analizën e ekzemplareve, në rast kur ekzemplari nuk përkon me standardet e përcaktuara.

Nese subjekti i mbikëqyrjes gjatë marrjes së ekzemplarit për analizë nuk kërkon marrjen e njëkohshme të ekzemplarit për analizën e dytë, ai nuk ka të drejtë kontesti të rezultateve nga analiza e marrë nga ekzemplari i parë.

Neni 29-b

Subjekti i mbikëqyrjes mund t'i kontestojë rezultatet nga analiza e ekzemplarit të parë me kërkesë për kryerjen e analizës së ekzemplarit të dytë, në afat prej tri ditësh nga dita e dërgimit të rezultateve nga analiza e ekzemplarit të parë.

Nese rezultatet nga analiza e ekzemplarit të dytë nuk janë në pajtueshmëri me rezultatet nga analiza e ekzemplarit të parë, si valide juridikisht do të konsiderohet analiza e ekzemplarit të dytë.

Analiza e ekzemplarit të dytë nuk mund t'i ngarkohet institucionit profesional, që e ka kryer analizën e ekzemplarit të parë.

Nese inspektori nuk pajtohet me rezultatet nga analiza e ekzemplarit të dytë, mundet në afat prej tri ditësh nga pranimi i këtyre rezultateve të kërkojë kryerjen e superanalizës, me përjashtim nëse rezultatet nga analiza e ekzemplarit të parë dhe të dytë janë të njëjta.

Superanalizen nuk mund ta kryejë institucioni profesional që nuk ka kryer analiza paraprake dhe nëse inspektori dhe subjekti i mbikëqyrjes pajtohen me këtë.

Neni 29-v

Inspektorati detyrohet që përkohësisht t'i marrë dokumentet, gjënë e gjallë ose sendet tjera që shërbejnë si material provues në procedurën kundërvajtëse, penale, ose nëse kur nevojitet të pengohet ndonjë pasojë më e rëndë dhe për sendet e marra, inspektori detyrimisht i jep vërtetim subjektit të mbikëqyrjes nga i cili janë marrë sendet përkohësisht dhe në vërtetimin inspektori detyrimisht i fut të gjitha të dhenat e rëndësishme siç janë: emri dhe mbiemri i subjektit të mbikëqyrjes, prej kur janë marrë sendet kur subjekti i mbikëqyrjes është person fizik, përkatësisht emri i subjektit të mbikëqyrjes për personin juridik, koha dhe vendi i marrjes së sendeve, shënimi saktësisht i sendeve të marra sipas llojit, sasisë, nënshkrimi i personit përgjegjës të mbikëqyrjes dhe të dhëna tjera të nevojshme varësisht nga rasti dhe në fund në vërtetim shkruhet emri dhe mbiemri i inspektorit dhe nënshkrimi i tij.

Sendet e marra përkohësisht, detyrimisht duhet të ruhen në hapësira përkatëse të organi, në kushte përkatëse që i përgjigjen atyre sendeve me qëllim që të njëjtat deri në ditën e dorëzimit në organin kompetent për udhëheqjen e procedurës përkatëse, të mbeten të padëmtuara dhe të pandrëshuara dhe të sigurta nga tjetërsimi.

Neni 29-g

Nese gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese inspektori shtetëror, vërteton se është shkaktuar parregullsi nga neni 31-b i këtij ligji për herë të parë, detyrohet që të përpilojë procesverbal në të cilin do ta konstatojë parregullsinë e kryer me sugjerim për mënjanimin e parregullsisë së kryer, në afat prej tetë ditësh dhe me dorëzim të njëkohshëm të thirrjes për realizimin e edukimit të personit ose personit juridik, ku është konstatuar parregullsia gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese.

Formen dhe përmbajtjen e edukimit, si dhe mënyrën e realizimit të edukimit i përcakton ministri i Shëndetësisë.

Edukimin e organizon dhe realizon Inspektorati Shtetëror Sanitar dhe Shëndetësor, në afat jo më të gjatë se tetë ditë nga dita e kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese.

Edukimi mund të realizohet për më shumë parregullsi të njëjta ose të ngjashme të konstatuara për një ose më shumë persona, përkatësisht për një ose më shumë persona juridike.

Nese në terminin e caktuar personi ose personi juridik për të cilin realizohet edukimi nuk është paraqitur në edukim, do të konsiderohet se edukimi është realizuar.

Nese personi ose personi juridik për të cilin realizohet edukimi paraqitet në edukimin e caktuar dhe të njëjtin e kryen, do të konsiderohet se është edukuar lidhur me parregullsinë e konstatuar.

Nese inspektori shtetëror gjatë kryerjes së mbikëqyrjes kontrolluese konstaton se nuk janë mënjeluar parregullsitë e konstatuara nga paragrafi 1 i këtij neni, miraton konkluzion me të cilin ndërpritet procedura e mbikëqyrjes inspektuese.

Nese inspektori shtetëror gjatë kryerjes së mbikëqyrjes kontrolluese konstaton se nuk janë mënjeluar parregullsitë e konstatuara nga paragrafi 1 i këtij neni, parashtron kërkesë për ngritjen e procedurës për kundërvajtje në gjykatën kompetente.

Inspektori mban evidencë për edukimin e realizuar, në mënyrën e përcaktuar nga ministri i Shëndetësisë.

Neni 29-d

Ministria e Shëndetësisë - Inspektorati Shtetëror Sanitar dhe Shëndetësor, për kontrollat e kryera përgatit raporte tremujore dhe i shpall në ueb faqen e Ministrisë së Shëndetësisë dhe të Inspektoratit Shtetëror Sanitar dhe Shëndetësor, në pasqyrë të unifikuar tremujore".

Neni 14

Neni 31 ndryshohet si vijon:

"Gjoke në shumë prej 2 000 deri në 4 000 euro në kundërvlere me denarë për kundërvajtje do t'i shqiptohet personit juridik, nëse:

1) nuk vepron sipas aktvendimit zbatues të inspektorit (neni 26 paragrafi 3) dhe

2) nuk vepron sipas aktvendimit të marrë gojarisht në procesverbal (neni 27 paragrafi 1).

Gjoke në shumë prej 500 deri në 1 000 euro në kundërvlere me denarë, do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi 1 i këtij neni edhe personit fizik që kryen veprimtari ose profesion të pavarur.

Gjoke në shumë prej 500 deri në 1 000 euro në kundërvlere me denarë, do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi 1 i këtij neni, edhe personit përgjegjës të personit juridik."

Neni 15

Pas nenit 31 shtohen dy nene të reja 31-a dhe 31-b, si vijojne:

Neni 31-a

"Gjoke në shumë prej 1 500 deri në 3 000 euro në kundërvlere me denarë, për kundërvajtje do t'i shqiptohen personit juridik nëse ia pamundëson inspektorit të kryejë mbikeqyrje inspektuese (neni 14).

Gjoke në shumë prej 400 deri në 800 euro në kundërvlere me denarë, do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi 1 i këtij neni edhe personit fizik, që kryen veprimtari ose profesion të pavarur.

Gjoke në shumë prej 400 deri në 800 euro në kundërvlere me denarë, do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi 1 i këtij neni edhe personit përgjegjës në personin juridik.

Neni 31-b

Gjoke në shumë prej 1 000 deri në 2 000 euro në kundërvlere me denarë do t'i shqiptohet personit juridik, nëse në afat prej tri ditësh nuk e njofton me shkrim inspektorin, nëse ka vepruar sipas masave të urdhëruara inspektuese (neni 16 paragrafi 2).

Gjoke në shumë prej 300 deri në 600 euro në kundërvlere me denarë, do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi 1 i këtij neni edhe për personin fizik, që kryen veprimtari ose profesion të pavarur.

Gjoke në shumë prej 350 deri në 700 euro në kundërvlere të denarit do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi 1 të këtij neni, personit përgjegjës në personin juridik."

Neni 16

Neni 31-a bëhet neni 31-v.

Neni 17

Aktet nënligjore nga neni 29-g të këtij ligji do të miratohen në afat prej 15 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 18

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në „Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë“, ndërsa dispozitat e neneve 1, 4, 5, 8, 12, 13, 14, 15 dhe 16 të këtij ligji do të fillojnë të zbatohen nga 1 prilli 2011.

414.

Vrz основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија, издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита и спасување, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 февруари 2011 година.

Бр. 07-848/1
10 февруари 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ

Член 1

Во Законот за заштита и спасување („Службен весник на Република Македонија“ број 36/2004, 49/2004, 86/2008 и 124/10), во членот 70 став 1 зборовите: „и да прибави согласност за застапеноста на мерките за заштита од пожари, експлозии и опасни материи“ се бришат.

Ставот 2 се менува и гласи:

„Дирекцијата, односно нејзините подрачни организации единици се должни во рок од пет дена од денот на приемот на писменото барање за увид во проектната документација од органот кој ја спроведува постапката за издавање на одобрение за градење, да изврши увид и да даде согласност за застапеност на мерките за заштита од пожари, експлозии и опасни материи или да даде забелешки на записник, доколку не се исполнети условите за согласност.“

Член 2

Во членот 75 по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„Содржината на правилникот за заштита од пожари и експлозии од ставот 2 на овој член ја пропишува директорот на Дирекцијата.“

Ставот 3 станува став 4.

Член 3

Во членот 76 ставот 3 се менува и гласи:

„Техничките нормативи за хидрантската мрежа за гасење на пожари ги пропишува директорот на Дирекцијата.“

Член 4

Во членот 113 по ставот 3 се додава нов став 4, кој гласи:

„Содржината, формата и начинот на издавање и одземање на легитимацијата на која е истакнат меѓународен знак за распознавање на цивилната заштита ги пропишува директорот на Дирекцијата.“

Член 5

По членот 115 се додава нова Глава IX-а и 18 нови члена 115-а, 115-б, 115-в, 115-г, 115-д, 115-е, 115-ж, 115-з, 115-с, 115-и, 115-ј, 115-к, 115-л, 115-љ, 115-м, 115-н и 115-њ, кои гласат:

“IX-а. ПЛАТА, ДОДАТОЦИ НА ПЛАТА И ДРУГИ ПРАВА ОД РАБОТЕН ОДНОС, МАТЕРИЈАЛНА И ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ НА ЛЕТАЧКИОТ ПЕРСОНАЛ, ВОЗДУХОПЛОВНО ТЕХНИЧКИОТ И ДРУГ СТРУЧЕН ПЕРСОНАЛ И ВРАБОТЕНИТЕ ВО ДИРЕКЦИЈАТА ШТО НЕМААТ СТАТУС НА ДРЖАВНИ СЛУЖБЕНИЦИ

Член 115-а

Воздухопловниот персонал на Дирекцијата што го сочинуваат летачкиот персонал, воздухопловно-техничкиот и друг стручен персонал, односно авиодиспечер и координатор на лет немаат статус на државни службеници, имаат право на плата и додатоци на плата согласно со овој закон, Законот за работните односи, колективните договори и договорот за вработување.

Генералниот инспектор и другите вработени во Дирекцијата што немаат стаус на државни службеници имаат право на плата и додатоци на плата согласно со овој закон, Законот за работните односи, колективните договори и договорот за вработување.

Платата на летачкиот персонал, воздухопловно-техничкиот и друг стручен персонал и вработените во Дирекцијата што немаат статус на државни службеници е составена од:

- основна плата,
- дел од плата за работна успешност и
- додатоци на плата за посебни услови при работа.

Член 115-б

Основната плата се определува врз основа на видот, сложеноста, обемот и одговорноста за работите на работното место, стручната подготовка и стекнатите знаења и вештини.

Основната плата се утврдува така што износот на најниската плата се множи со коефициентот на сложеност на работното место на кое работникот работи, според договорот за вработување.

Коефициентот на сложеност на работните места се утврдува со колективен договор на ниво на работодавач.

Најниската плата за најнизок степен на сложеност се утврдува со колективните договори на ниво на работодавач.

Најниската плата ја утврдуваат и објавуваат потписниците на колективниот договор на ниво на работодавач, со спогодба најмалку еднаш годишно.

Бодовните групи согласно со степенот на образование и должностите се определуваат со актот за систематизација на работните места на Дирекцијата, а во согласност со колективен договор на ниво на работодавач.

Член 115-в

Делот од плата за работна успешност се утврдува во зависност од:

- вонредно и натпросечно оптоварување на работникот,
- зголемен обем на работа и
- предвременно и квалитетно извршување на работите.

Работната успешност на работникот според критериумите на ставот 1 од овој член се утврдува врз основа на мерила и критериуми утврдени со колективен договор на ниво на работодавач.

Член 115-г

Основната плата на вработените во Дирекцијата од членот 115-а на овој закон се зголемува со додатоци на плата за посебни услови при работа, најмногу до 35% и тоа за: прекувремена работа, теренски услови, тревога, учество во природни непогоди, вонредни состојби, воени вежби, мобилизациски вежби, обуки, дежурства и друга работа подолга од полното работно време во работна недела, работа во смена, односно турнус, работа за време на неделен одмор и празници утврдени со закон, користење и прекин на годишен одмор по потреба на работата, како и други вонредни ситуации предизвикани со потребите на меѓународна помош во други земји, работа ноќе, работа во три смени и изложеност на ризик по здравјето и животот.

Член 115-д

Основната плата на вработените од членот 115-а на овој закон се зголемува за 0,5% за секоја навршена година работен стаж, а најмногу до 20%.

Член 115-е

Работодавачот на вработените од членот 115-а на овој закон им исплатува надоместок на плата за:

- време на привремена неспособност за работа поради болест,
- годишен одмор,
- време на прекин на работниот процес од причини од страна на работодавачот,
- дообразование, стручно оспособување и преквалификација, односно доквалификација, согласно со потребата на работодавачот и
- време на отказан рок.

Во случаите од ставот 1 на овој член на вработениот му припаѓа надоместок на плата во висина од неговата просечна исплатена плата во последните три месеци, доколку со закон поинаку не е определено.

Во платата од ставот 2 на овој член не се вклучува додатокот на плата за прекувремена работа.

Член 115-е

За време на привремена неспособност за работа поради болест и повреда, согласно со закон, вработените од членот 115-а на овој закон имаат право на надоместок на плата во висина од:

- 70% за период до седум дена
- 80% за период до 15 дена и
- 90% за период до 21 ден,

почнувајќи од првиот ден на боледувањето, од просечно исплатената нето плата во претходните три месеци.

Во случај на спреченост за работа поради професионални заболувања и повреди на работа, давање на крв и за други случаи утврдени со закон, надоместокот се утврдува во висина од 100% од основницата утврдена во ставот 1 на овој член.

Член 115-ж

Вработените од членот 115-а на овој закон имаат право на надоместок на трошоците поврзани со работа, и тоа:

- дневници за службени патувања во земјата,
- дневници за службени патувања во странство согласно со Уредбата за издатоците за службен пат и селидби во странство што на органите на управата им се признаваат во тековни трошоци,
- на трошоците за користење на сопствен автомобил за потреби на работодавачот во висина од 30% од цената на литар гориво што го користи автомобилот за секој изминат километар со патен налог и
- на трошоците при селидба за потребите на работодавачот.

Член 115-з

Висината на надоместоците од членот 115-ж алинеи 1 и 4 на овој закон, се усогласуваат со колективен договор на ниво на работодавач на годишно ниво. Дневниците за службени патувања и теренскиот додаток, меѓусебно се исклучуваат.

Надоместокот за одвоен живот од семејството и теренскиот додаток, меѓусебно се исклучуваат.

Дневницата за службено патување се пресметува од часот на тргнувањето на службеното патување до часот на враќањето со превозното средство, и тоа:

- цела дневница ако патувањето траело повеќе од 12 часа и

- 50% од износот на дневницата за службено патување кое траело од осум до 12 часа.

Доколку вработениот во ист ден, дел од работното време го помине на работното место, а еден дел е на службен пат, но помалку од осум часа, часовите поминати на службен пат над полното работно време му се сметаат за прекувремена работа.

Доколку за време на службеното патување се поккриени трошоците за исхрана, превоз и ноќевање, се исплатува 20% од износот на дневницата.

По завршување на службеното патување, вработениот е должен во рок од три работни дена да поднесе сметка за патните и другите трошоци.

Кон сметката за патните и дневните трошоци се приложува патен налог за превоз и трошоците.

Член 115-с

За време на приправничкиот стаж на вработените од членот 115-а на овој закон им припаѓа плата во износ од 80% од основната плата за работното место за кое се оспособува. На вработениот приправник му припаѓаат надоместоци и додатоци на плата за работното место за кое се оспособува.

Член 115-и

Вработените од членот 115-а на овој закон има право на платен одмор заради лични и семејни околности до седум работни дена во текот на годината во следниве случаи:

- за склучување на брак	три дена,
- за склучување на брак на дете	два дена и
- за раѓање или посвојување на дете	два дена.

Член 115-ј

Летачкиот персонал, воздухопловно-техничкиот и друг стручен персонал, односно авиодиспечер и координатор на лет имаат право еднаш годишно на организирана седумдневна рекреација во спортско-рекреативни центри за рехабилитација под контрола на инструктори и лекари специјалисти, согласно со план кој го донесува директорот на Дирекцијата.

Летачкиот персонал има право на надоместок во висина од пет дневници за извршен пробен лет на воздухоплов на Дирекцијата.

Летачкиот персонал, воздухопловно-техничкиот и друг стручен персонал, односно авиодиспечер и координатор на лет, имаат право на зголемено траење на годишниот одмор во времетраење од три дена заради специфичните услови на работа, но не повеќе од 26 работни дена.

Член 115-к

На летачкиот персонал, му престанува работниот однос во Дирекцијата во случај, ако:

- 1) на работникот со правосилна одлука му е забрането да врши определени работи од работниот однос или ако му е изречена воспитна, заштитна или безбед-

носна мерка поради која не може да врши работи подолго од шест месеци или ќе мора поради издржување на затворска казна да биде отсутен од работа повеќе од шест месеци;

- 2) трајно ја загуби здравствената и физичката способност за воздухопловна служба и/или општата здравствена способност за работа - со денот на конечната на решението за утврдување на здравствената и физичката способност;

- 3) исполни услови за пензија согласно со закон и

- 4) му е повлечена важечката цивилна дозвола издадена од Агенцијата за цивилното воздухопловство.

На воздухопловно-техничкиот и другиот стручен персонал, односно авиодиспечер и координатор на лет им престанува работниот однос во Дирекцијата под услови и начин утврдени со Законот за работните односи.

Член 115-л

Вработените во Дирекцијата од членот 115-а на овој закон кои со намера или крајно невнимание ќе предизвикаат штета на средствата на Република Македонија во врска со вршење на работните задачи во Дирекцијата се должни да ја надоместат штетата.

Ако штетата ја предизвикаат повеќе лица, секое лице е одговорно сразмерно на штетата што ја предизвикало. Ако не може да се утврди делот од штетата, се смета дека сите се подеднакво одговорни и штетата ја надоместуваат во еднакви делови.

Ако повеќе лица предизвикале штета со кривично дело со умисла, за штетата одговараат солидарно.

Сметкополагачите и ракувачите со материјални средства и опрема одговараат за штетата и средствата кои им се доверени на чување, ако не докажат дека штетата ја причинило друго лице или дека настанала случајно или како последица на виша сила.

Член 115-љ

За материјалната одговорност со решение одлучува директорот на Дирекцијата по спроведена постапка од страна на комисија за утврдување на материјална одговорност што ја формира директорот на Дирекцијата.

Комисијата од ставот 1 на овој член е составена од претседател, двајца членови и нивни заменици. За утврдување на материјалната одговорност на летачкиот персонал, односно авиодиспечер и координатор на лет, комисијата се формира од редот на летачкиот персонал и од финансиски експерти на Дирекцијата.

Во работата на комисијата од ставот 1 на овој член може да учествува и надворешен член кој е експерт од соодветната област.

Комисијата од ставот 1 на овој член утврдува постоење на материјална одговорност за штетата, нејзината висина, околностите под кои настанала, кој ја предизвикал и кој треба да ја надомести штетата или утврдува дека се исполнети условите за запирање на постапката, односно ослободување од обврската во целост или делумно да се надомести штетата од оправдани причини и дава предлог до директорот.

Член 115-м

Постапката за утврдување на материјална одговорност се запира во случаите кога:

- ќе се утврди дека нема штета или одговорност на пријавеното лице,
- лицето ќе ја признае и надомести штетата во текот на постапката и
- сторителот ќе остане непознат и настапи смрт на сторителот.

Како оправдани причини од членот 115-љ став 4 на овој закон се сметаат случаите кога:

- штетата не е причинета со намера;
- штетата настанала при изведување на обука или вежба во лоши временски услови;
- штетата настанала заради непостоење на услови за сместување на опремата соодветни на пропишаните;
- штетата настанала под околности под кои не би можела да се избегне или
- доколку со исплатата на надоместокот на штетата се загрозува егзистенцијата на вработените во Дирекцијата од членот 115-а на овој закон.

Против решението од членот 115-љ став 1 на овој закон летачкиот персонал, воздухопловно-техничкиот и друг стручен персонал, односно авиодиспечер и координатор на лет има право на жалба до второстепена комисија на Владата на Република Македонија од областа на работните односи во рок од осум дена од приемот на решението.

Начинот на утврдување на материјалната одговорност го пропишува директорот на Дирекцијата.

Член 115-н

Вработените во Дирекцијата од членот 115-а на овој закон одговорни се за повреда на работната дисциплина.

Одредбите од Законот за државните службеници што се однесуваат на дисциплинската одговорност соодветно се применуваат и на вработените во Дирекцијата од членот 115-а на овој закон.

Член 115-њ

За дисциплинската одговорност со решение одлучува директорот на Дирекцијата по спроведена постапка од страна на комисија за утврдување на дисциплинска одговорност што ја формира директорот на Дирекцијата.

Комисијата од ставот 1 на овој член е составена од претседател, двајца членови и нивни заменици.

Комисијата од ставот 1 на овој член утврдува постоење на дисциплинска одговорност, околностите под кои настанала и дава предлог за поведување на дисциплинска постапка до директорот.

Против решението од ставот 1 на овој член, вработените во Дирекцијата од членот 115-а на овој закон имаат право на жалба до второстепена комисија на Владата на Република Македонија од областа на работните односи во рок од осум дена од приемот на решението.

Начинот на утврдување на дисциплинската одговорност го пропишува директорот на Дирекцијата.“

Член 6

По членот 139 се додаваат три нови члена 139-а, 139-б и 139-в, кои гласат:

„Член 139-а

Во постапката за вршење на инспекциски надзор ќе се применуваат одредбите од Законот за инспекцискиот надзор, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

Член 139-б

При вршењето на инспекцискиот надзор, во согласност со закон, инспекторот има обврска да:

- 1) постапува по иницијативи за поведување на инспекциска постапка и за тоа да го извести подносителот на иницијативата;

2) го известува одговорното лице на субјектот на надзорот за почетокот на вршењето на инспекцискиот надзор, освен ако со закон поинаку не е утврдено или ако со таквото известување ќе се намали ефикасноста на надзорот, или заради заштита на јавниот интерес, животот и здравјето на луѓето и имотот;

3) се легитимира пред субјектот на надзорот, односно пред одговорното или друго овластено лице на субјектот на надзорот;

4) состави записник за извршениот инспекциски надзор;

5) ја чува тајноста на класифицираните информации;

6) постапува законито, навремено и во согласност со Етичкиот кодекс на државните службеници и Етичкиот кодекс на инспекциската служба и

7) го извести одговорното лице на субјектот на надзорот за законскиот основ за вршење на надзор.

Член 139-в

Во согласност со закон, заради отстранување на утврдените неправилности, инспекторот има право и обврска на субјектот на надзорот:

1) да му укаже на утврдените неправилности и да определи рок за нивно отстранување;

2) да му нареди да преземе соодветни мерки и активности во рок кој ќе го определи инспекторот и

3) да му поднесе барање за поведување прекршочна постапка.“

Член 7

Во членот 140 ставот 2 се менува и гласи:

„Инспектор за заштита и спасување може да биде лице со високо образование со завршен VII-1 степен на образование или стекнати 180 до 300 кредити според ЕКТС со најмалку шест години работно искуство во заштита и спасување од кои најмалку две години во државна служба.“

Член 8

По членот 140 се додаваат два нови члена 140-а и 140-б, кои гласат:

“Член 140-а

Доколку при вршење на инспекцискиот надзор инспекторот за заштита и спасување утврди дека по прв пат е сторен прекршок од членовите 75 ставови 1 и 2 и 79 став 1 на овој закон е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на неправилноста во рок од осум дена од приемот на записникот и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на субјектите од членовите 75 ставови 1 и 2 и 79 став 1 на овој закон каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува директорот на Дирекцијата.

Едукацијата ја организира и спроведува Дирекцијата во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за еден или за повеќе субјекти.

Доколку во закажаниот термин субјектите од членовите 75 ставови 1 и 2 и 79 став 1 на овој закон над кој се спроведува едукацијата не се јават на едукацијата ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

Доколку во закажаниот термин субјектите од членовите 75 ставови 1 и 2 и 79 став 1 на овој закон над кој се спроведува едукацијата се јават на закажаната едукација и истата ја завршат ќе се смета дека се едуцирани по однос на утврдената неправилност.

Доколку инспекторот за заштита и спасување при спроведување на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекцискиот надзор.

Доколку инспекторот за заштита и спасување при спроведување на контролниот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности, поднесува барање за поведување прекршочна постапка пред прекршочна комисија.

Дирекцијата води евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од директорот на Дирекцијата.

Член 140-б

Дирекцијата за извршените инспекциски надзори изготвува квартални извештаи кои се објавуваат на интернет страницата на Дирекцијата, на унифициран квартален преглед.“

Член 9

Во членот 141 се додаваат четири нови алинеи 1, 2, 3 и 4, кои гласат:

„- да постапува по иницијативи за поведување на инспекциска постапка и за тоа да го извести подносителот на иницијативата,

- да го известува одговорното лице на субјектот на надзорот за почетокот на вршењето на инспекцискиот надзор, освен ако со закон поинаку не е утврдено или ако со таквото известување ќе се намали ефикасноста на надзорот, или заради заштита на јавниот интерес, животот и здравјето на луѓето и имотот,

- да состави записник за извршениот инспекциски надзор,

- да го извести одговорното лице на субјектот на надзорот за законскиот основ за вршење на надзор,“.

Алинеите 1 и 2 стануваат алинеи 5 и 6.

Член 10

По член 141-е се додаваат два нови члена 141-ж и 141-з, кои гласат:

„Член 141-ж

Против решението од членовите 141-г и 141-д на овој закон може да се изјави жалба во рок од осум дена од приемот на решението. По жалбата одлучува второстепена комисија на Владата на Република Македонија од областа на работните односи.

Член 141-з

Прекршочната комисија од членот 155-а на овој закон е должна веднаш, а најдоцна во рок до пет дена од денот на поднесувањето да ги земе на разгледување барањата на инспекторите за заштита и спасување.“

Член 11

Во членот 142 ставот 4 се менува и гласи:

„Директорот на Дирекцијата донесува годишна програма за работа на Генералниот инспектор најдоцна до 31 јануари за тековната година.“

Член 12

Во членот 151 став 1 износот “100“ се заменува со износот “500“, а износот “500“ се заменува со износот “1.000“.

Член 13

Во членот 152 став 1 износот “500“ се заменува со износот “1.000“, а износот “1.000“ се заменува со износот “2.000“.

Член 14

По членот 154 се додава нов член 154-а, кој гласи:

“Член 154-а

Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на функционерот кој раководи со органот односно раководното лице на органот доколку не постапат согласно со членот 70 став 2 од овој закон.“

Член 15

Во членот 155-б став 2 алинејата 4 се брише.

Член 16

Во членот 165 бројот “12“ се заменува со зборот “три“.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 17

Одредбите од членовите 6, 7, 8, 9, 10 и 11 на овој закон ќе започнат да се применуваат со отпочнување на примената на Законот за инспекцискиот надзор.

Член 18

Актите за систематизација и внатрешна организација на Дирекцијата, ќе се усогласат во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 19

Вработените инспектори за заштита и спасување во Дирекцијата што не ги исполнуваат посебните услови утврдени во овој закон се должни во рок од четири години да ги исполнат утврдените посебни услови, а во спротивно им престанува работниот однос како инспектор за заштита и спасување.

Член 20

Подзаконските акти од членот 8 на овој закон директорот на Дирекцијата ќе ги донесе во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 21

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди прецисен текст на Законот за заштита и спасување.

Член 22

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR MBROJTJE DHE SHPETIM

Neni 1

Në Ligjin për mbrojtje dhe shpetim ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise" numer 36/2004, 49/2004, 86/2008 dhe 124/10), në nenin 70 paragrafi 1 fjalet: "dhe të siguroje pelqim për perfshirjen e masave për mbrojtje nga zjarret, ekzplozivat dhe materiet e rrezikshme" shlyhen.

Paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

“Drejtoria, perkatesisht njesite e saja rajonale organizative detyrohen që në afat prej pese ditesh nga pranimi i kerkeses me shkrim për kontroll në dokumentacionin projektues nga organi që e zbaton procedurën për dhenien e lejes për ndertim, të realizojë kontroll dhe të japë pelqim për perfshirjen e masave për mbrojtje nga zjerret, eksplozivat dhe materiet e rrezikshme ose të japë verejtje në procesverbal nese nuk jane plotesuar kushtet për pelqim.”

Neni 2

Në nenin 75 pas paragrafit 2 shtohet paragraf i ri 3, si vijon:

“Permbajtjen e rregullores për mbrojtje nga zjerret dhe eksplozivat nga paragrafi 2 i ketij neni, e percakton drejtori i Drejtorise.”

Paragrafi 3 behet paragraf 4.

Neni 3

Në nenin 76 paragrafi 3 ndryshohet si vijon:

“Normativat teknike për rrjetin e hidrantit për shuarje të zjarreve i percakton drejtori i Drejtorise.”

Neni 4

Në nenin 113 pas paragrafit 3 shtohet paragraf i ri 4, si vijon:

“Permbajtjen, formen dhe menyren e dhenies dhe marrjes së legjitimacionit në të cilin eshte theksuar shenja nderkombetare për njohje të mbrojtjes civile, i percakton drejtori i Drejtorise.”

Neni 5

Pas nenit 115 shtohet kapitulli iri IX-a dhe 18 nene të reja: 115-a, 115-b, 115-v, 115-g, 115-d, 115-gj, 115-e, 115-zh, 115-z, 115-x, 115-i, 115-j, 115-k, 115-ll, 115-l, 115-m, 115-n dhe 115-nj, si vijojne:

“IX-a. PAGA, KOMPENSIME TË PAGES DHE TË DREJTA TJERA NGA MARREDHENIA E PUNES, PERGJEGJESIA MATERIALE DHE DISCIPLINORE E PERSONELIT TË FLUTURIMIT, PERSONELIT TEKNIK TË AVIACIONIT DHE PERSONELIT TJETER PROFESIONAL DHE TË PUNESUARVE QË NUK KANE STATUS TË NEPUNESVE SHTETERORE

Neni 115-a

Personeli i aviacionit i Drejtorise që e perbejne: personeli i fluturimit, personeli teknik i aviacionit dhe personeli tjeter profesional, perkatesisht aviodispeceri dhe koordinatori i fluturimit nuk kane status të nepunesve shteterore, kane të drejte page dhe kompensime të pages në perputhshmeri me kete ligj, Ligjin për marredhenie të punes, marrevshjet kolektive dhe marrevshjen për punesim.

Inspektori i pergjithshem dhe të punesuarit tjere në Drejtori që nuk kane status të nepunesve shteterore, kane të drejte page dhe kompensime të pages në perputhshmeri me kete ligj, Ligjin për marredhenie pune, marrevshjet kolektive dhe marrevshjen për punesim.

Paga për personelin e fluturimit, personelin teknik të aviacionit dhe personelin tjeter profesional dhe të punesuarit në Drejtori që nuk kane status të nepunesve shteterore, perbehet nga:

- paga themelore,
- pjesa e pages për sukses në pune dhe
- kompensime të pages për kushte të vecanta gjate punes.

Neni 115-b

Paga themelore percaktohet në baze të llojit, nderlikueshmerise, vellimit dhe pergjegjesise për punet e vendit të punes, pergatitjes profesionale dhe njohurive dhe aftesive të fituara.

Paga themelore percaktohet ashtu që shuma e pages më të ulet shumezohet me koeficientin e nderlikueshmerise së vendit të punes në të cilin punetori punon, sipas marrevshjes për punesim.

Koeficienti i nderlikueshmerise së vendeve të punes percaktohet me marrevshje kolektive në nivel të punedhenesit.

Paga më e ulet për shkalle më të ulet të nderlikueshmerise, percaktohet me marrevshje kolektive në nivel të punedhenesit.

Pagen më të ulet e percaktojnë dhe e shpallin nenshkruarit e marrevshjes kolektive në nivel të punedhenesit, me marrevshje së paku një here në vit.

Grupet e pikave në perputhshmeri me shkallen e arsimi dhe detyrat, percaktohen me aktin për sistematizim të vendeve të punes të Drejtorise, e në perputhshmeri me marrevshje kolektive në nivel të punedhenesit.

Neni 115-v

Pjesa e pages për sukses në pune percaktohet varesisht prej:

- ngarkeses së jashtezakonshme dhe mbimestare të punetorit,
- vellimit të rritur të punes dhe
- realizimit të parakohshem dhe kualitativ të puneve.

Suksesi i punes së punetorit sipas kriterëve të paragrafit 1 të ketij neni, percaktohet në baze të masave dhe kriterëve të percaktuara me marrevshje kolektive në nivel të punedhenesit.

Neni 115-g

Paga themelore e të punsuarëve në Drejtori nga neni 115-a i ketij ligji, rritet me kompensime të pages për kushte të vecanta gjate punes, më së shumti deri në 35% si vijon: pune jashte orarit, kushte të terrenit, alarmi, pjesemarrje në fatkeqesi natyrore, gjendje të jashtezakonshme, ushtrime ushtarake, ushtrime mobilizuese, trajnime, kujdestari dhe pune tjeter më e gjate se koha e plote e punes në javen e punes, pune në nderrime, perkatesisht turne, pune gjate kohes së pushimit javor dhe festive të percaktuara me ligj, si dhe situata tjera të jashtezakonshme të shkaktuara me nevoja të ndihmes nderkombetare në vende tjera, pune nate, pune me tri nderrime dhe ekspozim të rrezikut për shendetin dhe jeten.

Neni 115-d

Paga themelore e të punesuarëve nga neni 115-a i ketij ligji, rritet për 0,5% për çdo vit të kryer stazh pune, e më së shumti deri në 20%.

Neni 115-gj

Punedhenesi të punesuarëve nga neni 115-a i ketij ligji, u paguan kompensim të pages për:

- kohen e paaftesise së perkohshme të punes për shkak të semundjes,
- pushimin vjetor;
- kohen e nderprerjes së procesit të punes për shkaqe nga punedhenesi,
- arsimim plotesues, aftesim profesional dhe rikualifikim, perkatesisht kualifikim plotesues, në perputhshmeri me nevojen e punedhenesit dhe
- kohen e afatit të pushimit nga puna.

Në rastet nga paragrafi 1 i ketij neni, të punesuarit i takon kompensim i pages në lartesi të pages së paguar mesatare të tij në tre muajt e fundit, nese me ligj nuk eshte percaktuar ndryshe.

Në pagën nga paragrafi 2 i ketij neni nuk perfshihet kompensimi i pages për pune jashte orarit.

Neni 115-e

Gjate kohes së paaftesise së perkohshme për pune për shkak të semundjes dhe lendimit në perputhshmeri me ligjin, të punesuarit nga neni 115-a të ketij ligji, kanë të drejte kompensimi të pages në lartesi prej:

- 70% për periudhe deri në shtate dite,
- 80% për periudhe deri në 15 dite dhe
- 90% për periudhe deri në 21 dite,

duke filluar nga dita e pare e pushimit mjekesor, nga paga mesatare e paguar neto në tre muajt paraprake.

Në rast të pengeses për pune për shkak të semundjeve profesionale dhe lendimeve në pune, dhenies së gjakut dhe për raste tjera të percaktuara me ligj, kompensimi percaktohet në lartesi prej 100% nga baza e percaktuar në paragrafin 1 të ketij neni.

Neni 115-zh

Të punesuarit nga neni 115-a të ketij ligji kanë të drejte kompensimi të shpenzimeve të lidhura me punen, si vijon:

- medijtë për udhetime zyrtare në vend,
- medijtë për udhetime zyrtare jashtë vendit në perputhshmeri më Dekretin për shpenzime lidhur me udhëtimin zyrtar dhe shperngulje jashtë vendit, që organeve të administratës u pranohen në shpenzime rrjedhese,
- shpenzime për shfrytezimin e automobilit personal për nevoja të punedhënesit në lartesi prej 30% nga cmimi i litrit të karburantit që e shfrytezon automobili për çdo kilometer me urdherudhëtimin dhe
- shpenzime gjate shpernguljes për nevojat e punedhënesit.

Neni 115-z

Lartesia e kompensimeve nga neni 115-zh alinete 1 dhe 4 të ketij ligji, harmonizohet me marreveshje kolektive në nivel të punedhënesit në nivel vjetor. Medijtë për udhëtime zyrtare dhe shtesa për terren, perjashtohen reciprokisht.

Kompensimi për jete të ndare nga familja dhe kompensimi për terren, në perjashtohen reciprokisht.

Medijtë për udhëtim zyrtar llogaritet nga ora e nisjes në udhëtimin zyrtar deri në oren e kthimit me mjetin transportues si vijon:

- medijtë e plote nese udhëtimi zgjat më shume se 12 orë dhe
- 50% nga shuma e medijtës për udhëtim zyrtar që zgjat prej tete deri në 12 orë.

Nese i punesuari në të njejtën dite, një pjese nga koha e punes e kalon në vendin e punes, ndersa një pjese është në udhëtim zyrtar por më pak se tete orë, oret e kaluara në udhëtim zyrtar mbi kohen e plote të punes i llogariten si pune jashtë orarit. Nese gjate kohes së udhëtimit zyrtar mbulohen shpenzimet për ushqim, transport dhe bujtje, paguhet 20% nga shuma e medijtës.

Pas mbarimit të udhëtimit zyrtar, i punesuari detyrohet që në afat prej tri ditësh pune të paraqese llogari për shpenzimet e rruges dhe të tjera.

Me llogarinë për shpenzimet e rruges dhe ditore parashtrohet urdherudhëtimi për transport dhe shpenzime.

Neni 115-x

Gjate kohes së stazhit të praktikantit të të punesuarve nga neni 115-a i ketij ligji, u takon page në shume prej 80% nga paga themelore për vendin e punes për të cilin aftesohet. Praktikantit të punesuar i takojne kompensime dhe shesa të pages për vendin e punes për të cilin aftesohet.

Neni 115-i

Të punesuarit nga neni 115-a i ketij ligji kanë të drejte pushimi me pagese, për shkak të rrethanave personale dhe familjare deri në shtate dite pune gjate vitit, në rastet vijuese:

- për lidhjen e martesës tri dite
- për lidhjen e martesës së femijes dy dite
- për lindjen ose adoptimin e femijes dy dite.

Neni 115-j

Personeli i fluturimit, personeli teknik i aviacionit dhe personeli tjetër profesional, perkatesisht dispeceri i aviacionit dhe koordinatori i fluturimit, kanë të drejte rekreacioni të organizuar shtateditor një here në vit në qendra sportive rekreative për rehabilitim nën kontroll të instruktoreve dhe mjekëve specialiste, në perputhshmeri me planin që e miraton drejtori i Drejtorise.

Personeli i fluturimit ka të drejte kompensimi në lartesi prej pese medijtëve për fluturim provues të realizuar të mjetit fluturues të Drejtorise.

Personeli i fluturimit, personeli teknik i aviacionit dhe personeli tjetër profesional, perkatesisht dispeceri i aviacionit dhe koordinatori i fluturimit, kanë të drejte të kohezgjatjes së shtuar të pushimit vjetor në kohezgjatje prej tri ditësh, për shkak të kushteve specifike të punes, por jo më shume se 26 dite pune.

Neni 115-k

Personelit të fluturimit, i pushon marredhenia e punes në Drejtori në rast se:

1) punetorit me aktvendim të plotfuqishem i ndalohet të kryejë pune të caktuara nga marredhenia e punes ose nese i shqiptohet mase edukuese, mbrojtese ose e sigurimit, për shkak të ciles nuk mund të kryejë pune më gjate se gjashte muaj ose doemos për shkak të mbajtjes së denimit me burg, do të duhet të mungojë nga puna më shume se gjashte muaj;

2) në menyre të perhershme e humb aftesine shendetesore dhe fizike për sherbim ajror dhe/ose aftesine e pergjithshme shendetesore për pune, me ditën e aktvendimit perfundimtar për percaktimin e aftesisë shendetesore dhe fizike;

3) i permbush kushtet për pension në perputhshmeri me ligjin dhe

4) nese i është terhequr leja valide civile e dhene nga Agjencia e Aviacionit Civil.

Personelit teknik të aviacionit dhe personelit tjetër profesional, perkatesisht aviodispecerit dhe koordinorit të fluturimit, u pushon marredhenia e punes në Drejtori në kushte dhe menyre të percaktuara me Ligjin për marredheniet e punes.

Neni 115-ll

Të punesuarit në Drejtori nga neni 115-a i ketij ligji, të cilet me qellim ose pakujdesi të skajshme do të shkaktojnë dëm të mjeteve të Republikes së Maqedonise lidhur me kryerjen e detyrave të punes në Drejtori, janë të detyruar që ta kompensojnë dëmin.

Nese demin e shkaktojnë më shume persona, çdo person është pergjegjes në perpjesetim me demin që e ka shkakuar. Nese nuk mund të konfirmohet pjesa e demit, konsiderohet se të gjithë në menyre të njejte janë pergjegjes, dhe demin e kompensojnë në pjese të njejte.

Nese më shume persona kanë shkakuar dëm me veper penale me paramendim, për demin pergjigjen në menyre solidare.

Llogaridhënesit dhe perdoruesit me mjete materiale dhe pajisje, pergjigjen për demin dhe mjetet që i janë ngarkuar për ruajtje, nese nuk deshmojnë se demin e ka shkakuar personi tjetër ose është shkakuar rastesisht ose si pasoje e fuqisë madhore.

Neni 115-l

Për pergjegjesine materiale me aktvendim vendos drejtori i Drejtorise pas procedures së zbatuar nga komisionit për vertetimin e pergjegjesise materiale që e formon drejtori i Drejtorise.

Komisioni nga paragrafi 1 i ketij neni perbehet nga kryetari, dy anetare dhe zevendesit e tyre. Për percaktimin e pergjegjesise materiale të personelit të fluturimit, perkatesisht aviodispecerit dhe koordinatorit të fluturimit komisioni formohet nga radhet e personelit të fluturimit dhe nga ekspertet financiare të Drejtorise.

Në punen e komisionit nga paragrafi 1 i ketij neni, mund të marre pjese edhe anetari i jashtem që eshte ekspert nga sfera adekuate.

Komisioni nga paragrafi 1 i ketij neni, percakton ekzistim të pergjegjesise materiale për demin, lartesine e tij, rrethanat në të cilat eshte shkaktuar, kush e ka shkaktuar dhe kush duhet ta kompensoje demin, ose konstaton se jane plotesuar kushtet për nderprerje të procedures, perkatesisht lirim nga detyrimi që teresisht ose pjeserisht të kompensohet demin nga shkaqe të arsyeshme dhe i ofron propozim drejtorit.

Neni 115-m

Procedura për vertetimin e pergjegjesise materiale nderpritet në rastet kur:

- do të vertetohet se nuk ka dëm ose pergjegjesi të personit të paraqitur,

- personi do ta pranoje dhe kompensoje demin gjate rrjedhes së procedures dhe

- kryeresi do të mbetet i panjohur dhe ndodh vdekja e kryeresit.

Si shkaqe të arsyeshme nga neni 115-l paragrafi 4 i ketij ligji, konsiderohen rastet kur:

- demi nuk eshte shkaktuar me qellim,

- demi eshte shkaktuar gjate kryerjes së trajnimit ose ushtrimit në kushte të keqija kohore,

- demi eshte shkaktuar për shkak të mosekzistimit të kushteve për instalim të pajisjes në menyre adekuate me të percaktuarat,

- demi eshte shkaktuar në rrethana që nuk do të mund të shmangen ose

- nese me pagesen e kompensimit të demit kercenohet ekzistenca e të punesuarve në Drejtorine nga neni 115-a i ketij ligji.

Kunder aktvendimit nga neni 115-l paragrafi 1 i ketij ligji personeli i fluturimit, personeli teknik i aviacionit dhe personeli tjeter profesional, perkatesisht aviodispeceri dhe koordinatori i fluturimit kane të drejte ankese në komisionin e shkalles së dyte të Qeverise së Republikës së Maqedonise nga sfera e marredhenieve të punes, në afat prej tete ditesh nga dita e pranimit të aktvendimit.

Menyren e vertetimit të pergjegjesise materiale e percakton drejtori i Drejtorise.

Neni 115-n

Të punesuarit në Drejtori nga neni 115-a i ketij ligji, jane pergjegjes për shkëljen e disiplines së punes.

Dispozitat e Ligjit për nepunes shteterore që kane të bejne me pergjegjesine disiplinore, në menyre adekuate zbatohen edhe për të punesuarit në Drejtori nga neni 115-a i ketij ligji.

Neni 115-nj

Për pergjegjesine disiplinore me aktvendim vendos drejtori i Drejtorise pas procedures së zbatuar nga komisioni për vertetimin e pergjegjesise disiplinore, që e formon drejtori i Drejtorise.

Komisioni nga paragrafi 1 i ketij neni, perbehet nga kryetari, dy anetare dhe zevendesit e tyre.

Komisioni nga paragrafi 1 i ketij neni, e verteton ekzistimin e pergjegjesise disiplinore, rrethanat në të cilat eshte shkaktuar dhe jep propozim për ngritje të procedures disiplinore te drejtorit.

Kunder aktvendimit nga paragrafi 1 i ketij neni, të punesuarit në Drejtori nga neni 115-a i ketij ligji, kane të drejte ankese deri në komisionin e shkalles së dyte të Qeverise së Republikës së Maqedonise nga sfera e marredhenieve të punes, në afat prej tete ditesh nga pranimit i aktvendimit.

Menyren e vertetimit të pergjegjesise materiale e percakton drejtori i Drejtorise.”

Neni 6

Pas nenit 139 shtohen tre nene të reja 139-a, 139-b dhe 139-v, si vijojne:

“Neni 139-a

Në proceduren për realizimin e mbiqeqrjes inspektuese do të zbatohen dispozitat e Ligjit për mbiqeqrje inspektuese, nese me kete ligj nuk eshte rregulluar ndryshe.

Neni 139-b

Gjate realizimit të mbiqeqrjes inspektuese, në perputhshmeri me ligjin, inspektori ka për detyre:

- 1) të veproje sipas iniciativave për ngritje të procedures inspektuese dhe për kete ta njoftoje parashtresin e iniciativës;

- 2) ta njoftoje personin pergjegjes të subjektit të mbiqeqrjes për fillimin e

realizimit të mbiqeqrjes inspektuese, pervec nese me ligj nuk eshte percaktuar ndryshe ose nese me njoftimin e tille do të zvogelohet efikasiteti i mbiqeqrjes, ose për shkak të mbrojtjes së interesit publik, jetes dhe shendetit të njerezve dhe prone;

- 3) të legjitimohet para subjektit të mbiqeqrjes, perkatesisht para personit pergjegjes ose personit tjeter të autorizuar të subjektit të mbiqeqrjes;

- 4) të perpiloje procesverbal për mbiqeqrjen e realizuar inspektuese;

- 5) ta ruaje fshehtesine e informatave të klasifikuara;

- 6) të veproje ligjerisht, në kohe dhe në perputhshmeri me Kodeksin etik të

nepunesve shteterore dhe Kodeksin etik të sherbimit inspektues dhe

- 7) ta njoftoje personin pergjegjes të subjektit të mbiqeqrjes për bazen ligjore për realizimin e mbiqeqrjes.

Neni 139-v

Në perputhshmeri me ligjin, për menjanimin e parregullsive të konstatuara, inspektori ka të drejte dhe detyrim që subjektit të mbiqeqrjes:

- 1) t'i tregojë për parregullsitet e konstatuara dhe të caktoj afat për menjanimin e tyre;

- 2) t'i urdheroje të ndermarre masa dhe aktivitete adekuate në afat të cilin do ta percaktojë inspektori dhe

- 3) t'i paraqese kerkese për ngritje të procedures kundervajtese.”

Neni 7

Në nenin 140 paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

“Inspektori për mbrojtje dhe shpetim mund të jete person me arsim të larte me shkalle të kryer VII-1 të arsimit ose 180 deri në 300 kredi të fituara sipas SETK-ut me së paku gjashte vjet pervoje pune në mbrojtje dhe shpetim, nga të cilet së paku dy vjet në sherbim shteteror.”

Neni 8

Pas nenit 140 shtohen dy nene të reja 140-a dhe 140-b, si vijojne:

"Neni 140-a

Nese gjate realizimit të mbikeqyrjes inspektuese inspektori për mbrojtje dhe shpëtim konstaton se për here të pare është kryer kundervajtje nga nenet 75 paragrafet 1 dhe 2 dhe 79 paragrafi 1 të këtij ligji, detyrohet që të perpiloje procesverbal në të cilin do ta percaktojë parregullsine e kryer me sugjerim menjanimi të parregullsise në afat prej tete ditësh nga dita e pranimit të procesverbalit dhe me dorezimin e njehershëm të fteses për realizimin e edukimit të subjekteve nga nenet 75 paragrafet 1 dhe 2 dhe 79 paragrafi 1 të këtij ligji, ku është percaktuar parregullsia gjate realizimit të mbikeqyrjes inspektuese.

Formen dhe permbajtjen e fteses për edukim, si dhe menyren e realizimit të edukimit, i percakton drejtori i Drejtorise.

Edukimin e organizon dhe e realizon Drejtoria, në afat jo më të gjatë se tete dite nga dita e realizimit të mbikeqyrjes inspektuese.

Edukimi mund të realizohet për më shumë parregullsi të percaktuara të njëjta ose të ngjashme për një ose më shumë subjekte.

Nese në terminin e caktuar subjektet nga nenet 75 paragrafet 1 dhe 2 dhe 79 paragrafi 1 të këtij ligji për të cilat realizohet edukimi nuk paraqiten në edukim, do të konsiderohet se edukimi nuk është realizuar.

Nese në terminin e caktuar subjektet nga nenet 75 paragrafet 1 dhe 2 dhe 79 paragrafi 1 të këtij ligji për të cilat realizohet edukimi paraqiten në edukimin e caktuar dhe të njëjtin e mbarojnë, do të konsiderohet se janë edukuar lidhur me parregullsine e konstatuar.

Nese inspektori për mbrojtje dhe shpëtim gjate realizimit të mbikeqyrjes kontrolluese konstaton se janë menjëherë parregullsite e konstatuara, miraton konkluzion me të cilin e ndërpre procedurën e mbikeqyrjes inspektuese.

Nese inspektori për mbrojtje dhe shpëtim gjate realizimit të mbikeqyrjes inspektuese konstaton se nuk janë menjëherë parregullsite e konstatuara, paraqet kërkesë për ngritje të procedurës kundervajtëse në Komisionin për Kundervajtje.

Drejtorja mban evidence për realizimin e edukimit, në menyre të percaktuar nga drejtori i Drejtorise.

Neni 140-b

Drejtorja për mbikeqyrjet e realizuara inspektuese peripilon raporte tremujore, që publikohen në internet faqen e Drejtorise, në pasqyre të unifikuar tremujore."

Neni 9

Në nenin 141 pas fjaleve: "të autorizuar" shtohen kater aline të reja 1, 2, 3 dhe 4, si vijojnë:

"- të veproje sipas iniciativave për ngritje të procedurës inspektuese dhe për kete ta njoftojë parashtruesin e iniciativës,

- ta njoftojë personin përgjegjes të subjektit të mbikeqyrjes për fillimin e realizimit të mbikeqyrjes inspektuese, pervec nese me ligj nuk është percaktuar ndryshe ose nese me njoftimin e tille do të zvogelohet efikasiteti i mbikeqyrjes, ose për shkak të mbrojtjes së interesit publik, jetes dhe shendetit të njerezve dhe prones,

- të perpiloje procesverbal për mbikeqyrjen e realizuar inspektuese;

- ta njoftojë personin përgjegjes të subjektit të mbikeqyrjes për bazen ligjore për realizimin e mbikeqyrjes;"

Alinete 1 dhe 2 behen aline 5 dhe 6.

Neni 10

Pas nenit 141-e shtohen dy nene te reja 141-zh dhe 141-z, si vijojnë:

"Neni 141-zh

Kunder aktvendimit nga nenet 141-g dhe 141-d të këtij ligji, mund të paraqitet ankese në afat prej tete ditësh nga pranimit i aktvendimit. Për ankesën vendos komisioni i shkallës së dyte i Qeverise së Republikës së Maqedonise, nga sfera e marrëdhënieve të punes.

Neni 141-z

Komisioni për Kundervajtje nga neni 155-a i këtij ligji detyrohet që menjëherë, e më së voni në afat prej pese ditësh nga dita e paraqitjes t'i marre në shqyrtim kërkesat e inspektoreve për mbrojtje dhe shpëtim."

Neni 11

Në nenin 142 paragrafi 4 ndryshohet si vijon:

"Drejtori i Drejtorise miraton program vjetor për punen e Inspektorit të përgjithshëm, më së voni deri më 31 janar për vitin rrjedhes."

Neni 12

Në nenin 151 paragrafi 1 shuma "100" zevendesohet me shumen "500", ndersa shuma "500" zevendesohet me shumen "1 000".

Neni 13

Në nenin 152 paragrafi 1 shuma "500" zevendesohet me shumen "1 000", ndersa shuma "1 000" zevendesohet me shumen "2 000".

Neni 14

Pas nenit 154 shtohet nen i ri 154-a, si vijon:

"Neni 154-a

Gjoke në shume prej 3000 deri në 5000 euro në kundervlere me denare, do t'i shqiptohet për kundervajtje funksionarit që udheheq me organin perkatesisht personit udheheqes të organit, nese nuk veprojnë në perputhshmeri me nenin 70 paragrafi 2 të këtij ligji."

Neni 15

Në nenin 155-b paragrafi 2 alineja 4 shlyhet.

Neni 16

Në nenin 165 numri "12" zevendesohet me numrin "tre".

DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 17

Dispozitat e neneve 6, 7, 8, 9, 10 dhe 11 të këtij ligji, do të fillojnë të zbatohen me fillimin e zbatimit të Ligjit për mbikeqyrje inspektuese.

Neni 18

Aktet për sistematizim dhe organizim të brendshëm të Drejtorise, do të harmonizohen në afat prej 60 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 19

Inspektoret e punësuar për mbrojtje dhe shpëtim në Drejtori që nuk i plotesojnë kushtet e vecanta të percaktuara në kete ligj, detyrohen që në afat prej kater vitësh t'i plotesojnë kushtet e vecanta të percaktuara, në të kunderten u pushon marrëdhënia e punes si inspektor për mbrojtje dhe shpëtim.

Neni 20

Aktet nenligjore nga neni 8 i këtij ligji, drejtori i Drejtorise do t'i miratoje në afat prej 15 ditësh nga hyrja në fuqi e këtij ligji.

Neni 21

Autorizohet Komisioni Juridik Ligjvenes i Kuvendit të Republikës së Maqedonise, që të percaktoj tekst të spastruar të Ligjit për mbrojtje dhe shpëtim.

Neni 22

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

415.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија, издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита на културното наследство, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 февруари 2011 година.

Бр. 07-849/1
10 февруари 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Член 1

Во Законот за заштита на културното наследство („Службен весник на Република Македонија“ број 20/2004 и 115/2007), во членот 87 став (4) бројот „15“ се заменува со зборот „осум“.

Член 2

Во членот 167 по ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

„(2) Инспекторот, работите на инспекцискиот надзор ги врши во посебна организациона единица во рамките на Управата.“

Ставот (2) кој станува став (3) се менува и гласи:

„(3) Инспектор може да биде лице кое покрај општите услови за засновање работен однос на државен службеник определени со Законот за државните службеници и Законот за инспекцискиот надзор, има завршено правен, економски, архитектонски, градежен или филозофски факултет и работно искуство во областа на заштитата на културното наследство од најмалку четири години.“

По ставот (2) кој станува став (3) се додаваат два нови става (4) и (5), кои гласат:

„(4) Главен инспектор може да биде лице кое ги исполнува општите услови за засновање работен однос на државен службеник определени со Законот за државните службеници и Законот за инспекцискиот над-

зор, има завршено правен, економски, архитектонски, градежен или филозофски факултет и работно искуство во областа на заштитата на културното наследство од најмалку пет години од кои три години како инспектор.“

(5) Директорот на Управата донесува годишна програма за работа на организационата единица за вршење на инспекциски надзор на Управата до 31 декември во тековната година за наредната година.“

Ставот (3) станува став (6).

По ставот (4) кој станува став (7) се додава нов став (8), кој гласи:

„(8) Во постапката при вршење на инспекциски надзор ќе се применуваат одредбите од Законот за општата управна постапка и Законот за инспекцискиот надзор, доколку со овој закон поинаку не е уредено.“

Член 3

Во членот 168 став (1) точка 3 по зборот: „неправилности“ се додаваат зборовите: „во рок од најмногу 30 дена од денот на донесувањето на решението на инспекторот“.

Точката 5 се брише.

Во точката 8 сврзникот „и“ се брише и се додаваат зборовите: „во случаите утврдени во членовите 59 став (1) точки 1, 2, 3, 4, 5, 6 и 7, 63, 65 став (1) точки 2 и 3 и став (2) точка 1, 77, 92 ставови (1) и (2), 93 став (1) точки 1, 2 и 3 и став (3), 94 став (2) точки 1, 3 и 4, 95 став (3), 99 и 129 од овој закон“.

Член 4

Насловот на членот 169 и членот 169 се менуваат и гласат:

„Чување на привремено одземените предмети

Член 169

Привремено одземените предмети се чуваат во посебна просторија во Управата, определена за чување на привремено одземените предмети, која е соодветно просторно и технички обезбедена за чување на предметите.“

Член 5

Членот 170 се брише.

Член 6

Насловот на членот 171 и членот 171 се менуваат и гласат:

„Правно средство

Член 171

(1) По жалбата на решението на инспекторот одлучува посебна комисија составена од двајца членови и претседател, именувани од директорот на Управата.

(2) Претседателот на комисијата е од редот на раководните државни службеници во Управата, со звање раководител на сектор и со завршен правен, економски, архитектонски, градежен или филозофски факултет, а двајцата членови се со правен, економски, архитектонски, градежен или филозофски факултет, со звање не помало од звањето советник, кои не се вклучени во вршењето на инспекцискиот надзор.

(3) Комисијата одлучува во рок од 15 дена од денот на приемот на жалбата.“

Член 7

По членот 171 се додаваат три нови члена 171-а, 171-б и 171-в, кои гласат:

„Координиран инспекциски надзор од страна на повеќе инспекциски служби

Член 171-а

Инспекциски надзор може да се врши истовремено од страна на повеќе инспекциски служби во следниве случаи:

- кога тоа е неопходно заради запирање на работите на градење кои се изведуваат само со издадено претходно заштитно-конзерваторско одобрение или ако изведувачот на работите постапува спротивно на издаденото конзерваторско одобрение, односно конзерваторскиот проект и

- ако тоа е неопходно заради привремено запирање на изведувањето на работите на непосредна заштита, до обезбедување на условите за нивно правилно изведување или ако изведувачот на работите не ги извршува стручните налози на комисијата, односно овластеното лице за вршење на конзерваторски надзор и ако со изведување на работите се нанесува штета или се предизвикува опасност на заштитеното добро.

Укажување со покана за едукација

Член 171-б

(1) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот утврди дека е сторена неправилност која согласно со овој закон е пропишана како прекршок од членот 174 на овој закон, инспекторот е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на лицето или субјектот каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

(2) Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот за култура.

(3) Едукацијата ја организира и спроведува Министерството за култура, во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

(4) Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за еден или за повеќе субјекти.

(5) Доколку во закажаниот термин лицето или субјектот над кој се спроведува едукација не се јави на едукацијата, ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

(6) Доколку лицето или субјектот над кој се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и истата ја заврши, ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

(7) Доколку инспекторот при спроведување на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекциски надзор.

(8) Доколку инспекторот при спроведување на контролниот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, поднесува барање за поведување прекршочна постапка пред прекршочната комисија.

(9) Управата води евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот за култура.

Квартален извештај

Член 171-в

Управата за извршените контроли изготвува квартални извештаи и ги објавува на веб страницата на Управата на унифициран квартален преглед.“

Член 8

Во членот 172 став (1) износите „6.000 до 8.000“ се заменуваат со износите „3.000 до 4.000“.

Во точката 8 по зборот „одобрение“ се додаваат зборовите: „или ги изведува работите спротивно на издаденото конзерваторско одобрение“.

Во ставот (2) износите „1.500 до 2.000“ се заменуваат со износите „700 до 1.000“.

Во ставот (3) износите „3.000 до 4.000“ се заменуваат со износите „1.500 до „2.000“.

Во ставот (4) износите „800 до 1.000“ се заменуваат со износите „400 до 500“.

Член 9

Во членот 173 став (1) износите „4.000 до 5.000“ се заменуваат со износите „2.000 до 2.500“.

Во ставот (2) износите „1.000 до 1.500“ се заменуваат со износите „500 до 700“.

Во ставот (3) износите „1.500 до 3.000“ се заменуваат со износите „700 до 1.500“.

Член 10

Во членот 174 став (1) износот „2.000“ се заменува со износот „700“.

Во ставот (2) износот „1.000“ се заменува со износот „700“.

Во ставот (3) износот „1.300“ се заменува со износот „700“.

Член 11

Во членот 174-б став (1) зборовите: „органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на културата“ се заменуваат со зборот: „Управата“.

Во ставот (2) зборовите: „министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на културата“ се заменуваат со зборовите: „директорот на Управата“.

Во ставот (3) зборовите: „органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на културата“ се заменуваат со зборот: „Управата“.

Во ставот (8) зборовите: „министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на културата“ се заменуваат со зборовите: „директорот на Управата“.

Член 12

Во членот 174-в ставови (2) и (7) зборовите: „министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на културата“ се заменуваат со зборовите: „директорот на Управата“.

Член 13

Во членот 174-г став (2) зборовите: „Кога сторителот на прекршокот е согласен за поведување на постапка за порамнување, а инспекторот“ се заменуваат со зборот: „Инспекторот“.

Ставот (4) се менува и гласи:

„Инспекторот во постапката за порамнување на сторителот на прекршокот му дава платен налог.“

Ставот (5) се менува и гласи:

„Се смета дека сторителот на прекршокот со потпи-сот на приемот на платниот налог се согласува да ја плати глобата.“

Член 14

Подзаконските акти кои се предвидени со овој за-кон, ќе се донесат во рок од 15 дена од денот на влегу-вањето во сила на овој закон.

Член 15

Постапките за инспекциски надзор започнати пред денот на влегувањето во сила на овој закон ќе се завр-шат според одредбите на законот кој бил во примена на денот на започнувањето на надзорот.

Член 16

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Маке-донија“, освен одредбите од членовите 2, 3, 4, 5, 6 и 7 на овој закон кои ќе започнат да се применуваат од 1 април 2011 година.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR MBROJTJEN E TRASHEGIMISE KULTURORE

Neni 1

Në Ligjin për mbrojtjen e trashëgimise kulturore ("Ga-zeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 20/2004 dhe 115/2007), në nenin 87 paragrafi (4) numri "15" zeven-desohet me fjalën "tete".

Neni 2

Në nenin 167 pas paragrafit (1) shtohet paragraf i ri (2), si vijon:

"(2) Inspektori, punet e mbiqyrjes inspektuese i kr-yen në njësi të vecante organizative në kuader të Drejtorise."

Paragrafi (2) që behet paragraf (3) ndryshohet si vijon:

"(3) Inspektor mund të jete personi që pervec kushteve të pergjithshme për themelim të marrëdhënies së punes të nepunesit shtetëror të percaktuara me Ligjin për nepunes shtetëror dhe Ligjin për mbiqyrje inspektuese, ka të kryer fakultet juridik, ekonomik, të arkitektures, ndertimtarise ose filozofik dhe përvije pune në sferen e mbrojtjes së trashëgimise kulturore së paku kater vite."

Pas paragrafit (2) që behet paragraf (3) shtohen dy pa-ragrafe të rinj (4) dhe (5), si vijojne:

"(4) Inspektor kryesor mund të jete personi që pervec kushteve të pergjithshme për themelim të marrëdhënies së punes të nepunesit shtetëror të percaktuar me Ligjin për ne-punes shtetëror dhe Ligjin për mbiqyrje inspektuese, ka të kryer fakultet juridik, ekonomik, të arkitektures, ndertimtarise ose filozofik dhe përvije pune në sferen e mbrojtjes së trashëgimise kulturore së paku pese vite, nga të cilat tre vite si inspektor.

(5) Drejtori i Drejtorise miraton Program vjetor për pu-ne të njesise organizative për kryerjen e mbiqyrjes inspe-ktuese të Drejtorise, deri më 31 dhjetor në vitin rrjedhes për vitin vijues".

Paragrafi (3) behet paragraf (6).

Pas paragrafit (4) që behet paragraf 7 shtohet paragraf i ri (8), si vijon:

"(8) Në proceduren gjate kryerjes së mbiqyrjes inspe-ktuese, do të zbatohen dispozitat e Ligji për proceduren e pergjithshme administrative dhe Ligjit për mbiqyrje ins-pektuese, nese me kete ligj nuk eshte rregulluar ndryshe".

Neni 3

Në nenin 168 paragrafi (1) në piken 3 pas fjales "parre-gullsi" shtohen fjalet: në afat prej së paku 30 ditesh nga di-ta e miratimit të aktvendimit të inspektorit".

Pika 5 fshihet.

Në piken 8 lidheza "dhe" shlyhet dhe shtohen fjalet: "në rastet e percaktuara në nenet 59 paragrafi (1) pikat 1, 2, 3, 4, 5, 6 dhe 7, 63, 65 paragrafi (1) pikat 2 dhe 3 dhe pa-ragrafi (2) pika 1, 77, 92 paragrafet (1) dhe (2), 93 paragra-fi (1) pikat 1, 2, 3 dhe paragrafi (3), 94 paragrafi (2) pikat 1, 3 dhe 4, 95 paragrafi (3), 99 dhe 129 të ketij ligji".

Neni 4

Titulli i nenit 169 dhe neni 169 ndryshohen si vijojne:

"Ruajtja e sendeve të marra perkohesisht

Neni 169

Sendet e marra perkohesisht ruhen në lokal të vecante në Drejtori, të percaktuar për ruajtjen e sendeve të marra perkohesisht, që eshte i siguruar në menyre perkatese hape-sinore dhe teknike për ruajtjen e sendeve."

Neni 5

Neni 170 fshihet.

Neni 6

Titulli i nenit 171 dhe neni 171 ndryshohen si vijojne:

"Mjeti juridik

Neni 171

(1) Për ankesen ndaj aktvendimit të inspektorit, vendos Komision i vecante i perbere nga dy anetare dhe kryetari, të emeruar nga drejtori i Drejtorise.

(2) Kryetari i Komisionit eshte nga radhet e nepunesve udheheqes shtetërorë në Drejtori, me titull Udheheqes i Se-ktorit me fakultet të kryer juridik, ekonomik, të arkitektu-res, ndertimtarise ose filozofik, me titull jo më të ulet se ti-tulli keshilltar, që nuk jane të perfshire në kryerjen e mbi-qyrjes inspektuese.

(3) Komisioni vendos në afat prej 15 ditesh nga dita e pranimi të ankeses."

Neni 7

Pas nenit 171 shtohen tre nene të reja 171 – a, 171 - b dhe 171-v, si vijojne:

"Mbiqyrja e koordinuar inspektuese nga më teper sherbi-me inspektuese

Neni 171-a

Mbiqyrja inspektuese mund të kryhet njekohesisht nga më teper sherbime inspektuese, në keto raste:

- kur kjo eshte e domosdoshme për arsye të ndalimit të puneve të ndertimit që realizohen vetem me lejen për mbrojtje konservim të leshuar paraprakisht, ose nese reali-zuesi i puneve vepron në kundërshtim me lejen e leshuar për konservim, perkatesisht projektit për konservim dhe

- nese kjo eshte e domosdoshme për arsye të ndalimit të perkohshem të realizimit të puneve të mbrojtjes së drejtper-sdrejti, deri në sigurimin e kushteve për realizimin e tyre

të rregullt ose nese realizuesi i puneve nuk i kryen urdhëresat profesionale të Komisionit, perkatesisht personit të autorizuar për kryerjen e mbikeqyrjes së konservimit dhe nese me realizimin e puneve i shkaktohet dëm ose rrezik të mires së mbrojtur.

Sugjerimi me ftese për edukim

Neni 171-b

(1) Nese gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese, inspektori verteton se eshte kryer parregullsi që në pajtim me kete ligj eshte percaktuar si kundervajtje nga neni 174 i ketij ligji, inspektori detyrohet që të perpiloje procesverbal në të cilin do të konstatohet parregullsia e kryer me sugjerim për menjanimin e parregullsisë së percaktuar në afat prej tete ditesh dhe dergimin e njekohshem të fteses për realizimin e edukimit të personit ose subjektit ku eshte e percaktuar parregullsia gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese.

(2) Formen dhe permbajtjen e fteses për edukim, si dhe menyren e realizimit të edukimit, i percakton ministri i Kultures.

(3) Edukimin e organizon dhe realizon Ministria e Kultures, në afat jo më gjate se tete dite nga dita e realizimit të mbikeqyrjes inspektuese.

(4) Edukimi mund të realizohet për më shume parregullsi të vertetuara të njejta të ose të njellojta, për një ose më teper subjekte.

(5) Nese në terminin e caktuar personi ose subjekti për të cilin realizohet edukata nuk u paraqitet në edukim, do të konsiderohet se edukimi eshte realizuar.

(6) Nese personi ose subjekti për të cilin realizohet edukimi paraqitet në edukimin e caktuar dhe të njejten e kryen, do të konsiderohet se eshte edukuar lidhur me parregullsinë e percaktuar.

(7) Nese inspektori gjate realizimit të mbikeqyrjes kontrolluese verteton se jane menjanuar parregullsite e percaktuara nga paragrafi (1) i ketij neni, miraton konkluzion me të cilin nderpritet procedura e mbikeqyrjes inspektuese.

(8) Nese inspektori gjate realizimit të mbikeqyrjes kontrolluese verteton se nuk jane menjanuar parregullsite e percaktuara nga paragrafi (1) i ketij neni, parashtron kerkesë për ngritjen e procedures për kundervajtje në Komisionin për Kundervajtes.

(9) Drejtoria mban evidence për edukimin e realizuar në menyre të percaktuar nga ministri i Kultures.

Raporti tremujor

Neni 171-v

Drejtoria për kontrollimet e kryera pergatit raporte tremujore dhe i publikon në ueb faqen e Drejtorise në pasqyre të unifikuar tremujore."

Neni 8

Në nenin 172 paragrafi (1) shumat: "6 000 deri më 8 000", zevendesohen me shumat: "3 000 deri më 4 000".

Në piken 8 pas fjales "leje" shtohen fjalet: "ose i realizon punet në kundershtim me lejen e leshuar për konservim".

Në paragrafin (2) shumat: "1 500 deri në 2 000" zevendesohen me shumat: "700 deri në 1 000".

Në paragrafin (3) shumat: "3 000 deri në 4 000" zevendesohen me shumat: "1 500 deri në 2 000".

Në paragrafin (4) shumat: "800 deri në 1 000" zevendesohen me shumat: "400 deri në 500".

Neni 9

Në nenin 173 paragrafi (1) shumat: "4 000 deri në 5000", zevendesohen me shumat: "2 000 deri në 2 500".

Në paragrafin (2) shumat: "1 000 deri në 1 500" zevendesohen me shumat: "500 deri në 700".

Në paragrafin (3) shumat: "1 500 deri në 3 000" zevendesohen me shumat: "700 deri në 1 500".

Neni 10

Në nenin 174 paragrafi (1) shuma "2 000", zevendesohet me shumen "700".

Në paragrafin (2) shuma "1 000", zevendesohet me shumen "700".

Në paragrafin (3) shuma "1 300", zevendesohet me shumen "700".

Neni 11

Në nenin 174-b paragrafi (1) fjalet: "organi i administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e kultures" zevendesohen me fjalën "Drejtoria".

Në paragrafin (2) fjalet: "ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetente për kryerjen e puneve nga sfera e kultures" zevendesohen me fjalet: "drejtor i Drejtorise".

Në paragrafin (3) fjalet: "organi i administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e kultures" zevendesohen me fjalën "Drejtoria".

Në paragrafin (8) fjalet: "ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e kultures" zevendesohen me fjalet: "drejtor i Drejtorise".

Neni 12

Në nenin 174-v paragrafi (2) dhe (7) fjalet: "ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e kultures" zevendesohen me fjalet: "drejtor i Drejtorise".

Neni 13

Në nenin 174-g paragrafi (2) fjalet: "Kur kryeresi i kundervajtjes pajtohet për ngritjen e procedures së barazimit, ndersa inspektori" zevendesohen me fjalën "Inspektori".

Paragrafi (4) ndryshohet si vijon:

"Inspektori në procedure e barazimit, kryeresit të kundervajtjesit i jep urdherpagese".

Paragrafi (5) ndryshohet si vijon:

"Konsiderohet se kryeresi i kundervajtjes me nenshkrimin e pranimet të urdherpageses, pajtohet ta paguaje gjoben."

Neni 14

Dispozitat nenligjore që jane parapare me kete ligj, do të miratohen në afat prej 15 ditesh nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

Neni 15

Procedurat për mbikeqyrje inspektuese të filluara para dites së hyrjes në fuqi të ketij ligji, do të perfundojne sipas dispozitave të ligjit që ka qene në zbatim në ditën e fillimit të mbikeqyrjes.

Neni 16

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise", pervec dispozitave nga nenet 2, 3, 4, 5, 6 dhe 7 të ketij ligji që do të fillojne të zbatohen nga 1 prilli 2011.

416.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРИВАТИЗАЦИЈА И ЗАКУП НА ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за приватизација и закуп на градежно земјиште во државна сопственост,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 февруари 2011 година.

Бр. 07-850/1
10 февруари 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРИВАТИЗАЦИЈА И ЗАКУП НА ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ

Член 1

Во Законот за приватизација и закуп на градежно земјиште во државна сопственост ("Службен весник на Република Македонија" број 4/2005, 13/2007, 165/2008 и 146/2009), во членот 13 ставот (3) се менува и гласи:

„Делот од надоместокот што го плаќа секој од етажните сопственици од ставот 2 на овој член се определува сразмерно на бројот на посебните делови од зградата спрема вкупната површина на земјиштето предмет на приватизација, при што се воспоставуваат односи меѓу етажните сопственици кои произлегуваат од правната содржина на правото на заедничка сопственост на градежно изградено земјиште согласно со Законот за градежно земјиште и Законот за сопственост и други стварни права. Надоместокот за секој етажен сопственик се пресметува на начин што вкупната површина на земјиштето предмет на приватизација се дели со бројот на посебните делови од зградата и се множи со висината на надоместокот по метар квадратен утврден според соодветната намена согласно со Уредбата за висина на надоместокот за приватизација на градежното земјиште што се приватизира, начинот и постапката за наплата на надоместокот за приватизација на градежно земјиште. Бројот на посебни делови од зграда се утврдува од страна на органот на државната управа надлежен за имотнотправните работи со увид на самото место.“

Ставот (4) станува став (5).

Член 2

Во членот 14 по ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) Градежното земјиште на кое право на користење имаат лицата од членот 2 точка 7 на овој закон, а за кое градежната парцела не е дефинирана со актот за

урбанистичко планирање со кој се утврдува градежната парцела, правото на приватизација може да го остварат во рамките на стекнатото право на користење.“

Ставовите (4), (5) и (6) стануваат ставови (5), (6) и (7).

Член 3

Членот 27 се менува и гласи:

„Барањето за приватизација од членот 26 на овој закон може да се поднесе до 31 декември 2012 година.“

Член 4

Во членот 28 став (3) алинеја 2 на крајот од реченицата по запирката се додаваат зборовите: „само во случаите кога се бара приватизација без обврска за плаќање на надоместок“.

Во ставот (3) алинејата 4 се брише.

Во ставот (4) по зборот „примерока“ точката се брише и се додаваат зборовите: „од кои едното барање со прилозите во оригинал, а второто барање со прилозите во фотокопии“.

Член 5

Започнатите постапки за приватизација на градежно земјиште во државна сопственост до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе продолжат според одредбите од овој закон.

Член 6

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR PRIVATIZIM DHE QIRA TË TOKËS NDËRTIMORE NË PRONËSI SHITETËRORE

Neni 1

Në Ligjin për privatizim dhe qira të tokës ndërtimore në pronësi shtetërore ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 4/2005, 13/2007, 165/2008 dhe 146/2009), në nenin 13 paragrafi 3 ndryshohet si vijon:

"Pjesa e kompensimit që e paguan secili prej pronarëve të kateve nga paragrafi (2) i këtij neni, përcaktohet proporcionalisht me numrin e pjesëve të veçanta të ndërtësës ndaj sipërfaqes së përgjithshme të tokës lëndë e privatizimit, me ç'rast vendosen marrëdhënie ndërmjet pronarëve të kateve, që dalin nga përmbajtja juridike e të drejtës së pronësisë së përbashkët të tokës së ndërtuar me ndërtim, në pajtim me Ligjin për tokë ndërtimore dhe me Ligjin për pronësi dhe të drejta tjera reale. Kompensimi për çdo pronar të katit llogaritet në mënyrën që sipërfaqja e përgjithshme e tokës lëndë e privatizimit, pjesëtohet me numrin e pjesëve të veçanta të ndërtësës dhe shumëzohet me lartësinë e kompensimit për metër katror të përcaktuar sipas dedikimit përkatës në pajtim me Dekretin për lartësinë e kompensimit për privatizim të tokës ndërtimore që privatizohet, mënyrën dhe procedurën e arkëtimit të kompensimit për privatizim të tokës ndërtimore. Numri i pjesëve të veçanta të ndërtësës përcaktohet nga ana e organit të administratës shtetërore, kompetent për punët pronësore juridike me inspektim në vendin e ngjarjes."

Paragrafi (4) bëhet paragraf (5).

Neni 2

Në nenin 14 pas paragrafit 3 shtohet paragraf i ri (4), si vijon:

"(4) Toka ndërtimore në të cilën të drejtë shfrytëzimi kanë personat nga neni 2 pika 7 e këtij ligji, e për të cilën parcela ndërtimore nuk është definuar me aktin për planifikim urbanistik me të cilin përcaktohet parcela ndërtimore, të drejtën e privatizimit mund ta realizojnë në kuadër të së drejtës së fituar për shfrytëzim."

Paragrafët (4), (5) dhe (6) bëhen paragrafë (6), (7) dhe (7).

Neni 3

Neni 27 ndryshohet si vijon:

"Kërkesa për privatizim nga neni 26 i këtij ligji, mund të parashtrohet deri më 31 dhjetor 2012."

Neni 4

Në nenin 28 paragrafi (3) alineja 2 në fund të fjalisë, pas presjes shtohen fjalët: "vetëm në rastet kur kërkohet privatizim pa detyrim për pagesë të kompensimit".

Në paragrafin (4) alineja 4 shlyhet.

Në paragrafin (4) pas fjalës "ekzemplarë" pika shlyhet dhe shtohen fjalët: "prej të cilave njëra kërkesë me shtojcat në origjinal, ndërsa kërkesa tjetër me shtojcat në fotokopje".

Neni 5

Procedurat e filluara për privatizim të tokës ndërtimore në pronësi shtetërore deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji do të vazhdojnë sipas dispozitave të këtij ligji.

Neni 6

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

417.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија, издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ГАРАНЦИЈА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА НА ОБВРСКИТЕ ПО ДОГОВОРОТ ЗА ЗАЕМ, НАМЕНЕТ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОЕКТОТ „ГЛАВЕН ТРАНСПОРТЕН СИСТЕМ ОД ПК БРОД ГНЕОТИНО ДО СУВОДОЛ – ЛОТ 3“, КОЈ КЕ СЕ СКЛУЧИ МЕЃУ ДОЈЧЕ БАНКА И АД ЕЛЕМ

Се прогласува Законот за гаранција на Република Македонија на обврските по Договорот за заем, наменет за финансирање на проектот „Главен транспортен систем од ПК Брод Гнеотино до Суводол – ЛОТ 3“, кој ќе се склучи меѓу Дојче банка и АД ЕЛЕМ,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 февруари 2011 година.

Бр. 07-851/1
10 февруари 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ГАРАНЦИЈА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА НА ОБВРСКИТЕ ПО ДОГОВОРОТ ЗА ЗАЕМ, НАМЕНЕТ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОЕКТОТ „ГЛАВЕН ТРАНСПОРТЕН СИСТЕМ ОД ПК БРОД ГНЕОТИНО ДО СУВОДОЛ – ЛОТ 3“, КОЈ КЕ СЕ СКЛУЧИ МЕЃУ ДОЈЧЕ БАНКА И АД ЕЛЕМ

Член 1

Република Македонија го гарантира намирувањето на обврските и исполнувањето на одредбите од Договорот за заем наменет за проектот „Главен транспортен систем од ПК Брод Гнеотино до Суводол – ЛОТ 3“, кој ќе се склучи меѓу Дојче банка и АД ЕЛЕМ во износ од 16.000.000 евра, во рокови и услови предвидени во Договорот за заем, доколку АД ЕЛЕМ не ги исполнува и сервисира обврските од Договорот за заем.

Член 2

Условите и начинот на користење на заемот од членот 1 на овој закон се утврдуваат со Договор за заем, кој ќе се склучи меѓу Дојче банка и АД ЕЛЕМ за проектот „Главен транспортен систем од ПК Брод Гнеотино до Суводол – ЛОТ 3“.

Член 3

Сите обврски кои произлегуваат од Договорот за заем од членот 1 на овој закон, како и сервисирањето на заемот ќе го врши АД ЕЛЕМ од приходите кои ги остварува, во рокови и услови утврдени во Договорот за заем.

Член 4

Заемот од Договорот од членот 1 на овој закон ќе се отплаќа во 17 еднакви полугодишни рати. Првата отплата треба да започне шест месеци по започнувањето на активностите на проектот, но не подоцна од 27 февруари 2012 година.

Каматна стапка е варијабилна каматна стапка ЕУ-РИБОР плус 1,55% годишно.

Член 5

Во рок од 30 дена од датумот на склучувањето на Договорот за заем од членот 1 на овој закон на средствата од заемот ќе се плати еднократна провизија на Дојче банка во износ од 0,625% од износот на заемот.

На износот на неповлечените средства од заемот на годишно ниво се плаќа провизија на Дојче банка во износ од 0,625% од износот на заемот.

Провизијата од ставот 2 на овој член се плаќа квартално од датумот на склучувањето на Договорот за заем.

На обврските поврзани со отплатата на заемот од членот 1 на овој закон кои нема да се платат во предвидените рокови ќе се плаќа казнена камата во висина на каматната стапка зголемена за 2% годишно.

На останатите обврските поврзани со заемот од членот 1 на овој закон кои нема да се платат во предвидените рокови ќе се плаќа надоместок на штета во висина на каматната стапка зголемена за 2% годишно.

Член 6

За регулирање на меѓусебните права и обврски кои произлегуваат од Договорот за заем и Договорот за гаранција Министерството за финансии и АД ЕЛЕМ ќе склучат посебен договор.

Член 7

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J**PËR GARANCI TË REPUBLIKES SË MAQEDONISE NDAJ DETYRIMEVE SIPAS MARREVESHJES PËR HUA, TË DEDIKUAR PËR FINANCIMIN E PROJEKTIT "SISTEMI KRYESOR TRANSPORTUES NGA MS BROD GNEOTINO DERI NË SUVODOLL – LOT 3" QË DO TË LIDHET NDERMJET DOJCE BANKES DHE SHA ELEM****Neni 1**

Republika e Maqedonise e garanton permbushjen e detyrimeve dhe permbushjen e dispozitave nga Marreveshja për hua të dedikuar për projektin "Sistemi kryesor transportues nga MS Brod Gneotino deri në Suvodoll – LOT 3" që do të lidhet ndermjet Dojce Bankes dhe SHA ELEM në shume prej 16 000 000 eurosh, në afate dhe kushte të parapara në Marreveshjen për hua, nese SHA ELEM nuk i permbush dhe servison detyrimet nga Marreveshja për hua.

Neni 2

Kushtet dhe menyra e shfrytëzimit të huas nga neni 1 i këtij ligji percaktohen me Marreveshjen për hua, që do të lidhet ndermjet Dojce Bankes dhe SHA ELEM për projektin "Sistemi kryesor transportues nga MS Brod Gneotino deri në Suvodoll – LOT 3".

Neni 3

Të gjitha detyrimet që dalin nga Marreveshja për hua nga neni 1 i këtij ligji, si dhe servisimin e huas do ta beje SHA ELEM nga të hyrat që i realizon, në afate dhe kushte të percaktuara në Marreveshjen për hua.

Neni 4

Huaja nga Marreveshja nga neni 1 i këtij ligji do të paguhet në 17 keste të barabarta gjysmëvjetore. Pagesa e pare duhet të filloje gjashte muaj pas fillimit të aktiviteteteve të projektit, por jo më vonë se 27 shkurti 2012.

Shkalla kamatore është shkalle variјable kamatore EURIBOR plus 1,55% në vit.

Neni 5

Në afat prej 30 ditesh nga data e lidhjes së Marreveshjes për hua nga neni 1 i këtij ligji, për mjetet e huas do t'i paguhet provizion i njehershem Dojce Bankes në shume prej 0,625% nga shuma e huas.

Për shumen e mjeteve të paterhequra të huas, në nivel vjetor i paguhet provizion Dojce Bankes në shume prej 0,625% nga shuma e huas.

Provizioni nga paragrafi 2 i këtij neni paguhet në tremujor nga data e lidhjes së Marreveshjes për hua.

Për detyrimet lidhur me pagesen e huas nga neni 1 i këtij ligji që nuk do të paguhet në afatet e parapara, do të paguhet kamate ndeshkuese në lartesi të shkalles kamatore të zmadhuar për 2% në vit.

Për detyrimet tjera lidhur me huan nga neni 1 i këtij ligji që nuk do të paguhet në afatet e parapara, do të paguhet kompensim i demit në lartesi të shkalles kamatore të zmadhuar për 2% në vit.

Neni 6

Për rregullimin e të drejtave dhe detyrimeve të ndersjella që dalin nga Marreveshja për hua dhe Marreveshja për garanci, Ministria e Financave dhe SHA ELEM do të lidhin marreveshje të vecante.

Neni 7

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

418.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија, издаваат

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПОРТОТ**

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за спортот, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 февруари 2011 година.

Бр. 07-852/1
10 февруари 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПОРТОТ****Член 1**

Во Законот за спортот („Службен весник на Република Македонија“ број 29/2002, 66/2004 и 81/2008), по членот 6 се додава нов член 6-а, кој гласи:

„Член 6-а

Спортските клубови кои се натпреваруваат во највисокиот степен на натпревари во сениорска конкуренција, во спортови во кои се организира сениорски систем на натпревари во повеќе степени во фудбал, кошарка, ракомет и одбојка се регистрираат како акционерски друштва согласно со Законот за трговските друштва.

Називот на фирмата на акционерското друштво од ставот 1 на овој член, покрај елементите согласно со Законот за трговските друштва го содржи и видот на спортот за кој е основан спортскиот клуб, регистриран како акционерско друштво согласно со овој закон.“

Член 2

Во членот 7 по зборот “здружение” зборовите: “на граѓани” се бришат.

Член 3

Во членот 8 по зборот “здружение” зборовите: “на граѓани” се бришат.

Член 4

Во членот 9 став 1 по зборот “здружение” зборовите: “на граѓани” се бришат.

Во ставот 3 по зборот “здружение” зборовите: “на граѓани” се бришат.

По ставот 3 се додаваат два нови става 4 и 5, кои гласат:

“Одлуката за основање на акционерското друштво што ја донесува Собранието на спортскиот клуб се смета за донесена, ако за неа гласале две третини од вкупниот број на членови на Собранието на спортскиот клуб.

Кон одлуката за основање од ставот 4 на овој член, при регистрацијата на друштвото во трговскиот регистар кој се води во Централниот регистар на Република Македонија, се приложува список на акционери со нивниот поединечен влог со кој учествуваат во основната главнина на акционерското друштво.“

Во ставовите 4 и 5 кои стануваат ставови 5 и 6 по зборот “здружение“ зборовите: “на граѓани“ се бришат, а по зборовите: “трговско друштво“ се додаваат зборовите: “односно акционерско друштво“.

Член 5

Во членот 9-а по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„Професионален спортски клуб во фудбал, кошарка, ракомет и одбојка во највисокиот степен на натпреварување е акционерско друштво.“

Во ставот 3 кој станува став 4 по бројот „2“ се додаваат зборовите: „и 3“.

Во ставот 7 бројот „5“ се заменува со бројот „6“.

Член 6

Во членот 9-б по ставот 2 се додава два нови става 3 и 4, кои гласат:

„Професионален спортски клуб во фудбал, кошарка, ракомет и одбојка во највисокиот степен на натпреварување регистриран како акционерско друштво е должен еднаш годишно, а најдоцна до 31 март во тековната година до соодветната федерација и органот на државната управа надлежен во областа на спортот да достави извештај за работењето, годишна сметка и финансиски извештај за претходната година согласно со Законот за трговските друштва.

Професионален спортски клуб во фудбал, кошарка, ракомет и одбојка во највисокиот степен на натпреварување, регистриран како акционерско друштво е должен еднаш годишно, а најдоцна до 31 декември во тековната година, до органот на државната управа надлежен во областа на спортот да достави програма за работа за наредната година.“

Член 7

Во членот 9-в алинеја 2 зборовите: “Законот за здруженијата на граѓани и фондациите“ се заменува со зборовите: “Законот за здруженија и фондации“.

Член 8

Во членот 10 став 2 по алинејата 1 се додаваат три нови алинеи 2, 3 и 4, кои гласат:

- има склучено договор за професионална работа на еден тренер за сениорската или двајца тренери за младинската конкуренција,

- има склучено договор за професионална работа на медицинско лице,

- има вработено најмалку едно лице за административно технички работи,

Во алинејата 3 која станува алинеја 6 записката се заменува со сврзникот “и“.

Алинејата 4 се брише.

Член 9

Во членот 14 став 5 по зборот “здруженијата“ зборовите: “на граѓани и фондациите“ се бришат.

Член 10

По членот 14 се додаваат два нови члена 14-а и 14-б, кои гласат:

„Член 14-а

Собранието на националните спортски федерации во екипните спортови го сочинуваат претставниците од клубовите од прва и втора лига и останатите клубови здружени во федерациите, како и претставници на спортските тренери, ветерани, судии и спортисти од соодветниот спорт предложени од нивните организациони облици.

Собранието на националните спортски федерации во индивидуалните спортови го сочинуваат претставниците од клубовите здружени во федерациите, како и претставници на спортските тренери, ветерани, судии и спортисти од соодветниот спорт предложени од нивните организациони облици.

Член 14-б

Во националните спортски федерации спортските клубови кои се натпреваруваат во највисокиот степен на натпревари во сениорска конкуренција во спортови во кои се организира сениорски систем на натпревари во повеќе степени, се здружуваат во организационен облик согласно со Законот за здруженија и фондации заради остварување на своите права и интереси.

Клубовите од ставот 1 на овој член треба да имаат младински клубови кои се натпреваруваат во системот на натпревари организиран за младинските категории во соодветниот спорт.

Организациониот облик на здружување од ставот 1 на овој член до Собранието на Националната спортска федерација доставува предлози за утврдување на системот на натпревари, избор на спонзор на лигата, правата за пренос на натпреварите и други прашања поврзани со одржувањето на највисокиот степен на натпревари во сениорска конкуренција во спортови во кои се организира сениорски систем на натпревари во повеќе степени.

Националните спортски федерации обезбедуваат просторни и други услови за работа на организациониот облик на здружување од ставот 1 на овој член.“

Член 11

Во членот 22-а став 1 по алинејата 3 се додава нова алинеја 4, која гласи:

„- поддршка и унапредување на спортот, спортските клубови и професионалните спортски клубови регистрирани на подрачјето на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје“.

Во ставот 2 по зборовите: „градот Скопје“ се додаваат зборовите: „или комисијата на општината, општината во градот Скопје и градот Скопје надлежна за спортот“.

Член 12

Во членот 27 став 1 на крајот на реченицата точката се брише и се додаваат зборовите: „или стекнато лиценци добиени од соодветна меѓународна спортска асоцијација“.

Член 13

Во целиот текст на Законот за спортот зборовите: “општините и градот Скопје“ во кој било род и број се заменуваат со зборовите: “општините, општините во градот Скопје и градот Скопје“.

Член 14

Називот на Главата “XII Прекршочни одредби“ се менува и гласи: “Казнени и прекршочни одредби“.

Член 15

По членот 73 се додава нов член 73-а, кој гласи:

“Член 73-а

Одговорно лице во национална спортска федерација, кое ќе дозволи спортскиот клуб да се натпреварува во највисокиот степен на натпревари, а кој не се регистрирал како акционерско друштво согласно со одредбите од овој закон ќе се казни со казна затвор од една до три години.“

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 16

Постојните спортски клубови кои се натпреваруваат во највисокиот степен на натпревари во сениорска конкуренција во спортови во кои се организира сениорски систем на натпревари во повеќе степени во фудбал, кошарка и ракомет ќе се регистрираат во акционерски друштва согласно со членот 1 од овој закон, најдоцна до 31 јули 2012 година.

Постојните спортски клубови кои се натпреваруваат во највисокиот степен на натпревари во сениорска конкуренција во спортови во кои се организира сениорски систем на натпревари во повеќе степени во одбојка ќе се регистрираат во акционерски друштва согласно со членот 1 од овој закон најдоцна до 31 јули 2016 година.

Член 17

Основачи на акционерските друштва од членот 16 на овој закон можат да бидат физички лица - членовите на спортскиот клуб, како и други физички лица и правни лица.

Собранието на спортските клубови од членот 16 на овој закон носат одлука за основачите на акционерските друштва од членот 16 на овој закон.

Член 18

Фирмата на акционерското друштво регистрирано согласно со членот 16 од овој закон го содржи името на спортскиот клуб чии членови донеле одлука за основачите на акционерското друштво со двотретинско мнозинство, од вкупниот број на членови на Собранието.

Член 19

Националната спортска федерација го признава континуитетот на остварениот резултат на акционерското друштво кое се регистрирало како акционерско друштво согласно со членовите 16 и 17 од овој закон и го содржи името на спортскиот клуб согласно со членот 18 од овој закон.

Член 20

Постојните спортски клубови кои нема да се регистрираат како акционерски друштва согласно со членовите 16, 17 и 18 од овој закон не можат да се натпреваруваат во највисокиот степен на натпревари организирани од националните спортски федерации.

Ако во највисокиот степен на натпревари организирани од националните спортски федерации, некои од постојните спортски клубови не се регистрираат во акционерски друштва согласно со членовите 16, 17 и 18 од овој закон, право на натпреварување во највисокиот степен на натпревари имаат спортските клубови од понизок ранг на натпреварување, доколку се регистрира-

ат како акционерски друштва согласно со одредбите од овој закон, по претходен повик на националната спортска федерација на начин утврден со акт на соодветната национална спортска федерација.

Член 21

Постојните спортски клубови кои се натпреваруваат во највисокиот степен на натпревари во сениорска конкуренција во фудбал, кошарка, ракомет и одбојка не смеат да го употребуваат името на некои од постојните спортски клубови од ист вид на спортови и под тоа име да се регистрираат како акционерско друштво.

Член 22

Спортските клубови регистрирани како акционерски друштва согласно со овој закон, во националните спортски федерации кои се натпреваруваат во највисокиот степен на натпревари во сениорска конкуренција во фудбал, кошарка и ракомет, се здружуваат во организационен облик согласно со Законот за здруженија и фондации, заради остварување на своите права и интереси, најдоцна до 1 септември 2012 година.

Спортските клубови регистрирани како акционерски друштва согласно со овој закон, во националните спортски федерации кои се натпреваруваат во највисокиот степен на натпревари во сениорска конкуренција во одбојка, се здружуваат во организационен облик согласно со Законот за здруженија и фондации заради остварување на своите права и интереси, најдоцна до 1 септември 2016 година.

Член 23

Националните спортски федерации се должни актите за своето работење да ги усогласат во рок од 90 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 24

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за спортот.

Член 25

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR SPORT

Neni 1

Në Ligjin për sport ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 29/2002, 66/2004 dhe 81/2008), pas nenit 6 shtohet nen i ri 6-a, si vijon:

"Neni 6-a

Klubet sportive që garojne në shkallen më të lartë të ndeshjeve në konkurrence të sendoreve, në sporte në të cilat organizohet sistem i ndeshjeve të senioreve në më shumë shkalle të futbollit, basketbollit, hendbollit dhe voleybollit, regjistruhen si shoqeri aksionare në pajtim me Ligjin për shoqeri tregtare.

Emri i firmes së shoqerise tregtare nga paragrafi 1 i këtij neni, krahas elementeve sipas Ligjit për shoqeri tregtare, e permban edhe llojin e sportit për të cilin është themeluar klubi sportiv, i regjistruar si shoqeri aksionare sipas këtij ligji."

Neni 2

Në nenin 7 pas fjales "shoqate" fjalet: "e qytetareve" shlyhen.

Neni 3

Në nenin 8 pas fjales "shoqate" fjalet: "e qytetareve" shlyhen.

Neni 4

Në nenin 9 paragrafi 1 pas fjales "shoqate" fjalet: "e qytetareve" shlyhen.

Në paragrafin 3 pas fjales "shoqate" fjalet: "e qytetareve" shlyhen".

Pas paragrafit 3 shtohen dy paragrafe të rinj 4 dhe 5, si vijojne:

"Vendimi për themelimin e shoqërisë aksionare që e miraton Kuvendi i Klubit Sportiv konsiderohet i miratuar, nese për atë kanë votuar dy të tretat e numrit të përgjithshëm të anëtarëve të Kuvendit të Klubit Sportiv.

Me vendimin për themelimin nga paragrafi 4 i këtij neni, gjatë regjistrimit të shoqërisë në regjistrin tregtar që mbahet në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë, parashtrohet liste e aksionarëve me depozitim të tyre individual me të cilin marrin pjesë në kryegjendjet themelore të shoqërisë aksionare."

Në paragrafet 4 dhe 5 që behen paragrafet 5 dhe 6 pas fjales "shoqate" fjalet: "e qytetareve" shlyhen, nderkaq pas fjaleve: "shoqëri tregtare" shtohen fjalet: "përkatesisht shoqëri aksionare".

Neni 5

Në nenin 9-a pas paragrafit 2 shtohet paragrafi i ri 3, si vijon:

"Klubi profesional sportiv në futboll, basketboll, hendboll dhe volejboll në shkallën më të lartë të garave është shoqëri aksionare."

Në paragrafin 3 që behet paragrafi 4 pas numrit "2" shtohen fjalet: "dhe 3".

Në paragrafin 7 numri "5" zëvendësohet me numrin "6".

Neni 6

Në nenin 9-b pas paragrafit 2 shtohen dy paragrafe të rinj 3 dhe 4, si vijojne:

"Klubi profesional sportiv në futboll, basketboll, hendboll dhe volejboll në shkallën më të lartë të garave i regjistruar si shoqëri aksionare, detyrohet që një herë në vit e më së shumti deri më 31 mars në vitin rrjedhës, në federatën përkatëse dhe organin e administratës shtetërore kompetent për fushën e sportit, të dërgojë raport për punën, llogaritjet vjetore dhe raport financiar për vitin paraprak në pajtim me Ligjin për shoqëri tregtare.

Klubi profesional sportiv në futboll, basketboll, hendboll dhe volejboll në shkallën më të lartë të garave i regjistruar si shoqëri aksionare, detyrohet që një herë në vit, e më së shumti deri më 31 mars në vitin rrjedhës, në organin e administratës shtetërore kompetent për fushën e sportit, të dërgojë raport të punës për vitin e ardhshëm."

Neni 7

Në nenin 9-v alineja 2 fjalet: "Ligji për shoqata të qytetareve dhe fondacione" zëvendësohen me fjalet: "Ligji për shoqata dhe fondacione".

Neni 8

Në nenin 10 paragrafi 2 pas alinës 1 shtohen tri aline të reja 2, 3 dhe 4, si vijojne:

- ka lidhur marrëveshje për punë profesionale të një trajneri për konkurrencë të seniorëve apo dy trajnerëve për konkurrencë të të rinjve,

- ka lidhur marrëveshje për punë profesionale të personit mjekësor,

- ka përdorur së paku një person për punë administrative-teknike,

Në alinën 3 që behet alineja 6, presja zëvendësohet me lidhezen "dhe".

Alineja 4 shlyhet.

Neni 9

Në nenin 14 paragrafin 5 pas fjales "shoqatat" fjalet: "e qytetareve dhe fondacionet" shlyhen.

Neni 10

Pas nenit 14 shtohen dy nene të reja 14-a dhe 14-b, si vijojne:

"Neni 14-a

Kuvendin e Federatave Sportive Nacionale në sportet e ekipeve e përbejnë përfaqësuesit e klubeve të ligës së parë dhe të dytë dhe klubeve tjera të bashkuara në federatë, si dhe përfaqësues të trajnerëve sportive, veteraneve, arbitrave dhe sportistëve nga sporti përkatës të propozuar nga format e tyre të organizimit.

Kuvendin e Federatave Sportive Nacionale në sportet individuale e përbejnë përfaqësuesit e klubeve të bashkuara në federatë, si dhe përfaqësues të trajnerëve sportive, veteraneve, arbitrave dhe sportistëve nga sporti përkatës të propozuar nga format e tyre të organizimit.

Neni 14-b

Në federatat nacionale sportive klubet sportive që garojnë në shkallën më të lartë të ndeshjeve në konkurrencën e seniorëve në sporte në të cilat organizohet sistem i ndeshjeve të seniorëve në më shumë shkallë, bashkohen në forme të organizimit në pajtim me Ligjin për shoqata dhe fondacione për realizimin e të drejtave dhe interesave të tyre.

Klubet nga paragrafi 1 i këtij neni duhet të kenë klube të të rinjve që garojnë në sistemin e organizuar të ndeshjeve për kategoritë e të rinjve në sportin përkatës.

Forma organizative e bashkimit nga paragrafi 1 i këtij neni në Kuvendin e Federatave Sportive Nacionale dërgon propozime për përcaktimin e sistemit të ndeshjeve, zgjedhje të sponsorit të ligës, të drejtat për transmetim të ndeshjeve dhe ceshtje tjera të lidhura me mbajtjen e shkallës më të lartë të ndeshjeve në konkurrencën e seniorëve, në sporte në të cilat organizohet sistem i ndeshjeve të seniorëve në më shumë shkallë.

Federatat sportive nacionale sigurojnë kushte hapësino-re dhe kushte tjera për punë të formsë organizative të bashkimit nga paragrafi 1 i këtij neni."

Neni 11

Në nenin 22-a paragrafin 1 pas alinës 3 shtohet aline e re 4, si vijon:

"- mbështetje dhe avancim të sportit, klubeve sportive dhe klubeve profesionale sportive të regjistruara në zonën e komunave, komunave të Qytetit të Shkupit dhe Qytetit të Shkupit".

Në paragrafin 2 pas fjaleve: "Qyteti i Shkupit" shtohen fjalet: "ose komisioni i komunës, komunës së Qytetit të Shkupit dhe Qytetit të Shkupit kompetent për sport".

Neni 12

Në nenin 27 paragrafi 1 në fund të fjalise pika shlyhet dhe shtohen fjalet: "ose licenca të fituara të marra nga asociacioni sportiv përkatës ndërkombëtar."

Neni 13

Në tere tekstin e Ligjit për sport fjalet: "komunat dhe Qyteti i Shkupit" në cilendo gjini dhe numer zevendesohen me fjalet: "komunat, komunat në Qytetin e Shkupit dhe Qyteti i Shkupit".

Neni 14

Titulli i Kreut "XII Dispozita kundervajtese" ndryshohet si vijon: "Dispozita ndeshkimore dhe për kundervajtje".

Neni 15

Pas nenit 73 shtohet nen i ri 73-a, si vijon:

"Neni 73-a

Personi pergjegjes në federaten sportive nacionale që do të lejoje klubi sportiv i cili garon në shkallen më të larte të ndeshjeve, e i cili nuk është regjistruar si shoqate aksionare në perputhje me dispozitat e ketij ligji, do të denohet me denim me burg prej një deri në tre vite."

DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 16

Klubet sportive ekzistuese që garojne në shkallen më të larte të ndeshjeve në konkurrence të senioreve në sporte në të cilat organizohet sistem i ndeshjeve të senioreve në më shumë shkalle të futbollit, basketbollit, hendbollit dhe volejbollit, do të regjistrohen në shoqeri aksionare në pajtim me nenin 1 të ketij ligji më së voni deri më 31 korrik 2012.

Klubet sportive ekzistuese që garojne në shkallen më të larte të ndeshjeve në konkurrence të senioreve në sporte në të cilat organizohet sistem i ndeshjeve të senioreve në më shumë shkalle në volejboll, do të regjistrohen në shoqeri aksionare në pajtim me nenin 1 të ketij ligji më së voni deri më 31 korrik 2016.

Neni 17

Themelues të shoqerive aksionare nga neni 16 i ketij ligji, mund të jene personat fizike - anetare të klubit sportiv, si dhe persona tjere fizike dhe persona juridike.

Kuvendi i klubeve sportive nga neni 16 i ketij ligji miraton vendim për themeluesit e shoqerive aksionare nga neni 16 i ketij ligji.

Neni 18

Firma e shoqerise aksionare e regjistruar në pajtim me nenin 16 të ketij ligji, i permban emrin e klubit sportiv anetaret e së ciles kanë miratuar vendim për themeluesit e shoqerise aksionare me dy të tretat e shumices, nga numri i pergjithshem i anetareve të Kuvendit.

Neni 19

Federata Sportive Nacionale e pranon kontinuitetin e rezultatit të realizuar të shoqerise aksionare që është regjistruar si shoqeri aksionare në pajtim me nenet 16 dhe 17 të ketij ligji dhe e permban emrin e klubit sportiv në pajtim me nenin 18 të ketij ligji.

Neni 20

Klubet ekzistuese sportive që nuk do të regjistrohen si shoqeri aksionare në pajtim me nenet 16, 17 dhe 18 të ketij ligji, nuk mund të garojne në shkallen më të larte të ndeshjeve të organizuara nga federatat sportive nacionale.

Nese në shkallen më të larte të ndeshjeve të organizuara nga federatat sportive nacionale, disa prej klubeve ekzistuese sportive nuk regjistrohen në shoqeri aksionare në pajtim me nenet 16, 17 dhe 18 të ketij ligji, të drejte për ga-

ra në shkallen më të larte të ndeshjeve kane klubet sportive nga rangi më i ulet i garave, nese regjistrohen si shoqeri aksionare në pajtim me dispozitat e ketij ligji, me thirrje paraprake të federates sportive nacionale në menyre të peraktuar me akt të federates perkatese sportive nacionale.

Neni 21

Klubet sportive ekzistuese që garojne në shkallen më të larte të ndeshjeve në konkurrencen e senioreve në futboll, basketboll, hendboll dhe volejboll, nuk guxojne ta perdorin emrin e disa prej klubeve sportive ekzistuese të llojit të njejte të sporteve dhe me atë emer të regjistrohen si shoqeri aksionare.

Neni 22

Klubet sportive të regjistruara si shoqeri aksionare në pajtim me kete ligj, në federatat sportive nacionale që garojne në shkallen më të larte të ndeshjeve në konkurrencen e senioreve në futboll, basketboll dhe hendboll, bashkohen në forme organizative sipas Ligjit për shoqata dhe fondacione për realizimin e të drejtave dhe interesave të tyre, më së voni deri më 1 shtator 2012.

Klubet sportive të regjistruara si shoqeri aksionare në perputhje me kete ligj, në federatat sportive nacionale që garojne në shkallen më të larte të ndeshjeve në konkurrencen e senioreve në volejboll, bashkohen në forme organizative në pajtim me Ligjin për shoqata dhe fondacione për realizimin e të drejtave dhe interesave të tyre, më së voni deri më 1 shtator 2016.

Neni 23

Federatat sportive nacionale detyrohen që aktet për pune e tyre t'i harmonizojne në afat prej 90 ditesh nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

Neni 24

Autorizohet Komisioni Juridik Ligjvenes i Kuvendit të Republikës së Maqedonise, që të percaktoje tekst të pastruar të Ligjit për sport.

Neni 25

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ

419.

Врз основа на член 14-а став 5 од Законот за јавните набавки („Службен весник на Република Македонија“ бр. 136/07, 130/08 и 97/10), министерот за финансии донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА ПРОГРАМАТА, НАЧИНОТ НА СПРОВЕДУВАЊЕ
НА ИСПИТОТ, ВИСИНАТА НА НАДОМЕСТОКОТ,
КАКО И ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА
ПОТВРДАТА**

Член 1

Со овој правилник се пропишува програмата, начинот на спроведување на испитот, висината на надоместокот, како и формата и содржината на потврдата.

Член 2

Пред полагање на испитот, кандидатите посетуваат едукација за јавните набавки (во понатамошниот текст: едукација) согласно со програмата за едукација за јавните набавки (во понатамошниот текст: програма).

Заинтересираните лица за посета на едукацијата се пријавуваат на веб страната на Бирото за јавни набавки (во понатамошниот текст: Бирото) со пополнување на пријава во електронска форма.

Програмата од став 1 на овој член е дадена во Прилог 1 кој е составен дел на овој правилник.

Член 3

Програмата се состои од три дела:

- модул за обука на обучувачи за јавни набавки,
- модул за обука на договорни органи и економски оператори и
- модул за надградба на постојните знаења.

Модулот за обука на обучувачи трае 70 наставни (училишни) часови, модулот за обука на договорните органи и економските оператори трае 35 наставни (училишни) часови, додека модулот за надградба на постојните знаења трае 7 наставни (училишни) часови, односно 14 наставни (училишни) часови за лицата кои се стекнале со потврда за обука за обучувачи.

Модулот за обука на обучувачи е наменет за обука и подготовка на лица кои ќе бидат обучувачи и ќе го спроведуваат модулот за обука на договорните органи и економските оператори.

Модулот за обука на договорните органи и економските оператори е наменет за обука на сите заинтересирани лица кои работат на јавните набавки.

Модулот за надградба на постојните знаења е наменет за лица кои се стекнале со потврда за положен испит во модулите за обука на обучувачи и за обука на договорни органи и економски оператори чија важност е истечена и претставува услов за полагање на испит за продолжување на важноста на издадените потврди. Во овој модул Бирото ќе ги претстави новините во правната рамка и праксата за јавни набавки, во зависност од соодветниот модул. Бирото може да покани и други институции да учествуваат во спроведување на модулот за надградба на постојните знаења.

Член 4

По завршување на едукацијата, кандидатите полагаат испит кој го спроведува испитна комисија.

Право да полага испит има кандидатот кој посетувал повеќе од 80% од часовите за соодветниот модул предвиден во член 3 став 2 од овој правилник.

Испитот трае 90 минути.

Тестот е составен од 40 прашања, со повеќе понудени одговори за секое прашање, од кои еден е точен. Се полага со заокружување на точниот понуден одговор.

Испитот се полага во рок од 30 дена од завршувањето на едукацијата.

Член 5

Комисијата писмено ги известува кандидатите за датумот и времето на одржување на испитот.

Испитот се полага писмено.

Пред почетокот на полагање на испитот, комисијата го утврдува идентитетот на кандидатите кои полагаат.

Член 6

Комисијата води записник за спроведување на испитот кој особено содржи:

- податоци за лицата кои го полагаат испитот (име и презиме, датум и место на раѓање),
- датум на спроведување на испитот,
- извештај од оценување на тестовите со бројот на освоени бодови,
- имиња и презимиња, како и потписи на членовите и претседателот на комисијата која го спровела испитот.

Кандидатите кои ќе остварат најмалку 70% од вкупниот број на бодови ќе се смета дека го положили испитот.

Кандидатот кој ќе полага испит, а ќе покаже недоволно знаење се упатува на поправен испит.

Поправен испит може да се полага најрано во рок од 30 дена, а најдоцна во рок од три месеци од денот на полагање на испитот.

Кандидатот кој во утврдениот рок не се појави на испит, односно поправен испит или на поправниот испит не покаже задоволителни резултати, се смета дека не го положил испитот.

Член 7

Висината на надоместокот за посета на модулот за обука на обучувачи изнесува 15.500 денари, за посета на модулот за обука на договорните органи и економските оператори изнесува 9.500 денари, додека за посета на модулот за надградба на постојните знаења изнесува 3.000 денари.

Член 8

Имателите на потврди за положен испит чија важност изминала полагаат испит за продолжување на важноста на издадените потврди откако ќе го посетуваат модулот за надградба на постојните знаења.

Испитот за продолжување на важноста на издадените потврди се организира одделно од испитот за проверка на стекнатите знаења за кандидатите кои прв пат ја посетуваат едукацијата за јавни набавки.

Член 9

Формата и содржината на образецот на потврдата за положен испит е дадена во Прилог 2 кој е составен дел на овој правилник.

Член 10

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник, престанува да важи Правилникот за програмата, начинот на спроведување на испитот, висината на надоместокот, како и формата и содржината на потврдата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 157/09).

Член 11

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02-4867/1
Скопје

Министер за финансии,
м-р **Зоран Ставрески**, с.р.

Прилог 1

ПРОГРАМА ЗА ЕДУКАЦИЈА ЗА ЈАВНИТЕ НАБАВКИ**МОДУЛ ЗА ОБУКА НА ОБУЧУВАЧИ****Глава I: Управно право – 4 часа**

Дел 1: Организација на управата во Република Македонија

Дел 2: Првостепена управна постапка

Дел 3: Второстепена жалбена постапка

Дел 4: Управен спор

Глава II: Облигационо право – 3 часа

Дел 1: Настанување на обврските

Дел 2: Форма на договорот

Дел 3: Двострани договори

Дел 4: Општи дејства на договорот

Глава III: Вовед во јавните набавки – основни принципи, правна и институционална рамка – 7 часа

Дел 1: Јавни набавки: Вовед, историски контекст

- Историски контекст и развој на јавните набавки
- Развој на правото на ЕУ за јавни набавки
- Меѓународни регулативи за јавни набавки (Светска банка, ЕБОР, СТО)
- Историски контекст на националните прописи за јавни набавки

Дел 2: Основни принципи на јавните набавки

- Транспарентност
- Еднаков третман и недискриминација
- Конкурвенција меѓу економските оператори
- Рационално и ефикасно искористување на средствата

Дел 3: Правна рамка

- Правна рамка за јавни набавки на ЕУ
 - Договори за основање на ЕУ – релевантни одредби
 - Директиви на ЕУ за јавни набавки
 - Пресуди на Европскиот суд на правдата
- Правна рамка за јавни набавки во Република Македонија
- Закон за јавните набавки
- Подзаконски акти за јавни набавки
- Други релевантни закони.

Дел 4: Институционална рамка

- Биро за јавни набавки
- Државна комисија за жалби по јавни набавки
- Државен завод за ревизија
- Државна комисија за спречување на корупцијата
- Државна комисија за заштита на конкуренцијата
- Секретаријат за европски прашања

Глава IV: Закон за јавните набавки – опфат на неговата примена – 7 часа

Дел 1: Општ преглед на Законот за јавните набавки и подзаконските акти

Дел 2: Договорни органи – класичен јавен сектор:

- државни органи и органи на единиците на локалната самоуправа и на Градот Скопје
- Правни лица основани за специфична намена за задоволување на потребите од јавен интерес

Дел 3: Договорни органи во секторите водоснабдување, енергетика, транспорт, поштенски услуги и други опфатени дејности

Дел 4: Договори за јавни набавки и опфат на договорите

- Стоки
- Услуги
- Работи
- Комбинирани договори

Дел 5: Исклучоци од примена на Законот за јавните набавки

- Општи исклучоци од примена
- Посебни исклучоци од примена

Дел 6: Општи правила на постапката

- Проценување на вредноста на договорот за јавна набавка
- Одлука за јавна набавка
- Начини на комуникација
- Етички кодекс на службениците задолжени за спроведување на јавните набавки

Глава V: Активности пред спроведување на постапката за доделување на договор за јавна набавка – 7 часа

Дел 1: Постапки за доделување на договори за јавни набавки (основни карактеристики)

- Отворена постапка
- Ограничена постапка
- Постапка со преговарање со претходно објавување на оглас
- Постапка со преговарање без претходно објавување на оглас
- Конкурентен дијалог
- Постапки со барање за прибирање на понуди
- Конкурс за избор на идејно решение

Дел 2: Планирање на јавните набавки

- Главни актери во процесот на јавни набавки
- Претходни активности
- Дефинирање на потребите
- Истражување на пазарот
- Одредување на деливост или неделивост на договорот
- План за јавни набавки
- Претходно индикативно известување

Дел 3: Рамковни спогодби и електронски аукции како посебни начини за доделување на договорите за јавни набавки

- Рамковни спогодби
- Електронски аукции

Глава VI: Спроведување на постапката за доделување на договор за јавна набавка – 14 часа**Дел 1: Подготовка на тендерските документи**

- Дефинирање и видови на технички спецификации
- Користење на стандарди
- Формални и функционални карактеристики
- Спецификации на стоки
- Спецификации на услуги
- Опис на работи
- Доставување и појаснување на тендерските документи

Дел 2: Објавување на огласи и известувања

- Претходно индикативно известување
- Оглас за доделување на договор за јавна набавка
- Известување за склучен договор
- Користење на Општиот поимник за јавни набавки

Дел 3: Утврдување на способност на економските оператори

- Процесот на утврдување на способност
- Критериуми за утврдување на способност
- Потребни документи за утврдување на способноста

Дел 4: Утврдување на критериумот за доделување на договорот за јавна набавка

- Најниска цена
- Економски најповолна понуда

Дел 5: Јавно отворање и евалуација на понудите

- Јавно отворање
- Евалуација на понудите
- Доделување на договорот
- Период на мирување
- Невообичаено ниски цени
- Можности за преговори

Дел 6: Обврски за известување на учесниците во постапката**Дел 7: Учество на економските оператори во постапката**

- Следење на објавените огласи за јавни набавки
- Подготовка на понудата и потребна документација
- Права на понудувачот при јавното отворање и евалуацијата на понудите

Глава VII: Електронски јавни набавки и електронски аукции – 14 часа**Дел 1: Електронски јавни набавки во Република Македонија**

- Законски претпоставки
- Електронски систем за јавни набавки
- Спроведување на постапката по електронски пат
- Досегашни искуства

Дел 2: Електронски аукции

- Законски претпоставки и тек на постапката
- Досегашни искуства

Глава VIII: Систем на правна заштита, водење на жалбената постапка и контрола – 7 часа

Дел 1: Систем на правна заштита во јавните набавки во ЕУ

- Релевантни директиви за правна заштита
- Пресуди на Европскиот суд на правдата

Дел 2: Државна комисија за жалби по јавни набавки

- Состав и формирање
- Надлежности
- Начин на работење и одлучување

Дел 3: Жалбата како правен лек

- Право на жалба
- Начин на изјавување на жалбата
- Дејство на жалбата
- Трошоци на постапката

Дел 4: Улогата на Државниот завод за ревизија и внатрешните ревизори во контрола на законитоста на постапката

Глава IX: Судир на интереси и корупција во јавните набавки – 4 часа

Дел 1: Корупција во јавните набавки

- Поим
- Законско регулирање на борбата против корупцијата, со посебен осврт на кривичната одговорност
- Институционална рамка
- Корупција во јавните набавки
- Основните принципи на јавните набавки како инструменти за борба против корупцијата
- Главни ризици од корупција и судир на интереси во фазата на планирање и мерки за нивно спречување
- Главни ризици од корупција во текот на постапката за јавна набавка и мерки за нивно спречување
- Главни ризици од корупција во текот на реализација на договорот за јавна набавка и мерки за нивно спречување

Дел 2: Спречување на судир на интереси

- Поим на судир на интереси
- Законско регулирање на судирот на интереси и поврзаност на Законот за јавните набавки со правилата за спречување на судир на интереси
- Институционална рамка
- Постапување во случај на постоење на судир на интереси во јавните набавки

Глава X: Презентерски вештини – 3 часа

МОДУЛ ЗА ОБУКА НА ДОГОВОРНИТЕ ОРГАНИ И ЕКОНОМСКИТЕ ОПЕРАТОРИ

Глава I: Вовед во јавните набавки – Основни принципи, регулирање на јавните набавки во ЕУ и Република Македонија – 4 часа, и тоа:

Дел 1: Потреба од регулирање на јавните набавки и основни принципи – 1 час

- Транспарентност
- Еднаков третман и недискриминација
- Конкуренција меѓу економските оператори
- Рационално и ефикасно искористување на средствата.

Дел 2: Јавните набавки во ЕУ – 1 час

- Историски развој на јавните набавки во ЕУ
- Важечки прописи за јавни набавки на ниво на ЕУ
- Спогодбата за стабилизација и асоцијација во контекст на јавните набавки

Дел 3: Јавните набавки во Република Македонија – 2 часа

- Вовед во Законот за јавните набавки
- Договорни органи од класичниот јавен сектор и секторските дејности
- Видови договори
- Исклучоци од примена

Глава II: Судир на интереси и корупција во јавните набавки – 3 часа, и тоа:

Дел 1: Корупција во јавните набавки

- Поим
- Законско регулирање на борбата против корупцијата, со посебен осврт на кривичната одговорност
- Институционална рамка
- Корупција во јавните набавки
- Основните принципи на јавните набавки како инструменти за борба против корупцијата
- Главни ризици од корупција и судир на интереси во фазата на планирање и мерки за нивно спречување
- Главни ризици од корупција во текот на постапката за јавна набавка и мерки за нивно спречување
- Главни ризици од корупција во текот на реализација на договорот за јавна набавка и мерки за нивно спречување

Дел 2: Спречување на судир на интереси

- Поим на судир на интереси
- Законско регулирање на судирот на интереси и поврзаност на Законот за јавните набавки со правилата за спречување на судир на интереси
- Институционална рамка
- Постапување во случај на постоење на судир на интереси во јавните набавки

Глава III: Активности пред спроведување на постапката за доделување на договор за јавна набавка – 4 часа, и тоа:

Дел 1: Видови на постапки за доделување на договор за јавна набавка – 2 часа

- Отворена постапка
- Ограничена постапка
- Постапка со преговарање со претходно објавување на оглас
- Постапка со преговарање без претходно објавување на оглас
- Конкурентен дијалог
- Постапки со барање за прибирање на понуди
- Конкурс за избор на идејно решение

Дел 2: Планирање на јавните набавки – 1 час

- Дефинирање на потребите
- Истражување на пазарот
- Одредување на деливост или неделивост на договорот
- План за јавни набавки
- Претходно индикативно известување

Глава IV: Спроведување на постапката за доделување на договор за јавна набавка –10 часа, и тоа:

Дел 1: Подготовка на тендерските документи – 1 час

- Дефинирање и видови на технички спецификации
- Користење на стандарди
- Формални и функционални карактеристики
- Критериуми за утврдување способност и за доделување на договорот за јавна набавка

Дел 2: Започнување на постапката – 1 час

- Објавување на огласот за јавна набавка или поднесување на покана за учество
- Начин на доставување на тендерската документација
- Начин на комуникација помеѓу договорниот орган и заинтересираните економски оператори за време на рокот за поднесување на понуди
- Барања за појаснување на тендерската документација

Дел 3: Јавно отворање и евалуација на понудите – 2 часа

- Постапка на јавно отворање
- Процесот на утврдување на способност
- Комуникација на комисијата со понудувачите
- Евалуација на понудите врз основа на критериумот за доделување на договорот за јавна набавка

Дел 4: Учество на економските оператори во постапката – 4 часа

- Следење на објавените огласи за јавни набавки
- Подготовка на понудата и потребна документација
- Права на понудувачот при јавното отворање и евалуацијата на понудите

Дел 5: Правна заштита и доделување на договорот за јавна набавка – 2 часа

- Државна комисија за жалби по јавни набавки
- Жалбата како правен лек
- Постапка пред Државната комисија за жалби по јавни набавки
- Одлуки на Државната комисија за жалби по јавни набавки

Глава V: Електронски јавни набавки и електронски аукции – 14 часа**Дел 1: Електронски јавни набавки во Република Македонија – 7 часа**

- Законски претпоставки
- Електронски систем за јавни набавки
- Спроведување на постапката по електронски пат
- Досегашни искуства

Дел 2: Електронски аукции – 7 часа

- Законски претпоставки и тек на постапката
- Досегашни искуства

МОДУЛ ЗА НАДГРАДБА НА ПОСТОЈНИТЕ ЗНАЕЊА**Глава I: Новини во правната рамка во РМ во период од одржувањето на претходната обука за надградба на постојните знаења – 3 часа**

Дел 1: Измени и дополнувања на Законот за јавните набавки и на други законски прописи кои имаат директно влијание врз јавните набавки

Дел 2: Измени и дополнувања во подзаконските акти

Дел 3: Новини во праксата и ставовите на надлежните органи

Глава II: Новини во Електронскиот систем за јавни набавки – 4 часа

Дел 1: Нови функционалности или измена на постојните функционалности на системот

Дел 2: Планови за иден развој на системот

Глава III: Новини во правната рамка во ЕУ во периодот од одржувањето на претходната обука за надградба на постојните знаења – 3 часа (само за обучувачите)

Дел 1: Нови прописи за јавни набавки на ЕУ и иницијативи

Дел 2: Активности во однос на евроинтеграциите (активности според НПАА)

Глава IV: Заклучни дискусии и размена на искуства со обучувачите – 4 часа (само за обучувачите)

Прилог 2

Министерство за финансии

Биро за јавни набавки

Врз основа на член 14-а став 4 од Законот за јавните набавки ("Службен весник на Република Македонија" бр.136/07, 130/08 и 97/10), Бирото за јавни набавки издава

ПОТВРДА
за положен испит

Се потврдува дека _____, роден/а на _____ во _____ успешно го положи испитот за утврдување на стекнатите знаења од модулот за обука на обучувачи / модулот за обука на договорни органи и економски оператори / модулот за надградба на постојните знаења согласно со програмата за едукација за јавните набавки на _____ година.

Оваа потврда е со важност до _____ година.

Број _____
Скопје, _____

Директор,

420.

Врз основа на член 85 став 2 од Законот за здруженија и фондации („Службен весник на Република Македонија” бр.52/10), министерот за финансии, донесе

П РА В И Л Н И К
ЗА ОБРАЗЕЦОТ ЗА ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА
НА ДЕЛОВНИОТ И ФИНАНСИСКИОТ ИЗВЕШТАЈ
ЗА ЗДРУЖЕНИЈАТА И ФОНДАЦИИТЕ СО
СТАТУС ОД ЈАВЕН ИНТЕРЕС

Член 1

Со овој правилник се пропишува образецот за формата и содржината на деловниот и финансискиот извештај за здруженијата и фондацииите со статус од јавен интерес.

Член 2

Здруженијата и фондацииите со статус од јавен интерес податоците за: профилот на здружението и фондацијата со статус од јавен интерес, буџетот, активностите со кои е спроведена програмата за работа и за транспарентноста и отчетноста во работењето ги внесува на образецот “Деловен извештај за периодот од ____ до __20__ година”, а приходите и расходите за вршење на дејноста од јавен интерес ги внесува на образецот “Финансиски извештај за периодот од ____ до __20__ година”, дадени во прилог 1 и 2 кои се составен дел на овој правилник.

Член 3

Во образецот Деловен извештај, позицијата под реден број 1. Општи податоци за организацијата со статус од јавен интерес, ги содржи следните податоци: назив на здружението и фондацијата од јавен интерес; седиште; податоци за контакт: адреса, телефонски број, факс, е-пошта и веб страница; видот на дејноста од јавен интерес определена со закон; години на дејствување; нивото на дејствување: локално, општинско, регионално или национално; организациска структура; човечки ресурси и членство во домашни и меѓународни мрежи.

Позицијата под реден број 2. Буџет, содржи податоци за вкупниот буџет за периодот на известување и за изворите на финансирање со наведување на поединечните износи и нивното процентуално учество во вкупниот буџет.

Позицијата под реден број 3. Резиме на програмата за работа, содржи наративен опис на спроведените проекти и активности за периодот на известување. Наративниот опис за секој од спроведените проекти содржи податоци за: името на проектот; општата цел на проектот т.е. важноста на проектот за општеството и нејзината усогласеност со мисијата на здружението и фондацијата од јавен интерес; целта на проектот т.е. причината за реализација на проектот и промената што е постигната со неговата реализација; целната група и

целното подрачје опфатени со реализацијата на проектот; периодот на спроведување и објаснувања доколку периодот на спроведување е поинаков од планираното; носителот, партнерите и спроведувачите на проектот и улогата и одговорноста на секој од нив; изворите на средствата за финансирање и алокација на средствата; опис на активностите/инструментите за реализација на проектот, активностите кои не се реализирале и причините за отстапувањата од планираните активности; резултатите постигнати со реализација на активностите; заклучоци и планови за во иднина во врска со проектот. Здружението и фондацијата од јавен интерес во оваа позиција презентира и дополнителни релевантни податоци кои придонесуваат кон објективно презентирање и оценка на постигнатите резултати.

Позицијата под реден број 4. Транспарентност и отчетност, содржи информации за: вредноста на имотот на последниот ден од периодот за кој се известува или годишниот приход остварен во период на известување; извршени статусни промени; постоење судир на интереси во работењето на здружението и фондацијата; поведување на постапка за престанок и за забрана на работата на здружението и фондацијата согласно закон; поведување на постапка за стечај или ликвидација; постоење на блокирана трансакциска сметка; потврда дека деловниот и финансискиот извештај се објавени на веб страницата на здружението и фондацијата. Оваа позиција кај здружението и фондацијата со статус од јавен интерес кои согласно закон имаат обврска за ревизија на финансиското работење, содржи и информација дека ревизијата е извршена и дека извештајот на независниот ревизор е објавен на веб страницата на здружението и фондацијата.

Член 4

При пополнувањето на образецот “Финансиски извештај за периодот од ____ до __20__ година”, субјектите од член 1 од овој правилник ги внесуваат податоците во определените позиции од колоната 2, од групата на сметките согласно со Правилникот за сметковниот план и Правилникот за содржината на одделните сметки во сметковниот план кои се однесуваат на непрофитните организации.

Член 5

Паричните вредности во обрасците од член 2 на овој правилник се искажуваат во денари.

Член 6

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 12-44903/3
8 февруари 2011 година
Скопје

Министер за финансии,
м-р **Зоран Ставрески**, с.р.

Прилог 1

ДЕЛОВЕН ИЗВЕШТАЈ

за периодот од ____ до ____ 20 ____ година

1. Општи податоци за организацијата со статус од јавен интерес
 - 1.1 Назив на здружението и фондацијата од јавен интерес:
 - 1.2 Седиште:
 - 1.3 Податоци за контакт
 - 1.4 Дејност од јавен интерес:
 - 1.5 Години на дејствување:
 - 1.6 Ниво на дејствување:
 - 1.7 Организациска структура:
 - 1.8 Човечки ресурси:
 - 1.9 Членство во домашни и меѓународни мрежи:
2. Буџет
 - 2.1 Вкупен буџет:
 - 2.2 Извори на финансирање:
3. Резиме на програмата за работа
4. Транспарентност и отчетност

_____, _____.20_____
Место Датум

Лице одговорно за составување
на извештајот

Своерачен потпис

Одговорно лице на организацијата
со статус од јавен интерес

_____, М.П.
Своерачен потпис

Прилог 2

Назив на организацијата од јавен интерес _____
 Седиште _____
 ЕМБС _____
 ЕДБ _____

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ

за периодот од _____ до _____ 20_____ година

(во денари)

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Износ	
		Претходна година	Тековна година
1	2	3	4
	I. ПРИХОДИ		
1.	Приходи од јавни извори на финансирање (збир од редни броеви: 1а+1б+1в)		
1а.	Од Буџет на Република Македонија		
1б.	Од буџет на единици на локална самоуправа		
1в.	Од буџет на град Скопје		
2.	Приходи од членарини		
3.	Приходи од подароци во парични средства		
4.	Приходи од донации во парични средства		
5.	Приходи од дотации во парични средства		
6.	Приходи од спонзорства во парични средства		
7.	Приходи од прилози во парични средства		
8.	Приходи од продажба на производи и стоки и услуги		
9.	Приходи од продажба на промотивен и пропаганден материјал		
10.	Приходи од извршени услуги		

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Износ	
		Претходна година	Тековна година
1	2	3	4
11.	Приходи од авторски права		
12.	Приходи од продажба на билети		
13.	Приходи од издавачка дејност		
14.	Приходи од закуп и изнајмување на подвижни и недвижни средства		
15.	Приходи од камати на депозити		
16.	Приходи по основ на кредити и заеми		
17.	Приходи од вложувања во хартии од вредност		
18.	Приходи од дивиденди		
19.	Позитивни курсни разлики		
20.	Приходи од надомест на штета		
21.	Приходи од продажба на нематеријални и материјални средства		
22.	Други приходи		
23.	Вонредни приходи		
24.	Пренесен дел од вишокот на приходите од претходната година		
	ВКУПНО ПРИХОДИ (Збир од редни броеви: 1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12+13+14+ 15+16+17+18+19+20+21+22+23+24)		
	II. РАСХОДИ		
25.	Потрошени материјали и ситен инвентар		
26.	Други материјални расходи		
27.	Комунални услуги и греење		
28.	Комуникациски услуги		
29.	Транспортни услуги		

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Износ	
		Претходна година	Тековна година
1	2	3	4
30.	Поправки и тековно одржување		
31.	Издатоци за реклама и пропаганда		
32.	Издатоци за репрезентација		
33.	Интелектуални услуги		
34.	Сметководствени услуги		
35.	Судски и правни услуги		
36.	Услуги за превод		
37.	Услуги за копирање, печатење и издавање		
38.	Статистички истражувања		
39.	Објавување на огласи		
40.	Изнајмување на простор и опрема		
41.	Други услуги		
42.	Привремени вработувања		
43.	Конференции, семинари и работилници		
44.	Членарини		
45.	Издатоци за меѓународна соработка		
46.	Провизија за платниот промет		
47.	Расходи по основ на кредити и заеми		
48.	Премии за осигурување		
49.	Негативни курсни разлики		
50.	Други финансиски услуги		
51.	Казни и надомест на штета		
52.	Дневници за службено патување и патни трошоци во земјата		
53.	Дневници за службено патување и патни трошоци во странство		
54.	Плати		
55.	Надомести на плата		
56.	Придонеси за задолжително социјално осигурување		

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Износ	
		Претходна година	Тековна година
1	2	3	4
57.	Персонален данок на доход		
58.	Надоместоци на трошоци на вработените и ангажирани лица		
59.	Други даноци и придонеси		
60.	Помошти, донации и други давања на правни субјекти		
61.	Помошти, донации и други давања на физички лица		
62.	Други помошти и давања		
63.	Пренесени парични средства на други сметки		
64.	Средства за градежни објекти		
65.	Средства за опрема		
66.	Други капитални средства		
67.	Други расходи		
68.	Вонредни расходи		
	ВКУПНО РАСХОДИ (збир од реден број 25 до реден број 68)		
69.	Остварен нето вишок на приходи = (Вкупно приходи - Вкупно расходи)		
70.	Непокриени расходи = (Вкупно расходи - Вкупно приходи)		

_____.20____
Место Датум

Лице одговорно за составување на извештајот

Своерачен потпис М.П

Одговорно лице на организацијата
со статус од јавен интерес

Своерачен потпис М.П

ДИМЕНЗИИ НА (образец ПП50)
НАЛОГ ЗА ЈАВНИ ПРИХОДИ

5. Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 јули 2011 година.

Бр. 12-4889/1
8 февруари 2011 година
Министер за финансии,
м-р **Зоран Ставрески**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО 422.

Врз основа на член 92 став 4 од Законот за ветеринарно здравство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 113/07), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА НАЧИНОТ И ПОСТАПКИТЕ ЗА УВОЗ И ТРАНЗИТ И НАЧИНОТ И ПОСТАПКИТЕ ЗА ВРШЕЊЕ НА ПРОВЕРКИ И ПРЕГЛЕД НА ПРАТКИ ДОМАШНИ МИЛЕНИЦИ ОД ВИДОВИТЕ ПТИЦИ КОИ НЕ СЕ НАМЕНЕТИ ЗА ТРГОВИЈА ИЛИ ЗА ПРЕНОС НА ДРУГИ ЛИЦА И СЕ ПРИДРУЖЕНИ ОД СОПСТВЕНИКОТ ИЛИ ОДГОВОРНО ЛИЦЕ КАКО И ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА ВЕТЕРИНАРНО-ЗДРАВСТВЕНИОТ СЕРТИФИКАТ ИЛИ ДРУГ ДОКУМЕНТ ШТО ГИ ПРИДРУЖУВА(*)

Член 1

(1) Во Правилникот за начинот и постапките за увоз и транзит и начинот и постапките за вршење на проверки и преглед на пратки домашни миленици од видовите птици кои не се наменети за трговија или за пре-

(*) Со овој правилник се врши усогласување со Одлуката на Комисијата (ЕУ) бр. 734/2010/ЕУ од 30 ноември 2010 година за изменување на Одлуките бр. 2005/692/ЕК, 2005/734/ЕК, 2006/415/ЕК, 2007/25/ЕК и 2009/494/ЕК во однос на авијарна инфлуенца (32010D0734).

нос на други лица и се придружени од сопственикот или одговорно лице, како и формата и содржината на ветеринарно-здравствениот сертификат или друг документ што ги придружува („Службен весник на Република Македонија“ бр. 102/08 и 10/09), во членот 2 став (1) точка 2) подточката а. се менува и гласи:

„биле во изолација 30 дена пред извозот на местото на поаѓање во земјата на испорака која е дадена во листата од Прилог VI Дел 1 или Прилог VI Дел 4 од Правилникот за начинот и постапката за увоз и транзит, листа на трети земји од кои е одобрен увоз и транзит, формата и содржината на ветеринарно-здравствениот сертификат или други документи што ја придружуваат пратката со живи животни, аквакултура и производи од животинско потекло, како и начинот и постапката на вршење на проверка и преглед при увоз и транзит на пратка со живи животни, аквакултура и производи од животинско потекло („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/10, 86/10 и 144/10)¹.

(2) Подточката г. се менува и гласи:

„биле во изолација најмалку десет дена пред извозот и најрано третиот ден од почетокот на изолацијата им бил земен примерок за спроведување тест за откривање на авијарна инфлуенца H5N1 антиген или геном како што е пропишано во Поглавјето за авијарна инфлуенца од Прирачникот за дијагностички тестови и вакцини кај копнени животни, согласно последната измена на ОИЕ”.

Член 2

Прилогот 2 се заменува со нов Прилог 2 кој е составен дел на овој правилник.

Член 3

Прилогот 3 се заменува со нов Прилог 3 кој е составен дел на овој правилник.

Член 4

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува до 30 јуни 2012 година.

Бр. 11-115/3
10 февруари 2011 година
Скопје

Министер,
Љупчо Димовски, с.р.

¹ Прилог VI Дел 1 и Прилог VI Дел 4 од Правилникот за начинот и постапката за увоз и транзит, листа на трети земји од кои е одобрен увоз и транзит, формата и содржината на ветеринарно-здравствениот сертификат или други документи што ја придружуваат пратката со живи животни, аквакултура и производи од животинско потекло, како и начинот и постапката на вршење на проверка и преглед при увоз и транзит на пратка со живи животни, аквакултура и производи од животинско потекло („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/2010, 86/2010 и 144/2010) е усогласен со Дел 1 и Дел 2 од Прилог I на Регулатива на Комисијата (ЕУ) бр. 206/2010/ЕУ за листа на трети земји, територии или делови од нив кои се одобрени за внес во Европската Унија на одделни видови животни и свежо месо и услови за ветеринарна сертификација (32010R0206).

Прилог 2

Ветеринарен сертификат за увоз на домашни миленици од видовите птици во Република Македонија
Veterinary certificate for import of pet birds in Republic of Macedonia

Дел I: Детали за извозната пратка/ Part I: Details of dispatched consignment	I.1. Испраќач / Consignor ☐ Име/ Name Адреса/ Address Тел./ Tel.		I.2. Референтен бр. на ветеринарно-здравствен сертификат /Certificate reference number		I.2.a			
			I.3. Централен надлежен орган/ Central Competent Authority					
			I.4. Локален надлежен орган/ Local Competent Authority					
	I.5. Примач/ Consignee Име/ Name Адреса/ Address Поштенски фах/ Postal code Тел./ Tel. No.		I.6.					
	I.7. Земја на потекло/ Country of origin	ИСО код/ ISO code	I.8. Регион на потекло/ Region of origin	Код/ Code	I.9. Земја на дестинација/ Country of destination	ИСО код/ ISO code	I.10. Регион на потекло/ Region of origin	Код/ Code
	I.11. Место на потекло/ Place of origin Одгледувалиште/ Holding ☐ Друго/ Other ☐ Име/ Name Адреса/ Address		Број на одобрение/ Approval number /		I.12. Одгледувалиште/ Holding ☐ Карантин/ Quarantine ☐ Одобрено тело/ Approved body ☐ Друго/ Other ☐ Име/ Name Адреса/ Address			Број на одобрение/ Approval number
	I.13. Место на натовар/ Place of loading Адреса/ Address		Број на одобрение/ Approval number		I.14. Датум на поаѓање/ Date of departure			Време на поаѓање/ Time of departure
	I.15. Начин на транспорт/ Means of transport Авион ☐ Брод ☐ Вагон ☐ /Aeroplane /Ship /Railway vagon Возило ☐ Друго ☐ /Road vehicle / Other		I.16.					
	Идентификација / Identification : Документи / Documentary references:		I.17. Број(еви) на CITES/ No(s) of CITES					
	I.18. Опис на пратката/ Description of commodity					I.19. Код на пратката (HS код) /Commodity code (HS code)		
I.21.					I.20. Количина/Quantity			
I.22. Број на пакувања /Number of packages					I.24.			
I.23. Идентификација на контејнер/ Број на плomba / Identification of container/ seal number								
I.25. Пратката е сертифицирана за / Commodities certified for: Домашни миленици / Pets ☐					Карантин/ Quarantine ☐			
I.26.					I.27. За увоз или влез во РМ/ For import or admission into RM Конечен увоз/ Definitive import ☐			
I.28. Идентификација на пратките/ Identification of the commodities								
Видови (Научно име)/ Species (Scientific name)/		Систем на идентификација/ Identification system/		Идентификационен број/ Identification number/		Количина/ Quantity/		

II. Информации за здравствената состојба / Health information		II. a. Референтен број на ветеринарно-здравствен сертификатот/ Certificate reference number	II. b.	
Дел II: Потврда/ Part II: Certification	Јас, долупотпишаниот официјален ветеринар од _____ (внеси го името на земјата) потврдувам дека / I, the undersigned official veterinarian of _____ (insert name of country) certify that:			
	1.	Земјата на извоз е земја членка на ОИЕ и припаѓа на Регионалната Комисија за _____ (внеси го името на Регионалната Комисија) /The country of dispatch is a member country of the World Organization for Animal Health (OIE) and belongs to the OIE Regional Commission for _____ (insert name of Regional Commission);		
	2.	Птиците опишани во точка I.28. се клинички испитани денес, во последните 48 часа или последниот работен ден пред извоз и не покажуваат знаци карактеристични за болеста. / The birds described in point I.28. have been subjected today, with 48 hours or the last working day prior to dispatch, to a clinical inspection and found free of obvious signs of disease;		
	(¹)или /either	[3]	Птиците исполнуваат барем еден од следните услови: / The birds comply with at least one of the following conditions:	
	(¹)или /either	[3]	[таа/тие доаѓа/доаѓаат од трети земји наведени Дел 1 на Анекс I или Дел 1 на Анекс II од Регулативата (ЕЗ) Бр. 206/2010 односно еквивалентниот Дел 1 од Прилог VI и Дел 4 од Прилог VI од Правилникот за начинот и постапката за увоз и транзит, листа на држави од кои е одобрен увоз и формата и содржината на ветеринарно здравствените сертификати или други документи кои ја придружуваат пратката како и начинот и постапката на вршење на проверка и преглед при увоз и транзит на животни, аквакултура производи и нуспроизводи од животинско потекло, и таа/тие престојувала/престојувале во објекти наведени во точка I.11. под официјален надзор најмалку 30 дена пред испраќањето заштитени од контакт со други птици] / [It/ they come/comes from a third countries listed in Part 1 of Annex I or Part 1 of Annex II to Regulation (EU) No 206/2010 or equivalent Part 4 of Annex VI of Book of Rules on procedures for import and transit, list of third countries approved for import, form and content of the Certificate or other documents accompanying the consignment, veterinary checks at the border on consignments of animals, aquaculture and products and by-products of animal origin and has/have been confined on the premises specified in point I.11. under official supervision for at least 30 days prior to the date to dispatch and effectively protected from contact with any other bird(s)];	
	(¹)или/or	[3]	[таа/тие биле вакцинирани на..... [dd/mm/yyyy] и најмалку еднаш ревакцинирани во..... [dd/mm/yyyy] во последните 6 месеци и не порано од 60 дена од денот на испорака во согласност со инструкциите на производителот, против авијарна инфлуенца со H5 вакцина, која не е жива вакцина и е одобрена за тој вид од соодветната трета земја на испраќање или во најмалку една земја членка на Европската Унија:] / [It/ they have been vaccinated on [dd/mm/yyyy] and at least on one occasion re-vaccinated on [dd/mm/yyyy] , within the last 6 months and not later than 60 days prior to the date of dispatch, in accordance with the manufacture's instructions against avian influenza using an H5 vaccine, which is not a live vaccine and approved for the species concerned in the third country of dispatch or at least in one Member State of the European Union:]	
	(¹)или/or	[3]	[таа/тие била/ биле изолирани најмалку 10 дена пред датумот на испорака и поминале тест за детекција за авијарна инфлуенца H5N1 антиген или геном, како што е наведено во Поглавје 2.3.4 за авијарна инфлуенца од Прирачникот за дијагностички тестови и вакцини кај животните од ОИЕ , извршен на примерок земен на [dd/mm/yyyy], не порано од третиот ден од изолирањата] / [It/ they has/ have been isolated for at least 10 days prior to the date of dispatch and have been subjected to a test for the detection of avian influenza H5N1 antigen or genome, as prescribed in the Chapter 2.3.4 on avian influenza in the Manual of Diagnostic Tests and Vaccines for Terrestrial Animals of the OIE, as regularly updated carried out on a sample taken on [dd/mm/yyyy], not earlier than on the third day of isolation]	
	(¹)или /or	[3]	Сопственикот или одговорното лице за птицата/птиците изјавува дека тој/таа ќе се погрижи истите да бидат ставени 30 дена во пост-увозен карантин во одобрен карантински објект или центар во согласност со Член 6 од Регулативата (ЕЗ) 998/2003 односно еквивалентниот Правилник за техничко-технолошките услови и постапката за одобрување на карантинот, техничко-технолошките услови кои треба да ги исполнува карантинот, како и времетраењето на карантинот, за објектите за изолирација и времетраење на истата за различни животински видови и категории, времетраењето за набљудување и за испитувањата кои треба да бидат направени/ The owner/person responsible for the bird(s) has declared that he/she has made arrangements for the 30 days post-introduction quarantine facility or centre in accordance with Article 6 of Regulation (EC) No 318/2007 or equivalent national veterinary legislation]	
		4.	Сопственикот или претставникот на сопственикот изјавува дека / The owner or the representative of the owner has declared that:	
		4.1	Птицата/птиците е/се домашни миленици како што е дефинирано во Член 3(а) од Регулативата (ЕЗ) 998/2003 односно еквивалентниот Правилник за начинот и постапките за увоз и транзит и начинот и постапките за вршење на проверки и преглед на пратки домашни миленици кои не се наменети за трговија или за пренос на други лица и се придружени од сопственикот или одговорно лице како и формата и содржината на ветеринарно-здравствениот сертификат и формата и содржината на пасошот, наменети за некомерцијално движење / The bird(s) is/are pet animals as defined in Article 3 (a) of Regulation (EC) No 998/2003 or equivalent national veterinary legislation , intended for non-commercial movement.	
	4.2	За време на периодот меѓу ветеринарниот инспекциски преглед пред движење и поаѓањето, птиците ќе останат изолирани од било каков контакт со други птици. / During the period between the pre-movement veterinary inspection and the factual departure the birds will remain isolated from any possible contact with other birds		
(¹)или /either	[4.3]	Животните биле во изолирација 30 дена пред движење без да бидат во контакт со други птици кои не се опфатени со овој ветеринарно-здравствен сертификат. / The bird(s) has/have been confined on the premises for at least the 30 days immediately prior to the date of dispatch without coming into contact with any other bird(s).]		
(¹)или /or	[4.3]	Птицата/птиците биле во изолирација ао дена пред движењето /The bird(s) has/have undergone the 10 days pre-movement isolation]		
(¹)или /or	[4.3]	Договорен е 30 дневен во карантин за прифаќање во карантински објект во Arrangements have been made for the 30 days post-introduction quarantine of the bird(s) at the quarantine premises of]		
Забелешки/ Notes				
Дел II/ Part I				
-	Box reference I.8 Поле I.8	Да се наведе кодот на територијата како што е во Дел 1 од Прилог I или Дел 1 од Прилог II од Регулативата Бр. 206/2010 односно еквивалентниот Дел 1 од Прилог VI и Дел 4 од Прилог VI од Правилникот за начинот и постапката за увоз и транзит, листа на држави од кои е одобрен увоз и формата и содржината на ветеринарно здравствените сертификати или други документи кои ја придружуваат пратката како и начинот и постапката на вршење на проверка и преглед при увоз и транзит на животни, аквакултура производи и нуспроизводи од животинско потекло / Provide the code of territory as appearing in Part 1 of Annex I or in Part 1 of Annex II to Regulation (EU) No 206/2010 or equivalent Part 4 of Annex VI of Book of Rules on procedures for import and transit, list of third countries approved for import, form and content of the Certificate or other documents accompanying the consignment, veterinary checks at the border on consignments of animals, aquaculture and products and by-products of animal origin		
-	Box reference I.15 Поле I.15	/ Да се наведе регистарски број на железнички вагон или контејнер и камион), број на лет (авион) или име (брод) Registration number (railway wagons or container and lorries), flight number (aircraft) or name (ship) is to be provided.		
-	Box reference I.19 Поле I.19	Да се користи соодветна тарифна ознака: 01 06 31; 01 06 32; 01 06 39 /Use the appropriate HS codes: 01 06 31; 01 06 32; 01 06 39		
-	Box reference I.23 Поле I.23	За контејнери или кутии, да се наведе број на пломба (доколку е применливо) /For containers or boxes, the container number and the seal number (if applicable) should be included.		
-	Box reference I.28 Поле I.28	Систем за идентификација: Птиците мора да: Се означени со индивидуална ознака на која може да се следи земјата на потекло. Да се наведе идентификациониот систем: (како што е клип, ознака на нога, микрочип, транспондер, маркаца) /Identification system: The birds must bear: An individual number which permits tracing of their premises of origin. Specify the identification system (such as clip, leg band, microchip, transponder, tag).		

Дел II/ Part II

⁽¹⁾Прецртај го непотребното/ Delete as necessary

⁽²⁾Сертификатот е валиден 10 дена. Во случај на транспорт со брод валидноста се пролонгира до времето на пловидбата. The certificate is valid for 10 days. In case of transport by boat the validity is prolonged by the time of the sea voyage.

Официјален ветеринар: / Official veterinarian

Име(со големи букви): / Name(in Capital)

Квалификација и звање / Qualification and title

Дата / Date

Потпис / Signature

Печат / Stamp

Прилог 3

Изјава

Јас, долупотпишаниот сопственик^[a]/ одговорно лице за домашните миленици од видовите птици^[a], изјавувам дека:

/ I, the undersigned owner^[a]/ representative of the owner^[a] declare that:

1. Птиците при движењето се придружени со долупотпишаното лице и не се наменети за продажба или пренос на друг сопственик.
/ The bird(s) is/ are accompanying the undersigned person and are not intended to be sold or transferred to another owner.
2. Птиците ќе останат под одговорност на долупотпишаното лице во текот на нивното не-комерцијално движење.
/ The bird(s) will remain under the responsibility of the undersigned person during its/their non-commercial movement.
3. Во периодот од ветеринарниот инспекциски преглед пред поаѓање и се до вистинското поаѓање, птиците ќе останат изолирани од било каков контакт со други птици; и
/ During the period between the pre-movement veterinary inspection and the factual departure the birds will remain isolated from any possible contact with other birds; and
4. (а) или [птиците престојувале во објектите на потекло за период од 30 дена непосредно пред датумот на испорака без да бидат во контакт со било кои птици.]/
/ either [the bird(s) has/have been confined on the premises for a period of at least 30 days immediately prior to the date of dispatch without coming into contact with any other bird(s).]

(а) или [птиците биле 10 дена во изолација пред-испорака.]

/ or [the bird(s) has/have undergone the 10 days pre-movement isolation.]

(а) или [јас направив договор за 30 дневен карантин по-увозот на птиците во карантински објекти на, како што е наведено во соодветниот сертификат.]

/ or [I have made arrangements for the 30 days post-introduction quarantine of the bird(s) at the quarantine premises of, as indicated in the corresponding certificate.]

.....
Дата и Место
/ Date and Place

.....
Потпис
/ Signature

^[a] Прецртај го непотребното.

/ Keep as appropriate.

423.

Врз основа на член 6 став 6 од Законот за производите за заштита на растенијата („Службен весник на Република Македонија” бр.110/07 и 20/09), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство во согласност со министерот за здравство и министерот за животна средина и просторно планирање, донесе

П РА В И Л Н И К
ЗА ПОСТАПКАТА ЗА ОБРАБОТКА НА ДОКУМЕН-
ТИТЕ ЗА ОЦЕНА НА АКТИВНАТА СУПСТАНЦИ-
ЈА, ПОСТАПКАТА ЗА ОЦЕНУВАЊЕТО НА АКТИВ-
НИТЕ СУПСТАНЦИИ И БАРАЊАТА ЗА НИВНО
ВКЛУЧУВАЊЕ ВО НАЦИОНАЛНАТА ЛИСТА НА
АКТИВНИ СУПСТАНЦИИ ВО СОГЛАСНОСТ СО
УНИФОРМНИТЕ ПРИНЦИПИ (*)

Содржина

Член 1

Со овој правилник се пропишува постапката за обработка на документите за оценка на активната супстанција, постапката за оценувањето на активните супстанции и барањата за нивно вклучување во националната листа на активни супстанции во согласност со униформните принципи.

Значење на изразите

Член 2

(1) Употребените изрази ги имаат следните значења:

1. „**Каренца**” е пропишан најкраток временски период изразен во денови кои треба да изминат сметано од последното третирање со производот до денот на бербата, жетвата, косењето, преработката и консумацијата на земјоделските производи во свежа состојба односно дозволено пуштање на домашните животни на пасење на третираните површини;

2. „**Работна каренца**” е определен временски период кој треба да измине по извршеното третирање со некој производ при што не е дозволен пристап на луѓето и домашните животни на третираната површина и работа на третираната површина, нива или затворен простор;

3. „**Формулација**” е процес на мешање на активна материја и неактивен носач;

4. „**Облик на формулација**” е форма на готови производи што се дистрибуира во промет и кој зависи од намената и начинот на нивната примена за заштита на растенијата (прав за суспензија, концентрат за емулзија, гранули и др.);

5. „**Додаток - неактивен носач**” е секоја супстанција освен активната супстанција, која производителот ја користи во определена формулација за одредување на својствата на производот;

6. „**Метаболити**” се материи кои се резултат на реакција или разградување на активните супстанции или продукти од разградувањето и биосинтеза на микроорганизмите или други организми;

7. „**Релевантни метаболити**” се материи од токсиколошки или екотоксиколошки аспект, кои според нивната токсиколошка и екотоксиколошка вредност имаат посебно значење;

8. „**Нечистотии**” се сите компоненти, освен чистите активни супстанции, на некој готов производ или од определен микроорганизам, кои настануваат при производниот процес или нивно чување во несоодветни услови;

9. „**Релевантни нечистотии**” се материи од токсиколошки или екотоксиколошки аспект, кои според нивната токсиколошка и екотоксиколошка вредност имаат посебно значење;

10. „**Референтен производ**” е веќе регистриран и во праксата докажан производ за заштита на растенија, од фитосанитарни, еколошки и климатски услови во подрачјето или во одреден производен реон. Референтен производ се користи за споредување со производи за кои е поднесено барање за оценување и пуштање во промет;

11. „**Микроорганизам**” е клеточен или неклеточен организам со мали димензии, способен за репродукција или репликација и пренос на генетскиот материјал (бактерии, габи, вируси и други микроорганизми);

12. „**Остатоци на микроорганизми**” се посебни витални форми или нивни продукти со изразена животна способност за опстанок. Нивното присуство може да претставува значаен извор за контаминација и ризик по здравјето на луѓето, животните, растенијата и еколошката животна средина;

13. „**Антибиоза**” е спротивставен однос меѓу два или повеќе вида од кои едниот е активно загрозен (заради токсините кои ги произведува другиот вид);

14. „**Антигени**” се специфични макро молекули или супстанции од жива природа (бактерии, габи, микоплазми, вируси и други микроорганизми) односно нивни продукти (белковини, олигосахариди и др.) кои внесени во животински организам предизвикуваат формирање на антитела (процес кој се означува како имунизација). Антигените се способни да се врзуваат со за нив специфични антитела на домаќинот како форма на активна одбранбена реакција на истиот. Овој процес може да се одвива во *in vitro* услови, па во праксата се користи за серолошки анализи;

15. „**Антимикробици**” се природни, полусинтетички или синтетички супстанции кои покажуваат антимикробно делување (сузбиваат микроорганизми или го инхибираат нивниот развој);

Антимикробик вклучува:

- антибиотици - супстанции кои се производ на микроорганизмите или супстанции произведени на полусинтетички или синтетички начин,

- антикокцидски производи - супстанции кои активно делуваат против кокцидија;

(*) Со овој правилник се врши усогласување со Директивата на Советот 91/414 ЕЕС од 15 јули 1991 година за ставање на производите за заштита на растенијата на пазарот, CELEX бр. 31991L0414.

16. **„Колонија”** претставува една или повеќе витални единици способни да се размножуваат или реплицираат.

17. **„Создавање на колонија од микроорганизми”** е способност за размножување и развој на микроорганизми во средината, на површината или во внатрешноста на други видови организми-домаќини;

18. **„Еколошка алка”** е единствена состојба која одреден вид ја зазема во околината, во смисла на вистинскиот физички простор и функцијата што се одвива меѓу видот и заедницата на определен екосистем;

19. **„Домаќин”** е човек, животно или растение во или на кои се населуваат и исхрануваат други организми (паразити);

20. **„Специфичност на домаќинот”** е подложност на одреден вид организам да биде средина за развој и исхрана на други видови штетни организми;

21. **„Специфичен паразит”** е вид кој има способност да колонизира, да се исхранува, размножува и штетно да влијае врз развојот на организмот - домаќин. Неспецифичен паразит може да колонизира или да има штетно влијание на голем број различни домаќини;

22. **„Инфекција”** е внесување или навлегување на некои патогени микроорганизми во осетливи домаќини, без оглед дали предизвикуваат патолошки процес или развој на заболување. Организмот треба да навлезе во телото на домаќинот и да биде способен да се размножува и ги совладува одбранбените механизми кај домаќинот (способност да создава нова генерација инфективен материјал-инокулум). Процесот на инфекција не подразбира и развој на заболување;

23. **„Инфективен материјал”** е заразен материјал способен да ги совладува пасивните и активните механизми на отпорност кај домаќинот, да навлегува во него и создава нова генерација на инфективен материјал;

24. **„Инфективност”** е способност кај некои микроорганизми да навлегуваат и ги совладуваат одбранбените механизми на организмот домаќин;

25. **„Инвазија”** е влегување на микроорганизми во телото на домаќините (на пр. вистинско поминување низ интегументот, цревните епителни станици и сл.). Примарна инвазивност е одлика на патогените микроорганизми;

26. **„Намножување”** е способност на микроорганизмите да се реплицираат и создаваат инфективен материјал за остварување на нови инфекции;

27. **„Микотоксини”** се ферменти или ензими кои настануваат како резултат на метаболизмот на габите и имаат токсично дејство врз домаќинот;

28. **„Неодржлив микроорганизам”** е микроорганизам кој нема способност за размножување или пренесување на генетски материјал;

29. **„Неодржлив остаток”** е остаток кој нема способност за размножување или пренесување на генетскиот материјал;

30. **„Патогеност”** е способност на патогените организми да причинуваат болести;

31. **„Симбиоза”** е вид на взаемно корисна интеракција меѓу некои организми;

32. **„Одржлив микроорганизам”** е микроорганизам кој има способност да се размножува или опстанува преку репликација и пренесување на генетскиот материјал;

33. **„Одржлив остаток”** е витален сегмент од некој микроорганизам способен да се одржува, размножува или го реплицира и пренесува генетскиот материјал;

34. **„Вироид”** е инфективна вирусна честица составена од циркуларна едноспирална РНК молекула во чиј состав влегуваат поголем број нуклеотиди (без формирање на протеинска обвивка - капсид) кои се јавуваат како патогени и причинители на економски штетни заболувања или латентни инфекции без видливи симптоми на инфицираните растенија;

35. **„Вируленција”** е степен на изразена патогеност што ја манифестира одреден патоген организам односно негова способност да причинува заболување од посилен или послаб интензитет. Во зависност од количеството на инокулум способен да остварува инфекција патогениот организам изразува одреден степен на патогеност. Степенот на патогеност експериментално може да се потврдува и проверува преку определување на инфективна доза или количество инфективен материјал способен да остварува инфекција (ID 50). Во зависност од количеството на инокулум потребен за остварување на инфекција на некој патоген, постојат слабо вирулентни, вирулентни и агресивни.

Член 4

На постапката за обработка на документите за оцена на активната супстанција и постапката за оценувањето на активните супстанции се применуваат одредбите од Прилог 1 од Правилникот за постапката за обработка на барањето и подеталната документација и податоците за досието на активната супстанција^{*1} („Службен весник на Република Македонија” бр. 28/10).

Член 5

(1) Врз основа на оценката од член 4 на овој правилник, квалификуваните експерти треба до Фитосанитарната управа да достават резиме на активната супстанција. Резимето се доставува до стручната комисија формирана согласно член 24 од Законот за производи за заштита на растенијата, која врз основа на резимето изготвува мислење за досието на активната супстанција и предлог за одобрување на супстанцијата и нејзино вклучување во Националната листа на активни супстанции.

(2) Квалификуваните експерти од став (1) на овој член треба да постапуваат според општите и посебни принципи за оценување и одобрување на производите содржани во Прилогот кој е составен дел на овој правилник.

(3) Во текот на постапката за оценување квалификуваните експерти од став (1) на овој член треба да постапуваат согласно стручните и научните принципи признати на меѓународно ниво (на пр. од страна на ЕРРО и другите релевантни регионални и меѓународни институции), како и да се земат во предвид насоките со кои е запознат Постојаниот одбор за ланецот на исхрана и здравје на животните (SCFCAH).

(4) Кога се оценуваат активни супстанции кои содржат генетски модифицирани микроорганизми (ГМО), треба да се земат во предвид прописите од областа на ГМО со кои се уредува намерно испуштање на тие микроорганизми во околината, како и да се земе во предвид оцената направена согласно тие прописи.

Член 6

(1) Барањето за вклучување на активните супстанции во Националната листа на активни супстанции барателот го поднесува до Фитосанитарната управа.

(2) Со барањето од став (1) на овој член се доставува досие на активната супстанција кое содржи податоци и документација за:

1. идентитетот на активната супстанција вклучувајќи го и производителот;
2. идентитетот на производителот;
3. физичките и хемиските својства;
4. дополнителните информации за активната супстанција (употреба, начин на ракување, складирање, мерки на безбедност и слично);
5. аналитичките методи;
6. токсиколошките и метаболичките проучувања;
7. резидуите на активната материјаво или на растенијата или растителните производи, храната и добиточната храна;
8. исходот и однесувањето на активната супстанција во животната средина;
9. екотоксиколошките проучувања;
10. резимето и процената на документацијата и податоците од точките 6, 7, 8 и 9 на овој став;
11. предлозите вклучувајќи и оправдување за предложената класификација и за означувањето според прописите за класифицирање, пакување и означување на опасни супстанции донесени во согласност со прописите на ЕУ (симболи, знаци за опасност, фрази за безбедност) и членот 25 на овој закон; и
12. други податоци, доколку при водењето на постапката се оцени за потребно.

Член 7

(1) Активната супстанција може да се вклучи во Националната листа на активни супстанции за првичен период не подолг од 10 години согласно Законот за производи за заштита на растенијата, ако може да се очекува дека производите за заштита на растенијата што ја содржат активната супстанција ќе го исполнат следното:

- нивните остатоци, добиени при примена сообразна со добрата практика на заштита на растенијата, не треба да имаат никакви штетни ефекти врз здравјето на човекот или на животните или врз подземните води, како и никакво неприфатливо влијание врз животната средина, а тие остатоци, до онаа мера до која се од токсиколошка или од екотоксиколошка важност, да можат да бидат измерени со методите што се во општа употреба; и

- нивната употреба, што произлегува од примена сообразна со добрата практика на заштита на растенијата, не треба да има никакви штетни ефекти врз здравјето на човекот или на животните, како и никакво неприфатливо влијание на животната средина.

(2) За вклучување на активната супстанција во Националната листа на активни супстанции, особено се зема во предвид:

- каде што е релевантно, прифатливата дневна доза (ADI) за човекот;

- прифатливото ниво на изложеност на ракувачот, ако е неопходно; и

- каде што е релевантно, процена за нејзиното однесување (на пр. перзистентност, полупериод на распаѓање итн.) и за распределбата во животната средина, како и за нејзиното влијание врз нецелните видови.

(3) За првото вклучување на активната супстанција во Националната листа на активни супстанции се смета дека барањата се задоволени доколку досието на активната супстанција ги содржи информациите и документите за најмалку еден производ што ја содржи таа активна супстанција.

(4) Вклучувањето на активната супстанција во Националната листа на активни супстанции може да биде предмет на барања како што се:

- минималниот степен на чистотата на активната супстанција;

- природата и максималната содржина на одредени нечистотии;

- ограничувањата произлезени од оцената од член 5 од овој правилник, согласно потребите во земјоделството, здравствената состојба на растенијата и во животната средина (вклучително и климатските услови); и

- типот и начинот на употреба на препаратот.

(5) По барање на барателот, вклучувањето на супстанцијата во Националната листа на активни супстанции може да се обновува еднаш или повеќепати за периоди не подолги од 5 години. Ова вклучување може да се ревидира во секое време доколку има индикации дека не се постапува согласно ставовите (1) и (2) на овој член и во овој случај барателот треба да достави дополнителни информации кои се неопходни за ревизијата. Онаму каде што е потребно, одобрението може да се продолжи за период неопходен да се заврши ревизијата и да се обезбедат неопходните информации.

Член 8

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 17-234/8
јануари 2011 година
Скопје

Министер за земјоделство,
шумарство и водостопанство,
Љупчо Димовски, с.р.

Министер за животна средина
и просторно планирање,
Нецати Јакупи, с.р.

Министер за здравство,
Бујар Османи, с.р.

*¹ Со овој правилник се врши усогласување со Директивата на Советот 91/414 ЕЕС од 15 јули 1991 година за ставање на производите за заштита на растенијата на пазарот, CELEX бр. 31991L0414.

ПРИЛОГ

**УНИФОРМНИ ПРИНЦИПИ ЗА ОЦЕНУВАЊЕ И ОДОБРУВАЊЕ
НА ПРОИЗВОДИ ЗА ЗАШТИТА НА РАСТЕНИЈАТА****Дел А - УНИФОРМНИ ПРИНЦИПИ ЗА ОЦЕНУВАЊЕ И ОДОБРУВАЊЕ
НА ХЕМИСКИ ПРОИЗВОДИ ЗА ЗАШТИТА НА РАСТЕНИЈАТА****Глава I****ОЦЕНУВАЊЕ****Оддел 1****ОПШТИ ПРИНЦИПИ**

1. Се оценува документацијата од член 3 од овој Правилник и се земаат во предвид моменталните научни и технички сознанија, а посебно се:

(а) оценува ефикасноста и фитотоксичноста на производите за секоја употреба наведена во барањето за оценување,

(б) идентификуваат штетите кои произлегуваат и се врши процена на можните ризици по здравјето на луѓето, животните и животната средина, како последица од употребата на одреден производ.

2. При оценување на производите за кои е поднесено барање, треба да се имаат во предвид сите услови на употреба на производот, како и последиците од неговата употреба, дозата, начинот, фревенцијата, времето на апликација и природата и составот на препаратот. Секогаш кога е можно се земаат во предвид принципите на интегрирана контрола.

3. При оценување на поднесените барања се земаат во предвид земјоделските, фитосанитарни и еколошки услови (вклучувајќи ги и климатските) во подрачјето предложено за употреба на производот.

4. При толкување на резултатите од оценувањето, се земаат во предвид можните елементи на неточност на информациите добиени во текот на оценувањето, со цел да се сведе на минимум ризикот од неоткривање на штетните ефекти или потценување на нивното значење.

Првото спроведено оценување се базира на најдобрите податоци кои се на располагање или на проценките кои ги одразуваат реалните услови за употреба на производот.

По првото оценување, се спроведува повторно оценување при кое се земаат во предвид можните несигурности во критичните податоци и низа услови на употреба кои може да настанат, при што се доаѓа до реална слика за најлошиот можен случај, за да се одреди дали постојат значајни разлики во однос на првата оцена.

5. Ако посебните критериуми од оддел 2, глава I, дел А, прилог I од овој правилник предвидуваат употреба на методи за пресметување при оценување на производот, тие методи треба да :

- дадат најдобри можни проценки на сите релевантни процеси, земајќи ги во предвид реалните параметри и претпоставки,
- бидат подложени на анализите од точка 4 од овој оддел,
- бидат соодветни на условите во подрачјето на употреба.

6. Кога во посебните критериуми се наведуваат и метаболити, продукти на разградување или одредена реакција, се земаат во предвид само оние кои се поврзани со предложените мерки.

Оддел 2

ПОСЕБНИ ПРИНЦИПИ

При оценување на податоците и информациите кои се доставени со барањето, покрај општите принципи од оддел 1 глава 1 дел А прилог 1 од овој Правилник, ќе се применуваат следните посебни принципи:

2.1 Ефикасност

2.1.1 Доколку предложената употреба се однесува на сузбивање на организми или заштита од нив, се оценува можноста тој организам да е штетен во земјоделските, фитосанитарните и еколошките услови (вклучувајќи ги и климатските) на подрачјето предложено за употреба.

2.1.2 Ако предложената употреба не се однесува на заштита на растенијата од штетни организми, се оценува можноста за настанување на штета, намалување на приносот или други негативни последици ако производот не се примени, земајќи ги во предвид земјоделските, фитосанитарните и еколошките услови (вклучувајќи ги и климатските), на подрачјето предложено за употреба.

2.1.3 Се оценуваат податоците за ефикасноста на производот во согласност со прописите за документацијата за оценка и одобрување на производите, земајќи го во предвид степенот на сузбивање или обемот на посакуваниот ефект, како и соодветните експериментални услови како што се:

- избор на земјоделски култури или сорти,
- земјоделски и еколошки услови (вклучувајќи ги и климатските),
- присутност и застапеност на штетни организми,
- стадиум на развој на земјоделските култури и штетните организми,
- потребна количина на производи,
- количина на помошни производи, доколку се бара додавање во упатството за употреба,
- фреквенција и временски распоред на апликациите,
- вид на опрема за апликација на производите и услови на примена.

2.1.4 Се оценува ефектот на производот во различни земјоделски, фитосанитарни и еколошки услови (вклучувајќи ги и климатските) кои би можеле да постојат на подрачјето на предложена употреба, а особено :

(I) степенот, доследноста и времетраењето на посакуваниот ефект во однос на дозата, во споредба со соодветниот референтен производ и со контрола на нетретирани места.

(II) каде е тоа важно, ефектите врз приносот и квалитетот и намалувањето на губитокот во текот на складирањето, во споредба со соодветниот референтен производ или со контрола на нетретирани места.

Доколку не постои соодветен референтен производ, се оценува ефектот на производот за да се одреди дали неговата употреба покажува одредена корист во земјоделските, фитосанитарните и еколошките услови (вклучувајќи ги и климатските) на подрачјето на предложена употреба.

2.1.5 Ако во упатството за употреба на производот се бара негово мешање со други производи или помошни производи, се спроведува оценување од точка 2.1.1 до точка 2.2.4 на овој оддел во однос на информациите доставени за мешавината .

Ако во упатството за употреба на производот се препорачува негово мешање со други производи или помошни производи, се оценува соодветноста на мешавината и условите за нејзина употреба.

2.2. Неприфатливи ефекти врз растенијата или растителните производи

2.2.1 Се оценува степенот на штетните ефекти на третираната земјоделска култура по употребата на производот во согласност со предложените услови за употреба, и каде е тоа важно во споредба со соодветните референтни производи, доколку постојат, и/или со контрола на нетретираните места.

(а) При ова оценување се земаат во предвид следните информации:

(I) податоци за ефикасноста во согласност со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производите за заштита на растенијата,

(II) други важни податоци за производите кои се однесуваат на својствата на производот, доза, метода на примена, број и временски распоред на примените,

(III) сите важни податоци за активната супстанција во согласност со прописите за документацијата за оценување на активните супстанции во производите, вклучувајќи го и начинот на дејствување, притисокот на пареа, испарливост и растворливост во вода;

(б) Ова оценување вклучува:

(I) вид, фреквентност, ниво и траење на забележаните фитотоксични ефекти, како и влијанието на земјоделските, фитосанитарните и еколошките услови (вклучувајќи ги и климатските),

(II) разлики помеѓу сортите, со оглед на нивната чувствителност на фитотоксичните ефекти,

(III) дел од третираните земјоделски култури или земјоделски производи на кои се забележуваат фитотоксични ефекти,

(IV) штетно влијание врз приносот и/или квалитетот на третираните земјоделски култури или растителни производи,

(V) штетни влијанија врз животната способност, 'ртењето, никнувањето, создавањето корен и растот на третираните растенија или растителни делови наменети за размножување.

(VI) доколку се работи за испарливи производи, штетното влијание врз соседните земјоделски култури.

2.2.2 Доколку податоците за производот кои се на располагање укажуваат на тоа дека активната супстанција или некои важни метаболити, продукти на разградба или одредена реакција, во значителни количини се задржуваат во почвата и/или на или во растителните делови по употребата на производите во согласност со предложените услови за употреба, се оценува степенот на штетни ефекти на следните култури во плодородот. Ова оценување се спроведува во согласност со точка 2.2.1 од овој оддел.

2.2.3 Ако во упатството за употреба на производот се препорачува негово мешање со други производи или помошни производи, оценувањето се врши во согласност со точка 2.1.1 од овој оддел, во однос на информациите доставени за мешавината.

2.3. Влијание врз 'рбетниците кои се сузбиваат

Доколку согласно предложената употреба производот е наменет за сузбивање на 'рбетници, се оценува механизмот со кој се постигнува тој ефект како и воочените ефекти на однесување и здравје на целните животни.

Доколку производот е наменет за уништување на целните животни, се оценува времето потребно за нивно угинување и условите при кои доаѓа до угинување.

При ова оценување се земаат во предвид следните информации:

(I) сите релевантни информации во согласност со прописите за документацијата за оценување на активните супстанции на производите, како и резултатите од нивното оценување, вклучувајќи ги и токсиколошките и метаболитичките испитувања;

(II) сите релевантни информации за производот во согласност со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производите, вклучувајќи ги и токсиколошките испитувања и податоците за ефикасноста.

2.4. Влијание врз здравјето на луѓето и животните

2.4.1 Влијание на производот

2.4.1.1 Се оценува изложеноста на лицето кое го извршува третирањето со активната супстанција и/или токсиколошки важните супстанции на производот, до кои би можело да дојде во предложените услови за употреба (вклучувајќи ја особено дозата, методот на примена и климатските услови), користејќи ги во прв ред реалните податоци за изложеноста, а доколку таквите податоци не се достапни, се користат соодветни валидни методи за оценување.

(а) При ова оценување се земаат во предвид следните информации :

(I) токсиколошките и метаболитичките испитувања и испитувања во согласност со прописите за документацијата за оценување на активните супстанции на производите и резултатите од нивното оценување, вклучувајќи ја и дозволената граница за изложеност на лицето кое го извршува третирањето (AOEL);

AOEL е најголема количина на активна супстанција на која лицето кое го извршува третирањето е дозволено да биде изложено без ризик од штетни последици по здравјето.

AOEL се изразува во mg активна супстанција од производот на kg телесна тежина на лицето кое го извршува третирањето.

AOEL се темели на највисоко ниво при кое во текот на истражувањето не се воочуваат штетни ефекти на најчувствителните релевантни животински видови или луѓе, доколку се достапни соодветни податоци.

(II) останатите важни информации за активната супстанција како што се физички и хемиски својства;

(III) токсиколошките испитувања во согласност со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производите, а доколку е потребно се вклучуваат и потребните испитувања за апсорпција преку кожата;

(IV) останатите важни информации во согласност со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производите, како што се:

- составот на производите,
- својства на производите,
- големина, облик и вид на амбалажата,
- подрачје на примена на производот, својства на културите и штетните организми,
- методи на примена (начинот на користење, подготвување на производот за употреба и користење на опремата за апликација),
- препорачани мерки за намалување на изложеноста,
- препораки за користење на заштитна опрема,
- максимална доза за употреба на производот,
- најмала потрошувачка на производ кој се користи за прскање, наведена во упатството за употреба,
- број на третирања и временски интервал за употреба на производот.

(б) Ова оценување се применува за секој вид метода и опрема предложена за примена на производите, како и за различни видови и големини на резервоари, земајќи го во предвид мешањето и полнењето, примената на средствата, како и чистење и редовно одржување на опремата која се користи за апликација на производите.

2.4.1.2 Се проучуваат податоците за видот на предложената амбалажа и нејзините својства, особено оние кои се однесуваат на :

- видот на амбалажата,
- димензиите и волуменот,
- големината на отворот,
- вид на затворот,
- цврстина, непропустливост и отпорност на амбалажата при вообичаено ракување и превоз,
- отпорност на производот и компатибилност со него.

2.4.1.3. Се проучуваат податоците за видот на предложената заштитна опрема, личните заштитни средства и нивните својства, особено оние кои се однесуваат на:

- нивната достапност и адекватност,

- практичност и функционалност на заштитната опремата, земајќи го во предвид и физичкиот напор и климатските услови.

2.4.1.4 Се оценува можноста за изложеност на другите присутни лица или работници, како и на животните на активната супстанција и/или на други важни токсиколошки супстанции во производите по нивната примена во предложените услови за употреба.

При ова оценување се земаат во предвид следните информации:

- (I) токсиколошките и метаболитичките испитувања на активната супстанција во согласност со прописите за документацијата за оценување на активните супстанции на производите и резултатите од нивното оценување, вклучувајќи ја и AOEL,
- (II) токсиколошките испитувања во согласност со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производот, по потреба вклучувајќи ги и испитувањата за можна асорпција преку кожата,
- (III) останатите важни информации за производот во согласност со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производот, како што се:
 - каренца, работна каренца или други мерки на претпазливост и заштита на луѓето и животните,
 - методи на употреба,
 - максимална доза на употреба,
 - најголема потрошувачка на производ кој се користи за прскање,
 - состав на производот,
 - остатоци од производите за заштита на растенијата акумулирани во растенијата и растителните производи, по нивната употреба,
 - други активности при кои работниците се изложени.

2.4.2 Влијание на остатоците од активната супстанција на производот

2.4.2.1 Се оценуваат податоците за одредени токсични особини на остатоците од активната супстанција на производот, во согласност со прописите за документацијата за оценување на активната супстанција и производот, особено оние кои се однесуваат на:

- одредување на прифатлив дневен внес (ADI),
- идентификација на метаболитите, продуктите од разградување или одредени реакции во третираните растенија или растителни производи,
- однесување на остатоците од активната супстанција и нејзините метаболити сметано од моментот на примена до жетвата/бербата, или ако се работи за употреба по жетвата/бербата до излезот на складираните растителни производи од магацинот.

2.4.2.2 Пред оценување на нивото на остатоците - резидуи од активната супстанција во растенијата, растителните производи или во производите од животинско потекло, се оценуваат следните податоци:

- податоци за предложена добра земјоделска пракса (GAP) вклучувајќи ги податоците за употребата на производот согласно со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производот и пропишаната каренца за употреба на производот односно безбедниот временски период за сточна храна или складирање, ако се работи за употреба после жетва/ берба,
- својства на производот,
- аналитички методи и дефинирање на остатоците.

2.4.2.3 Врз основа на соодветен статистички модел се оценува нивото на резидуите утврдени при испитувањата на резидуи од производите за заштита на растенијата. Ова оценување се спроведува за секоја предложена употреба, при што се земаат во предвид следните елементи:

- (I) упатството за употреба и намена на производот;
- (II) соодветните податоци за резидуите во или на третираните растенија, растителните производи, храната и сточната храна во согласност со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производот, како и распределбата на резидуите во деловите кои се користат за исхрана и оние кои не се користат за исхрана;

(III) соодветните податоци за остатоците во или на третираниите растенија, растителните производи, храната и сточната храна во согласност со прописите за документацијата за оценување на активните супстанции на производите и резултатите од нивното оценување;

(IV) реални можности за екстраполација на податоците од една земјоделска култура на друга.

2.4.2.4 Се оценува количеството на резидуи од производот акумулирани во производите од животинско потекло, земајќи ги во предвид податоците од подточка 8.4 од делот А, прилог I од прописот за документацијата за оценување и одобрување на производот, како и остатоците кои се последица на друга употреба.

2.4.2.5 Се проценува потенцијалната изложеност на потрошувачите преку храната или други начини на изложеност, при што се применува соодветен модел за пресметка. При оценувањето се земаат во предвид и други извори на податоци, како на пример употреба на други регистрирани производи кои содржат иста активна супстанција или оставаат исти резидуи.

2.4.2.6 Се проценува изложеноста на животните, земајќи го во предвид количеството на резидуите одредени во третираниите растенија или растителните производи наменети за исхрана на животните.

2.5 Влијание врз околината

2.5.1 Однесување и распределба во околината

При оценувањето на однесувањето и распределбата на производите во околината, се зема во предвид целокупната околина вклучувајќи ја и флората и фауната, а особено следното:

2.5.1.1 Се оценува можноста при предложените услови на употреба производот да навлезе во почвата. Доколку постои таква можност, се проценува времето и начинот на разградување во почвата, подвижност во почвата и промената во вкупната концентрација (екстрахирачки и неекстрахирачки остатоци¹) на активната супстанција и релевантните метаболити, продуктите од разградување и одредена реакција, која би можела да се очекува во почвата на подрачјето на предложената употреба, по примената на производот според предложените услови.

При ова оценување се земаат во предвид следните информации:

(I) соодветни податоци за однесување во почвата во согласност со прописите за документацијата за оценување на активните супстанции во производите и резултатите од нивното оценување;

(II) други важни податоци за активната супстанција, како што се:

- молекулска тежина,
- растворливост во вода,
- коефициент на распределба на октанол/вода,
- притисок на пареа,
- брзина на испарливост,
- константа на дисоцијација,
- брзина на фоторазградување и идентитет на продуктите на разградување,
- брзина на хидролиза во однос на pH и идентитет на продуктите на разградување;

(III) сите податоци за производите во согласност со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производите, вклучувајќи ги и податоците за распоредување и разградување во почвата;

(IV) по потреба, податоци за употреба на други регистрирани производи на подрачјата предложени за употреба кои содржат иста активна супстанција или оставаат исти резидуи.

¹ Неекстрахирачки остатоци (уште наречени и »врзани« или »неекстрахирани« остатоци) во растенијата и почвата се дефинираат како хемиски супстанции настанати од пестицидите применети во согласност со GAP и кои не можат да се екстрахираат со методи кои не ја менуваат значително хемиската структура на тие остатоци. Се мисли дека овие неекстрахирачки остатоци немаат фрагменти од метаболитичките процеси кои водат до природните продукти.

2.5.1.2 Се оценува можноста во предложените услови за употреба производот да навлезе во подземните води; доколку таква можност постои, се проценува концентрацијата на активната супстанција и релевантните метаболити, продуктите на разградување и на одредена реакција, што би можело да се акумулираат во подземните води на подрачјето на предложената употреба, по примената на производите согласно предложените услови за употреба, со примена на соодветен валиден модел за пресметување според ЕУ стандардите.

Доколку не постои валиден модел за пресметување според ЕУ стандардите, процената треба да се темели на резултатите од испитувањата за подвижноста и постојаноста во почвата, во согласност со прописите за документацијата за оценување на активната супстанција на производот и прописите за документацијата за оценување и одобрување на производот.

При ова оценување се земаат во предвид следните информации:

(I) соодветните податоци за однесувањето во почвата и водата во согласност со прописите за документацијата за оценување на активните супстанции на производот и резултатите од нивното оценување;

(II) други важни податоци за активната супстанција, како што се:

- молекулска тежина,
- растворливост во вода ,
- коефициент на распределба во октанол / вода ,
- притисок на пареа,
- брзина на испарливост,
- брзина на хидролиза во однос на рН и идентитет на продуктите на разградување,
- константа на дисоцијација;

(III) сите податоци за производите во согласност со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производот, вклучувајќи ги и податоците за распоредувањето и разградувањето во почвата и во водата;

(IV) по потреба, податоци за употреба на други регистрирани производи на подрачјата предложени за употреба кои содржат иста активна супстанција или оставаат исти резидуи,

(V) каде што е важно, податоците за разградувањето вклучувајќи ја и трансформацијата и сорпција во заситената зона;

(VI) каде што важно, податоците за постапките за обработка и отстранување од водата за пиење на подрачјата предложени за употреба;

(VII) каде што е важно, податоците за следење на присутноста на активната супстанција и релевантните метаболити, продуктите од разградување и одредена реакција во подземните води кои се последица на претходната употреба на производите кои содржат иста активна супстанција или оставаат исти резидуи; таквите податоци за следење се толкуваат на научна основа.

2.5.1.3 Се оценува можноста во предложените услови на употреба производот да достигне до површинските води. Доколку постои таква можност, се проценува предвидената краткорочна и долгорочна концентрација на активните супстанции и метаболитите, продуктите на разградување и на одредени реакции кои би можеле да се очекуваат во површинските води на подрачјето на предложената употреба, по примената на производите според предложените услови за употреба, со примена соодветен валиден модел за пресметување според ЕУ стандардите.

Доколку не постои валиден модел за пресметување според ЕУ стандардите, проценката треба да се темели врз резултатите од испитувањето за подвижноста и постојаноста во почвата, како и податоците за површинско измивање во согласност со прописите за документацијата за оценување на активните супстанции во производите и прописите за документацијата за оценување и одобрување на производите.

При овие оценувања се земаат во предвид следните информации:

(I) соодветните податоци за однесувањето во почвата и водата во согласност со прописите за документацијата за оценување на активните супстанции на производите и резултатите од нивното оценување;

(II) други важни податоци за активната супстанција, како што се:

- молекулска тежина,
- растворливост во вода,

- коефициент на распределба во октанол / вода,
- притисок на пареа,
- брзина на испарливост,
- брзина на хидролиза во однос на рН и идентитет на продуктите на разградување,
- константа на дисоцијација;

(II) сите важни податоци за производот во согласност со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производите, вклучувајќи ги и податоците за распоредувањето и разградувањето во почвата и во водата;

(IV) можни начини на изложеност:

- нанесување,
- површинско измивање,
- прекумерна употреба,
- истекување преку одводни канали,
- измивање,
- ослободување во атмосферата;

(V) по потреба, податоците за употреба на други регистрирани производи на подрачјата предложени за употреба кои содржат иста активна супстанција или оставаат исти резидуи;

(VI) податоци за постапки за обработка и отстранување од водата за пиење на подрачјата предложени за употреба.

2.5.1.4. Се оценува можното присуство на производите во воздухот во предложените услови на употреба; доколку таква можност постои, се применува, каде што е важно, соодветен валиден модел за пресметување, за подобра проценка на концентрацијата на активната супстанција и релевантните метаболити, продуктите на разградување и на одредена реакција, која би можела да се очекува во воздухот по примената на производите според предложените услови на употреба.

При ова оценување се земаат во предвид следните информации:

(I) соодветни податоци за однесувањето во почвата, водата и воздухот во согласност со прописите за документацијата за оценување на активната супстанција на производот, како и резултатите од нивното оценување;

(II) други важни податоци за активната супстанција, како што се:

- притисок на пареа
- растворливост во вода
- брзина на хидролиза во однос на рН и идентитет на продуктите на разградување,
- фотохемиско разградување во водата и воздухот, како и идентитетот на продуктите на разградување,
- коефициент на распределба на октанол/вода;

(III) сите важни податоци за производите во согласност со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производите, вклучувајќи ги и податоците за распределбата и присуството во воздухот.

2.5.1.5. Се оценуваат постапките за уништување или деконтаминација на производите и нивната амбалажа.

2.5.2. Влијание на производот врз видовите кои не припаѓаат на целната група

При одредување на токсичност/изложеност, се зема во предвид токсичноста за најчувствителните организми користени во испитувањата.

2.5.2.1. Се оценува можноста птиците и другите копнени 'рбетници да бидат изложени на производот во предложените услови за употреба; доколку таква можност постои, се оценува степенот на можни краткотрајни и долготрајни ризици за тие организми, како и за нивното размножување, по примената на производите според предложените услови на употреба.

(а) При ова оценување се земаат во предвид следните информации:

(I) соодветните податоци од токсиколошките истражувања врз цицачите и влијанието врз птиците и другите копнени 'рбетници кои не припаѓаат на целната група, вклучувајќи ги и ефектите врз размножувањето, како и други важни податоци за активната супстанција во согласност со прописите за документацијата за оценување на активните супстанции на производот;

(II) сите податоци за производот во согласност со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производите, вклучувајќи ги и податоците за дејството врз птиците и другите копнени 'рбетници кои не припаѓаат на целната група;

(III) каде што е важно, податоците за употреба на други регистрирани производи во подрачјата предложени за употреба, кои содржат иста активна супстанција или оставаат исти резидуи;

(б) Ова оценување опфаќа:

(I) однесување и распределба, вклучувајќи ја постојаноста и биоконцентрацијата на активната супстанција и релевантните метаболити, продукти на разградување и на одредена реакција во различни делови на околината по примената на производот;

(II) проценетата изложеност на видовите кои би можеле да бидат изложени во времето на примена или кога се присутни остатоци од активната супстанција, имајќи ги во предвид сите важни патишта на изложеност (на пример, ако се проголта формулиран производ или третирана храна, предаторско хранење на без'рбетниците и 'рбетниците, допир со производот поради неговата прекумерна употреба или допир со третирани растенија);

(III) пресметка на односот на акутната краткотрајна или долготрајна токсичност и изложеност. Односот токсичност/изложеност се дефинира како однос меѓу вредностите LD₅₀ или LC₅₀ и концентрација која не предизвикува штетни ефекти (NOEC), изразени врз основа на активната супстанција и проценетата изложеност изразена во мг/кг телесна маса.

2.5.2.2. Се оценува можноста за изложеност на водните организми на производот во предложените услови на употреба; доколку постои таква можност, се оценува степенот на можен краткотраен и долготраен ризик за водните организми по примената на производите според предложените услови на употреба.

(а) При ова оценување се земаат во предвид следните информации:

(I) соодветните податоци за дејството врз водните организми, во согласност со прописите за документацијата за оценување на активните супстанции на производите и резултатите од нивното оценување;

(II) други важни податоци за активната супстанција, како што се:

- растворливост во водата,
- коефициент на распределба на октанол/вода,
- притисок на пареа,
- брзина на испарливост,
- КОС (Коефициент на сорпција на супстанции во почвата изразен преку органски врзан јаглерод),
- биолошко разградување на водните системи, особено брзо биолошко разградување,
- брзина на фоторазградување и идентитет на продуктите на разградување,
- брзина на хидролиза во однос на рН и идентитет на продуктите на разградување;

(III) сите важни податоци за производите во согласност со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производите, особено ефектите врз водните организми;

(IV) каде што е потребно, податоци за употреба на други регистрирани производи на подрачјата предложени за употреба, кои содржат иста активна супстанција или оставаат исти резидуи.

(б) Ова оценување опфаќа:

(I) однесување и распределба на остатоците на активната супстанција и релевантните метаболити, продукти на разградување и на одредени реакции во водите, седиментот и рибите;

(II) пресметување на односот меѓу акутната токсичност/изложеност за рибите и родот *Daphnia*. Овој однос се дефинира како однос на акутен LC₅₀ односно EC₅₀ и предвидената краткотрајна концентрација во околината;

(III) пресметување на односот меѓу инхибиторното дејство врз развојот/изложеноста на алгите. Овој однос се дефинира како однос меѓу EC₅₀ и предвидената краткотрајна концентрација во околината;

(IV) пресметување на односот на долготрајна токсичност/изложеност за рибите и родот *Daphnia*. Односот на долготрајна токсичност/изложеност се дефинира како однос на вредноста на NOEC и предвидената долготрајна концентрација во околината;

(V) каде што е потребно, биоконцентрацијата кај рибите и можната изложеност на рибите на предатори, вклучувајќи ги и луѓето;

(VI) доколку производот е наменет за директно нанесување на површинските води, ефектот на промена на квалитетот на површинските води, како што е рН вредноста или уделот на растворениот кислород.

2.5.2.3. Се оценува можноста на изложеност на пчелите на производот во предложените услови на употреба; доколку постои таква можност, се оценува можноста од краткотраен и долготраен ризик за пчелите по примената на производот според предложените услови на употреба.

(а) При ова оценување се земаат во предвид следните информации:

(I) соодветни податоци за токсичноста врз пчелите во согласност со прописите за документацијата за оценување на активните супстанции на производот и резултатите од нивното оценување;

(II) други важни податоци за активната супстанција, како што се:

- растворливост во вода,
- коефициент на распределба на октанол/вода,
- притисок на пареа,
- брзина на фоторазградување и идентитет на продуктите на разградувањето,
- начин на дејствување (на пример, регулирање на растот на инсектите);

(III) сите важни податоци за производот во согласност со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производот, вклучувајќи ја и токсичноста за пчелите;

(IV) каде што е потребно, податоците за употреба на други регистрирани производи на предложеното подрачје за употреба, кои содржат иста активна супстанција или оставаат исти резидуи;

(б) Ова оценување опфаќа:

(I) односот меѓу најголемата доза дадена во грам активна супстанција по хектар и контактен или орален LD₅₀, искажан во грам активна супстанција на пчела (однос на опасност), и по потреба постојаност на остатокот на или во третираното растение,

(II) каде што е потребно, влијанието врз ларвите на пчелите, однесувањето на пчелите, опстанувањето на заедницата и развојот по употребата на производот според предложените услови на употреба.

2.5.2.4 Се оценува можноста за изложеност на другите корисни членконоги освен пчелите на производот во предложените услови на употреба; доколку постои таква можност, се оценуваат можните летални и сублетални ефекти на тие организми и намалувањето на нивната активност по примената на производите според предложените услови на употреба.

При ова оценување се имаат во предвид следните информации:

(I) соодветните податоци за токсичноста за пчелите и другите корисни членконоги во согласност со прописите за документацијата за оценување на активните супстанции и резултатите од нивното оценување;

(II) други важни податоци за активната супстанција како што се:

- растворливост во вода,
- коефициент на распределба на октанол/вода,
- притисок на пареа,
- брзина на фоторазградување и идентитет на продуктите на разградување,
- начин на дејство (на пример, регулирање на растот на инсектите);

(III) сите важни податоци за производот во согласност со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производот, како што се:

- влијанието врз другите корисни членконоги освен пчелите,
- токсичност за пчелите,
- достапни податоци за основните биолошки прегледи и следење на истите,
- максимална доза за употреба,
- максимален дозволен број на третирања и нивниот временски распоред;

(IV) каде што е потребно, податоци за употреба на други регистрирани производи на подрачјето предложено за употреба, кои содржат иста активна супстанција или оставаат исти резидуи.

2.5.2.5 Се оценува можноста за изложеност на црвите и другите макроорганизми во почвата кои не припаѓаат на целната група на производот во предложените услови на употреба; доколку постои таква можност, се оценува степенот на краткотраен и долготраен ризик за тие организми по примената на производите според предложените услови на употреба.

(а) При ова оценување се земаат во предвид следните информации:

(I) соодветните податоци во согласност со прописите за документацијата за оценување на активните супстанции на производот, за токсичноста на активните супстанции врз црвите и другите макроорганизми во почвата кои не припаѓаат на целната група и резултатите од нивното оценување;

(II) други важни податоци за активната супстанција, како што се:

- растворливост во вода,
- коефициент на распределба на октанол/вода,
- K_d (коефициент на сорпција на супстанции во почвата),
- притисок на пареа,
- брзина на хидролиза во однос на рН вредноста и идентитет на продуктите на разградувањето,
- DT_{50} и DT_{90} за разградување во почвата;

(III) сите важни податоци за производот во согласност со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производот, вклучувајќи ги и влијанијата на црвите и другите макроорганизми во почвата кои не припаѓаат на целната група;

(IV) каде што е потребно, податоците за употреба на други регистрирани производи на подрачјето предложено за употреба, кои содржат иста активна супстанција или оставаат исти резидуи.

(б) Ова оценување опфаќа:

(I) летални и сублетални ефекти;

(II) предвидена почетна и долготрајна концентрација на производот во околината;

(III) пресметување на односот акутна токсичност/изложеност (дефиниран како однос на вредноста LC_{50} и предвидената почетна концентрација во околината), како и односот долготрајна токсичност/изложеност (дефиниран како однос на вредноста NOEC и предвидената долготрајна концентрација во околината);

(IV) каде што е потребно, биоконцентрацијата и постојаноста на остатоците од производот во црвите.

2.5.2.6 Доколку оценувањето од точка 2.5.1.1. на овој оддел не ја исклучи можноста во предложените услови за употреба производот да навлезе во почвата, се оценува влијанието на микробиолошката активност, како што е влијанието на процесот на минерализација на азотот и јаглеродот почвата по примената на производот според предложените услови на употреба.

При ова оценување се земаат во предвид следните информации:

(I) сите важни податоци за активната супстанција, вклучувајќи ги соодветните податоци во согласност со прописите за документацијата за оценување на активните супстанции во производите за влијанието на микроорганизмите во почвата кои не припаѓаат на целната група и резултатите од нивното оценување;

(II) сите важни податоци за производот во согласност со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производот, вклучувајќи ги и ефектите на микроорганизмите во почвата кои не припаѓаат на целната група;

(III) каде што е потребно, податоците за употреба на други регистрирани производи на подрачјето предложено за употреба, кои содржат иста активна супстанција или оставаат исти резидуи;

(IV) сите достапни податоци од основните биолошки прегледи (скрининг).

2.6. Аналитички методи

Се оценуваат предложените аналитички методи потребни за целите на пострегистрациската контрола и систематското следење, како би се одредило:

2.6.1. За анализа на формулацијата

Својствата и количеството на активните супстанции во производот и, по потреба, сите токсиколошки, екотоксиколошки или еколошки значајни нечистотии и додатоци.

При ова оценување се земаат во предвид следните информации:

- (I) податоци за аналитичките методи во согласност со прописите за документацијата за оценување на активните супстанции во производите и резултатите од нивното оценување;
- (II) податоци за аналитичките методи во согласност со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производот, а особено:
 - специфичност и линеарност на предложените методи,
 - значењето на интерференцијата,
 - прецизност на предложените методи (внатрешна лабораториска повторливост и меѓулабораториска обновливост);
- (III) граници на детекција и одредување за предложените методи за одредување на нечистотиите.

2.6.2. За анализа на остатокот

Остатоките од активните супстанции, метаболитите, продуктите на разградување и на одредени реакции кои се последица од предложената употреба на производот и кои се значајни од токсиколошки, екотоксиколошки и еколошки аспект.

При ова оценување се земаат во предвид следните информации:

- (I) податоци за аналитичките методи во согласност со прописите за документацијата за оценување на активните материи во производите и резултатите од нивното оценување;
- (II) податоци за аналитичките методи во согласност со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производите, а особено:
 - специфичност на предложените методи,
 - прецизност на предложените методи (внатрешна лабораториска повторливост и меѓулабораториска обновливост),
 - искористување на предложените методи при соодветните концентрации;
- (III) граница на детекција на предложените методи;
- (IV) граница на одредување на предложените методи.

2.7. Физички и хемиски својства

2.7.1. Се оценува вистинската концентracија на активната супстанција во производот и нејзината стабилност во текот на складирањето.

2.7.2. Се оценуваат физичките и хемиските својства на производите, а особено:

- ако постои соодветна FAO спецификација, физичките и хемиските својства кои се наведени во неа,
- ако не постои соодветна FAO спецификација, сите важни физички и хемиски својства на формулацијата, како што се наведени во "Прирачникот за развој и употреба на FAO спецификацијата за производите за заштита на растенијата".²

При ова оценување се земаат во предвид следните информации:

- (I) податоци во согласност со прописите за документацијата за оценување на активните супстанции во производите за физичките и хемиските својства на активните супстанции и резултатите од нивното оценување;

² Manual on the development and use of FAO specifications for plant protection products.

(II) податоци во согласност со прописите за документацијата за оценување и одобрување на производите за физичките и хемиските својства на производите.

2.7.3. Ако во предложеното упатство за употреба се бара или се препорачува мешање на производите со други производи или помошни производи, треба да се оцени физичката и хемиската компатибилност на производите во мешавината.

Глава II

ОДЛУЧУВАЊЕ

Оддел I

ОПШТИ ПРИНЦИПИ

1. Според потребата, во постапката за одобрување на производите можат да се одредат одредени услови и ограничувања. Наведените мерки треба да се одредат врз основа на видот и опсегот на очекуваните предности и можни ризици и тие треба да бидат соодветни.
2. При одлучувањето за одобрување на производите, според потребата, се земаат во предвид земјоделските, фитосанитарните и еколошките услови (вклучувајќи ги и климатските) на подрачјата предложени за употреба. Врз основа на тие податоци може да се утврдат посебни услови и ограничувања на употребата и, според потребата, да се предложи одобрување на производите и употреба само на определено подрачје, а не на целата територија.
3. Дозирањето и бројот на третирања со производот, предложени во постапката за одобрување, претставуваат најмала количина потребна за постигнување на саканиот ефект, дури и тогаш кога поголемите количини не би довеле до неприфатливи ризици за здравјето на луѓето, животните или за животната средина. Одобрените дози треба да бидат соодветни и да се разликуваат во зависност од земјоделските, фитосанитарните и еколошките услови (вклучувајќи ги и климатските) на различни подрачја за кои е одобрен производот. Меѓутоа, дозите и бројот на третирања не смеат да доведат до несакани ефекти, како што е развој на отпорност.
4. Доколку производот е наменет за употреба во интегрирано земјоделско производство, требаат да се почитуваат принципите за интегрирана заштита на растенијата.
5. Имајќи го во предвид фактот дека оценувањето се базира на податоци за ограничен број на репрезентативни видови, треба да се осигура дека употребата на производот нема долгорочни последици на бројноста и различноста на видовите кои не припаѓаат на целната група.
6. Пред донесувањето на предлогот за одобрување, предлог етикетата и упатството за употреба треба да ги исполнуваат следните услови:
 - да ги исполнуваат сите барања во согласност со прописите за пакување, декларирање и означување на производите за заштита на растенијата,
 - да содржат информации за заштита на корисникот во согласност со прописите за заштита при работа,
 - да содржат услови и ограничувања за употреба на производот во согласност со точка 1 до 5 од овој оддел.Во предлогот за одобрување и во решението за регистрација на производот треба да бидат наведени податоци во согласност со прописите за класификација, пакување и означување на опасните супстанции и производи.
7. Пред донесување на предлогот за одобрување, треба да бидат исполнети следните услови во согласност со соодветните законски одредби:
 - (а) предложената амбалажа да биде во согласност со прописите за класификација, пакување и означување на опасните супстанции и производи;
 - (б) да се обезбедени:
 - постапки за уништување на производите,

- постапки за неутрализација на штетните ефекти од производите, доколку производот е случајно испуштен во околината,
 - постапки за деконтаминација и уништување на амбалажата.
8. Предлогот за одобрување ќе се донесе само ако се исполнети сите барања од оддел 2, глава II, дел А, Прилог I на овој Правилник, меѓутоа:
- (а) доколку едно или повеќе посебни барања во врска со одлучувањето од 2.1, 2.2, 2.3 или 2.7 од оддел 2, глава II, Дел А Прилог I на овој Правилник не се во целост исполнети, предлогот за одобрување ќе се донесе само ако предностите од употребата на производот во предложените услови на употреба преовладуваат над можните штетни ефекти од неговата употреба. Сите ограничувања во врска со употребата на производот поврзани со неисполнувањето на некои од горенаведените барања треба да бидат наведени во упатството за употреба, а неисполнувањето на барањата од точка 2.7 не смее да ја загрозува правилната употреба на производот. Тие предности може да се однесуваат на:
 - подржување на мерките за интегрирана заштита на растенијата односно органското одгледување и нивната компатибилност,
 - олеснување на примената на стратегијата за намалување на ризикот од развој на отпорност,
 - овозможување разновидност на активни супстанции или биохемиски начини на дејство кои можат да се користат во стратегијата за избегнување на забрзано разградување во почвата,
 - намалување на ризикот за лицата кои го вршат третирањето и потрошувачите,
 - намалување на загадувањето на животната средина и намалување на влијанието на видовите кои не припаѓаат на целната група;
 - (б) доколку критериумите од точка 2.6, оддел 2, глава II, дел А Прилог I на овој Правилник не се целосно задоволени, земајќи ги во предвид сегашните ограничени научни и технолошки сознанија на полето на аналитиката, производот ќе се одобри на определено време доколку се докаже дека предложените методи се соодветни на предвидената цел. Во тој случај, на подносителот на барањето му се одредува временски рок во кој треба да развие и предложи аналитички методи кои се во согласност со горенаведените критериуми. По завршувањето на овој временски рок, производот подлежи на повторно оценување;
 - (в) доколку обновливоста на предложените аналитички методи од точка 2.6, оддел 2, глава II дел А, Прилог I на овој Правилник е проверена во две лаборатории, барањето ќе се прифати со важност од една година, за да може подносителот на барањето во тој рок да ја докаже обновливоста на тие методи во согласност со договорените критериуми.
9. При оценувањето на производот, доколку е можно, во соработка со подносителот на барањето ќе се утврдат:
- (а) мерки за зголемување на ефикасноста на производот и/или
 - (б) мерки за дополнително намалување на изложеноста која би можело да настане во текот или по употребата на производот.
- Управата го известува подносителот на барањето за сите мерки од точка (а) и (б) и го повикува да ги достави сите дополнителни податоци и информации потребни за определување на ефективностa и можните ризици при промена на условите.

Оддел 2

ПОСЕБНИ ПРИНЦИПИ

Со општите принципи од оддел 1, глава II, дел А, Прилог I на овој Правилник се применуваат и долунаведените посебни принципи.

2.1. Ефикасност

2.1.1. Доколку предложената употреба на производот вклучува препораки за сузбивање или заштита од организми кои, врз основа на стекнатите искуства или научните докази, не се сметаат за штетни во вообичаените земјоделски, фитосанитарни и еколошки услови (вклучувајќи ги и климатските) на подрачјата предложени за употреба или доколку другите предвидени ефекти не се сметаат за корисни во тие услови, во таков случај Управата нема да дозволи одобрување на производот.

2.1.2. Степенот и времетраењето на сузбивањето и заштитата, или други предвидени ефекти треба да бидат слични како и кај употребата на соодветниот референтен производ. Доколку не постои соодветен референтен производ, треба да се докаже полезноста на производот во однос на степенот и времетраењето на сузбивањето и заштитата или другите предвидени ефекти во земјоделските, фитосанитарните и еколошките услови (вклучувајќи ги и климатските) на подрачјата предложени за употреба.

2.1.3. Каде што потребно, ефектот на приносот или намалувањето на губитокот во текот на складирањето во однос на количината и/или квалитетот треба да биде сличен на ефектот кој се постигнува со употреба на соодветното референтно средство. Доколку не постои соодветен референтен производ, треба да се докаже дека предложената употреба на производот има одредени корисни ефекти на приносот и/или квалитетот и на намалувањето на губитокот при складирање, во земјоделските, фитосанитарните и еколошките услови (вклучувајќи ги и климатските).

2.1.4. Заклучоците за ефикасноста на производот треба да бидат применливи за сите подрачја и за сите услови предложени за употреба, освен кога во предложеното упатство за употреба се наведува дека производот е наменет за употреба во одредени посебни околности (на пример, полесен облик на зараза, посебни видови почва или посебни услови за одгледување).

2.1.5. Ако во предложеното упатство за употреба на производот се бара негово мешање со други производи или помошни производи, мешавината треба да го постигне саканиот ефект и да биде во согласност со начелата од точка 2.1.1 до точка 2.1.4 од овој оддел.

Ако во предложеното упатство за употреба на производот се препорачува негово мешање со други производи или помошни производи, препораките се прифаќаат единствено ако се образложени.

2.2 Неприфатливи ефекти врз растенијата и растителните производи

2.2.1. Не смее да има значајни фитотоксични ефекти врз третираните растенија или растителните производи. Во предложеното упатство за употреба треба да бидат наведени соодветните ограничувања за употреба при кои доаѓа до фитотоксични ефекти.

2.2.2. Намалувањето на приносот поради фитотоксичните ефекти не смее да биде поголемо од намалувањето кое би настанало кога производот не би се употребувал, доколку тоа намалување не се надоместува на друг начин, како што е подобрување на квалитетот на третираните растенија и растителни производи.

2.2.3. Не смее да има неприфатливи штетни ефекти врз квалитетот на третираните растенија или растителните производи. Во случај на штетни ефекти на преработката, во упатството за употреба треба да биде наведено дека производот не треба да се употребува за култури наменети за понатамошна преработка.

2.2.4. Не смее да има неприфатливи штетни ефекти на третираните растенија или растителните производи наменети како материјал за размножување, како што се ефектите врз животната способност, 'ртење, никнење, вкоренување и раст. Во упатството за употреба треба да биде наведено дека производот не смее да се употребува на растенија и растителни производи наменети за размножување.

2.2.5. Не смее да има неприфатливи влијанија на следните земјоделските култури во плодоредот. Во упатството треба да биде наведено дека одредени земјоделски култури можат да бидат загрозуени и не смеат да се одгледуваат по третираната култура.

2.2.6. Не смее да има неприфатливи влијанија на соседните земјоделски култури. Во упатството треба да биде наведено дека производот не смее да се употребува во близина на одредени чувствителни култури.

2.2.7. Доколку во предложеното упатство се препорачува мешање на производите со други производи или помошни производи, мешавината треба да биде во согласност со принципите од точка 2.2.1 до точка 2.2.6 на овој оддел.

2.2.8. Предложените постапки за чистење на опремата за апликација треба да бидат јасни, делотворни и лесно применливи како би се овозможило отстранување на остатоците од производот кои би можеле дополнително да предизвикаат штета.

2.3. Влијание врз рбетниците кои се сузбиваат

Предлогот за одобрување на производите наменети за сузбивање на рбетници се донесува единствено ако:

- смртта настапува истовремено со губење на свеста,
- смртта настапува моментално,
- животните функции постепено слабеат без видливи знаци на страдање.

Репелентите треба да дејствуваат така да посакуваниот ефект го постигнуваат не предизвикувајќи непотребно страдање или болка кај целните животни.

2.4. Влијание врз здравјето на луѓето и животните

2.4.1. Влијание на производот врз здравјето на луѓето и животните

2.4.1.1. Предлогот за одобрување на производот нема да се донесе ако изложеноста на лицето кое го применува истиот при ракување со него и неговата употреба во предложените услови на употреба, вклучувајќи го и дозирањето и методите на примена, ги надминува границите на AOEL.

Условите кои се однесуваат на граничните вредности на активните супстанции и/или токсиколошки важните супстанции во состав на производот, треба да бидат во согласност со прописите за заштита при работа.

2.4.1.2. Ако предложените услови за употреба бараат користење на заштитна опрема и лични заштитни средства, предлогот за одобрување на производот нема да се донесе доколку не се утврди дека опремата е лесно достапна за корисникот, обезбедува доволна заштита во согласност со соодветните прописи за заштита при работа, и е едноставна за употреба во околностите во кои се применува производот, особено земајќи ги во предвид климатските услови.

2.4.1.3. Производите кои поради одредени својства или во случај на погрешна примена или погрешно ракување со нив би можеле да претставуваат висок степен на ризик, треба да имаат одредени ограничувања, како што се ограничувања во врска со големината на амбалажата, видот на формулацијата, дистрибуцијата, употребата на производот или начинот на употреба. Производите кои се класифицирани како многу отровни (T⁺) може да бидат одобрени само за професионална употреба.

2.4.1.4. Безбедносните временски интервали, работната каренца и други мерки за предупредување треба да бидат такви да изложеноста на другите присутни лица или работници по примената на производите не ги надминува границите на AOEL утврдени за активната супстанција или токсиколошки важната супстанција во состав на производот, ниту било која друга гранична вредност утврдена за тие супстанции во согласност со точка 2.4.1.1 од овој оддел.

2.4.1.5. Безбедносните временски интервали, работната каренца и други мерки за предупредување треба да бидат утврдени така да не доаѓа до штетно влијание врз животните.

2.4.1.6. Безбедносните временски интервали, работната каренца и други мерки за предупредување кои ги запазуваат AOEL вредностите и другите гранични вредности треба да бидат реални. Според потребата, треба да се пропишат и посебни мерки за предупредување.

2.4.2. Влијание на резидуите врз здравјето на луѓето и животните

2.4.2.1. Со одобрувањето на производот треба да се осигури дека резидуите ја одразуваат најмалата количина на производот потребен за ефективна заштита на растенијата во согласност со GAP принципите и чиј начин на примена (вклучувајќи ја и каренцата, безбедносните временски интервали за сточна храна или складирање) е таков да присуството на резидуите во моментот на жетвата/бербата, колењето на животните и по складирањето, се сведени на минимум.

2.4.2.2. Ако МДК на резидуите или привремената МДК на резидуите од производот не е утврдена на национално ниво или на ниво на ЕУ, се утврдува според прописите со кои се уредува МДК, а мора да важи за сите околности кои можат да влијаат на нивото на резидуите во земјоделските култури, како што се временскиот распоред на апликациите, дозите, фреквенцијата и начинот на примена.

2.4.2.3. Ако новите околности во кои е предложена употребата на производот не одговараат на оние за кои е претходно утврдена МДК, ќе се донесе предлог за одобрување на производот единствено доколку подносителот на барањето може да докаже дека со предложената употреба на производот нема да ја надмине таа МДК или пак ќе треба да се утврди нова вредност за МДК.

2.4.2.4. Ако постои МДК утврдена на ниво на ЕУ, производот ќе се одобри единствено ако подносителот на барањето докаже дека со предложената употреба на производот нема да се надмине вредноста на МДК.

2.4.2.5. Во случаите од точките 2.4.2.2 и 2.4.2.3 од овој оддел, кон секое барање за одобрување треба да биде приложена проценка за ризикот во која, според GAP принципите, се зема во предвид најголемата изложеност на потрошувачите. Според предложената употреба на производот, истиот нема да се одобри доколку најдобрата можна процена на изложеност преку храна ја надминува вредноста на ADI.

2.4.2.6. Доколку постапката за преработка влијае врз својствата на резидуите, треба да се спроведе посебна проценка на ризикот во согласност со условите пропишани со точката 2.4.2.5 од овој оддел.

2.4.2.7. Доколку третираните растенија или растителните производи се наменети за исхрана на животни, присутните резидуи од производите не смеат да имаат штетни ефекти врз здравјето на животните.

2.5. Влијание врз околината

2.5.1. Однесување и распределба во околината

2.5.1.1. Предлогот за одобрување за производот нема да се донесе доколку по употреба на истиот според предложените услови за употреба, активната супстанција и токсиколошки, екотоксиколошки или еколошки релевантните метаболити и производи на разградување и на одредени реакции :

- во текот на истражувањата на поле остануваат во почвата повеќе од една година (т.е. $DT_{90} > 1$ година и $DT_{50} > 3$ месеци), или

- во текот на лабораториските истражувања создаваат неекстрахирачки остатоци во количини поголеми од 70% од почетната доза по 100 дена, со степен на минерализација помал од 5% во 100 дена, освен ако научно се докаже дека при условите кои постојат на полето, не доаѓа до толкава акумулација во почвата која би довела до неприфатливи нивоа на резидуи и фитотоксични ефекти во следните култури во плодоредот, и/или до неприфатливо влијание врз околината, во согласност со точките 2.5.1.2, 2.5.1.3, 2.5.1.4 и 2.5.2 од овој оддел.

2.5.1.2. Предлогот за одобрување на производот нема да се донесе ако може да се очекува дека, како последица од употребата на производите според предложените услови на употреба, концентрацијата на активните супстанции или релевантните метаболити, продуктите на разградување или на одредени реакции, во подземните води ја надминува пониската од следните гранични вредности:

(i) најголема дозволена концентрација определена со прописите за квалитет на водата за пиење³, или

(ii) најголема дозволена концентрација определена при вклучување на активните супстанции во Националната листа, или доколку таа концентрација не е определена, концентрацијата која одговара на една десетина од ADI утврден при вклучувањето на активните супстанции во Националната листа, освен ако научно се докаже дека во релевантни услови на поле пониската концентрација преовладува.

2.5.1.3. Предлогот за одобрување на производот нема да се донесе ако може да се очекува дека по употребата на производот во предложените услови за употреба, концентрацијата на активната супстанција или релевантните метаболити, продуктите на разградување или на одредени реакции, во површинските води :

- ќе ја надмине вредноста утврдена со прописите за квалитет на површинските води наменети за добивање на вода за пиење⁴, доколку истата од подрачјето на предложената употреба се користи за таа намена, или

- ќе има неприфатливи ефекти на видовите кои не припаѓаат на целната група, вклучувајќи ги и животните, во согласност со точка 2.5.2 од овој оддел.

Предложеното упатство за употреба на производите, вклучувајќи ги и постапките за чистење на опремата за апликација на производите, треба да биде такво да можноста за случајна контаминација на површинските води се сведе на минимум.

2.5.1.4. Предлогот за одобрување на производот нема да се донесе ако концентрацијата на активните супстанции во воздухот, во предложените услови на употреба, ја надминува вредноста на АОЕЛ или граничните вредности за лицата кои ги применуваат производите, другите присутни лица или работници, во согласност со точка 2.4.1 од овој оддел.

2.5.2. Влијание врз видовите кои не припаѓаат на целната група

2.5.2.1. Доколку постои можност за изложеност на птиците и другите копнени 'рбетници кои не припаѓаат на целната група, предлогот за одобрувањето нема да се донесе доколку:

- односот на акутната и краткотрајната токсичност/изложеност за птиците и другите копнени 'рбетници кои не припаѓаат на целната група е помал од 10 врз основа на LD₅₀ или ако односот на долготрајната токсичност/изложеност е помал од 5, освен ако преку соодветна проценка на ризикот јасно се утврди дека при условите кои постојат на поле не доаѓа до негативни ефекти по употребата на производите според предложените услови за употреба,

- факторот на биоконцентрација (BCF) е поголем од 1, освен ако преку соодветна процена на ризик јасно се утврди дека при условите кои постојат на поле не доаѓа до директни или индиректни негативни ефекти, по употребата на производите според предложените услови за употреба.

³ Посебен пропис усогласен со Директивата на Советот 80/778/ЕЕЗ од 15 јули 1980. (Сл.весник бр. 229, 30.8.1980, стр. 11.). Директивата последен пат е изменета и дополнета со Директивата 91/692/ЕЕЗ (Сл.весник бр. 377, 31. декември 1991, стр. 48.).

⁴ Посебен пропис усогласен со Директивата на Советот 75/440/ЕЕЗ од 16. јуни 1975. (Сл.весник бр. 194, 25.7.1975, стр. 34.). Директивата последен пат е изменета и дополнета со Директивата 91/692/ЕЕЗ (Сл.весник бр. 377, 31. декември 1991, стр. 48.).

2.5.2.2. Доколку постои можност за изложеност на водните организми, предлогот за одобрувањето нема да се донесе доколку:

- односот токсичност/изложеност за рибите и родот *Daphnia* е помал од 100 при акутна изложеност и помал од 10 при долготрајна изложеност,
- односот на инхибицијата на растот на алгите/ е помал од 10,
- максималниот фактор на биоконцентрација BCF е поголем од 1000 за производите кои содржат биолошки брзо разградливи активни супстанции или поголем од 100 за оние кои не се биолошки брзо разградливи, освен ако со соодветна проценка на ризикот јасно се утврди дека при условите кои постојат на поле не доаѓа до директни или индиректни негативни ефекти на опстанокот на изложените видови (предатори) по употребата на производите според предложените услови за употреба.

2.5.2.3. Доколку постои можност за изложеност на пчелите, предлогот за одобрување нема да се донесе доколку количникот на опасност за орална или контактна изложеност на пчелите е поголем од 50, освен ако со соодветна проценка на ризикот јасно се утврди дека при условите кои постојат на поле, по употребата на производите во предложените услови за употреба, не доаѓа до неприфатливи ефекти врз однесувањето на пчелите или нивниот опстанок и развој на пчелните заедници.

2.5.2.4. Доколку постои можност за изложеност на другите корисни членконоги освен пчелите, предлогот за одобрување нема да се донесе доколку во лабораториските испитувања за леталните и сублеталните ефекти, со примена на најголемата предложена доза, ефектите се присутни кај повеќе од 30% од тестираните организми, освен ако со соодветна проценка на ризикот јасно се утврди дека при условите кои постојат на поле, по употребата на производите во предложените услови за употреба, не доаѓа до неприфатливи влијанија врз тие организми. Сите тврдења за селективноста и сите предлози за употреба во системот на интегрирана заштита на растенијата треба да бидат поткрепени со соодветни податоци.

2.5.2.5. Доколку постои можност за изложеност на црвите, предлогот за одобрување нема да се донесе доколку односот на акутната токсичност/изложеност за црвите е помал од 10 или ако односот на долготрајната токсичност/изложеност е помал од 5, освен ако со соодветна проценка на ризикот јасно се утврди дека при условите кои постојат на поле, по употребата на производите во предложените услови за употреба, популацијата на црвите не е загрозувана.

2.5.2.6. Доколку постои можност од изложеност на микроорганизмите во почвата кои не припаѓаат на целната група, предлогот за одобрување нема да се донесе доколку процесот на минерализација на азотот и јаглеродот во лабораториските испитувања е променет за повеќе од 25% после 100 дена, освен ако со соодветна проценка на ризикот јасно се утврди дека при условите кои постојат на поле, по употребата на производите во предложените услови за употреба, не доаѓа до неприфатливи влијанија врз микробиолошката активност, земајќи ја во предвид способноста за размножување на микроорганизмите.

2.6. Аналитички методи

Предложените методи треба да одговараат на најновите технички достигнувања. За да можат методите кои се предложени за пострегистрациска контрола и систематско следење да бидат валидирани, треба да бидат задоволени следните услови:

2.6.1. За анализа на формулацијата

Методата треба да овозможува одредување и идентификација на активните супстанции, како и одредување на токсиколошки, екотоксиколошки или еколошки релевантни нечистотии и додатоци.

2.6.2. За анализа на резидуите

- (i) методата треба да овозможува одредување и потврдување на резидуите кои се значајни во токсиколошка, екотоксиколошка или еколошка смисла;
- (ii) просечното искористување треба да биде помеѓу 70% и 110% со релативна стандардна девијација < 20%;
- (iii) повторливоста треба да биде помала од следните вредности за резидуи во храната:

Ниво на резидуи mg/kg	Разлика mg/kg	Разлика во %
0.01	0.005	50
0.1	0.025	25
1	0.125	12.5
>1		12.5

Меѓувредностите се одредуваат со интерполација со log-log графиконот;
(iv) обновливоста треба да биде помала од следните вредности за резидуи во храната:

Ниво на резидуи mg/kg	Разлика mg/kg	Разлика во %
0.01	0.01	100
0.1	0.05	50
1	0.25	25
>1		25

Меѓувредностите се одредуваат со интерполација со log-log графиконот;
(v) за анализа на резидуите во третираниите растенија, растителните производи, храната, сточната храна или производите од животинско потекло, освен ако МДК или предложената МДК е на границата на одредување, предложените методи треба да ги исполнуваат следните критериуми:

- Граница на одредување во однос на предложената или утврдената МДК на национално ниво или привремената МДК утврдена на ниво на ЕУ:

МДК (mg/kg)	Граница на одредување (mg/kg)
>0.5	0.1
0.5 – 0.05	0.1 – 0.02
<0.05	МДК x 0.5

2.7. Физички и хемиски својства

2.7.1. Доколку постои соодветна FAO спецификација, треба да бидат задоволени нејзините барања.

2.7.2. Доколку не постои соодветна FAO спецификација, физичките и хемиските својства на производите треба да ги задоволуваат следните барања:

(а) Хемиски својства :

Кај истражувањето на стабилноста на производот во текот на складирањето, разликата помеѓу декларираната и вистинската концентрација на активната супстанција во производот не смее да биде поголема од следните вредности :

Декларирана концентрација во g/kg или g/l на 20°C	Допуштено отстапување
до 25	±15% хомогена формулација ± 25% нехомогена формулација
повеќе од 25 до 100	± 10%
повеќе од 100 до 250	±6%
повеќе од 250 до 500	±5%
повеќе од 500	±25 g/kg или ± 25 g/l

(б) Физички својства:

Производот треба да исполнува одредени физички својства (вклучувајќи ја и стабилноста при складирање) кои за соодветниот вид на формулација се утврдени во „Прирачникот за развој и употреба на FAO спецификацијата за производи за заштита на растенијата”.

2.7.3. Доколку во предложеното упатство за употреба се бара или препорачува мешање на производите со други производи или со помошни производи и/или доколку во предложеното упатство за употреба се укажува на компатибилноста на производите со други производи во мешавината, тие производи или помошни производи треба да бидат физички и хемиски компатибилни во мешавината.

Дел Б- УНИФОРМНИ ПРИНЦИПИ ЗА ОЦЕНУВАЊЕ И ОДОБРУВАЊЕ НА ПРОИЗВОДИ ЗА ЗАШТИТА НА РАСТЕНИЈАТА КОИ СОДРЖАТ МИКРООРГАНИЗМИ

Глава I

ОЦЕНУВАЊЕ

Целта на оценувањето е да се утврдат и проценат, на научна основа и додека не се добијат резултатите за понатамошните истражувања во секој поединечен случај, можните штетни ефекти врз здравјето на луѓето, животните и околината кои може да настанат поради употреба на производи врз база на микроорганизми. Оценувањето исто така се практикува за да се утврди потребата од мерки за управување со ризикот, како и да се утврдат и препорачаат соодветни мерки.

Поради способноста на микроорганизмите да се размножуваат, постои јасна разлика помеѓу хемикалиите и микроорганизмите кои се користат како производи за заштита на растенијата. Опасностите до кои може да дојде при употребата на микроорганизми како производи за заштита на растенијата не се од ист вид како оние до кои доаѓа при употреба на хемикалии за таа цел. Покрај тоа, микроорганизмите опфаќаат цела низа на различни организми од кои секој има свои единствени својства, така што при оценувањето треба да се земат во предвид овие разлики меѓу микроорганизмите.

Микроорганизмот во производот во идеален случај би требало да дејствува како фабрика за клетки директно на местото на штетното дејство на целните организми. Познавањето на начинот на дејствување е клучна фаза во постапката на оценување.

Микроорганизмите може да создаваат цела низа на различни метаболити (на пример, бактериски токсини или микотоксини) од кои многу можат да бидат значајни во токсиколошка смисла и од кои еден или повеќе од нив можат да бидат вклучени во начинот на дејство на производот. Треба да се карактеризираат и идентификуваат релевантните метаболити, како и да се разгледа нивната токсичност. Податоците за создавањето на релевантните метаболити можат да се добијат врз основа на:

- (а) испитување за токсичност,
- (б) биолошки својства на микроорганизмите,
- (в) поврзаност со познати патогени растенија, животни или човекот,
- (г) начинот на дејствување,
- (д) аналитички методи

Потенцијалната релевантност на метаболитите се одредува врз база на горенаведените податоци. Затоа треба да се процени можноста за изложеност на тие метаболити, како би можело да се одреди нивното значење.

ОДДЕЛ 1

ОПШТИ ПРИНЦИПИ

1.1. Земајќи ги во предвид најновите научни и технички сознанија, се оценуваат податоците доставени во согласност со барањата наведени во делот Б Прилог I од прописите за документацијата за оценување на активните супстанции на производите за заштита на растенијата и делот Б Прилог I од прописите за документацијата за оценување и одобрување на производите, а особено :

(а) се идентификуваат опасностите до кои доаѓа, се оценува нивното значење и се проценува можниот ризик за луѓето, животните и околината, и

(б) се оценува ефективноста и фитотоксичноста/патогеноста на производите за секоја предложена употреба.

1.2 Доколку не постојат стандардизирани методи за испитување, треба да се оцени нивниот квалитет/методологија и доколку се достапни, да се оценат следните изведбени карактеристики на опишаните методи: релевантност, репрезентативност, чувствителност, специфичност, обновливост, меѓулабораториска валидација и предвидливост.

1.3 При обработката на резултатите од оценувањето, се земаат во предвид можното отстапување на податоците добиени во текот на оценувањето, за да се намали ризикот од неоткривање на одредени штетни ефекти или потцени нивното значење. Се проверува постапката за одлучување како би се утврдиле критичните точки за одлучување или податоците кај кои отстапувањето на резултатите може да доведе до погрешна класификација на ризикот.

Првото спроведено оценување се темели на најдобрите податоци со кои се располага или на проценките кои ги одразуваат реалните услови за употреба на производот. По ова прво оценување, се спроведува повторно оценување при кое се земаат во предвид можните отстапувања во варијабилноста на резултатите и низа услови за употреба кои можат да настанат, за да се дојде до реална слика за најлошиот можен случај, како би се одредило дали постои значајна разлика во однос на првото оценување.

1.4 Се оценува секој производ на база на микроорганизми за кој е поднесено барање за одобрување, при што може да се земат во предвид податоците за оценувањето на тој микроорганизам. Треба да се земе во предвид фактот дека во споредба со микроорганизмот, секој додаток во формулацијата може да влијае на својствата на производот.

1.5 При оценување на документацијата и донесувањето на предлогот за одобрување на производот, се разгледуваат реалните предложени услови за употреба на производот, а особено целта на употребата, дозирањето, начинот на апликација, максималниот број на дозволени апликации и временскиот распоред на примена, како и својствата и составот на производите. Кога е тоа можно, се земаат во предвид и начелата на интегрирана заштита на растенијата.

1.6 При оценувањето, се земаат во предвид условите за земјоделско производство, како и фитосанитарните и еколошките услови (вклучувајќи ги и климатските) на подрачјата предложени за употреба.

1.7 Ако посебните принципи од одделот 2, глава I, дел Б, Прилог I од овој Правилник предвидуваат посебен модел на пресметување при оценување на производите, тие модели треба да:

а) овозможат најдобра можна процена на сите важни процеси кои настануваат, земајќи ги во предвид реалните параметри и претпоставки,

б) бидат подложени на оценување наведено во точка 1.3 од овој оддел,

в) бидат соодветно валидирани при услови кои се соодветни за употребениот модел,

г) бидат соодветни на условите во подрачјето на употреба,

д) бидат поткрепени со податоци кои покажуваат како моделот ја пресметува проценката и однесувањето на сите податоци внесени во моделот, како и поединостите за тоа како се добиени.

1.8 Барањата кои се однесуваат на податоците, а кои се наведени во делот Б Прилог I во прописот за документацијата за оценување на активните супстанции во производот и делот Б Прилог I во прописот за документацијата за оценување и одобрување на производите, содржат упатства за тоа кога и како треба да се достават одредени информации, како и за постапката која треба да се следи при припремање и оценување на документацијата. Тие упатства треба да се применуваат.

Оддел 2

ПОСЕБНИ ПРИНЦИПИ

Покрај општите принципи од оддел 1, глава I, дел Б, Прилог I од овој Правилник се применуваат и следните посебни принципи:

2.1. Идентитет

2.1.1. Идентитет на микроорганизмот во производот

Треба јасно да се утврди идентитетот на микроорганизмот. Треба да се обезбеди доставување на соодветни податоци за проверка на идентитетот на микроорганизмот во производот. Идентитетот на микроорганизмот се оценува на ниво на сој. Ако микроорганизмот е мутант или GMO, треба да се наведат специфичните разлики во однос на други соеви во рамките на истиот вид. Треба да се наведат и појавите во фаза на мирување. Треба да се провери дали тој сој е признат на меѓународно ниво.

2.1.2. Идентитет на производот

Се оценуваат доставените податоци за квантитативниот и квалитативниот состав на производот, како што се податоците за присутниот микроорганизам од точка 2.1 од овој оддел, за релевантните метаболити/токсини, остатоците од хранливата подлога, додатоците во формулацијата и присутните микробиолошки контаминенти.

2.2. Биолошки, физички, хемиски и технички својства

2.2.1. Биолошки својства на микроорганизмите во производот

2.2.1.1. Треба да се оцени потеклото на сојот во однос на неговото природно живеалиште, како и податоците за неговото вообичаено присуство во природното живеалиште, животниот циклус и можностите за преживување, создавање на колонии, размножување и ширење. Пролиферацијата на автохтоните микроорганизми би требало да се стабилизира по определен период на раст и да продолжи до вообичаеното ниво на присутност на микроорганизмите.

2.2.1.2. Треба да се оцени способноста на микроорганизмите да се прилагодуваат на околината, особено земајќи ги во предвид следните принципи:

- (а) во зависност од условите (на пример, достапност на супстратот за раст и метаболизам), микроорганизмите можат но и не мора да изразуваат определени фенотипски својства,
- (б) соевите на микроорганизми кои најдобро се прилагодиле на околината можат да опстанат и да се размножуваат подобро отколку неприлагодените соеви. Прилагодените соеви имаат селективна предност и по одреден број генерации можат да го сочинуваат мнозинството на популацијата,
- (в) релативно брзото размножување на микроорганизмите доведува до поголема зачестеност на мутациите. Доколку мутацијата влијае врз опстанокот во околината, мутираниот сој може да преовладува,
- (г) особено брзо можат да се менуваат својствата на вирусите, вклучувајќи ја и нивната вируленција. Затоа, по потреба треба да се оценуваат податоците за генетската стабилност на микроорганизмите во еколошките услови на предложената употреба, како и информациите за способноста на микроорганизмите да пренесуваат генетски материјал на други организми и информации за стабилноста на кодираните својства.

2.2.1.3 Начинот на дејствување на микроорганизмите треба да се оцени што е можно подетално. Треба да се оцени можната улога на метаболитите/токсините во начинот на дејствување, а ако тоа се утврди, треба да се одреди минималната ефективна концентрација за секој активен метаболит односно токсин. Информациите за начинот на дејствување може да бидат многу значајни за одредување на можните ризици. При оценувањето треба да се земе во предвид следното :

- (а) антибиоза,
- (б) индукција на отпорност на растенијата,
- (в) интерференција со вируленцијата на патогените целни организми,
- (г) раст на ендифитот,
- (д) создавање на колонии на коренот,
- (е) конкурентност во еколошката алка (на пример, за храна, живеалиште),
- (е) паразитизам,
- (ж) патогеност кај без'рбетници.

2.2.1.4. За да се оценат можните ефекти врз организмите кои не припаѓаат на целната група, треба да се оценат информациите за специфичноста на домаќинот на микроорганизмот, земајќи ги во предвид следните познавања и својства :

(а) Треба да се оцени способноста на микроорганизмот да биде патоген за организмите кои не припаѓаат на целната група (човек, животни и други организми). Треба да се оцени секоја поврзаност со познатите патогени кај растенијата, човекот или животните, кои припаѓаат на видови од родот на кој припаѓаат активните и/или контаминирачките микроорганизми.

(б) Патогеноста и вируленцијата се тесно поврзани со видот на домаќинот (на кој се одредува на пример, телесната температура, физиолошкото опкружување) и со состојбата на домаќинот (на пример, неговата здравствена состојба, имунолошкиот статус). Размножувањето во човекот зависи, на пример, од способноста на микроорганизмите да растат при телесната температура на домаќинот. Некои микроорганизми можат да растат и да бидат метаболитички активни единствено на температури кои се далеку пониски или повисоки од човечката телесна температура, па затоа не можат да бидат патогени за луѓето. Меѓутоа, и патот на влез на микроорганизмите во домаќинот (орално, со вдишување, преку кожа/рана) може да биде критичен фактор. Така на пример, некои видови микроорганизми можат да предизвикаат болест по навлегувањето низ оштетена кожа, но не и преку влез по орален пат.

2.2.1.5. Многу микроорганизми создаваат антибиотски супстанции кои предизвикуваат нормална интерференција во микробиолошката заедница. Треба да се процени отпорноста на антимикробни супстанции кои се важни во хуманата и ветеринарната медицина. Треба да се оцени можноста за пренос на гени кодирани за отпорност на антимикробни супстанции.

2.2.2. Физички, хемиски и технички својства на производите

2.2.2.1. Треба да се оценат техничките својства на производите во зависност од видот на микроорганизмите во формулацијата.

2.2.2.2. Треба да се оцени стабилноста при складирање на производите, земајќи ги во предвид можните промени во составот, како што е растот на микроорганизмите или контаминирачките микроорганизми, создавање на метаболити/токсини итн.

2.2.2.3. Треба да се оценат физичките и хемиските својства на производите и постојаноста на тие својства по складирањето, така што треба да се земат во предвид:

- (а) ако постои соодветна FAO спецификација, физичките и хемиските својства кои се наведени во таа спецификација,
- (б) ако не постои соодветна FAO спецификација, сите важни физички и хемиски својства на формулацијата кои се наведени во Прирачникот за изработка и употреба на спецификациите на FAO и WHO за пестициди.

2.2.2.4. Ако во предложеното упатство за употреба се бара или препорачува мешање на производот со други производи или со помошни производи и/или ако во предложеното упатство за употреба е наведена компатибилноста во мешавината со други производи, тие производи или помошните производи треба да бидат физички и хемиски компатибилни во мешавината. Треба да се докаже биолошката компатибилност на мешавината, односно треба да се докаже дека секој производ во мешавината се однесува како што е предвидено и не доаѓа до антагонизам.

2.3. Дополнителни информации

2.3.1. Контрола на квалитетот на производството на микроорганизми кои се наоѓаат во производот

Треба да се оценат предложените мерки на сигурност за квалитетот при производство на микроорганизми. За обезбедување висок квалитет на микроорганизмите, при оценување треба да се земат во предвид мерките кои се однесуваат на контрола на процесот, добра производна пракса, работни постапки, текови на процесот, постапки на чистење, следење на микроорганизмите и хигиенските услови. Во рамките на системот на контрола треба да се води сметка, меѓу останатото, и за квалитетот, стабилноста и чистотата на микроорганизмите.

2.3.2. Контрола на квалитетот на производот

Треба да се оценат предложените мерки за обезбедување на квалитетот. Доколку производот содржи метаболити/токсини настанати во текот на растот и остатоци од хранливата подлога, потребно е да се изврши оценка и за тоа. Треба да се оцени и можната појава на контаминирачки микроорганизми.

2.4. Ефикасност

2.4.1. Ако предложената употреба се однесува на сузбивање на одреден организам или заштита од него, се проценува можноста тој организам да биде штетен во услови на земјоделско производство, како и во фитосанитарни и еколошки услови (вклучувајќи ги и климатските) на подрачјата предложени за употреба.

2.4.2. Се оценува дали во услови на земјоделско производство, како и во фитосанитарни и еколошки услови (вклучувајќи ги и климатските) на подрачјето на предложената употреба би можело да настане значителна штета, загуба или потешкотии кога производот не би се користел.

2.4.3. Се оценуваат податоците за ефикасноста на производот пропишани во делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оценка и одобрување на производите, земајќи го во предвид степенот на сузбивање или опсегот на саканата ефикасност, како и соодветните услови како што се:

- (а) изборот на земјоделска култура или сорта,
- (б) условите за земјоделско производство, како и еколошките (вклучувајќи ги и климатските) услови (ако е потребно да се обезбеди прифатлива ефикасност, тие податоци/информации треба да се однесуваат на времето пред и по примената),
- (в) присутност и интензитет на распространетост на штетниот организам,
- (г) стадиум на развој на земјоделската култура и организмот,
- (д) количина на употребен производ врз база на микроорганизми,
- (ѓ) количина на помошен производ, доколку се бара додавање во упатството за употреба,
- (е) фреквенција и временски распоред на примена на производот,
- (ж) видот на опремата за апликација на производот,
- (з) посебни мерки за чистење на опремата за апликација, ако се потребни.

2.4.4. Се оценува ефикасноста на производот во различни услови на земјоделското производство, како и фитосанитарните и еколошките услови (вклучувајќи ги и климатските) кои би можеле да бидат присутни во подрачјето на предложената употреба. Треба да се оцени можноста за употреба на производот во програмите за интегрирана заштита на растенијата. Особено треба да се разгледа следното:

- (а) нивото, доследноста и времетраењето на посакваните ефекти од предложената доза, во споредба со ефектите што се постигнуваат со соодветен референтен производ доколку постои, односно во споредба со контрола на нетретирани места,

(б) каде е тоа важно, ефектот врз приносот и/или квалитетот или намалување на загубата при складирање, во споредба со соодветниот референтен производ доколку постои, односно во споредба со контрола на нетретираните места.

Доколку не постои соодветен референтен производ, се оценува дејството на производот за да се одреди дали има одредена корист од неговата употреба во условите на земјоделското производство, како и во фитосанитарните и еколошките услови (вклучувајќи ги и климатските) кои би можеле да бидат присутни во подрачјето на предложената употреба.

2.4.5. Се оценува степенот на штетни ефекти врз третираната земјоделска култура по употребата на производот во согласност со предложените услови за употреба, во споредба со соодветен референтен производ ако постои, и/или со контрола на нетретираните места.

(а) При ова оценување во предвид се земаат следните информации:

(i) податоци за ефикасноста;

(ii) други важни информации за производот, како што се својствата, дозата, методот на примена, бројот и временскиот распоред на примената, некомпатибилност со други производи кои се користат на иста земјоделска култура;

(iii) сите важни информации за микроорганизмот, вклучувајќи ги неговите биолошки својства, како што се на пример, начинот на дејствување, преживување, специфичност на домаќинот.

(б) Ова оценување ги вклучува:

(i) видот, фреквенцијата, нивото и времетраењето на воочените фитотоксични/фитопатогени ефекти, како и условите за земјоделско производство и фитосанитарните и еколошките услови (вклучувајќи ги и климатските) кои влијаат врз нив;

(ii) различноста меѓу сортите, со оглед на нивната чувствителност на фитотоксичните/фитопатогените ефекти;

(iii) делот на третираната земјоделска култура или растителните производи на кои се воочуваат фитотоксични/фитопатогени ефекти;

(iv) штетно влијание врз приносот и/или квалитетот на третираната земјоделска култура или растителниот производ;

(v) штетно влијание врз животната способност, 'ртењето, никнењето, вкоренувањето и растот на третираното растение или растителните делови наменети за размножување;

(vi) штетно влијание врз соседните земјоделски култури, доколку микроорганизмите можат да влијаат врз нив.

2.4.6. Доколку во предложеното упатство за употреба на производот се бара негово мешање со други производи и/или помошни производи, се спроведува оценување како што е наведено од точка 2.4.3 до точка 2.4.5 од овој оддел.

Доколку во упатството за употреба на производот се препорачува негово мешање со други производи и/или помошни производи, се оценува компатибилноста и приемливоста на мешање, како и условите за употреба на мешавината.

2.4.7. Доколку податоците со кои се располага укажуваат на тоа дека значајни количини од микроорганизми или важни метаболити/токсини, продукти на разградување и на одредени реакции на додатоците во формулацијата, се постојани во почвата и/или во однос на растителниот материјал по употребата на производите во согласност со предложените услови на употреба, се оценува степенот на штетни ефекти на следната култура во плодоредот.

2.4.8. Доколку со предложената употреба на производот наменет за сузбување на 'рбетници се оценува механизмот со кој се постигнува тоа дејство, како и воочените ефекти врз однесувањето и здравјето на целните животни. Ако производот е наменет за сузбивање на целните животни, се оценува времето и условите потребни за сузбивање на животните.

При ова оценување се земаат во предвид следните информации:

(а) сите релевантни информации пропишани во делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оцена на активните супстанции на производите, како и резултатите од нивното оценување, вклучувајќи ги и токсиколошките студии,

(б) сите релевантни информации за производот пропишани во делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оцена и одобрување на истиот, вклучувајќи и токсиколошки испитувања и податоци за ефикасноста.

2.5. Методи за идентификација/откривање и одредување

Се оценуваат предложените аналитички методи за пострегистрациска контрола и систематско следење на одржливите и неодржливите супстанции во формулацијата и нивните остатоци во или на третираните култури. Методите пред одобрувањето, како и методите на следење по одобрувањето треба да се валидираат на соодветен начин. Треба јасно да се одредат методите кои се сметаат за погодни за пострегистрациска контрола и систематско следење.

2.5.1. Аналитички методи за производот

2.5.1.1. Неодржливи супстанции

Се оценуваат предложените аналитички методи за идентификација и одредување на супстанциите кои се значајни во токсиколошка, екотоксиколошка и еколошка смисла, а кои се последица на микроорганизми и/или кои се присутни како нечистотија или додаток во формулацијата (вклучувајќи ги и нивните можни продукти на разградување или на одредени реакции).

При ова оценување се земаат во предвид податоците за аналитичките методи кои се пропишани во делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оцена на активните супстанции во производите и во делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оцена и одобрување на производите, како и резултатите од нивното оценување. Особено се земаат во предвид следните податоци:

- (а) специфичност и линеарност на предложените методи,
- (б) прецизност (повторливост) на предложените методи,
- (в) важност на интерференцијата,
- (г) точност на предложените методи при соодветни концентрации,
- (д) граница за одредување со предложените методи.

2.5.1.2. Одржливи супстанции

Се оценуваат предложените методи за одредување и идентификација на одреден специфичен сој, а особено методите кои го разликуваат тој сој од сродните соеви.

При ова оценување се земаат во предвид податоците за аналитичките методи кои се пропишани во делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оценување на активните супстанции во производите и во делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оценување и одобрување на производите, како и резултатите од нивното оценување. Особено се земаат во предвид следните податоци:

- (а) специфичност на предложените методи,
- (б) прецизност (повторливост) на предложените методи,
- (в) важност на интерференцијата,
- (г) способност за одредување со предложените методи,

2.5.2. Аналитички методи за одредување на остатоците

2.5.2.1. Неодржливи остатоци

Се оценуваат предложените аналитички методи за идентификација и одредување на неодржливите остатоци кои се значајни во токсиколошка, екотоксиколошка и еколошка смисла, а кои се последица на микроорганизмите (вклучувајќи ги и нивните можни продукти на разградување или на одредени реакции).

При ова оценување се земаат во предвид податоците за аналитичките методи кои се пропишани во делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оценување на активните супстанции во производите и во делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оценување и одобрување на производите, како и резултатите од нивното оценување. Особено се земаат во предвид следните податоци:

- (а) специфичност и линеарност на предложените методи,
- (б) прецизност (повторливост) на предложените методи,
- (в) обновливост (независна лабораториска валидација) на предложените методи,
- (г) важност на интерференцијата,

- (д) точност на предложените методи при соодветни концентрации,
- (ѓ) граница за одредување на предложените методи

2.5.2.2. Одржливи остатоци

Се оценуваат предложените методи за идентификација на одреден специфичен сој, а особено методите кои го разликуваат тој сој од сродните соеви.

При ова оценување се земаат во предвид податоците за аналитичките методи кои се пропишани во делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оценување на активните супстанции во производите и во делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оценување и одобрување на производите, како и резултатите од нивното оценување. Особено се земаат во предвид следните податоци:

- (а) специфичност на предложените методи,
- (б) прецизност (повторливост) на предложените методи,
- (в) важност на интерференцијата,
- (г) способност за одредување со предложените методи.

2.6. Влијание врз здравјето на луѓето и животните

Треба да се оцени влијанието врз здравјето на луѓето и животните, и да се земат во предвид следните принципи:

- (а) поради способноста на микроорганизмите да се размножуваат, постои јасна разлика помеѓу хемикалиите и микроорганизмите кои се користат како производи за заштита на растенијата. Опасностите до кои доаѓа немора да се од ист вид како и оние кои настануваат при употреба на хемикалии, особено во поглед на способноста на микроорганизмите да опстанат и да се размножуваат во различни делови на околината;
- (б) патогеноста на микроорганизмите за луѓето и животните кои не припаѓаат на целната група, инфективноста на микроорганизмите, способноста на микроорганизмите да создаваат колонии, токсичноста на метаболитите/токсините, како и токсичноста на остатоците од хранливата подлога, контаминентите и додатоците во формулацијата се важни параметри при оценување на штетните влијанија на производот;
- (в) создавањето на колонии, инфективноста и токсичноста сочинуваат еден сложен збир на интеракции помеѓу микроорганизмот и домаќинот, така што тие конечни показатели не можат да се анализираат независно еден од друг;
- (г) при комбинирање на овие конечни показатели, најважните аспекти на микроорганизмите кои треба да се оценат се следните:
 - способност за опстанок и размножување во домаќинот, што укажува на создавање на колонии или инфективност,
 - способност за предизвикување на ефекти кои може или немора да бидат штетни во домаќинот, што укажува на инфективност, патогеност и/или токсичност;
- (д) при оценување на опасностите и ризикот за луѓето и животните при употребата на производот, треба да се земе во предвид сложеноста на биолошките прашања. Потребно е да се оцени патогеноста и инфективноста дури и тогаш кога се смета дека постои многу мала можност од изложеност;
- (ѓ) при проценувањето на ризикот, истражувањето за акутната токсичност по можност треба да вклучува најмалку две дози (на пример, една многу висока доза и една доза која одговара на очекуваната изложеност во реални услови на употреба).

2.6.1. Влијание на производот врз здравјето на луѓето и животните

2.6.1.1. Се оценува изложеноста на лицето кое го применува производот на база на микроорганизми и/или на токсиколошки важните супстанции во производите (на пример, нивните метаболити/токсини, остатоците од хранливата подлога, контаминентите и додатоците во формулацијата) до која би можело да дојде во предложените услови за употреба (вклучувајќи ја особено дозата, методот на примена и климатските услови). При тоа треба да се користат реални податоци за нивото на изложеност, а доколку такви податоци не

се достапни, соодветни и валидирани модели за пресметка. Доколку е можно, треба да се користи усогласената европска база на податоци за генеричката изложеност на производите.

(а) При ова оценување се земаат во предвид следните информации:

(i) медицинските податоци и истражувањето за токсичноста, инфективноста и патогеноста, пропишана во делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оценување на активните супстанции во производите и резултатите од нивното оценување. Експериментите од првата фаза треба да овозможат оцена на микроорганизмот во поглед на неговата способност да опстане или расте во домаќинот и неговата способност да предизвика ефекти/реакции во домаќинот. Брзото и потполно излучување од телото, неактивирањето на имунолошкиот систем, отсутност на хистопатолошки промени и размножување на температури кои се далеку под или далеку над телесната температура на цицачите се некои од параметрите кои укажуваат на неспособност за опстанок и размножување во домаќинот и на неспособност да предизвика ефекти кои може, но не мора да бидат штетни во домаќинот. Овие параметри може во некои случаи да се оценат врз база на истражување на акутната токсичност и постоечките податоци за луѓето, а понекогаш може да се оценат единствено врз база на истражувања со повторен внес на дозата.

Оцената која се темели на релевантните параметри од експериментите од првата фаза, би требало да доведе до оцена за можните влијанија кај професионалната изложеност, земајќи го во предвид интензитетот и времетраењето на изложеноста, вклучувајќи ја и изложеноста поради повторување на употребата на производот во пракса.

Токсичноста на одредени метаболити/токсини може да се оцени единствено ако се докаже дека експерименталните животни биле навистина изложени на овие метаболити/токсини;

(ii) други важни информации за микроорганизмот, метаболитите/токсините, остатоците од хранливата подлога, контаминентите и додатоците во формулацијата, како што се нивните биолошки, физички и хемиски својства (на пример, преживување на микроорганизмите на телесната температура на луѓето и животните, еколошка алка, однесување на микроорганизмите и/или метаболитите/токсините во текот на примената);

(iii) токсиколошките истражувања пропишани со делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оценување и одобрување на производите за заштита на растенијата,

(iv) останатите важни информации пропишани со делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оценување и одобрување на производот, како што се:

- состав на производот,
- својства на производот,
- големина, облик и вид на амбалажа,
- подрачје за употреба и вид на земјоделска култура
- методи на примена, вклучувајќи ракување, полнење и мешање на производот,
- препорачани мерки за намалување на изложеноста,
- препораки за заштитната облека,
- највисока доза за примена,
- најмала потрошувачка на производ кој се користи за прскање според упатството за употреба,
- број и временски распоред на примените;

(б) Врз база на информациите од точка (а) треба да се утврдат следните конечни показатели за еднократна и повеќекратна изложеност на лицето кое го применува производот по предложената употреба:

- преживување или раст на микроорганизмите во домаќинот,
- воочени штетни ефекти,
- воочени или очекувани штетни ефекти на контаминентите (вклучувајќи ги и контаминирачките микроорганизми),
- воочени или очекувани ефекти на релевантните метаболити/токсини.

Земајќи го во предвид видот на изложеност (акутна или повеќекратна изложеност), доколку се регистрираат знаци на создавање на колонии во домаќинот и/или штетни ефекти кои укажуваат на токсичност/инфективност, потребни се дополнителни испитувања.

(в) Ова оценување треба да се направи за секоја метода на примена и за секој вид на опрема предложена за употреба на производот, како и за различни видови и големини на резервоарот, земајќи го во предвид мешањето, полнењето, примената на производот, како и чистење и

редовно одржување на опремата за примена на производот. По потреба, треба да се земат во предвид и податоците за другите одобрени производи користени на подрачјето на предложената примена, кои содржат иста активна супстанција или кои оставаат исти остатоци. Ако се очекува размножување на микроорганизмите, треба да се има во предвид дека проценката од изложеноста би можела да биде несигурна.

(г) Треба да се процени можноста за формирање колонии или можните влјанија врз лицето кое го применува производот во однос на дозите користени при испитувањата, земајќи ги во предвид измерените или проценети нивоа на изложеност на луѓето во согласност со делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оценување и одобрување на производот. Проценката на ризикот, по можност квантитативна, треба да вклучува, на пример, начин на дејствување, биолошки, физички и хемиски својства на микроорганизмите и другите супстанции во формулацијата.

2.6.1.2. Се проучуваат податоците за видот на предложената амбалажа и нејзините својства, особено оние кои се однесуваат на:

- (а) видот на амбалажата,
- (б) нејзините димензии и волумен,
- (в) големината на отворот,
- (г) видот на затвораот,
- (д) цврстина, непропустливост и отпорност на амбалажата при вообичаениот превоз и ракување,
- (е) отпорност на производот и компатибилност со него.

2.6.1.3. Се проучуваат податоците за видот на предложената заштитна облека и опрема, нивните својства, особено оние кои се однесуваат на:

- (а) нивната достапност и адекватност,
- (б) ефикасност,
- (в) удобност, земајќи го во предвид физичкиот напор и климатските услови,
- (г) нивната отпорност на производот и компатибилност со него.

2.6.1.4. Се проценува можната изложеност на другите луѓе (работници кои се изложуваат по употребата на производот при влегување на третираниите полиња или други присутни лица) или на животните, на микроорганизмот и/или други токсиколошки важни супстанции во производот во предложените услови за употреба. При ова оценување се земаат во предвид следните информации:

(а) медицинските податоци и истражувања за токсичноста, инфективноста и патогеноста пропишани во делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оценување на активните супстанции на производите и резултатите од нивното оценување. Експериментите од првата фаза треба да овозможат оцена на микроорганизмот во поглед на неговата способност да опстане или расте во домаќинот и неговата способност да предизвикува реакции во домаќинот. Параметрите кои укажуваат на неспособноста за опстанок и размножување во домаќинот и на неспособноста за предизвикување ефекти кои можат, но не мора да бидат штетни во домаќинот, вклучуваат брзо и потполно излучување од телото, неактивирање на имунолошкиот систем, отсуство на хистопатолошки промени и неспособност за размножување на телесната температура на цицачите. Овие параметри може во некои случаи да се оценат врз база на истражување на акутната токсичност и постоечките податоци за луѓето, а понекогаш може да се оценат единствено врз база на истражувања со повторување на внесот на дозата.

Оцената која се базира на релевантните параметри на експериментот од првата фаза би требало да донесе до оцена на можните ефекти кај професионалната изложеност земајќи го во предвид интензитетот и времетраењето на изложеноста, вклучувајќи ја и изложеноста поради повторување на употребата на производот во пракса.

Токсичноста на одредени метаболити/токсини може да се оцени единствено ако се докаже дека експерименталните животни биле навистина изложени на овие метаболити/токсини;

(б) други важни информации за микроорганизмот, метаболитите/токсините, остатоците од хранливата подлога, контаминентите и додатоците во формулацијата, како што се нивните биолошки, физички и хемиски својства (на пример, преживување на микроорганизмот на телесната температура на луѓето и животните, еколошка алка, однесување на микроорганизмот и/или метаболитот/токсинот во текот на примената);

- (в) токсиколошки истражувања пропишани со делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оцена и одобрување на производот;
- (г) останати важни информации за производот пропишани со делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оцена и одобрување на производот, како што се:
- работна забрана, безбедносни временски интервали на примена или други мерки за претпазливост за заштита на луѓето и животните,
 - методи на примена,
 - максимална доза на примена,
 - најмала потрошувачка на производ кој се користи за прскање,
 - состав на производот,
 - остатоците од производот кои остануваат на растението и растителните производи по примената, земајќи го во предвид влијанието на факторите како што се температура, УВ зрачење, рН и присутност на одредени супстанции,
 - други активности при кои се изложени работниците.

2.6.2. Влијание на остатоците од производите врз здравјето на луѓето и животните

При ова оценување треба одделно да се разгледуваат одржливите и неодржливите остатоци. Вирусите и вириодите треба да се сметаат за одржливи остатоци бидејќи се способни да пренесуваат генетски материјал, иако надвор од клетките на домаќинот не се живи.

2.6.2.1. Неодржливи остатоци

(а) Се оценува можната изложеност на луѓето и животните на неодржливите остатоци од производите и нивните продукти на разградба преку ланецот на исхрана, поради можната појава на тие остатоци во или на деловите третираните земјоделски култури кои служат за исхрана. Особено треба да се земат во предвид следните информации:

- стадиум на развој на микроорганизмите во кој се создаваат неодржливите остатоци,
- развојниот стадиум односно животниот циклус на микроорганизмите во типичните еколошки услови; особено внимание треба да се посвети на проценка на веројатноста за преживување и размножување на микроорганизмите во земјоделските култури, храната или сточната храна, и како последица на тоа, можност за создавање на неодржливи остатоци,
- стабилноста на релевантните неодржливи остатоци (вклучувајќи го и влијанието на факторите како што се температура, УВ зрачење, рН и присуство на одредени супстанции),
- сите истражувања кои покажуваат дали релевантните неодржливи остатоци се пренесуваат во растенијата,
- податоци за предложената GAP (вклучувајќи број и временски интервал за примена, максимална доза за примена, најмала потрошувачка на производ кој се користи за прскање наведена во упатството за употреба, предложена каренца, безбедносни временски интервали во случај на употреба по жетвата), како и дополнителни податоци за примената кои се пропишани со делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оцена и одобрување на производот,
- каде што е важно, податоци за други одобрени производи на подрачјето на предложената употреба, кои содржат ист микроорганизам или оставаат исти резидуи,
- природно присутни неодржливи остатоци на деловите од растенијата кои служат за исхрана, а кои настануваат поради природно присутните микроорганизми.

(б) Се оценува токсичноста на неодржливите остатоци и нивните продукти на разградување, особено земајќи во предвид одредени информации доставени во согласност со делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оцена на активните супстанции на производите и делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оцена и одобрување на производите.

(в) Ако неодржливите остатоци или нивните продукти на разградба се сметаат за токсиколошки релевантни за луѓето и/или животните и ако изложеноста е значителна, треба да се одредат вистинските нивоа во деловите од третираните култури што служат за исхрана, земајќи ги во предвид:

- аналитичките методи за неодржливите остатоци,
- кривите на раст на микроорганизмите во оптимални услови,
- производството/создавањето на неодржливите остатоци во клучните моменти (на пример, во време за жетва/берба).

2.6.2.2. Одржливи остатоци

(а) Се оценува можноста за изложеност на луѓето и животните на одржливите остатоци преку ланецот на исхрана, поради можната појава на тие остатоци во или на деловите од третираните култури што служат за исхрана. Особено треба да се земат во предвид следните информации:

- веројатноста за преживување, опстанок и размножување на микроорганизмите во или на земјоделските култури, храната или сточната храна. Треба да се разгледаат различните стадиуми во развојот/ животниот циклус на микроорганизмите,
- информации за еколошката алка,
- информации за однесувањето во различни делови од околината,
- природната присутност на микроорганизмот (и/или сродниот микроорганизам),
- податоците за предложената GAP (вклучувајќи го бројот и временскиот распоред на примена, максималната доза за примена, најмалото количество на производ кој се користи за прскање наведено во упатството за употреба, предложената каренца и безбедносните временски интервали во случај на употреба по жетвата), како и дополнителни податоци за примена кои се пропишани со делот Б Прилог I од прописот за документацијата за оценување и одобрување на производите,
- каде што е потребно, податоци за другите одобрени производи на подрачјето на предложената употреба, односно за употреба на производи кои содржат ист микроорганизам или кои оставаат исти остатоци.

(б) Се оценуваат одредени информации за способноста на одржливите остатоци да опстанат или да се развиваат во домаќинот и способноста на овие остатоци да предизвикаат одредени ефекти/реакции во домаќинот. Особено треба да се земат во предвид следните податоци:

- медицински податоци и истражувања за токсичноста, инфективноста и патогеноста пропишани со делот Б Прилог I од прописите за документацијата за оцена на активните супстанции во производите и резултатите од нивното оценување,
- развојниот стадиум односно животен циклус на микроорганизмите во типични услови кои постојат во околината (на пример, во или на третираната земјоделска култура),
- начинот на дејство на микроорганизмот,
- биолошките својства на микроорганизмот (на пример, специфичноста на домаќинот).

Треба да се разгледаат различните стадиуми на развој односно животен циклус на микроорганизмите.

(в) Доколку одржливите остатоци се сметаат за токсиколошки релевантни за луѓето и/или животните и доколку изложеноста е значителна, треба да се одредат реалните нивоа во или на деловите од третираните култури кои служат за исхрана, земајќи ги во предвид:

- аналитичките методи за одржливите остатоци,
- кривите на раст на микроорганизмите во оптимални услови,
- можност за екстраполација на податоците од една земјоделска култура на друга.

2.7. Однесување во околината

Треба да се земе во предвид биолошката сложеност на екосистемите и интеракцијата во микробиолошките заедници.

Податоците за потеклото и својствата (на пример, специфичноста) на микроорганизмите/остатоците од неговите метаболити/токсини, како и неговата предложена употреба, претставуваат основа за проценка на нивното однесување во околината. Треба да се земе во предвид и начинот на дејство на микроорганизмите.

Треба да се процени однесувањето во околината на сите познати релевантни метаболити кои ги создава микроорганизмот. Проценката треба да се направи за секој дел од околината и се базира на критериумите утврдени во воведните одредби од точка 7, дел Б, Прилог I од прописот за документацијата за оцена на активните супстанции во производите.

При оценување на однесувањето на производите во околината, се земаат во предвид сите делови на околината, вклучувајќи ги и биотските фактори. Треба да се процени можноста за опстанок и размножување на микроорганизмите во сите делови на околината, освен ако може да се образложи дека поединечни микроорганизми нема да достигнат во одредени делови од околината. Треба да се разгледа можноста за ширење или подвижност на микроорганизмите и остатоците од нивните метаболити/токсини.

2.7.1. Се оценува можноста контаминација на подземните води, површинските води и водите за пиење во предложените услови за употреба на производите. Во целокупната оцена, треба да се посвети посебно внимание на можните штетни ефекти врз луѓето преку контаминираниите подземни води доколку активната супстанција се применува во чувствителни подрачја, на пример, оние во кои се црпи вода за пиење.

2.7.2. Се оценува ризикот за водениот дел од околината доколку се утврди дека постои можност за изложеност на водните организми. Микроорганизмите може да предизвикаат ризик поради својата способност со размножување да се населуваат во околината, поради што може долгорочно или трајно да влијаат на микробиолошката заедница или нивните предатори.

При ова оценување се земаат во предвид следните информации:

- (а) биолошките својства на микроорганизмот,
- (б) преживување на микроорганизмот во околината,
- (в) неговата еколошка алка,
- (г) природната големина на популацијата на микроорганизмите, доколку се работи за автохтони микроорганизми,
- (д) информации за однесувањето на микроорганизмот во различни делови на околината,
- (ѓ) доколку е потребно, информации за можноста интерференција со аналитичките системи кои се користат за контрола на квалитетот на водата за пиење во согласност со прописите за квалитетот на водата за пиење⁵,
- (е) доколку е потребно, податоци за други одобрени производи на подрачјето на предложена употреба, односно употреба на производи што содржат ист микроорганизам или кои оставаат исти остатоци.

2.7.3. Се проценува можноста организмите во атмосферата да бидат изложени на производот во предложените услови на употреба; доколку постои таква можност, се проценува ризикот за атмосферата. Треба да се земе во предвид пренесувањето на микроорганизмите во атмосферата, на мала или голема оддалеченост.

2.7.4. Се проценува можноста на изложеност на копнените организми на производите во предложените услови за употреба; доколку постои таква можност, се оценува ризикот за копнената околина. Микроорганизмите може да предизвикаат ризици поради својата способност со размножување да се населат во околината и со тоа долгорочно или трајно да влијаат на микробиолошката заедница или на нивните предатори.

При ова оценување се земаат во предвид следните податоци:

- (а) биолошките својства на микроорганизмот,
- (б) преживување на микроорганизмот во околината,
- (в) неговата еколошка алка,
- (г) природната големина на популацијата на микроорганизмите, доколку се работи за автохтони микроорганизми,
- (д) информации за однесувањето на микроорганизмот во различни делови на околината,
- (ѓ) каде што е потребно, податоци за други одобрени производи на подрачјето на предложена употреба, на пример производи кои содржат иста активна супстанција или кои оставаат исти остатоци.

2.8. Влијание врз организми кои не припаѓаат на целната група и нивната изложеност

Треба да се оценат податоците за екологијата на микроорганизмот и неговите ефекти на околината, како и можните степени на изложеност и ефектите на неговите релевантни метаболити/токсини. Потребна е целокупна процена на ризиците за околината кои може да настанат поради производот, земајќи го во предвид степенот на изложеност на микроорганизмите, како во околината така и во организмите.

⁵ Посебен пропис усогласен со Директивата на Советот 98/83/ЕЗ.

Се проценува можната изложеност на организмите кои не припаѓаат на целната група во предложените услови на употреба, и доколку постои таква можност, се проценуваат ризиците за организмите кои не припаѓаат на целната група.

Според потребите, се проценува инфективноста и патогеноста, освен ако може да се образложи дека организмот кој не припаѓа на целната група нема да биде изложен.

Заради проценувањето на можноста за изложеност, треба да се земат во предвид следните информации:

- (а) преживување на микроорганизмот во соодветен дел на околината,
- (б) неговата еколошка алка,
- (в) природната големина на популацијата на микроорганизмите, доколку се работи за автохтони микроорганизми,
- (г) информации за однесувањето во различни делови на околината,
- (д) каде што е важно, податоци за други одобрени производи на подрачјето предложено за употреба, односно производи што содржат иста активна супстанција или кои оставаат исти резидуи.

2.8.1. Се проценува можноста за изложеност на копнените диви видови (диви птици, цицачи и други копнени 'рбетници), како и влијанијата на тие видови.

2.8.1.1. Микроорганизмот може да претставува ризик поради својата способност да ги зарази системите на домаќинот кои припаѓаат на видовите птици и цицачи и да се размножува во нив. Земајќи ги во предвид следните податоците за микроорганизмот, треба да се процени дали утврдените ризици можат да се променат во зависност од формулацијата на производот:

- (а) неговиот начин на дејствување,
- (б) останатите биолошки својства,
- (в) истражување за токсичноста, патогеноста и инфективноста за цицачите,
- (г) истражување за токсичноста, патогеноста и инфективноста за птиците.

2.8.1.2. Производот може да има токсични ефекти поради дејствување на токсините или додатоците во формулацијата. За да се проценат тие ефекти, треба да се разгледаат следните информации:

- (а) истражување на токсичноста за цицачите,
- (б) истражување на токсичноста за птиците,
- (в) информации за однесувањето во различни делови на околината.

Ако во истражувањето се воочи смртност или знаци на труење, при процената треба да се определи односот на токсичноста/изложеноста врз основа на вредноста на LD₅₀ и проценетата изложеност, изразена во mg/kg телесна тежина.

2.8.2. Се проценува можната изложеност и ефекти врз водните организми.

2.8.2.1. Микроорганизмот може да претставува ризик поради својата способност да ги зарази водните организми и да се размножува во нив. Земајќи ги во предвид следните информации за микроорганизмот, треба да се процени дали утврдените ризици може да се променат во зависност од формулацијата на производот:

- (а) неговиот начин на дејствување,
- (б) останатите биолошки својства,
- (в) истражувања на токсичноста, патогеноста и инфективноста.

2.8.2.2. Производот може да има токсични ефекти поради дејствувањето на токсините или додатоците во формулацијата. За да се проценат тие ефекти, треба да се разгледаат следните информации:

- (а) истражување за токсичноста врз водните организми,
- (б) информации за однесувањето во различни делови од околината.

Доколку во истражувањето се воочи смртност или знаци на труење, при процената треба да се пресмета односот на токсичноста/изложеноста врз база на односот на вредноста на EC₅₀ и/или NOEC вредноста и проценетата изложеност.

2.8.3. Се проценува можната изложеност и ефектот врз пчелите.

2.8.3.1. Микроорганизмот може да претставува ризик поради својата способност да ги зарази пчелите и да се размножува во нив. Земајќи ги во предвид следните информации за микроорганизмот, треба да се процени дали утврдените ризици може да се променат во зависност од формулацијата на производот:

- (а) неговиот начин на дејствување,
- (б) останатите биолошки својства,
- (в) истражување за токсичноста, патогеноста и инфективноста.

2.8.3.2. Производот може да има токсични ефекти поради дејствување на токсините или додатоците во формулацијата. За да се проценат тие ефекти, треба да се разгледаат следните информации:

- (а) истражување на токсичноста врз пчелите,
- (б) информации за однесувањето во различни делови од околината.

Ако во истражувањата се воочи смртност или знаци на труење, при проценката треба да се пресмета коефициентот на опасност врз база на односот на дозата изразена во g/ha и вредноста на LD₅₀ изразена во g/пчели.

2.8.4. Се проценува можната изложеност и ефектот врз другите членконоги освен пчелите.

2.8.4.1. Микроорганизмот може да претставува ризик поради својата способност да зарази и други членконоги освен пчелите и во нив да се размножува. Земајќи ги во предвид следните информации за микроорганизмот, треба да се процени дали утврдените ризици може да се променат во зависност од формулацијата на производот :

- (а) неговиот начин на дејствување,
- (б) останатите биолошки својства,
- (в) истражување на токсичноста, патогеноста и инфективноста за пчелите медарки и другите членконоги.

2.8.4.2. Производот може да има токсични ефекти поради дејствувањето на токсините или додатоците во формулацијата. За да се проценат тие ефекти, треба да се разгледаат следниве информации:

- (а) истражување на токсичноста за членкогите,
- (б) информации за однесување во различни делови од околината,
- (в) достапни податоци од основните биолошки прегледи (скрининг).

Ако во истражувањето се воочи смртност или знаци на труење, при проценката треба да се пресмета односот на токсичноста/изложеноста врз основа на односот на вредноста на ER₅₀ и проценетата изложеност.

2.8.5. Се проценува можната изложеност и влијанието врз црвите.

2.8.5.1. Микроорганизмот може да претставува ризик поради својата способност да зарази црви и во нив да се размножува. Земајќи ги во предвид следните информации за микроорганизмот, треба да се оцени дали утврдените ризици може да се променат зависно од формулацијата на производот:

- (а) неговиот начин на дејствување,
- (б) останатите биолошки својства,
- (в) истражување на токсичноста, патогеноста и инфективноста за црвите.

2.8.5.2. Производот може да има токсични ефекти поради дејствување на токсините или додатоците во формулацијата. За да се проценат тие ефекти, треба да се разгледаат следните информации:

- (а) истражување на токсичноста за црвите,
- (б) информации за однесување во различни делови од околината.

Ако во истражувањето се воочи смртност или знаци на труење, при проценката треба да се пресмета односот на токсичноста/изложеноста врз основа на односот на вредноста на LC₅₀ и проценетата изложеност изразена во mg/kg сува маса на почвата.

2.8.6. Се проценува можната изложеност и влијание на микроорганизмите во почвата.

2.8.6.1. Микроорганизмот може да претставува ризик поради својата способност да влијае на минерализацијата на азот и јаглерод во почвата. Земајќи ги во предвид следните информации за микроорганизмот, треба да се процени дали утврдените ризици може да се променат во зависност од формулацијата:

- (а) неговиот начин на дејствување,

(б) останатите биолошки својства.

Истражувањата не се потребни доколку може да се докаже дека овие податоци се доволни и овозможуваат процена на ризикот.

2.8.6.2. Се проценува влијанието на други микроорганизми врз микроорганизмите кои не припаѓаат на целната група и на нивните предатори по примената на производот во согласност со предложените услови за употреба. Истражувањата не се потребни доколку може да се докаже дека овие податоци се доволни и овозможуваат процена на ризикот.

2.8.6.3. Производот може да има токсични ефекти поради дејствување на токсините или додатоците во формулацијата. За да се проценат тие ефекти, треба да се разгледаат следните информации:

(а) информации за однесувањето во различните делови од околината,

(б) сите достапни информации добиени со основни биолошки прегледи (скрининг).

2.9. Заклучоци и предлози

Се донесува заклучок за тоа дали е потребно да се достават дополнителни информации и/или истражувања и да се преземат мерки за ограничување на ризикот. Потребно е да се оправдаат предлозите за класификација и означување на производите.

Глава II

ОДЛУЧУВАЊЕ

Оддел 1

ОПШТИ ПРИНЦИПИ

- 1.1. Според потребите, во постапката за одобрување на производите може да се одредат одредени услови или ограничувања. Наведените мерки треба да бидат одредени врз основа на видот и опсегот на очекуваните предности и можни ризици и тие можат да бидат соодветни.
- 1.2. При донесување на предлогот за одобрување на производот, се земаат во предвид условите на земјоделското производство, како и фитосанитарните и еколошките услови (вклучувајќи ги и климатските) на подрачјето на предложената употреба. Врз основа на тие разгледувања може да се утврдат посебни услови и ограничувања за употреба и да се предложи употреба само на поединечни подрачја, а не и на цела територија.
- 1.3. Дозите и бројот на примени предложени во постапката за одобрување, претставуваат најмала количина потребна за постигнување на саканиот ефект, дури и тогаш кога поголема количина не би довела до неприфатливи ризици за здравјето на луѓето, животните или за околината. Одобрените дози треба да бидат соодветни и да се разликуваат во зависност од земјоделските, фитосанитарните и еколошките услови (вклучувајќи ги и климатските), на различните подрачја за кои се одобрува производот. Меѓутоа, дозите и бројот на примени не смеат да доведат до несакани ефекти, како на пример развој на отпорност.
- 1.4. Доколку производот е наменет за употреба во интегрираното земјоделско производство, треба почитуваат принципите за интегрирана заштита на растенијата.
- 1.5. Со оглед на тоа дека оценувањето се темели на податоците за ограничен број на репрезентативни видови, треба да се осигура дека употребата на производите нема долгорочни последици на бројноста и разновидноста на видовите кои не припаѓаат на целната група.
- 1.6. Пред донесување на предлогот за одобрување, предлог етикетите и упатствата за употреба треба да ги исполнуваат следните услови:
 - (а) да ги исполнуваат сите барања во согласност со прописот за означување и етикетирање на производот,

- (б) да содржат информации за заштита на лицата кои ги применуваат производите во согласност со прописите за заштита при работа,
- (в) да содржат услови и ограничувања на употребата на производите во согласност со точката 1.1 до 1.5 од овој оддел,
- (г) во предлогот за одобрување и во решението за одобрување на производите треба да бидат наведени податоци во согласност со прописите за класификација, пакување и означување на опасните супстанции и препарати.
- 1.7. Пред донесување на предлогот за одобрувањето на производот, треба да биде исполнето следново :
- (а) предложената амбалажа да биде во согласност со прописите за класификација, пакување и означување на опасните супстанции и препарати;
- (б) следните постапки да бидат во согласност со соодветните законски одредби:
- постапки за уништување на производот,
 - постапки за неутрализација на сите штетни влијанија на производот во случај на ненамерно испуштање во околината,
 - постапки за деконтаминација и уништување на амбалажата.
- 1.8. Предлогот за одобрување ќе се донесе само ако се исполнети сите барања од одделот 2, глава II, дел Б, Прилог I од овој Правилник. Меѓутоа, ако едно или повеќе посебни барања во врска со одлучувањето од точка 2.4, оддел 2, глава II, дел Б, Прилог I од овој Правилник не се во целост исполнети, предлог за одобрување ќе се донесе само ако предностите од употребата на производот во предложените услови за употреба преовладуваат над можните штетни ефекти од неговата употреба. Сите ограничувања во поглед на употребата на производот поврзана со неисполнувањето на одредени барања од точка 2.4, оддел 2, глава II, дел Б, Прилог I од овој Правилник треба да бидат наведени во упатството за употреба. Тие предности може да бидат:
- (а) поддржување на мерките за интегрирана заштита на растенијата или за органско одгледување и компатибилност со тие мерки,
- (б) олеснување на примената на стратегии за намалување на ризикот од развој на отпорност,
- (в) намалување на ризикот за лицата кои ги применуваат производите и за потрошувачите,
- (г) намалување на загадувањето на околината и ефектите врз видовите кои не припаѓаат на целната група.
- 1.9. При оценување на производот, доколку е возможно, во соработка со подносителот на барањето ќе се одредат:
- (а) мерки за подобрување на ефективност на производот и/или
- (б) мерки за дополнително намалување на изложеноста до која би можело да дојде и по употреба на производот.
- Управата го информира подносителот на барањето за сите мерки од точка (а) или (б) и ги повикува подносителите на барањата да ги достават сите дополнителни податоци и информации потребни за одредување на ефективност и можните ризици во променети услови.
- 1.10. За сите микроорганизми на кои се однесува барањето за одобрување, подносителот на барањето треба да ги достави сите релевантни сознанија и информации добиени со користење на литература и кои му се достапни во моментот на поднесување на барањето.
- 1.11. Доколку се работи за GMO, предлог за одобрување ќе се донесе само доколку се достави оценка која е направена во согласност со прописите за GMO⁶. Треба да се достави решение издадено од соодветниот надлежен орган во согласност со прописите за GMO.
- 1.12. Предлог за одобрување нема да се издаде за производ кој содржи GMO доколку соодветниот надлежен орган не издал решение според кое тој организам може да се пушти во околината согласно со прописите за GMO.

⁶ Посебни прописи усогласени со Директивата на Советот 2001/18/EЗ.

- 1.13. Ако во производот се присутни релевантни метаболити/токсини (оние за кои се очекува дека ќе бидат штетни за здравјето на луѓето и/или околината) кои ги создава микроорганизмот и/или микробиолошките контаминенти, нема да се донесе предлог за одобрување доколку не е можно да се докаже дека присутната количина пред и по предложената употреба не е на прифатливо ниво.
- 1.14. Треба да се обезбеди примена на соодветни мерки за контрола на квалитетот, за да се гарантира идентитетот на микроорганизмот и содржината на производот. Тие мерки треба да го опфаќаат HACCP системот - Анализа на опасности и контрола на критични точки.

Оддел 2

ПОСЕБНИ ПРИНЦИПИ

Покрај општите принципи од оддел 1, глава II, дел Б, Прилог I од овој Правилник се применуваат следните посебни принципи:

2.1. Идентитет

Пред издавање на предлогот за одобрување, треба да се обезбеди дека определен микроорганизам е чуван во меѓународно призната збирка на култури и дека има свој единствен регистарски број. Секој микроорганизам треба да се идентификува и именува на ниво на вид и да се карактеризира на ниво на сој. Треба да се наведат и податоци за тоа дали се работи за изворен микроорганизам или за спонтан или индуциран мутант, или за GMO.

2.2. Биолошки и технички својства

2.2.1. Треба да се достават доволно податоци за да може да се процени најмалата и најголемата содржина на микроорганизми во материите користени за производство на производите, како и во самите производи. Колку што е возможно, треба да се одреди содржината или концентрацијата на другите супстанции и додатоци во производите, како и на контаминирачките микроорганизми настанати во производниот процес. Треба да се осигура дека количината на контаминирачките микроорганизми се контролира и одржува на прифатливо ниво. Покрај тоа, треба да се наведат физичките својства и состојбата на производот, по можност во согласност со „Каталогот на видови на формулации за пестициди и меѓународен систем за означување“⁷.

2.2.2. Предлог за одобрување нема да се донесе ако се докаже дека, во било која фаза на развој, производот на база на микроорганизми, врз основа на развиената отпорност, пренос на отпорноста или друг механизам може да дојде до интерференција со ефикасноста на антимикробниот производ кој се користи во хуманата или ветеринарната медицина.

2.3. Дополнителни податоци

Предлог за одобрување нема да се донесе ако не се достават целосни информации за непрекината контрола на квалитетот на производите методи, производниот процес и производот. Особено треба да се разгледаат спонтаните промени на главните особини на микроорганизмот, како и присуството на контаминирачките микроорганизми. Треба што е можно подетално да се опишат и точно да се наведат мерките за обезбедување на квалитетот на производството и техниките кои се користени за обезбедување и запазување на ист квалитет на производот.

⁷ CropLife International Technical Monograph No 2, 5th Edition, 2002.

2.4. Одлучување за ефикасноста

2.4.1. Ефикасност

2.4.1.1. Предлог за одобрување нема да се донесе доколку предложената употреба вклучува препораки за сузбивање или заштита од организми кои врз основа на стекнатото искуство или научни докази не се сметаат за штетни во нормални услови на земјоделското производство, како и во фитосанитарните и еколошките услови (вклучувајќи ги и климатските) во подрачјата на предложена употреба или доколку други предвидени ефекти не се сметаат за корисни во тие услови.

2.4.1.2. Степенот, доследноста и времетраењето на сузбивање или заштита, како и други предвидени ефекти треба да бидат слични како и при употреба на соодветен референтен производ. Доколку не постои соодветен референтен производ, треба да се докаже полезноста на производот во поглед на степенот, доследноста и времетраењето на сузбивањето или заштитата, како и другите предвидени ефекти во услови на земјоделско производство, како и во фитосанитарните и еколошките услови (вклучувајќи ги и климатските) на подрачјето на предложена употреба.

2.4.1.3. Каде што е важно, ефектот врз приносот при употреба на производот или намалување на губитокот во текот на складирањето треба, по количина и/или квалитет, да биде сличен со ефектот кој се постигнува со употреба на соодветниот референтен производ. Ако не постои соодветен референтен производ, треба да се прикажат ефектите на производот врз приносот и/или квалитетот и врз намалувањето на губитокот при складирање во услови на земјоделско производство, како во фитосанитарните и еколошките услови (вклучувајќи ги и климатските) на подрачјето на предложена употреба.

2.4.1.4. Заклучоците за ефикасноста на производот треба да бидат применливи за сите подрачја и за сите услови на предложена употреба, освен кога во предложеното упатство за употреба е наведено дека производот е наменет за употреба во одредени околности (на пример, за полесни облици на зараза, посебни типови на почва или посебни услови на одгледување).

2.4.1.5. Ако во предложеното упатство за употреба на производот се бара негово мешање со други наведени производи или со помошни производи, мешавината треба да го постигне саканиот ефект и да биде во согласност со принципите од точка 2.4.1.1 до точка 2.4.1.4 од овој оддел.

Ако во предложеното упатство за употреба на производот се препорачува негово мешање со други производи или со помошни производи, се прифаќаат препораките единствено ако се образложени.

2.4.1.6. Ако постојат докази за развој на отпорноста на патогените на производот, се одлучува дали предложената стратегија за спречување на развојот на отпорноста го решава ова прашање во соодветна и доволна мерка.

2.4.1.7. За сузбивање на 'рбетници може да се одобрат единствено производи кои содржат неодржливи микроорганизми. Саканиот ефект врз 'рбетниците кои се сузбиваат треба да се постигне без да се предизвика непотребно страдање или болка кај овие животни.

2.4.2. Неприфатливи ефекти за растенијата или растителните производи

2.4.2.1. Производот не треба да предизвикува значителни фитотоксични ефекти врз третираните растенија или растителни производи. Во предложеното упатство за употреба треба да бидат наведени соодветни ограничувања за употреба при кои доаѓа до фитотоксични ефекти.

2.4.2.2. Намалувањето на приносот поради фитотоксичните ефекти не смее да биде поголемо од намалувањето кое би настанало кога производот не би се употребувал, доколку тоа намалување не се надомести на друг начин, како што е подобрување на квалитетот на третираните растенија или растителните производи.

2.4.2.3. Не смее да има неприфатливи штетни ефекти врз квалитетот на третираните растенија или растителни производи. Во случај на штетни ефекти при преработката, во упатството за употреба треба да биде наведено дека производот не смее да се употребува за култури наменети за понатамошна преработка.

2.4.2.4. Не смее да има неприфатливи штетни ефекти на третираните растенија или растителни производи наменети за размножување, како што се ефектите врз животната способност, 'ртење, никнење, вкоренување и раст. Во таков случај во упатството за употреба треба да биде наведено дека производот не смее да се употребува на растенија или растителни производи наменети за размножување.

2.4.2.5. Не смее да има неприфатливи штетни ефекти врз следните култури во плодоредот. Во упатството за употреба треба да биде наведено дека одредени земјоделски култури може да бидат загрозуени и дека не смее да се одгледуваат после третираните култури.

2.4.2.6. Не смее да има неприфатливи штетни ефекти врз соседните земјоделски култури. Во упатството за употреба треба да биде наведено дека производот не смее да се применува во близина на чувствителни култури.

2.4.2.7. Ако во предложеното упатство за употреба се препорачува мешање на производот со други производи или со помошни производи, мешавината треба да биде во согласност со принципите од точка 2.4.2.1 до точка 2.4.2.6 од овој оддел.

2.4.2.8. Предложените постапки за чистење на опремата за апликација треба да бидат јасни, ефикасни и лесно применливи, за да се обезбеди отстранување на остатоците од производот кои би можеле дополнително да предизвикаат штета.

2.5. Методи за идентификација/откривање и одредување

Предложените методи треба да одговараат на најновите технички достигнувања. Методите за пострегистрациско систематско следење треба да вклучуваат употреба на вообичаено достапни реагенси и опрема.

2.5.1. Предлог за одобрување нема да се донесе доколку нема соодветни доволно квалитетни методи за идентификација и одредување на микроорганизмот и неодржливите супстанции (на пример токсини, нечистотии и додатоци во формулацијата). Ако производот содржи повеќе од еден микроорганизам, препорачаните методи би требало да овозможат идентификација и одредување на секој од нив.

2.5.2. Предлог за одобрување нема да се донесе доколку нема соодветни методи за пострегистрациска контрола и систематско следење на одржливите и неодржливите остатоци. Треба да постојат методи за анализа на:

(а) растенија, растителни производи, прехранбени производи од растително и животинско потекло и сточна храна доколку доаѓа до појава на токсични релевантни остатоци. Остатоците се сметаат за релевантни ако за нив е пропишана МДК, работна каренца, безбедносни временски интервали или други слични мерки на претпазливост,

(б) почва, вода и/или телесни ткива, доколку се јавуваат токсиколошки, екотоксиколошки и еколошки релевантни остатоци.

2.6. Влијание врз здравјето на луѓето и животните

2.6.1. Влијание на производот врз здравјето на луѓето и животните

2.6.1.1. Предлог за одобрување нема да се донесе доколку врз основа на информациите од документацијата се утврди дека во предложените услови за употреба микроорганизмот е патоген за луѓето и животните кои не припаѓаат на целната група.

2.6.1.2. Предлог за одобрување нема да се донесе доколку микроорганизмите и/или производите што содржат микроорганизми, во предложените услови за употреба, вклучувајќи го и најлошиот можен случај, би можеле да создаваат колонии или да предизвикаат штетни ефекти кај луѓето и животните.

При донесувањето на предлог за одобрување на производ врз база на микроорганизми, се разгледуваат можните штетни ефекти на сите категории на луѓе (професионални корисници, непрофесионални корисници и луѓе кои се директно или индиректно изложени преку околината или работното место) и на животни.

2.6.1.3. Се подразбира дека сите микроорганизми може да предизвикаат пречувствителност, освен ако врз база на релевантни информации се утврди дека не постои опасност од појава на пречувствителност, земајќи ги во предвид имунолошки загрозените и другите чувствителни организми. Во предлогот за одобрување треба да се наведе дека мора да се носи заштитна облека и соодветни ракавици, како и дека не смее да се вдишува производот кој содржи микроорганизми. Предложените услови за употреба може да бараат користење на дополнителна заштитна облека и опрема.

Ако предложените услови за употреба бараат користење на заштитна облека, предлог за одобрување нема да се донесе доколку таа облека не е ефикасна и во согласност со соодветните одредби од прописите за заштита при работа и доколку не е достапна и практична за корисникот во услови за употреба на производот, особено земајќи ги во предвид климатските услови.

2.6.1.4. Предлог за одобрување нема да се донесе ако е познато дека преносот на генетскиот материјал од микроорганизмот на други организми може да доведе до штетни ефекти врз здравјето на луѓето и животните, вклучувајќи ја и отпорноста на материите кои се користат за лечење.

2.6.1.5. Производите кои поради своите својства или поради погрешно ракување или употреба може да доведат до повисок степен на ризик, подлежат на посебни ограничувања во однос на големината на амбалажата, видот на формулацијата, дистрибуција употреба и начин на употреба. Производите кои се класифицирани како многу токсични (T⁺) може да се одобрат само за професионална употреба.

2.6.1.6. Утврдените работни забрани и безбедносните временски интервали или други мерки на претпазливост треба да бидат такви за да спречат создавање на колонии или штетни ефекти врз другите присутни лица или работници кои се изложени по примената на производот.

2.6.1.7. Утврдените работни забрани и безбедносните временски интервали или други мерки на претпазливост треба да бидат такви за да спречат создавање на колонии или штетни ефекти врз животните.

2.6.1.8. Утврдените работни забрани и безбедносните временски интервали или други мерки на претпазливост кои се утврдуваат за да се спречат колонизацијата или штетните ефекти треба да бидат реални; ако е потребно треба да се пропишат посебни мерки на претпазливост.

2.6.1.9. Условите за одобрување треба да бидат во согласност со прописите за заштита при работа.

2.6.2. Влијание на остатоците врз здравјето на луѓето и животните

2.6.2.1. Предлог за одобрување нема да се донесе доколку нема доволно податоци за производот врз база на микроорганизми, врз основа на кои може да се заклучи дека не доаѓа до штетни ефекти врз здравјето на луѓето или животните поради изложеноста врз микроорганизмите, нивните остатоци или метаболитите/токсините кои остануваат во растението или растителните производи.

2.6.2.2. Предлог за одобрување нема да се донесе доколку појавата на одржливи и/или неодржливи остатоци, не ја одразува најмалата количина на производ потребна за соодветна заштита на растенијата во согласност со GAP принципите и применета на начин (вклучувајќи ја и каренцата или безбедносните временски интервали) кој обезбедува присуството на одржливи остатоци во моментот на жетва/берба, колење на животни или по складирањето, да биде сведено на минимум.

2.7. Однесување во околината

2.7.1. Предлог за одобрување нема да се донесе доколку достапните информации укажуваат дека поради однесувањето на производот во околината може да дојде до неприфатливи штетни ефекти врз околината.

2.7.2. Предлог за одобрување нема да се донесе доколку контаминацијата на подземните води, површинските води и водите за пиење, која се очекува како резултат на употреба на производот во предложените услови за употреба, може да предизвика интерференција со аналитичките системи во согласност со прописите за квалитетот на водата за пиење⁸.

⁸ Посебен пропис усогласен со Директивата на Советот 98/83/ЕЗ.

2.7.3. Предлог за одобрување нема да се донесе доколку контаминацијата на подземните води, која се очекува како резултат на употреба на производот во предложените услови за употреба, ја надминува пониската од следните гранични вредности:

(а) највисоки дозволени концентрации утврдени со прописите за квалитетот на водата за пиење⁹,

(б) највисоки дозволени концентрации кои се утврдени за супстанциите во производот, како што се релевантни метаболити/токсини, во согласност со прописите со кои се воспоставува рамка за дејствување на подрачјето на политика на води,

(в) највисока дозволена концентрација утврдена при вклучувањето на микроорганизмот во Националната листа, а доколку таа концентрација не е утврдена, концентрацијата која одговара на 1/10 од дозволениот ADI кој е утврден кога микроорганизмот е вклучен во Националната листа, освен доколку научно е докажано дека во релевантни услови во поле, пониската концентрација не надминува.

2.7.4. Предлог за одобрување нема да се донесе доколку загадувањето на површинските води, кое се очекува како резултат на употребата на производот во предложените услови за употреба:

(а) ги надминува вредностите кои се утврдени во согласност со прописите за квалитетот на површинските води наменети за добивање на вода за пиење¹⁰, доколку површинската вода од подрачјето на предложената употреба се користи за добивање на вода за пиење,

(б) ги надминува вредностите за супстанциите во производот, како што се релевантните метаболити/токсини кои се утврдени во согласност со прописите со кои се воспоставува рамка за дејствување на подрачјето на политика на води¹¹,

(в) има неприфатливо влијание врз видовите кои не припаѓаат на целната група, вклучувајќи ги и животните, во согласност со точката 2.8 од овој оддел.

Предложените упатства за употреба на производот, вклучувајќи ги и постапките за чистење на опремата за апликација на производот треба да бидат такви да можност за случајна контаминација на површинските води се сведе на минимум.

2.7.5. Предлог за одобрување нема да се донесе доколку е познато дека преносот на генетскиот материјал од микроорганизмот на други организми може да доведе до неприфатливи ефекти врз околината.

2.7.6. Предлог за одобрување нема да се донесе доколку не постојат доволно податоци за можниот опстанок и компетиција на микроорганизмот и релевантните секундарни метаболити/токсини во или на земјоделската култура, во услови на околината, кои преовладуваат во моментот на и по предложената употреба.

2.7.7. Предлог за одобрување нема да се донесе доколку се очекува дека микроорганизмот и/или неговите можни релевантни метаболити/токсини ќе опстанат или ќе бидат постојани во околината во концентрации кои се значително повисоки од природните референтни вредности, земајќи ја во предвид повторената примена на производот во текот на годината, освен доколку сигурната процена на ризикот не укажува дека ризиците од акумулираните највисоки вредности се прифатливи (plateau concentrations).

2.8. Влијание врз организмите кои не припаѓаат на целната група

Потребно е да се обезбедат доволно податоци за да се утврди дали може да дојде до неприфатливи ефекти врз видовите кои не припаѓаат на целната група (флората и фауната) поради изложеноста на производот кој содржи микроорганизми по предложената употреба.

⁹ Посебен пропис усогласен со Директивата на Советот 2000/60/ЕЗ (Сл.весник 327, 22.12. 2000., стр. 1.). Директива која е изменета со одлука бр.2455/2000/ЕЗ.

¹⁰ Посебен пропис усогласен со Директивата на Советот 75/440/ЕЕЗ (Сл.весник 194, 25.7.1975., стр. 26.). Директива која се укинува од 22.12. 2007. со Директивата 2000/60/ЕЗ (Сл.весник 327, 22.12.2000., стр. 1.).

¹¹ Посебен пропис усогласен со Директивата на Советот 2000/60/ЕЗ.

Треба да се посвети посебно внимание на можните ефекти врз корисните организми кои се употребуваат за биолошко сузбивање на штетните организми и на организмите кои играат важна улога во интегрираната заштита на растенијата.

2.8.1. Доколку постои можност за изложеност на птиците и другите копнени 'рбетници кои не припаѓаат на целната група, предлог за одобрување нема да се донесе доколку:

(а) микроорганизмот е патоген за птиците и другите копнени 'рбетници кои не припаѓаат на целната група,

(б) во случај на токсични ефекти на супстанциите во производот, како што се релевантните метаболити/токсини, односот на токсичност/изложеност е помал од 10 врз база на акутната вредност на LD₅₀ или доколку односот на долготрајната токсичност/изложеност е помал од 5, освен доколку врз база на соодветните проценки на ризикот јасно се утврди дека во услови на поле не доаѓа до неприфатливи ефекти, директно или индиректно, по употребата на производот во согласност со предложените услови за употреба.

2.8.2. Доколку постои можност за изложеност на водните организми, предлог за одобрување нема да се донесе ако:

(а) микроорганизмот е патоген за водните организми,

(б) во случај на токсични ефекти на супстанциите во производот, како што се релевантните метаболити/токсини, односот на токсичноста/изложеноста е помал од 100 во случај на акутна токсичност (EC₅₀) за родот *Daphnia* и рибите, и има вредност 10 за долготрајна/хронична токсичност за алгите (EC₅₀), родот *Daphnia* (NOEC) и рибите (NOEC), освен ако врз база на соодветните проценки на ризикот јасно се утврди дека во услови на поле не доаѓа до неприфатливи ефекти на животната способност на изложените видови, директно или индиректно, по употребата на производот во согласност со предложените услови за употреба.

2.8.3. Доколку постои можност за изложеност на пчелите, предлог за одобрување нема да се донесе ако:

(а) микроорганизмот е патоген за пчелите,

(б) во случај на токсични ефекти на супстанциите во производот, како што се релевантните метаболити/токсини, односот на опасноста за орална и контактна изложеност на пчелите медарки е поголем од 50, освен доколку врз база на соодветни проценки на ризикот јасно се утврди дека во услови на поле не доаѓа до неприфатливи ефекти врз ларвите на пчелите, врз однесувањето на пчелите, или пак врз преживувањето и развојот на пчелните заедници по употребата на производот во согласност со предложените услови за употреба.

2.8.4. Доколку постои можност за изложеност на други членконоги освен пчелите, предлог за одобрување нема да се донесе ако:

(а) микроорганизмот е патоген за другите членконоги освен за пчелите,

(б) во случај на токсични ефекти поради супстанциите во производот, како што се релевантните метаболити/токсини, освен доколку врз база на соодветните проценки на ризикот јасно се утврди дека во услови на поле не доаѓа до неприфатливи ефекти врз тие организми по употреба на производот, во согласност со предложените услови за употреба. Сите тврдења за селективноста и сите предлози за употреба во системот за интегрирана заштита на растенијата треба да бидат поткрепени со соодветни податоци.

2.8.5. Доколку постои можност за изложеност на црвите, предлог за одобрување нема да се донесе доколку микроорганизмот е патоген за црвите или доколку во случај на токсични ефекти на супстанциите во производот, како што се релевантните метаболити/токсини, односот на акутната токсичност/изложеност за црвите е помал од 10 или доколку односот на долготрајната токсичност/изложеност е помал од 5, освен доколку преку соодветна проценка на ризикот јасно се утврди дека во услови на поле, по употреба на производот во предложените услови за употреба, популацијата на црвите не е загрозувана.

2.8.6. Доколку постои можност за изложеност на микроорганизмите во почвата кои не припаѓаат на целната група, предлог за одобрување нема да се донесе доколку процесот на минерализација на азотот и јаглеродот во лабораториските истражувања е променет за повеќе од 25% после 100 дена, доколку по пат на соодветни проценки на ризикот јасно се утврди дека во услови на поле, по употребата на производот во согласност со предложените услови на употреба, не доаѓа до неприфатливо влијание врз микробиолошката заедница, земајќи ја во предвид способноста за размножување на микроорганизмите.

Кратенки

Кратенките кои се употребуваат во овој Правилник го имаат следното значење:

ADI	Acceptable daily intake - Прифатлив дневен внес, изразено во mg/kg телесна маса по ден
AOEL	Acceptable operator exposure level - Допуштен степен на изложеност на применувачот: Најголема количина на активни материи (mg/kg телесна маса) на која применувачот смее да биде изложен без штетно влијание на здравјето
BCF	Bioconcentration factor - Фактор на биоконцентрација
CFU	Colony forming unit - Единица која создава колонија
DT ₅₀	Period required for 50% dissipation - Време потребно за разградба на 50% активна супстанција
DT ₉₀	Period required for 90% dissipation - Време потребно за разградба на 90% активна супстанција
EC ₅₀	Median effective concentration - Средна ефективна концентрација
EPPO	European and mediterranean plant protection organization - Европска и медитеранска организација за заштита на растенија
ER ₅₀	Effective rate - Стапка на ефективност
FAO	Food and agriculture organization - Организација за прехрана и земјоделство на Обединетите нации
GAP	Good agriculture practice - Добра земјоделска пракса
GMO	Genetic modified organism - Генетски модифициран организам
HACCP	Hazard Analysis and Critical Control Point - Анализа на опасност и контрола на критични точки
ID ₅₀	Median infective dose - Средна инфективна доза
Kd	Soil sorption coefficient - Коефициент на сорпција на супстанции во почвата
KOC	Soil organic carbon sorption coefficient - Коефициент на сорпција на супстанции во почвата изразен преку органски врзан јаглерод
LC ₅₀	Median lethal concentration - Средна смртоносна концентрација
LD ₅₀	Median lethal dose - Средна смртоносна доза
МДК	Максимална допуштена концентрација на остатоци од производот - Maximum residue limits
NOEC	No observed effect concentration - Концентрација без ефект
SCFCAH	Standing committee on the food chain and animal health - Постојан одбор за ланецот на исхрана и здравје на животните (тело на ЕУ)
WHO	World Health Organization - Светска здравствена организација

КОМИСИЈА ЗА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

424.

Врз основа на член 184 став 1 точка с), член 194 став 2 и 5 и член 210 алинеја в) од Законот за хартии од вредност („Службен весник на РМ“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008 и 57/2010), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, на седницата одржана на 24.1.2011 година го донесе, следното

РЕШЕНИЕ

1. Се изрекува јавна опомена на овластениот брокер Миомир Алексовски, вработен во брокерската кука Поштел Брокер АД Скопје поради непочитување на член 115 став 1 алинеја а) и б) од Законот за хартии од вредност при внесување на налогот број 12404 за купување на 958 обични акции од издавачот Металец АД Прилеп во системот за тргување на Македонска берза АД Скопје.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на неговото донесување и ќе се објави во „Службен весник на РМ“.

3. Жалбата изјавена против ова решение не го одлага неговото извршување.

Бр. УП 08-9 Комисија за хартии од вредност
24 јануари 2011 година на Република Македонија
Скопје Претседател,
Марина Наќева-Кавракова, с.р.

425.

Врз основа на член 64, член 115 став 1 алинеја а) и став 2, член 194 став 1 и 5, а во врска со член 210 точка а) од Законот за хартии од вредност („Службен весник на РМ“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008 и 57/2010), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, на седницата одржана на ден 24.1.2011 година, донесе

РЕШЕНИЕ

1. Се утврдува неправилност во работењето на овластениот брокер Методија Ивановски со шифра „ива010“, вработен во брокерската кука Пеон брокер АД Скопје, поради:

- постапување спротивно на член 64 од Законот за хартии од вредност, член 23 алинеја 4 од Правилата за тргување на Македонската берза АД Скопје и точка 5.14 и точка 5.25 од Правилата за работа на Централниот депозитар АД Скопје, заради утврдена неправилност при порамнување на трансакција склучена по налог бр. 4893 на ден 20.05.2010 година за продавање на 5 обични акции од издавачот РЖ Институт АД Скопје и

- постапување спротивно на член 115 став 1 и став 2 од Законот за хартии од вредност и член 23 став 2 од Правилата за тргување на Македонска берза АД Скопје, заради утврдена неправилност при реализација на налогот бр. 4018 за продавање на 450 обични акции од издавачот РЖ Макстил АД Скопје и налог бр. 3917 за продавање на 13260 обични акции на издавачот Окитекс АД Скопје.

2. Се изрекува привремена забрана на брокерот Методија Ивановски овластен брокер во брокерската кука Пеон брокер АД Скопје, да врши работи за кои има добиено дозвола, во времетраење од 30 календарски дена.

3. Се задолжува Македонска берза АД Скопје веднаш по приемот на ова решение, да го суспендира овластениот брокер Методија Ивановски, од системот за тргување на берзата.

4. Се задолжува Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје веднаш по приемот на ова решение, да го прекине пристапот до компјутерскиот систем на Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје, на овластениот брокер Методија Ивановски.

5. Жалбата изјавена против ова Решение, не го одлага неговото извршување.

6. Ова Решение влегува во сила со денот на неговото донесување и ќе се објави во „Службен весник на РМ“.

Бр. 08-УП-11 Комисија за хартии од вредност
24 јануари 2011 година на Република Македонија
Скопје Претседател,
Марина Наќева-Кавракова, с.р.

426.

Врз основа на член 208, а во врска со член 64 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на РМ“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008 и 57/2010), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, на седницата одржана на ден 24.1.2011 година, донесе

РЕШЕНИЕ

1. Се изрекува јавна опомена на Брокерската кука Еурохаус АД Скопје и на одговорното лице - директор на брокерската кука Сашо Дракуловски.

2. Јавната опомена од точка 1 на ова решение се изрекува поради утврдена неправилност при порамнување на трансакцијата склучена по налогот бр. 3593 од 14.09.2010 година за купување на 25000 обврзници за денационализација четврта емисија (РМДЕН04), односно поради:

- непочитување на член 64 од Законот за хартии од вредност, каде е предвидено дека порамнувањето на трговските трансакции со хартии од вредност може да се врши врднаш, но не подоцна од три работни дена од денот на склучувањето на трансакцијата и

- непочитување на точка 5.15 од Правилата за работа на Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје, каде е предвидено дека членката купувач на хартии од вредност во определена трансакција мора да ги обезбеди потребните парични средства на нејзината сметка за порамнување во Народна банка на Р. Македонија.

3. Јавната опомена од точка 1 на ова решение ќе се објави во еден дневен весник кој излегува на целата територија на Република Македонија по неговата конечност.

4. Ова решение влегува во сила со денот на неговото донесување и истото ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 08-12 УП1 Комисија за хартии од вредност
24 јануари 2011 година на Република Македонија
Скопје Претседател,
Марина Наќева-Кавракова, с.р.

427.

Врз основа на член 208, а во врска со член 64 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на РМ“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008 и 57/2010), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, на седницата одржана на ден 24.1.2011 година, донесе

РЕШЕНИЕ

1. Се изрекува јавна опомена на Дирекцијата за вршење на услуги со хартии од вредност на Комерцијална банка АД Скопје и на одговорното лице-директор на дирекцијата Михајло Брова Зиков.

2. Јавната опомена од точка 1 на ова решение се изрекува поради утврдена неправилност при порамнување на две трансакции склучени по налогот бр. 81653 од 26.08.2010 година за купување на 61467 обврзници за денационализација деветта емисија (РМДЕН09), односно поради:

- непочитување на член 64 од Законот за хартии од вредност, каде е предвидено дека порамнувањето на трговските трансакции со хартии од вредност може да се врши врднаш, но не подоцна од три работни дена од денот на склучувањето на трансакцијата и

- непочитување на точка 5.15 од Правилата за работа на Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје, каде е предвидено дека членката купувач на хартии од вредност во определена трансакција мора да ги обезбеди потребните парични средства на нејзината сметка за порамнување во Народна банка на Р. Македонија.

3. Јавната опомена од точка 1 на ова решение ќе се објави во еден дневен весник кој излегува на целата територија на Република Македонија по неговата конечност.

4. Ова решение влегува во сила со денот на негово донесување и истото ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 08-13 УП1 Комисија за хартии од вредност
24 јануари 2011 година на Република Македонија
Скопје Претседател,
Марина Наќева-Кавракова, с.р.

428.

Врз основа на член 64 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на РМ“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008 и 57/2010 година), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, на седница одржана на ден 24.1.2011 година, донесе

РЕШЕНИЕ

1. Се изрекува јавна опомена на брокерската кука „АУКТОР & ХИТА БРОКЕРИ“ АД Скопје и на одговорното лице-директор Петар Трпески.

2. Јавната опомена од точка 1 на ова решение се изрекува поради утврдена неправилност при порамнување на трансакцијата под број 404194 склучена на ден 10.09.2010 година.

- непочитување на член 64 од Законот за хартии од вредност, каде е предвидено дека порамнувањето на трговските трансакции со хартии од вредност може да се врши врднаш, но не подоцна од три работни дена од денот на склучувањето на трансакцијата и

- непочитување на точка 5.15 од Правилата за работа на Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје, каде е предвидено дека членката купувач на хартии од вредност во определена трансакција мора да ги обезбеди потребните парични средства на нејзината сметка за порамнување во Народна банка на Р. Македонија.

3. Јавната опомена од точка 1 на ова решение ќе се објави во еден дневен весник кој излегува на целата територија на Република Македонија по неговата конечност.

4. Ова решение влегува во сила со денот на негово донесување и истото ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. УП1 08-15 Комисија за хартии од вредност
24 јануари 2011 година на Република Македонија
Скопје Претседател,
Марина Наќева-Кавракова, с.р.

429.

Врз основа на член 194 став 1 и став 5 и член 211 став 1 точка в) од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008 и 57/2010), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија на седницата одржана на ден 24.1.2011 година, го донесе следното

РЕШЕНИЕ ЗА ОДЗЕМАЊЕ НА ДОЗВОЛА НА БРОКЕР

1. Се одзема дозволата за работење на брокер на лицето Младен Дамев, овластен брокер на брокерската кука Фершпед брокер АД Скопје, дадена со Решение бр. 07-648/4 од 13.4.2006 година на Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, поради вршење на други работи кои не се поврзани со работење со хартии од вредност во согласност со Законот за хартии од вредност.

2. Се задолжува Македонска берза АД Скопје веднаш по приемот на ова решение, да го суспендира овластениот брокер Младен Дамев, од системот за тргување на берзата.

3. Се задолжува Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје, да го прекине пристапот до компјутерскиот систем на Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје, на овластениот брокер Младен Дамев.

4. Жалбата изјавена против ова решение не го одлага неговото извршување.

5. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. УП1 08-16 Комисија за хартии од вредност
24 јануари 2011 година на Република Македонија
Скопје Претседател,
Марина Наќева-Кавракова, с.р.

430.

Врз основа на член 101 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на РМ“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008, 57/2010 и Одлука на Уставен суд на Република Македонија од 28.11.2007 година Службен весник на РМ бр. 146/2007), постапувајќи по Барање број 08-УП1-151 од 24.11.2010 година, Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија на седницата одржана на ден 24.1.2011 година, донесе

РЕШЕНИЕ

1. Се дава согласност за именување на лицето Лидија Трајковиќ, дипломиран економист од Скопје, за извршен директор на брокерската кука Фершпед брокер АД Скопје, со седиште на ул. „Маршал Тито“ бр. 11а, Скопје, Република Македонија.

2. Согласноста за именување на Лидија Трајковиќ за извршен директор на брокерската кука Фершпед брокер АД Скопје се дава за период од шест години од денот на донесување на ова Решение, согласно Одлуката бр. 02-01/139-2 од 16.11.2010 година на Одборот на директори на брокерската кука Фершпед брокер АД Скопје.

3. Ова Решение престанува да важи и пред истекот на рокот утврден во точка 2 на ова Решение со денот на разрешување на лицето Лидија Трајковиќ од функцијата извршен директор на брокерската кука Фершпед брокер АД Скопје, со денот на одземање на согласноста за именување на директор од страна на Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија и во други случаи утврдени со закон.

4. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 08-УП1-151 Комисија за хартии од вредност
24 јануари 2011 година на Република Македонија
Скопје Претседател,
Марина Накева-Кавракова, с.р.

431.

Врз основа на член 114 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008 и 57/2010 година), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, постапувајќи по Барањето број 08-УП1-175 од 29.12.2010 година, на седницата одржана на ден 27.1.2011 година го донесе следното

РЕШЕНИЕ ЗА ОБНОВУВАЊЕ НА ДОЗВОЛА ЗА РАБОТЕЊЕ НА БРОКЕР

1. Се обновува дозволата за работење на брокер на Ѓоко Алексовски од Скопје, издадена со Решение бр. 07-522/4 од 10.3.2006 година од Комисијата за хартии од вредност на РМ.

2. Обновената дозвола за работење на брокерот Ѓоко Алексовски се дава за период од пет години од денот на издавањето.

3. Дозволата за работење на брокер на Ѓоко Алексовски престанува да важи и пред истекот на рокот утврден во точка 2 на ова Решение во случаите предвидени со член 211 од Законот за хартии од вредност.

4. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 08-УП1-175 Комисија за хартии од вредност
27 јануари 2011 година на Република Македонија
Скопје Претседател,
Марина Накева Кавракова, с.р.

432.

Врз основа на член 114 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008 и 57/2010 година), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, постапувајќи по Барањето број 08-УП1-176 од 31.12.2010 година, на седницата одржана на ден 27.1.2011 година го донесе, следното

РЕШЕНИЕ ЗА ОБНОВУВАЊЕ НА ДОЗВОЛА ЗА РАБОТЕЊЕ НА БРОКЕР

1. Се обновува дозволата за работење на брокер на Жарко Атанасовски од Скопје, издадена со Решение бр. 07-499/4 од 10.3.2006 година од Комисијата за хартии од вредност на РМ.

2. Обновената дозвола за работење на брокерот Жарко Атанасовски се дава за период од пет години од денот на издавањето.

3. Дозволата за работење на брокер на Жарко Атанасовски престанува да важи и пред истекот на рокот утврден во точка 2 на ова Решение во случаите предвидени со член 211 од Законот за хартии од вредност.

4. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 08-УП1-176 Комисија за хартии од вредност
27 јануари 2011 година на Република Македонија
Скопје Претседател,
Марина Накева Кавракова, с.р.

433.

Врз основа на член 114 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008 и 57/2010 година), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, постапувајќи по Барањето број 08-УП1-177 од 31.12.2010 година, на седницата одржана на ден 27.1.2011 година го донесе следното

РЕШЕНИЕ ЗА ОБНОВУВАЊЕ НА ДОЗВОЛА ЗА РАБОТЕЊЕ НА БРОКЕР

1. Се обновува дозволата за работење на брокер на Тони Павловски од Скопје, издадена со Решение бр. 07-502/4 од 10.3.2006 година од Комисијата за хартии од вредност на РМ.

2. Обновената дозвола за работење на брокерот Тони Павловски се дава за период од пет години од денот на издавањето.

3. Дозволата за работење на брокер на Тони Павловски престанува да важи и пред истекот на рокот утврден во точка 2 на ова Решение во случаите предвидени со член 211 од Законот за хартии од вредност.

4. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 08-УП1-177 Комисија за хартии од вредност
27 јануари 2011 година на Република Македонија
Скопје Претседател,
Марина Накева Кавракова, с.р.

434.

Врз основа на член 114 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“, бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008 и 57/2010 година), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, постапувајќи по Барањето број 08-УП1-178 од 31.12.2010 година, на седницата одржана на ден 27.1.2011 година го донесе, следното

РЕШЕНИЕ ЗА ОБНОВУВАЊЕ НА ДОЗВОЛА ЗА РАБОТЕЊЕ НА БРОКЕР

1. Се обновува дозволата за работење на брокер на Глигор Павловски од Скопје, издадена со Решение бр. 07-503/4 од 10.3.2006 година од Комисијата за хартии од вредност на РМ.

2. Обновената дозвола за работење на брокерот Глигор Павловски се дава за период од пет години од денот на издавањето.

3. Дозволата за работење на брокер на Глигор Павловски престанува да важи и пред истекот на рокот утврден во точка 2 на ова Решение во случаите предвидени со член 211 од Законот за хартии од вредност.

4. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 08-УП1-178 Комисија за хартии од вредност
27 јануари 2011 година на Република Македонија
Скопје Претседател,
Марина Накева Кавракова, с.р.

**УСТАВЕН СУД НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
435.**

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на членовите 110 и 112 од Уставот на Република Македонија и член 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 70/1992), на седницата одржана на 2 февруари 2011 година, донесе

О Д Л У К А

1. СЕ УКИНУВААТ членовите 138 и 140 од Законот за градење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 130/2009).

2. Оваа одлука произведува правно дејство од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

3. Уставниот суд на Република Македонија со Решение У.бр.262/2009 од 17 ноември 2010 година поведе постапка за оценување на уставноста на оспорените членови од Законот означен во точката 1 од оваа одлука. Постапката беше поведена затоа што пред Судот основано се постави прашањето за согласноста на оспорените членови од Законот за градење со Уставот на Република Македонија.

4. Судот на седницата утврди дека според оспорената одредба на членот 138 од Законот за градење се предвидува дека:

„(1) Во решението од членот 137 на овој закон градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор кога ќе утврди дека градбата се гради или е изградена спротивно на одобрието за градење, може да изрече и забрана за отуѓување, оптоварување и располагање со земјиштето и градбата.

(2) Во случаите од ставот 1 на овој член решението се доставува до надлежниот орган за водење на јавната книга за запишување на правата на недвижностите по што Република Македонија за објектите од прва и втора категорија, односно општината за објекти од трета, четврта и петта категорија се стекнува со заложно право на земјиштето и на градбата, односно на деловите кои се изградени согласно со одобрието за градење.

(3) Во решението истовремено се определува и задолжување за плаќање на пенали во износ од 3% месечно од пазарната вредност што за иста или слична недвижност се пресметува од страна на надлежниот орган за пресметување на даноците, сметано од денот на конечноста на решението до денот на исполнување на обврската. Пазарната вредност се определува според известието од органот надлежен за утврдување на даноците на имот.

(4) Со запишување на заложното право и изрекувањето на пеналите се одлага спроведувањето на присилно извршување на решението во рок не подолг од три години од денот на донесувањето на решението.

(5) Доколку обврзникот не ја исполни обврската за отстранување или усогласување на градбата со одобрието за градење во рокот определен во решението и/или не плати пенали три месеца еднopoдpyгo, надлежниот орган ќе пристапи кон присилно извршување со стекнување на сопственост на земјиштето и на објектот - делот кој е изграден со одобрието за градење, доколку таков е затекнат на начин и постапка согласно со овој закон.

(6) Преносот на правото на сопственост на заложното земјиште и објектот - делот кој е изграден со одобрието за градење се врши со упис на промената во

јавните книги врз основа на посебен заклучок за извршување на надлежниот инспектор. Заклучокот за извршување претставува и основ за промена на инвеститорот во одобрието за градење и одобрието за употреба во однос на делот од објектот кој е изграден со одобрието за градење, а е затекнат при извршувањето.

(7) Против заклучокот од ставот 6 на овој член е дозволена посебна жалба која не го одлага присилното извршување.

(8) Доколку обврзникот ја исполни обврската за отстранување утврдена со решението и ги плати пеналите, престанува заложното право и надлежниот инспектор донесува заклучок кој преставува основ за бришење на заложното право во Јавната книга на недвижностите“.

Според член 140 од истиот закон „Делот од решението во кое се определува обврската за плаќање на пенали претставува извршна исправа и претставува основ за намирување во постапка и на начин согласно со Законот за извршување“.

5. Во делот на Уставот кој се однесува на темелните вредности на уставниот поредок на Република Македонија, согласно член 8 став 1 алинеи 3, 4, 6 и 11 од Уставот, темелни вредности на уставниот поредок на Република Македонија се владеењето на правото, поделбата на државната власт на законодавна, извршна и судска, правната заштита на сопственоста и почитувањето на општо прифатените норми на меѓународното право.

Според Амандман XX од Уставот, со кој се дополнува членот 13, за прекршоци определни со закон, санкција може да изрече орган на државната управа или организација и друг орган што врши јавни овластувања. Против конечна одлука за прекршок се гарантира судска заштита под услови и постапка уредени со закон.

Согласно член 14 став 1 од Уставот, никој не може да биде казнет за дело кое пред да биде сторено не било утврдено со закон или со друг пропис како казниво дело и за кое не била предвидена казна.

Според член 30 став 1 од Уставот, се гарантира правото на сопственост и правото на наследување. Според ставот 2 од овој член од Уставот, сопственоста создава права и обврски и треба да служи за доброто на поединецот и на заедницата. Според став 3 од истиот член, никому не може да му биде одземена или ограничена сопственоста и правата кои произлегуваат од неа, освен кога се работи за јавен интерес утврден со закон, а според ставот 4 од овој член на Уставот, во случај на експропријација на сопственоста или во случај на ограничување на сопственоста се гарантира праведен надомест, кој не може да биде понизок од пазарната вредност.

Според член 51 од Уставот, во Република Македонија законите мораат да бидат во согласност со Уставот, а сите други прописи со Уставот и со закон.

Согласно член 52 став 4 од Уставот, законите и другите прописи не можат да имаат повратно дејство, освен по исклучок, во случаи кога тоа е поповолно за граѓаните.

Законот за градење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 130/2009 од 28 октомври 2009 година) во членот 1 определува дека со овој закон се уредуваат градењето, основните барања на градбата, потребната

проектна документација, за добивање на одобрение за градење, правата и обврските на учесниците во изградбата, начинот на употреба и одржување на градбата, како и други прашања од значење за градењето.

Според членот 2 точка 2 од Законот, во кој е утврдено значењето на одделни изрази употребени во овој закон, градба е се што настанало со изградба и е поврзано со земјиштето, а претставува физичка, техничко-технолошка и градежна целина заедно со изградените инсталации, односно опрема.

Оспорените членови 138 и 140 од Законот, се содржани во Глава X од овој закон, со наслов „НАДЗОР“.

Во членот 127 од Законот се предвидува дека надзорот над спроведувањето на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, го врши органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

Членот 137 од Законот за градење кој е поместен во точката 6 од Глава X од Законот, со поднаслов „Решение на инспектор“, предвидува дека:

„(1) Во зависност од констатираната состојба градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор ќе состави записник, врз основа на кој донесува решение.

(2) Против решението на градежниот инспектор може да се изјави жалба, а против заклучокот со кој се дозволува извршување, заклучокот за прекинување на постапката и заклучокот за трошоците на извршувањето на постапката може да се изјави посебна жалба до Комисијата за решавање на управните работи во втор степен од областа на транспортот и врските и животната средина при Владата на Република Македонија.

(3) Против решението на овластениот градежен инспектор може да се изјави жалба, а против заклучокот со кој се дозволува извршување, заклучокот за прекинување на постапката и заклучокот за трошоците на извршувањето на постапката може да се изјави посебна жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(4) Жалбата изјавена против решението на градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор, не го одлага извршувањето на решението“.

Подносителите на иницијативите го оспоруваат членот 138 од Законот, но разгледувајќи го оспорениот член во корелација со целината на Законот, а од аспект на наводите во иницијативата, Судот оцени дека истиот не е во согласност со одредбите од Уставот, на кој се укажува во иницијативата.

Со оспорената одредба на членот 138 од Законот, се предвидува дека градежниот инспектор кога ќе утврди дека градбата се гради, односно е изградена спротивно на одобрението за градење, може да изрече и забрана за отуѓување, оптоварување и располагање со земјиштето и градбата. Со истото решение, Република Македонија, односно општината се стекнува со заложно право, како и задолжување на плаќање на пенали во износ од 3% месечно од пазарната вредност. Доколку обврзникот не ја исполни обврската за отстранување или усогласување на градбата со одобрението за градење во определениот рок, ниту ги плати определените пенали се пристапува кон присилно извршување со стекнување на сопственост на земјиштето и објектот, односно дел од објектот кој е изграден без, односно спротивно на одобрението за градење.

Од изнесената законска регулатива произлегува интенцијата на законодавецот на заострување на досегашниот начин на уредување на односите во областа на градењето, односно целосно регулирање на односите во градењето на објекти, а особено во поглед на условите за добивање на овластување и лиценца за вршење на работите на изведување на градби, проектирање, вршење на ревизија на проектна документација.

Меѓутоа, од анализата на содржината на оспорениот член 138, произлегува дека со истиот се ограничува правото на сопственост, како на објектот односно градбата, така и на земјиштето на кое истата е изградена. Имено, сопственоста како најзначаен имотно правен институт е дефинирана со основниот акт на Република Македонија - Уставот, кои норми погоре веќе се цитирани, а со Законот за сопственост и други стварни права е определена содржината, правното дејство, ограничувањата и предметот на правото на сопственост, како и заштитата на тоа право.

Содржината на правото на сопственост изразена преку правото на владение, целосно користење и располагање со Законот за сопственост и други стварни права е препуштено на волјата на сопственикот. Сите ограничувања немаат значење на некоја промена во, со закон, утврдената содржина на правото на сопственост. Оттука, сопственикот има право да ја поседува својата ствар, да ја користи и располага со неа, поради што и правото на сопственост ужива посебна заштита како една од основните права и слободи на човекот. Тоа право на сопственост е загарантирано со Уставот. Уставот во рамноправен однос ги поставува сите видови на сопственост без оглед на доминантноста на приватната сопственост и дава еднаква правна заштита на истата.

Законот за сопственост и други стварни права го уредува правото на сопственост и другите стварни права во согласност со Уставот. Законот, определувајќи ја содржината на правото на сопственост, не му препушти на сопственикот да располага со објектот на правото на сопственост, бидејќи во истиот истовремено законодавецот го имал во вид и уставното начело според кое правото на сопственост титуларите да го остваруваат во согласност со природата и намената на објектот на тоа право со тоа што условите на промет на тие права се утврдуваат со закон. Членот 30 став 3 од Уставот како и членот 8 од овој закон, всушност, укажуваат дека правото на сопственост е најшироко стварно право, но истото не може да егзистира како свето и неприкосновено право, бидејќи тоа може да се ограничи поради постоење на јавен интерес утврден со закон. Меѓутоа, сите предвидени законски ограничувања немаат значење на некоја определена промена на регулирањето на правната содржина на правото на сопственост (право да ја држи, користи и располага со стварите), туку само ограничување на вршењето на правото на сопственост во одреден правец, а содржината на сопственоста и натаму останува иста и содржана во можноста на фактичката реализација.

За разлика од ваквите ограничувања, кои значат само оневозможување на потполната фактичка реализација, правото на сопственост може и да се одземе, но истото може да се врши само под услови предвидени со закон. Тоа го предвидува и членот 30 став 3 од Уставот, кој пропишува дека никому не може да му биде одземена или ограничена сопственоста и правата кои произлегуваат од неа, освен кога се работи за јавен интерес утврден со закон. Кај такъв закон е Законот за експропријација, според кој правото на сопственост може во целост или делумно да се одземе кога е во прашање јавен интерес.

Во Законот за градење, без да се утврди постоењето на јавен интерес, законодавецот се впушта во ограничување, односно одземање на правото на сопственост како на бесправно изградениот објект, така и на земјиштето на кое е изграден објектот, а кое е во сопственост на одредено физичко или правно лице, односно се одзема земјиштето од дотогашниот сопственик без при тоа да се утврди за каков јавен интерес се работи.

Имено, во ставот 5 на оспорениот член 138 од Законот, се утврдува дека доколку обврзникот не ја исполни обврската за отстранување или усогласување на градбата со одобрението за градење, или пак не ги плати определените пенали три месеци еднопосредно, ќе се пристапи кон присилно извршување со стекнување на сопственост на земјиштето и на објектот, во полза на Република Македонија, односно општината. Меѓутоа, од анализата на содржината на ваквото законско решение, се констатира дека истото не е во корелација со темелните вредности на уставниот поредок на Република Македонија предвидени во член 8 став 1 алинеи 3 и 6 од Уставот, односно дека со истото се создава правна несигурност кај граѓаните на Република Македонија, бидејќи оспореното законско решение е нејасно и не-прецизно поради што нема можност да се определи поврзаноста помеѓу градителот на бесправната градба и сопствениците на земјиштето кои што и покрај уставната гаранција за неприкосновеност на правото на сопственост и правна заштита на нивното легално стекнато право на сопственост на недвижноста, истото ќе им биде одземено со присилно извршување, а без при тоа да се утврди постоење на јавен интерес.

Оттука, според Судот со оспорените членови од Законот се повредува загарантираното право на сопственост, ако се прифати дека со интервенцијата на државата во преземањето на мерки за почитување на одредбите од Законот за градење се надминува рамката на она што е суштина на легално изграден објект, односно објект граден врз основа на одобрение за градење. Целта на законот, односно целосното уредување на односите во областа на градењето доведува до прашањето дали може истото да се обезбеди и преку постојните правни инструменти кои се уредени во позитивните законски прописи со одредување на економскиот интерес.

Начинот на кој се врши промена на титуларот на сопственоста на објектите и земјиштето со класично одземање на истите со запишување на заложно право на земјиштето и градбата, а потоа и со присилно извршување - одземање на земјиштето и на објектот и нивно пренесување на Република Македонија, односно општината да стане титулар на правото на сопственост, претставува класичен начин на одземање, односно ограничување на правото на сопственоста со државен интервенционизам, и е во спротивност со уставните принципи и права, нормирани во Уставот на Република Македонија.

Оспорениот член 138 од Законот за градење, исто така, според Судот не е во согласност со темелниот принцип на уставниот поредок на Република Македонија, владеењето на правото и правната сигурност на граѓаните. Ова од причина што законското решение за членот 138 не е компатибилно со начинот на решавање на ова прашање регулиран во другата позитивна законска регулатива.

Имено, членот 117 од Законот за катастар на недвижности („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/2008) предвидува дека запишаното во катастарот на недвижностите мора да биде потполно одредено во поглед на 1. недвижноста на која се однесува запишувањето, 2. на носителот на правото на недвижноста, како и во поглед на 3. правата, односно другите факти кои се запишуваат.

Меѓутоа, во оспорениот член 138 од Законот за градење не е јасно индивидуализирано, односно определена недвижноста, поради што државата не може да се стекне со право на сопственост доколку стварта не е определена, па така индивидуално неопределената ствар, согласно Законот за катастар на недвижности, не може да биде предмет на упис. Оттука, Судот смета дека со оспорениот член од Законот за градење, државата на незаконски начин ќе се стекне со правото на сопственост бидејќи не ги исполнува условите предвидени во цитираниот член 117 од Законот за катастар на недвижности.

Според член 128 од Законот за катастар на недвижности, запишувањето во катастарот на недвижностите се врши врз основа на закон, правосилни судски одлуки, одлуки за привремена мерка, претходна мерка, други акти за обезбедување на побарувања согласно со закон и конечни, односно правосилни акти на органите на државната власт, на органите на единиците на локалната самоуправа и на Градот Скопје, правни и други лица на кои со закон им е доверено да вршат јавни овластувања и правни дела.

Во цитираниот член од Законот се наведени правните основи за запишување во катастарот на недвижностите, во кој, меѓу другото, е предвидено дека правото на сопственост државата може да го стекне врз основа на одлуки на надлежен орган, меѓутоа, мора таа одлука да е правосилна. Во оспорениот член 138 од Законот за градење, решението на градежниот инспектор е само извршно и против истото странките имаат право на жалба, што значи дека решението не е конечно, како што предвидува членот 128 од Законот за катастар на недвижности. Оттука, врз основа на ваков правен акт, според Судот, не може да се заснова заложно право.

Поради наведеното, Судот оцени дека оспорената одредба од Законот за градење, не е во согласност со член 8 став 1 алинеја 3 од Уставот, односно и принципот на владеењето на правото и правната сигурност на граѓаните, а пред се поради неусогласеноста на оваа одредба во рамките на правниот систем на Република Македонија.

Од причина што оспорениот член 140 од Законот за градење е операционализација на членот 138 од Законот, Судот оцени дека наведените повреди и дилеми по однос на уставните норми се рефлектираат и на овој член од Законот.

6. Врз основа на наведеното Судот одлучи како во точката 1 од оваа одлука.

7. Оваа одлука Судот ја донесе со мнозинство гласови во состав од претседателот на Судот Бранко Наумоски и судиите д-р Наташа Габер-Дамјановска, Исмаил Дарлишта, д-р Трендафил Ивановски, Лилјана Ингилизова-Ристова, Вера Маркова, Игор Спировски, д-р Гзиме Старова и д-р Зоран Сулејманов.

У.бр. 262/2009
2 февруари 2011 година
Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Република
Македонија,
Бранко Наумоски, с.р.

СУДСКИ СОВЕТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

436.

Врз основа на член 31 од Законот за Судски совет на Република Македонија („Сл. весник на РМ“ бр. 60/2006) и член 6 став 5 од Законот за изменување и дополнување на Законот за Судски совет на Република Македонија, а во врска со член 6 став 3 од истиот Закон („Сл. весник на РМ“ бр.150/2010), Судскиот совет на Република Македонија на седницата одржана на 10.2.2011 година, донесе

П РА В И Л Н И К ЗА НАЧИНОТ НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА АНОНИМНА АНКЕТА НА ВРАБОТЕНИТЕ ВО СУДОТ КАДЕ КАНДИДАТОТ ЈА ИЗВРШУВА СУДСКАТА ФУНКЦИЈА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој Правилник се уредува начинот на спроведување на анонимна анкетата на вработените во судот каде што кандидатот кој се јавил на оглас за избор на судија во повисок суд ја извршува судската функција.

Член 2

Судскиот совет избира судија во Апелационен суд, Управен суд, Вишиот управен суд и Врховниот суд на Република Македонија од пријавените кандидати на огласот што ги исполнува условите и критериумите предвидени во Законот за судовите и Законот за Судски совет на РМ.

Советот за судија ќе избере лице кое има највисоки стручни и професионални квалитети, кое ужива углед во вршењето на судската функција, а врз основа на критериумите согласно Закон.

Член 3

Доколку кандидатот е од редот на судиите, Советот прибавува мислење од судот и спроведува анонимна анкета на вработените во судот каде што кандидатот ја извршува судската функција.

II. НАЧИН НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА АНОНИМНАТА АНКЕТА

Член 4

Анкетата ја спроведува трочлена Комисија, формирана со Одлука на седница на судии од судот во кој кандидатот ја врши судската функција.

Комисијата е составена од двајца судии и еден претставник од стручните судски службеници.

Член 5

Анкетата е анонимна и се спроведува во работен ден и тоа во текот на работното време.

За денот на спроведување на анкетата, Комисијата издава соопштение на огласната табла на судот.

Член 6

Анкетата се спроведува на тој начин што Комисијата од член 4 на овој Правилник на вработените во судот им доставува Анкетен лист со прашања, на кои вработените го даваат својот одговор.

Вработените својот одговор на анкетното прашање го даваат со заокружување на дадените алтернативи.

Член 7

По давањето на одговорите на прашањата од Анкетниот лист, вработените, Анкетниот лист го стават во кутија, која за таа прилика е подготвена од Комисијата. Кутијата треба да е непрозирна.

Член 8

По спроведената анкета Комисијата од член 4 на овој Правилник, материјалите од спроведената анкета ги доставува до Судскиот совет на РМ.

По приемот на материјалите, трочлена Комисија формирана со одлука на Претседателот на Судскиот совет ги сумира резултатите од спроведената анкета и за тоа пополнува Записник за резултатите од анкетата.

Член 9

Записникот за резултатите од анкетата и образецот за содржината на Анкетниот лист е составен дел на овој Правилник.

III. ДОНЕСУВАЊЕ, ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ

Член 10

Овој Правилник Советот го донесува со мнозинство гласови од вкупниот број на членови на Советот.

Измената и дополнувањето на овој Правилник се врши на начин и постапка што важи за негово донесување.

IV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Овој Правилник влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-265/1
10 февруари 2011 година
Скопје

Судски совет
на Република Македонија
Претседател,
Александра Зафировска, с.р.

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

437.

Врз основа на член 19, алинеја 7 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 63/06, 36/07 и 106/08), член 28 од Законот за акцизите („Службен весник на РМ“ бр. 32/2001, 50/2001, 52/2001, 45/2002, 98/2002, 24/2003, 96/2004, 38/2005, 88/2008, 105/2009 и 34/2010), член 28 и 29 од Законот за данокот на додадена вредност („Службен весник на РМ“ бр. 44/99, 86/99, 8/2001, 21/2003, 19/2004, 33/2006, 101/2006, 114/2007, 103/2008, 114/2009 и 133/2009), Законот за животната средина („Службен весник на РМ“ бр. 53/05), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 14.2.2011 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НАЈВИСОКИ ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ УТВРДЕНИ СОГЛАСНО МЕТОДОЛОГИЈАТА

Член 1

Претпријатијата кои произведуваат деривати од нафта можат да ги формираат цените на одделни нафтени деривати така што највисоките производни цени да изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 36,480
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 37,830
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 39,250

в) Масло за горење - екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	ден/лит до 38,916
г) Мазут - М-1 НС	ден/кг до 30,126

Член 2

Претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтени деривати и увозници (во натамошниот текст: претпријатија) ги формираат цените за одделни нафтени деривати така што:

А. Највисоките малопродажни цени (1 ГРУПА НА ЦЕНИ) да изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини - ЕУРОСУПЕР БС - 95 - ЕУРОСУПЕР БС - 98	ден/лит до 74,50 до 76,00
б) Дизел гориво - ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	ден/лит до 65,50
в) Масло за горење - екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	ден/лит до 54,50
г) Мазут - М-1 НС	ден/кг до 37,070

Б. Претпријатијата што вршат промет на нафтени деривати можат да ги формираат цените за одделни нафтени деривати во однос на највисоките цени од точката А на став 1 на овој член (1 ГРУПА НА ЦЕНИ), освен од потточката “г” и тоа: за 0,5 ден/лит пониски (2 ГРУПА НА ЦЕНИ), за 1,00 ден/лит пониски (3 ГРУПА НА ЦЕНИ) и за 1,5 ден/лит пониски (4 ГРУПА НА ЦЕНИ), согласно следната табела и да изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит
ЕУРОСУПЕР БС - 95	74,00	73,50	73,00
ЕУРОСУПЕР БС - 98	75,50	75,00	74,50
ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	65,00	64,50	64,00
ЕЛ-1 - ЕКСТРА ЛЕСНО 1	54,00	53,50	53,00

Претпријатијата што вршат промет на нафтени деривати можат да вршат промет на секој дериват поодделно по една од цените утврдени за тој дериват во една од групите на цени определени согласно оваа одлука.

Цените од сите четири ценовни групи формирани согласно став 1 на овој член, освен цената за мазутот М-1 НС, важат франко пумпна станица, а цената на мазутот М-1 НС важи франко производител во земјата.

Во цените од сите четири ценовни групи формирани согласно став 1 на овој член, освен во цената за мазутот М-1 НС, содржани се и трошоците за превоз од 0,50 ден/литар.

Во малопродажните цени формирани согласно овој член содржан е данокот на додадена вредност согласно Законот.

Член 3

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа Одлука содржан е надоместокот за финансирање на активностите во областа на животната средина кои согласно Законот за животната средина го плаќаат обврзниците утврдени со овој закон и тоа:

а) Моторни бензини - ЕУРОСУПЕР БС - 95 - ЕУРОСУПЕР БС - 98	ден/лит до 0,080 до 0,080
б) Дизел гориво - ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	ден/лит до 0,030

в) Масло за горење - екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	ден/лит до 0,040
---	---------------------

г) Мазут - М-1 НС	ден/кг до 0,050
----------------------	--------------------

Член 4

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа Одлука содржан е надоместокот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати кои согласно Законот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати го плаќаат обврзниците утврдени со овој закон при увоз и/или производство на нафтени деривати и тоа:

а) Моторни бензини - ЕУРОСУПЕР БС - 95 - ЕУРОСУПЕР БС - 98	ден/лит до 0,890 до 0,890
--	---------------------------------

б) Дизел гориво - ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	ден/лит до 0,300
---	---------------------

в) Масло за горење - екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	ден/лит до 0,300
---	---------------------

г) Мазут - М-1 НС	ден/кг до 0,740
----------------------	--------------------

Член 5

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа одлука акцизите кои ги плаќаат обврзниците согласно Законот изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини - ЕУРОСУПЕР БС - 95 - ЕУРОСУПЕР БС - 98	ден/лит до 21,986 до 21,906
--	-----------------------------------

б) Дизел гориво - ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	ден/лит до 12,229
---	----------------------

в) Масло за горење - екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	ден/лит до 3,230
---	---------------------

г) Мазут - М-1 НС	ден/кг до 0,100
----------------------	--------------------

Член 6

Во малопродажните цени утврдени согласно членот 2 од оваа одлука, трошоците на прометот на секој поодделен нафтен дериват од секоја ценовна група изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	Ед. мерка	(1 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ)
ЕУРОСУПЕР БС - 95	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕУРОСУПЕР БС - 98	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕЛ 1 - ЕКСТРА ЛЕСНО 1	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
МАЗУТ М-1 НС	ден/кг	0,400	0,400	0,400	0,400

Член 7

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 00,01 часот на 15.2.2011 година.

Бр. 02-236/1
14 февруари 2011 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

438.

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија врз основа на член 19 став 1 алинеја 8 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 63/06, 36/07, 106/08 и 119/10) и член 27 став 1 од Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности („Службен весник на РМ“ бр. 31/09), постапувајќи по барањето на Друштвото за транспорт, производство, трговија и услуги ЕУРОПЕТРОЛ ДОО Чешиново Чешиново-Облешево за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност трговија со нафта и нафтени деривати и биогорива и мешавина на течни горива од фосилно потекло што се користат за транспорт со биогорива, на седницата одржана на 9.2.2011 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ТРГОВИЈА СО НАФТА И НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ И БИОГОРИВА И МЕШАВИНА НА ТЕЧНИ ГОРИВА ОД ФОСИЛНО ПОТЕКЛО ШТО СЕ КОРИСТАТ ЗА ТРАНСПОРТ СО БИОГОРИВА – ТРГОВИЈА СО ЕКСТРА ЛЕСНО МАСЛО ЗА ДОМАКИНСТВО (ЕЛ-1)

1. На Друштвото за транспорт, производство, трговија и услуги ЕУРОПЕТРОЛ ДОО с. Чешиново Чешиново-Облешево, му се издава лиценца за вршење на енергетска дејност трговија со нафта и нафтени деривати и биогорива и мешавина на течни горива од фосилно потекло што се користат за транспорт со биогорива – трговија со Екстра лесно масло за домаќинства (ЕЛ-1).

2. Правата и обврските на носителот на лиценцата за вршење на енергетската дејност трговија со нафта и нафтени деривати и биогорива и мешавина на течни горива од фосилно потекло што се користат за транспорт со биогорива–трговија со Екстра лесно масло за домаќинства (ЕЛ-1), се утврдени во Прилог 1, „Лиценца за вршење на енергетската дејност трговија со нафта и нафтени деривати и биогорива и мешавина на течни горива од фосилно потекло што се користат за транспорт со биогорива– трговија со Екстра лесно масло за домаќинства (ЕЛ-1)“ кој што е составен дел на оваа Одлука.

3. Жалбата изјавена против оваа Одлука не го одлага нејзиното извршување.

4. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

УП1 Бр. 07-36
9 февруари 2011 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

ПРИЛОГ 1

**ЛИЦЕНЦА
ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ТРГОВИЈА СО НАФТА И НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ И БИОГОРИВА И МЕШАВИНА НА ТЕЧНИ ГОРИВА ОД ФОСИЛНО ПОТЕКЛО ШТО СЕ КОРИСТАТ ЗА ТРАНСПОРТ СО БИОГОРИВА – ТРГОВИЈА СО ЕКСТРА ЛЕСНО МАСЛО ЗА ДОМАКИНСТВО (ЕЛ-1)**

1. Име и седиштето на носителот на лиценцата
Друштвото за транспорт, производство, трговија и услуги ЕУРОПЕТРОЛ ДОО Чешиново Чешиново-Облешево

2. Енергетската дејност за која се издава лиценцата

Трговија со нафта и нафтени деривати и биогорива и мешавина на течни горива од фосилно потекло што се користат за транспорт со биогорива – трговија со Екстра лесно масло за домаќинства (ЕЛ-1)

3. Датум на издавање на лиценцата:
9 февруари 2011 година

4. Период на важење на лиценцата:
10 години

5. Датум до кога важи лиценцата:
9 февруари 2021 година

6. Евидентен број на издадената лиценца:
НД - 23.03.1/11

7. Број на деловниот субјект - 5594740

8. Единствен даночен број – 4013001114890

9. Вид и обем на енергетската дејност што ќе се врши

Со оваа лиценца се определуваат условите за вршење на дејноста трговија со Екстра лесно масло за домаќинства (ЕЛ-1).

Како трговија на големо, во смисла на оваа лиценца се смета купување на Екстра лесно масло за домаќинства (ЕЛ-1) заради натамошна продажба на трговците на мало, на индустриските и други потрошувачи, и/или на други трговци на големо, кои набавените деривати ги користат за вршење на нивната дејност.

10. Деловни простори и простории во кои ќе се врши енергетската дејност со карактеристики на објектите, постројките, опремата и инсталациите

1. За вршење на енергетската дејност ќе се користи 1 резервоар со волумен од 490 м³ за складирање на нафтениот дериват Екстра лесно масло за домаќинства (ЕЛ-1) кое Друштвото за транспорт, производство, трговија и услуги ЕУРОПЕТРОЛ ДОО Чешиново, Чешиново-Облешево го има земено под закуп од Руен ИТ ДОО Кочани ул. Теодисија Паунов во Кочани индустриска зона.

2. Носителот на лиценцата е должен да обезбеди деловните простори и простории во кои се врши трговија на Екстра лесно масло за домаќинства (ЕЛ-1) на големо, во секое време да ги исполнуваат пропишаните минимално-техничките услови за вршење на дејноста.

3. Носителот на лиценцата е должен во секое време да поседува или да има обезбедено право на користење на склад во кој се складираат нафтени деривати, со капацитет определен со прописите со кои се уредува трговијата со нафтени деривати на големо.

4. Носителот на лиценцата е должен да ја извести Регулаторната комисија за енергетика за секоја промена на расположивиот капацитет за складирање на нафтените деривати, најдоцна во рок од 30 дена по настаната промена.

11. Подрачје на кое ќе се врши дејноста

Дејноста Трговија со нафта и нафтени деривати и биогорива и мешавина на течни горива од фосилно потекло што се користат за транспорт со биогорива – трговија со Екстра лесно масло за домаќинство (ЕЛ-1) носителот на лиценцата може да ја врши на територијата на Република Македонија и во странство.

12. Општи обврски за носителот на лиценцата

Носителот на лиценцата е должен да:

- обезбеди сигурно и безбедно снабдување со нафтениот дериват Екстра лесно масло за домаќинство (ЕЛ-1),
- обезбеди нафтениот дериват Екстра лесно масло за домаќинство (ЕЛ-1), со кој врши трговија да ги исполнува пропишаните норми за квалитетот;
- ги почитува законите, другите прописи и општи акти кои се однесуваат на вршење на дејноста трговија со нафта и нафтени деривати и биогорива и мешавина на течни горива од фосилно потекло што се користат за транспорт со биогорива – трговија со Екстра лесно масло за домаќинство (ЕЛ-1), заштита на конкуренцијата, заштита на потрошувачите, заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето и заштита при работа;
- ги почитува техничките правила, нормативи и стандарди за работа на енергетските објекти и опрема
- ги почитува правилниците и другите прописи кои ги пропишува или одобрува Регулаторната комисија за енергетика во согласност со закон, а особено Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување, продолжување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

13. Обврска за поседување на раздвоени сметки, забрана за меѓу-субвенционирање

Носителот на лиценцата е должен :

- во своите интерни пресметки да води одвоена евиденција за секоја од енергетските дејности за кои што поседува лиценца;
- во согласност со сметководствените стандарди со кои се уредува сметководственото работење на претпријатието: да изготвува финансиски извештаи кои ќе обезбедат информации за средствата, обврските, капиталот, приходите и расходите со резултатите од работењето, како и паричните текови на претпријатието, како и
- да обезбедува консолидирани финансиски извештаи.

14. Обврска за доставување на Годишен извештај за финансиското и деловното работење

1. Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 10 март во тековната година да доставува Годишен извештај за финансиското и деловното работење во претходната година (извештајна година).

2. Годишниот извештај треба да содржи податоци за:

1. набавка и продажба на нафтените деривати Екстра лесно масло за домаќинство (ЕЛ-1) во текот на извештајна година, презентирани согласно Табелата 1, која е составен дел на оваа лиценца.
2. годишна сметка и финансиски извештај составен од:
 - биланс на состојба и биланс на успех,
 - извештај за промените во главнината,
 - извештај за паричните текови,
 - применетите сметководствени политики,
 - други објаснувачки белешки подготвени во согласност со меѓународните сметководствени стандарди,
- и
- интерни пресметки за секоја од енергетските дејности за кои што поседува лиценца

3. преземени мерки во текот на извештајна година, за:

- заштита на опремата и објектите од надворешни влијанија и хаварии и осигурување на објектите и опремата за вршење на енергетска дејност;

- заштита при работа;
- обука и стручно усовршување на вработените заради сигурно, безбедно и квалитетно вршење на дејноста;
- заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето;
- спроведување на мониторинг врз сопственото работење;
- обезбедување на услови за сигурно, континуирано и квалитетно вршење на дејноста;
- вршење на дејноста во услови на кризна состојба, промена на условите на светскиот пазар, како и воена и вонредна состојба.

4. извршување на програма за ремонти во извештајна година;

5. состојба со кадровска екипираност за извршување на поделни задачи во врска со дејноста;

6. извршени инспекциски надзори и контроли од страна на надлежни инспекциски и други државни органи, со приложени фотокопии на записниците, извештаите и решенијата од извршените надзори и контроли.

7. оценка за реализирање на планот за работа за извештајната година;

8. бизнис план за тековната година.

15. Обврска за доставување на други извештаи, информации и податоци во врска со вршењето на дејноста

- Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика да доставува месечни извештаи за набавка и продажба на нафтениот дериват Екстра лесно масло за домаќинство (ЕЛ-1), презентирани согласно Табелата 1, која е составен дел на оваа лиценца.

- Носителот на лиценцата е должен да ја известува Регулаторната комисија за енергетика за сите околности, настани и промени кои што имаат или би можеле да имаат влијание врз вршењето на дејноста.

- Носителот на лиценцата е должен по барање на Регулаторната комисија за енергетика да доставува и други податоци во врска со вршењето на дејноста.

16. Обврска за овозможување на пристап до објектите и инсталациите и непосреден увид во документацијата

Носителот на лиценцата е должен по барање на Регулаторната комисија за енергетика да овозможи непосреден увид од страна на Регулаторната комисија во вршењето на дејноста за која е издадена лиценцата, увид во целокупната документација на носителот на лиценцата, објектите, деловните простории, простори, инсталациите, како и на средствата и опремата потребни за вршење на дејноста, во согласност со Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

17. Изменување и дополнување на лиценцата

Изменувањето и дополнувањето на оваа лиценца ќе се врши исклучиво во согласност со одредбите од Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување, продолжување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

18. Мерки во случај на неисполнување на обврските на носителот на лиценцата

Доколку носителот на лиценцата не ги исполнува обврските содржани во оваа лиценца, Регулаторната комисија за енергетика ќе преземе мерки согласно Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување, продолжување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

ПРИЛОГ : ТАБЕЛА 1

НАБАВКА И ПРОДАЖБА НА ЕКСТРА ЛЕСНО МАСЛО ЗА ДОМАКИНСТВО (ЕЛ-1)
ВО ТЕКОТ НА _____ ГОДИНА (МЕСЕЦ)

Вид на нафта и деривати	Состојба на залихи на почетокот на годината (месец) 2	НАБАВКА					ВКУПНО располо- живо (2+6) 7	ПРОДАЖБА					Состојба на залихи на крајот на годината (месец) (7-12) 13
		РМ		УВОЗ	ВКУПНО набавено (3+4+5) 6	во РМ		ВКУПНО РМ (8+9) 10	ИЗВОЗ	ВКУПНА продажба (10+11) 12			
		ОКТА 3	Други 4			Големопро- дажба 8					Малопро- дажба 9		
1 Екстра лесно - 1 (ЕЛ-1)				5									

Датум:

М.П.

Одговорно лице

(полно име и презиме)

(потпис)

439.

Врз основа на член 19 став 1 алинеја 8 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 63/06, 36/07, 106/08 и 119/10) и член 27 став 1, 2 и 3 од Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување, продолжување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности („Службен весник на Република Македонија“ бр. 31/09), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија на ден 9.2.2011 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА ВО МАЛА ХИДРОЕЛЕКТРАНА

1. На Друштвото за производство на електрична енергија ХИДРОЕНЕРГОПРОЕКТ ДООЕЛ Битола со седиште на ул. „Климент Охридски“ бб, Битола, му се издава лиценца за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија во мала хидроелектрана.

2. Правата и обврските на носителот на лиценцата во вршењето на енергетската дејност производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија се утврдени во Прилог 1, „Лиценца за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија во мала хидроелектрана“, кој што е составен дел на оваа одлука.

3. Жалбата изјавена против оваа одлука не го одлага нејзиното извршување.

4. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

УП1 Бр. 07-53
9 февруари 2011 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

Прилог 1

ЛИЦЕНЦА
ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА ВО МАЛА ХИДРОЕЛЕКТРАНА

1. Име и седиштето на носителот на лиценцата

Друштво за производство на електрична енергија ХИДРОЕНЕРГОПРОЕКТ ДООЕЛ Битола со седиште на ул. Климент Охридски бб, Битола, Република Македонија

2. Енергетската дејност за која се издава лиценцата

Производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија

3. Датум на издавање на лиценцата

9 февруари 2011 година

4. Датум до кога важи лиценцата

9 февруари 2046 година

5. Евидентен број на издадената лиценца

ЕЕ - 64.01.1/11

6. Број на деловниот субјект – 6518079

7. Единствен даночен број – 4002009515000

8. Вид и обем на енергетската дејност што ќе се врши

Како енергетска дејност производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија, во смисла на оваа лиценца, се смета производство на електрична енергија што носителот на лиценцата ќе го врши во мала хидроелектрана, во обем согласно техничките карактеристики на производниот капацитет.

9. Локација на вршење на енергетската дејност

Носителот на лиценцата, енергетската дејност производство на електрична енергија од обновливи извори ќе ја врши во мала хидроелектрана од 400 kW изградена на локалитетот „Стара филтерница Довлецик“ на ул. „Скоевска“ 66 во Битола, КП 5375 КО Битола, Општина Битола.

10. Производни капацитети со кои се врши енергетската дејност

Носителот на лиценцата, енергетската дејност производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија ќе ја врши со произведен капацитет наведен во Прилог 2 кој е составен дел од оваа лиценца.

11. Право на приклучување, пристап и користење на системот за дистрибуција на електрична енергија

Носителот на лиценцата има право на приклучување, пристап и користење на системот за дистрибуција на електрична енергија заради непречено вршење на енергетската дејност производство на електрична енергија во согласност со закон, друг пропис и општ акт, како и во согласност со Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија одобрени од страна на Регулаторната комисија за енергетика.

12. Права и обврски за носителот на лиценца

Со оваа лиценца се определуваат начинот и условите за вршење на енергетската дејност производство на електрична енергија, правата и обврските на Друштво за производство на електрична енергија ХИДРОЕНЕРГОПРОЕКТ ДООЕЛ Битола (во понатамошниот текст: носител на лиценцата) како и неговото учество на пазарот на електрична енергија.

Носителот на лиценцата е должен да:

- ги почитува законите, другите прописи и општи акти кои се однесуваат на заштита на конкуренцијата, заштита на потрошувачите, заштита на животната средина, заштита на работниците, заштита на техничките средства и опрема;

- ги почитува, Пазарните правила, Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија, правилниците и другите прописи кои ги пропишува или одобрува Регулаторната комисија за енергетика во согласност со закон;

- се придржува кон законите, прописите, стандардите, препораките и други општи акти,

- доколку носителот на лиценцата се стекне со Одлука за одобрување на користење на повластена тарифа за откупување на целокупната произведена електричната енергија во мала хидроелектрана, да го почитува Договорот склучен со МЕПСО АД Скопје, односно Операторот на пазарот на електрична енергија, за откуп на целокупната произведена електрична енергија;

- обезбеди сигурно, безбедно, континуирано и квалитетно производство и испорака на електрична енергија до точката на прием во системот за дистрибуција на електрична енергија;

- обезбеди достапност на планираната електрична моќност, енергија до точката на прием во системот за дистрибуција на електрична енергија;

- го достави Договорот за откуп на електрична енергија, до Регулаторната комисија за енергетика;

- се придржува кон склучениот Договор за откуп на електрична енергија;

- доставува извештаи за опремата, постројките, плановите за одржување, планираната расположливост до носителот на лиценца за вршење на енергетска дејност управување со системот за дистрибуција на електрична енергија во согласност со Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

13. Планирање на одржување на производните капацитети

Заради сигурно и ефикасно функционирање на производните капацитети кои се вклучени во процесот на производство на електрична енергија, носителот на лиценцата е должен истите да ги одржува во исправна и функционална состојба.

Носителот на лиценцата е должен секоја година, најдоцна до 10 март, до Регулаторната комисија за енергетика да поднесе План за одржување на производните капацитети за период од пет години, годишна програма за реализација на планот, како и мислење за усогласеност на Планот од носителот на лиценца за вршење на енергетска дејност управување со системот за дистрибуција на електрична енергија.

Планот за одржување на производните капацитети особено треба да содржи:

- опис на функционална состојба на производните капацитети;

- потреба од ревитализација на производните капацитети;

- финансиски извори за реализација на планот.

14. Обврска за информирање

Носителот на лиценцата е должен да им ги обезбеди на операторот на електроенергетскиот систем, операторот на пазарот на електрична енергија, снабдувачот со електрична енергија на тарифни потрошувачи на мало и носителот на лиценца за вршење на енергетска дејност управување со системот за дистрибуција, сите потребни податоци и информации кои се неопходни за извршувањето на нивните обврски од лиценците, во согласност со Мрежните правила за пренос на електрична енергија, Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија и Пазарните правила.

15. Обврска за одвоена сметководствена евиденција

Носителот на лиценцата е должен:

- во своите интерни пресметки да води одвоена евиденција за секоја од енергетските дејности за кои што поседува лиценца за вршење на енергетска дејност;

- во согласност со сметководствените стандарди со кои се уредува сметководственото работење на претпријатието да изготвува финансиски извештаи кои ќе обезбедат информации за средствата, обврските, капиталот, приходите и расходите со резултатите од работењето, како и паричните текови на претпријатието; и

- да обезбедува консолидирани финансиски извештаи.

16. Доверливост на информациите

Носителот на лиценцата е должен во согласност со закон, да обезбеди и да гарантира доверливост на деловните податоци и информации кои при вршењето на енергетската дејност производство на електрична енергија ги добива од сите учесници на пазарот на електрична енергија.

17. Обврска за доставување на Годишен извештај за финансиското и деловното работење

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 10 март во тековната година да достави годишен извештај за делокругот на своето работење, вклучувајќи го и извештајот за финансиското и деловното работење во претходната година. Годишниот извештај со сите прилози задолжително се доставува и во електронска форма.

Годишниот извештај треба да содржи податоци за:

1. обемот на производство на електрична енергија во текот на претходната година, вкупно и за секој произведен капацитет поодделно (вкупна количина на произведената и испорачаната електрична енергија на точка на прием во системот за дистрибуција на електрична енергија, сопствена потрошувачка, број и времетраење на планираните и непланираните прекини, како и за причините за нивно настанување);

2. финансиски извештај за енергетската дејност производство на електрична енергија, составен од:

- биланс на состојба и биланс на успех,
- извештај за промените во главнината,
- извештај за паричните текови,
- применетите сметководствени политики, и
- други објаснувачки белешки подготвени во согласност со меѓународните сметководствени стандарди;

3. превземени мерки во текот на претходната година за:

- заштита на објектите и средствата преку кои се врши енергетската дејност од надворешни влијанија и хаварии, како и нивно осигурување,
- заштита при работа,
- обука и стручно усовршување на вработените заради сигурно, безбедно и квалитетно вршење на енергетската дејност,

- заштита на животната средина, животот и здравјеот на луѓето,
- спроведување на мониторинг врз сопственото работење,

- обезбедување на услови за сигурно, континуирано и квалитетно вршење на енергетската дејност,

- обезбедување на енергетска ефикасност,

- вршење на енергетската дејност во услови на кризна состојба, како и воена и вонредна состојба;

4. остварување на годишната програма за реализација на Планот за одржување на производните капацитети, во претходната година;

5. извршување на програма за ремонти во претходната година;

6. состојба со кадровска екипираност за извршување на поделни задачи при вршењето на енергетската дејност производство на електрична енергија;

7. извршени инспекциски надзори и контроли од страна на надлежни инспекциски и други државни органи, со приложени фотокопии на записниците, извештаите и решенијата од извршените надзори и контроли;

8. бизнис план за тековната година и оценка за реализирање на бизнис планот во претходната година;

9. преземени мерки за подобрување на квалитетот на услугата.

18. Обврска за доставување на други извештаи, информации и податоци во врска со вршењето на енергетската дејност

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика да доставува:

- во писмена и/или електронска форма, месечни и квартални извештаи за количините на произведената и испорачаната електрична енергија на точка на прием во системот за дистрибуција на електрична енергија;

- известување за сите околности, настани и промени кои што имаат или би можеле да имаат влијание врз вршењето на енергетската дејност производство на електрична енергија.

19. Мерење на произведената електрична енергија и моќност

Мерење на произведената, односно испорачаната електрична енергија во дистрибутивниот систем се врши во пресметковното мерно место во постапка и начин утврден согласно Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

20. Физичка заштита на производниот капацитет од надворешни влијанија и хаварии

Носителот на лиценцата е должен во рок од шест месеци од датумот на издавање на оваа лиценца да донесе План за физичка заштита на производните капацитети и должен е истиот да го достави до Регулаторната комисија за енергетика.

21. Обврска за овозможување на пристап до производните единици и непосреден увид во документацијата

Носителот на лиценцата е должен по барање на Регулаторната комисија за енергетика, да и овозможи непосреден увид во целокупната документација, како и пристап во објектите, деловните простории, простори, инсталациите, како и на средствата и опремата потребни за вршење на енергетската дејност, во согласност со Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување, продолжување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

22. Квалитет на услугата

Носителот на лиценцата е должен да обезбеди технички средства и други услови кои ќе овозможат постојан квалитет на произведената електрична енергија, согласно пропишаните услови за снабдување со електрична енергија и Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

Носителот на лиценцата е должен да врши постојан мониторинг на параметрите кои го определуваат квалитетот на произведената електрична енергија и по барање на Регулаторната комисија за енергетика, да доставува писмен извештај за движењето на сите параметри кои што го определуваат квалитетот на произведената електрична енергија во определен временски период.

23. Изменување и дополнување на лиценцата

Изменувањето и дополнувањето на оваа лиценца ќе се врши во согласност со одредбите од Законот за енергетика и од Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување, продолжување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

24. Мерки во случај на неисполнување на обврските од страна на носителот на лиценцата

Доколку носителот на лиценцата не ги исполнува обврските содржани во оваа лиценца, Регулаторната комисија за енергетика ќе превземе мерки согласно Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување, продолжување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

Прилог 2**ПОДАТОЦИ ЗА ОПРЕМАТА**

- број на производни единици (агрегати):.....една,
- година на пуштање во работа на агрегатот.....2010
- проценет животен век.....20 години

- тип, производител и номинални податоци за турбината:
 - тип Франсис – со хоризонтално вратило
 - производителТурбоинститут Љубљана
 - нето пад при максимален проток.....64м
 - максимален проток.....0,8м³/с
 - максимална моќност.....440 kW
 - вртежна брзина.....1000 min⁻¹
 - коефициент на корисно дејство 0,9-0,92

- тип, производител и номинални податоци за генераторот :
 - тип - трофазен синхрон генератор со хоризонтално вратило и воздушно ладење
 - производител :MARRELI GENERATORS-ITALY
 - максимална моќност.....550 kVA
 - вртежна брзина.....1000 min⁻¹
 - cos ϕ0.8
 - напон..... U=400V

- тип, производител и номинални податоци за трансформаторот :
 - типтрофазен
 - производител :ELLETTROMECCANICA
PIOSSASCO ITALY
 - преносен однос..... 0,4/20 kV

440.

Врз основа на член 19 став 1 алинеја 8 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 63/06, 36/07, 106/08 и 119/10) и член 27 став 1, 2 и 3 од Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување, продолжување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности („Службен весник на Република Македонија“ бр. 31/09), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија на ден 9.2.2011 година донесе

О Д Л У К А
ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА
ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ПРОИЗВОДСТВО НА
ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВО-
РИ НА ЕНЕРГИЈА ОД ФОТОВОЛТАИЧЕН СИСТЕМ

1. На Друштвото за производство и трговија на големо и мало ИНТЕГРАЛ ДООЕЛ увоз-извоз Тетово со седиште на ул. „Љубо Божиновски – Пиш“ бб, Тетово, му се издава лиценца за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија (од фотоволтаичен систем).

2. Правата и обврските на носителот на лиценцата во вршењето на енергетската дејност производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија се утврдени во Прилог 1, „Лиценца за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија од фотоволтаичен систем“, кој што е составен дел на оваа одлука.

3. Жалбата изјавена против оваа одлука не го одлага нејзиното извршување.

4. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

УП1 Бр. 07-20
9 февруари 2011 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

Прилог 1

Л И Ц Е Н Ц А
ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ПРО-
ИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД
ОБНОВЛИВ ИЗВОР НА ЕНЕРГИЈА ОД ФОТО-
ВОЛТАИЧЕН СИСТЕМ

1. Име и седиштето на носителот на лиценцата

Друштвото за производство и трговија на големо и мало ИНТЕГРАЛ ДООЕЛ увоз-извоз Тетово со седиште на ул. „Љубо Божиновски - Пиш бб“, Тетово, Република Македонија

2. Енергетската дејност за која се издава лиценцата

Производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија

3. Датум на издавање на лиценцата

9 февруари 2011 година

4. Датум до кога важи лиценцата

9 февруари 2046 година

5. Евидентен број на издадената лиценца

EE - 63.01.1/11

6. Број на деловниот субјект – 4185072

7. Единствен даночен број – 4028990102801

8. Вид и обем на енергетската дејност што ќе се врши

Како енергетска дејност производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија, во смисла на оваа лиценца, се смета производство на електрична енергија што носителот на лиценцата ќе го врши со фотоволтаичен систем, во обем согласно техничките карактеристики на производниот капацитет.

9. Локација на вршење на енергетската дејност

Носителот на лиценцата, енергетската дејност производство на електрична енергија од обновливи извори ќе ја врши во фотоволтаичен систем изграден на постоен објект лоциран на ул. „Благоја Стефковски“ бб, КП 13/2, КО Маџари, Скопје.

10. Производни капацитети со кои се врши енергетската дејност

Носителот на лиценцата, енергетската дејност производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија ќе ја врши со произведен капацитет наведен во Прилог 2 кој е составен дел од оваа лиценца.

11. Право на приклучување, пристап и користење на системот за дистрибуција на електрична енергија

Носителот на лиценцата има право на приклучување, пристап и користење на системот за дистрибуција на електрична енергија заради непречено вршење на енергетската дејност производство на електрична енергија во согласност со закон, друг пропис и општ акт, како и во согласност со Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија одобрени од страна на Регулаторната комисија за енергетика.

12. Права и обврски за носителот на лиценца

Со оваа лиценца се определуваат начинот и условите за вршење на енергетската дејност производство на електрична енергија, правата и обврските на Друштвото за производство и трговија на големо и мало ИНТЕГРАЛ ДООЕЛ увоз-извоз Тетово (во понатамошниот текст: носител на лиценцата) и неговото учество на пазарот на електрична енергија.

Носителот на лиценцата е должен да:

- ги почитува законите, другите прописи и општи акти кои се однесуваат на заштита на конкуренцијата, заштита на потрошувачите, заштита на животната средина, заштита на работниците, заштита на техничките средства и опрема;

- ги почитува, Пазарните правила, Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија, правилниците и другите прописи кои ги пропишува или одобрува Регулаторната комисија за енергетика во согласност со закон;

- се придржува кон законите, прописите, стандардите, препораките и други општи акти,

- доколку носителот на лиценцата се стекне со Одлука за одобрување на користење на повластена тарифа за откупување на целокупната произведена електричната енергија од фотоволтаичен систем, да го почитува Договорот склучен со МЕПСО АД Скопје, односно Операторот на пазарот на електрична енергија, за откуп на целокупната произведена електрична енергија;

- обезбеди сигурно, безбедно, континуирано и квалитетно производство и испорака на електрична енергија до точката на прием во системот за дистрибуција на електрична енергија;

- обезбеди достапност на планираната електрична моќност, енергија до точката на прием во системот за дистрибуција на електрична енергија;

- го достави Договорот за откуп на електрична енергија, до Регулаторната комисија за енергетика;

- се придржува кон склучениот Договор за откуп на електрична енергија;

- доставува извештаи за опремата, постројките, плановите за одржување, планираната расположливост до носителот на лиценца за вршење на енергетска дејност управување со системот за дистрибуција на електрична енергија во согласност со Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

13. Планирање на одржување на производните капацитети

Заради сигурно и ефикасно функционирање на производните капацитети кои се вклучени во процесот на производство на електрична енергија, носителот на лиценцата е должен истите да ги одржува во исправна и функционална состојба.

Носителот на лиценцата е должен секоја година, најдоцна до 10 март, до Регулаторната комисија за енергетика да поднесе План за одржување на производните капацитети за период од пет години, годишна програма за реализација на планот, како и мислење за услогласеност на Планот од носителот на лиценца за вршење на енергетска дејност управување со системот за дистрибуција на електрична енергија.

Планот за одржување на производните капацитети особено треба да содржи:

- опис на функционална состојба на производните капацитети;
- потреба од ревитализација на производните капацитети;
- финансиски извори за реализација на планот.

14. Обврска за информирање

Носителот на лиценцата е должен да им ги обезбеди на операторот на електроенергетскиот систем, операторот на пазарот на електрична енергија, снабдувачот со електрична енергија на тарифни потрошувачи на мало и носителот на лиценца за вршење на енергетска дејност управување со системот за дистрибуција, сите потребни податоци и информации кои се неопходни за извршувањето на нивните обврски од лиценците, во согласност со Мрежните правила за пренос на електрична енергија, Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија и Пазарните правила.

15. Обврска за одвоена сметководствена евиденција

Носителот на лиценцата е должен:

- во своите интерни пресметки да води одвоена евиденција за секоја од енергетските дејности за кои што поседува лиценца за вршење на енергетска дејност;
- во согласност со сметководствените стандарди со кои се уредува сметководственото работење на претпријатието да изготвува финансиски извештаи кои ќе обезбедат информации за средствата, обврските, капиталот, приходите и расходите со резултатите од работењето, како и паричните текови на претпријатието; и
- да обезбедува консолидирани финансиски извештаи.

16. Доверливост на информациите

Носителот на лиценцата е должен во согласност со закон, да обезбеди и да гарантира доверливост на деловните податоци и информации кои при вршењето на енергетската дејност производство на електрична енергија ги добива од сите учесници на пазарот на електрична енергија.

17. Обврска за доставување на Годишен извештај за финансиското и деловното работење

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 10 март во тековната година да достави годишен извештај за делокругот

на своето работење, вклучувајќи го и извештајот за финансиското и деловното работење во претходната година. Годишниот извештај со сите прилози задолжително се доставува и во електронска форма.

Годишниот извештај треба да содржи податоци за:

1. обемот на производство на електрична енергија во текот на претходната година, вкупно и за секој произведен капацитет поодделно (вкупна количина на произведената и испорачаната електрична енергија на точка на прием во системот за дистрибуција на електрична енергија, сопствена потрошувачка, број и времетраење на планираните и непланираните прекини, како и за причините за нивно настанување);

2. финансиски извештај за енергетската дејност производство на електрична енергија, составен од:

- биланс на состојба и биланс на успех,
- извештај за промените во главнината,
- извештај за паричните текови,
- применетите сметководствени политики, и
- други објаснувачки белешки подготвени во согласност со меѓународните сметководствени стандарди;

3. преземени мерки во текот на претходната година за:

- заштита на објектите и средствата преку кои се врши енергетската дејност од надворешни влијанија и хаварии, како и нивно осигурување,
 - заштита при работа,
 - обука и стручно усовршување на вработените заради сигурно, безбедно и квалитетно вршење на енергетската дејност,
 - заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето,
 - спроведување на мониторинг врз сопственото работење,
 - обезбедување на услови за сигурно, континуирано и квалитетно вршење на енергетската дејност,
 - обезбедување на енергетска ефикасност,
 - вршење на енергетската дејност во услови на кризна состојба, како и воена и вонредна состојба;
4. остварување на годишната програма за реализација на Планот за одржување на производните капацитети, во претходната година;
5. извршување на програма за ремонти во претходната година;
6. состојба со кадровска екипираност за извршување на пооделни задачи при вршењето на енергетската дејност производство на електрична енергија;
7. извршени инспекциски надзори и контроли од страна на надлежни инспекциски и други државни органи, со приложени фотокопии на записниците, извештаите и решенијата од извршените надзори и контроли;
8. бизнис план за тековната година и оценка за реализирање на бизнис планот во претходната година;
9. преземени мерки за подобрување на квалитетот на услугата.

18. Обврска за доставување на други извештаи, информации и податоци во врска со вршењето на енергетската дејност

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика да доставува:

- во писмена и/или електронска форма, месечни и квартални извештаи за количините на произведената и испорачаната електрична енергија на точка на прием во системот за дистрибуција на електрична енергија;
- известување за сите околности, настани и промени кои што имаат или би можеле да имаат влијание врз вршењето на енергетската дејност производство на електрична енергија.

19. Мерење на произведената електрична енергија и моќност

Мерење на произведената, односно испорачаната електрична енергија во дистрибутивниот систем се врши во пресметковното мерно место во постапка и начин утврден согласно Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

20. Физичка заштита на производниот капацитет од надворешни влијанија и хаварии

Носителот на лиценцата е должен во рок од шест месеци од датумот на издавање на оваа лиценца да донесе План за физичка заштита на производните капацитети и должен е истиот да го достави до Регулаторната комисија за енергетика.

21. Обврска за овозможување на пристап до производните единици и непосреден увид во документацијата

Носителот на лиценцата е должен по барање на Регулаторната комисија за енергетика, да и овозможи непосреден увид во целокупната документација, како и пристап во објектите, деловните простории, простори, инсталациите, како и на средствата и опремата потребни за вршење на енергетската дејност, во согласност со Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување, продолжување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

22. Квалитет на услугата

Носителот на лиценцата е должен да обезбеди технички средства и други услови кои ќе овозможат постојан квалитет на произведената електрична енергија, согласно пропишаните услови за снабдување со електрична енергија и Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

Носителот на лиценцата е должен да врши постојан мониторинг на параметрите кои го определуваат квалитетот на произведената електрична енергија и по барање на Регулаторната комисија за енергетика, да доставува писмен извештај за движењето на сите параметри кои што го определуваат квалитетот на произведената електрична енергија во определен временски период.

23. Изменување и дополнување на лиценцата

Изменувањето и дополнувањето на оваа лиценца ќе се врши во согласност со одредбите од Законот за енергетика и од Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување, продолжување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

24. Мерки во случај на неисполнување на обврските од страна на носителот на лиценцата

Доколку носителот на лиценцата не ги исполнува обврските содржани во оваа лиценца, Регулаторната комисија за енергетика ќе превземе мерки согласно Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување, продолжување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

Тип, производител и номинални податоци на фотоволтаичниот модул:

- Соларен SE-170 моно-кристален,
- EnerTech Ко (Менло Парк, Калифорнија, U.S.)
- Димензии: 1580/808/35 (mm)
- Тежина: 16 (kgf)
- Максимална моќност по модул изнесува: од 110,43(W) до 174,65 (W)
- Вкупна излезна максимална моќност на 300 вградени модули изнесува: 49.944,65(W)
- Максимален напон: 35.9 (V)
- Работна температура: од -400C до +900C

Тип производител и номинални податоци на инвертор:

Декларација за согласност со EU

Име и адреса на производителот KACO new energy GmbH
Gottfried-Leibniz-Str.1
74172 Neckarsulm, Германија

Опис на производот УПС-от на фотоволтаична енергија
Тип на означување Powador 2500xi-5000 xi

Електрични карактеристики:

- Потрошувачка на електрична енергија	Ноен застој: 0 (W), Работење: 11 (W)
- Максимална јачина на полнење	Ca 35 (W)
- Тип на врски	Самостојно без трансформатор
- Фреквенција на пулсот	18 (kHz)
- Принципи	Технички интегрален еднофазен мост IGBT
- Мониторинг поврзување	Трофазен мониторинг согласно со VDE026-1-1

Механички карактеристики:

- Кутија	Алуминиумска зидна кутија				
- Тип	Тип 2500xi	Тип 3500xi	Тип 4000xi	Тип 4500xi	Тип 5000xi
- Димензии во (mm)	340x200x500; 340x200x550; 340x200x550; 340x220x600; 340x220x600				
- Тежина во (kg)	19	21	26	28	30

III. Приклучување и мерење

- Приклучување на: 0.4 (kV) извод од ТС Мацари 4
- Одобрена инсталирана моќност на електрана: 52,52 kW)
- Одобрена максимална едновремена моќност на електрана: 49,9 (kW)
- Одобрен фактор на моќност: $\cos \varphi \geq 0,95$
- Мерење на предадена и примена електрична енергија: Во НН орман на граница на имот, со полуиндиректно двонасочно броило 3X 230/400(V), 5 (A) и струјни трансформатори CMT 150/5A/A.

441.

Врз основа на член 19 став 1 алинеја 8 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 63/06, 36/07, 106/08 и 119/10), член 27, став 5 и став 6 од Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување, продолжување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности („Службен весник на Република Македонија“ бр. 31/09) како и точка 3 од Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија, бр. 02-838/1 од 5.5.2010 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 64/10), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија на ден 9.2.2011 година, донесе

Прилог 2

I. Општи податоци:

Година на почеток на градба	2010 год.
Година на завршеток на градба	2011 год.
Година на почеток на работа	2010 год.
Проценет животен век на фотоволтаичниот систем	80 год.

II. Податоци за опремата

- Број на фотоволтаични модули: 300

О Д Л У К А
ЗА УТВРДУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ЛИ-
ЦЕНЦАТА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈ-
НОСТ ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА
ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕР-
ГИЈА ОД ФОТОВОЛТАИЧЕН СИСТЕМ НА
ДРУШТВОТО ЗА ПРОИЗВОДСТВО, ТРГОВИЈА И
УСЛУГИ МАВИС ДОО ШТИП

1. На Друштвото за производство, трговија и услуги МАВИС ДОО Штип со седиште на ул. Гоце Делчев бр. 36, Штип, му се утврдува содржината на лиценцата за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија од фотоволтаичен систем.

2. Содржината на лиценцата со правата и обврските на носителот на лиценцата пропишани во Прилог 1 на оваа Одлука, станува составен дел на Одлуката бр. 02-838/1 од 5.5.2010 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 64/10).

3. Со објавувањето на оваа Одлука во „Службен весник на Република Македонија“ влегува во сила лиценцата донесена со Одлуката бр. 02-838/1 од 5.5.2010 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 64/10).

4. Жалбата изјавена против оваа Одлука не го одлага нејзиното извршување.

5. Оваа Одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

УП1 Бр. 07-74
 9 февруари 2011 година
 Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

Прилог 1

Л И Ц Е Н Ц А
ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ПРО-
ИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД
ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА ОД
ФОТОВОЛТАИЧЕН СИСТЕМ

1. Име и седиштето на носителот на лиценцата
 Друштво за производство, трговија и услуги МАВИС ДОО Штип ул. „Гоце Делчев“ бр. 36, Штип, Република Македонија

2. Енергетската дејност за која се издава лиценцата
 Производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија со фотоволтаичен систем

3. Датум на издавање на лиценцата
 9 февруари 2011 година

4. Датум до кога важи лиценцата
 9 февруари 2046 година

5. Евидентен број на издадената лиценца
 EE - 65.01.1/11

6. Број на деловниот субјект – 4188420

7. Единствен даночен број – 4029990113699

8. Вид и обем на енергетската дејност што ќе се врши

Како енергетска дејност производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија, во смисла на оваа лиценца, се смета производство на електрична енергија што носителот на лиценцата ќе го врши со фотоволтаичен систем, во обем согласно техничките карактеристики на производниот капацитет.

9. Локација на вршење на енергетската дејност

Носителот на лиценцата, енергетската дејност производство на електрична енергија од обновливи извори ќе ја врши во фотоволтаичен систем изграден на кров на објект УП бр. 2.1 според ДУП на индустриска зона, Дел од Урбан блок 52 на ул. „Гоце Делчев“ бр. 36, Штип, КП 1374 КО Штип 1, Општина Штип.

10. Производни капацитети со кои се врши енергетската дејност

Носителот на лиценцата, енергетската дејност производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија ќе ја врши со произведен капацитет наведен во Прилог 2 кој е составен дел од оваа лиценца.

11. Право на приклучување, пристап и користење на системот за дистрибуција на електрична енергија

Носителот на лиценцата има право на приклучување, пристап и користење на системот за дистрибуција на електрична енергија заради непречено вршење на енергетската дејност производство на електрична енергија во согласност со закон, друг пропис и општ акт, како и во согласност со Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија одобрени од страна на Регулаторната комисија за енергетика.

12. Права и обврски за носителот на лиценца

Со оваа лиценца се определуваат начинот и условите за вршење на енергетската дејност производство на електрична енергија, правата и обврските на Друштвото за производство, трговија и услуги МАВИС ДОО Штип (во понатамошниот текст: носител на лиценцата) и неговото учество на пазарот на електрична енергија.

Носителот на лиценцата е должен да:

- ги почитува законите, другите прописи и општи акти кои се однесуваат на заштитата на конкуренцијата, заштитата на потрошувачите, заштитата на животната средина, заштитата на работниците, заштитата на техничките средства и опрема;

- ги почитува, Пазарните правила, Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија, правилниците и другите прописи кои ги пропишува или одобрува Регулаторната комисија за енергетика во согласност со закон;

- се придржува кон законите, прописите, стандардите, препораките и други општи акти,

- доколку носителот на лиценцата се стекне со Одлука за одобрување на користење на повластена тарифа за откупување на целокупната произведена електрична енергија од фотоволтаичен систем, да го почитува Договорот склучен со МЕПСО АД Скопје, односно Операторот на пазарот на електрична енергија, за откуп на целокупната произведена електрична енергија;

- обезбеди сигурно, безбедно, континуирано и квалитетно производство и испорака на електрична енергија до точката на прием во системот за дистрибуција на електрична енергија;

- обезбеди достапност на планираната електрична моќност, енергија до точката на прием во системот за дистрибуција на електрична енергија;

- го достави Договорот за откуп на електрична енергија, до Регулаторната комисија за енергетика;

- се придржува кон склучениот Договор за откуп на електрична енергија;

- доставува извештаи за опремата, постројките, плановите за одржување, планираната расположливост до носителот на лиценца за вршење на енергетска дејност управување со системот за дистрибуција на електрична енергија во согласност со Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

13. Планирање на одржување на производните капацитети

Заради сигурно и ефикасно функционирање на производните капацитети кои се вклучени во процесот на производство на електрична енергија, носителот на лиценцата е должен истите да ги одржува во исправна и функционална состојба.

Носителот на лиценцата е должен секоја година, најдоцна до 10 март, до Регулаторната комисија за енергетика да поднесе План за одржување на производните капацитети за период од пет години, годишна програма за реализација на планот, како и мислење за услогласеност на Планот од носителот на лиценца за вршење на енергетска дејност управување со системот за дистрибуција на електрична енергија.

Планот за одржување на производните капацитети особено треба да содржи:

- опис на функционална состојба на производните капацитети;
- потреба од ревитализација на производните капацитети;
- финансиски извори за реализација на планот.

14. Обврска за информирање

Носителот на лиценцата е должен да им ги обезбеди на операторот на електроенергетскиот систем, операторот на пазарот на електрична енергија, снабдувачот со електрична енергија на тарифни потрошувачи на мало и носителот на лиценца за вршење на енергетска дејност управување со системот за дистрибуција, сите потребни податоци и информации кои се неопходни за извршувањето на нивните обврски од лиценците, во согласност со Мрежните правила за пренос на електрична енергија, Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија и Пазарните правила.

15. Обврска за одвоена сметководствена евиденција

Носителот на лиценцата е должен:

- во своите интерни пресметки да води одвоена евиденција за секоја од енергетските дејности за кои што поседува лиценца за вршење на енергетска дејност;
- во согласност со сметководствените стандарди со кои се уредува сметководственото работење на претпријатието да изготвува финансиски извештаи кои ќе обезбедат информации за средствата, обврските, капиталот, приходите и расходите со резултатите од работењето, како и паричните текови на претпријатието; и
- да обезбедува консолидирани финансиски извештаи.

16. Доверливост на информациите

Носителот на лиценцата е должен во согласност со закон, да обезбеди и да гарантира доверливост на деловните податоци и информации кои при вршењето на енергетската дејност производство на електрична енергија ги добива од сите учесници на пазарот на електрична енергија.

17. Обврска за доставување на Годишен извештај за финансиското и деловното работење

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 10 март во тековната година да достави годишен извештај за делокругот на своето работење, вклучувајќи го и извештајот за финансиското и деловното работење во претходната година. Годишниот извештај со сите прилози задолжително се доставува и во електронска форма.

Годишниот извештај треба да содржи податоци за:

1. обемот на производство на електрична енергија во текот на претходната година, вкупно и за секој произведен капацитет поодделно (вкупна количина на произведената и испорачаната електрична енергија на точка на прием во системот за дистрибуција на електрична енергија, сопствена потрошувачка, број и времетраење на планираните и непланираните прекини, како и за причините за нивно настанување);
2. финансиски извештај за енергетската дејност производство на електрична енергија, составен од:
 - биланс на состојба и биланс на успех,
 - извештај за промените во главнината,
 - извештај за паричните текови,
 - применетите сметководствени политики, и
 - други објаснувачки белешки подготвени во согласност со меѓународните сметководствени стандарди;
3. превземени мерки во текот на претходната година за:
 - заштита на објектите и средствата преку кои се врши енергетската дејност од надворешни влијанија и хаварии, како и нивно осигурување,
 - заштита при работа,
 - спроведување на мониторинг врз сопственото работење,
 - обезбедување на услови за сигурно, континуирано и квалитетно вршење на енергетската дејност,
 - обезбедување на енергетска ефикасност,
 - вршење на енергетската дејност во услови на кризна состојба, како и воена и вонредна состојба;
4. извршување на програма за ремонти во претходната година;
5. извршени инспекциски надзори и контроли од страна на надлежни инспекциски и други државни органи, со приложени фотокопии на записниците, извештаите и решенијата од извршените надзори и контроли;
6. бизнис план за тековната година и оценка за реализирање на бизнис планот во претходната година;
7. преземени мерки за подобрување на квалитетот на услугата.

18. Обврска за доставување на други извештаи, информации и податоци во врска со вршењето на енергетската дејност

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика да доставува:

- во писмена и/или електронска форма, месечни и квартални извештаи за количините на произведената и испорачаната електрична енергија на точка на прием во системот за дистрибуција на електрична енергија;
- известување за сите околности, настани и промени кои што имаат или би можеле да имаат влијание врз вршењето на енергетската дејност производство на електрична енергија.

19. Мерење на произведената електрична енергија и моќност

Мерење на произведената, односно испорачаната електрична енергија во дистрибутивниот систем се врши во пресметковното мерно место во постапка и начин утврден согласно Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

20. Физичка заштита на производниот капацитет од надворешни влијанија и хаварии

Носителот на лиценцата е должен во рок од шест месеци од датумот на издавање на оваа лиценца да донесе План за физичка заштита на производните капацитети и должен е истиот да го достави до Регулаторната комисија за енергетика.

21. Обврска за овозможување на пристап до производните единици и непосреден увид во документацијата

Носителот на лиценцата е должен по барање на Регулаторната комисија за енергетика, да и овозможи непосреден увид во целокупната документација, како и пристап во објектите, деловните простории, простори, инсталациите, како и на средствата и опремата потребни за вршење на енергетската дејност, во согласност со Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување, продолжување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

22. Квалитет на услугата

Носителот на лиценцата е должен да обезбеди технички средства и други услови кои ќе овозможат постојан квалитет на произведената електрична енергија, согласно пропишаните услови за снабдување со електрична енергија и Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

Носителот на лиценцата е должен да врши постојан мониторинг на параметрите кои го определуваат квалитетот на произведената електрична енергија и по барање на Регулаторната комисија за енергетика, да доставува писмен извештај за движењето на сите параметри кои што го определуваат квалитетот на произведената електрична енергија во определен временски период.

23. Изменување и дополнување на лиценцата

Изменувањето и дополнувањето на оваа лиценца ќе се врши во согласност со одредбите од Законот за енергетика и од Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување, продолжување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

24. Мерки во случај на неисполнување на обврските од страна на носителот на лиценцата

Доколку носителот на лиценцата не ги исполнува обврските содржани во оваа лиценца, Регулаторната комисија за енергетика ќе превземе мерки согласно Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување, продолжување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности.

Прилог 2

I. Податоци за фотоволтаичниот систем:

- Име на фотоволтаичниот систем: МАВИС
- Година на почеток на градба: 2010
- Година на завршеток на градба: 2010
- Проценет животен век на фотоволтаичниот систем: 20 години
- Инсталирана моќност на фотоволтаичен систем: 250kW

- Број на поставени фотоволтаични модули: 1500 модула KV-180 W/24V
- 780 фотоволтаични модула KV-180
- 720 фотоволтаични модула KV-185
- Производител КВАЗАР-УКРАИНА
- Број на поставени инвертори: 25 X SB 10000V Steca grid 3 ph
- Моќност на инвертори: 10 kW (25X10=250kW)

II. Податоци за сончево зрачење на локација Штип по месеци:

Месец	Wh/m2
Јануари	2253
Февруари	3023
Март	3796
Април	4835
Мај	5347
Јуни	5820
Јули	6033
Август	5975
Септември	5240
Октомври	3920
Ноември	2575
Декември	1506

III. Очекувано производство на електрична енергија:

- При средно годишно сончево зрачење 4198Wh/m2/day и при земање во предвид на предпоставените неефективни денови во текот на годината очекувано е минимално производство на електрична енергија од 288425kWh годишно.
- Предвиденото производство на електрична енергија од фотоволтаична електрична централа 250kW МАВИС:

Месец	kWh
Јануари	14075
Февруари	17075
Март	23025
Април	27750
Мај	31000
Јуни	31750
Јули	33750
Август	33250
Септември	29000
Октомври	23075
Ноември	15200
Декември	9475
Вкупно годишно производство:	288425

www.slvesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски факс 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплата за 2011 година изнесува 10.100,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354- 1622

2011018

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Меѓународни договори

Број 18	14 февруари 2011, понеделник	год. LXVII
www.slvesnik.com.mk	contact@slvesnik.com.mk	

СОДРЖИНА

	Стр.
7. Закон за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Австрија за соработка во областа на културата.....	1
8. Закон за ратификација на Конвенцијата за Центарот за спроведување на законот во Југоисточна Европа.....	15

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

7. Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА АВСТРИЈА ЗА СОРАБОТКА ВО ОБЛАСТА НА КУЛТУРАТА

Се прогласува Законот за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Австрија за соработка во областа на културата, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 7 февруари 2011 година.

Бр. 07-762/1
7 февруари 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА АВСТРИЈА ЗА СОРАБОТКА ВО ОБЛАСТА НА КУЛТУРАТА

Член 1

Се ратификува Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Австрија за соработка во областа на културата, потпишана во Виена на 19 октомври 2010 година.

Член 2

Спогодбата во оригинал на македонски и германски јазик, гласи:

**Спогодба меѓу Владата на Република Македонија
и Владата на Република Австрија
за соработка во областа на културата**

Владата на Република Македонија и Владата на Република Австрија (во понатамшниот текст: „договорни страни“), раководејќи се од желбата за зацврстување на пријателските врски меѓу двете земји и признавајќи ја неопходноста да се развива соработката во областа на културата, се договорија за следново:

Член 1

(1) Договорните страни ја поздравуваат директната соработка помеѓу нивните универзитети и научни институции во областа на образованието и истражувачката дејност.

(2) Договорните страни ќе ги поттикнуваат студиите на територијата на другата договорна страна. Во врска со финансирањето на студиите, важат правните регулативи на секоја договорна страна.

(3) Договорните страни ќе ги покануваат студентите, дипломираните студенти, универзитетските професори и научните работници од другата договорна страна да се пријавуваат во рамките на програмите за стипендии на другата договорна страна.

Информациите за Австрија се достапни на веб страната: www.grants.at.

(4) Договорните страни ќе ја поттикнуваат натамошната соработка меѓу високошколските институции во Македонија и во Австрија, особено за создавање европска високошколска рамка по примерот на

Болоњскиот процес. Во врска со тоа, договорните страни ја поздравуваат зацврстената соработка во рамките на европските и на регионалните програми.

(5) Во овој момент важечките договорни прописи за признавањето на студиските и испитните резултати, како и на академските титули, остануваат непроменети.

Член 2

(1) Договорните страни, согласно со финансиските можности, ќе ја поддржуваат соработката во областите на општообразовната и на стручната настава со преземање на следниве мерки:

а) размена на експерти, информативен материјал, документација и стручна литература, особено во врска со развитокот на образованието;

б) размена на искуства во областа на примената на иницијативите на Европската Унија во општото и во стручното образование и во соработка со „European Training Foundation“;

в) активности и иницијативи во областа на дополнителното образование на наставниот кадар;

г) поттикнување на партнерства меѓу училишта и други образовни институции;

д) соработка и поврзување меѓу тренинг-фирми;

ѓ) испраќање на лице, вработено во јавната администрација на државата-испраќач и одговорно за соработка во областа на образованието, во официјално призната образовна институција на државата-примач.

(2) Спроведувањето на овие мерки ќе се врши со согласност меѓу договорните страни. Притоа деталите во програмите ќе бидат утврдени од страна на мешовитата комисија (член 10).

Член 3

(1) Лицето кое е испратено врз основа на предметната спогодба за унапредување на соработката во образованието (член 2(1)г), за вршењето на дејностите кои се точно дефинирани од надлежната страна, нема потреба од добивање дозвола за работа во соодветната држава-примач.

(2) Лицето за соработка во образованието (член 2(1)г) ќе го плаќа државата-испраќач, а државата-примач ги презема обврските за обезбедување на условите потребни за неговата дејност на својата територија (канцеларија, телекомуникации).

Член 4

(1) Договорните страни ќе ги проверат условите според кои може да се изврши обострано признавање на свидетелства и дипломи. За оваа цел, страните ќе разменат документи за соодветните прописи и ќе подготват препораки за ваквите признанија што ќе ги достават до одборот на експерти, кој ќе биде одреден за оваа цел.

(2) Во овој момент, важечките договорни регулативи за признавање остануваат непроменети.

Член 5

Договорните страни ќе ја поттикнуваат соработката во областа на образованието за возрасните преку размена на експерти, документација и информативен материјал.

Член 6

(1) Договорните страни ќе се залагаат да го подобрат знаењето за културата на другата договорна страна и да ја развиваат културната соработка во сите области и на сите нивоа, а со тоа да придонесат кон европскиот културен идентитет.

(2) За таа цел, договорните страни, во рамките на своите можности, ќе соработуваат:

- а) при размена на информации за меѓународни конференции и семинари поврзани со културата кои се одржуваат на територијата на другата договорна страна;
- б) при гостување на уметници и ансамбли и при организирање концерти, фестивали, театарски изведби и други уметнички настапи на национално, регионално и на локално ниво;
- в) при организирање изложби во рамките на директна соработка меѓу институциите од областа на културата;
- г) при унапредување на контактите и при размена на информации во областа на филмот, уметничката фотографија, новите технологии и аудио-визуелните дејности;
- д) при унапредување на контактите во областа на литературата и издаваштвото, како и при превод на литературни дела и стручна литература;
- ѓ) при унапредување на директната соработка меѓу библиотеките и меѓу архивите;
- е) при унапредување на директната соработка во областа на заштитата на спомениците и на соработката меѓу австриските сојузни музеи и македонските државни музеи.

(3) За унапредување на соработката и размената на искуства, договорните страни, во рамките на своите можности, ќе ги поддржуваат кратките престои на уметниците и експертите.

Член 7

Двете страни ја поздравуваат соработката меѓу младинските организации на двете земји, како и размената на младината, младинските експерти и младинските мултипликатори. Притоа, тие укажуваат на можностите во рамките на програмата на ЕУ „Младината во акција“.

Член 8

Договорните страни ја поздравуваат соработката меѓу органите на јавната администрација и меѓу здруженијата во областа на физичката култура и спортот и размената на информации, документација и експерти, како и учеството на спортисти од нивните држави на меѓународни спортски манифестации кои се организираат на територијата на другата држава.

Член 9

Во рамките на УНЕСКО и на другите меѓународни организации, страните ќе ја поддржуваат соработката во областа на културата и уметноста.

Член 10

(1) За спроведување на оваа Спогодба, ќе се формира мешовита комисија составена од претставници на надлежните органи од државите на договорните страни, а на нивните седници може да се поканат и претставници на регионалните органи. Генерално, мешовитата комисија би требало да одржува седница на секои четири години, но, по потреба, секоја договорна страна може да свика седница и надвор од наведениот временски рок. Мешовитата комисија ќе заседава наизменично во Република Македонија и во Република Австрија. Претседавањето секогаш ќе го води раководителот на делегацијата од договорната страна на чија државна територија се одржува седницата.

(2) Мешовитата комисија ќе ја оценува размената што е остварена во рамките на оваа Спогодба, како и другите заеднички активности и ќе поднесе препораки и предлози за идната соработка вклучувајќи и предложени решенија за организациски и финансиски прашања.

(3) Секоја договорна страна по дипломатски пат ќе ги објави составот на својата делегација во мешовитата комисија и измените што следуваат.

(4) Заклучоците на мешовитата комисија ќе се прифатат во форма на протоколи од седниците на мешовитата комисија за чиј текст ќе се договорат двете делегации.

Член 11

(1) Одредбите од оваа Спогодба ќе се применуваат согласно со соодветните закони на договорните страни и правилата на меѓународното право.

(2) Оваа Спогодба стапува во сила на првиот ден од наредниот месец откако страните меѓусебно по дипломатски пат, писмено, се информирале дека се исполнети внатрешно-правните услови за да стапи во сила Спогодбата.

Член 12

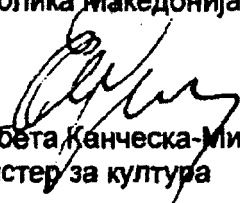
(1) Оваа Спогодба се склучува за период од пет години. Нејзината важност се продолжува за наредниот петгодишен период доколку ниту една од страните не ја извести писмено, по дипломатски пат, другата страна за својата намера да ја откаже Спогодбата, и тоа шест месеци пред истекување на рокот на важење на Спогодбата. Во текот на наредниот петгодишен период на важење, Спогодбата може во секое време и од секоја страна да се откаже писмено по дипломатски пат, запазувајќи го рокот за раскинување на Спогодбата од шест месеци.

(2) Во случај на откажување на Спогодбата, реализацијата на веќе започнатите проекти и активности продолжува и понатаму.

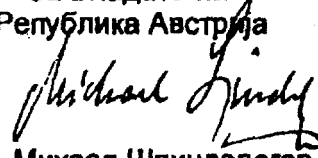
(3) Со меѓусебна согласност на страните, во Спогодбата можат да бидат внесени измени и дополнувања преку размена на ноти.

Оваа Спогодба е склучена во ВИЕНА на 19.10. 2010 година, во два оригинални примерока, секој на македонски и на германски јазик, при што и двата текста се автентични.

За Владата на
Република Македонија

М-р. Елизабета Канческа-Милевска
Министер за култура

За Владата на
Република Австрија

Др. Михаел Шпиндлегер
Сојузен министер за европски
и меѓународни прашања

Abkommen zwischen der Regierung der Republik Mazedonien und der Regierung der Republik Österreich über kulturelle Zusammenarbeit

Die Regierung der Republik Mazedonien und die Regierung der Republik Österreich (im folgenden als „Vertragsparteien“ bezeichnet)

im Bestreben die freundschaftlichen Beziehungen zwischen beiden Ländern zu verstärken,

im Bewusstsein der Notwendigkeit einer Förderung der Zusammenarbeit im Kulturbereich

haben Folgendes vereinbart:

Artikel 1

(1) Die Vertragsparteien begrüßen die direkte Zusammenarbeit auf den Gebieten der Lehre und der Forschung zwischen ihren Hochschulen und wissenschaftlichen Einrichtungen.

(2) Die Vertragsparteien ermutigen zum Studium auf dem Staatsgebiet der jeweils anderen Vertragspartei. Betreffend die Studienbeiträge gelten die Rechtsvorschriften der jeweiligen Vertragspartei.

(3) Die Vertragsparteien laden Studierende, Graduierte, HochschullehrerInnen und ForscherInnen der jeweils anderen Vertragspartei ein, sich im Rahmen der jeweiligen Stipendienprogramme der anderen Vertragspartei zu bewerben. Informationen für Österreich sind unter www.grants.at abrufbar.

(4) Die Vertragsparteien ermutigen zu weiteren Kooperationen zwischen den Hochschuleinrichtungen in Mazedonien und Österreich, insbesondere hinsichtlich der Schaffung eines europäischen Hochschulraumes im Sinne des Bologna-Prozesses. In diesem Zusammenhang begrüßen die beiden Vertragsparteien eine verstärkte Zusammenarbeit im Rahmen der europäischen und regionalen Programme.

(5) Die derzeit geltenden vertraglichen Regelungen im Bereich der Anerkennung von Studien- und Prüfungsleistungen sowie von akademischen Graden bleiben unberührt.

Artikel 2

(1) Die Vertragsparteien unterstützen nach Maßgabe der finanziellen Möglichkeiten die Zusammenarbeit auf den Gebieten des allgemein bildenden und berufsbildenden Unterrichtswesens, insbesondere durch folgende Maßnahmen:

- a) Austausch von ExpertInnen sowie von Informations- und Dokumentationsmaterial und von Fachliteratur, insbesondere über neue Entwicklungen im Bildungsbereich;
- b) Erfahrungsaustausch im Bereich der Umsetzung von EU-Initiativen im Allgemein- und Berufsbildungsbereich, auch in Kooperation mit der European Training Foundation;
- c) Aktivitäten und Initiativen im Bereich der LehrerInnenfortbildung;
- d) Förderung von Partnerschaften zwischen Schulen und anderen Bildungseinrichtungen;
- e) Kooperation und Vernetzung von Übungsfirmen;
- f) Entsendung eines/einer im öffentlichen Dienst des Entsendestaates stehenden Beauftragten für Bildungsk Kooperation an eine offiziell anerkannte Bildungseinrichtung im Empfangsstaat.

(2) Die Durchführung dieser Maßnahmen erfolgt im Einvernehmen zwischen den Vertragsparteien. Dabei werden die Einzelheiten in den Programmen der Gemischten Kommission (Art. 10) festgelegt.

Artikel 3

(1) Ein/e auf der Grundlage des vorliegenden Abkommens entsandte/r Beauftragte/r für Bildungsk Kooperation (Art.2(1)f) bedarf für seine/ihre Tätigkeiten, die von der zuständigen Seite genau definiert sind, keiner Beschäftigungsbewilligung im jeweiligen Empfangsstaat.

(2) Der/die Beauftragte für Bildungsk Kooperation (Art.2(1)f) wird vom Entsendestaat besoldet, während der Empfangsstaat für die für seine/ihre Tätigkeit

auf seinem Gebiet erforderlichen Voraussetzungen (Büro, Telekommunikation) aufkommt.

Artikel 4

(1) Die Vertragsparteien prüfen die Bedingungen, unter denen eine gegenseitige Anerkennung von Reifezeugnissen stattfinden kann. Zu diesem Zweck tauschen sie Unterlagen über die diesbezüglichen Vorschriften aus und bereiten in einem hierfür eingesetzten ExpertInnenausschuss Empfehlungen über solche Anerkennungen vor.

(2) Die derzeit geltenden vertraglichen Anerkennungsregelungen bleiben unberührt.

Artikel 5

Die Vertragsparteien ermutigen zur Zusammenarbeit auf dem Gebiet der Erwachsenenbildung, insbesondere durch den Austausch von ExpertInnen sowie durch den Austausch von Dokumentationen und Informationsmaterial.

Artikel 6

(1) Die Vertragsparteien sind bestrebt, die Kenntnis der Kultur der jeweils anderen Vertragspartei zu verbessern, die kulturelle Zusammenarbeit in allen Bereichen und auf allen Ebenen weiter zu entwickeln und damit zur europäischen kulturellen Identität beizutragen.

(2) In diesem Sinne werden die Vertragsparteien im Rahmen ihrer Möglichkeiten kooperieren, insbesondere

- a) beim Austausch von Informationen über internationale Konferenzen und Seminare, die den Fragen der Kultur gewidmet sind und auf dem Staatsgebiet der jeweils anderen Vertragspartei stattfinden;
- b) bei Gastspielen von KünstlerInnen und Ensembles und bei der Veranstaltung von Konzerten, Festspielen, Theateraufführungen und anderen künstlerischen Darbietungen auf nationaler, regionaler und lokaler Ebene;
- c) bei der Durchführung von Ausstellungen im Rahmen der direkten Zusammenarbeit von Kulturinstitutionen;

- d) bei der Förderung von Kontakten und des Informationsaustausches auf den Gebieten des Filmwesens, der künstlerischen Fotografie, der neuen Technologien und der audiovisuellen Medien;
- e) bei der Förderung von Kontakten auf den Gebieten der Literatur und des Verlagswesens sowie bei Übersetzungen von Werken der Literatur und der Fachliteratur;
- f) bei der Förderung der direkten Zusammenarbeit der Bibliotheken und der Archive;
- g) bei der Förderung der direkten Zusammenarbeit in den Bereichen des Denkmalschutzes sowie der österreichischen Bundesmuseen mit den mazedonischen staatlichen Museen.

(3) Zur Entwicklung der Zusammenarbeit und des Erfahrungsaustausches unterstützen die Vertragsparteien im Rahmen ihrer Möglichkeiten Kurzaufenthalte von KünstlerInnen und ExpertInnen.

Artikel 7

Beide Seiten begrüßen die Zusammenarbeit von Jugendorganisationen der beiden Länder, sowie den Austausch von Jugendlichen, JugendexpertInnen und JugendmultiplikatorInnen; sie weisen dabei insbesondere auf die Möglichkeiten im Rahmen des EU-Programms „JUGEND IN AKTION“ hin.

Artikel 8

Die Vertragsparteien begrüßen die Zusammenarbeit zwischen den Organen der öffentlichen Verwaltung sowie von Vereinen im Bereich Körperkultur und Sport sowie den Austausch von Informationen, Dokumentationen und ExpertInnen und die Teilnahme von SportlerInnen aus ihren Staaten an internationalen Sportaktionen, die auf dem anderen Staatsgebiet veranstaltet werden.

Artikel 9

Im Rahmen von UNESCO und anderen internationalen Organisationen werden die Vertragsparteien die Zusammenarbeit im Bereich der Kultur und Kunst unterstützen.

Artikel 10

(1) Zur Durchführung dieses Abkommens wird eine Gemischte Kommission gebildet, die aus den VertreterInnen der zuständigen Organe der Staaten der Vertragsparteien besteht und zu deren Tagungen auch VertreterInnen der regionalen Gebietskörperschaften eingeladen werden können. Eine Tagung der Gemischten Kommission sollte in der Regel alle vier Jahre stattfinden, wobei sie bei Bedarf von jeder Vertragspartei auch außerhalb des angeführten Zeitabstands einberufen werden kann. Die Gemischte Kommission tagt abwechselnd in der Republik Österreich und in der Republik Mazedonien. Den Vorsitz führt jeweils der Leiter/die Leiterin der Delegation jener Vertragspartei, auf deren Staatsgebiet die Tagung stattfindet.

(2) Die Gemischte Kommission evaluiert den im Rahmen dieses Abkommens verwirklichten Austausch und weitere gemeinsame Aktionen und unterbreitet Empfehlungen und Vorschläge für die künftige Zusammenarbeit, einschließlich Lösungsvorschläge für organisatorische und finanzielle Fragen.

(3) Jede Vertragspartei gibt die Zusammensetzung der Delegation ihrer VertreterInnen in der Gemischten Kommission und nachfolgende Änderungen auf diplomatischem Wege bekannt.

(4) Die Schlussfolgerungen der Gemischten Kommission werden in Form von Protokollen der Tagungen der Gemischten Kommission angenommen, auf deren Text sich beide Delegationen einigen.

Artikel 11

(1) Die Bestimmungen dieses Abkommens sind gemäß den jeweiligen Gesetzen der Parteien und den Normen des Völkerrechts anzuwenden.

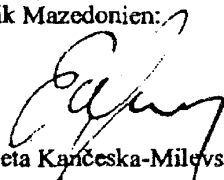
- (2) Dieses Abkommen tritt am ersten Tag des Monats in Kraft, der auf den Monat folgt, in dem die Parteien einander schriftlich auf diplomatischem Weg mitgeteilt haben, dass die innerstaatlichen Voraussetzungen für das Inkrafttreten dieses Abkommens erfüllt sind.

Artikel 12

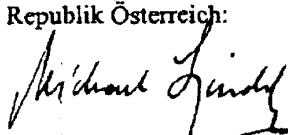
- (1) Dieses Abkommen wird auf die Dauer von fünf Jahren abgeschlossen. Es verlängert seine Geltung für einen Zeitraum von jeweils weiteren fünf Jahren, wenn nicht eine der beiden Parteien der anderen schriftlich auf diplomatischen Weg sechs Monate vor Ablauf der Geltungsdauer mitteilt, dass sie diese Verlängerung nicht wünscht. Während der weiteren fünfjährigen Geltungsperioden kann das Abkommen jederzeit unter Einhaltung einer Kündigungsfrist von sechs Monaten von jeder Partei schriftlich auf diplomatischem Weg gekündigt werden.
- (2) Die Kündigung des Abkommens lässt die Umsetzung bereits begonnener Projekte und Aktivitäten unberührt.
- (3) Mit beiderseitigem Einverständnis kann das Abkommen durch Notenwechsel geändert und ergänzt werden.

Geschehen zu Wien am 19.10. 2010, in zwei Urschriften, jede in mazedonischer und deutscher Sprache, wobei beide Texte gleichermaßen authentisch sind.

Für die Regierung der
Republik Mazedonien:

Mag. Elizabeta Karčeska-Milevska
Ministerin für Kultur

Für die Regierung der
Republik Österreich:

Dr. Michael Spindelegger
Bundesminister für europäische
und internationale Angelegenheiten

Член 3

Министерството за култура се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на оваа спогодба.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J
PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES NDËRMJET QEVERISË SË REPUBLIKËS
SË MAQEDONISË DHE QEVERISË SË REPUBLIKËS SË AUSTRISË PËR
BASHKËPUNIM NË SFERËN E KULTURËS

Neni 1

Ratifikohet Marrëveshja ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe Qeverisë së Republikës së Austrisë për bashkëpunim në sferën e kulturës, e nënshkruar në Vjenë më 19 tetor 2010.

Neni 2

Marrëveshja në origjinal në gjuhën maqedonase dhe gjermane, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Kulturës caktohet si organ kompetent i administratës shtetërore që do të kujdeset për zbatimin e kësaj marrëveshje.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

8.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА КОНВЕНЦИЈАТА
ЗА ЦЕНТАРОТ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ВО ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА

Се прогласува Законот за ратификација на Конвенцијата за Центарот за спроведување на законот во Југоисточна Европа, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 7 февруари 2011 година.

Бр. 07-763/1
7 февруари 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н
ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ЦЕНТАРОТ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ
НА ЗАКОНОТ ВО ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА

Член 1

Се ратификува Конвенцијата за Центарот за спроведување на законот во Југоисточна Европа, потпишана во Букурешт, на 9 декември 2009 година.

Член 2

Конвенцијата во оригинал на англиски и во превод на македонски јазик, гласи:

CONVENTION OF THE SOUTHEAST EUROPEAN LAW ENFORCEMENT CENTER

The Parties to this Convention, being Contracting Parties to the Agreement on Cooperation to Prevent and Combat Transborder Crime, done at Bucharest, Romania on May 26, 1999 (hereinafter referred to as "Member States");

Recognizing the value and advances of the cooperation, structures and procedures established and developed under the auspices of the Southeast European Cooperative Initiative (SECI);

Acknowledging that it is incumbent on all democratic nations to establish a society founded in freedom, security and justice;

Respecting the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms;

Aware that criminals have no respect for borders and are disposed to exploit the same to the detriment of equity and justice;

Having in mind that criminal entrepreneurs debase and corrupt legitimate economies, societies and the rule of law through trans-national criminal markets and the forging of international illicit trade alliances;

Considering that it is the responsibility of all governments in the interests of their citizens to engage in effective measures to counter crime and the causes of crime while fully respecting the fundamental rights of individuals including the protection of personal data;

Recognizing the important role that effective exchange of information among law enforcement agencies has in preventing and combating all forms of crime and serious crime, including terrorism;

Regarding it to be in the common interest to capitalize on the advantages and opportunities created by the SECI Regional Center for Combating Trans-border Crime (SECI Center) and anticipating the advancement of those advantages and opportunities in a new international organization;

Considering international treaties in the field of trans-border crime and cooperation in law enforcement, as well as the EU acquis to the extent applicable;

And pursuant to this common aim and interest in generating enhanced mechanisms for effective cooperation between competent law enforcement agencies;

Acknowledging that the European Union has assigned to the European Police Office (Europol) the driving role as the EU law enforcement body supporting the fight against organized crime and other forms of serious crime and seeking to reach operational complementarities for the mutual benefit of SELEC and Europol;

Have agreed as follows:

TITLE I

Establishment, Objective and Tasks

Article 1

Establishment

The Member States hereby establish the Southeast European Law Enforcement Center (hereinafter referred to as "SELEC") to serve as a framework for cooperation among their competent authorities in order to fulfill the objectives of SELEC.

Article 2

Objective

The objective of SELEC, within the framework of cooperation among Competent Authorities, is to provide support for Member States and enhance coordination in preventing and combating crime, including serious and organized crime, where such crime involves or appears to involve an element of trans-border activity.

Article 3

Tasks

In accordance with Article 2, SELEC shall have the following tasks:

- (a) to support investigations and crime prevention activity in Member States and in accordance with this Convention;
- (b) to facilitate the exchange of information and criminal intelligence and requests for operational assistance;
- (c) to notify and inform the National Focal Points of Member States of connections between suspects, criminals or crimes related to the SELEC mandate;
- (d) to collect, collate, analyze, process and disseminate information and criminal intelligence;
- (e) to provide strategic analysis and to produce threat assessments related to the SELEC objective;
- (f) to establish, operate and maintain a computerized information system;
- (g) to act as a depositary of good practice in law enforcement methods and techniques and to promote the same through multi-national training and conferences for the benefit of Member States;
- (h) to undertake other tasks consistent with the objective of this Convention, following a decision by the Council.

Article 4 Definitions

For the purposes of this Convention:

- (a) "SECI Center" shall mean the Southeast European Cooperative Initiative Regional Center for Combating Trans-border Crime established by the Agreement on Cooperation to Prevent and Combat Trans-border Crime done at Bucharest, Romania on May 26, 1999;
- (b) "Law enforcement" shall refer to all activity aimed at preventing and combating crime. It includes, but is not limited to, the work of customs, police and border guards where that work falls under the SELEC mandate;
- (c) "Competent authority" shall mean any public body existing within a Member State or Operational Partner which is responsible for law enforcement under national law;
- (d) "Multi-agency" shall mean the combination of different competent authorities involved in a single enterprise. Specifically in this Convention, it means a combination of border guards, police, customs and other competent authorities;
- (e) "Serious crime" shall mean conduct constituting an offence punishable by a maximum deprivation of liberty of at least four years or a more serious penalty;
- (f) "Organized crime" shall mean any crime conducted by a structured group of three or more persons, existing for a period of time and acting in concert with the aim of committing one or more serious crimes or offences;
- (g) "Trans-border activity" shall mean any illegal activity which is conducted or is intended to be conducted in the territory of more than one Member State;
- (h) "Person" shall mean any natural or legal person;
- (i) "Personal data" shall mean all information relating to an identified or identifiable natural person ("data subject");
- (j) "Processing" of personal data (processing) shall mean any operation or set of operations which is performed upon personal data, such as collection, recording, organization, storage, adoption or alteration, retrieval, consultation, use, disclosure by transmission, dissemination or otherwise making available, alignment or combination, blocking, erasure or destruction as well as transfer of personal data across national borders;

- (k) "Need to know" shall mean where a recipient of data or information requires knowledge of that information for a specific and authorized need established by reference to his or her post, role, office or function;
- (l) "Third Party" shall mean a state or international organization or body which is not a Member State, Operational Partner, or Observer.

TITLE II

Legal Status and Organization

Article 5

Legal Status

- (1) SELEC shall have international legal personality.
- (2) SELEC shall have in each Member State legal and contractual capacity under that State's law.
- (3) In particular, it shall have the capacity:
 - (a) to contract;
 - (b) to acquire and dispose of movable and immovable property;
 - (c) to be a party to legal proceedings.

Article 6

Privileges and Immunities

- (1) SELEC, the representatives of the Member States, the Liaison Officers, Director General, Directors, the SELEC Staff, and the representatives of the Operational Partners shall enjoy the privileges and immunities necessary for the performance of their tasks, in accordance with a Protocol that shall be concluded by the Member States.
- (2) SELEC shall conclude a headquarters agreement with the Host Country.

Article 7

Organs of SELEC

The Organs of SELEC shall be:

- (a) the Council;
- (b) the Secretariat.

Article 8 Council

- (1) The Council shall be the supreme decision-making body of SELEC.
- (2) The Council shall consist of one representative designated with his or her alternate from each Member State. Each representative may be supported by a delegation.
- (3) Members of the Council shall be high level officials with authority to act on behalf of their States. When a member of the Council is unable to attend a meeting, he or she shall be replaced by his or her alternate.
- (4) The Council shall have a Chairperson selected by annual alphabetical rotation among the Member States.
- (5) Each Member State shall have one vote in the Council.
- (6) The Council shall meet at least once a year.
- (7) The Council shall have the following tasks:
 - (a) approve the SELEC strategic plan and annual action plan;
 - (b) annually approve the SELEC budget and define Member States' financial contributions;
 - (c) approve tasks for the SELEC other than those set forth in Article 3 of this Convention;
 - (d) elect and dismiss the Director General and Directors, and establish their terms and conditions of employment in accordance with this Convention;
 - (e) adopt the Security Manual;
 - (f) appoint a Data Protection Officer, who shall be a member of the SELEC Staff;
 - (g) appoint external financial auditors for SELEC in accordance with this Convention;
 - (h) endorse the SELEC annual report;
 - (i) authorize the Director General to negotiate agreements, including memoranda of understanding, with the Host Country or Third Parties and, if appropriate, to define negotiating positions;
 - (j) approve the conclusion of agreements, including memoranda of understanding, with the Host Country or Third Parties;

- (k) establish criteria for admission for new membership to the SELEC ;
 - (l) approve applications for membership by States and their admission to the SELEC;
 - (m) approve applications by any Third Party to become an Observer or an Operational Partner;
 - (n) adopt its own rules of procedure, as well as rules of procedure and regulations necessary for the proper implementation of this Convention, including Guidelines for Observers;
 - (o) comply with other tasks as defined elsewhere in this Convention.
- (8) In executing the tasks set forth above in items a, b, c, e, i, j, k, l, m and n of paragraph (7), the Council shall decide by consensus of all Member States. In executing all other tasks, the Council's decisions must be reached by two-thirds majority of all Member States, unless otherwise provided in this Convention.
- (9) The Council may establish committees and working groups to assist its work.

Article 9 Secretariat

- (1) The Secretariat shall consist of:
- (a) the Director General;
 - (b) the Directors;
 - (c) the SELEC Staff.
- (2) In the performance of their duties, the Director General, the Directors and the SELEC Staff shall not seek, receive or act on instructions from any government or from any other authority external to SELEC.
- (3) Each Member State undertakes to respect the exclusively international character of the responsibilities of the Director General, the Directors and the SELEC Staff and shall not seek to influence them in the discharge of their responsibilities.

Article 10 Director General

- (1) SELEC shall be headed by a Director General who shall function as its chief executive officer and legal representative.
- (2) The Director General shall be elected for a term of 4 years. The Director General may be reelected only once.

- (3) The Director General shall be a citizen of one of the Member States and shall be elected by the Council following an open and public procedure.
- (4) The Director General shall be accountable to the Council with respect to the performance of his or her duties.
- (5) The Director General shall be responsible for:
- (a) the effective management of SELEC;
 - (b) preparing and implementing the strategic plan, the annual action plan and the budget;
 - (c) preparing and submitting to the Council the annual reports;
 - (d) promoting and developing relations with Member States and Third Parties;
 - (e) negotiating and concluding agreements on the acceptance of other income as provided in Article 36, paragraph (2);
 - (f) drafting and proposing rules of procedure and regulations necessary for the proper implementation of this Convention;
 - (g) representing SELEC and its interests;
 - (h) designating a Director to act on his or her behalf in the event of absence or incapacity;
 - (i) performing other tasks as necessary in compliance with the provisions of this Convention.

Article 11 Directors

- (1) The Director General shall be assisted by one or more Directors. The Council shall define the number, function, and roles of the Directors.
- (2) Directors shall be elected for a term of 3 years. Directors may be reelected only once.
- (3) Each Director shall be a citizen of one of the Member States and shall be elected by the Council following an open and public procedure.
- (4) The Directors shall be accountable to the Director General for the tasks assigned to them.

Article 12 SELEC Staff

- (1) SELEC Staff shall consist of all persons working under the authority and control of the Director General and Directors.
- (2) SELEC Staff shall consist of nationals of Member States, taking into account the adequate representation of all Member States.
- (3) Staff Regulations shall include the rules, principles and procedures governing the selection of staff, their recruitment, classification of posts, and the efficient operation of SELEC's Secretariat in attainment of the objective of this Convention.

Article 13 National Units

- (1) The National Units shall be established by the Member States for the purpose of implementing the objective of this Convention.
- (2) The National Units shall consist of:
 - (a) Liaison Officers;
 - (b) National Focal Points.

Article 14 Liaison Officers

- (1) For the purposes of police and customs cooperation, each Member State shall post at least one Liaison Officer to work at the headquarters of SELEC.
- (2) The SELEC Liaison Officers shall work under the national laws of the appointing Member States and represent the interests of those States and all their national competent authorities equally. However, their work shall also be regulated by the terms of this Convention. The SELEC Liaison Officers shall respect the internal rules and regulations of SELEC.
- (3) Prior to appointment, any SELEC Liaison Officer shall have undergone a security screening procedure according to national requirements allowing access to law enforcement and/or classified information.
- (4) In cases where the conduct of a Liaison Officer is not satisfactory in terms of this Convention, the Director General may report to the sending Member State accordingly.
- (5) SELEC Liaison Officers shall not represent his or her Member State as a delegate to the Council.
- (6) All costs relating to the appointment and posting of a SELEC Liaison Officer shall be funded by the Member State. However, SELEC shall provide from its budget reasonable and adequate office accommodation and equipment for that Liaison Officer to perform his or her duties.

Article 15

National Focal Points

- (1) In furtherance of the aims of this Convention, the Member States shall establish or designate a multi-agency office or unit, which shall serve as the National Focal Point.
- (2) The National Focal Point shall act as the single point of contact in the Member State for communications with SELEC, through the Liaison Officers of the given Member State.
- (3) The National Focal Point shall be adequately staffed and provided with all necessary equipment, resources and facilities required to perform its tasks as defined in this Convention.
- (4) The National Focal Point and its Staff shall be governed by national law, but will conduct its affairs with reference to this Convention and shall, in particular, comply with the principles of data protection contained in this Convention.

Article 16

Headquarters and Official Language

- (1) SELEC shall be located in Bucharest, Romania.
- (2) The Host Country shall ensure without payment the building and the current and capital repairs to the infrastructure of the SELEC.
- (3) The official language of SELEC shall be English.

TITLE III

Information System and Data Security

Article 17

Information Exchange System

- (1) According to the stages set forth in this Article, SELEC shall establish and maintain a computerized information system for holding and processing data necessary to the performance of its tasks as laid down in Article 3. This information system shall include any stand alone hardware or independently structured database and all information technology under the control of SELEC.
- (2) SELEC shall conduct information exchanges and joint operations, in which SELEC through Liaison Officers and representatives of Operational Partners shall obtain data, including personal data.
- (3) In all instances, SELEC's processing of personal data shall be subject to limitations imposed by the provider of the data and subject to the data protection

procedures developed to satisfy the principles of data protection set out in this Convention and other applicable requirements of national law and bilateral or multilateral international agreements. SELEC shall store data in such a way that it can be established by which Member State, Operational Partner, Observer, or Third Party the data were transmitted or whether they are the result of an analysis by SELEC.

(4) To the extent and after such time that data protection procedures appropriate to the task have been established and implemented, SELEC shall then proceed to enhance its ability to assist Member States and enhance coordination among them in preventing, detecting and combating serious trans-border crime by maintaining and indexing such personal data for use in subsequent investigations involving SELEC and its Operational Partners.

(5) Subsequently, to the extent and after such time that data protection procedures appropriate to the task have been established and implemented, SELEC shall then proceed to establish and maintain one or more databases, which may include personal and non-personal data. Such data shall be collected in the context of SELEC's participation in concrete cases, as well as outside the context of concrete cases as provided by Member States, Operational Partners, Observers and Third Parties, and SELEC shall analyze and process such data in an effort to prevent, detect, and investigate serious trans-border crime.

(6) The Director General or any Member State may propose to the Council that it is appropriate to move to the next stage pursuant to this Article. In evaluating such a proposal, the Council shall consult the Joint Supervisory Body. The Council must decide by consensus if data protection procedures appropriate to the task have been implemented and whether to proceed to the next stage, as described in paragraph (4) and (5).

(7) The information systems operated by SELEC must under no circumstances be linked to other automated processing systems, except for the automated processing systems of the National Units.

(8) SELEC shall be responsible for and shall take all necessary measures for the proper working and implementation of the information system in technical and operational respects.

Article 18 Use of Information System

(1) In establishing and maintaining an information system, SELEC and Member States shall take necessary and adequate technical precautions, and shall establish control mechanisms, to ensure the integrity and adequacy of the data in the information system, to prevent accidental or unauthorized erasure, modification, or dissemination and to prevent unauthorized access.

(2) In order to perform its task the SELEC information system shall be accessible on a "need to know" basis by:

(a) National Focal Points;

- (b) Liaison Officers;
 - (c) Directors and SELEC Staff authorized by the Director General;
 - (d) Operational Partners authorized by the terms of their respective cooperation agreements.
- (3) Data may be input into SELEC information system only by:
- (a) National Focal Points;
 - (b) Liaison Officers;
 - (c) Directors and SELEC Staff authorized by the Director General;
 - (d) Operational Partners authorized by the terms of their respective cooperation agreements.
- (4) Access to or input of data into the SELEC information system may only be carried out by persons who have been adequately trained and certified, as specified in the rules of procedure.
- (5) All details concerning the data insertion, research or access shall be recorded in auditable format. Such details shall be stored in the SELEC information system, in compliance with data protection rules as defined in this Convention.

Article 19 Data security

- (1) SELEC shall take the necessary technical and organizational measures to ensure the implementation of this Convention with respect to data security.
- (2) In respect of automated data processing at SELEC each Member State and SELEC shall implement measures designed to:
- (a) deny unauthorized persons access to data processing equipment used for processing personal data (equipment access control);
 - (b) prevent the unauthorized reading, copying, modification or removal of data media (data media control);
 - (c) prevent the unauthorized input of data and the unauthorized inspection, modification or deletion of stored personal data (storage control);
 - (d) prevent the use of automated data processing systems by unauthorized persons using data communication equipment (user control);

- (e) ensure that persons authorized to use an automated data processing system only have access to the data covered by their access authorization (data access control);
- (f) ensure that it is possible to verify and establish to which bodies personal data may be transmitted using data communication equipment (communication control);
- (g) ensure that it is possible to verify and establish which personal data have been input into automated data or processing systems and when and by whom the data were input (input control);
- (h) prevent unauthorized reading, copying, modification or deletion of personal data during transfers of personal data or during transportation of data media (transport control);
- (i) ensure that installed systems may, in case of interruption, be immediately restored (recovery);
- (j) ensure that the functions of the system perform without fault, that the appearance of faults in the functions is immediately reported (reliability) and that stored data cannot be corrupted by means of a malfunctioning of the system (integrity).

Article 20 Classified Information

- (1) All information processed by or through SELEC, except information which is expressly marked or is clearly recognizable as being public information, shall be subject to a basic protection level within the SELEC organization as well as in the Member States. Information which is subject only to the basic protection level shall not require a specific marking of a SELEC security level, but shall be designated as SELEC data.
- (2) SELEC and the Member States shall take appropriate measures to protect classified information according to the requirement of confidentiality specified by the party providing the information on the basis of this Convention.
- (3) No person shall obtain access to classified information except with prior security screening and clearance by their national government according to its national law. The relevant authority under national provisions shall inform SELEC only of the results of the security screening, which shall be binding on SELEC.
- (4) The Council shall adopt a Security Manual which shall include, *inter alia*, detailed rules on the security measures to be applied within the SELEC organization and a security package corresponding to each classification level.
- (5) SELEC shall use the following classification levels: "restricted", "confidential", "secret" and "top secret".

- (6) The responsibility for the practical implementation of the security measures laid down in the Security Manual shall lie with the Director General.

TITLE IV

Personal Data Protection

Article 21

Personal Data

(1) Personal data entered to the SELEC Information System shall relate to persons who, in accordance with the national law of the Member State concerned, are the subjects of an investigation relating to a criminal offense in respect of which SELEC is competent or who have been convicted of such an offence;

(2) Data related to persons referred to in paragraph (1) may include only the following details:

- (a) surname, maiden name, given names and any alias or assumed name;
- (b) date and place of birth;
- (c) citizenship;
- (d) sex;
- (e) place of residence, profession and whereabouts of the person concerned;
- (f) driving licenses, identification documents and passport data; and
- (g) where necessary and available, other characteristics likely to assist in identification, including any specific objective physical characteristics not subject to change, and Personal or other Identification Number.

(3) In addition to the data referred to in paragraph (2), the SELEC Information System may also be used to process the following details concerning the persons referred to in paragraph (1):

- (a) criminal offences and when, where and how they were committed;
- (b) means which were or may be used to commit the criminal offences;
- (c) suspected membership of a criminal organization;
- (d) convictions, where they relate to criminal offences in respect of which SELEC is competent;

(4) The SELEC Information System may also include:

- (a) data referred in paragraph (3) (a) and (b) when they do not yet contain any references to natural persons;
- (b) any other data which are or may be involved in criminal cases not directly related to natural persons including commodities, means of transport, businesses, and any technical means used for identification of these.

Article 22

Standard of Personal Data Protection

SELEC shall apply principles on the protection of personal data processed by SELEC taking into account the level of protection and administrative practice in the Member States and according to the standards and principles of the Council of Europe Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data of 28 January 1981, and of Recommendation No. R (87) 15 of the Committee of Ministers of the Council of Europe of 17 September 1987. SELEC shall observe these principles in the processing of personal data, including non-automated data held in the form of data files.

Article 23

Principles of Personal Data Protection

(1) Pursuant to this Convention, any personal data will only be processed in accordance with the following principles and enforcement mechanisms:

- (a) personal data shall only be processed for the purpose of the objectives and tasks of SELEC;
- (b) processing of personal data must be fair and lawful
- (c) processing of personal data must be adequate, relevant and not excessive in relation to the purposes for which they were initially collected;
- (d) data must be accurate and kept up to date and the quality and integrity of personal data processed by SELEC shall be maintained;
- (e) technical and organizational security measures should be taken that are appropriate to the risks presented by the processing;
- (f) SELEC shall process personal data in a manner that is transparent, consistent with its law enforcement objective and tasks;
- (g) any data subject shall have access to his or her personal data maintained by SELEC, consistent with SELEC's law enforcement objective and tasks;

- (h) any data subject shall have an appropriate right of redress with respect to his or her personal data maintained by SELEC, consistent with SELEC's law enforcement objective and tasks;
 - (i) the processing of personal data by SELEC shall be subject to oversight by an independent Joint Supervisory Body, established pursuant to this Convention.
- (2) Personal data revealing racial or ethnic origin, political opinions, religious or other beliefs, trade union membership, and data concerning health or sex life may not be processed unless such data are strictly necessary for the purposes of a specific investigation in which SELEC is involved and only if the transmission of this data to SELEC for such processing is permitted by the national law of the transmitting party. It shall be prohibited to select a particular group of persons solely on the basis of the data listed in the first sentence of this paragraph.

Article 24

Restrictions on Access to Particular Items of Personal Data

- (1) An authority providing personal data may restrict access to individual items of such data by other Member States or Operational Partners.
- (2) The transmitting Member State or Operational Partner or SELEC can agree with the intended recipient on restrictions on the use of data and the transmission to Third Parties. These restrictions should include measures to ensure consistency with the principles set forth in Article 23 of this Convention.

Article 25

Time limits for the storage and deletion of personal data

- (1) Personal data in the Information System shall be held only for as long as is necessary for the performance of SELEC's tasks. The need for continued storage shall be reviewed no later than three years after the input of personal data. Review of personal data stored in the Information System and its deletion shall be carried out by the inputting party.
- (2) During the review, the inputting party referred to in paragraph (1) may decide on continued storage of personal data until the next review which shall take place after another period of three years if this is still necessary for the purpose of its processing. If no decision is taken on the continued storage of personal data, those personal data shall automatically be deleted by the SELEC. SELEC shall automatically inform the inputting parties three months in advance of the expiry of the time limits for reviewing the storage of personal data.

Article 26 Further Processing

(1) Nothing in this Convention shall prohibit or hinder law enforcement authorities from cooperating and exchanging data in concrete cases and investigations, provided that such cooperation and exchange of data includes measures to ensure consistency with the principles mentioned in Article 23 of this Convention. However, transmission of data cannot take place if the use of the transmitted data could violate human rights or rule of law principles.

(2) Further processing of personal data for a purpose other than the purpose for which the personal data was provided shall be only permitted insofar as:

- (a) it is not incompatible with the purpose for which the data are processed by SELEC; and
- (b) the inputting Member State or Operational Partner has given its prior consent; and
- (c) the processing authority is responsible for the prevention, investigation, detection or prosecution of criminal offences within SELEC's objective.

(3) Transfer of personal data to Third Parties or Observers may only take place with the prior consent of the inputting party in accordance with its legislation and in accordance with its evaluation of the adequate level of protection of personal data in the receiving Third Party or Observer.

Article 27 Data Protection Officer

(1) The Council shall appoint a Data Protection Officer, who shall ensure compliance with the data protection provisions of this Convention, according to functions assigned by the Council. When assigning such functions, the Council shall ensure that the functions of the Data Protection Officer are defined so that they do not interfere with the operation of SELEC in concrete cases. In the performance of his or her duties, the Data Protection Officer shall act independently.

(2) The Data Protection Officer shall perform in particular the following tasks under the direct authority of the Council:

- (a) ensuring, in an independent manner, lawfulness and compliance with the provisions of this Convention concerning the processing of personal data;
- (b) ensuring that a written record of the transmission and receipt of personal data is kept in accordance with this Convention;
- (c) ensuring that data subjects are informed of their rights under this Convention at their request;
- (d) cooperating with SELEC Staff responsible for procedures, training and advice on data processing;
- (e) cooperating with the Joint Supervisory Body.

(3) In the performance of the tasks described in paragraph (2), the Data Protection Officer shall not take any instructions from the Director General, Directors, a Member State, or any other source. In the performance of these tasks, the Data Protection Officer shall have access to all the data processed by SELEC and to all SELEC premises.

(4) If the Data Protection Officer considers that the provisions of this Convention concerning the processing of personal data have not been complied with, he shall inform the Director General and the Council. If the Director General does not resolve the non-compliance of the processing within 60 days, the Data Protection Officer shall inform the Council, which shall acknowledge receipt of the information. If the Council does not resolve the non-compliance of the processing within a reasonable time, the Data Protection Officer shall refer the matter to the Joint Supervisory Body.

(5) The Council may determine additional tasks of the Data Protection Officer. Further implementing rules concerning the Data Protection Officer shall be adopted by the Council. The implementing rules shall in particular concern selection and dismissal, tasks, duties and powers of the Data Protection Officer.

Article 28

Responsibility in personal data protection matters

(1) The responsibility for personal data processed at SELEC, in particular as regards the legality of the collection, the transmission to SELEC and the input of personal data, as well as their accuracy, their up-to-date nature and verification of the storage time limits, shall lie with:

- (a) the Member State, Operational Partner, Observer or Third Party that made available the personal data;
- (b) SELEC in respect of data which result from analyses conducted by SELEC.

(2) In addition, SELEC shall be responsible for all personal data processed by it, from the moment it includes such data in one of its automated or non-automated data files. Personal data which has been transmitted to SELEC but not yet included in SELEC's information system shall remain under the data protection responsibility of the party transmitting the data. However, SELEC shall be responsible for ensuring that until such personal data have been included in a data file, they may only be accessed by authorized SELEC officials for the purpose of determining whether they can be processed at SELEC, or by authorized officials of the party which supplied the data. If SELEC, after appraisal, has reason to assume that data supplied are inaccurate or no longer up-to-date, it shall inform the party which supplied the data.

Article 29

Liability for unauthorized or incorrect data processing

(1) Each Member State shall be liable, in accordance with its national law, for any damage caused to an individual as a result of legal or factual errors in personal data. Only the Member State in the territory of which the damage has occurred may be the

subject of an action for compensation on the part of the injured individual. A Member State may not plead that another Member State had transmitted inaccurate data in order to avoid its liability under its national legislation vis-a-vis an injured party.

(2) If these legal or factual errors occurred as a result of data erroneously communicated or of failure to comply with the obligations of this Convention on the part of one or more Member States or as a result of unauthorized or incorrect storage or processing by SELEC, the Member State or States in question or SELEC, accordingly, shall be bound to refund, on request, to the Member State which compensated the injured individual, the amounts paid as compensation, unless the data in question were used by the latter in breach of this Convention. This principle may also apply to Operational Partners, if their cooperation agreement with SELEC so provides.

(3) Any dispute between the Member States which compensated the injured individual and SELEC or another Member State over the principle or amount of the refund shall be referred to the Council, in accordance with Article 50.

Article 30

Right of access of the data subject

(1) Any person shall be entitled, at reasonable intervals, to obtain confirmation whether personal data relating to him or her is processed by SELEC and to have communication to him or her of such data in an intelligible form.

(2) Any person wishing to exercise his or her rights under this Article may make a request free of charge at SELEC.

(3) The request shall be answered by SELEC without undue delay and in any case within three months following its receipt by SELEC in accordance with this Article.

(4) The provision of information in response to a request under paragraph 1 shall be refused to the extent that such refusal is necessary to:

- (a) enable SELEC to fulfill its objectives and tasks properly;
- (b) protect security and public order in the Member States or to prevent crime;
- (c) protect the rights and/or freedoms of third persons; or
- (d) guarantee that any national or joint investigation will not be jeopardized.

(5) When assessing the applicability of an exemption under paragraph (4), the interests of the person concerned must be taken into account.

(6) Prior to its decision on a response to a request, SELEC shall consult the competent law enforcement authorities that provided the data. SELEC shall refuse to provide information if one or more competent law enforcement authorities or SELEC

decide that the request must be refused under paragraph (4). An authority deciding on refusal shall notify SELEC of the reasons for its decision.

(7) If the provision of information in response to a request under paragraph (1) is refused, SELEC shall notify the person concerned his or her request has been considered and refused pursuant to this Convention, without giving any information which might reveal to him or her whether or not personal data concerning him or her are processed by SELEC. The reasons for a refusal shall be recorded by SELEC.

Article 31

Correction and deletion of data

(1) Any data subject shall have the right to ask SELEC in writing to correct or delete incorrect data concerning him/her. If it emerges, either on the basis of the exercise of this right or otherwise, that data held by SELEC which have been communicated to it by Third Parties or which are the result of its own analyses are incorrect or that their input or storage contravenes this Convention, SELEC shall correct or delete such data.

(2) If incorrect data have been transmitted by another appropriate means or if the errors in the data supplied by Member States or Operational Partners are due to faulty transmission or have been transmitted in breach of the provisions of this Convention or if they result from their being entered, taken over or stored in an incorrect manner or in breach of the provisions of this Convention by SELEC, SELEC shall be obliged to correct or delete the data in collaboration with the Member States and Operational Partners concerned.

(3) In the cases referred to in paragraphs (1) and (2), the Member States or Operational Partners that have received the data shall be notified forthwith. The recipient Member States or Operational Partners shall also correct or delete those data according to applicable regulations.

(4) Except as provided in Article 30, paragraphs (4) and (5), SELEC shall inform the data subject in writing and without undue delay and in any case within three months that data concerning him or her have been corrected or deleted.

Article 32

Appeals

(1) In its reply to a request for a check, for access to data, or a request for correction and deletion of data, SELEC shall inform the data subject that he or she has the right to appeal to the Joint Supervisory Body and of the time limit for such appeal.

(2) Every data subject has the right to appeal to the Joint Supervisory Body if he or she is not satisfied with the SELEC response to a request or if there has been no response to the request within the time limits laid down in Articles 30 or 31. Such appeal must be lodged within 30 days of the date the response is received or of the expiration of the time limits laid down in Articles 30 or 31.

(3) The Joint Supervisory Body shall examine and decide the appeal at its next meeting. The decision of the Joint Supervisory Body on an appeal shall be final and binding on all parties to the appeal.

(4) Where the appeal relates to a response to a request as referred to in Article 30 or 31, the Joint Supervisory Body shall consult the competent data protection authorities in the Member State or Operational Partner which was the source of the data or the Member States or Operational Partners directly concerned.

(5) In the event that the appeal relates to decision referred to in Article 30 or 31 that is based on an objection pursuant to Article 30, paragraph (4), by SELEC, a Member State or Operational Partner, the Joint Supervisory Body shall only be able to overrule such objections by consensus after having heard SELEC and the concerned Member States or Operational Partners. If there is no such consensus, the Joint Supervisory Body shall notify the refusal to the enquirer, without giving any information which might reveal the existence of any personal data about the enquirer.

Article 33 National supervision

(1) Each Member State shall ensure independent national supervision, by designating an authority, in accordance with its national law, of its activities under this Convention with respect to personal data protection matters, and taking into account the international standards and principles of personal data protection established by the Council of Europe.

(2) Without prejudice to Article 29, the Member States provide for the right of every person, regardless of his or her nationality or residence, to a judicial remedy for any breach of the rights guaranteed him or her by the national law applicable to the processing in question.

(3) SELEC shall take necessary measures to facilitate such national supervision, including by providing access to the applicable Liaison Officers' premises.

(4) Member States shall inform the Joint Supervisory Body of any findings relating to personal data protection concerning SELEC that result from such supervision.

Article 34 Joint Supervisory Body

(1) An independent Joint Supervisory Body shall be set up to hear appeals pursuant to Article 32, and to review the procedures and practices at SELEC to ensure that they comply with the data protection provisions of this Convention. The Joint Supervisory Body shall be made up of one representative from each Member State who shall be independent as regards personal data protection matters according to national law. The Joint Supervisory Body shall determine its rules of procedure. In the performance of their duties, the members of the Joint Supervisory Body shall not receive instructions from any other body.

(2) The Joint Supervisory Body shall conduct periodic reviews at least one time per year.

(3) SELEC shall assist the Joint Supervisory Body in the performance of the latter's tasks. In doing so, it shall in particular:

- (a) supply the information the Joint Supervisory Body requests, give it access to all documents and paper files as well as access to the data stored in its data files;
- (b) allow the Joint Supervisory Body free access at all times to all its premises;
- (c) implement the Joint Supervisory Body's decisions on appeals.

(4) If the Joint Supervisory Body identifies any violations of the provisions of this Convention in the storage, processing or utilization of personal data, it shall bring the matter to the attention of the Director General and shall request him to reply within a time limit specified by the Joint Supervisory Body. The Director General shall keep the Council informed of the entire procedure. If it is not satisfied with the response given by the Director General to its request, the Joint Supervisory Body shall refer the matter to the Council.

(5) The Joint Supervisory Body shall inform the Director General and the Council about its reviews and make any necessary recommendations regarding data protection procedures and practices. The Director General and the Council shall consider such recommendations, and take all appropriate steps to correct any problems with procedures and practices.

(6) The Joint Supervisory Body shall draw up and make public activity reports at regular intervals.

TITLE V

Financial Provisions

Article 35

Budget

(1) The SELEC budget shall be established on an annual basis. The financial year shall run from 1 January to 31 December.

(2) The budget shall set forth total income and total expenditures for the year. The budget shall balance, with total annual income always covering total annual expenditures.

(3) The Council shall consider and approve the budget by 31 May of each year at the latest. The budget may be revised by the Council.

- (4) A five-year financial plan shall be considered and adopted and may be revised together with the annual budget.

Article 36 Income

- (1) The budget shall be financed from contributions from the Member States and by other income.
- (2) Other income may include donations, subsidies or other funds from national governments, international organizations or other public sources, and, subject to prior approval of the Council, private sources.
- (3) Failure of fulfillment of financial obligations by any Member State shall be submitted to the Council for consideration.

Article 37 External Financial Audit

The financial records of SELEC, including the accounts established pursuant to the budget showing income and expenditures, and the balance sheet showing SELEC's assets and liabilities, shall be subject to an external financial audit.

Article 38 Financial Rules and Regulations

Financial Rules and Regulations shall be considered and adopted by the Council.

TITLE VI Participation

Article 39 Membership

The Members of SELEC are the Parties to this Convention.

Article 40 Admission

- (1) SELEC is open for admission to any State which has a particular interest in law enforcement cooperation in the Southeast European Region and which applies for membership, agrees with the objective and tasks of the SELEC as set forth in this Convention, and satisfies criteria established by the Council.

(2) Applications for membership shall be submitted to the Council for consideration and approval. Once the approval is obtained the applicant State shall be invited by the Council to accede to this Convention pursuant to Article 45.

Article 41 Operational Partner Status

(1) Operational Partner status in SELEC shall be open upon request to any State or international organization or body that expresses its readiness to cooperate with SELEC, agrees to provide support to SELEC, and concludes a cooperation agreement with SELEC.

(2) After the Council has decided that an applicant fulfills the conditions requested for starting negotiations for the Operational Partner status, the Director General shall negotiate the cooperation agreement with that applicant.

(3) The cooperation agreement shall set forth, inter alia, appropriate regulations on personal data protection, security measures, financial relations, and settlement of disputes between the SELEC and the Operational Partner. Once the draft text of the cooperation agreement has been approved by the Council, it shall be signed by the Director General on behalf of SELEC.

(4) Operational Partner status may be suspended or terminated by decision of the Council.

(5) An Operational Partner may post, at its cost, representatives at the Headquarters of SELEC for the purposes of the implementation of the cooperation agreement.

Article 42 Observer Status

(1) Observer status in SELEC shall be open upon request to any State or international organization or body that expresses its readiness to cooperate with and to make a contribution to SELEC.

(2) Observers may be invited to attend the meetings of the Council. Observer status shall not grant the right to participate in operational activities and to exchange personal or classified data or information.

(3) Observer status may be granted, suspended or terminated by a decision of the Council, adopted in accordance with the conditions set forth in the Guidelines for Observers.

Article 43 Relations with Law Enforcement Organizations and Bodies

(1) SELEC shall make efforts to establish mutually beneficial relationships with European and other international law enforcement organizations or bodies, inter alia

Europol, Interpol and the World Customs Organization, in order to enhance effective law enforcement cooperation.

(2) In establishing its relationship with Europol and even prior to the conclusion of a cooperation agreement, SELEC may make use of, inter alia, Europol's strategic and operational analysis capacity if Europol offers this capacity. To this end, SELEC and Europol may agree on the posting of one or more representatives at the headquarters of SELEC and Europol.

TITLE VII

Liability

Article 44

Liability

(1) Any contractual liability involving SELEC shall be governed by the law applicable in the State in which the contract has effect, except where the contract stipulates otherwise.

(2) In the case of non-contractual liability, SELEC shall be obliged to make good any damage caused through the fault of its Organs, Director General, Directors and SELEC Staff in the performance of their duties.

TITLE VIII

Final Provisions

Article 45

Signature, Ratification, Acceptance, Approval and Accession

(1) This Convention shall be open for signature by the States Parties to the Agreement on Cooperation to Prevent and Combat Trans-border Crime, done at Bucharest, Romania on May 26, 1999.

(2) This Convention is subject to ratification, acceptance, or approval by the signatory States in accordance with their respective legal requirements.

(3) This Convention shall be open for accession by other States in accordance with the provisions of this Convention.

(4) Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.

(5) Each Member State shall inform the Secretariat of its national competent authorities when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval, or accession.

Article 46 Entry into Force

(1) This Convention shall enter into force on the sixtieth day following the date when nine State Parties to the Agreement on Cooperation to Prevent and Combat Trans-border Crime, done at Bucharest, Romania on May 26, 1999 have deposited their instruments of ratification, acceptance or approval.

(2) For each State that ratifies, accepts, approves or accedes to this Convention after the date of this Entry into Force, as provided for in paragraph (1), this Convention with respect to that State shall enter into force on the date of the deposit by the State of its respective instrument.

Article 47 Amendments

(1) This Convention may be amended on the proposal of any Member State.

(2) Any such proposal shall be communicated by the Director General to the Member States at least six months before submission to the Council for consideration and approval.

(3) Amendments to this Convention approved pursuant to paragraph (2) shall be subject to ratification, acceptance or approval by the Member States and shall enter into force according to the procedures set forth in Article 46.

Article 48 Reservations

No reservations may be made to this Convention.

Article 49 Transitional Provisions

(1) Upon the entry into force of this Convention, the Agreement on Cooperation to Prevent and Combat Trans-border Crime signed at Bucharest, Romania on May 26, 1999 shall cease to have effect.

(2) All rights, obligations and property belonging to the SECI Center shall be transferred to the SELEC on the date when this Convention enters into force.

(3) All SECI Center observers shall have the right to become Observers to SELEC by officially declaring to the Director General their intention to do so.

(4) Observers to the SECI Center that wish to become Operational Partners to the SELEC shall apply for such status.

- (5) All Permanent Advisors to the SECI Center Joint Cooperation Committee by virtue of the SECI Agreement shall have the right to become Observers to SELEC by officially declaring to the Director General their intention to do so.
- (6) The Headquarters Agreement between Romania and the Regional Center of Southeast European Cooperative Initiative for Combating Trans-border Crime, done at Bucharest, on 2nd of October 2000, remains in force until the headquarters agreement mentioned in Article 6, paragraph 2, between SELEC and the Host Country enters into force.

Article 50 Settlement of Disputes

In case of a dispute between two or more Member States or between a Member State and SELEC concerning the interpretation or application of this Convention, the parties concerned shall seek a solution through mutual consultations and negotiations. Should such consultations and negotiations fail to resolve the dispute within six months, the parties shall submit the dispute to the Council for consideration and appropriate action.

Article 51 Withdrawal

- (1) Each Member State may withdraw from this Convention at any time by written notification to the Secretariat and to the depositary, which then shall transmit a certified copy of that notification to each Member State.
- (2) Withdrawal shall take effect three months from the date on which the notification was received by the depositary. Activities or proceedings existing or on-going at the time of withdrawal shall nonetheless be completed in accordance with the provisions of this Convention.
- (3) As far as financial obligations are concerned, such withdrawal shall take effect at the end of the financial year in which it is notified.
- (4) A Member State which withdraws shall continue to observe the provisions of this Convention concerning the protection of data exchanged pursuant to this Convention.

Article 52
Depositary

- (1) The Government of Romania shall act as Depositary of this Convention.
- (2) The Depositary shall transmit a certified copy of the original to the Secretariat of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

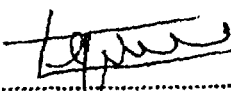
The original of this Convention in a single copy in the English language shall be deposited with the Depositary which shall transmit a certified copy to each Member State.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed this Convention.

Done at Bucharest, Romania on December 9, 2009.

Chargé d'affaires – Embassy

.....
H.E. Mr. Luan TOPÇIU

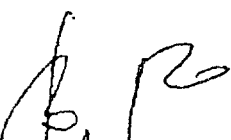

Deputy Minister – Ministry of Security

.....
H.E. Mr. Mijo KREŠIĆ

Deputy Minister – Ministry of Internal Affairs

.....
H.E. Mr. Veselin VUCHKOV

Assistant Director General – Customs Administration

.....
Mrs. Ivana SOIĆ

State Secretary – Ministry of Interior
Affairs

B. Andonovska
Ms. Violeta ANDONOVSKA

Deputy Minister – Ministry of Citizen
Protection

Spyros Vougiass
H.E. Mr. Spyros VOUGIAS

State Secretary – Ministry of Justice and
Law Enforcement

Andras Turi
Mr. Andras TURI

Minister – Ministry of Internal Affairs

V. Catan
H.E. Mr. Victor CATAN

Deputy Minister – Ministry of Interior
Affairs and Public Administration

Nada Vukanic
H.E. Mrs. Nada VUKANIĆ

State Secretary – Ministry of
Administration and Interior

Marian Tutilescu
Mr. Marian TUTILESCU

State Secretary – Ministry of Internal
Affairs

D. Markovic
Mr. Dragan MARKOVIĆ

Director General – Customs
Administration

Rajko Skubic
Mr. Rajko SKUBIC

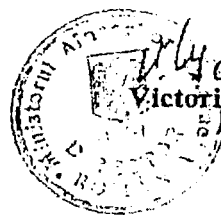
Undersecretary – Undersecretariat of
Customs

Maksut Mete
Mr. Maksut METE

I hereby certify that this is a
true copy of the sole original
document in English language,
deposited in the archives of the
Ministry of Foreign Affairs.
Bucharest,
the 10th of December 2009

International Law and Treaties
Directorate

Ministry of Foreign Affairs of
Romania

Director
Victoria Gavrilescu
Victoria GAVRILESCU

Конвенција за Центарот за спроведување на законот во Југоисточна Европа

Страните на оваа Конвенција, кои се Договорни Страни на Договорот за соработка за спречување и борба против прекуграничниот криминал, склучен во Букурешт, Романија на 26 мај 1999 година (понатаму во текстот „Земји Членки“);

Препознавајќи ја вредноста и унапредувањето на соработката, структурите и постапките утврдени и составени под покровителство на Иницијативата за соработка во Југоисточна Европа (СЕКИ);

Признавајќи дека сите демократски нации мора да воспостават општество кое се темели на слобода, безбедност и правда;

Почитувајќи ја Европската Конвенција за заштита на човековите права и основни слободи;

Свесни дека криминалците не познаваат граници и истите ги искористуваат на штета на еднаквоста и правдата;

Имајќи предвид дека криминалните претприемачи ја намалуваат вредноста и ги корумпираат легитимните економии, општества и владеењето на правото преку транс-националните криминални пазари и формирање на меѓународни незаконски трговски сојузи;

Со оглед на тоа дека сите Влади се одговорни – во интерес на нивните граѓани – да спроведат ефикасни мерки за борба против криминалот и причините за криминал, притоа водејќи сметка за фундаменталните права на лицата, вклучувајќи ја и заштитата на лични податоци;

Препознавајќи ја важната улога што ја има ефикасната размена на информации меѓу службите за спроведување на законот во спречувањето и борбата против сите форми на криминал и тежок криминал, вклучувајќи тероризам;

Сметајќи дека во заеднички интерес е да се искористат предностите и можностите создадени од страна на Регионалниот СЕКИ Центар за борба против прекуграничниот криминал (СЕКИ Center) и унапредувањето на тие предности и можности во една нова меѓународна организација;

Земајќи ги предвид меѓународните договори во полето на прекуграничниот криминал и соработка во спроведувањето на законот, како и законодавството на Европската Унија, колку што е тоа возможно;

И во согласност со оваа заедничка цел и интерес за создавање на засилени механизми за ефективна соработка меѓу надлежните служби за спроведување на законот;

Потврдувајќи дека Европската Унија и ја дава водечката улога на Канцеларијата на Европската полиција (Европол) како тело за спроведување на законот на Европската Унија за поддршка во борбата против организираниот криминал и други форми на сериозен криминал и во обид да се обезбеди оперативно надополнување од меѓусебна корист на СЕЛЕК и Европол;

Се согласија на следново:

НАСЛОВ I

Воспоставување, цел и задачи

Член 1

Воспоставување

Земјите членки со ова го воспоставуваат Центарот за спроведување на законот на Југоисточна Европа (понатаму во текстот „СЕЛЕК“) кој ќе служи како рамка за соработка меѓу нивните надлежни органи, заради исполнување на целите на СЕЛЕК.

Член 2

Цел

Целта на СЕЛЕК, во рамките на соработката меѓу надлежните органи е да обезбеди поддршка за земјите членки и да ја зголеми координацијата во спречувањето и борбата против криминалот, вклучувајќи го и тешкиот и организиран криминал, кога ваквиот тип на криминал вклучува или се чини дека вклучува елемент на прекугранична активност.

Член 3

Задачи

Во согласност со член 2, СЕЛЕК ги има следниве задачи:

- (а) да поддржува истраги и активности на спречување на криминал во земјите членки и во согласност со оваа Конвенција;
- (б) да ја олесни размената на информации и криминалистички сознанија и барања за оперативна помош;
- (в) да ги извести и да ги информира националните контакт точки на земјите членки за врските меѓу осомничените, криминалците или кривични дела поврзани со областа што ја покрива СЕЛЕК;
- (г) да собира, средува, анализира, обработува и доставува информации и криминалистички сознанија;

(д) да обезбеди стратешка анализа и изготвување на проценка на заканите поврзани со целите на СЕЛЕК;

(ѓ) да воспостави, води и одржува компјутеризиран информациски систем;

(е) да функционира како депозитар на добра пракса во однос на методите и техниките за спроведување на законот и да го промовира истото преку мулти-национални обуки и конференции во прилог на земјите членки;

(ж) да реализира други задачи, доследни на целта на оваа Конвенција, почитувајќи ја одлуката на Советот.

Член 4 Дефиниции

За целите на оваа Конвенција:

(а) „СЕКИ Центарот“ значи Регионален центар за борба против прекуграничниот криминал на Иницијативата за соработка на Југоисточна Европа, основан со Договорот за соработка за спречување и борба против прекуграничниот криминал, склучен во Букурешт, Романија на 26 мај 1999 година;

(б) „Спроведување на законот“ значи сите активности насочени кон спречување и борба против криминалот. Ова ги вклучува, но не и заклучно работата на царината, полицијата и гранични службеници, кога таа активност е составен дел од мандатот на СЕЛЕК;

(в) „Надлежни власти“ значи секој јавен орган кој постои во земјите членки или кај оперативните партнери одговорен за спроведување на законот, во согласност со националното законодавство;

(г) „Меѓуресорски“ значи комбинација на разни надлежни власти вклучени во една иницијатива. За оваа Конвенција поимот значи комбинација на гранични, полициски и царински службеници и други надлежни власти;

(д) „Тежок криминал“ значи однесување што претставува кривично дело што се казнува со максимален период на лишување од слобода од четири години или посериозна казна;

(ѓ) „Организиран криминал“ значи секој криминал кој се извршува од страна на структурирана група од тројца или повеќе, која постои одреден временски и која дејствува заради извршување на едно или повеќе тешки кривични дела;

(е) „Прекугранична активност“ значи секој вид на илегална активност која се извршува или се планира да биде извршена на територијата на повеќе од една земја членка;

(ж) „Лице“ значи секое физичко или правно лице;

(з) „Лични податоци“ значи сите податоци кои се поврзуваат со идентификувано физичко лице („субјект на податоци“) или со физичко лице кое може да се идентификува;

(с) „Обработка“ на личните податоци (обработка) значи секоја операција или збир на операции коишто се извршуваат врз лични податоци, како што се собирање, евидентирање, организирање, чување,

приспособување или промена, повлекување, консултирање, употреба, откривање преку пренесување, објавување или на друг начин правење достапни, изедначување или комбинирање, блокирање, бришење или уништување, како и пренос на лични податоци преку националните граници;

(и) „Потребно е да знае“ значи кога примателот на податоци или информации бара познавање на одредена информација поради конкретна или овластена потреба, што се утврдува за неговото работно место, улога, служба или функција;

(ј) „Трета страна“ значи држава или меѓународна организација или орган којшто не е земја членка, оперативен партнер или набљудувач.

НАСЛОВ II

Правен статус и организација

Член 5

Правен статус

- (1) СЕЛЕК има меѓународно правен карактер;
- (2) СЕЛЕК во секоја земја членка има правен и договорен капацитет во согласност со законодавството на таа држава;
- (3) Поточно, има капацитет за:
 - (а) склучување договори;
 - (б) стекнување и управување со движен и недвижен имот;
 - (в) да биде страна во правни процедури.

Член 6

Привилегии и имунитети

- (1) СЕЛЕК, претставниците на земјите членки, офицерите за врска, Генералниот директор, директорите, персоналот на СЕЛЕК и претставници на оперативните партнери уживаат привилегии и имунитети потребни за извршување на нивните задачи, во согласност со Протоколот што се склучува меѓу земјите членки.
- (2) СЕЛЕК склучува договор за воспоставување на седиште со земјата домаќин.

Член 7

Органи на СЕЛЕК

Органи на СЕЛЕК се:

- (а) Советот;
- (б) Секретаријатот.

Член 8 Совет

- (1) Советот е највисокото тело за донесување одлуки на СЕЛЕК.
- (2) Советот се состои од еден претставник назначен со замена од секоја земја членка. Секој претставник може да биде поддржан од делегација.
- (3) Членовите на Советот се службеници на високо ниво со надлежност да дејствуваат во името на своите држави. Кога член на Советот не е во можност да присуствува на состанок, тој или таа се заменува со неговиот/нејзиниот заменик.
- (4) Советот има претседавач што се бира со годишна ротација според азбучен ред на земјите членки.
- (5) Секоја земја членка има еден глас во Советот.
- (6) Советот се состанува барем еднаш годишно.
- (7) Советот ги има следниве задачи:
 - (а) одобрување на стратешкиот план на СЕЛЕК и годишниот акциски план;
 - (б) годишно одобрување на буџетот на СЕЛЕК и дефинирање на финансиските придонеси на земјите членки;
 - (в) одобрување на задачите на СЕЛЕК различни од оние утврдени во член 3 од оваа Конвенција;
 - (г) избирање и разрешување на Генералниот директор и Директори и утврдување на условите за нивно вработување во согласност со оваа Конвенција;
 - (д) донесување на Прирачник за безбедност;
 - (ѓ) назначување на службеник за заштита на податоци кој ќе биде член на персоналот на СЕЛЕК;
 - (е) назначување на надворешни финасиски ревизори за СЕЛЕК во согласност со оваа Конвенција;
 - (ж) одобрување на годишниот извештај на СЕЛЕК;
 - (з) овластување на Генералниот директор да преговара за склучување на договори, склучување на меморандуми за разбирање со земјата домаќин или трети страни и доколку е сосоветно, дефинирање на преговарачките позиции;
 - (с) одобрување на заклучоците од договорите, вклучувајќи ги меморандумите за разбирање со земјата домаќин или трети страни;
 - (и) утврдување критериуми за прием на нови членови во СЕЛЕК;
 - (ј) одобрување на апликациите за членство од државите и нивно пристапување во СЕЛЕК;
 - (к) одобрување на барања на трета страна да стане набљудувач или оперативен партнер;
 - (л) донесување на деловодник, како и прописи неопходни за правилно спроведување на оваа Конвенција, вклучувајќи Упатство за набљудувачите;
 - (м) реализирање на други задачи какошто е дефинирано во Конвенцијата;

(8) За извршувањето на задачите утврдени во точките а, б, в, д, з, с, и, ј, к и л погоре од став 7, Советот донесува одлука со консензус на сите земји членки. За извршување на сите други задачи, одлуките на Советот мора да се донесат со дво-третинско мнозинство на сите земји членки, освен ако не е поинаку наведено во оваа Конвенција;

(9) Советот може да основа комисији и работни групи за да му помогнат во работењето.

Член 9 Секретаријат

(1) Секретаријато го сочинуваат:

- (а) Генералниот директор;
- (б) директорите;
- (в) вработените во СЕЛЕК.

(2) Во извршувањето на нивните должности, Генералниот директор, директорите и вработените во СЕЛЕК нема да бараат, примаат или дејствуваат по насока од која било влада или некој друг надворешен орган.

(3) Секоја земја членка се обврзува да го почитува исклучиво меѓународниот карактер на одговорностите на Генералниот директор, директорите и вработените во СЕЛЕК и нема да се обидува да влијае врз исполнувањето на нивните одговорности.

Член 10 Генерален директор

(1) СЕЛЕК го предводи Генерален директор кој функционира како нејзин главен извршен офицер и правен застапник.

(2) Генералниот директор се бира за период од 4 години. Генералниот директор може да биде повторно избран само еднаш.

(3) Генералниот директор е граѓанин на една од земјите членки и го избира Советот со јавна и отворена процедура.

(4) Генералниот директор е одговорен пред Советот во поглед на извршувањето на своите должности.

(5) Генералниот директор е одговорен за:

- (а) ефективно управување со СЕЛЕК;
- (б) подготовка и спроведување на стратешки план, годишен акциски план и буџет;
- (в) подготовка и поднесување на годишни извештаи до Советот;
- (г) промовирање и развивање на односи со земјите членки и трети Страни;

- (д) преговарање и склучување на договори за прифаќање на друг приход како што е наведено во член 36, став 2;
- (ѓ) подготовка и предложување деловодник и прописи потребни за правилно спроведување на оваа Конвенција;
- (е) застапување на СЕЛЕК и нејзините интереси;
- (ж) назначување на директор кој ќе дејствува во нејзино или негово име во случај на отсуство или спреченост.
- (з) извршување на други задачи како што тоа ќе биде потребно за почитување на одредбите на оваа Конвенција.

Член 11 Директори

- (1) На Генералниот директор му помагаат еден или повеќе директори. Советот го дефинира бројот, функцијата и улогите на директорите.
- (2) Директорите се бираат за период од три години. Директорите можат да бидат повторно избрани само еднаш.
- (3) Секој Директор е државјанин на една од земјите членки и го избира од Советот со јавна и отворена процедура.
- (4) Директорите одговораат пред Генералниот директор за извршување на задачите кои им се доделени.

Член 12 Персонал на СЕЛЕК

- (1) Персоналот на СЕЛЕК го сочинуваат сите лица кои работат под надлежност и контрола на Генералниот директор или директорите.
- (2) Персоналот на СЕЛЕК го сочинуваат државјани на земјите членки, притоа водејќи сметка за еднаквата застапеност на сите земји членки.
- (3) Прописите за персоналот ги вклучат правилата, принципите и постапките кои ги регулираат селекцијата на персонал, нивно вработување, класификација на работни места и ефикасно работење на Секретаријатот на СЕЛЕК во достигнување на целите на оваа Конвенција.

Член 13 Национални единици

- (1) Националните единици ги основаат земјите членки заради спроведување на целта на оваа Конвенција.
- (2) Националните единици се состојат од:
 - (а) Офицери за врска
 - (б) Национални контакт точки.

Член 14

Офицери за врска

- (1) Со цел реализирање на полициска и царинска соработка, секоја земја членка назначува најмалку еден офицер за врска да работи во седиштето на СЕЛЕК.
- (2) Офицерите за врска на СЕЛЕК работат во согласност со националните закони на земји членки од кои се назначени и ги застапуваат интересите на тие држави и на сите нивни надлежни органи подеднакво. Сепак, нивната работа е регулирана со условите на оваа Конвенција. Офицерите за врска на СЕЛЕК ги почитуваат внатрешните правила и прописи на СЕЛЕК.
- (3) Пред назначувањето, секој офицер за врска на СЕЛЕК поминува низ безбедносна процедура за проверка во согласност со националните барања кои овозможуваат пристап до информациите за спроведување на законот и/или класифицирани информации.
- (4) Во случаи кога однесувањето на офицер за врска не е задоволително во смисла на оваа Конвенција, Генералниот директор може за тоа да ја извести земјата членка која го назначила.
- (5) Офицерите за врска на СЕЛЕК нема да ја претставуваат својата земја членка како делегати во Советот.
- (6) Сите трошоци поврзани со назначувањето и поставувањето на Офицер за врска на СЕЛЕК ги покрива земјата членка. Сепак, СЕЛЕК од сопствениот буџет обезбедува пристојно и соодветно сместување во канцеларија и опрема за офицерот за врска за извршување на неговите или нејзините должности.

Член 15

Национални контакт точки

- (1) За понатамошно развивање на целите на оваа Конвенција, земјите членки воспоставуваат или назначуваат меѓу-агенциска канцеларија или единица којашто служи како Национална контакт точка.
- (2) Националната контакт точка дејствува како единствена точка за контакт во земјата членка за комуницирање со СЕЛЕК, преку офицерите за врска на релевантната земја членка.
- (3) Националната контакт точка е соодветно екипирана и опремена со потребната опрема, ресурси и објекти за извршување на задачите дефинирани во оваа Конвенција.
- (4) Националната контакт точка и нејзиниот персонал работат во согласност со националното право, а своите задачи ги вршат во согласност со оваа Конвенција, особено во согласност со начелата за заштита на податоци содржани во оваа Конвенција.

Член 16

Седиште и службен јазик

- (1) СЕЛЕК е сместен во Букурешт, Романија.
- (2) Земјата домаќин ја обезбедува зградата и тековните и главните поправки на инфраструктурата на СЕЛЕК без надомест.
- (3) Службен јазик на СЕЛЕК е англискиот јазик.

НАСЛОВ III

Информациски систем и безбедност на податоци

Член 17

Систем за размена на информации

- (1) Во согласност со фазите утврдени во овој Член, СЕЛЕК воспоставува и одржува компјутеризиран информациски систем за чување и обработка на податоци неопходен за извршување на неговите задачи како што е утврдено во Член 3. Овој информациски систем вклучува самостоен хардвер или независно структурирана база на податоци, како и сета информатичка технологија под контрола на СЕЛЕК.
- (2) СЕЛЕК врши размена на информации и заеднички операции, при што СЕЛЕК, преку офицерите за врска и претставниците на оперативните партнери обезбедува податоци, вклучувајќи и лични податоци.
- (3) Во сите случаи, обработката на личните податоци на СЕЛЕК е предмет на ограничувања наметнати од давателот на податоци и е предмет на постапките за заштита на податоци заради исполнување на принципите за заштита на податоци утврдени во оваа Конвенција и други позитивни барања од националното право и други билатерални или мултилатерални меѓународни договори. СЕЛЕК ги чува податоците на начин на кој што земјата членка, оперативниот партнер, набљудувачот или трета страна може да утврди дека податоците биле пренесени или дали тие се резултат на анализа од СЕЛЕК.
- (4) Кога е тоа можно и откако се воспоставени и спроведени постапки за заштита на податоци, кои се соодветни на задачата, СЕЛЕК и натаму го зацврстува својот капацитет за да им помага на земјите членки и да ја зголеми координацијата меѓу нив во спречување, откривање и борба против сериозен прекуграничен криминал преку одржување и подредување на ваквите лични податоци кои подоцна би се употребувале во истраги во кои се вклучени СЕЛЕК и неговите оперативни партнери.
- (5) Така, кога е тоа можно и откако се воспоставени и спроведени постапки за заштита на податоци кои се соодветни на задачата, СЕЛЕК пристапува кон воспоставување и одржување на една или повеќе бази на податоци кои може да вклучуваат лични и не-лични податоци. Ваквите податоци се собираат во контекст на учеството на СЕЛЕК во конкретни случаи, како и надвор од контекстот на

конкретните случаи како што е предвидено од земјите членки, оперативните партнери, набљудувачи и трети Страни, а СЕЛЕК врши анализа и обработка на таквите податоци заради спречување, откривање и истражување на тешкиот прекуграничен криминал.

- (6) Генералниот директор или која било земја членка може да му предложат на Советот дека е соодветно да се премине на следната фаза во согласност со овој член. При проценувањето на ваквиот предлог, Советот се консултира со Заедничкото тело за надзор. Советот мора да донесе одлука по пат на консензус дали постапките за заштита на податоци соодветни на задачата се спроведени и дали да пристапи кон следната фаза, како што е опишано во ставовите (4) и (5).
- (7) Информациските системи со кои работи СЕЛЕК во никој случај не смее да бидат поврзани со други автоматизирани системи за обработка, освен со автоматизирани системи за обработка на националните единици.
- (8) СЕЛЕК е одговорен и ги презема сите неопходни мерки за правилно работење и имплементација на информацискиот систем од технички и оперативен аспект.

Член 18

Употреба на информациски систем

- (1) При поставувањето и одржувањето на информациски систем, СЕЛЕК и земјите членки ги преземаат потребните и соодветни технички мерки за претпазливост, а воспоставуваат и контролни механизми за да обезбедат интегритет и адекватност на податоците во информацискиот систем, да спречат ненамерно или неовластено бришење, менување или испраќање и неовластен пристап.
- (2) За да ја изврши задачата, информацискиот систем на СЕЛЕК е достапен во согласност со начелото „потреба да знае“ за:
 - (а) Националните контакт точки
 - (б) Офицерите за врска
 - (в) Директорите и персоналот на СЕЛЕК овластени од Генералниот директор
 - (г) Оперативните партнери овластени во согласност со нивните договори за соработка.
- (3) Податоци може да се внесуваат во информацискиот систем на СЕЛЕК само од:
 - (а) Националните контакт точки
 - (б) Офицерите за врска

- (в) Директорите и персоналот на СЕЛЕК овластени од Генералниот директор
- (г) Оперативни партнери овластени во согласност со нивните договори за соработка.

- (4) Пристап или внес на податоци во информацискиот систем на СЕЛЕК може да вршат само лица кои се соодветно обучени и сертифицирани, како што е наведено во Деловодникот.
- (5) Сите детали кои се однесуваат на внесувањето на податоци, пребарување или пристап се снимаат во формат кој може да се ревидира. Ваквите детали се чуваат во информацискиот систем на СЕЛЕК, во согласност со правилата за заштита на податоци дефинирани во оваа Конвенција.

Член 19

Безбедност на податоци

- (1) СЕЛЕК ги презема потребните технички и организациски мерки за да осигура спроведување на оваа Конвенција во врска со безбедноста на податоците.
- (2) Во однос на автоматската обработка на податоци во СЕЛЕК секоја земја членка и СЕЛЕК спроведуваат мерки наменети за:

- (а) одбивање на неовластен пристап на лица до опремата за обработка на податоци што се користи за обработка на лични податоци (опрема за контрола на пристап);
- (б) спречување на неовластено читање, умножување, менување или отстранување на медиумите со податоци (контрола на медиумите со податоци);
- (в) спречување неовластен внес на податоци и неовластена проверка, измена или бришење на складираните лични податоци (контрола на складирање);
- (г) спречување на употребата на автоматските системи за обработка на податоци од неовластени лица со употреба на опремата за испраќање на податоци (контрола на корисници);
- (д) осигурување дека лицата овластени да го користат автоматскиот систем за обработка на податоци имаат пристап само до податоците кои ги опфаќа нивното овластување за пристап (контрола за пристап до податоци);
- (е) осигурување дека е можно да се потврди и утврди до кои органи може да бидат пренесени лични податоци со употреба на опрема за пренос на податоци (контрола на пренос);
- (ж) осигурување дека е можно да се потврди и утврди кои лични податоци се внесени во автоматски системи за податоци или обработка и кога и од кого се внесени податоци (контрола на внес);
- (з) спречување на неовластено читање, умножување, измена или бришење на личните податоци за време на пренос на лични

податоци или при транспорт на медиуми со податоци (контрола на пренос);

(з) осигурување дека инсталираните системи во случај на прекин може веднаш да бидат повторно вратени (обновување);

(с) осигурување дека системот функционира без грешка, дека појавата на грешки во функционирањето веднаш се пријавува (сигурност) и дека складираните податоци не може да бидат оштетени од неправилното функционирање на системот (интегритет).

Член 20

Класифицирани информации

- (1) Сите информации кои се обработуваат од или преку СЕЛЕК, освен информациите кои се јасно означени или препознатливи како јавни информации, се предмет на основно ниво на заштита како во рамките на организацијата СЕЛЕК, така и во земјите членки. Информациите кои се предмет само на основното ниво за заштита, нема потреба посебно да се означуваат со безбедносно ниво на СЕЛЕК, но се обележуваат како СЕЛЕК податоци.
- (2) СЕЛЕК и земјите членки преземаат соодветни мерки за заштита на класифицирани информации во согласност со барањето за доверливост утврдено од страната која ги обезбедува информациите врз основа на оваа Конвенција.
- (3) Ниедно лице нема да добие пристап до класифицираните информации освен со претходна безбедносна проверка и дозвола од неговата национална влада, во согласност со нејзиното националното законодавство. Релевантниот орган во согласност со националните одредби го информира СЕЛЕК само за резултатите од безбедносната проверка кои се обврзувачки за СЕЛЕК.
- (4) Советот донесува Прирачник за безбедност којшто вклучува, меѓудругото, детални правила во однос на безбедносните мерки кои треба да се применуваат во рамките на СЕЛЕК, како и безбедносниот пакет кој соодветствува на секое ниво на класификација.
- (5) СЕЛЕК ги користи следниве степени на класификација: „интерно“, „доверливо“, „строго доверливо“ и „државна тајна“.
- (6) Одговорноста за практичната имплементација на мерките за безбедност утврдени во Правилникот за безбедност ја има Генералниот Директор.

НАСЛОВ IV Заштита на лични податоци

Член 21 Лични податоци

- (1) Лични податоци внесени во Информацискиот систем на СЕЛЕК се однесуваат на лица кои - во согласност со националниот закон на релевантната земја членка - се предмет на истрага која се однесува на кривично дело за кое СЕЛЕК е надлежен или лица кои се осудени за ваков вид на кривично дело;
- (2) Податоци кои се однесуваат на лицата од став (1) ги вклучуваат единствено следниве детали:
- (а) презиме, моминско име, дадени имиња и секакви прекари или претпоставени имиња;
 - (б) датум и место на раѓање;
 - (в) државјанство;
 - (г) пол;
 - (д) место на живеалиште, професија и местонаоѓање на засегнатото лице;
 - (ѓ) возачки дозволи, документи за идентификација и податоци од пасош; и
 - (е) кога е неопходно и возможно, други карактеристики кои може да помогнат во идентификацијата, специфични објективни физички карактеристики кои не се менуваат и личен или друг број за идентификација.
- (3) Покрај податоците од став (2), СЕЛЕК Информацискиот систем исто така може да се употребува за обработка на следните детали кои се однесуваат на лицата од став (1):
- (а) кривични дела и кога, каде и како биле извршени;
 - (б) средства кои биле или можело да се употребат за извршување на кривични дела;
 - (в) сомнение за учество во криминални организации;
 - (г) осуди што се поврзуваат со кривични дела за кои СЕЛЕК е надлежен;
- (4) Информацискиот систем на СЕЛЕК може исто така да вклучува:
- (а) податоци од ставот (3) (а) и (б) кога тие се уште не упатуваат на физичките лица;
 - (б) секој друг вид на податоци кои биле или може да бидат вклучени во кривични дела, кои не се однесуваат директно на физички лица, а кои вклучуваат стоки, превозни средства, дејности и секаков вид на технички средства за нивна идентификација.

Член 22

Стандарди за заштита на лични податоци

СЕЛЕК применува начела за заштита на личните податоци кои ги обработува СЕЛЕК, земајќи го предвид нивото на заштита и административната пракса во земјите членки, во согласност со стандардите и начелата на Конвенцијата на Советот на Европа од 28 јануари 1981 година за заштита на лица во однос на автоматската обработка на лични податоци и препораката број R(87)15 на Комитетот на министри на Советот на Европа од 17 септември 1987 година. СЕЛЕК ги почитува овие начела при обработката на личните податоци, како и на неавтоматизирани податоци кои се чуваат во форма на досиеја за податоци.

Член 23

Начела на заштита на личните податоци

(1) Според оваа Конвенција, лични податоци се обработуваат само во согласност со следниве начела и механизми за спроведување:

- (а) лични податоци се обработуваат единствено за целите и задачите на СЕЛЕК;
- (б) обработката на лични податоци мора да биде легитимна и соодветна
- (в) обработката на лични податоци мора да биде соодветна, релевантна и да не биде прекумерна во однос на целите за кои тие биле првично собрани;
- (г) податоците мора да бидат точни и да се ажурираат, притоа одржувајќи го квалитетот и интегритетот на личните податоци кои ги обработува СЕЛЕК;
- (д) треба да се преземат технички и организациски безбедносни мерки кои се соодветни на ризикот што го носи обработката;
- (д) СЕЛЕК ги обработува личните податоци на начин којшто е транспарентен, доследен со целите на спроведување на законот и задачите;
- (ф) субјектот на податоци има пристап до неговите податоци кои ги води СЕЛЕК, во согласност со целите на спроведување на законот на СЕЛЕК и задачите,
- (е) субјектот на податоци поседува соодветно право на надомест за неговите лични податоци кои ги води СЕЛЕК, во согласност со целите за спроведување на законот на СЕЛЕК и задачите,
- (ж) обработката на личните податоци од СЕЛЕК е подложена на преглед од страна на независно заедничко тело, воспоставено во согласност со оваа Конвенција.

(2) Лични податоци кои откриваат расно или етничко потекло, политичко мислење, верско или друго верување, членство во синдикати и податоци кои се однесуваат на здравјето или на сексуалниот живот не смеат да се обработуваат, освен ако таквите податоци се неопходни за водење на специфична истрага во која што е СЕЛЕК вклучен и само доколку преносот на СЕЛЕК на овие податоци за обработка е дозволен во согласност со националното законодавство на страната испраќач.

Член 24

Ограничувања на пристапот кон посебни содржини од личните податоци

- (1) Органот кој ги обезбедува личните податоци може да го ограничи пристапот кон одредена содржина на тие податоци за други земји членки или оперативни партнери.
- (2) Земјата членка, оперативниот партнер или СЕЛЕК кои ги пренесуваат податоците можат да се договорат со планираниот примател на податоците за ограничувањата во однос на употребата на податоци и преносот на трети страни. Ваквите ограничувања треба да вклучат мерки за осигурување доследност со начелата утврдени во Член 23 од оваа Конвенција.

Член 25

Временски ограничување за чување и бришење на лични податоци

- (1) Лични податоци во Информацискиот систем се чуваат само онолку колку што е потребно за извршување на задачите на СЕЛЕК. Потребата за натамошно чување се ревидира најдоцна три години од внесувањето на личните податоци. Ревизијата на личните податоци што се чуваат во Информацискиот систем и нивното бришење ги врши страната којашто ги ввела податоците.
- (2) При ревизијата, страната Внесувач од став (1) погоре може да одлучи и понатаму да ги чува личните податоци до следната ревизија која ќе се реализира по три години доколку чувањето на податоци е се уште потребно заради нивна обработка. Доколку не се донесе одлука за натамошно чување на личните податоци, тие автоматски ќе бидат избришани од страна на СЕЛЕК. СЕЛЕК автоматски ги информира страните кои ги внесуваат податоците три месеци пред истекот на крајниот рок за ревизија за чувањето на личните податоци.

Член 26

Натамошна обработка

(1) Ништо во оваа Конвенција не забранува, ниту ги спречува органите за спроведување на законот да соработуваат и разменуваат податоци за конкретни случаи и истраги, доколку таквата соработка и размена на податоци вклучува мерки кои обезбедуваат доследност со начелата од Член 23 на оваа Конвенција. Сепак, преносот на податоци не смее да се случи доколку употребата на пренесените податоци ги нарушува човековите права или начелото на владеење на правото.

(2) Натамошна обработка на лични податоци за цели различни од оние за коишто се тие обезбедени е дозволена, единствено доколку:

(а) тоа не е некомпатибилно со целите заради кои податоците се обработуваат од страна на СЕЛЕК и

(б) земјата членка или оперативниот партнер што ги внеле тие податоци претходно даде согласност и

(в) органот кој врши обработка е одговорен за спречување, водење истрага, откривање или кривично гонење на кривични дела во рамките на целите на СЕЛЕК.

(3) Преносот на личните податоци на трети страни или набљудувачи, може да се случи само со претходна согласност на Страната која ги внесува податоците во согласност со нејзиното законодавство и во согласност со нејзината евалуација на соодветното ниво на заштита на личните податоци кај третата страна примател или набљудувачот примател.

Член 27

Офицер за заштита на податоци

(1) Советот назначува офицер за заштита на податоци, кој обезбедува почитување на одредбите за заштита на податоци од оваа Конвенција, во согласност со функциите коишто му ги доделува Советот. При назначување на вакви функции, Советот внимава функциите на офицерот за заштита на податоците да бидат дефинирани на начин кој не дозволува мешање во работењето на СЕЛЕК во конкретни случаи. Во извршувањето на своите должности, Офицерот за заштита на податоци дејствува независно.

(2) Офицерот за заштита на податоци ги извршува следните задачи под директна надлежност на Советот:

(а) обезбедување законитост и почитување на одредбите на Конвенцијата кои се однесуваат на обработка на личните податоци на независен начин;

(б) осигурување дека се води евиденција во писмена форма на преносот и приемот на лични податоци во согласност со оваа Конвенција,

(в) осигурување дека субјектите на податоци, по нивно барање се информирани за нивните права во рамките на оваа Конвенција;

(г) соработување со персоналот на СЕЛЕК одговорен за постапките, обуките и давањето совети за обработка на податоци;

(д) соработување со заедничкото тело за надзор.

(3) При вршењето на задачите опишани во став 2, офицерот за заштита на податоци нема да прима насоки од Генералниот директор, директорите, земјата членка, или кој било друг субјект. При вршењето на овие задачи, офицерот за заштита на податоци има пристап до сите обработени податоци од СЕЛЕК и до сите простории на СЕЛЕК.

(4) Доколку офицерот за заштита на податоци смета дека одредбите на Конвенцијата кои се однесуваат на обработка на личните податоци не се почитуваат, тој го информира Генералниот директор и Советот. Доколку Генералниот директор не го реши непочитувањето на одредбите за обработка во рок од 60 дена офицерот за заштита на податоци го информира Советот, кој потврдува дека е известен. Доколку Советот не го реши непочитувањето на обработката во разумен временски период, офицерот за заштита на податоци го проследува проблемот до заедничкото тело за надзор.

(5) Советот може да одреди дополнителни задачи за офицерот за заштита на податоци. Дополнителни правила за работа на офицерот за заштита на податоци донесува Советот. Овие правила особено се однесуваат на селекцијата и разрешувањето, задачите, должностите и овластувањето на офицерот за заштита на податоци.

Член 28

Одговорност за заштита на личните податоци

(1) Одговорност за лични податоци кои се обработуваат од СЕЛЕК, особено за законитоста на собирањето, преносот на податоците до СЕЛЕК и внесот на лични податоци, како и нивната вистинитост, ажурираност и потврдата на крајните рокови за чување ја носи:

(а) земјата членка, оперативниот партнер, набљудувачот или трета страна кои ги доставиле личните податоци;

(б) СЕЛЕК, за податоци кои произлегуваат од анализите спроведени од СЕЛЕК.

(2) Освен тоа, СЕЛЕК е одговорен за сите лични податоци кои ги обработува од моментот кога тие податоци ги вклучува во едно од своите автоматизирани или неавтоматизирани досиеја на податоци. Лични податоци кои биле пренесени до СЕЛЕК, но кои се уште не се вклучени во информацискиот систем на СЕЛЕК и натаму се под одговорност на страната којашто ги пренела податоците. Сепак, СЕЛЕК е одговорен да осигура дека се додека лични податоци не се вклучат во досие на податоци, до нив пристап имаат само овластени службеници на СЕЛЕК за да утврдат дали податоците може да се обработуваат од СЕЛЕК или овластени службеници на страната која ги обезбедува податоците. Доколку СЕЛЕК, по проценката има причина да претпостави дека обезбедените податоци не се вистинити или повеќе не се ажурирани, тој ја информира страната која ги обезбедила податоците.

Член 29

Одговорност за неовластена обработка или обработка на неточни податоци

(1) Секоја земја членка во согласност со своето националното законодавство е одговорна за секоја штета направена кон поединец поради правни или фактички грешки во личните податоци. Единствено земјата членка на чијашто територија се случила штетата може да биде предмет на постапка за надомест на штета од страна на оштетеното лице. Земја членка не може да се оправдува дека друга земја членка извршила пренос на неточни податоци за да ја избегне својата одговорност во согласност со своето национално законодавство во однос на оштетената страна.

(2) Доколку ваквите правни или фактички грешки се случиле како резултат на податоци кои биле погрешно пренесени или поради непочитување на обврските од оваа Конвенција на една или повеќе земји членки или како последица од неовластено или неправилно чување или обработка од страна на СЕЛЕК, засегнатата земја членка, земјите членки или СЕЛЕК, се обврзани – по добиено барање – да и ја надоместат на земјата членка која го обештетил оштетеното лице сумата платена како компензација, освен ако податоците за кои станува збор биле употребени од земјата членка спротивно на одредбите на оваа Конвенција. Ова начело може да се применува и за оперативните партнери, доколку нивниот договор за соработка со СЕЛЕК тоа го предвидува.

(3) Секое несогласување меѓу земјите членки кои го обештетиле оштетеното лице и СЕЛЕК или друга земја членка во однос на начелото или за сумата на надомест се упатува до Советот, во согласност со член 50.

Член 30

Право на пристап на субјектот на податоци

- (1) Секое лице има право во разумни временски интервали да добие потврда за тоа дали се обработуваат лични податоци кои се однесуваат на него од страна на СЕЛЕК и таквите податоци да му бидат доставени во разбирлива форма.
- (2) Секое лице кое сака да ги реализира своите права во согласност со овој член може да поднесе барање до СЕЛЕК без надомест.
- (3) На барањето одговара СЕЛЕК без непотребно доцнење, а во секој случај во рок од три месеци по приемот на барањето СЕЛЕК во согласност со овој член.
- (4) Обезбедувањето информации како одговор на барањето од став (1) се одбива кога таквото одбивање е неопходно заради:

(а) овозможување на СЕЛЕК да ги исполни своите цели и задачи, соодветно;

(б) заштита на безбедноста и јавниот ред во земјите членки или спречување на криминал;

(в) заштита на правата и /или слободите на трети лица; или

(г) гарантирање дека нема да се загрози некоја национална или заедничка истрага.

(5) При проценување на примената на исклучоците од став 4, предвид мора да се земат интересите на засегнатото лице.

(6) Пред донесувањето на одлука за одговор на барањето, СЕЛЕК се консултира со надлежните органи за спроведување на законот кои ги обезбедиле податоците. СЕЛЕК одбива да обезбеди информации доколку еден или повеќе надлежни органи за спроведување на законот или СЕЛЕК одлучат дека барањето мора да биде одбиено во согласност со став 4. Органот кој одлучува за одбивањето го информира СЕЛЕК за причините на таквата одлука.

(7) Доколку обезбедувањето на информации како одговор на барањето од став 1 е одбиено, СЕЛЕК го информира засегнатото лице дека неговото барање е разгледано и одбиено во согласност со оваа Конвенција, без притоа да даде информации кои можат да му/и откријат дали личните податоци кои се однесуваат на него се обработени од страна на СЕЛЕК. Причините за одбивањето ги регистрира СЕЛЕК.

Член 31

Исправка и бришење на податоци

- (1) Секој субјект на податоци има право со барање во писмена форма да побара од СЕЛЕК да ги исправи или избрише неточните податоци кои се однесуваат на него. Доколку врз основа на реализирањето на ова или друго право, произлезе дека податоците кои што СЕЛЕК ги чува, а кои биле пренесени од трета страна или кои произлегле од негова анализа се неточни

- или дека нивното внесување или чување е во спротивност со оваа Конвенција, СЕЛЕК ги исправа или брише ваквите податоци.
- (2) Доколку неточни податоци се пренесени на друг соодветен начин или ако грешките во податоците испратени од земји членки или оперативни партнери се должат на погрешен пренос или се пренесени во спротивност со одредбите од оваа Конвенција или ако грешките се резултат на внесување, преземање или чување на податоците на неправилен начин или во спротивност со одредбите на оваа Конвенција од страна на СЕЛЕК, СЕЛЕК е обврзан да ги исправи или избрише податоците во соработка со релевантните земји членки и оперативни партнери.
- (3) Во случаите од ставовите 1 и 2, земјите членки или оперативните партнери кои ги примиле податоците веднаш се известуваат. Земјите членки или оперативни партнери кои ги примаат податоците, ги исправуваат или бришат тие податоци во согласност со позитивните прописи.
- (4) Освен за случаите наведени во член 30, ставови 4 и 5, СЕЛЕК го информира поднесувачот на барањето во писмена форма и без непотребно задоцнување, но не подоцна од три месеци дека податоците кои се однесуваат на него се исправени или избришани.

Член 32 Жалби

- (1) Во одговорот на барањето за проверка за пристап до податоци или барањето за исправка или бришење на податоци, СЕЛЕК го известува субјектот на податоци дека има право на жалба до Заедничкото тело за надзор, како и за временскиот рок за поднесување на жалбата.
- (2) Секој субјект на податоци има право да поднесе жалба до Заедничкото тело за надзор доколку не е задоволен со одговорот на СЕЛЕК на барањето или доколку нема одговор на барањето во рокот наведен во членовите 30 или 31. Ваквата жалба мора да биде поднесена во рок од 30 дена од денот на прием на одговорот или од истекот на временските рокови наведени во членовите 30 или 31.
- (3) Заедничкото тело за надзор ја разгледува и одлучува по жалбата на својот следен состанок. Одлуката на Заедничкото тело за надзор е конечна и обврзувачка за сите страни во жалбата.
- (4) Кога жалбата се однесува на одговорот на барањето како што е наведено во член 30 или 31, Заедничкото тело на надзор ги консултира надлежните органи за заштита на податоци во земјата членка или оперативниот партнер кои ги обезбедиле податоците или директно засегнатите земји членки или оперативните партнери.
- (5) Кога жалбата се однесува на одлуката наведена во членовите 30 или 31, а се темели на приговор во

согласност со член 30 став 4 од страна на СЕЛЕК, земја членка или оперативен партнер, Заедничкото тело за надзор може да ги отфрли тие приговори единствено со консензус откако ќе ги сослуша СЕЛЕК и засегнатите земји членки или оперативни партнери. Доколку нема консензус, Заедничкото тело за надзор го информира барателот за одбивањето на приговорот, без притоа да му даде какви било информации кои може да го откријат постоењето на лични податоци за барателот.

Член 33 Национален надзор

- (1) Секоја земја членка обезбедува независен национален надзор преку назначување на тело во согласност со националното право за своите активности во рамките на оваа Конвенција во однос на почитувањето на заштитата на лични податоци, како и земајќи ги предвид меѓународните стандарди и начела за заштита на лични податоци воспоставени од Советот на Европа.
- (2) Без влијание на член 29, земјите членки го обезбедуваат правото на секое лице без разлика на неговата националност или место на престој на правосудно решение за секое прекршување на правата кои му се загарантирани со националното законодавство кое се однесува на релевантната обработка.
- (3) СЕЛЕК ги презема сите неопходни мерки за да го олесни таквиот национален надзор кои вклучуваат и обезбедување пристап до релевантните простории на офицерите за врска.
- (4) Земјите членки го информираат Заедничкото тело за надзор за своите заклучоци кои се однесуваат на заштитата на лични податоци во врска со СЕЛЕК, а произлегуваат од направениот надзор.

Член 34 Заедничко тело за надзор

- (1) Независно заедничко тело за надзор се воспоставува заради разгледување на жалбите во согласност со член 32, и за прегледување на постапките и праксата во СЕЛЕК за да се осигура почитување на одредбите за заштита на податоци од оваа Конвенција. Заедничкото тело за надзор е составено од еден претставник од секоја земја членка кое е независен во однос на прашањата поврзани со заштитата на лични податоци во согласност со националното право. Заедничкото тело за надзор донесува свој деловодник. При вршењето на своите должности, членовите за Заедничкото тело за надзор не примаат насоки од никое друго тело.

(2) Заедничкото тело за надзор врши повремени прегледи, најмалку еднаш годишно.

(3) СЕЛЕК му помага на Заедничкото тело за надзор при извршувањето на неговите задачи. При тоа, СЕЛЕК:

(а) обезбедува информации побарани од Заедничкото тело за надзор, овозможува пристап до сите документи и печатени документи, како и пристап до податоците што ги чува во досиејата на податоци;

(б) овозможува слободен пристап на Заедничкото тело за надзор во сите свои простории и во секое време,

(в) ги спроведува одлуките по жалбите на заедничкото тело за надзор.

(4) Доколку Заедничкото тело за надзор идентификува какви и да било прекршувања на одредбите од оваа Конвенција при чувањето, обработката или употребата на лични податоци, го поставува проблемот пред Генералниот директор и од него бара да одговори во временскиот рок наведен од Заедничкото тело за надзор. Генералниот Директор го информира Советот за целата постапка. Генералниот директор го информира Советот за целата постапка. Доколку Заедничкото тело за надзор не е задоволно од одговорот на неговото барање од Генералниот Директор, Заедничкото тело за надзор го проследува проблемот до Советот.

(5) Заедничкото тело за надзор го информира Генералниот Директор и Советот за своите прегледи и составува препораки во однос на постапките и праксата за заштита на податоци. Генералниот Директор и Советот ги разгледуваат овие препораки и ги преземаат сите соодветни мерки заради решавање на проблемите во постапките и праксата.

(6) Заедничкото тело за надзор составува и објавува јавни извештаи за своите активности во редовни интервали.

НАСЛОВ V

Финансиски одредби

Член 35

Буџет

(1) Буџетот на СЕЛЕК се утврдува секоја година. Финансиската година започнува на 1 јануари и трае до 31 декември.

(2) Буџетот го утврдува севкупниот приход и вкупните трошоци за таа година. Буџетот ги балансира вкупните годишни приходи, при тоа секогаш покривајќи ги севкупните годишни трошоци.

- (3) Советот го разгледува и усвојува буџетот најдоцна до 31 мај секоја година. Буџетот може да биде изменет од Советот.
- (4) Се разгледува и усвојува петгодишен план, кој може да биде изменет заедно со годишниот буџет.

Член 36 Приход

- (1) Буџетот се финансира од придонесите од земјите членки и од други приходи.
- (2) Други приходи може да вклучуваат донации, субвенции или други фондови од национални влади, меѓународни организации или други јавни субјекти, а по претходно одобрување на Советот и приватни субјекти.
- (3) Неисполнувањето на финансиските обврски на земја членка се поднесува до Советот на разгледување.

Член 37 Надворешна финансиска ревизија

Финансиските досиеја на СЕЛЕК, вклучително и сметките утврдени во согласност со буџетот која ги покажува приходите и трошоците, билансот на состојба што ги покажува средствата и долговите, се предмет на надворешна финансиска ревизија.

Член 38 Финансиски правила и прописи

Финансиските правила и одредби се разгледуваат и усвојуваат од Советот.

НАСЛОВ VI Учество

Член 39 Членство

Членови на СЕЛЕК се Страните кон оваа Конвенција.

Член 40 Пристапување

- (1) СЕЛЕК е отворена за пристапување за секоја Држава која има посебен интерес за соработка за спроведување на законот во регионот на Југоисточна Европа и која поднесува барање за членство, која се согласува со целите и задачите

на СЕЛЕК наведени во оваа Конвенција и ги исполнува критериумите утврдени од Советот.

- (2) Барањата за членство се поднесуваат до Советот на разгледување и одобрување. По одобрувањето за пристапување, Советот ја поканува Државата барател да пристапи кон оваа Конвенција во согласност со член 45.

Член 41

Статус на оперативен партнер

- (1) Статусот на Оперативен Партнер во СЕЛЕК се отвора за пристапување по барање на секоја држава, меѓународна организација или тело кое покажува подготвеност да соработува со СЕЛЕК, се сложува да даде поддршка на СЕЛЕК и склучува договор за соработка со СЕЛЕК.

(2) Откако Советот одлучи дека барателот ги исполнува условите потребни за отпочнување на преговори за добивање на статусот на оперативен партнер, Генералниот Директор преговара за договорот за соработка со барателот.

- (3) Договорот за соработка, меѓу другото, ги наведува соодветните прописи за заштита на податоци, безбедносните мерки, финасиските односи и решавањето на споровите меѓу СЕЛЕК и оперативниот партнер. Откако предлог текстот на договорот за соработка биде одобрен од Советот, тој се потпишува од Генералниот Директор во име на СЕЛЕК.

- (4) Статусот на оперативен партнер може да биде повлечен или укинат со одлука на Советот.

- (5) Оперативниот партнер може да постави претставници во седиштето на СЕЛЕК за целите на спроведувањето на Договорот за соработка на сопствен трошок.

Член 42

Статус на набљудувач

- (1) Статус на набљудувач во СЕЛЕК е отворен за пристапување по барање на секоја Држава или меѓународна организација или тело кое изразува подготвеност за соработка и давање придонес кон СЕЛЕК.
- (2) Набљудувачите може да бидат поканети да присуствуваат на состаноците на Советот. Статусот набљудувач не дава право за учество во оперативни активности или за размена на лични или класифицирани податоци или информации.
- (3) Статусот на набљудувач може да се додели, повлече или укине со одлука на Советот, донесена во согласност со условите наведени во Упатствата за набљудувачи.

Член 43

Односи со организации и органи за спроведување на законот

- (1) СЕЛЕК вложува напори за воспоставување на заемно корисни односи со европските и други меѓународни организации или органи за спроведување на законот, меѓу другото и со Европол и Интерпол и Светската царинска организација, заради зголемување на ефективностата во соработката за спроведување на законот.
- (2) При воспоставување на односи со Европол, па дури и пред склучување на договор за соработка, СЕЛЕК меѓу другото може да ги користи капацитетите за стратешка и оперативна анализа на Европол, доколку тој истите ги понуди. За таа цел, СЕЛЕК и Европол може да се договорат за воспоставување на еден или повеќе претставници во седиштата на СЕЛЕК и на Европол.

НАСЛОВ VII**Одговорност****Член 44****Одговорност**

- (1) Секоја договорна одговорност која го вклучува СЕЛЕК се регулира со законот кој се применува во државата каде Договорот е во сила, освен кога Договорот наведува поинаку.
- (2) Во случај на недоговорна одговорност, СЕЛЕК се обврзува да ја надомести секоја штета предизвикана поради грешка на неговите тела, Генералниот директор, директорите и персоналот на СЕЛЕК во вршењето на своите должности.

НАСЛОВ VIII**Завршни одредби****Член 45**

Потпишување, ратификација, прифаќање, одобрување и пристапување

- (1) Оваа Конвенција е отворена за потпис од Државите Страни кон Договорот за соработка за спречување и борба против прекуграничниот криминал, склучен во Букурешт, Романија на 26 мај 1999 година.
- (2) Оваа Конвенција е предмет на ратификација, прифаќање или одобрување од државите потписнички во согласност со нивните законски барања.

- (3) Оваа Конвенција е отворена за пристапување на други Држави во согласност со одредбите на оваа Конвенција.
- (4) Инструментите на ратификација, прифаќање, одобрување или пристапување се депонираат кај Депозитарот.
- (5) Секоја Земја членка го информира Секретаријатот за нејзините национални надлежни органи при депонирањето на инструментите на ратификација, прифаќање, одобрување или пристапување.

Член 46 Влегување во сила

- (1) Оваа Конвенција влегува во сила на шеесеттиот ден по датумот кога девет страни Држави кон Договорот за соработка за спречување и сузбивање на прекуграничниот криминал, склучен во Букурешт на 26 мај, 1999 година ги депонирале своите инструменти за ратификација, прифаќање или одобрување.
- (2) За секоја Држава која ја ратификува, прифаќа, одобрува или пристапува кон оваа Конвенција по датумот на влегување во сила наведено во став (1), оваа Конвенција за таа Држава, влегува во сила на датумот на депонирање на инструментот од страна на таа Држава.

Член 47 Измени

- (1) Оваа Конвенција може да се измени по предлог на која било земја членка.
- (2) Секој ваков предлог Генералниот Директор го испраќа до земјите членки најмалку шест месеци пред неговото поднесување до Советот за разгледување и одобрување.
- (3) Измените на оваа Конвенција одобрени во согласност со став (2) се предмет на ратификација, прифаќање или одобрување од земјите членки, а влегуваат во сила во согласност со постапките утврдени во член 46.

Член 48 Резервираност

Во поглед на оваа Конвенција не може да постои резервираност.

Член 49 Преодни одредби

- (1) По влегувањето во сила на оваа Конвенција, престанува да важи Договорот за соработка за спречување и борба против прекуграничниот криминал потпишан во Букурешт на 26 мај, 1999 година.

- (2) Сите права, обврски и имот во сопственост на СЕКИ Центарот се пренесуваат на СЕЛЕК на датумот кога оваа Конвенција влегува во сила.
- (3) Сите набљудувачи на СЕКИ Центарот имаат право да станат Набљудувачи во СЕЛЕК преку официјално известување на Генералниот Директор за нивната намера да го сторат тоа.
- (4) Набљудувачите на СЕКИ Центарот кои сакаат да станат оперативни партнери на СЕЛЕК поднесуваат барање за добивање на ваквиот статус.
- (5) Сите постојани советници на Заедничкиот комитет за соработка на СЕКИ центарот врз основа на СЕКИ Договорот имаат право да станат набљудувачи на СЕЛЕК преку официјално известување на Генералниот директор за нивната намера да го сторат тоа.
- (6) Договорот за седиште меѓу Романија и Регионалниот Центар на Иницијативата за соработка за борба против прекуграничниот криминал на Југоисточна Европа, склучен во Букурешт, Романија на 2 октомври 2000 година, останува во сила се додека не влезе во сила Договорот за седиште од член 6, став 2, меѓу СЕЛЕК и земјата Домаќин.

Член 50

Решавање на спорови

Во случај на спор меѓу две или повеќе земји членки или меѓу земја членка и СЕЛЕК во однос на толкувањето или примената на оваа Конвенција, засегнатите страни бараат решение по пат на меѓусебни консултации и преговори. Доколку спорот не се реши со вакви консултации и преговори, во рок од шест месеци, страните го проследуваат спорот до Советот заради разгледување и преземање на соодветни мерки.

Член 51

Повлекување

- (1) Секоја земја членка може да се повлече од оваа Конвенција во секое време по пат на известување во писмена форма до Секретаријатот и до Депозитарот, кои потоа препраќаат заверен примерок од таквото известување до секоја земја членка.
- (2) Повлекувањето влегува во сила три месеци од датумот на кој известувањето било примено од страна на Депозитарот. Активностите или постапките кои се постоечки или се во тек при повлекувањето, сепак се спроведуваат во согласност со одредбите на оваа Конвенција.
- (3) Во поглед на финансиските обврски, ваквото повлекување влегува во сила на крајот на финансиската година кога е тоа регистрирано.
- (4) Земјата членка која се повлекува и натаму ги почитува одредбите на оваа Конвенција кои се однесуваат на заштита на податоци разменети во согласност со оваа Конвенција.

Член 52 Депозитар

- (1) Владата на Романија е Депозитар на оваа Конвенција.
- (2) Депозитарот испраќа заверен примерок од оригиналот до Секретаријатот на Обединетите Нации за регистрација и објавување во согласност со член 102 од Повелбата на Обединетите Нации.

Оригиналот од оваа Конвенција во единствен примерок на англиски јазик се депонира кај Депозитарот од кој се испраќа заверен примерок до секоја земја членка.

ПОТВРДУВАЈЌИ ГО ГОРЕНАВЕДЕНОТО, долупотпишаните, прописно овластени од своите Влади, ја потпишаа оваа Конвенција.

Потпишано во Букурешт, Романија на 9 декември 2009 година.

Член 3

Министерството за внатрешни работи се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на оваа конвенција.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J
PËR RATIFIKIMIN E KONVENTËS PËR QENDRËN PËR ZBATIMIN E LIGJIT NË
EVROPËN JUGLINDORE

Neni 1

Ratifikohet Konventa për Qendrën për Zbatimin e Ligjit në Evropën Juglindore, e nënshkruar në Bukuresht, më 9 dhjetor 2009.

Neni 2

Konventa në origjinal në gjuhën angleze dhe në përkthim në gjuhën maqedonase, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Punëve të Brendshme caktohet si organ kompetent i administratës shtetërore, që do të kujdeset për zbatimin e kësaj konvente.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

www.sivesnik.com.mk
contact@sivesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2011 година изнесува 10.100,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2011018